

วารสารวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

MUBAN CHOMBUENG RAJABHAT UNIVERSITY

RESEARCH JOURNAL

(HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES)

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม 2566–มิถุนายน 2566
Vol.11 No.1 January 2023 – June 2023
ISSN 2651 - 1916

รูปแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพของผู้สูงอายุโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง	1
ผลของการฝึกควบคุมจิตใจที่มีต่อความวิตกกังวลตามสถานการณ์และความสามารถในการยิงปืนของนักกีฬา	14
การศึกษาผลกระทบและการปรับตัวแบบวิถีชีวิตใหม่ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ในจังหวัดชัยนาท	28
แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษาอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครราชสีมา	42
การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรกหรือพหุวิทยาด้วยการสร้างเรื่อง (Storyline Model) ในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการภาษาจีน	61
ผลการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ที่มีต่อชิ้นงานสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	76
ลักษณะข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	87
ภาษีพิน: กลไกทางกฎหมายในการควบคุมผลประโยชน์ของสยาม	102
พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ในธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา: กรุงเทพมหานคร	117
บทคัดย่อบทความวิจัย: ส่วนประกอบของเนื้อหาและการเชื่อมโยงความ	134

วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

MUBAN CHOMBUENG RAJABHAT UNIVERSITY RESEARCH JOURNAL (HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES)

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม 2566-มิถุนายน 2566 Vol.11 No.1 January 2023 – June 2023

ความเป็นมา: วารสารวิจัยเป็นช่องทางสำคัญช่องทางหนึ่งในการเผยแพร่องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา ได้จัดทำวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงขึ้น โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2556 เริ่มออกวารสารฉบับแรก ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 เมษายน 2556 – กันยายน 2556 และออกวารสารอย่างต่อเนื่อง มาจนถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์:

1. เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยที่อยู่ในรูปของบทความวิจัยในสาขาที่ระบุไว้ในขอบเขตของวารสาร
2. เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานการวิจัยของอาจารย์ นักวิจัย นักวิชาการ นักศึกษา บุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏและบุคลากรทั่วไป

ขอบเขตของวารสาร: เปิดรับบทความวิจัยครอบคลุมสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ การศึกษา รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ นิติศาสตร์ พัฒนาชุมชน ภาษา วัฒนธรรม นิเทศศาสตร์ บริหารธุรกิจ การบัญชี การจัดการ การท่องเที่ยว และสาขาวิชาอื่นๆ ตามการพิจารณาของกองบรรณาธิการ

บรรณาธิการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช

กองบรรณาธิการ : รองศาสตราจารย์ ดร.โยธิน แสงดี	มหาวิทยาลัยมหิดล
รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา บุญส่ง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี
รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา เคณาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รองศาสตราจารย์ ดร.จิตติรัตน์ แสงเลิศอุทัย	มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
รองศาสตราจารย์ ดร.ภมรรัตน์ วิริยะการณย์	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วนิดา ตรีสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
อาจารย์ ดร.วรรณรัตน์ วัฒนานิมิตกุล	มหาวิทยาลัยสยาม
ดร.มาร์ค เจริญวงศ์	อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด

กองการจัดการ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล ชูเมื่อง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์พิเชฐ สัตย์วินิจ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤตกาล ชารียี่ลี ขปภุมา	นางสาวเปรมยุดา แสงเทศ
นางสาวสมัชญา พูลศักดิ์	

เจ้าของ : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

กำหนดเผยแพร่ : ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน
ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม

สำนักงาน : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
46 หมู่ 3 ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี 70150
โทรศัพท์ 0-3272-0536-0-3272-0543 ต่อ 1080
Website : <http://www.irdmcru.mcro.ac.th>
Online : <http://irdmcru.mcro.ac.th/journal>

พิมพ์ที่ : บริษัท เพชรเกษมพริ้นติ้ง กรู๊ป จำกัด
18/49 ถนนทรงพล ตำบลลำพญา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม
โทร. (034) 259111, 253333 (สายด่วน) (081) 8527555

วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
MUBAN CHOMBUENG RAJABHAT UNIVERSITY RESEARCH JOURNAL
(HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES)

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม 2566-มิถุนายน 2566 Vol.11 No.1 January 2023 – June 2023

ข้อกำหนดเฉพาะของวารสาร

1. บทความที่ลงตีพิมพ์ทุกเรื่องต้องผ่านการพิจารณาคุณภาพทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ ประจำศาสตร์ (Peer Review) แบบ Double blinded จำนวน 3 คนต่อ 1 บทความ
2. ข้อความหรือข้อคิดเห็นในวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ฉบับนี้เป็นของผู้เขียนบทความ คณะผู้จัดทำวารสารไม่จำเป็นต้องเห็นด้วย
3. กองบรรณาธิการวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ไม่สงวนสิทธิ์ในการคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

วารสารวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 มกราคม 2566 – มิถุนายน 2566

Vol.11 No. 1 January 2023 – June 2023

บทบรรณาธิการ

วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ฉบับนี้ นับเป็นวารสารฉบับที่ 1 ของปี พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นปีที่ 11 ของอายุวารสาร ต้องขอขอบคุณนักวิจัยทุกท่านได้ผลิตผลงานดี ๆ และผ่านการคัดเลือก ให้ตีพิมพ์เผยแพร่มาอย่างต่อเนื่อง สำหรับบทความวิจัยที่ผ่านการตรวจคัดกรองฉบับนี้มีทั้งสิ้น 10 บทความ และยังคงความหลากหลายในเนื้อหาสาระและทันสมัย ตัวอย่างเช่น บทความเกี่ยวกับผู้สูงอายุ มีถึง 2 บทความ ที่น่าศึกษา เนื่องด้วยประเทศไทยกำลังก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างรวดเร็วในปี 2566 นี้ ทั้ง 2 บทความ ทำให้เห็นแนวทางในการตั้งหลักเพื่อรับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในอนาคต บทความด้านการศึกษาคงเป็นบทความหลักของวารสาร ในฉบับนี้มีถึง 4 บทความ ทั้งการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมี 2 บทความที่เป็นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้อ่านที่เป็นครูผู้สอน คงได้รับประโยชน์แน่นอน ปัจจุบันปัญหาการระบาดของโควิด-19 ลดลงไปมาก แต่ผลกระทบจากการระบาดครั้งใหญ่ที่ผ่านมา ยังส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตอยู่มี 1 บทความวิจัยที่ได้ศึกษาเรื่องนี้ และมีข้อค้นพบที่น่าสนใจสำหรับผู้เกี่ยวข้องได้นำไปต่อยอดใช้งานหรือศึกษาเพิ่มเติม นอกจากนี้ ยังมีบทความด้านจิตวิทยาซึ่งมีนักวิจัยทำงานแนวนี้ น้อย ได้รับการตีพิมพ์ในครั้งนี้ด้วย ซึ่งหวังว่าจะได้ประโยชน์และช่วยกระตุ้นให้นักวิจัยด้านนี้ ได้ส่งบทความวิจัยในแนวทางนี้มาตีพิมพ์เผยแพร่ในโอกาสต่อไป

สุดท้ายนี้ต้องขอขอบคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เคารพทุกท่านที่ได้กรุณาตรวจคัดกรองจนได้บทความวิจัยที่มีคุณภาพ และขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ที่ทำหน้าที่ประสานดำเนินการจนได้วารสารที่มีคุณภาพตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น

ด้วยความขอบคุณอย่างยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชัยฤทธิ์ ศิลาเดช)

บรรณาธิการวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

สารบัญ

หน้า

- รูปแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพของผู้สูงอายุโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง
อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง 1
Activities to Develop the Aesthetics of the Elderly Students at Wat Sri Luang
School, Chae Hom District, Lampang Province
ทยากร สุวรรณภูมิ พรสวรรค์ มณีทอง และ พงษ์วิกรานต์ มหิทธิพงษ์
Tayakorn Suwannabhumi Pornsawan Maneethong
and Pongvikran Mahittipong
- ผลของการฝึกควบคุมจิตใจที่มีต่อความวิตกกังวลตามสถานการณ์และความสามารถในการยิงปืนของนักกีฬา 14
The Effects of Mental Control Training on State Anxiety and Shooting
Competence in Athletes
ราชันย์ เฉลียวศิลป์ และ คมกริช ช้องนำโชค
Rachan Chaliawsil and Komkrit Kongnamchok
- การศึกษาผลกระทบและการปรับตัวแบบวิถีชีวิตใหม่ในสถานการณ์การระบาดของของ
โรคโควิด-19 ในจังหวัดชัยนาท 28
A Study on the Impact and Adaptation to the New Normal During the COVIC-19
Pandemic in Chainat Province.
กัลยกร วงศ์รักษ์ ปิยจิตร สังกพานิช อรินทร์ศักดิ์ รัตนวงษ์ อำนาจ ภักดีโต
วิจิต จารุโนประถัมภ์ และ ภควัต รัตนราช
Kalyakorn Wongrak Piyajit Sungpanich Arinsak Rattanawong
Amnat Pakdeeto Wijit Jarunopratam and Phakawat Rattanaraj
- แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษาอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา 42
Guidelines for Tourism Destination Development: A Case Study of Phimai District,
Nakhon Ratchasima Province
ชลิต เฉียบพิมาย ประเมษฐ์ ผลนา อรวี มานะดี วชิระ เกษตรเวทิน
และ พีรวิษณุ สิงขาสะ
Chalit Chiabphimai Poramet Phonna Orawee Manadee
Wachira Kasatwathin and Peravich Singkhala

สารบัญ

	หน้า
การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรกหรือพหุวิทยา ด้วยการสร้างเรื่อง (Storyline Model) ในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการภาษาจีน The Design of an Infusion Integrated Instruction or Multidisciplinary Instructional Model by Using a Storyline Model in Chinese for a Service Industry Course ณภัทร ญาโนภาส Napat Yanopas	61
ผลการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ที่มีต่อชิ้นงานสร้างสรรค์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 Effects of using Productivity-Based Learning through Web-Based Instruction on Creative Products of Grade 8 Students. อภิญญา ไทยลาว สุวรรณา จุ้ยทอง และ เลอลักษณ์ โอทากานนท์ Apinya Thailao Suwana Juithong and Lerlak Othakanon	76
ลักษณะข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Characteristics of Errors in Thai Writing Among Students of Northeastern University อรวรรณ ปรีวัตร Orawan Pariwat	87
ภาษีฝิ่น: กลไกทางกฎหมายในการควบคุมผลประโยชน์ของสยาม Opium Tax: Legal Mechanism to Control Siam's Interests วันวิสาข์ แก้วไทรฮุน นริศรา กวางศิริ ธนพล สุขประสาธ ชัยณรงค์ สิริพรปรีดา และ เซาวลิต สมพงษ์เจริญ Wanwisa kaewsaihoon Naritsara Kwangkeeree Thanapol Sookprasart Chainarong Siripornpreeda and Chaowalit Sompongjaroen	102

สารบัญ

หน้า

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ในธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา: กรุงเทพมหานคร The Elderly's Behavior using Social Commerce in the Restaurant Business Case Study: Bangkok Province นฤศร มังกรศิลา และ นุจรี บุรีรัตน์ Narusorn Mangkornsila and Nuchjaree Bureerat	117
บทความย่อบทความวิจัย: ส่วนประกอบของเนื้อหาและการเชื่อมโยงความ Research Article Abstract: Components of Content and Coherence สุรีย์รัตน์ บำรุงสุข และ สิริวรรณ นันทจันทูล Sureerat Bumrungsuk and Siriwan Nantachantoon	134

รูปแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพของผู้สูงอายุโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง
อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

Activities to Develop the Aesthetics of the Elderly Students at Wat Sri Luang
School, Chae Hom District, Lampang Province

ทยากร สุวรรณภูมิ¹ พรสวรรค์ มณีทอง² พงษ์วิกรานต์ มหิตทิพงษ์³

Tayakorn Suwannabhum^{1*} Pornsawan Maneethong² Pongvikran Mahittipong³

สาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Music Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rajabhat University

E-mail: Tamjassman@gmail.com โทรศัพท์มือถือ: 086-1988421

Received: 24 May 2021

Revised: 26 May 2022

Accepted: 01 June 2022

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพของผู้สูงอายุโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อหาและออกแบบกิจกรรมในการเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีสัมภาษณ์ การสังเกต การสร้างบทเรียน และการจัดการเรียนการสอน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นนักเรียนผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง จำนวน 22 คน

ผลการวิจัยคือ การได้สร้างกิจกรรม “ห้องเรียนขับขาน” ซึ่งเป็นการฝึกร้องเพลงที่มีความเหมาะสมในการเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน 1) การฝึกควบคุมลมหายใจ 2) การวอร์มเสียง 3) การร้องเพลง กิจกรรมนี้ทำให้ผู้สูงอายุมีสภาวะทางอารมณ์ที่ดี ผ่อนคลาย สนุกสนาน และทำให้มีความกล้าแสดงออก อีกทั้งการร้องเพลงจะเป็นสื่อกลางที่ทำให้นักเรียนผู้สูงอายุได้เข้าสังคมมากขึ้น

คำสำคัญ: สุนทรียภาพ / ผู้สูงอายุ / โรงเรียนผู้สูงอายุ

Abstract

The objective of this qualitative research was to discover and design activities for the elderly in enhancing the musical aesthetics. Interviews, observations, lesson planning, and teaching and learning management were used to collect the data. The key informants were 22 elderly students of Wat Sri Luang School for the elderly, Chae Hom District, Lampang Province.

The findings led to the development of a “Singing Classroom” activity in which a singing practice was suited for enhancing musical aesthetics for the elderly, which consisted of three steps: 1) breathing control exercises, 2) warming up, and 3) singing. This activity provided the elderly with a positive emotional state, relaxation, enjoyment, and assertiveness. Furthermore, singing would promote social interaction among the elderly students.

Keywords: Aesthetics / Elderly / Elderly School

บทนำ

ปัจจุบันวิทยาการทางการแพทย์มีความก้าวหน้า อีกทั้งผู้คนเริ่มให้ความสำคัญในการดูแลสุขภาพมากขึ้น จึงทำให้มีสุขภาพดีส่งผลให้คนมีอายุยืนยาวขึ้นแต่สิ่งที่ตรงกันข้ามกับการที่คนมีอายุยืนยาวคืออัตราการเกิดลดลงอย่างต่อเนื่องทำให้ประชากรในวัยทำงานมีจำนวนน้อยกว่าประชากรผู้สูงอายุ ประเทศไทยจึงเข้าสู่สังคมที่มีประชากรผู้สูงอายุจำนวนมาก แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545-2564 คาดประมาณว่าใน พ.ศ. 2562 ประเทศไทยจะมีประชากรผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มากกว่าประชากรวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า 15 ปี) และ คาดประมาณว่าในปี พ.ศ. 2564 ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์และเมื่อประชากร 60 ปี ขึ้นไป มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมดจะทำให้ในปี 2574 ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมสูงอายุระดับสุดยอด (คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติกรมกิจการผู้สูงอายุกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2561, หน้า 7)

จังหวัดลำปางเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ จากข้อมูลผลการสำรวจสถิติผู้สูงอายุของประเทศไทย 77 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 พบว่า จำนวนผู้สูงอายุมีผู้สูงอายุจำนวน 170,209 คน (กรมกิจการผู้สูงอายุ. 2562,ออนไลน์) ซึ่งอำเภอแจ้ห่มเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีประชากรผู้สูงอายุจำนวนมาก แผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ซึ่งได้ระบุวัตถุประสงค์สรุปได้ว่า เพื่อสร้างจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงผู้สูงอายุในฐานะบุคคล

ที่มีประโยชน์ต่อสังคมการเตรียมการเข้าสู่วัยสูงอายุอย่างมีคุณภาพ พึ่งตนเองได้ (คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.2553, หน้า 29-30) ดังนั้นการหาแนวทางเพื่อเสริมสร้างสุขภาพร่างกายและสุนทรียภาพทางจิตใจจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชุมชนที่ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จึงต้องมีการศึกษาหาสิ่งที่จะช่วยผู้สูงอายุให้เป็นบุคคลที่อยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ

เมื่อมนุษย์อยู่ในวัยสูงอายुर่างกายจะขาดความคล่องแคล่ว ความคิดและการตัดสินใจช้าลง เริ่มมีปัญหาด้านสุขภาพ รวมไปถึงการมีเวลาว่างมากขึ้นเนื่องจากเกษียณซึ่งจะทำให้เกิดการเบื่อหน่ายและนำไปสู่การรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองไม่มีคุณค่า ซึ่งสิ่งเหล่านี้จึงส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้สูงอายุซึ่งอาจก่อให้เกิดภาวะซึมเศร้าและปัญหาต่างๆ ในอนาคตได้ (สุวรรณ เตชะธีรปริดา.2557, หน้า 89) ดังนั้นการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขและได้เข้าสังคมมากขึ้นรวมทั้งช่วยให้ผ่อนคลายและเห็นคุณค่าของตนเองมากยิ่งขึ้น

การนำแนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของดนตรีมาใช้กับผู้สูงอายุจึงเป็นทางเลือกที่มีประโยชน์เหมาะสม เช่น การนำเสียงดนตรีมาใช้ประกอบในศิลปะสามารถส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ เสริมสร้างจินตนาการ ส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์ระหว่างประสาทหู กล้ามเนื้อมือให้สอดคล้องกับการใช้ความคิดดนตรียังสามารถลดหรือบรรเทาความเจ็บปวดหลังการผ่าตัดของผู้ป่วยช่วยให้ผู้ป่วยผ่อนคลายได้และยังสามารถปรับเปลี่ยนนิสัยก้าวร้าวของมนุษย์ อีกทั้งยังรักษาโรคสมาธิสั้น (ไชแสง ศุขะวัฒนะ.2535, หน้า1-3) นอกจากนี้ดนตรีบำบัดก็ถูกนำมาใช้เพื่อรักษาผู้ป่วย หรือพัฒนาศักยภาพด้านร่างกาย จิตใจ ความคิด และทักษะทางสังคม ถือเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่ช่วยให้คนที่ต้องการยกระดับคุณภาพจิตใจดีขึ้น (โรงพยาบาลเปาโล. 2564,ออนไลน์) จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ในการศึกษาหัวข้อดนตรีพื้นเมืองล้านนากับการพัฒนาอารมณ์ของผู้สูงอายุ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ก่อนเรียนผู้เรียนมีอารมณ์ดี แต่หลังจากการเรียนผู้เรียนมีทั้งความสุขและอารมณ์หงุดหงิด ซึ่งความหงุดหงิดเกิดจากผู้สูงอายุไม่สามารถควบคุมความสัมพันธ์จากมือทั้งสองข้างในการเล่นเครื่องดนตรีได้จึงทำให้ผู้สูงอายุมีอารมณ์หงุดหงิด แต่อย่างไรก็ตาม แบบสอบถามที่ประเมินอารมณ์เชิงบวกในสถานการณ์ต่างๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.52-4.96 (ธนพชร นุตสาระ.2561, หน้า 90) และการศึกษาผลของดนตรีบำบัดต่อการลดภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุ ผลการศึกษา พบว่า โปรแกรมดนตรีบำบัดสามารถลดภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุได้ (กาญจนา พิบูลย์. 2548, ออนไลน์)

ดนตรีเป็นศาสตร์แห่งสุนทรียศาสตร์ที่เปรียบเสมือนอาหารทางใจที่ช่วยกล่อมเกลาจิตใจให้มีความร่าเริงและผ่อนคลายการบรรเลงดนตรีเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะหลายด้าน

เช่น การอยู่ร่วมกันในสังคม และความรับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ ผู้วิจัยมีแนวคิดที่ว่าดนตรีจะเป็นกิจกรรมที่จะช่วยเสริมสร้างทักษะด้านต่างๆ ให้กับ ผู้สูงอายุ รวมทั้งยังเป็นการส่งเสริมเพื่อสร้างความมั่นใจและเสริมสร้างสุนทรียภาพให้กับผู้สูงอายุ เพื่อให้มีสุขภาพกายและใจที่ดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดลำปาง เพื่อหารูปแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพของผู้สูงอายุ จึงทำการหาข้อมูล เกี่ยวกับโรงเรียนผู้สูงอายุในจังหวัดลำปางเพื่อจะทำการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ในจังหวัดลำปางมี โรงเรียนผู้สูงอายุคือ โรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยจึงได้ทำการ ดำเนินกิจกรรมด้านดนตรีเพื่อเป็นสื่อกลางอันจะส่งผลให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพจิตและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อหาและสร้างรูปแบบกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาสุนทรียภาพแก่ผู้สูงอายุโรงเรียนผู้สูงอายุ วัดศรีหลวง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ขอบเขตงานวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง จำนวน 22 คน

การคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ม.ป.ป, หน้า 23) โดยเป็นผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ วัดศรีหลวงทั้งหมด จำนวน 22 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ที่เน้นการศึกษาเพื่อให้ได้รูปแบบกิจกรรม ทางดนตรีในการเสริมสร้างสุนทรียภาพแก่ผู้สูงอายุ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ แนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของดนตรี ประโยชน์ของดนตรี ต่อสังคมมนุษย์ แนวคิดเกี่ยวกับดนตรีบำบัด เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง (Key informant Interview) สัมภาษณ์ผู้สูงอายุ เพื่อศึกษา แนวคิด ความสนใจและความถนัดทางดนตรีเพื่อหาแนวทางเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรี

2. การถ่ายโยงองค์ความรู้จากวิทยากรไปสู่การกิจกรรมดนตรีของผู้สูงอายุ
3. การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม เป็นประเด็นการสังเกตการณ์เกี่ยวกับการถ่ายโยงความรู้ การฝึกปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรค เพื่อรวบรวมข้อมูลในกระบวนการถ่ายทอด
4. ถอดบทเรียน สรุปบทเรียนร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุ และวิทยากร ในประเด็นเทคนิคการฝึกปฏิบัติ และปัญหาอุปสรรค

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดกรอบวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สังเคราะห์องค์ความรู้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ

ผู้สูงอายุ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางและรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพ

ทางดนตรี

1. ลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้สูงอายุ ในประเด็นความสนใจและความถนัดทางดนตรีเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรี
2. สนทนากลุ่มในประเด็นความถนัดทางดนตรีเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรี
3. สรุปและสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 การถ่ายโยงองค์ความรู้

1. ถ่ายโยงองค์ความรู้จากวิทยากรไปสู่กิจกรรมดนตรีของผู้สูงอายุ
2. ติดตาม ประเมินผลการถ่ายทอดกิจกรรม โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นในประเด็นรูปแบบการถ่ายโยงความรู้ที่เหมาะสม การฝึกปฏิบัติ
3. ถอดบทเรียน สรุปบทเรียนร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุ และวิทยากร ในประเด็นเทคนิคการฝึกปฏิบัติ และปัญหาอุปสรรค

ขั้นตอนที่ 4 สังเคราะห์องค์ความรู้จากกระบวนการวิจัย

1. การสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา จากการถอดบทเรียนในประเด็นการฝึกปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรค
2. สังเคราะห์ข้อมูลจากประเด็นในการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการถ่ายโยงความรู้ การฝึกปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรค

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนผู้สูงอายุและความสนใจเกี่ยวกับดนตรี จากนั้นจึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพโดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่เน้นศึกษาเฉพาะรูปแบบกิจกรรมทางดนตรีในการเสริมสร้างสุนทรียภาพผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การถ่ายเี่ยงองค์ความรู้ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมตลอดจนการถอดบทเรียนเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เนื้อหา และสรุปเป็นองค์ความรู้จากงานวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการหารูปแบบเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพสำหรับผู้สูงอายุ พบว่านักเรียนผู้สูงอายุโรงเรียนผู้สูงอายุ วัดศรีหลวง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่ไม่เคยเล่นเครื่องดนตรีไม่ว่าจะเป็นเครื่องดนตรีสากล เครื่องดนตรีไทยหรือเครื่องดนตรีพื้นบ้าน แต่มีความชื่นชอบในเสียงเพลงในรูปแบบของเพลงชอและเพลงลูกทุ่ง และจากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า กิจกรรมที่ผู้สูงอายุมีความต้องการฝึกคือการร้องเพลงเพราะไม่ต้องเล่นเครื่องดนตรีและไม่ต้องใช้อุปกรณ์ให้เกิดความยุ่งยากในการเล่นเครื่องดนตรีอาจจะทำให้ผู้สูงอายุใช้เวลาในการฝึกและยากแก่การจัดการจัดหาเครื่องดนตรีที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล อีกทั้งการที่ผู้สูงอายุต้องมาฝึกเล่นเครื่องดนตรีอาจจะทำให้เกิดความเครียดเมื่อไม่สามารถเล่นได้และไม่อยากทำกิจกรรมนั้นต่อไป

การจัดกิจกรรมร้องเพลงทำให้ผู้สูงอายุใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และช่วยเสริมสร้างอารมณ์สุนทรีย์การร้องเพลงจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุได้ผ่อนคลายการดำเนินกิจกรรมของผู้วิจัยที่โรงเรียนวัดศรีหลวงนี้เป็นไปในลักษณะของการสอนให้ผู้สูงอายุร้องเพลงโดยเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้เลือกเพลงที่ตนเองชื่นชอบ เพราะเมื่อมีความชื่นชอบผู้สูงอายุจะมีความอยากที่จะปฏิบัติอย่างเต็มที่ทำให้ไม่เกิดภาวะความเครียด การฝึกร้องเพลงในครั้งนี้ทำให้พัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้มีความสุข สนุกสนานและผ่อนคลาย ตลอดจนได้แสดงออกถึงความสามารถในการร้องเพลง กิจกรรมนี้ได้มุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีบนพื้นฐานของสุนทรียภาพทางด้านดนตรี ซึ่งรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่เกิดขึ้นเป็นกิจกรรมที่เกิดจากความต้องการของผู้สูงอายุที่ต้องการเรียนรู้ ทำให้ไม่เกิดความเครียดและเกิดภาวะซึมเศร้า

รูปแบบกิจกรรมในการเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบกิจกรรมชื่อว่า “ห้องเรียนขับขาน” เป็นกิจกรรมการฝึกร้องเพลงเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ โดยกิจกรรมมีลักษณะเป็นการถ่ายทอดความรู้จากวิทยากรที่เป็นนักร้องอาชีพในจังหวัดลำปาง ซึ่งวิทยากรได้ออกแบบเนื้อหาการฝึกร้องเพลงสำหรับผู้สูงอายุ 3 ขั้นตอนดังนี้ 1) การฝึกการควบคุมการหายใจ 2) การวอร์มเสียง 3) การฝึกร้องเพลงดังนี้

1. การฝึกการควบคุมลมหายใจ

วิทยากรให้ความรู้เรื่องพื้นฐานในการฝึกการควบคุมลมหายใจสำหรับการร้องเพลง โดยการฝึกการหายใจเข้าออกโดยให้ความรู้ว่าการฝึกหายใจเป็นเหมือนการออกกำลังกายให้แก่ปอด ซึ่งจะทำให้ปอดแข็งแรงและทำงานได้ดีมีความจุออกซิเจนเพิ่มขึ้น โดยให้ผู้สูงอายุได้ฝึกการหายใจด้วยวิธีการดังนี้

1.1 ท่ายืน ให้ผู้สูงอายุยืนตัวตรงแยกเท้าออกให้ขนานกับไหล่ ยืนตัวตรงผู้สูงอายุบางท่านยืนเป็นเวลานานไม่ได้จึงให้ปฏิบัติในท่านั่ง ผลจากท่ายืน พบว่า ผู้สูงอายุไม่สามารถยืนระยะเวลาได้นานเพราะเกิดความเมื่อยล้าและปวดขาและหัวเข่า

1.2 ท่านั่ง ให้ผู้สูงอายุนั่งหลังตรง โดยการให้นั่งครึ่งเก้าอี้แบบไม่ให้หลังพิงพนัก ผู้สูงอายุที่มีลักษณะหลังค่อมก็ให้พยายามให้ยืดเท่าที่จะทำได้ซึ่งจะช่วยเสริมเรื่องบุคลิกให้ดีขึ้น ผลจากท่านั่งทำให้รู้สึกสบายกว่าท่ายืน และการยืดหลังทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าการนั่งได้ยืดออกและรู้สึกผ่อนคลายมากขึ้น

1.3 การฝึกหายใจ โดยการให้ผู้สูงอายุสูดลมเข้าทางปากและจมูกเพื่อเก็บลมไว้จนเต็มท้องในระหว่างการหายใจเข้าห้ามให้ไหลออก โดยการให้หายใจเข้านับ 1 ถึง 4 หายใจออกนับ 1 - 4 แล้วเพิ่มเป็น 8-8 โดยผู้สอนเป็นคนนับ สำหรับการปล่อยลมออกด้วยการหดกล้ามเนื้อท้องอย่างช้าๆ และสม่ำเสมอ เพื่อให้กระบังลมและกล้ามเนื้อท้องดันลมออกมาทางปาก ซึ่งจะรู้สึกและสัมผัสได้ว่าท้องจะค่อยๆ แพลง สำหรับการดันลมเพื่อเป่าลมออกมาทางปากนั้น ควรค่อยๆ ระบายลมออกมาอย่างช้าๆ ควบคุมลมที่เป่าออกมาให้มีความต่อเนื่องและคงที่อย่างสม่ำเสมอ จากการฝึกหายใจ ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกโล่ง และผ่อนคลายคล้ายกับการฝึกสมาธิ และรู้สึกว่าหายใจรับออกซิเจนเข้าได้อย่างเต็มที่ ซึ่งในปกติชีวิตประจำวันผู้สูงอายุไม่เคยทำ จึงเกิดการฝึกหายใจที่ผู้สูงอายุนำไปใช้ฝึกเพื่อสร้างความผ่อนคลาย

2. การวอร์มเสียง

การฝึกร้องโน้ตเพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยให้ผู้สูงอายุเคยชินกับเสียงดนตรี และระดับเสียงที่ได้ยิน และจะทำให้ร้องเพลงเข้ากับคีย์ของบทเพลงได้ ผู้สอนให้ผู้สูงอายุฝึกการ

ร้องโน้ตและการวอร์มเสียงการร้องเพลงทุกครั้ง เพราะการวอร์มเสียงเป็นการออกกำลังกายเส้นเสียงก่อนจะร้องเพลง ทำให้เส้นเสียงมีความยืดหยุ่นได้ดี สามารถร้องเพลงในช่วงเสียงที่กว้างได้ มีขั้นตอนดังนี้

2.1 การร้องโน้ตตามบันไดเสียง โดยให้ผู้สูงอายุออกเสียงให้ตรงตามเสียงที่ผู้สอนได้กดโน้ตบนคีย์บอร์ดอย่างถูกต้องโดยการร้องโน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์ขั้นตอนนี้ผู้สอนให้ผู้สูงอายุฝึกการเก็บลมแล้วร้องโน้ตออกมาให้ยาวที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความสุขสนุกสนานในการฝึกเพราะได้มีการแข่งขันกันเองว่าใครจะสามารถทำได้นานกว่า จนเกิดเป็นเสียงหัวเราะขึ้นมาในชั้นเรียน

2.2 นำเพลงตัวอย่าง 1 เพลง คือ เพลง บอกรักฝากใจ ซึ่งเป็นเพลงที่ผู้สูงอายุได้ทำการเลือกมาทำการฝึก จากนั้นผู้สอนให้ผู้สูงอายุฝึกร้องบันไดเสียงของบทเพลง บันไดเสียงจีเมเจอร์เพื่อให้ชินกับระดับเสียงของบทเพลงขั้นตอนนี้ทำให้ทราบว่าผู้สูงอายุบางท่านไม่สามารถร้องระดับเสียงให้ตรงกับคีย์ของเพลงได้ จากการสอบถาม พบว่า ได้ยินเสียงที่กดแต่ไม่ทราบว่าต้องออกเสียงแบบใดถึงจะได้โน้ตที่เหมือนเสียงที่ได้ยิน ผู้สอนจึงแก้ปัญหาด้วยการแยกฝึกโดยให้กลุ่มที่ร้องไม่ตรงบันไดเสียงได้ฝึกกับผู้ช่วยสอน

3. การร้องเพลง

3.1 หลังจากเสร็จสิ้นการวอร์มเสียงแล้ว วิทยากรเริ่มต้นกระบวนการถ่ายทอดความรู้โดยการร้องเพลงให้ผู้สูงอายุฟังก่อน พร้อมทั้งให้สังเกตบุคลิกท่าทาง การยืน การหายใจ การออกเสียง การนับจังหวะ พร้อมทั้งอธิบายให้ฟังอย่างละเอียดโดยในขั้นแรกนี้ได้นำบทเพลงที่กลุ่มผู้สูงอายุทำการโหวตเลือกบทเพลง จำนวน 2 บทเพลง ดังนี้ 1) ทหารอากาศขาดรัก (เสกศักดิ์ พู่กันทอง) 2) บอกรักฝากใจ (สดใส รัมโพธิ์ทอง)

3.2 วิทยากรร้องเพลงครั้งละหนึ่งวรรค แล้วให้ผู้สูงอายุฟังว่ามีลักษณะการร้อง การหายใจอย่างไร ในขั้นตอนนี้วิทยากรอธิบายเพิ่มเติมการร้องเพลงที่มีการใส่อารมณ์ในบทเพลง จังหวะ การเอื้อนเสียงในแต่ละจุดที่สำคัญในเบื้องต้นผู้สูงอายุต้องฝึกควบคุมจังหวะในการร้องเพลง และมีสมาธิจากนั้นจึงให้ผู้สูงอายุร้องตามวิทยากร จนถึงการร้องตามบทเพลงต้นฉบับจากการฝึกพบว่า การเอื้อนเสียงเป็นสิ่งที่ทำได้ยากที่สุด เพราะเป็นเทคนิคการร้องเพลงที่ต้องใช้การฝึกฝนเป็นเวลานาน หากบังคับให้ทำให้ได้อาจจะทำให้ผู้สูงอายุเกิดความเครียดและไม่สนุกในการเรียนร้องเพลง ผู้สอนจึงไม่เน้นในจุดนี้

3.3 การร้องเพลงควบคู่กับการตบมือ จากการฝึกร้องในเบื้องต้น พบว่า ผู้สูงอายุไม่สามารถร้องให้ตรงตามจังหวะเพลงได้ จึงต้องฝึกการร้องเพลงและการตบมือตามจังหวะ จึงสร้างกิจกรรมการตบมือพร้อมกับร้องเพลงโดยการให้ผู้สูงอายุแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกตบมือ

กลุ่มที่สองร้อง จากนั้นสลับกันปฏิบัติและสุดท้ายให้ทุกคนได้ฝึกปฏิบัติด้วยกัน จากการฝึกพบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุสามารถจับมือเข้ากับจังหวะของบทเพลงได้แม้จะไม่ตรงตามจังหวะตลอดเพลง แต่สามารถประทับประคองไปจนจบบทเพลงได้

3.4 การให้นักเรียนผู้สูงอายุจดจำเนื้อเพลง เมื่อผู้สูงอายุจดจำเนื้อเพลงได้แล้ว วิทยากรจึงเริ่มสาธิตการร้องเพลงกับดนตรีในโปรแกรมเล่นเพลงคาราโอเกะให้ผู้สูงอายุฟังจากนั้น จึงให้ผู้สูงอายุฝึกร้องตามที่ได้ฟังจนจบเพลง

เมื่อดำเนินการสอนร้องเพลงแก่นักเรียนผู้สูงอายุได้ 3 สัปดาห์ พบว่า ผู้สูงอายุบางส่วน ยังติดขัดด้านจังหวะและทำนองเพลง เนื่องจากกระบวนการถ่ายทอดที่ผ่านมาเป็นการสอน แบบกลุ่มใหญ่ทำให้ดูแลได้ไม่ทั่วถึง ดังนั้นผู้วิจัยและวิทยากรจึงได้ปรับกระบวนการถ่ายทอด การเรียนรู้เป็นการสอนแบบกลุ่มเล็กประมาณ 4-5 คน และให้ทีมงานนักศึกษาศาสาวิชาดนตรีที่เป็น ผู้ช่วยนักวิจัย ได้เป็นวิทยากรประจำกลุ่มเพื่อดูแล และช่วยอธิบายเพิ่มเติมจากการสาธิตของวิทยากร

3.5 กระบวนการถ่ายทอดที่มีนักศึกษามาเป็นผู้ช่วยวิทยากรนั้น เริ่มจากนักศึกษ้อธิบาย เพิ่มเติม และสาธิตเกี่ยวกับการร้องเนื้อร้องให้ได้ตามทำนองเพลงของบทเพลง และร้องเพลงบน จังหวะที่ถูกต้อง พร้อมทั้งอธิบายถึงการหายใจในแต่ละท่อน การเอื้อนเสียง จากนั้นจึงให้นักเรียน ผู้สูงอายุร้องตาม

3.6 เมื่อผู้สูงอายุเข้าใจ และสามารถร้องเพลงได้ถูกต้องตามทำนองและจังหวะแล้ว เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายในบทเพลง วิทยากรจึงให้ผู้สูงอายุทำการโหวตเลือกบทเพลงเพื่อนำมาฝึกปฏิบัติการร้อง จึงได้บทเพลง 3 เพลงดังนี้ 1) ขนน้องแต่งงาน 2) ยิ้มแป้น 3) ผู้เสียสละ

3.7 หลังจากการฝึกในช่วงแรกจบลงแล้ว วิทยากร เพื่อเตรียมตัวสู่การแสดงในตอน คาบเรียนสุดท้าย ผู้สอนจึงให้ผู้สูงอายุเลือกบทเพลงที่ตนเองชื่นชอบและมีความต้องการ นำเพลงนั้นมาฝึกร้อง โดยมีผู้สอนและผู้ช่วยสอนเป็นผู้ชี้แนะเกี่ยวกับการร้องเพลงในรายละเอียด ทางด้านอารมณ์เพลง ทำนอง และจังหวะ พร้อมทั้งฝึกการร้องบนเวทีซึ่งในชั้นตอนนี้ นักเรียน ผู้สูงอายุแต่ละคนได้เลือกบทเพลงที่แต่ละคนมีความชื่นชอบ จึงนำไปสู่การแยกฝึกแบบเดี่ยว โดยให้ผู้สอนและผู้ช่วยสอนแนะนำการร้องเพลงให้แต่ละคน ชั้นตอนนี้ผู้สูงอายุมีความตั้งใจ ที่จะฝึกร้องเพลงของตัวเอง และมีความอยากที่จะได้ขึ้นร้องเพลงหน้าชั้นเรียน บรรยายากจึง เป็นไปอย่างสนุกสนานเต็มไปด้วยความผ่อนคลาย และอยากที่จะแสดงออก ในขณะที่ในตอนแรก ผู้สูงอายุบางคนบ่นบ่นว่าไม่ขอแสดงการร้องเพลง แต่มาถึงขั้นตอนสุดท้ายทุกคนมีความต้องการ ที่จะขึ้นร้องเพลงทุกคน

3.8 การสรุปบทเรียนและการฝึกแสดงต่อหน้าชั้นเรียน เพื่อฝึกฝนความกล้าแสดงออก และความมั่นใจ เป็นการจัดการแสดงการร้องเพลงของผู้สูงอายุหลังจากได้ดำเนินการเรียน

การสอนตามแผนที่กำหนด คณะผู้วิจัยได้สรุปบทเรียนร่วมกับผู้สูงอายุ เกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอด การสอนร้องเพลง ซึ่งเป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุผ่าน ห้องเรียนซัซซ่านั่น ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี เป็นการส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ฝึกสมาธิ และการแสดงออก ดึงคำกล่าวของผู้ช่วยศาสตราจารย์พจน์ปริชา คำมี ผู้อำนวยการโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง กล่าวว่า “กิจกรรมนี้เป็นสิ่งที่ดี ช่วยให้ผู้สูงอายุอารมณ์ดี ช่วยในด้านความจำของผู้สูงอายุ และยังช่วยให้ค้นพบศักยภาพของตนเอง กิจกรรมในการฝึก เป็นไปโดยบรรยากาศที่ผ่อนคลายสนุกสนาน” (พจน์ปริชา คำมี.2563, สัมภาษณ์)

ภาพที่ 1 กิจกรรมการพัฒนาสุนทรียภาพของผู้สูงอายุโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา พบว่า นักเรียนผู้สูงอายุโรงเรียนผู้สูงอายุ วัดศรีหลวง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง มีความต้องการฝึกการร้องเพลง ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบกิจกรรมชื่อว่า “ห้องเรียนซัซซ่านั่น” เป็นกิจกรรมการฝึกร้องเพลงเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ โดยการถ่ายทอดความรู้จากวิทยากรที่เป็นนักร้องอาชีพ ซึ่งวิทยากรได้ออกแบบเนื้อหา การฝึกร้องเพลงสำหรับผู้สูงอายุ 3 ขั้นตอนดังนี้ 1) การฝึกการควบคุมลมหายใจ 2) การวอร์มเสียง 3) การร้องเพลง การร้องเพลงเป็นกิจกรรมสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายสนุกสนาน และสามารถเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ เป็นการส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ฝึกสมาธิ และการแสดงออก ยังช่วยให้ค้นพบศักยภาพของตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย

การออกแบบกิจกรรมเพื่อสร้างสุนทรียภาพสำหรับผู้สูงอายุควรเป็นกิจกรรมที่ทำให้มีความผ่อนคลายเกิดความสุข และมีความสนุกสนาน เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสภาวะทางอารมณ์ที่ดี กิจกรรมทางดนตรีที่จะช่วยสร้างสุนทรียภาพนั้นมีหลายรูปแบบทั้งการเล่นเครื่องดนตรี และการร้องเพลง แต่อย่างไรก็ตามกิจกรรมการเล่นเครื่องดนตรีไม่เหมาะกับนักเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวงเพราะผู้สูงอายุหลายท่านไม่เคยเล่นเครื่องดนตรีมาก่อน หากจัดกิจกรรมการเล่นเครื่องดนตรีอาจทำให้ใช้เวลาในการทำกิจกรรมด้านการเล่นเครื่องดนตรีนานเกินไปและการให้ผู้สูงอายุเริ่มฝึกหัดเครื่องดนตรีอาจจะนำไปสู่การเกิดภาวะความเครียดเพราะจะรวมไปถึงการฝึกเล่นที่ต้องใช้อวัยวะและกล้ามเนื้อในการควบคุมการเล่นเครื่องดนตรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพพร นุตสาระ (2561.) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ดนตรีพื้นเมืองล้านนากับพัฒนาอารมณ์ของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา เทศบาลตำบล ช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลปรากฏว่าหลังจากการเรียนรู้ผู้เรียนมีอารมณ์หงุดหงิด ซึ่งความหงุดหงิดเกิดจากที่ผู้สูงอายุนั้นไม่สามารถเล่นเครื่องดนตรีโดยใช้ทั้งสองพร้อมกันได้

กิจกรรมที่ผู้สูงอายุมุ่งความสนใจมากที่สุดคือการร้องเพลง โดยเฉพาะเพลงที่ตัวเองชื่นชอบ ดังนั้นการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุกลุ่มนี้จึงเป็นการฝึกการร้องเพลง เพื่อให้พวกเขาเข้าใจหลักการร้องเพลงและฝึกทักษะการร้องเพลงและการแสดงรูปแบบกิจกรรมจึงเป็นการสร้างให้ผู้สูงอายุมีสุนทรียภาพทางดนตรีที่ดี และทำให้ผู้สูงอายุได้พัฒนาคุณค่าในตัวเองโดยการแสดงศักยภาพในการแสดงออกทางการร้องเพลงได้ และจะนำไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนและสังคมของตัวเองได้อย่างมีคุณค่าในโอกาสต่างๆ โดยใช้การร้องเพลงช่วยในการพัฒนาศักยภาพของตนเองและการเข้าสังคม ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) คือ ผู้สูงอายุมีคุณค่าและศักยภาพ สมควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีส่วนร่วมอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม และผู้สูงอายุมีสักดิ์ศรีและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนของตนได้อย่างมีคุณภาพที่สำคัญที่สุดในการสร้างความสุนทรีย์ในการเรียนคือการสร้างบรรยากาศในการเรียนที่สนุกสนาน ผ่อนคลาย ไม่เครียดจนไปจะสามารถดึงความสนใจของผู้สูงอายุให้มีความอยากที่จะเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกันได้อย่างเป็นกันเองและมีความสุข

ดังนั้นกิจกรรมในการสร้างความสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง คือกิจกรรมการร้องเพลง ชื่อว่า “ห้องเรียนขับขาน” กิจกรรมการร้องเพลงทำให้ผู้สูงอายุมีความสนุกสนานลดภาวะความเครียดการฝึกในลักษณะนี้นอกจากจะทำให้เข้าใจหลักการเบื้องต้นของการร้องเพลงแล้วยังเป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยให้ผู้สูงอายุได้ผ่อนคลายโดยการสร้างบรรยากาศในการเรียนให้มีความสนุกสนาน โดยการเน้นไปที่การฝึกปฏิบัติร้องเพลงผู้วิจัย พบว่า ผู้สูงอายุทุกคนมีความชื่นชอบในบทเพลงที่มีความแตกต่างกัน และต้องการร้องเพลงที่ตนเองชื่นชอบ และ

ผู้สูงอายุจะมีความสุขที่ได้ร้องเพลงที่ตัวเองอยากร้อง และพร้อมที่จะเรียนรู้วิธีการร้องนั้นอย่างเต็มใจ ผู้สูงอายุทุกท่านมีความมั่นใจและสามารถร้องเพลงบนเวทีได้อย่างสนุกสนาน อีกทั้งทุกท่านมีความตั้งใจฟังนักเรียนผู้สูงอายุท่านอื่นในการร้องเพลงเป็นอย่างดี นอกจากการร้องเพลงแล้ว จังหวะของบทเพลงยังทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกอยากขยับร่างกายให้เข้ากับจังหวะ จึงเกิดเป็นกิจกรรมการร้องเพลงและการเต้นในขณะเดียวกัน ทำให้กิจกรรมการร้องเพลงของผู้สูงอายุเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้สูงอายุมีสุนทรียภาพทางอารมณ์ที่ดี ดังนั้นการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีสุนทรียภาพที่ดี กิจกรรมที่เหมาะสมอย่างหนึ่งคือกิจกรรมการร้องเพลงซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดดนตรีบำบัด คือ ดนตรีมิได้มีประโยชน์ต่อผู้ที่มีปัญหาหรือมีโรคภัยทางร่างกายและจิตใจเท่านั้น ยังสามารถใช้ดนตรีเพื่อความเพลิดเพลินเจริญใจ ผ่อนคลายความเครียดและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา พิบูลย์ (2548.) คือ ผลของดนตรีบำบัดสามารถลดภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุได้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนผู้สูงอายุควรจัดหลักสูตรและส่งเสริมกิจกรรมทางดนตรีของผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมและได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในโรงเรียนเพื่อจะได้พัฒนาสุนทรียภาพทางอารมณ์ที่ดี
3. สถาบันการศึกษาที่มีการขับเคลื่อนด้านดนตรีควรช่วยส่งเสริมกิจกรรมทางดนตรีแก่ผู้สูงอายุ เพื่อจะได้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและเข้าใจในดนตรีมากขึ้นอีกทั้งยังก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนที่วัยต่างกัน
4. รัฐบาลไทยควรเห็นถึงความสำคัญด้านการให้ความสุนทรียภาพแก่ผู้สูงอายุ โดยการสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมทางด้านบันเทิงแก่ผู้สูงอายุควบคู่ไปกับการดูแลสุขภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา พิบูลย์. (2548). ผลของดนตรีบำบัดต่อการลดภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุ. มหาวิทยาลัยบูรพา คณะแพทยศาสตร์ งานวิจัยทุนสนับสนุนจากเงินรายได้ ของศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยบูรพา ปีงบประมาณ 2548. สืบค้นเมื่อ 29 สิงหาคม 2564, จาก <http://dspace.lib.buu.ac.th/handle/1234567890/470?mode=full>.
- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2562). สถิติผู้สูงอายุของประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2563, จาก <http://www.dop.go.th/th/know/side/1/1/275>.
- ไชแสง สุขะวัฒนะ. (2535). สังคตินิยมว่าด้วย ดนตรีตะวันตก.(พิมพ์ครั้งที่ 3).กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

- คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติกรมกิจการผู้สูงอายุกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์. (2561). **แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ฉบับปรับปรุง
ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2561.** (พิมพ์ครั้งที่ 1). โรงพิมพ์สามลดา.
- คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2553).
แผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ.2545-2564 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ.2552.
(พิมพ์ครั้งที่ 1). โรงพิมพ์เทพเพ็ญวานิสย์.
- ชนพชร, นุตสาระ. (2561). **ดนตรีพื้นเมืองล้านนากับการพัฒนาอารมณ์ของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา
เทศบาลตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่
ปีที่ 19 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2561.**
- พจน์ปรีชา คำมี. (2563, 25 สิงหาคม). **สัมภาษณ์.**
- โรงพยาบาลเปาโล. (2564). **ดนตรีบำบัดกับการกำจัดความเครียด.** สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2564,
จาก <https://www.paolohospital.com/th-TH/phahol/Article/Details/>
- สุวรรณา เตชะธีระปรีดา. (2557). **การบริหารจัดการกิจกรรมนันทนาการเพื่อผู้สูงอายุของเทศบาล
ตำบลน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิชาการบริหารธุรกิจปีที่ 3 ฉบับที่
2 ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2557.**
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). **เทคนิคการสุ่มตัวอย่างและการประมาณค่า.** กรุงเทพฯ: สำนักงาน
สถิติแห่งชาติ.

ผลของการฝึกควบคุมจิตใจที่มีต่อความวิตกกังวลตามสถานการณ์
และความสามารถในการยิงปืนของนักกีฬา
The Effects of Mental Control Training on State Anxiety and Shooting
Competence in Athletes

ราชนันย์ เฉลียวศิลป์¹ คมกริช ช้องนำโชค²

Rachan Chaliawsil¹ Komkrit Kongnamchok²

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี ¹ Program in Sport Science Faculty of Sports and Health Science Thailand National Sport University, Suphanburi Campus.

สาขาวิชาการจัดการกีฬา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี

² Program in Sport Management Faculty of Liberal Arts

Thailand National Sport University, Suphanburi Campus.

Email: chaliawsil2516@gmail.com; โทรศัพท์มือถือ: 088-453-0448

Received: 07 June 2021

Revised: 25 March 2022

Accepted: 25 March 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลา ก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขัน และ 2) เปรียบเทียบความวิตกกังวล ตามสถานการณ์ในช่วงเวลา ก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่าง กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง 3) เปรียบเทียบคะแนนการยิงปืนภายหลังการฝึก 8 สัปดาห์ กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีการจับสลากจากนักกีฬายิงปืน เพศชาย อายุระหว่าง 18-20 ปี ที่เข้าร่วมการแข่งขันยิงปืนชิงชนะเลิศแห่งจังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2563 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมการฝึกควบคุมจิตใจ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0 แบบทดสอบความวิตกกังวลตามสถานการณ์ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 และแบบทดสอบ การยิงปืน ระยะ 10 เมตร ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0 ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีทดสอบ ซ้ำเท่ากับ .89 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าทีวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ LSD

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความวิตกกังวลแบบสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขัน ภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .052 คะแนนความวิตกกังวลแบบสถานการณ์ในช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .053 คะแนนการยิงปืนในช่วงหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มคะแนนการทดสอบยิงปืนของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า

คำสำคัญ: การควบคุมจิตใจ / ความวิตกกังวลแบบสถานการณ์ / นักกีฬายิงปืน

Abstract

The purposes of the research were to 1) examine state anxiety levels during the period of 7 days and 1 day before the competition; 2) compare state anxiety levels between the control and experimental groups; and 3) compare the shooting scores after 8 weeks of training. The samples were constructed using a simple random sampling method that involved drawing lots from a group of 20 male shooting athletes aged between 18 and 22 who competed in the Suphanburi Shooting Championship in 2020. The instruments used in the study were the mental control training program with an IOC of 1.0, the Revised Competitive Sport Anxiety Inventory-2R (CSAI-2R) with a reliability of .93, and the shooting test on a 10-meter range with an IOC of 1.0 and a reliability of .89. The mean, standard deviation, t-test, one-way repeated measures ANOVA, and multiple comparisons testing using the LSD were the statistics used in data analysis.

The findings revealed that 1) the anxiety test during the period of 7 days and 1 day before the competition in the control and experimental groups were significantly different at the level of .05; 2) the anxiety score of the experimental group was lower than the control group and was significantly different; and 3) there was no statistically significant difference in shooting scores after 8 weeks of training, with a tendency for the experimental group's shooting test scores to be higher than average.

Keywords: Mental control / State anxiety / Shooting athlete

บทนำ

กีฬายิงปืนเป็นกีฬาประเภทหนึ่งที่ถูกจัดไว้ในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยประจำปี มีนักกีฬายิงปืนจากหลายมหาวิทยาลัยจะได้เข้าร่วมชิงชัยในกีฬายิงปืนที่เป็นทั้ง “ศาสตร์” ที่มีองค์ความรู้สำหรับนักกีฬาที่ต้องเรียนรู้และศึกษา และเป็นทั้ง “ศิลป์” ที่นักกีฬาแต่ละคนสามารถพัฒนาทักษะและสมรรถนะขึ้นเป็นแบบอย่างเฉพาะของตนเอง (สมาคมยิงปืนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, 2550) กีฬายิงปืนนั้นนอกจากจะสร้างสมรรถนะทางกีฬายิงปืนให้กับนักกีฬาแล้วยังมีประโยชน์ต่อการสร้างความรัก ความเข้าใจ ความสามัคคีในหมู่นักกีฬายิงปืนมากขึ้น การแข่งขันยิงปืนในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยสามารถบ่มเพาะนักกีฬา ให้มีทักษะทางกีฬายิงปืนได้อย่างดี มหาวิทยาลัยต่างๆ มีผู้ฝึกสอนที่มีความพร้อมทั้งความรู้ ทักษะและความตั้งใจจำนวนมากคุณลักษณะและสมรรถนะของนักกีฬายิงปืนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องการพัฒนาเทคนิคการฝึกซ้อมทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความสามารถของนักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและการศึกษาเรียนรู้ศิลปวิทยาการแขนงต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการฝึกซ้อม เช่น ความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา มาช่วยในกระบวนการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกาย ตลอดจนระบบการทำงานของสรีรวิทยาและด้านจิตใจโดยเฉพาะความวิตกกังวลแบบสถานการณ์ดังที่คอกซ์ มาร์เทนส์และรัสเซล (Cox, Martens & Russell, 2003) พบว่า ความวิตกกังวลเป็นส่วนที่ทำให้นักกีฬาแสดงพฤติกรรมที่ผิดปกติ เช่น อาจเกิดอาการประหม่า ตื่นเต้น เป็นสาเหตุให้ขาดสมาธิในการแข่งขัน ความวิตกกังวล และความเครียดสามารถส่งผลกระทบต่อผลการแข่งขันในครั้งต่อไป ได้สอดคล้องกับสุพิตร สมานิต, (2546) ที่กล่าวว่าการสร้างเสริมเทคนิคการฝึกทางจิตวิทยาการกีฬาเพื่อช่วยในการรักษามาตรฐานการเล่นกีฬาและช่วยพัฒนาทักษะกีฬาและความสามารถให้สูงขึ้นจะเห็นได้จากนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันในกีฬาโอลิมปิก ซึ่งเป็นมหกรรมกีฬาของมวลมนุษยชาติที่ยิ่งใหญ่ที่สุด นักกีฬาที่ประสบความสำเร็จมักเป็นผู้ที่สามารถควบคุมจิตใจในสภาวะของการแข่งขันได้ดี จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความวิตกกังวลอันเป็นปัจจัยที่สำคัญในการก้าวไปสู่ความเป็นเลิศของนักกีฬายิงปืนในด้านการควบคุมจิตใจของนักกีฬายิงปืนที่มีต่อความวิตกกังวลแบบสถานการณ์ ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันที่ต้องใช้ทักษะทางจิตวิทยาการกีฬามาควบคุมจิตใจให้มีความพร้อมในการแข่งขันและแสดงความสามารถของการยิงปืนที่ได้มาตรฐานและมีศักยภาพสูงขึ้นของนักกีฬาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาระดับของความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

2. เปรียบเทียบระดับของความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

3. เปรียบเทียบคะแนนการยิงปืนในช่วงหลังการฝึก 8 สัปดาห์ ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้กำหนด ดังนี้

ขั้นการทดลอง ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบง่ายจากนักกีฬายิงปืนเพศชาย อายุระหว่าง 18-22 ปี จำนวน 20 คน จากนักกีฬาทั้งหมด 37 คน ที่เข้าร่วมการแข่งขันยิงปืนชิงชนะเลิศแห่งจังหวัดสุพรรณบุรี ประจำปี 2563 โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางโคเฮน (Cohen, 1988) กำหนดค่าอำนาจการทดสอบที่ 0.8 และค่าขนาดของผลกระทบ (Effect size) ที่ 0.5 ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน ได้ทำการเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีก 4 คน เพื่อป้องกันการสูญหายรวมเป็น 20 คน จากนั้นทำการทดสอบระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ แล้วแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ด้วยวิธีแมชชิงกรุป (matching group method) จากการเรียงลำดับคะแนนความวิตกกังวลได้กลุ่มควบคุม จำนวน 10 คน และ กลุ่มทดลอง จำนวน 10 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ โปรแกรมการฝึกควบคุมจิตใจ พัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัย

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วง 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันและคะแนนในการยิงปืน ระยะ 10 เมตร

3. การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เลขที่ TNSU 069/2563 โดยได้คำนึงถึงจรรยาบรรณของนักวิจัยและให้การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วม กลุ่มตัวอย่างได้รับการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิธีการเก็บข้อมูล และประโยชน์ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับจากการเข้าร่วม พร้อมทั้งชี้แจงสิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสามารถยุติการเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ต้องแจ้งเหตุผลต่อผู้วิจัย และกลุ่มตัวอย่างไม่สูญเสียผลประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น โดยเฉพาะด้านความปลอดภัยทางด้านร่างกายในการทดลองซึ่งผู้วิจัยได้พิทักษ์ความปลอดภัยด้วยการทำประกันสุขภาพแบบกลุ่มและสิทธิในการรักษาพยาบาลแบบอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลในพื้นที่และสำหรับความปลอดภัยในด้านจิตใจที่อาจ

ส่งผลกระทบต่อสภาพกดดันในกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นการฝึกทักษะทางจิตใจในแนวของการให้คำปรึกษาค่อยๆ เป็นค่อยๆ ไปไม่ให้เกิดความรู้สึกกดดันหรือฝึกปฏิบัติไปสู่เป้าหมายและสำหรับข้อมูลในการตอบแบบสอบถามจะถูกเก็บไว้เป็นความลับไม่นำมาเปิดเผยชื่อ ซึ่งข้อมูลที่น่าเสนอในการวิเคราะห์ทางสถิติจะกำหนดเป็นหมายเลขที่แสดงถึงลำดับในการเก็บข้อมูลแทนชื่อกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง และจะนำผลประเมินที่ได้สรุปออกมาเป็นภาพรวมเพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาเท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการฝึกควบคุมจิตใจที่ส่งผลต่อความสามารถในการยิงปืนของนักกีฬาโดยทำการฝึกโปรแกรมควบคุมจิตใจกับนักกีหายิงปืนซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 10 คน ในวันจันทร์ พุธ และศุกร์ วันละ 1 ชั่วโมงก่อนการฝึกซ้อมยิงปืนปกติภายในระยะเวลา 8 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. โปรแกรมการฝึกการควบคุมจิตใจของนักกีหายิงปืนสร้างขึ้นโดยผู้วิจัย โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญด้านผู้ฝึกสอนกีฬายิงปืน ด้านจิตวิทยา และด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 1.0
2. แบบวัดความวิตกกังวลตามสถานการณ์ โดยใช้แบบวัดของ คอก มาร์เทน และ รุสเซิล (Cox, Martens, and Russell, 2003.) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93
3. แบบทดสอบความแม่นยำในการยิงปืน โดยหาค่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญด้านผู้ฝึกสอนกีฬายิงปืน ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 1.0 หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการทดสอบซ้ำ (test-retest method) มีค่าเท่ากับ .89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบระดับคะแนนของความวิตกกังวลตามสถานการณ์และคะแนนการยิงปืนก่อนการทดลอง และทดสอบระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันและทดสอบการยิงปืน ระยะ 10 เมตร ภายหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองสัปดาห์ที่ 8 มาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ผลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำคะแนนของความวิตกกังวลตามสถานการณ์และคะแนนการทดสอบยิงปืนมาวิเคราะห์ผลทางสถิติ ดังนี้

1. การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของข้อมูลของคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์และคะแนนทดสอบการยิงปืน
2. เปรียบเทียบระดับของความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยสถิติ oneway (ANOVA) withrepeatedmeasure และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ระหว่างกลุ่มควบคุม กับกลุ่มทดลองด้วยการทดสอบค่าที (t-test)
3. เปรียบเทียบคะแนนการยิงปืนในช่วงหลังการฝึก 8 สัปดาห์ ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการฝึกควบคุมจิตใจที่มีต่อความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันและความสามารถในการยิงปืนผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นผลจากการทดลองในรูปแบบตารางข้อมูลและความเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาระดับของความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 1 คะแนนความวิตกกังวลแบบสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

ช่วงเวลาก่อนการแข่งขัน	คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์			
	กลุ่มควบคุม		กลุ่มทดลอง	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ก่อนการฝึก	20.87	0.79	20.76	0.62
7 วัน	22.64	0.74	18.40	0.83
1 วัน	24.70	0.53	17.11	0.75

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ของกลุ่มควบคุมในช่วงก่อนการฝึกมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.87 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 ช่วง 7 วันก่อนการแข่งขันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.64 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 และช่วง 1 วันก่อนการแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.70 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53

และคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ของกลุ่มทดลอง ในช่วงก่อนการฝึกมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.76 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 ช่วง 7 วันก่อนการแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.40 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 และช่วง 1 วัน ก่อนการแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.11 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำเพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
(กลุ่มควบคุม) ระหว่างกลุ่มสมาชิก	1	56.19	15300.20	132.91	.00*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและการวัด	9	4.84	0.94		
(กลุ่มทดลอง) ระหว่างกลุ่มสมาชิก	1	66.50	10558.12	962.41	.00*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและการวัด	9	.62	1.33		

* P < .05

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความวิตกกังวลตามสถานการณ์เป็นรายคู่ภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

กลุ่ม/ช่วงเวลา	คะแนนความวิตกกังวล	ก่อนการฝึก	7 วันก่อนการแข่งขัน	1 วันก่อนการแข่งขัน
(กลุ่มควบคุม) ก่อนการฝึก	20.87	-	.00*	.00*
7 วันก่อนการแข่งขัน	22.64	.00*	-	.00*
1 วันก่อนการแข่งขัน	24.70	.00*	.00*	-
(กลุ่มทดลอง) ก่อนการฝึก	20.76	-	.00*	.00*
7 วันก่อนการแข่งขัน	18.40	.00*	-	.00*
1 วันก่อนการแข่งขัน	17.11	.00*	.00*	-

* P < .05

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มควบคุมมีคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึกกับช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความวิตกกังวลมีค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ตามลำดับ และกลุ่มทดลองมีคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึกกับช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความวิตกกังวลมีค่าเฉลี่ยลดลง ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบระดับของความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึกช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึกระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

การแปลค่า คะแนนความวิตกกังวล แบบสถานการณ์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	t	sig
\bar{X}	20.87	20.76	0.37	.71
S.D.	0.79	0.76		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึกของกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย 20.87 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 และกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย 20.76 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วง 7 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

การแปลค่า คะแนนความวิตกกังวลแบบสถานการณ์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	t	sig
\bar{X}	22.64	18.40	11.95	.00*
S.D.	0.74	0.83		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึกของกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย 22.64 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 และกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย 18.40 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลน้อยกว่า

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วง 1 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่าง
 กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

การแปลค่า คะแนนความวิตกกังวล แบบสถานการณ์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	t	sig
\bar{X}	24.22	17.11	24.26	.00*
S.D.	0.53	0.75		

จากตารางที่ 6 พบว่า คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วง 1 วัน ก่อนการแข่งขันของ
 กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย 24.22 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 และกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย
 17.11 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลน้อยกว่า

3. เปรียบเทียบคะแนนการยิงปืนในช่วงหลังการฝึกระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง
 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในการทดสอบการยิงปืน ระยะ 10 เมตร ในเวลาหลังการฝึกสัปดาห์
 ที่ 8 และนำคะแนนการทดสอบมาเปรียบเทียบ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบยิงปืนระยะ 10 เมตร ช่วงหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8
 (post-test) ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

กลุ่ม	\bar{X}	S.D.	t	sig
กลุ่มควบคุม	528.60	8.80	-2.06	.05
กลุ่มทดลอง	537.20	9.80		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า คะแนนการทดสอบยิงปืนระยะ 10 เมตรในช่วงหลังการฝึกสัปดาห์
 ที่ 8 ของกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย 528.60 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.80 และกลุ่มทดลอง
 มีค่าเฉลี่ย 537.20 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.80 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มคะแนนการทดสอบยิงปืนของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน
 ก่อนการแข่งขัน ภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง
 จากผลการทดลอง พบว่า กลุ่มควบคุมมีคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึก

กับช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความวิตกกังวลมีค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ตามลำดับ และกลุ่มทดลองมีคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึกกับช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความวิตกกังวลมีค่าเฉลี่ยลดลงตามลำดับ

2. เปรียบเทียบระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

จากผลการทดลอง พบว่า

2.1 คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึกระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลา 7 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนความวิตกกังวล มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า

2.3 คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงช่วงเวลา 1 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนความวิตกกังวล มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า

3. เปรียบเทียบคะแนนการยิงปืนในช่วงหลังการฝึกระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง คะแนนการทดสอบยิงปืนในช่วงหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มคะแนนทดสอบยิงปืนในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาและหาค่าความแตกต่างของระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลา ก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันและความสามารถในการยิงปืนของ นักกีฬายิงปืน จากผลของการทดลองฝึกโปรแกรมควบคุมจิตใจของนักกีฬายิงปืนในกลุ่มทดลองสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

จากผลการทดสอบระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันของนักกีฬายิงปืน พบว่า 1) คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันภายในกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความวิตกกังวลมีค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น 2) คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันภายในกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความวิตกกังวลมีค่าเฉลี่ยลดลงสังเกตได้ว่า คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความวิตกกังวลตามสถานการณ์ จากการฝึกก็หายิ่งขึ้นเพียงอย่างเดียวในกลุ่มควบคุมตลอดระยะเวลา 8 สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์สูงขึ้นเรื่อยๆ จากช่วงเวลาก่อนการฝึกช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นกับนักกีฬา สอดคล้องกับ สุพัชรีน เชมรัตน์, (2562, หน้า 93) กล่าวว่า การมีความวิตกกังวลตามสถานการณ์การสูงมีแนวโน้มว่าจะมีความวิตกกังวลส่วนบุคคลสูงด้วย และในกลุ่มทดลองที่มีการฝึกควบคุมจิตใจควบคู่กับการฝึกยิงปืน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์มีแนวโน้มลดลงจากช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันตามลำดับซึ่งแสดงว่านักกีฬายิงปืนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการควบคุมสภาพจิตใจที่เป็นผลมาจากการฝึกควบคุมจิตใจตามโปรแกรมการฝึกควบคุมจิตใจ สอดคล้องกับ แลร์รี่และคอสทิล (Larry and Costill, 2015) ที่กล่าวว่าการสามารถควบคุมสภาพร่างกายและจิตใจจะส่งผลให้สามารถรับมือกับสภาพความเครียดหรือความวิตกกังวลได้ดี

2. เปรียบเทียบความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองจากผลการทดสอบระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันของนักกีฬายิงปืน พบว่า 1) คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึกของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกัน 2) คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วง 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันระหว่างกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความวิตกกังวลของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มควบคุม

อธิบายได้ว่า ในสภาวะปกตินักกีฬาจะมีความวิตกกังวลตามสถานการณ์ใกล้เคียงกันเห็นได้จากคะแนนความวิตกกังวลในช่วงก่อนการฝึกที่มีค่าไม่แตกต่างกัน และหลังจากที่กลุ่มทดลองได้ฝึกการควบคุมจิตใจควบคู่กับการยิงปืนซึ่งเป็นการนำองค์ความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา มาช่วยในกระบวนการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาระบบความคิดที่ส่งผลต่อการควบคุมการทำงานของสรีรวิทยาอื่นๆ เช่นการจินตภาพ การผ่อนคลายกล้ามเนื้อ เพื่อสร้างความสมดุลของร่างกายและจิตใจ ให้มีสมาธิและสร้างความมั่นใจ ให้พร้อมสำหรับแข่งขัน ตลอดจนการควบคุมการตอบสนองทางอารมณ์ เพื่อช่วยในการรักษามาตรฐานการเล่นกีฬาและช่วยพัฒนาทักษะกีฬาและความสามารถให้สูงขึ้นดังที่เวินเบิร์กและโกลด์ (Weinberg and Gould, 1995). และเฮมเมททีเนซฮัด (Hemmatinezhad, (2012) กล่าวว่า ความสามารถในการแข่งขันในการแข่งขันกีฬามาจากการควบคุมสรีระทางร่างกายและ

จิตใจรวมถึงสภาวะความฉลาดทางอารมณ์ที่แสดงให้เห็นว่านักกีฬาต้องแข่งขันกับตนเองได้ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการควบคุมสภาพจิตใจตนเองของนักกีฬายิงปืนที่แบกความกดดันและวิตกกังวลสูงสุดในช่วงเริ่มต้นการแข่งขันในช่วงเวลา 2 - 3 ชั่วโมง หรือ 2 - 3 นาทีก่อนการแข่งขัน อันเป็นช่วงที่นักกีฬาก้าวสู่บรรยากาศของการแข่งขันสภาวะจิตใจในช่วงนี้จะถูกกดดันมากที่สุด สอดคล้องกับ โซฟูล เอสฟาฮานี และ อัซซาดิ (Soflu, Esfahani and Assadi, 2011) ที่กล่าวว่า การควบคุมสภาพจิตใจให้ดีที่สุดทุกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านกายภาพ ทักษะกีฬา สภาพแวดล้อม การเรียนรู้ อารมณ์ และมุมมองที่ส่งผลต่อความมั่นใจสูงสุดในการแสดงความสามารถทางการกีฬา (ปรีชา กลิ่นรัตน์. 2560, หน้า 88) จึงทำให้นักกีฬายิงปืนในกลุ่มทดลอง แสดงความสามารถทางการยิงปืนได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมอันเป็นผลจากโปรแกรมการฝึกควบคุมจิตใจนั่นเอง

3. เปรียบเทียบคะแนนการยิงปืนในช่วงหลังการฝึกระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง จากผลการทดสอบยิงปืน ระยะ 10 เมตร พบว่า คะแนนการทดสอบยิงปืนในช่วงหลังการฝึก สัปดาห์ที่ 8 ภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มคะแนนทดสอบยิงปืนในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการยิงปืนระยะ 10 เมตร ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่มีผลทางสถิติไม่แตกต่างกัน แต่จากการฝึกโปรแกรมการควบคุมจิตใจส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยในการยิงปืนของกลุ่มทดลองมีคะแนนมากกว่ากลุ่มควบคุมหรืออธิบายได้ว่ามีความแม่นยำมากกว่านั่นเอง ซึ่งนอกจากการฝึกฝนทักษะกีฬาแล้วนักกีฬายังต้องเรียนรู้เทคนิคและยุทธวิธีทางจิตใจ คือ ความกล้าหาญ การตัดสินใจที่ดี มีจิตใจ มีสมาธิมั่นคง มีความเชื่อมั่นในการจัดการแต่ละสถานการณ์ทางการกีฬา (วิชัย ยีมิณ. สุพัชรีน เขมรัตน์ และอภิรักษ์ณ เทียนทอง. (2561 หน้า 66) สอดคล้องกับ วิมลมาศ ประชากุล. (2551) และอาพรพรณ ชนิดศิริแพทย์, (2557) กล่าวว่า การสร้างความเชื่อมั่นในตนเองมีหลากหลายวิธีซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เช่น ขณะซ้อมก่อนการแข่งขันและขณะที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองโดยจะเน้นไปที่การทำให้ตนเองรับรู้สภาวะทางอารมณ์และสามารถควบคุมตนเองสู่มาตรฐานหรือความสามารถเพิ่มมากขึ้น และจากผลการวิจัยยังพบว่ามีปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการยิงปืน เช่น ความสามารถด้านทักษะในการยิงปืนที่ดี หรือการฝึกสมาธิในรูปแบบอื่นๆ ทั่วไปสำหรับนักกีฬายิงปืน ดังที่ (โสภิต สุวรรณเวลา, นฤมล ศิลวิศาล, วรรัตน์ ทิพย์รัตน์ และอนัญญา คูอาริยะกุล. (2562, หน้า 55) กล่าวว่าบุคคลแต่ละคนพยายามหาแนวทางในการควบคุมสมาธิของตนเองอยู่แล้วเพื่อที่จะเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองและควบคุมพหุสภาวะอื่นๆ อันเป็นเป้าหมายเดียวที่จะสามารถควบคุมสภาพการแข่งขันหรือโอกาสของความคลาดเคลื่อนในการแสดงความสามารถที่ส่งผลต่อความสามารถในการยิงปืนได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรเพิ่มระยะเวลาในการทดลองให้มากกว่านี้ และระมัดระวังในเรื่องการควบคุมตัวแปรเกิน เช่นการพักผ่อนที่ไม่เพียงพอที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการทดลองซึ่งอาจทำให้ผลการทดลองไม่มีความแม่นยำและควรมีการศึกษาถึงวิธีการฝึกควบคุมจิตใจรูปแบบอื่นๆ หรือทดลองใช้กับกีฬาประเภทบุคคลชนิดอื่นๆ เช่น กอล์ฟ เทนนิส แบดมินตัน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการวิจัยในชนิดกีฬาที่คล้ายคลึงกันซึ่งจะมีส่วนช่วยให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาองค์ความรู้ทางจิตวิทยาการกีฬาท่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ปรีชา กลิ่นรัตน์. (2560). การเป็นโค้ชกีฬามืออาชีพ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด พีวเจอร์เพรส แอนด์กราฟฟิค.
- วิชัย ยี่มิน, สุพัชริน เขมรัตน์ และอภิสิทธิ์ เทียนทอง. (2561) ปัจจัยทางจิตใจและยุทธวิธีทางจิตใจในช่วงการฝึกซ้อมของนักกีฬาฟุตบอลชั้นเลิศ: จำแนกตามตำแหน่งการเล่น. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาปีที่ 18 ฉบับที่ 1.
- วิมลมาศ ประชากุล. 2551. ทฤษฎีความเชื่อมั่นในตนเองทางการกีฬาของนักกีฬาทีมชาติไทย: สร้างทฤษฎีจากข้อมูล. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมาคมยิงปืนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. (2550). ประวัติกีฬายิงปืน. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2563 จาก <https://sites.google.com/site/reuxngkila/prawati-kila-ying-pun>.
- สุพัชริน เขมรัตน์. (2562). จิตวิทยาการกีฬาพื้นฐานแนวทางการนำไปใช้. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพิตร สมานิต. (2546). จิตวิทยาการกีฬาสำหรับผู้ฝึกสอนและนักกีฬา. สารวิทยาศาสตร์การกีฬา. 1, 35 (3): 11-17.
- โสภิต สุวรรณเวลา, นฤมล ศิลวิศาล, วรรัตน์ ทิพย์รัตน์ และอนัญญา คูอาริยะกุล. (2562). ความวิตกกังวลและการจัดการความวิตกกังวลของผู้ปกครองที่มีบุตรป่วยเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลศูนย์ตรัง. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรดิตต์, 11, (1) หน้า 55.
- อาพรณชนิดศิริแพทย์. (2557). การจินตภาพทางการกีฬาแบบแพทเทป (PETTLEP), วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ. ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 หน้า 1-12.

- Cohen, J. (1988). **Statistical power analysis for behavioral science**. (2nded.). illsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Cox, R. H., Martens, M. P., & Russell, W. D. (2003). The revised competitiveness anxiety inventory-2. Citation. **Journal of Sport & Exercise Psychology**, 25(4), 519-533.
- Hemmatinezhad, (2012). Relationship between emotional intelligence and athlete's mood with team-efficiency and performance in elite-handball players. **International Journal of Sport Studies**, 2(3), 155-162.
- Larry, K. W., J. H. and Costill, D. L., (2015). **Physiology of Sport and Exercise (Vol.6thed)**. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Weinberg, R. S., & Gould, D. (1995). **Foundation of sport and exercise psychology**. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Martens, R. (1982). **Sport competition anxiety test**. Champaign IL: Human Kinetics.
- Soflu, H. G., Esfahani, N., and Assadi, H., (2011). The Comparison of emotional intelligence and Physiological skill and their relationship with experience among individual and team athletes in superior league: **Procedia Social and Behavioral Sciences**, 30, 2394-2400.

การศึกษาผลกระทบและการปรับตัวแบบวิถีชีวิตใหม่ในสถานการณ์การระบาด
ของโรคโควิด-19ในจังหวัดชัยนาท

A Study on the Impact and Adaptation to the New Normal During the COVID-19
Pandemic in Chainat Province.

กัลยกร วงศ์รักษ์¹ ปิยจิตร สังกพานิช² อรินทร์ศักดิ์ รัตนวงษ์³ อำนวย ภัคดีโต⁴
วิจิต จารุโนประถัมภ์⁵ ภกวัต รัตนราช⁶

Kalyakorn Wongrak¹ Piyajit Sungpanich² Arinsak Rattanawong³ Amnat Pakdeeto⁴

Wijit Jarunopratham⁵ Phakawat Rattanaaraj⁶

¹สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ คณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

¹Agricultural Science Program, Faculty of Agriculture and Life Sciences, Chandrakasem Rajabhat University

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

²Faculty of Humanities and Social Sciences, Chandrakasem Rajabhat University

³นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม-ชัยนาท มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

³Plan and Policy Analyst, Chandrakasem Rajabhat University–Chainat Campus, Chandrakasem Rajabhat University

⁴สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร คณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

⁴Food Science and Technology Program, Faculty of Agriculture and Life Sciences, Chandrakasem
Rajabhat University

^{5,6}สาขาวิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

^{5,6}Business Administration Program, Faculty of Management Sciences, Chandrakasem Rajabhat University

E-mail: kalyakorn.w@chandra.ac.th; โทรศัพท์มือถือ: 064-4915166

Received: 07 September 2021

Revised: 12 May 2022

Accepted: 23 May 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ข้อมูลพื้นฐานครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท 2) ผลกระทบและการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในด้านเศรษฐกิจ สุขภาพ และการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเพื่อสอบถามประชาชนทั่วไปในจังหวัดชัยนาท จำนวน 410 ครัวเรือน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.71 ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 46.83 และรายได้รวมทั้งครอบครัวเฉลี่ยไม่เกิน 30,000 บาท ร้อยละ 90.24

ผลกระทบและการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างในด้านต่างๆ พบว่า 1) ด้านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่สมาชิกในครัวเรือนมีรายได้ลดลง ร้อยละ 78.54 และมีการปรับตัวโดยการวางแผนทางการเงิน ร้อยละ 86.732) ด้านสุขภาพ เกิดผลกระทบทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีความเครียด/วิตกกังวลเพิ่มขึ้น ร้อยละ 93.41 มีการป้องกันและดูแลสุขภาพเพิ่มขึ้น ร้อยละ 95.85 โดยสวมหน้ากากอนามัยหรือผ้าอยู่ตลอดเวลาเมื่ออยู่กับผู้อื่น ร้อยละ 91.95 รับประทานอาหารสุกใหม่ ร้อยละ 90.73 และ 3) ด้านการศึกษา นักเรียนมีการเรียนโดยระบบออนไลน์มากขึ้น ร้อยละ 61.95 ซึ่งทำให้เป็นภาระต่อผู้ปกครองด้านค่าใช้จ่ายที่มากขึ้น ร้อยละ 60.24 และเด็กต้องเรียนชดเชยมากขึ้น ร้อยละ 60.24 มีการปรับตัวโดยให้คนในครอบครัวแบ่งเวลาสอน/ดูแลลูก/หลาน ร้อยละ 43.17 ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชัยนาทมีการปรับตัวแบบวิถีชีวิตใหม่เพื่อป้องกันตนเองและผู้อื่นจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยมีแนวโน้มที่สนใจวางแผนการใช้เงินและดูแลสุขภาพอนามัยมากขึ้น

คำสำคัญ: การปรับตัว / วิถีชีวิตใหม่ / โควิด-19 / จังหวัดชัยนาท

Abstract

The objectives of this research were to investigate 1) people's general household information in Chainat Province, and 2) people's impact on and adaptation to the Covid-19 pandemic situation in terms of the economy, health, and education. A questionnaire and multi-stage sampling were used to collect quantitative data from people in Chainat Province, representing 410 households.

The findings indicated that the majority of the samples 61.71% were female, the majority of whom worked in agriculture 46.83%, and the household income was less than 30,000 baht per month on average 90.24%. The impact and adaptation of the samples in various aspects were as follows: 1) Economy: The majority of household members had lower income 78.54%, resulting in financial planning 86.73%. 2) Health: The majority of household members were more agitated or concerned 93.41%, which resulted in an increase in protection and health care 95.85% by wearing masks at all times while around others 91.95%, and eating freshly cooked meals 90.73%. And 3) Education: Students took more online lessons 61.95%, which increased parents' expenses 60.24% and children took more makeup classes 60.24%. As a result, household members spent time educating and caring for their children 43.17%. The majority of households in Chainat Province were accustomed to protecting

themselves and others from Covid-19 and had adapted their lifestyles to fit the New Normal. People had a strong tendency to organize their finances and personal hygiene.

Keywords: Adaptation / New normal / Covid-19 / Chainat Province.

บทนำ

โรคโควิด-19 (Covid-19) เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (New coronavirus) ซึ่งถูกพบครั้งแรกเมื่อเดือนธันวาคม 2562 ที่เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีนและเกิดการติดต่อระหว่างบุคคลไปหลายประเทศทั่วโลกอย่างรวดเร็วจนต่อมามีการอนามัยโลกได้ประกาศให้เป็นภาวะการระบาดใหญ่ระดับโลก (Pandemic) เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563 (World Health Organization. 2020) อาการส่วนใหญ่ที่พบเป็นอาการทางระบบทางเดินหายใจ คือ เป็นไข้ ไอแห้ง อ่อนเพลีย และหายใจลำบาก บางรายอาจพบอาการอื่นร่วมด้วย เช่น ปวดศีรษะ เจ็บคอ น้ำมูกไหล ปวดกล้ามเนื้อและข้อต่อ ไม่รับรสและกลิ่น คลื่นไส้ อาเจียน และท้องเสีย เป็นต้นผู้ป่วยจะเริ่มแสดงอาการเฉลี่ย 5-7 วัน และอาจนานถึง 14 วันหลังจากการได้รับเชื้อ (World Health Organization. 2020b; Stephen et. al.2020, pp 1-7) ปัจจุบัน (24 พฤษภาคม 2564) มียอดผู้ติดเชื้อทั่วโลกทั้งสิ้น 167,549,549 คน เสียชีวิต 3,478,991 คน และจำนวนผู้ป่วยที่หายแล้ว 148,593,233 คน โดยประเทศไทยพบผู้ติดเชื้อสะสมยืนยันแล้วรวม 132,213 คน ผู้เสียชีวิต 806 คน และจำนวนผู้ป่วยหาย 86,100 คน (Worldometer. 2021)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อประชาชนและประเทศชาติอย่างมาก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สุขอนามัย และการศึกษา อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวัน และภาวะจิตใจ เกิดความวิตกกังวลของประชาชนทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย (Haleem et. al. 2020, pp 78; กฤษกันทร สุวรรณพันธุ์และคณะ. 2563, หน้า 138-148) ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบและมีเครือข่ายในจังหวัดชัยนาท ซึ่งจังหวัดชัยนาทมีผู้ติดเชื้อโควิด-19 ณ วันที่ 18 ธันวาคม 2563 ถึง 24 มกราคม 2564 แล้วจำนวน 8 ราย อยู่ในอันดับที่ 28 ของประเทศ (ศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคจังหวัดชัยนาท. 2564) และเพื่อให้เกิดการบูรณาการพันธกิจของมหาวิทยาลัยและการทำงานร่วมกับเครือข่ายมหาวิทยาลัยนั้นจึงมีการศึกษาผลกระทบและการปฏิบัติตนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อโรคโควิด-19 สู่การปรับตัวของชุมชนวิถีใหม่ในด้านต่างๆเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อนโยบายและพัฒนาระบบการสร้างการเรียนรู้ในการปรับตัวของชุมชนวิถีใหม่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท
2. เพื่อศึกษาผลกระทบและการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาทในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในด้านเศรษฐกิจ สุขภาพ และการศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท โดยการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ตามขนาดประชากรของอำเภอโดยสุ่มอำเภอละ 2 ตำบล จากตำบลที่มีเทศบาลและไม่มีเทศบาล รวมทั้งสิ้น 6 ตำบล เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 410 ครัวเรือน ได้แก่ อำเภอสรรคบุรี เป็นตัวแทนอำเภอขนาดใหญ่ จำนวน 208 ครัวเรือน (ตำบลในเขตเทศบาล: แพรกศรีราชา 148 ครัวเรือน และตำบลนอกเขตเทศบาล: เทียงแท้ 60 ครัวเรือน) อำเภอวัดสิงห์ เป็นตัวแทนอำเภอขนาดกลาง จำนวน 79 ครัวเรือน (ตำบลในเขตเทศบาล: วัดสิงห์ 37 ครัวเรือน และตำบลนอกเขตเทศบาล: สุขเดือนห้า 42 ครัวเรือน) และอำเภอเนินขาม เป็นตัวแทนอำเภอขนาดเล็กจำนวน 123 ครัวเรือน (ตำบลในเขตเทศบาล: เนินขาม 60 ครัวเรือน และตำบลนอกเขตเทศบาล: วังหมัน 63 ครัวเรือน) ซึ่งกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2565) ให้ความหมาย ครัวเรือน หมายถึง หน่วยการอยู่อาศัยของบุคคลหรือกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันในสถานที่เดียวกันและสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2565) ให้คำจำกัดความ ครัวเรือนนั้นอาจมีเพียงคนเดียวอาศัยอยู่ในบ้านหรืออาจอยู่ร่วมกันหลายคน โดยจะมีความสัมพันธ์กันทางสายเลือดหรือไม่ก็ได้ เช่น เพื่อนกับเพื่อน หรือคนงานอาศัยอยู่ด้วยกัน เป็นต้น ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ ครัวเรือนจึงมีความหมายรวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกภายในครัวเรือนทั้งหมด

2. ตัวแปรที่ศึกษา

- 2.1 ผลกระทบที่ได้รับจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
- 2.2 การปรับตัวของประชาชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ แบบสอบถามจากโครงการสำรวจการปรับตัวของชุมชนวิถีใหม่ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ

38 แห่งที่ดำเนินงานร่วมกัน ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เลขที่ใบรับรอง HE-138-2563 โดยขอใช้แบบสอบถามเพียง 3 ส่วนเท่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย 1) ข้อมูลครัวเรือนของประชาชนมีจำนวน 6 ข้อ เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ 2) ผลกระทบที่ครัวเรือนได้รับจากสถานการณ์โรคโควิด-19 มี 3 ด้าน คือ 1) ด้านเศรษฐกิจ มีจำนวน 5 ข้อ 2) ด้านสุขภาพ มีจำนวน 2 ข้อ และ 3) ด้านการศึกษา มีจำนวน 7 ข้อ โดยให้เลือกตอบ 3 ตัวเลือก คือ มีผลกระทบ มากขึ้น น้อยลง หรือไม่มีผลกระทบ 3) การปรับตัวของครัวเรือนจากสถานการณ์โรคโควิด-19 มี 3 ด้าน คือ 1) ด้านเศรษฐกิจ มีจำนวน 3 หัวข้อใหญ่เป็นแบบตรวจสอบรายการ 2) ด้านสุขภาพ มีจำนวน 14 ข้อ มี 4 ตัวเลือก คือ ปฏิบัติประจำ ปฏิบัติบ่อยปฏิบัติบ่อยครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ และ 3) ด้านการศึกษา มีจำนวน 4 ข้อ การปรับตัว มี 3 ตัวเลือก คือ มี บางครั้ง และไม่เคย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบทุติยภูมิ (Secondary data) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการสร้างแบบสอบถามตามกรอบวัตถุประสงค์และเอกสารงานวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary data) จากแบบสอบถามประชาชนในอำเภอสรรคบุรี อำเภอวัดสิงห์ อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท จำนวน 410 ครัวเรือน ในช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคม 2564

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลแบบสำรวจที่ได้ทั้งหมดด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือนของประชาชนในจังหวัดชัยนาท

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.7 อายุมากกว่า 46 ปีร้อยละ 73.41 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่จริงในปัจจุบัน เฉลี่ย 1-3 คน ร้อยละ 58.23 มีรายได้รวมของครัวเรือนต่อเดือนไม่เกิน 30,000 บาท ร้อยละ 90.24 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 46.83 และกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งไม่มีอาชีพเสริม ร้อยละ 42.20

ส่วนที่ 2 ผลกระทบและการปรับตัวของครัวเรือนจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

2.1 ด้านผลกระทบ

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เมื่อเทียบกับระยะระบาดครั้งแรก (ก่อน 3 พฤษภาคม 2563)

สถานภาพทางเศรษฐกิจ	ผลกระทบในปัจจุบันเมื่อเทียบกับระยะระบาดครั้งแรก (ก่อน 3 พฤษภาคม 2563)					
	เพิ่มขึ้น		ลดลง		ไม่มีผลกระทบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. รายได้	43	10.49	322	78.54	45	10.97
2. การใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการอุปโภคบริโภคสินค้าต่างๆ	209	50.98	166	40.49	35	8.53
3. ภาระหนี้สินในระบบ	205	50.00	23	5.61	182	44.39
4. ภาระหนี้สินนอกระบบ	81	19.76	26	6.34	303	73.90
5. เงินออม	21	5.12	249	60.73	140	34.15

จากตารางที่ 1 แสดงผลกระทบด้านเศรษฐกิจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ลดลง ร้อยละ 78.54 และมีเงินออมลดลงร้อยละ 60.73 อีกทั้งมีภาระหนี้สินในระบบเพิ่มขึ้น ร้อยละ 50.00 แต่ไม่มีผลกระทบต่อภาระหนี้สินนอกระบบ ร้อยละ 73.90

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เมื่อเปรียบเทียบกับภาวะปกติ

ผลกระทบด้านสุขภาพ	เพิ่มขึ้น		ลดลง		ไม่มีผลกระทบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้สมาชิกในครัวเรือนของท่านมีการป้องกันการติดเชื้อและดูแลสุขภาพ	393	95.85	10	2.44	7	1.71
2. การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ก่อให้เกิดผลกระทบทำให้สมาชิกในครัวเรือนของท่านมีความเครียด/วิตกกังวล	383	93.41	12	2.93	15	3.66

จากตารางที่ 2 แสดงผลกระทบด้านสุขภาพ ทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีการป้องกันการติดเชื้อและดูแลสุขภาพเพิ่มขึ้น ร้อยละ 95.85 และก่อให้เกิดผลกระทบทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีความเครียด/วิตกกังวลเพิ่มขึ้น ร้อยละ 93.41

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบด้านการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เมื่อเทียบกับสภาวะปกติ

ผลกระทบด้านการศึกษา	มากขึ้น		ไม่มีผลกระทบ		น้อยลง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. นักเรียน/นักศึกษาต้องเรียนออนไลน์	254	61.95	150	36.59	6	1.46
2. ผู้ปกครองต้องหยุดงานเพื่อดูแลบุตรหลานที่หยุดเรียน	154	37.56	248	60.49	8	1.95
3. ผู้ปกครองต้องซื้ออุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีเพิ่ม	185	45.12	217	52.93	8	1.95
4. ผู้ปกครองมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาเพิ่ม เช่น ค่าอินเทอร์เน็ตรายเดือน	247	60.24	156	38.05	7	1.71
5. เด็กมีพฤติกรรมติดสื่อ/เกมส์/มือถือ	211	51.46	190	46.34	9	2.2
6. เด็กเรียนไม่ทันเพื่อน	213	51.95	185	45.12	12	2.93
7. เด็กต้องเรียนชดเชย	247	60.24	159	38.78	4	0.98

จากตารางที่ 3 แสดงผลกระทบด้านการศึกษา พบว่า นักเรียน/นักศึกษาต้องเรียนออนไลน์มากขึ้น ร้อยละ 61.95 ผู้ปกครองมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษามากขึ้น เช่น ค่าอินเทอร์เน็ตรายเดือน ร้อยละ 60.24 และเด็กต้องเรียนชดเชยมากขึ้น ร้อยละ 60.24 ตามลำดับ

2.2 ด้านการปรับตัว

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละครัวเรือนกับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เมื่อเทียบกับสภาวะปกติ

การปรับตัวด้านเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
พฤติกรรมการใช้สอยเพื่ออุปโภค/บริโภคของครัวเรือนจากผลของสถานการณ์โรคโควิด-19		
การปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน	311	76.41
การทำอาหารทานเองในครัวเรือน	366	89.93
การซื้อสินค้าออนไลน์	79	19.41
การสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ	18	4.42
การดำเนินธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์	17	4.18
การวางแผนการเงินของครัวเรือนจากผลของสถานการณ์โรคโควิด-19		
มี	353	86.73
การวางแผนด้านอาชีพของครัวเรือนจากผลของสถานการณ์โรคโควิด-19		
มี	333	81.82

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปรับพฤติกรรมการใช้สอยเพื่ออุปโภค/บริโภคของครัวเรือน โดยทำอาหารทานเองในครัวเรือน ร้อยละ 89.93 และปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน ร้อยละ 76.41 อีกทั้งมีการวางแผนการเงิน ร้อยละ 86.73 และวางแผนด้านอาชีพของครัวเรือน ร้อยละ 81.82 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละครัวเรือนกับพฤติกรรมการปรับตัวด้านสุขภาพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เมื่อเทียบกับสภาวะปกติ

การปรับตัวด้านสุขภาพ	ระดับความถี่ของการปฏิบัติในปัจจุบัน							
	ปฏิบัติประจำ		ปฏิบัติบ่อย		ปฏิบัติบ่อยครั้ง		ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. หมั่นล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจด	369	90.00	29	7.07	9	2.20	3	0.73
2. ไม่นำมือมาสัมผัสตา จมูก ปาก โดยไม่จำเป็น	316	77.07	49	11.95	38	9.27	7	1.71
3. สวมหน้ากากอนามัย/หน้ากากผ้าตลอดเวลาเมื่ออยู่กับผู้อื่น	377	91.95	22	5.37	7	1.71	4	0.97
4. หลีกเลี่ยงการอยู่ในสถานที่ที่ผู้คนพลุกพล่าน หรืออยู่ในสถานที่ที่การระบายอากาศเป็นระบบปิด	343	83.66	46	11.22	15	3.66	6	1.46
5. รักษาระยะห่างไม่น้อยกว่า 1-2 เมตร หรือ 1-2 ช่วงแขน และใช้เวลาพบปะผู้อื่นให้สั้นที่สุด	338	82.44	48	11.71	21	5.12	3	0.73
6. ไม่รับประทานอาหารร่วมสำรับเดียวกันหรือใช้ช้อนกลางร่วมกับผู้อื่น	343	83.66	45	10.98	18	4.39	4	0.97
7. แยกของใช้ส่วนตัวและไม่ใช้ของใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น	341	83.17	43	10.49	21	5.12	5	1.22
8. รับประทานอาหารสุกใหม่	372	90.73	22	5.37	11	2.68	5	1.22
9. หลีกเลี่ยงการไปในสถานที่ชุมชน	332	80.98	44	10.73	26	6.34	8	1.95
10. การเข้าใช้บริการสถานประกอบการตามมาตรการป้องกันโรคตามที่ราชการกำหนดและตรวจวัดอุณหภูมิของผู้เข้าใช้บริการ	332	80.98	37	9.02	27	6.59	14	3.41
11. การสแกนคิวอาร์โค้ด “ไทยชนะ” หรือการลงทะเบียนเข้าใช้บริการ	277	67.56	53	12.93	39	9.51	41	10.00
12. มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวข้องกับโรคโควิด-19 จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้	315	76.83	64	15.61	17	4.15	14	3.41
13. มีการพูดคุยกับสมาชิกในครัวเรือนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ/ปรับวิถีชีวิตในการรับมือกับโรคโควิด-19	319	77.80	56	13.66	28	6.83	7	1.71
14. ปรับตัว/ปรับจิตใจ จัดการกับความเครียดที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19	331	80.73	47	11.46	27	6.59	5	1.22

จากตารางที่ 5 แสดงพฤติกรรมการปรับตัวด้านสุขภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสุขภาพ มีการปฏิบัติตนเพื่อการป้องกันและดูแลสุขภาพเป็นประจำ โดยมีสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าเป็นประจำเมื่ออยู่กับผู้อื่นร้อยละ 91.95 รับประทานอาหารสุกใหม่ ร้อยละ 90.73 หมั่นล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจด ร้อยละ 90.00 หลีกเลี่ยงการอยู่ในสถานที่ที่ผู้คนพลุกพล่านหรืออยู่ในสถานที่ที่ระบายอากาศเป็นระบบปิด ร้อยละ 83.66 และไม่รับประทานอาหารร่วมสำรับเดียวกันหรือใช้ช้อนกลางร่วมกับผู้อื่นร้อยละ 83.66 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละครัวเรือนที่มีการปรับตัวด้านการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

การปรับตัวด้านการศึกษา	มี		บางครั้ง		ไม่เคย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. จ้างครูสอนพิเศษเพิ่มให้ลูก/หลาน	11	2.68	59	14.39	340	82.93
2. ขอให้คนรู้จักช่วยดูแลลูก/หลานระหว่างหยุดเรียน	43	10.49	139	33.90	228	55.61
3. ขอให้คนรู้จักสอนหนังสือให้ลูก/หลาน	43	10.49	139	33.90	228	55.61
4. คนในครอบครัวต้องแบ่งเวลาสอน/ดูแลลูก/หลาน	177	43.17	131	31.95	102	24.88

จากตารางที่ 6 แสดงการปรับตัวด้านการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคนในครอบครัวแบ่งเวลาสอน ดูแลลูก หลาน ร้อยละ 43.17 ขณะที่บางส่วนไม่เคยจ้างครูสอนพิเศษเพิ่มให้ลูก หลาน ร้อยละ 82.93 และมีบางครั้งที่ขอให้คนรู้จักช่วยดูแลลูก หลานระหว่างหยุดเรียน ร้อยละ 33.90 และมีบางครั้งที่ขอให้คนรู้จักสอนหนังสือให้ลูก หลาน ร้อยละ 33.90 เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

จากข้อมูลพื้นฐานครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.71 อายุมากกว่า 46 ปี ร้อยละ 73.41 มีรายได้รวมครัวเรือนต่อเดือนไม่เกิน 30,000 บาท ร้อยละ 90.24 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 46.83 และกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งไม่มีอาชีพเสริม ร้อยละ 42.20

สรุปผลกระทบและการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านเศรษฐกิจ:กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ลดลง ร้อยละ 78.54 และมีเงินออมลดลง ร้อยละ 60.73 อีกทั้งมีภาระหนี้สินในระบบเพิ่มขึ้น ร้อยละ 50.00 โดยมีการปรับพฤติกรรมการใช้จ่ายใช้สอยเพื่ออุปโภค บริโภคของครัวเรือน โดยทำอาหารทานเองในครัวเรือน ร้อยละ 89.93 และปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน ร้อยละ 76.41 อีกทั้งมีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน ร้อยละ 86.73 2) ด้านสุขภาพ:ทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีการป้องกันการติดเชื้อและดูแลสุขภาพเพิ่มขึ้น ร้อยละ 95.85 และก่อให้เกิดผลกระทบทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีความเครียดวิตกกังวลเพิ่มขึ้น ร้อยละ 93.41 โดยมีการปรับตัว คือ มีสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าเป็นประจำเมื่ออยู่กับผู้อื่น ร้อยละ 91.95 รับประทานอาหารสุกใหม่ ร้อยละ 90.73 และหมั่นล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล ร้อยละ 90.00 3) ด้านการศึกษา:นักเรียน นักศึกษาต้องเรียนออนไลน์มากขึ้น ร้อยละ 61.95 ผู้ปกครองมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษามากขึ้น เช่น

ค่าอินเทอร์เน็ตรายเดือน ร้อยละ 60.24 และเด็กต้องเรียนชดเชยมากขึ้น ร้อยละ 60.24 ตามลำดับ ซึ่งมีการปรับตัวโดยมีคนในครอบครัวแบ่งเวลาสอน ดูแลลูก หลาน ร้อยละ 43.17 มีบางครั้งที่ขอให้คนรู้จักช่วยดูแลลูก หลาน ระหว่างหยุดเรียน ร้อยละ 33.90 และมีบางครั้งที่ขอให้คนรู้จักสอนหนังสือให้ลูก หลาน ร้อยละ 33.90 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาผลกระทบและการปรับตัวแบบวิถีชีวิตใหม่ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ในพื้นที่จังหวัดชัยนาท ขออภิปรายใน 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ และด้านการศึกษา ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ : จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ลดลง ร้อยละ 78.54 และมีเงินออมลดลงร้อยละ 60.73 และมีภาระหนี้สินในระบบเพิ่มขึ้น ร้อยละ 50.00 ซึ่งมีการปรับตัวกิจกรรม โดยทำอาหารทานเองในครัวเรือน ร้อยละ 89.93 และปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน ร้อยละ 76.41 จึงอาจอธิบายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชัยนาทประสบปัญหารายได้ที่ลดลง มีการปรับตัวเป็นไปอย่างจำกัด โดยหาทางลดค่าใช้จ่าย มีการปลูกผักไว้รับประทานเอง และใช้จ่ายอย่างประหยัดและสมเหตุสมผลมากขึ้น เริ่มมีการวางแผนประกอบอาชีพแบบยั่งยืนและหลักเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ทางจังหวัดได้จัดให้มีตลาดนัดชุมชน ซึ่งพ่อค้าแม่ค้าที่ขายของในตลาดชุมชน มีเพียงพ่อค้าแม่ค้าที่เป็นคนในท้องถิ่นเท่านั้น (ก่อนการระบาดโรคโควิด-19 จะมีพ่อค้าแม่ค้าต่างถิ่นเข้ามาขาย) ทำให้ลดการแข่งขันจากพ่อค้าแม่ค้าจากพื้นที่อื่น อีกทั้งด้วยมาตรการต่างๆ ของรัฐ เช่น การล็อกดาวน์ ห้ามเดินทางเข้า-ออกประเทศ หรือจำกัดเวลาการเปิด-ปิดร้านค้า ร้านอาหาร เป็นต้น เพื่อจำกัดการแพร่ระบาด (ราชกิจจานุเบกษา, 2564) ส่งผลกระทบต่อให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงัก รายได้และกำลังซื้อที่ลดลงทำให้ลูกกลามเป็นวิกฤติทั่วโลก ซึ่งรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพยายามออกนโยบายหรือมาตรการบรรเทาผลกระทบต่อประชาชนและผู้ประกอบการธุรกิจ เช่น มาตรการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขโรคขั้นพื้นฐาน มาตรการช่วยเหลือด้านสภาพคล่องและลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์ มาตรการบรรเทาภาระหนี้สิน (พักชำระหนี้) มาตรการชดเชยรายได้แก่ลูกจ้างชั่วคราว และการยกระดับระบบสาธารณสุข เป็นต้น (รัฐบาลไทย, 2564) ซึ่งเป็นการช่วยเหลือเพียงชั่วคราวและไม่เป็นระบบที่ยั่งยืน เพราะเมื่อสิ้นสุดการช่วยเหลือของหน่วยงานทางราชการ ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีทางออกอื่น ซึ่งข้อเสนอที่ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการความช่วยเหลือ ได้แก่ มีโครงการต่างๆ ในระยะสั้นเพื่อช่วยเหลือให้ชุมชนมีอาชีพเสริมและมีรายได้ อบรมให้ความรู้เพื่อการประกอบอาชีพ และการจ้างงานระยะสั้น เป็นต้น อีกทั้งต้องการด้านอุปกรณ์และความรู้ในการดูแลป้องกันเชื้อโรค และอุปกรณ์ประกอบอาชีพ เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และอุปกรณ์ค้าขาย เป็นต้น

ด้านสุขภาพ : จากผลการศึกษา พบว่าสมาชิกในครัวเรือนมีการป้องกันการติดเชื้อและดูแลสุขภาพเพิ่มขึ้น ร้อยละ 95.85 และก่อให้เกิดผลกระทบทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีความเครียดวิตกกังวลเพิ่มขึ้น ร้อยละ 93.41 โดยมีการปรับตัว คือ มีสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าเป็นประจำเมื่ออยู่กับผู้อื่นร้อยละ 91.95 รับประทานอาหารสุกใหม่ ร้อยละ 90.73 และหมั่นล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล ร้อยละ 90.00 จึงอาจอธิบายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่เกิดความวิตกกังวลในการติดเชื้อ ขณะเดียวกันประชาชนก็มีความตระหนักถึงความรุนแรงและผลกระทบที่ตามมา ทำให้เกิดการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้ชีวิตประจำวันเพื่อป้องกันการติดเชื้อและดูแลสุขภาพตนเองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอวาทิพย์ แว (2563, หน้า 24-29) พบว่า ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการล้างมืออย่างถูกวิธี ร้อยละ 69.00 มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการสวมใส่หน้ากากอนามัยอย่างถูกวิธี ร้อยละ 80.00 และสอดคล้องกับการศึกษาของธานี กล่อมใจ; จรรยา แก้วใจบุญ และทักษิภา ชัชวรัตน์ (2563, หน้า 29-39) เรื่อง ความรู้และพฤติกรรมของประชาชนเรื่องการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019 พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบถูกต้องมากที่สุด คือ โรคที่เกิดจากเชื้อโควิด-19 มีความรุนแรงมากร้อยละ 100 ด้านความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อที่ตอบถูกต้องมากที่สุด คือ โรคที่เกิดจากเชื้อโควิด-19 ติดต่อผ่านทางละอองฝอย จากการสัมผัสน้ำมูก น้ำลาย เวลาไอหรือจามรดกัน ร้อยละ 100 ด้านความรู้เกี่ยวกับกระบวนของเชื้อที่ตอบถูกต้องมากที่สุด คือ ผู้ที่ใกล้ชิดหรือสัมผัสกับกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสติดเชื้อควรกักตัวเพื่อสังเกตอาการ 14 วัน ร้อยละ 100

นอกจากนี้ จังหวัดชัยนาทมีมาตรการและระบบการจัดการการป้องกันโรคโควิด-19 ที่เข้มแข็ง โดยจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคจังหวัดชัยนาท เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2563 เพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดในพื้นที่จังหวัดชัยนาท มีระบบการจัดการส่วนของชุมชนที่เข้มงวด คือ ระบบอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ผู้ใหญ่บ้าน และลูกบ้านที่คอยเฝ้าระวังด้วยการสังเกตกลุ่มหรือคนต่างถิ่นเข้ามาในชุมชน รวมทั้งคอยดูแลซึ่งกันและกันมากขึ้น (คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดชัยนาท. 2564)

ด้านการศึกษา : ผลจากการศึกษา พบว่า นักเรียน นักศึกษาต้องเรียนออนไลน์มากขึ้น ร้อยละ 61.95 และผู้ปกครองมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษามากขึ้น เช่น ค่าอินเทอร์เน็ตรายเดือน ร้อยละ 60.24 ซึ่งมีการปรับตัวโดยมีคนในครอบครัวแบ่งเวลาสอน ดูแลลูก หลาน ร้อยละ 43.17 มีบางครั้งขอให้คนรู้จักช่วยดูแลลูก หลานระหว่างหยุดเรียน ร้อยละ 33.90 และบางครั้งขอให้คนรู้จักสอนหนังสือให้ลูก หลาน ร้อยละ 33.90 จึงอาจอธิบายได้ว่า การสอนระบบออนไลน์มีบทบาทสำคัญมากขึ้น เพื่อลดการเดินทางหรือลดการอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม การเรียนแบบออนไลน์มีปัญหาที่ตามมาได้แก่ ทำให้ผู้ปกครองมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาเพิ่ม เช่น

ค่าอินเทอร์เน็ตรายเดือน และค่าอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู ความพร้อมของทั้งครู ผู้ปกครอง และนักเรียน นักศึกษา อีกทั้งเวลาที่เรียนออนไลน์เด็กจะไม่ค่อยสนใจ และมีพฤติกรรมติดสื่อหรือเกมมากเกินไปจนอาจส่งผลให้การเรียนการสอนดังกล่าวไม่มีประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับการเรียนการสอนในห้องเรียน และอาจส่งผลเสียในอนาคตด้านการพัฒนาทรัพยากรต่อไป ซึ่งสอดคล้องจากการรายงานของภูมิศรีธัญย์ ทองเยี่ยม นาค (2564) รายงานว่าโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อแวดวงการศึกษาในหลายแง่มุม ตั้งแต่การปิดเรียน ปรับมาใช้ในการสอนผ่านไกล่ต่าง ๆ อีกทั้งช่วยเป็นแรงผลักดันให้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมรูปแบบการศึกษาใหม่ๆ ที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองด้วยรูปแบบที่แตกต่างกลายเป็นโมเดลใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ทั่วโลก อย่างไรก็ตามผลกระทบที่ตามมา คือ ส่งผลให้เด็กมีการเรียนรู้ที่ลดลงหรือขาดการทบทวนบทเรียนเป็นเวลานาน ความรู้ก็อาจจะหายไป นอกจากความรู้ที่หายไปแล้วยังอาจส่งผลต่อพื้นฐานความรู้ในด้านสำคัญๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทุนมนุษย์ในสังคม เช่นเดียวกับ เทียน ทองแก้ว (2563, หน้า 7) ซึ่งอธิบายว่า โควิด-19 ทำให้เกิดการปรับกระบวนการเรียนการสอนที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้น เรียกว่า สอนแบบผสมผสาน (Blended learning) ซึ่งต้องปรับบทบาทในการสอน การบริหาร และวิธีการสอน อีกทั้งมีการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในมิติและระบบแบบใหม่ที่ผสมผสานการสาธารณสุข ในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการทำงานแบบบูรณาการ เพื่อวางแผนและแนวคิดช่วยเหลืออย่างเป็นระบบและยั่งยืน เพื่อประชาชนสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้เมื่อไม่ได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐหรือจังหวัด
2. การศึกษาการทำงานโดยระบบออนไลน์ ควรมีการเตรียมความพร้อมของระบบการศึกษา นักเรียนหรือนักศึกษาผู้สอน ผู้บริหาร และภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองซึ่งควรหาแนวทางเพื่อช่วยเหลือเด็กๆ หรือสถานศึกษาที่ไม่พร้อม เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างของการศึกษาหรือความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาอย่างต่อเนื่องในการวิเคราะห์องค์ประกอบการปรับตัวในแต่ละด้านต่อประชาชน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหรือหาแนวทางหรือวิธีการช่วยเหลือประชาชนอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2562). สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2565, จาก <https://infocenter.nationalhealth.or.th>
- กฤษกันทร สุวรรณพันธ์, เสาวลักษณ์ ศรีตาเกษ, ลำพิ่ง วอนอก, สุพัฒน์ อาสนะวรรณศรี แวงงาม, กุลธิดา กิ่งสวัสดิ์ และภานุชนาถ อ่อนไกล. (2563). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดต่อการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของนักศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์และสหเวชศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก. *วารสารวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 14(2), 138-148.
- คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดชัยนาท. (2564, มีนาคม 10). ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท และ คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดชัยนาท, ศาลากลางจังหวัดชัยนาท. การปรับตัวของสมาชิก ในชุมชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สู่การปรับตัวของชุมชนวิถีใหม่. *สัมภาษณ์*.
- เทียน ทองแก้ว. (2563). การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID-19. *ครูสภาวิทยากร*, 1(2), 1-10.
- ธานี กล่อมใจ, จรรยา แก้วใจบุญและทักษิภา ชัชวรัตน์. (2563). ความรู้และพฤติกรรมของ ประชาชนเรื่องการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019. *วารสาร การพยาบาล การสาธารณสุขและการศึกษา*, 21(2), 29-39.
- ภูมิศรีณย์ ทองเลี่ยมนาค. (2564). สสำรวจผลกระทบหลัง COVID-19 จุดเปลี่ยนครั้งสำคัญของ การศึกษาโลก. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2564, จาก <https://workpointtoday.com/education-covid-19-4>.
- รัฐบาลไทย. (2564). *สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี 12 มกราคม 2564*. สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2564, จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/38232?fbclid=IwAR2eJhvc5IJJsSOcan1xSmPCxmkA6OHJGCMPIG32Q-Q0VWX18-KFgs9edJ4>.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2564). คำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (โควิด-19) ที่ 1/2564 เรื่อง พื้นที่สถานการณ์ที่กำหนดเป็นพื้นที่ควบคุม สูงสุดตามข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548. สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2564, จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th>.
- ศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคจังหวัดชัยนาท. (2564). สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <http://www.chainat.go.th/covid-19/covid.htm>.

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2565). **ครัวเรือนไทย**. สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2565, จาก <http://www.nso.go.th/sites/2014>.
- อวาทิพย์ แว. (2563). COVID-19 กับการเรียนรู้สู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในวันนี้. **วารสารสมาคมวิชาชีพสุขภาพ**, 35(1): 24-29.
- Haleem, A., A. Javaid & R. Vaishya. (2020). Effects of COVID-19 pandemic in daily life. **Current Medicine Research and Practice**, 10(2), 78-79.
- Stephen, A. L., Grantz, K. H., Bi, Q.; Jones, F.K., Zheng, K., Meredith, H.R, Azman,A.S., Reich, N.G. &Lessler, J. (2020). The incubation period of coronavirus disease 2019 (COVID-19) from publicly reported confirmed cases: estimation and application. **American College of Physicians (United States)**, <https://doi.org/10.7326/M20-0504>
- World Health Organization. (2020a). **Origin of SARS-CoV-2**. Accessed May 9,2021. <https://www.who.int/publications/i/item/origin-of-sars-cov-2>
- World Health Organization. (2020b). **COVID-19 Clinical management: living guidance**. Accessed May 9, 2021.<https://www.who.int/publications/i/item/WHO-2019-nCoV-clinical-2021-1>.
- Worldometer. (2021). **COVID-19 CORONAVIRUS PANDEMIC**. Accessed May 24, 2021. <https://www.worldometers.info/coronavirus>.

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษาอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
Guidelines for Tourism Destination Development: A Case Study of Phimai
District, Nakhon Ratchasima Province

ชลิต ฉีบบพิมาย¹ ประเมษฐ์ ผลนา² อรวี มานะดี³ วชิระ เกษตรเวทิน⁴ พีร์วิชญ์ สิงฆาพะ⁵

Chalit Chiabphimai¹ Poramet Phonna² Orawee Manadee³

Wachira Kasatwathin⁴ Peravich Singkhala⁵

¹สาขาวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

¹Tourism Industry, Faculty of Business Administration, Vongchavalitkul University

²กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านโนนสำราญ

² Subject Area of Social Studies, Religion and Culture, Bannonsamran School.

³กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โรงเรียนชุมชนบ้านบุสามัคคีพัฒนา

³Subject Area of Foreign Language, Chumchonbanbusamakkeephatthana School.

⁴กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนโนนสูงศรีธานี

⁴Subject Area of Thai Language, Nongsungsrirani School.

⁵สาขาวิชาการท่องเที่ยว วิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

⁵Tourism, College of Hospitality and Tourism, Rajamangala University of technology Srivijaya,

Trang Campus.

E-mail: Chalit.c@rmutsv.ac.th; โทรศัพท์มือถือ: 098-9926177

Received: 09 March 2022

Revised: 02 May 2022

Accepted: 03 May 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการณ์แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมให้กับอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ตำรา บทความ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับคนในชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการณ์แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ด้านจุดดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการนำเสนอขายบริการแบบครบวงจร ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และด้านบริการเสริม 2) ด้านจุดเด่น โบราณสถานและโบราณวัตถุ ด้านจุดด้อย ขาดการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวด้านโอกาส การเข้ามาถ่ายทำรายการ ภาพยนตร์ หรือละครโทรทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวสามารถสร้างแรงจูงใจให้กับนักท่องเที่ยวในการเข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอพิมาย และด้านอุปสรรค การเกิดวิกฤต การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของผู้ประกอบการ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว 3) แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก แนวทางการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว และแนวทางการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว

คำสำคัญ : แนวทาง / การพัฒนา / แหล่งท่องเที่ยว

Abstract

The objectives of this qualitative study were to 1) investigate the tourist destination circumstances in Phimai District, Nakhon Ratchasima Province; 2) analyze the strengths, weaknesses, opportunities, and threats of Phimai District, Nakhon Ratchasima Province; and 3) propose guidelines for the development of appropriate tourist destinations for Phimai District, Nakhon Ratchasima Province. Data were collected from documents, books, textbooks, articles, e-documents, related research, and an in-depth interview with a semi-structured interview form conducted with local people and tourism stakeholders. Content analysis was employed to analyze the data.

The findings were as follows: 1) The circumstances of tourism destination at Phimai district, Nakhon Ratchasima Province, consisted of tourist destinations, accessibility, amenities, one-stop sales service packages, tourism activities, and additional services; 2) The strengths of Phimai District are the ancient sites and antiques; its weaknesses are the lack of connection to tourism routes; in terms of opportunities, filming programs, movies, or TV series in tourist destinations in Phimai District could motivate tourists to travel there; and as for threats, the occurrence of crises, such as the spread of the new Coronavirus, affected the economic system

of entrepreneurs in the tourism industry; and 3) The appropriate tourist destination development guidelines for Phimai District consisted of guidelines to develop the infrastructure and amenities; guidelines to improve the quality of tourist destinations, products, and services; and guidelines to develop the tourism personnel

Keywords: Guidelines / Development / Tourism destination

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่ทำรายได้ให้กับประเทศมากที่สุด ประกอบด้วยธุรกิจมากมายหลายประเภททั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจจัดนำเที่ยว ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจภัตตาคารและร้านอาหาร อีกทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยทางอ้อม ได้แก่ ร้านอาหาร ชักกรีด ธุรกิจโฆษณา เป็นต้น ยิ่งวิทยาการความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่มีมากเท่าใดก็ยิ่งทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทมากขึ้น เพราะมนุษย์ต้องการพบเห็นสิ่งใหม่ๆ และต้องการศึกษาหาความรู้รวมถึงประสบการณ์ (Sinlapasate.2017, p 1) ทรัพยากรการท่องเที่ยว นับเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากทรัพยากรการท่องเที่ยว สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังสถานที่ ตำบล เมือง รัฐหรือประเทศต่างๆ จะทำให้อุตสาหกรรม ในที่นี้ๆ ได้รับผลประโยชน์หลายประการเพราะการใช้จ่ายในการเดินทางจะเกิดเป็นรายได้ที่หมุนเวียน (Wannathanom.2009, pp 157-158) ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงบวกทางเศรษฐกิจในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2579 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาประเทศให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีคุณภาพ บนพื้นฐานความเป็นไทย ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชน ทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน ด้วยการยกระดับคุณภาพและเพิ่มความหลากหลายของสินค้าและบริการ ด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และมุ่งเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว โดยเน้นการเพิ่มค่าใช้จ่ายและวันพักต่อครั้งของการเดินทางของนักท่องเที่ยว และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศ (Ministry of Tourism and Sports, 2016, หน้า จ) อันเนื่องมาจากปัจจัยด้านมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับนักท่องเที่ยวนั้นเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการตัดสินใจในการเลือกประเทศไทย เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว (Parasakul. 2016, p 234) อีกทั้งการพัฒนาการท่องเที่ยว ส่งผลให้การท่องเที่ยวของประเทศต่างๆ ทั่วโลกเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว (Boontasorn Mana and Poltecha. 2014, p 41)

จากวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยดังกล่าวข้างต้นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กับนโยบายการพัฒนาของผู้บริหารท้องถิ่นเมืองพิมายในแผนพัฒนาท้องถิ่น (2018-2022) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในประเด็นการส่งเสริมการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เพื่อสร้างรายได้ ให้แก่ประชาชน รวมถึงด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเด็นการจัดและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวของตำบล (The Tambon Administrative Organization in the City of Phimai Thailand.2018, pp 43-44) เนื่องจากเมืองพิมายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีศักยภาพที่สามารถพัฒนาด้านการท่องเที่ยวได้ เพราะมีทรัพยากรประเภทวัฒนธรรมด้านประวัติศาสตร์โบราณวัตถุสถานและศาสนสถาน อาทิ อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย ประตูเมืองและกำแพงเมืองพิมาย รวมถึงอนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์ เป็นต้น นอกจากนี้แล้วยังมีทรัพยากรด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณีและกิจกรรมต่างๆ อาทิ การทำเครื่องจักสาน การทำเส้นหมี่พิมาย การทอผ้าไหม และการชกมวย เป็นต้น (Kaewsanga and Chamongsri.2015, p 81) ส่งผลให้เมืองพิมายเป็นเมืองที่มีบทบาทสำคัญด้านการท่องเที่ยวระดับประเทศ เนื่องจากในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางมาเที่ยวชมเป็นจำนวนมาก (Khuabphimai. 2015, p 53) ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวพบว่าด้านสิ่งดึงดูดใจ ชุมชนมีความต้องการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์และความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว ด้านการคมนาคม ชุมชนมีความต้องการให้มีการก่อสร้างและปรับปรุงถนน ทางเดินต่างๆ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชนมีความต้องการให้มีการติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะเพิ่มตามถนนเข้าทั่วถึงชุมชน ด้านกิจกรรม ชุมชนมีความต้องการให้มีการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพในชุมชนเพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของเยาวชนในชุมชน (The Tambon Administrative Organization in the City of Phimai Thailand.2018, p 7) และด้านที่พนักท่องเที่ยวมักมีอาการท่องเที่ยวแบบไป-ดู-กลับ กล่าวคือไปถึงสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อดูสิ่งที่ตนเองสนใจแล้วเดินทางกลับทันที ไม่มีการพักแรมและยังทำให้แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ภายในเมืองพิมายไม่ได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง (Khuabphimai. 2015, p 53)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษาอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคในการจัดการท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมให้กับอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาของผู้บริหารท้องถิ่นเมืองพิมายในแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) และวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2579

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมให้กับอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตการวิจัย

1. **พื้นที่การวิจัย** คือ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รวมทั้งบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิ การบริการอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา) สำนักศิลปากรที่ 10 นครราชสีมา สำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ผู้นำทางการท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย โรงเรียนพิมายวิทยา นักวิชาการท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน เพราะขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคุณภาพมีจำนวนอยู่ในระหว่าง 6-8 คน (Denzin and Lincoln. 1994, pp 199-208; Marshall et al. 2013, pp 11-22) ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่สอดคล้องกับปัญหาและความมุ่งหมายในการวิจัยครั้งนี้ตามแนวคิดของ Panpinit (2011, p 129)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาโดยใช้กระบวนการวิธีเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา) สำนักศิลปากรที่ 10 นครราชสีมา สำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ผู้นำทางการท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย โรงเรียนพิมายวิทยา นักวิชาการท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาที่มีรายละเอียดดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผนและกำหนดแนวคำถามไว้พอประมาณและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตาม

ความเหมาะสม โดยผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอที่จะนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิด และกำหนดประเด็นเพื่อเป็นแนวคำถามที่ใช้ในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคลกับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกในการสัมภาษณ์โดยแนวคำถามนั้นผ่านการรับรองจากผู้ตรวจสอบและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญตามประเด็นในการวิจัยและได้รับการยอมรับในวงการวิชาชีพจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาความรู้ในเชิงโครงสร้างและทฤษฎี จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปใช้กับกลุ่มทดลอง คือ ผู้ให้สัมภาษณ์ในสถานที่สัมภาษณ์ที่มีบริบทคล้ายกับสถานที่ที่เป็นกรณีศึกษาเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น พร้อมปรับปรุงแบบสัมภาษณ์อีกหลายรอบจนมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง (Potisita.2019, p 246)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล โดยเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองพิมาย ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา) สำนักศิลปากรที่ 10 นครราชสีมา สำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ผู้นำทางการท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย โรงเรียนพิมายวิทยา นักวิชาการท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคลจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผนและกำหนดแนวคำถามไว้พอประมาณสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการอุปมาน อาศัยการวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่ออธิบายผลที่เกิดขึ้น วิเคราะห์โดยแยกแยะจัดข้อมูลเข้าหมวดหมู่ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์และจุดเด่นหรือจุดที่สำคัญของข้อมูล ส่วนการสังเคราะห์ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลจำนวนสองสิ่งขึ้นไปมาทำการตีความและแปลผลเพื่อให้ข้อมูลที่เกิดความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแนวคิดและทฤษฎีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงของข้อมูล และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์โดยเรียงตามข้อคำถาม (Denzin.1978, p 434)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษาอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษิตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 10 คน เพราะขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคุณภาพมีจำนวนอยู่ในระหว่าง 6-8 คน (Denzin and Lincoln.1994, pp 199-208; Marshall et al. 2013, pp 11-22) หรือจนกว่าข้อมูลเกิดความอิ่มตัว กล่าวคือเกิดจากการเก็บข้อมูลแล้วพบความซ้ำซ้อนของข้อมูลการวิจัย โดยผู้วิจัยไม่พบแนวคิดรูปแบบ หรือข้อค้นพบอื่นๆ ที่เกิดจากความซ้ำซ้อนข้างต้นแล้ว ตามแนวคิดของ Sutheewasinnonand Pasunon (2016, p 42) ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สภาพการณ์แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองพิมาย จำแนกการนำเสนอออกเป็น 6 ด้าน ตามกรอบการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวของ Buhalis (2000, p 98) ดังนี้

1.1 ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

1) สิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติ อำเภอพิมายมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่มีชื่อเสียงระดับชาติ คือ ไทรงาม สถานที่พักผ่อนหย่อนใจชมความสวยงามของรากไทรที่พัน กระหวัดรัดเกี่ยวกันอย่างซับซ้อน ประสานกันเป็นโครงข่ายขนาดยักษ์เชื่อมต่อกันคล้ายโครงข่ายของใยแมงมุมที่เกิดจากธรรมชาติ ไทรงามแห่งนี้เจริญเติบโตแผ่กิ่งก้านสาขาให้ร่มเงามาเป็นเวลากว่า 350 ปี นอกจากนั้นทำเลที่ตั้งของเมืองพิมายยังเป็นแหล่งผลิตเกลือสินเธาว์อีกด้วย

2) สิ่งดึงดูดใจทางประวัติศาสตร์ อำเภอพิมายเป็นเมืองประวัติศาสตร์ อารยธรรมขอมโบราณมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์พิมายหรือปราสาทหินพิมาย ปราสาทหินที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยและเป็นพุทธศาสนสถานในลัทธิมหายานที่สร้างขึ้นในราวกลางพุทธศตวรรษที่ 16 นอกจากนั้นแล้วยังมีโบราณสถานโดยรอบกำแพงเมืองที่มีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ เช่น เมรุพรหมทัต อโรคยาศาล และท่านางสระผม เป็นต้น ประตุมืองและกำแพงเมืองพิมาย ประกอบด้วยประตูเมืองทั้ง 4 ทิศ มีประตูชัยด้านทิศใต้เป็นประตูเมืองที่สำคัญ เนื่องจากรับกับถนนโบราณที่ตัดผ่านมาจากเมืองพระนครเข้าสู่ตัวปราสาทหินพิมาย หากมองที่ช่องประตูชัยจะสามารถมองเห็นปราสาทหินพิมายผ่านช่องประตูเมืองพอดี พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย สถานที่เก็บรวบรวมหลักฐานวัตถุโบราณที่ค้นพบบริเวณแถบอารยธรรมอีสานตอนล่างมีการจัดแสดงเรื่องพัฒนาการของสังคมในดินแดนอีสานตอนล่าง โบราณวัตถุศิลปะเขมรในอีสานตอนล่างและโบราณวัตถุซึ่งเป็น

ส่วนประกอบสถาปัตยกรรมหินทราย รวมถึงเครื่องปั้นดินเผาสีดำขัดผิวเขียนลายแบบ “พิมายดำ” และพิพิธภัณฑสถานบ้านส่วยใน ชุมชนที่อยู่อาศัยของชาติพันธุ์ส่วยเป็นสถานที่จัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน หลุมขุดค้นจำลอง ภาชนะแบบพิมายดำ (จำลอง) วัดเดิม ศาสนสถานประดิษฐานพระพุทธรูปวิมาเยเป็นพระพุทธรูปเก่าแก่คู่บ้านคู่มืองพิมาย นอกจากนี้เรื่องราวของอารยธรรมขอมโบราณแล้วเมืองพิมายยังมีประวัติศาสตร์การต่อสู้เพื่อเอกราชของชาติที่ *อนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์* สถานที่ศึกษาความเป็นมาของท่านท้าวสุรนารี (ย่าโม) และนางสาวบุญเหลือ ซึ่งเป็นผู้พลีชีพด้วยการจุดไฟทำลายเกวียน และเป็นสถานที่ศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมา อีกทั้งชมเครื่องมือและอาวุธสมัยโบราณที่ใช้ในการต่อสู้กับข้าศึก

3) สิ่งดึงดูดใจทางวัฒนธรรม เนื่องจากอำเภอพิมายเป็นเมืองเก่าโบราณ จึงมีศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดกันมาได้แก่ *การแสดงระบำพิมายประ* การแสดงท่ารำของพระคิระนาฏราชที่ปรากฏหลักฐานอยู่ในภาพจำหลักของหน้าบันและทับหลังของปราสาทประธานในปราสาทหินพิมายโดยครูวรรณ อมัตริธนะ ได้นำเอาท่ารำดังกล่าวมาผนวกกับจินตนาการจึงได้สร้างการแสดงชุดนี้ขึ้นจนกลายเป็นเอกลักษณ์ของเมืองพิมาย *ภาษาพิมาย* ภาษาที่ผสมผสานระหว่างภาษากลางและภาษาอีสานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น บ้านเอง แปลว่า บ้านเรา หรือ จ๊กเต แปลว่า ไม่ทราบ *แมวสีสวาดหรือแมวโคราช* สัตว์ประจำถิ่นอำเภอพิมายเป็นสัตว์ 1 ใน 17 ที่สมุดข่อยได้บันทึกระหว่างปี พ.ศ. 1893-2310 ว่าเป็นแมวแห่งโชคลาภ มีลักษณะขนสั้น สีสวาดทั่วทั้งตัว นัยน์ตาสีเขียวสดใสเป็นประกายหรือสีเหลืองอำพันเคยประกวดชนะเลิศในระดับโลกมาแล้วในปี พ.ศ. 2503 ที่สหรัฐอเมริกา *ประเพณีแข่งเรือพิมาย* งานประเพณีที่สืบทอดต่อกันมายาวนาน เนื่องจากในสมัยก่อนชาวบ้านเดินทางโดยเรือในการทอดกฐินตามวัดต่างๆ หลังจากเสร็จสิ้นภารกิจการทอดกฐิน ในระหว่างเดินทางกลับจึงได้พายเรือแข่งกันเพื่อความสนุกสนาน จึงกลายเป็นการละเล่นที่สำคัญในฤดูน้ำหลากและสร้างความสนุกสนานให้กับผู้แข่งขัน โดยมีการสืบทอดกันมาจนกลายเป็นประเพณีภายหลังได้มีการจัดแข่งขันในเทศกาลเที่ยวพิมาย และ*ศิลปะการชกมวยพิมาย* ศิลปะมวยไทยพื้นบ้านที่สำคัญของจังหวัดนครราชสีมาถิ่นกำเนิดอยู่ที่อำเภอพิมาย มานานกว่า 20 ปี มีลักษณะเด่นและแตกต่างจากศิลปะมวยพื้นบ้านของจังหวัดอื่น โดยเฉพาะท่าเชิงมวยที่มีความหนักแน่นและหวังผลในการล้มคู่ต่อสู้ที่ได้ผลแม่นยำ

4) สิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น จากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9 จึงเป็นที่มาของการสร้างสะพานไม้ไผ่บ้านเตย แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชน และชมความสวยงามของสะพานไม้ไผ่ที่ทอดยาวไปกลางทุ่งนาที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้านเตย

5) สิ่งดึงดูดใจประเภทกิจกรรมพิเศษ ได้แก่ งานเทศกาลเที่ยวพิมาย ในภาคเช้า เป็นกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น การแสดงศิลปะพื้นบ้าน เพลงโคราช การประกวด แมวโคราช การแข่งขันตำส้มตำ ผัดหมี่พิมาย การแสดงของกลุ่มนาฏศิลป์และศิลป์พื้นเมืองเหนือ (ซึ่งถ้ายพระราชนาน) ณ ลำน้ำจ๊กราช ซึ่งไหลผ่านอำเภอพิมาย และกิจกรรมจักรยานท่องเที่ยว เส้นทางแหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท ส่วนในภาคกลางมีการแสดงขบวนแห่พุทธประวัติจากคุ้ม วัดและสถานศึกษาต่างๆ ในอำเภอพิมาย และการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพพิมายนาฏ การงานมินิไลท์แอนด์ซาวด์พิมาย ภายในงานมีพิธีต้อนรับบายศรีสู่ขวัญและชมการแสดงแสง สี เสียงขนาดเล็ก “วิมาเยนาฏการ” ชุด “พุทธบูชา” อีกทั้งการจัดแสดงสินค้าของดีเมืองพิมาย และอาหารท้องถิ่น อาทิ คั่วหมี่พิมาย ขนมโบราณ รวมถึงสินค้าชุมชนชาวพิมาย งานประเพณี แห่เทียนพรรษาอำเภอพิมาย การประกวดต้นเทียน การประกวดขบวนแห่เทียนพรรษา การสาธิตอาหารพื้นบ้าน การแสดงศิลปวัฒนธรรม และการประกวดร้องเพลง งานฉลอง วันแห่งชัยชนะของท่านท้าวสุรนารีและนางสาวบุญเหลือ เพื่อรำลึกถึงวีรกรรมอันกล้าหาญ ในงานมีการรับวงสรวงถวายท่านท้าวสุรนารีและนางสาวบุญเหลือโดยหญิงสาวผู้รำทุกคน ต่างมีท่วงท่าการรำเป็นไปอย่างพร้อมเพรียงด้วยความอ่อนช้อยสวยงาม และงานสืบสานประเพณี สงกรานต์อำเภอพิมาย การแสดงขบวนแห่นางสงกรานต์และขบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ของจากคุ้มวัดและสถานศึกษาต่างๆ ในอำเภอพิมาย

1.2 ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

1) เส้นทาง การเดินทางจากเมืองหลวงกรุงเทพมหานครไปยังจังหวัด นครราชสีมาโดยเส้นทางหลวง หมายเลข 1 (พหลโยธิน) แยกเข้าทางหลวงหมายเลข 2 (มิตรภาพ) ที่สระบุรีไปจนถึงอำเภอดลาดแค จากนั้นเลี้ยวขวาเข้าสู่อำเภอพิมาย รวมระยะทางประมาณ 321 กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ 4 ชั่วโมง 30 นาที

2) สถานีขนส่ง การเดินทางโดยรถประจำทางจากสถานีขนส่งผู้โดยสารหมอชิต กรุงเทพมหานครไปยังสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดนครราชสีมาและไปยังสถานีขนส่งผู้โดยสาร อำเภอพิมายตามลำดับ

3) ยานพาหนะ การเดินทางมายังอำเภอพิมายสามารถเดินทางได้โดยรถส่วนตัว หรือรถประจำทาง ได้แก่ รถตู้และรถทัวร์โดยสารปรับอากาศที่ให้บริการตลอดทั้งวันจาก จังหวัดนครราชสีมาไปยังอำเภอพิมาย โดยใช้ระยะเวลาการเดินทาง 40 – 60 นาที นอกจากนั้นแล้ว นักท่องเที่ยวยังสามารถเลือกใช้บริการผ่านแอปพลิเคชันในการเดินทางได้เช่นเดียวกัน ส่วนการเดินทาง เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในเขตโบราณสถานเมืองเก่าเมืองพิมายมีการบริการรถรางของโรงเรียน พิมายวิทยา และการบริการจักรยานจากกลุ่มภาคีอนุรักษ์เมืองพิมาย

1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

1) ที่พัก อำเภอพิมายมีที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวมากมายและตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยว อาทิ โรงแรมขนาดใหญ่และขนาดเล็ก รีสอร์ท โฮมสเตย์ เกสเฮาส์ รวมถึงอพาร์ทเมนต์

2) สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดเลี้ยงรับรอง อำเภอพิมายมีสถานที่จัดเลี้ยงทั้งประเภท Indoor เช่น ห้องจัดเลี้ยงและสัมมนาโรงแรมพิมายอินน์ ห้องจัดเลี้ยงและสัมมนาโรงเรียนพิมายวิทยา เป็นต้น ส่วนสถานที่จัดเลี้ยงประเภทกลางแจ้ง เช่น อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ลานเมรุพรหมทัต เป็นต้น

3) สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ การให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ สื่อสังคมออนไลน์ วารสารการท่องเที่ยว โบชัวร์และแผ่นพับ ป้ายโฆษณาบนทางหลวงหรือทางสัญจร ภาพยนตร์ทางการท่องเที่ยว โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์โบราณวัตถุ และศาสนสถานต่างๆ ที่สำคัญในเมืองพิมาย รวมถึงการนำเสนอข่าวความเคลื่อนไหวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว เช่น งานแถลงข่าวเทศกาลเที่ยวพิมาย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการให้บริการวิทยากรและยุวมัคคุเทศก์นำชมแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย และไทรงาม

1.4 ด้านการนำเสนอขายบริการแบบครบวงจร

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดนครราชสีมาได้นำเสนอขายบริการแบบครบวงจรของอำเภอพิมายเพื่อเสนอขายต่อบริษัททัวร์ ดังนี้

1) โปรแกรมการท่องเที่ยว Oneday trip ที่ท่องเที่ยวเฉพาะสถานที่สำคัญในอำเภอพิมาย ได้แก่ อนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์ ไทยางม พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย เป็นต้น

2) โปรแกรมการท่องเที่ยวแบบ 2 วัน 1 คืน หรือ 3 วัน 2 คืน โดยนอกจากนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอพิมายแล้วยังเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในจังหวัดเดียวกันอีกด้วย เช่น อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ วังน้ำเขียว เป็นต้น

1.5 ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว

1) กิจกรรมศิลปหัตถกรรม ได้แก่ กิจกรรมสานหวายบ้านส่วย เป็นการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้หวาย เช่น แก้วหวาย ตะกร้าหวาย ไม้เท้าหวาย เป็นต้น

2) กิจกรรมเกมและกีฬา ได้แก่ Standup paddle board กิจกรรมทางน้ำในเส้นทางลำน้ำมูล (สะพานทางสงกรานต์ – เขื่อนพิมาย) เป็นหนึ่งในกีฬาที่สามารถช่วยในการเผาผลาญอย่างมีประสิทธิภาพ ออกกำลังกายใช้กล้ามเนื้อครบทุกสัดส่วน ได้ฝึกฝนการทรงตัวรวมทั้งเป็นการฝึกสมาธิไปด้วย

3) กิจกรรมเข้าจังหวะ ได้แก่ ชมการแสดงระบำพิมายปุระและการแสดงพื้นบ้านของวัฒนธรรมอีสานใต้ เป็นการแสดงที่บอกเล่าถึงความเจริญรุ่งเรืองเมื่อครั้งอดีตกาลของเมืองพิมายและอารยธรรมขอมโบราณ โดยนักแสดงจากโรงเรียนพิมายวิทยา

4) กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ได้แก่ กิจกรรมแคมป์ปิ้งริมแม่น้ำมูล เพื่อสัมผัสบรรยากาศริมแม่น้ำมูล และกิจกรรมปั่นจักรยานเพื่อชมโบราณสถานและกำแพงเมืองเก่าเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อนและหลบหลีกความวุ่นวายในเมือง

5) กิจกรรมนันทนาการสังคม ได้แก่ การทำอาหารท้องถิ่น เช่น การทำเส้นหมี่พิมายมีลักษณะเด่น คือ เส้นหมี่จะนิ่ม เพราะในทุกขั้นตอนทำด้วยมือและกำลังคนทำไม่มีเครื่องจักรมาเกี่ยวข้อง นับเป็นเอกลักษณ์ของอาหารท้องถิ่นเมืองพิมาย

1.6 ด้านบริการเสริม

1) ร้านอาหาร อาหารท้องถิ่นทั้งคาวและหวาน ได้แก่ ผัดหมี่พิมาย เปิดบริการสาธารณะ

2) ร้านของที่ระลึก จำหน่ายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ได้แก่ ผัดหมี่สำเร็จรูปพร้อมปรุง ผ้าไหมมัดหมี่ ผ้าไหมหางกระรอก เครื่องจักสานที่ผลิตจากหวาย

3) บริการอื่นๆ ได้แก่ โรงพยาบาลพิมาย ธนาคาร ไปรษณีย์ ร้านค้าสะดวกซื้อ เซเว่น ห้างสรรพสินค้าต่างๆ

ตอนที่ 2 จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองพิมาย จำแนกการนำเสนอออกเป็น 4 ด้าน ตามกรอบการวิเคราะห์ SWOT ของ Emet and Merba. (2017, p 994) ดังนี้

2.1 ด้านจุดเด่น

โบราณสถานและโบราณวัตถุในอำเภอพิมาย เช่น อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ประติมากรรมหินแกะสลักรูปเหมือนพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 กษัตริย์ของอาณาจักรเขมรโบราณ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีภาษาท้องถิ่น อาหารท้องถิ่น กีฬาท้องถิ่น การแสดงท้องถิ่น รวมถึงประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สามารถนำเสนอเป็นกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้แก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านจุดด้อย

ถึงแม้ว่าอำเภอพิมายมีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายและสามารถรองรับและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ทางการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันออกไป แต่ยังมีจุดอ่อนหลายด้าน ดังนี้

1) ด้านจุดดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ขาดการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวระหว่างแหล่งท่องเที่ยวภายในอำเภอพิมาย รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งมีประวัติ เรื่องเล่า แต่ยังไม่มีการนำมาเชื่อมโยงและนำเสนอเป็นเรื่องราวเพื่อเป็นจุดดึงดูดใจให้กับนักท่องเที่ยว

2) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ป้ายบอกทางหรือป้ายสื่อความหมายของแหล่งท่องเที่ยวไม่มีเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวหลักทำให้แหล่งท่องเที่ยวรองไม่ได้รับความสนใจหรือไม่เป็นที่รู้จักต่อนักท่องเที่ยว และยังไม่มีการบริการรถรับส่งไปยังแหล่งท่องเที่ยวรอบนอกเขตโบราณสถานเมืองเก่าพิมายสำหรับนักท่องเที่ยว

3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ขาดการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารหรือศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการและเป็นรูปธรรม และขาดผู้ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในภาพรวมของอำเภอพิมาย

4) ด้านการนำเสนอขายบริการแบบครบวงจร กิจกรรมการท่องเที่ยวบางประเภทยังไม่ได้รับการนำเสนอขายใน Package Tour เช่น กิจกรรมทางน้ำ กิจกรรมการทำอาหารท้องถิ่นหรือหัตถกรรมท้องถิ่น เป็นต้น

5) ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจของเมืองพิมายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่นยังไม่ถูกนำมาเสนอเป็นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น ภาษาถิ่น ศิลปะมวยพื้นบ้าน เป็นต้น และกิจกรรมการปั่นจักรยานเพื่อชมโบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ แต่ยังไม่ขาดเส้นทางปั่นจักรยานสีเขียวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่สนใจกิจกรรมประเภทนี้

6) ด้านบริการเสริม สถานบริการบางแห่งยังขาดคุณภาพการบริการเพื่อสร้างความประทับใจและการกลับมาใช้บริการซ้ำของนักท่องเที่ยว

2.3 ด้านโอกาส

จากพันธกิจของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการทั้งในและต่างประเทศส่งผลให้อำเภอพิมายมีโอกาสเติบโตทางการท่องเที่ยว ดังนี้

1) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา) ได้จัดทำ Package tour เพื่อการเสนอขายต่อ Tour agency ส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวที่อำเภอพิมายตลอดฤดูกาล

2) การเข้ามาถ่ายทำรายการ ภาพยนตร์ หรือละครโทรทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพิมายสามารถสร้างแรงจูงใจให้กับนักท่องเที่ยวในการเข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอพิมาย

3) การเปิดเสรีสินค้า บริการ และการลงทุนในอาเซียนนับเป็นการเพิ่มโอกาสด้านการค้าการลงทุน รวมถึงการท่องเที่ยวด้วย

4) โครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูงในประเทศไทยสายตะวันออกเฉียงเหนือ นับเป็นโอกาสด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและเชื่อมโยงตลาดการค้าระหว่างกลุ่มประเทศแถบลุ่มแม่น้ำโขง รวมถึงโอกาสทางการท่องเที่ยวในอำเภอพิมายด้วย

2.4 ด้านอุปสรรค

การท่องเที่ยวของเมืองพิมายยังมีข้อจำกัดบางประการที่ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนี้

1) งบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมีอยู่อย่างจำกัด ส่งผลต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล (Tourism for all)

2) การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอาจส่งผลกระทบต่อปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาแรงงานต่างด้าว และการผสมผสานทางวัฒนธรรม

3) การเกิดวิกฤตต่างๆ เช่น การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมให้กับอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT และจำแนกการนำเสนอออกเป็น 3 แนวทาง เพื่อให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2566 – 2564 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	เพิ่มจำนวนป้ายบอกทางหรือป้ายสื่อความหมายของแหล่งท่องเที่ยว รองเพื่อแก้ไขปัญหา จุดด้อยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	เพื่อนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวรองภายในอำเภอพิมายให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงการบอกเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	- หน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
2	จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารหรือศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เพื่อแก้ไขปัญหาจุดด้อยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และช่วยแก้ไขปัญหาภาพรวมทางการท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย	- หน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง - อาสาสมัครในพื้นที่ - สถาบันการศึกษาในพื้นที่
3	จัดสรรงบประมาณในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนทั้งมวล (Tourism for all)	เพื่ออำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวรองสำหรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้พิการและผู้สูงอายุในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ทุกภาคส่วน
4	จัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวรอง	เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับนักท่องเที่ยว และเพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ทุกภาคส่วน

ตารางที่ 2 แสดงแนวทางการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	การส่งเสริมอัตลักษณ์ท้องถิ่นของอำเภอพิมายเพื่อแก้ไขจุดด้อยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	เพื่อสืบสานอัตลักษณ์ท้องถิ่นผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรม การละเล่น ให้คงอยู่สืบไป	- หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง - สถาบันการศึกษาในพื้นที่ - ประชาชนในพื้นที่
2	สร้างเส้นทางท่องเที่ยวสัมผัสวิถีชีวิตเพื่อแก้ไขจุดด้อยด้านการนำเสนอขายบริการแบบครบวงจร	- เพื่อนำเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมานำเสนอเป็นกิจกรรม สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว เช่น การชกมวย การทำอาหารท้องถิ่น เป็นต้น - เพื่อนำกิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นมาเชื่อมโยงเป็นเส้นทางท่องเที่ยว พร้อมทั้งนำเสนอเรื่องราวผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Story telling) - เพื่อจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทุกช่วงเวลาและสถานที่เพื่อนำเสนอขายแก่นักท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี	- นักวิชาการ - สถาบันการศึกษา - หน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ตารางที่ 3 แสดงแนวทางการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	การสร้างความรู้ความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว	เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่น นำไปสู่การเห็นคุณค่าและเกิดความหวงแหนในทรัพยากรการท่องเที่ยว	- สถาบันการศึกษา - นักวิชาการ - หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
2	การพัฒนาคุณภาพการบริการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านบริการเสริม	เพื่อพัฒนาบุคลากรบริการในธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดคุณภาพการบริการที่เป็นเลิศ	- สถาบันการศึกษา - นักวิชาการ - หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง - ผู้ประกอบการ
3	การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว	เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่นตลอดทุกกระบวนการ	ทุกภาคส่วน
4	การวางแผนป้องกันความเสี่ยงและแผนจัดการวิกฤตทางการท่องเที่ยวเพื่อป้องกันอุปสรรควิกฤตการณ์ทางการท่องเที่ยว	เพื่อใช้เป็นมาตรการการจัดการวิกฤตและป้องกันความเสี่ยงทางการท่องเที่ยว	ทุกภาคส่วน

สรุปผลการวิจัย

สภาพการณ์แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติ สิ่งดึงดูดใจทางประวัติศาสตร์ สิ่งดึงดูดใจทางวัฒนธรรม สิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น และสิ่งดึงดูดใจประเภทกิจกรรมพิเศษ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ประกอบด้วย เส้นทางเดินทาง สถานีขนส่ง และยานพาหนะ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย ที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดเลี้ยงรับรอง และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ด้านการนำเสนอขายบริการแบบครบวงจร ประกอบด้วย โปรแกรมการท่องเที่ยว แบบไปกลับและค้างคืน ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ประกอบด้วย กิจกรรมศิลปหัตถกรรม กิจกรรมเกมและกีฬา กิจกรรมเข้าจังหวะ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง กิจกรรมนันทนาการสังคม ด้านบริการเสริม ประกอบด้วย ร้านอาหาร ร้านของที่ระลึก และบริการอื่นๆ ได้แก่ โรงพยาบาลพิมาย ธนาคาร ไปรษณีย์ ร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น ห้างสรรพสินค้าต่างๆ

ด้านจุดเด่น โบราณสถานและโบราณวัตถุ ด้านจุดด้อย ขาดการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว ด้านโอกาส การเข้ามาถ่ายทำรายการ ภาพยนตร์ หรือละครโทรทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวสามารถสร้างแรงจูงใจให้กับนักท่องเที่ยวในการเข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอพิมาย และด้านอุปสรรค การเกิดวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก แนวทางการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว และแนวทางการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว

อภิปรายผลการวิจัย

อำเภอพิมายมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและเกิดจากฝีมือมนุษย์ วัฒนธรรมและประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ รวมถึงเอกลักษณ์ของภาษาท้องถิ่นและอาหารท้องถิ่นที่เป็นจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอพิมาย สอดคล้องกับ BoonyasathitMahakhan and Pientam (2019, หน้า 179) ระบุว่า วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สะท้อนความเป็นพิมายที่สำคัญนอกจากความเชื่อและประเพณีคืออาหารและภาษา ชาวพิมายมีอาหารประจำท้องถิ่นที่กลายเป็นสินค้าที่โดดเด่นที่ผลิตเพื่อจำหน่าย เช่น หมี่พิมาย กระจยาสารท นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวได้โดยรถส่วนตัวหรือรถประจำทางจากกรุงเทพมหานคร - จังหวัดนครราชสีมา - อำเภอพิมาย ตามลำดับ สอดคล้องกับ Chatawanich (2012, หน้า 18)

ระบุว่าปราสาทหินพิมายมีความได้เปรียบเพราะอยู่ในเมืองเดินทางสะดวก มีรถประจำทางผ่านอำเภอพิมายมีจุดเด่นด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่สามารถสร้างจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาศึกษา เรียนรู้ สัมผัสกับประสบการณ์ท่องเที่ยวอย่างมีคุณค่า สอดคล้องกับ BoonyasathitMahakhan and Pientam (2019, หน้า 163) ระบุว่าเมืองพิมายเป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ชาวพิมายมีความเชื่อ ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่น่าสนใจ และสอดคล้องกับ Kaewsanga and Chamnongsri (2015, หน้า 88) ระบุว่าความโดดเด่นหรือเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอพิมาย คือ ปราสาทหินพิมายเป็นโบราณสถานแห่งอาณาจักรขอมโบราณ และสอดคล้องกับ Shewasukthaworn (2019, หน้า 16) ระบุว่า โบราณสถานที่สำคัญของพื้นที่คือปราสาทหินพิมายนับเป็นปราสาทหินในวัฒนธรรมขอมที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย แต่อำเภอพิมายยังขาดการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรมรวมถึงขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวรองรับให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่นบางประเภทยังไม่ได้ถูกนำมาเสนอเป็นกิจกรรมทางการท่องเที่ยว อาทิ กีฬาท้องถิ่น อาหารท้องถิ่น เป็นต้น สอดคล้องกับ Khuabphimai (2015, หน้า 58-60) ระบุว่า นักท่องเที่ยวปัจจุบันเกิดการกระจุกตัวของกิจกรรมอยู่ที่บริเวณด้านหน้าอุทยานประวัติศาสตร์พิมายและบริเวณใกล้เคียงเท่านั้น ยังไม่มีการกำหนดกิจกรรมเพิ่มเติมในพื้นที่บริเวณอื่นๆ เมืองพิมายควรพัฒนาย่านการท่องเที่ยวให้มีความเป็นย่านให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการกำหนดเส้นทางให้มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงแหล่งที่ตั้งโบราณสถานต่างๆ ควรจัดรถรับส่งนักท่องเที่ยวเพื่อพาไปชมแหล่งโบราณสถานต่างๆ ภายในเมืองพิมาย และสอดคล้องกับ Boonyanusith Kung and Lin (2015, หน้า 402) เส้นทางเหล่านี้จะเป็นตัวเชื่อมต่อพื้นที่ระหว่างปราสาทหินพิมาย บาราย หมู่บ้านโบราณ และย่านต่างๆ ในชุมชนเมืองพิมายเข้าด้วยกันทั้งด้านการเดินทางและการท่องเที่ยว รวมถึงปัญหาการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่ส่งผลให้คนรุ่นใหม่เลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตกและไม่ให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมดั้งเดิม สอดคล้องกับ BoonyasathitMahakhan and Pientam (2019, หน้า 177) ระบุว่า การซึมซับเอาความเชื่อจากกลุ่มอื่นมาปรับใช้ในวิถีชีวิตยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตของชาวพิมายที่แตกต่างหลากหลาย และได้เริ่มกลายเป็นการรับเอาค่านิยมแบบใหม่มาใช้ในชุมชน สอดคล้องกับ Maneenet (2009, หน้า 18) ระบุว่าผลกระทบด้านลบคือการท่องเที่ยวทำให้ความศรัทธาและความเชื่อดั้งเดิมเสื่อม

องค์ความรู้จากการวิจัย

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษาอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิเคราะห์ SWOT โดยการใช้กรณีศึกษา และนำผลจากการวิเคราะห์จุดด้อย อุปสรรค มาสังเคราะห์เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสามารถใช้ประกอบการวางแผนจัดการท่องเที่ยวทั้งแหล่งท่องเที่ยวกรณีศึกษา รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีบริบทคล้ายคลึงกันนำไปสู่ความสำเร็จต่อการจัดการการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยว มีอยู่อย่างสมดุลและสมบูรณ์ ภายใต้บทบาทการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกมิติ ของการท่องเที่ยว อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวทั้งในด้านสังคมวัฒนธรรม คือ การยอมรับและเข้าใจในความแตกต่างระหว่างกัน หากจุดกึ่งกลางและร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ไปในทิศทางที่เหมาะสม ใช้เสน่ห์และอัตลักษณ์เชิงวัฒนธรรมเป็นตัวแปรในการขับเคลื่อนสังคม ท่ามกลางความหลากหลายรวมไปถึงด้านเศรษฐกิจ คือ การนำจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวออกมา นำเสนอให้เห็นถึงเอกลักษณ์และปรับใช้ให้สถานเข้ากับบริบทเชิงพื้นที่ในทุกด้าน เพื่อสร้างความได้เปรียบทางเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น ลดช่องว่างและข้อจำกัดระหว่าง บุคคลในการเข้าถึงแหล่งรายได้และการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม นอกจากนี้ด้านสิ่งแวดล้อม คือ การคำนึงถึงผลกระทบและผลเสียกับสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นตามมาในอนาคต ซึ่งดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการจัดการการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และการใช้ ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอย่างพอดี เพื่อความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวสืบไป

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมให้กับ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา นี้เป็นแนวทางที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากจุดด้อยและอุปสรรค นำไปสู่การเสนอแนวทางในรูปแบบโครงการและกิจกรรม เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่นำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับพันธกิจของแต่ละหน่วยงาน
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรจัดทำกรณีศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวกับการเชื่อมโยง แหล่งท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งอำเภอพิมาย รวมถึงการระจุกตัวของนักท่องเที่ยว ในบางแหล่งท่องเที่ยว และในประเด็นที่เกี่ยวกับกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อนำเสนอขายจุดเด่นอื่นๆ ที่ยังไม่เคยมีการนำเสนอขายแก่นักท่องเที่ยวมาก่อน อาทิ กิจกรรมการชมมวยท้องถิ่น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- Boontasorn, N., Mana, S. and Poltecha, B. (2014). The Development of Community Marketing and Promote Tourism for Community Business Enterprise for Sustainable Tourism of Hunkadistrict, Chainat Province. **Chandrakasem Rajabhat University Journal**, 20(39), 39-48.
- Boonyasathit Mahakhan and Pientam. (2019). The Perception of Local History and the Adaptation and Expression of Phimai People. **Academic Journal of Humanities and Social Sciences Burapha University**, 27(55), 161-183.
- Boonyanusith, N. Kung, S. and Lin, H. (2015). Greenways: an Important Element of Green Infrastructure. **NAJUA: Architecture, Design and Built Environment**, 29,387-404.
- Buhalis, D.2000.Marketing the competitive destination of the future. **Tourismmanagement**, 21(1), 97-116.
- Chatawanich, S. (2012). A study of the art and cultural sights of Prasat Hin Phiman and PhanomRung. **Journal of Cultural Approach**, 13(23), 1-15.
- Cresswell, J. W. (2003). **Research Design**. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Denzin, N. (1978). **Sociological Methods: A Sourcebook**. NY: McGraw Hill.
- Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (1994). Preface. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), **Handbook of qualitative research**. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Emet, G. and Merba, T. (2017). SWOT Analysis: A Theoretical Review. **The Journal of International Social Research**, 10(51), 994-1006. Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2017.1832>.
- Kaewsanga, K. and Chamnongsri, N. (2015). Knowledge Management of Creative Tourism in Cultural Tourist Attractions, Phimai District, Nakhon Ratchasima. **Suranaree J. Soc. Sci.**, 9(2), 79-103.
- Khuabphimai, C. (2015). The Image of the City Theory Approach to Redevelopment Guidelines for Promoting Tourism in Phimai Town. **RMUTI Journal Science and Technology**, 8(3), 52-61.

- Marshall, B., Cardon, P., Poddar, A., and Fontenot, R. (2013). Does sample size matter in qualitative research? A review of qualitative interviews in IS research. **Journal of Computer Information Systems**, 54, 11- 22. Doi:10.1080/08874417.2013.11645667.
- Maneenetr, T. (2009). The impact of tourism on local communities from the growth of tourist attractions in the Phimai Historical Park area. **Journal of Business, Economics and Communications**, 4(1), 17-33.
- Ministry of Tourism and Sports. (2016). **Thailand Tourism National Plan (2017 – 2021)**. Bangkok:Office of Security Service the War Veterans Organization of Thailand Press.
- Panpinit, S. (2011). **Research Techniques in Social Science**. Bangkok: June Publishing Company Limited.
- Parasakul, L. (2016). **Tourist Behaviour**. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Potisita, C. (2019). **The science and art of Qualitative Research**. Bangkok: Amarin Printing andPublishing Public Company Limited.
- Shewasukthaworn, W. (2019). “Past-Present-Future” Directions of conservation of the Historical Park in Thailand. **Journal of Architecture, Design and Construction MahasarakhamUniversity**, 1(2), 8-22.
- Sinlapasate, N. (2017). **Tourism Industry**. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Sutheewasinnon, P. and Pasunon, P. (2016). Sampling Strategies for Qualitative Research. **Parichart Journal, Thaksin University**, 29(2), 31-48.
- The Tambon Administrative Organization in the City of Phimai Thailand. (2018). **Local Development Plan**. Recovered from 1/3/2021: <https://naimeung.go.th/>.
- Wannathanom, C. (2009). **Tourism Industry**. Bangkok: Threelada Press.

การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรกหรือพหุวิทยา
ด้วยการสร้างเรื่อง (Storyline Model) ในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการภาษาจีน
The Design of an Infusion Integrated Instruction or Multidisciplinary Instructional
Model by Using a Storyline Model in Chinese for a Service Industry Course

ณภัทร ญาโนภาส

Napat Yanopas

สาขาการท่องเที่ยวและการบริการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

Department of Tourism and Hospitality, Faculty of Management Science,

Muban ChomBueng Rajabhat University.

E-mail: aj.napat@hotmail.com; โทรศัพท์มือถือ: 061-9921340

Received: 02 December 2021

Revised: 13 June 2022

Accepted: 20 June 2022.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline model) และเพื่อทราบถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับจากผลการนำรูปแบบการเรียนการสอน โดยการสร้างเรื่อง (Storyline model) มาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลอง โดยสำรวจความคิดเห็นและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการ ด้วยภาษาจีน จำนวน 27 คน วิธีการสังเกตวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพฤติกรรม การสอบถามรายบุคคล โดยนำเสนอเป็นความเรียง ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ

ผลวิจัยพบว่า 1) การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline Model) เกิดจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ จากจำแนกจำนวนผู้สอนคนเดียว ประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรก หรือพหุวิทยา การใช้รูปแบบการสร้างเรื่อง มานำเสนอแสดงบทบาทสมมติ (Role play) โดยกำหนดเส้นทางเดินเรื่องด้วยหัวข้อที่กำหนดขึ้น 2) ประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับจากการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรกด้วยการสร้างเรื่อง แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ (1) การแสดงออก การพูด กิริยาท่าทาง (2) การใช้ภาษาจีน ในการสื่อสาร การบริการ ไหวพริบ การแต่งประโยค ความจำ (3) ด้านความมั่นใจ ความกล้า (4) ด้านการทำงานเป็นทีม การวางแผน (5) ด้านความเข้าใจในตัวงานบริการประเภทต่างๆ ทั้งนี้ ผู้เรียนมีการตอบรับรูปแบบการเรียนรู้นี้เป็นอย่างดี ผู้เรียนมีความคิดเห็นในเชิงบวก ผู้เรียนมีความเห็นว่าเป็นวิธีการที่มีประโยชน์ทั้งด้านความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ การประยุกต์ใช้กิจกรรมบทบาท

สมมติมีประโยชน์กับผู้เรียนในการนำมาประยุกต์ใช้กับอาชีพงานบริการในอนาคต ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการพูดมากขึ้น มีความกล้าแสดงออก เข้าใจงานบริการ กล้าที่จะพูดคุยมากขึ้น และประโยชน์ในการนำมาประยุกต์ใช้ในอนาคตหากต้องเผชิญกับสถานการณ์จริงจากความคิดเห็นของผู้เรียนอยู่ที่ระดับมากเท่ากับร้อยละ 66.7

คำสำคัญ: การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอน / การสร้างเรื่อง / อุตสาหกรรมบริการภาษาจีน

Abstract

The purposes of the research were to examine the storyline-based teaching model, and acknowledge the benefits that students received from the implementation of the model in simulation-based role-playing activities. A survey of opinions and learning behaviors of 27 students in Chinese for a Service Industry Course was done using an observation and behavioral data analysis form, and a semi-structured individual interview form presented an essay, mean, standard deviation, and percentage.

The results revealed 1) the storyline model was used in the design of the teaching style, which was derived from the use of an integrated instruction classified by a single instructor, which was an infusion integrated instruction or multidisciplinary instructional model by presenting with a role play by setting the story line with a given topic; 2) five aspects of benefit the students obtained from the design of the infusion integrated instruction using a storyline model were as follows: (1) expression, speech, and gestures; (2) communication in Chinese, service, resourcefulness, sentence construction, and memory; (3) confidence and courage; (4) teamwork and planning; and (5) understanding of various types of service. In this regard, students had responded favorably to this learning style. They had positive opinions, agreeing that it was a beneficial method for knowledge, creativity, and application. Role-playing activities helped students gain confidence in speaking and expressing themselves, as well as a better understanding of service work, which will be useful in the future when they encounter real-life situations. The students' opinions were at a high level of 66.7%.

Keywords: The design of instruction / Creating a story / Chinese for service industry

บทนำ

จากการศึกษาของการเรียนการสอนแบบเน้นการบูรณาการเป็นการเชื่อมโยงเนื้อหาสาระของรายวิชาที่หลากหลายรายวิชาเข้าด้วยกันอย่างมีความหมาย การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในลักษณะองค์รวม มองเห็นความสัมพันธ์ของเนื้อหาแต่ละวิชา สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กันไว้ด้วยกันอย่างมีความหมาย (สนธิ พลชัยยา. 2557) การเรียนการสอนแบบเน้นการบูรณาการด้วยพหุวิทยาการ พหุวิทยาการคือการนำเอาเรื่องที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ไปสอดแทรกในสาระการเรียนรู้หรือวิชาที่สอน ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยง สิ่งที่ได้เรียนรู้นำไปประยุกต์ใช้ โดยกระบวนการเรียนการสอนควรปฏิรูปปรับเปลี่ยนกระบวนการที่ตนคุ้นเคยมา โดยการใช้การปรับจากเดิมที่มีครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-centered) เป็นกระบวนการที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-centered) เน้นการบูรณาการ (Integration) (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์และเพียว ยินดีสุข.2557, หน้า 45)

ในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการภาษาจีนหรือภาษาจีนเพื่องานอุตสาหกรรมบริการ การเรียนการสอนมิใช่การเรียนรู้ภาษาจีนเพียงด้านเดียว เนื้อหาในรายวิชานอกจากจะต้องมีความรู้ ทำการศึกษาให้เข้าใจในตัวงานอุตสาหกรรมบริการต่างๆ ของประเทศไทยด้วยการใช้ภาษาไทยในการทำการเรียนการสอนการบรรยายเนื้อหาและความรู้การบริการด้านพหุวัฒนธรรม ยังต้องรวมถึงการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในงานบริการที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร สอดคล้องกับการเรียนที่จำเป็นต้องมีการออกแบบให้มีลักษณะที่บูรณาการมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เข้าด้วยกันและสร้างความรู้แบบองค์รวมเพื่อเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันได้ (ทิศนา เขมมณี. 2556, หน้า 186-187) การทำกิจกรรมการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทางด้านการคิด การเชื่อมโยง การคิดวิเคราะห์ จากการได้ลงมือปฏิบัติ มิใช่เพียงการท่องจำจากหนังสือเรียน ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน (จิรชพรณ ชาญช่าง. 2563, หน้า 78-89)

ในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการเป็นการนำความรู้ในตัวเนื้อหางานอุตสาหกรรมบริการในประเทศไทยที่ผู้เรียนควรเรียนรู้ ผสานสอดแทรกกับการใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร นอกเหนือจากการบรรยายเนื้อหางานอุตสาหกรรมบริการโดยผู้สอนและการฝึกฝนในการใช้ภาษาจีนในเนื้อหาบทเรียนแล้วนั้น การนำการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างเรื่อง (Storyline model) แบบบูรณาการตามการออกแบบแผนการสอนการสร้างเรื่อง โดยกำหนดให้ผู้เรียนดำเนินเส้นทางเดินเรื่องตามหัวข้อที่กำหนดอย่างสร้างสรรค์และสื่อสารออกมาเป็นภาษาจีนในงานบริการนั้นๆ ด้วยการทำกิจกรรมในรูปแบบกลุ่มย่อย เพื่อทราบถึงความคิดเห็น ประโยชน์ของการนำไปใช้ในการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนตามที่ หยางเซียงเหนียน (YangXiang Nian. 2021) กล่าวว่า การใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอนวิชาเคมีของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่เพียงแต่ยกระดับประสิทธิภาพและคุณภาพ

ในการเรียนการสอน ยกกระดับความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนและยังเกิดการสร้างองค์ความรู้จากแง่มุมต่างๆ อย่างลึกซึ้งในรายวิชาเคมีและสามารถปรับตัวให้กลมกลืนกับสังคมแวดล้อมตามที่หวงฮวน (Huang Huan. 2021) ได้ดำเนินตามขั้นตอนในการแสดงบทบาทสมมติในรายวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมต้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการสอนภายในห้องเรียน โดยที่ผู้สอนเข้าใจถึงสภาพการณ์ในการเรียนรู้ โครงสร้างสถานการณ์ที่เหมาะสม อุปกรณ์ฉายภาพหน้าจอที่นำมาฉายระดับประสิทธิภาพการเรียนการสอนด้วยบทบาทสมมติ เซินหวี (Shen Yu. 2021) ให้ความเห็นว่า บทบาทสมมติสามารถผลักดันให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นต่อการเรียน ผักฝนทักษะทางด้านภาษา ทางด้านความมั่นใจของนักเรียน สอดคล้องกับลิฟิงสโตน (Livingstone. 1983, pp 5-6) ได้อธิบายความหมายของกิจกรรมบทบาทสมมติว่า กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมในชั้นเรียนที่เปิดโอกาสให้ นักเรียนได้ฝึกภาษา ได้แสดงออกซึ่งพฤติกรรมและบทบาทที่แท้จริง ฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะความรู้ที่ได้เรียนและนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงบทที่ได้รับ ฉะนั้นการทำความเข้าใจเนื้อหาในดวงงานบริการด้วยภาษาแม่หรือภาษาไทยเสียก่อนแล้วทำการฝึกฝนการใช้ทักษะภาษาจีนในการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนการสอนที่ประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรก โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline model) ในการออกแบบการเรียนการสอน
2. เพื่อทราบถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับจากผลการนำรูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline model) มาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลองในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการภาษาจีน

นิยามศัพท์

การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรกหรือพหุวิทยา ด้วยการสร้างเรื่อง (Storyline Model) ในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการภาษาจีน หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยจำแนกจากจำนวนผู้สอนคนเดียว ประเภทการบูรณาการแบบพหุวิทยา โดยการสอดแทรกการบรรยายเนื้อหาความรู้อุตสาหกรรมบริการเป็นภาษาไทยและการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในงานบริการ การประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาด้านบูรณาการ ภายใต้รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่องกำหนดเส้นทางเดินเรื่องให้เหมาะสม การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรมจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีวิธีการเก็บข้อมูลจากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสอบถามความคิดเห็นประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างวิจัย

กลุ่มเป้าหมายคือนักศึกษาสำนักวิชาศิลปศาสตร์เอกภาษาจีน ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ที่ศึกษารายวิชาอุตสาหกรรมบริการ (ภาษาจีน) จำนวน 27 คน โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นนักศึกษาที่เรียนภาษาจีนและเป็นนักศึกษาที่เลือกเข้าร่วมศึกษาอุตสาหกรรมบริการ (ภาษาจีน) ซึ่งนักศึกษาได้ทำการเรียนภาษาจีนพื้นฐานมาแล้วอย่างน้อย 2 ภาคการศึกษา (Yin, 2017. p. 152)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline model) และประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับจากผลการนำรูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline model) มาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

โดยทำการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการแบบสอดแทรก โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline Model) และนำไปใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ เครื่องมือที่ใช้การสังเกตวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพฤติกรรมเป็นเครื่องมือของผู้วิจัยในการสังเกตการณ์การพูด การออกเสียง น้ำเสียง การฟัง วิธีการแก้ปัญหา สีหน้า ท่าทาง การยิ้มแย้ม ความมั่นใจ การใช้คำศัพท์ ประโยคในการสนทนา การสัมภาษณ์ การสอบถามความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่างทั้ง 27 คน หลังการทำกิจกรรมบทบาทสมมติในเรื่องประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับหากนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง โดยใช้ประมาณค่า 5 ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง พอใช้ ปรับปรุง โดยนำเสนอเป็นความเรียงเชิงพรรณนาและค่าร้อยละ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี ขั้นตอนการสร้างเรื่อง (Storyline Model) เทคนิคการประเมินผลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ที่นำมาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบแผนการสอน Storyline 1 สัปดาห์ 4 คาบ ในรายวิชาภาษาจีน เพื่องานอุตสาหกรรมบริการ ศึกษาแผนผังเส้นทางเดินเรื่องและนำมาปรับใช้ โดยกำหนดเส้นทางเดินเรื่อง คือ คำถามหลัก ตัวละคร การดำเนินเรื่องหรือการดำเนินกิจกรรม มีเหตุการณ์เกิดขึ้นหรือปัญหาที่ต้องแก้ไข

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนงาน อธิบายวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรม บทบาทสมมติให้ผู้เรียนได้ทราบ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม หลังจากนั้นดำเนินกิจกรรมตามแผนการสร้างเรื่อง Storyline เรียนรู้ แบ่งกลุ่มศึกษา พร้อมทำกิจกรรม ร่วมกันวางแผนและทำกิจกรรมบทบาทสมมติ หลังจากดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาสังเคราะห์เพื่อสรุปและอภิปราย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ในการค้นหา วิเคราะห์แนวความคิด จำแนกขั้นตอนการดำเนินการ การสังเกตวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพฤติกรรมแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured observation form) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) การสอบถามรายบุคคล โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 1-5 ระดับ (Rating -Scale) เกณฑ์ในการแปลความหมายประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับคือ 5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=พอใช้ 1=ปรับปรุง และค่าร้อยละการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แปลผลตามเกณฑ์ของ เบสต์และคานัน (Best & Kahn, 1993) ค่าคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

ผลการวิจัย

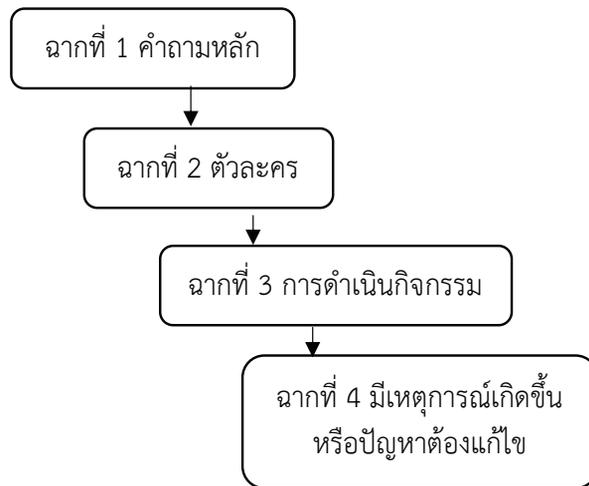
การออกแบบแผนการสอนการสร้างเรื่อง Story line

ตารางที่ 1 การออกแบบแผนการสอนการสร้างเรื่อง Story line (1 สัปดาห์ 4 คาบ) รายวิชาภาษาจีนเพื่องานอุตสาหกรรมบริการ มีทั้งหมด 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1	
การผูกเรื่อง (การดำเนินเรื่อง)	1. บริษัทรับแปลเอกสาร
แผนผัง	ภายในบริษัทมีการบริการด้านใดบ้าง
กิจกรรม	เมื่อเสร็จสิ้นการสอนในเนื้อหาบรรยายให้ผู้เรียนเสนอรูปแบบ การบริการผลิตภัณฑ์ การบริการของบริษัทรับแปลเอกสาร
ลักษณะการจัดชั้นเรียน	กลุ่มย่อย
สื่อการเรียนการสอน	กระดาษ ปากกา เมจิกสี
ผลงานของผู้เรียน	เนื้อหาความรู้
การประเมินผล	ทักษะต่างๆ การสังเกต การคิดสร้างสรรค์ การทำงานกลุ่ม การอธิบาย การวิเคราะห์ผลงานที่ได้รับมอบหมาย
ขั้นตอนที่ 2	
การผูกเรื่อง (การดำเนินเรื่อง)	2. คำศัพท์และประโยคภาษาจีนที่ใช้ในการสื่อสาร งานบริการด้านการต้อนรับ การบริการการแปลเอกสาร
แผนผัง	สามารถนำคำศัพท์และประโยคภาษาจีนใดบ้างมาใช้สื่อสารในงานบริการ
กิจกรรม	เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนคำศัพท์ในบทเรียนให้ผู้เรียน ศึกษา ทบทวนคำศัพท์ในบทเรียน หรือในสื่อการเรียนรู้หลากหลายช่องทางและนำมาแต่งเป็นเนื้อเรื่องประโยคสนทนา สถานการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับงานบริการด้านงานบริษัทการแปลเอกสาร
ลักษณะการจัดชั้นเรียน	กลุ่มย่อย
สื่อการเรียนการสอน	กระดาษ
ผลงานของผู้เรียน	เนื้อหาความรู้การนำมาใช้
การประเมินผล	*ทักษะต่างๆ การสังเกตการคิด สร้างสรรค์ การทำงานกลุ่มความหมาย การทบทวนการฝึกฝน การประยุกต์ใช้ผลงานที่ได้รับมอบหมาย
ขั้นตอนที่ 3	
การผูกเรื่อง (การดำเนินเรื่อง)	3. การนำความรู้กระบวนการการให้บริการลูกค้ามาปรับใช้ในสถานการณ์จริง พร้อมทั้งใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร
แผนผัง	ขั้นตอนระหว่างการบริการต้องมีลักษณะอย่างไรการสื่อสาร กับลูกค้า ชาวจีนโดยใช้ภาษาจีน ต้องสื่อสารอย่างไร
กิจกรรม	ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ โดยแสดงเป็นลูกค้าชาวจีนเข้าสอบถามเพื่อเข้ารับบริการงานแปลของบริษัทรับแปลเอกสารหรือบริการอื่นๆ โดยต้องใช้ภาษาจีนในการสื่อสารตลอดการสนทนา
ลักษณะการจัดชั้นเรียน	กลุ่มย่อย
สื่อการเรียนการสอน	กระดาษ PPT กล้อง
ผลงานของผู้เรียน	การสร้างเนื้อหาบทสนทนาภาษาจีนการแสดง บทบาทสมมติ
การประเมินผล	ทักษะต่างๆ การสังเกต การคิดสร้างสรรค์ การทำงานกลุ่ม ความหมาย การทบทวนการฝึกฝน การประยุกต์ใช้ การสรุปการประเมินผลผลงานที่ได้รับมอบหมาย

แผนผังเส้นทางเดินเรื่อง (Topic line)

แผนผังเส้นทางเดินเรื่อง (Topic line) ของรายวิชาอุตสาหกรรมบริการด้วยภาษาจีน โดยนำเส้นทางเดินเรื่องของ วลัย พานิช (2543) มาปรับใช้ในหัวข้อวิจัย

ภาพที่ 1 เส้นทางเดินเรื่องของรายวิชาอุตสาหกรรมบริการด้วยภาษาจีน

เส้นทางเดินเรื่องของ วลัย พานิช ทำการแบ่งฉากเป็น 4 ฉาก คือ คำถามหลัก ตัวละคร การดำเนินชีวิต เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือปัญหาที่ต้องแก้ไข เส้นทางเดินเรื่องของงานวิจัยนี้คือ คำถามหลัก ตัวละคร การดำเนินเรื่องหรือการดำเนินกิจกรรม มีเหตุการณ์เกิดขึ้นหรือปัญหาที่ต้องแก้ไข ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กิจกรรมปฏิบัติตามเนื้อหาการดำเนินเรื่อง

ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้คำศัพท์ ประโยค การออกเสียงภาษาจีนในงานบริการ เรียนรู้งานบริการ ในหัวข้อนั้นๆ โดยบรรยายเป็นภาษาไทย กำหนดหัวข้อในการดำเนินเรื่องให้กับผู้เรียน ตัวละคร คือผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ขั้นตอนการดำเนินเรื่องให้กับผู้เรียน ตัวละคร คือ ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ขั้นตอน

การดำเนินเรื่องให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองในกลุ่มเป็นผู้ออกแบบเนื้อหา
 การดำเนินเรื่อง โดยที่ใช้ภาษาจีนในการสื่อสารตามหัวข้องานบริการและรูปแบบประโยคที่ได้เรียนรู้
 ในชั้นเรียนอย่างสร้างสรรค์ นำมาสื่อสารสร้างสถานการณ์ในการดำเนินเรื่องและนำมาแสดงปฏิบัติ
 ดำเนินขั้นตอนการสร้างเรื่องดังภาพที่ 1, 2

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเรื่องประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ

ข้อที่ 1 สรุปความคิดเห็นของผู้เรียน เรื่องประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับในจากการแบ่งกลุ่มในชั้นเรียนในการช่วยกันแต่งประโยคตามสถานการณ์ในเรื่องที่กำหนด	ข้อที่ 2 สรุปความคิดเห็นของผู้เรียน เรื่องจากกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนได้รับความรู้ด้านการบริการและความรู้ด้านการสื่อสารภาษาจีนในงานบริการเพิ่มขึ้นอย่างไรบ้าง
<ul style="list-style-type: none"> - ได้รู้จักการนำคำศัพท์ที่รู้มาแต่งประโยคตามความเข้าใจของตัวเอง - ทำให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน - ได้ลองใช้คำศัพท์ใหม่ๆ ได้ใช้ความคิดในการเขียนบท - เป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และความสามัคคีในกลุ่ม - มีประโยชน์ในการประยุกต์ใช้คำศัพท์จากเดิมให้หลากหลายมากขึ้น ได้สร้างสรรค์สถานการณ์ในรูปแบบที่ไม่ซ้ำกันของแต่ละกลุ่ม ช่วยให้รู้จักคำศัพท์นั้นๆมากยิ่งขึ้น - ได้ทบทวนคำศัพท์ ผูกการแต่งประโยคจากคำศัพท์ที่เรียนและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน - ได้ช่วยกันคิด มีการลงมือลองดู หลักการใช้ไวยากรณ์ถ้าหากผิด อาจารย์ท่านจะคอยแก้ไขให้ ทำให้นักศึกษากล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น - ช่วยให้จำคำและประโยคนั้นได้ดียิ่งขึ้นทำให้มีไหวพริบในการแต่งประโยคอย่างรวดเร็ว - เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้การแต่งประโยคมีความสมบูรณ์มากขึ้น เพราะอาจมีคำศัพท์บางคำที่ยังไม่รู้และสามารถระดมความคิดกับเพื่อนได้ - ด้านความรู้และการประยุกต์ใช้เพราะการช่วยกันแต่งประโยคเป็นการทบทวนคำศัพท์ไปในตัว - สามารถช่วยกันคิดประโยคและหาคำตอบในสถานการณ์ต่างๆได้ระดมความคิดกัน ได้ออกความเห็นได้แชร์ความคิดเห็น 	<ul style="list-style-type: none"> - กล้ามากขึ้น กล้าที่จะแต่งประโยค เพื่อไปใช้ในการสื่อสาร - มีความรู้เกี่ยวกับภาษาจีนเพิ่มขึ้น ทักษะการกล้าแสดงออก ความคิดสร้างสรรค์และการรู้จักวางแผนในการทำงาน - ทำให้ได้รู้คำศัพท์และมีความรู้ในด้านการสื่อสารภาษาจีนในงานบริการมากขึ้น - ทำให้ทราบคำศัพท์ที่ไม่เคยเจอมา กล้าที่จะใช้คำศัพท์ใหม่ๆ - มีความมั่นใจในการพูดมากขึ้น - ผูกการพูด ผูกสมาธิและทำให้กล้าที่จะแสดงออกมากขึ้น - ได้ฝึกทักษะหลายๆอย่างได้ความกล้าแสดงออก การพูดและได้ฝึกการแต่งประโยคมีความคล่องแคล่วขึ้น - เรียนเข้าใจมากขึ้นทักษะการสื่อสารและฟังภาษาจีนเพิ่มขึ้น - ได้ความรู้เกี่ยวกับสื่อสารภาษาจีนในการบริการ กล้าที่จะพูด เข้าใจภาษา อ่านออก เขียนได้ ทั้งนี้ทำให้ตัวนักศึกษามีทักษะกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้น เข้าใจตัวภาษาจีน อักษรที่เขาได้ติดตามทางแล้วเราอ่านเข้าใจความหมายนั้นๆ - มีความกล้าที่จะพูดมากขึ้นและได้ฝึกทักษะการพูดภาษาจีน - สามารถพูดประโยคในการสื่อสารได้แต่อาจจะไม่คล่องมากเท่าไรเพราะประโยคยาวมากแต่ต้องอาศัยในการฝึกฝนบ่อยๆ - มีการฝึกฝนตลอดเวลาที่ได้เรียนและกลับมาทบทวน - มีความกล้าที่จะพูดภาษาจีนมากขึ้น - ทำให้เราสามารถเข้าใจ และทำให้ตัวเองมีความรู้มากขึ้น - ทำให้ทราบว่าในสถานการณ์เหล่านั้นต้องใช้ประโยคและวิธีพูดอย่างไร และรู้คำศัพท์มากขึ้น - สามารถรู้คำศัพท์ด้านบริการมากขึ้น - ได้ใช้ความรู้ด้านการพูด การแสดงท่าทางและทำให้กล้าพูดภาษาจีนมากขึ้น

ตารางที่ 3 แปลผลข้อมูลเรื่องประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ

ประเด็นประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม			แปลผล
	ความถี่ (%)	\bar{X}	S.D.	N					
1.การเรียนรู้เนื้อหาคำศัพท์ภาษาจีนก่อนทำกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจกับการเรียนในชั้นตอนต่อไป	14.8	59.3	22.2	0	0	3.78	0.64	27	มาก
2.ในการแบ่งกลุ่มในชั้นเรียน ในการช่วยกันแต่งประโยคตามสถานการณ์ในเรื่องที่กำหนด ผู้เรียนมีความเห็นว่าเป็นวิธีการที่มีประโยชน์	25.9	70.4	7.4	0	0	4.14	0.53	27	มาก
3.ประโยชน์ในการนำมาประยุกต์ใช้ในอนาคตหากต้องเผชิญกับสถานการณ์	18.5	66.7	14.8	0	0	4.03	0.58	27	มาก

การเรียนรู้เนื้อหาคำศัพท์ภาษาจีนก่อนทำกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจกับการเรียนในชั้นตอนต่อไปอยู่ที่ระดับมากเท่ากับร้อยละ 59.3 อยู่ที่ระดับมากที่สุดเท่ากับร้อยละ 14.8 อยู่ที่ระดับปานกลางเท่ากับร้อยละ 25.9 ในการแบ่งกลุ่มในชั้นเรียนในการช่วยกันแต่งประโยคตามสถานการณ์ในเรื่องที่กำหนด ผู้เรียนมีความเห็นว่าเป็นวิธีการที่มีประโยชน์ทั้งด้านความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ การประยุกต์ใช้อยู่ที่ระดับมากเท่ากับร้อยละ 70.4 อยู่ที่ระดับมากที่สุดเท่ากับร้อยละ 22.2 อยู่ที่ระดับปานกลางเท่ากับร้อยละ 7.4 ประโยชน์ในการนำมาประยุกต์ใช้ในอนาคตหากต้องเผชิญกับสถานการณ์ จากความคิดเห็นของผู้เรียนอยู่ที่ระดับมากเท่ากับร้อยละ 66.7 อยู่ที่ระดับมากที่สุดเท่ากับร้อยละ 18.5 อยู่ที่ระดับปานกลางเท่ากับร้อยละ 14.8

สรุปผลการวิจัย

การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline Model) เกิดจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยจำแนกจากจำนวนผู้สอนคนเดียว ประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรก หรือพหุวิทยา โดยการใช้รูปแบบการสร้างเรื่องมานำเสนอ แสดงบทบาทสมมติ (Role play) โดยกำหนดเส้นทางเดินเรื่องด้วยหัวข้อที่กำหนดขึ้น

ประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับในการเรียนรู้เนื้อหาทางานอุตสาหกรรมบริการและตัวเนื้อหาคำศัพท์ภาษาจีนก่อนทำกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจกับการเรียนในชั้นตอนต่อไปอย่างเห็นได้ชัด โดยในการแบ่งกลุ่มในชั้นเรียน ในการช่วยกันแต่งประโยคตามสถานการณ์ในเรื่องที่กำหนด ผู้เรียนมีความเห็นว่าเป็นวิธีการที่มีประโยชน์ทั้งด้านความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ การประยุกต์ใช้ ทางด้าน

การฝึกฝนการทำงานกลุ่ม การฝึกใช้ความคิด การได้ลองใช้คำศัพท์ใหม่ๆ การนำความรู้ที่มีมาประยุกต์ใช้ ช่วยฝึกฝนการแต่งประโยค ฝึกไหวพริบในการใช้ภาษาจีนในการสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ จำคำศัพท์ได้เพิ่มมากขึ้น

จากกิจกรรมบทบาทสมมติ ในระหว่างการออกแบบการแสดง การฝึกฝนหรือระหว่างการแสดง ความรู้ที่นำมาใช้ในวิธีการ ขั้นตอนการบริการ ประโยคภาษาจีน ผู้เรียนให้ความเห็นว่ามีประโยชน์กับผู้เรียนในการนำมาประยุกต์ใช้กับอาชีพงานบริการในอนาคตหากต้องเผชิญกับสถานการณ์อย่างมาก ผู้เรียนได้รับทักษะด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น ผู้เรียนมีความมั่นใจในการพูดมากขึ้น มีความกล้าแสดงออก เข้าใจงานบริการ กล้าที่จะพูดคุยมากขึ้น กล้าที่จะแสดงท่าทางระหว่างพูดได้ ฝึกฝนตลอดเวลาที่ได้เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ การรู้จักวางแผนในการทำงาน ได้ความรู้เกี่ยวกับสื่อสารภาษาจีนในการบริการ เข้าใจภาษา อ่านออก เขียนได้ เข้าใจตัวอักษรภาษาจีนที่ติดในที่สาธารณะ สามารถรู้คำศัพท์ด้านบริการมากขึ้น ได้ฝึกการแต่งประโยค มีความคล่องแคล่วขึ้น ทำให้ทราบคำศัพท์ที่ไม่เคยเจอมา กล้าที่จะใช้คำศัพท์ใหม่ๆ ฝึกการพูด ฝึกสมาธิ และทำให้กล้าที่จะแสดงออกมากขึ้น ทำให้ทราบว่าในสถานการณ์เหล่านั้นต้องใช้ประโยคและวิธีพูดอย่างไร และกล้าที่จะแต่งประโยคมากขึ้น เพื่อไปใช้ในสถานการณ์การสื่อสารที่ไม่เคยคาดคิดมาก่อน

โดยสรุปประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรกด้วยการสร้างเรื่องของรายวิชาอุตสาหกรรมบริการภาษาจีนนั้น แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการแสดงออก การพูด กิริยาท่าทางระหว่างพูด
2. ด้านภาษาจีนในการสื่อสารในงานบริการ ไหวพริบ การแต่งประโยค ความจำ
3. ด้านความมั่นใจ ความกล้า
4. ด้านการทำงานเป็นทีม รู้จักการวางแผนในการทำงาน
5. ด้านความเข้าใจในตัวเองงานบริการ

จากกิจกรรมบทบาทสมมติในระหว่างการออกแบบการแสดง การฝึกฝนหรือระหว่างการทำการแสดง ความรู้ที่นำมาใช้ในวิธีการขั้นตอนการบริการ ประโยคภาษาจีน ที่เป็นประโยชน์กับผู้เรียนในการนำมาประยุกต์ใช้ในอนาคตหากต้องเผชิญกับสถานการณ์ จากความคิดเห็นของผู้เรียนอยู่ที่มากที่สุดเท่ากับร้อยละ 66.7 อยู่ที่มากที่สุดเท่ากับร้อยละ 18.5 อยู่ที่ปานกลางเท่ากับร้อยละ 14.8

อภิปรายผลการวิจัย

การเรียนรู้ในรูปแบบการบูรณาการแบบสอดแทรกโดยการเรียนเนื้อหาความรู้การบริการและภาษาจีนในบทความวิจัยนี้ สอดคล้องกับสุจินดา คำเงินและคณะ (2563, หน้า 249-260) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหา (content) และภาษา (Language) เป็นแนวคิดที่ให้ผู้เรียนเรียน

เนื้อหาวิชาต่างๆ ไปพร้อมกับเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ผู้เรียนสนใจ เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้ครูใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อกลางในการดำเนินการเรียนการสอน ซึ่งสามารถนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อื่นและการเรียนภาษาเข้าด้วยกัน

การนำรูปแบบการสร้างเรื่อง (Storyline Model) ด้วยการแสดงบทบาทสมมติ (Roleplay) มาใช้ร่วมกับกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการแบบสอดแทรกหรือพหุวิทยาเป็นแนวทางการสอนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนได้อีก รูปแบบหนึ่ง ผสานกับการใช้กิจกรรมกลุ่มการสร้างเรื่อง (Storyline Model) นำมาในการปฏิบัติการเรียนการสอนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ตามที่กิตติพงษ์ เสนาะสรรพ และศุภานันท์ สิทธิเลิศ (2564, หน้า 165 - 174) ผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารภาษาจีนโดยใช้รูปแบบ Storyline Model ในภาพรวมนักเรียนมีความก้าวหน้าในการสื่อสารภาษาจีนแสดงว่าผู้เรียนมีความสามารถทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน การนำไปใช้สอดคล้องกับนำโชค บุตรน้ำเพชร (2021) ผลการประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือและเทคนิคการสอนโดยการสร้างเรื่อง พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนหลังการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การสร้างเรื่องด้วยการแสดงบทบาทสมมติทำให้ผู้เรียนจำคำศัพท์ได้มากขึ้น ผู้เรียนได้ลองใช้คำศัพท์ใหม่ๆ ตามที่เมดินา (Medina, 2014, p 166) การเล่นเกมบทบาทสมมติช่วยเพิ่มความจำได้ ตัวอย่างเช่น เด็กที่เล่นเกมบทบาทสมมติว่าตัวเองอยู่ในซูเปอร์มาร์เกตจะจำคำศัพท์ที่เกี่ยวกับข้าวของเครื่องใช้ได้มากกว่า อีกทั้ง ได้รู้จักบทบาท หน้าที่ต่อบทบาทงานบริการที่ได้นำแสดง รู้จักวางตัวกิริยามารยาท การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าสอดคล้องกับทฤษฎีเครื่องมือความคิดหรือบทบาทสมมติเมดินา (Medina, 2014: 170-171) เด็กในชั้นเรียนเครื่องมือความคิดหรือบทบาทสมมติทำผลงานได้ดีกว่าเด็กในกลุ่มควบคุมถึงร้อยละ 30-100 ในการทดสอบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอีเอฟแทบทุกประการและเด็กเหล่านี้มีผลการเรียนที่ดีกว่า แสดงให้เห็นว่า เครื่องมือความคิดหรือบทบาทสมมติ ฝึกหัดให้เด็กมีการควบคุมอารมณ์ โดยรู้จักยับยั้งชั่งใจตนเอง ฝึกความมีวินัย รู้จักหน้าที่ สามารถผลักดันด้านการคิดได้ดี เป็นวิธีการที่เชื่อมโยงความฉลาดเข้ากับการประมวลผลอารมณ์ความรู้สึกโดยตรง จากผลวิจัยของนิภาพร เฉลิมนิรันดร์ (2561, หน้า 223-239) การใช้บทบาทสมมติในการเรียนของนักเรียนชาวภูฏานระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถลดความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สอง

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนต่างใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร สื่อสารในชีวิตประจำวันหรือในหน้าที่การงานที่จะเกิดขึ้นหลังจากจบการศึกษา การฝึกพูด การกล้าแสดงออก เป็นสิ่งจำเป็นในการสื่อสาร ดังนั้นกิจกรรมที่กล่าวมานี้ผู้เรียนให้ความคิดเห็นในทางบวก ที่สามารถช่วยผู้เรียนในการกล้าแสดงออก กล้าสื่อสาร มีความมั่นใจ มีไหวพริบในการแต่งประโยค ตามที่บุษยากร ตีระพุดกุลชัย (2561, หน้า 81-98) กิจกรรมบทบาทสมมติมีส่วนช่วยพัฒนาบุคลิกภาพทั้งภายนอกและภายใน ช่วยลดอาการมือสั่น เสียงสั่น ทำให้เกิดความกล้า ช่วยลดความวิตกกังวลเวลาพูดเพิ่มความมั่นใจในตนเองตามที่ หลี่หนิง (LiNing. 2021, p 19) ได้นำเสนอทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ (Multi modal) ต่อการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับนักศึกษาชาวต่างชาติที่ไม่ได้ใช้ภาษาจีนเป็นภาษาทางการ จากการรวบรวมข้อมูลและนำมาสรุปเรียบเรียง ทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ (Multi modal) คือรูปแบบพิเศษต่อการใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ บนอวัยวะภายในร่างกายที่มีต่อสิ่งเร้าภายนอก ประสาทสัมผัส เช่น การฟัง การรับรู้กลิ่น การสัมผัส เป็นต้น สิ่งเร้าภายนอก เช่น คน อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สัตว์ เป็นต้น โดยรูปแบบสามารถแบ่งได้ 5 ด้านดังนี้ 1) รูปแบบการรับรู้ด้วยภาษา การพูด ภาษาหนังสือ สำเนียง เสียงวรรณยุกต์ น้ำเสียง ตัวเขียนเล็กใหญ่ ตัวเขียนเอียง ตัวอักษรดำ ตัวอักษรสี 2) รูปแบบการรับรู้ด้วยตา รูปภาพ การเดินรำ ตัวอักษร ตัวการ์ตูน สีเส้น การแต่งกาย 3) รูปแบบการรับรู้ด้วยการฟัง เสียงดนตรี ทำนองเพลง จังหวะ 4) รูปแบบการรับรู้ด้วยท่าทาง ลักษณะมือ สายตา การแสดงออก การเคลื่อนย้ายร่างกาย การเคลื่อนที่ของศีรษะ ทิศทาง และ 5) รูปแบบการรับรู้จากสภาพแวดล้อม การตกแต่งห้อง ระยะความห่างภายในห้อง ระยะความห่างของบุคคลประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากประสาทสัมผัสต่างๆ บนอวัยวะภายในร่างกายที่มีต่อสิ่งเร้าภายนอกของงานวิจัยนี้ คือ ด้านการแสดงออก การพูด กิริยาท่าทางระหว่างพูด เป็นรูปแบบการรับรู้ด้วยภาษา รูปแบบการรับรู้ด้วยท่าทางและอื่นๆ เช่น ไหวพริบในการฟังฝ่ายตรงข้าม การใช้คำศัพท์ในการพูดโต้ตอบ การรับรู้ด้วยตาจากการจดจำผ่านภาพหรือสภาพแวดล้อม จากการปฏิบัติกิจกรรมบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลอง ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้ทักษะรอบด้านจากประสาทสัมผัสต่างๆ บนอวัยวะภายในร่างกายที่มีต่อกับสิ่งเร้าภายนอกอีกด้วย

รูปแบบการเรียนการสอนประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรก ผ่านการผสมผสานเนื้อหาภายในศาสตร์หรือเนื้อหาระหว่างสาขาวิชา โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline model) ในการออกแบบการเรียนการสอนการปฏิบัติกิจกรรมบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลองในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการภาษาจีนเน้นกระบวนการเรียนรู้ มีโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ พัฒนาระบบการคิด การทำงานเป็นทีม การตัดสินใจ สนับสนุนให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงระหว่างวิชา การคิดสร้างสรรค์ การนำไปใช้สอดคล้องกับ

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2545) กล่าวว่า กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นวิธีสอนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนภาษา มุ่งให้ผู้เรียน สามารถสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ในชีวิตจริง เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษา ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนภาษาเพื่อสื่อความหมายในสถานการณ์ต่างๆ ฝึกใช้ความคิดและความกล้า มีประสบการณ์ในการใช้ภาษา ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีวินัย และความรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรกด้วยการสร้างเรื่อง (Storyline Model) ในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการภาษาจีนต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ภาษาในการสร้างระดับภาษาในเนื้อหาให้ผู้เรียนคุ้นเคยก่อนที่จะนำไปปฏิบัติ
2. ในอนาคตสามารถทำการวิจัยขยายขอบเขตเนื้อหาการสอนเพื่อผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คงทน
3. ผู้สอนควรนำการสอนในรูปแบบพหุวิทยามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการสอนเนื้อหาของรายวิชาอุตสาหกรรมบริการพร้อมกับการใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมทักษะรอบด้านของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงษ์ เสนาะสรรพ, & ศุภานันท์สิทธิเลิศ. (2021). ผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารภาษาจีนโดยใช้รูปแบบ Storyline Model ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 11(1), 165-174.
- จิระพรรณ ชาญช่าง. (2563). การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง: การเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริง. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 48(3), 78-89.
- ทิตนา แหมมณี. (2548). *ศาสตร์การสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- _____. (2556). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นำโชค บุตรน้ำเพชร. (2021). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนซ่อมเสริมแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือและเทคนิคการสอนโดยการสร้างเรื่องเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 11(1), 52-67.

- นิภาพร เฉลิมนิรันดร. (2561). การใช้บทบาทสมมติเพื่อลดความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษ ในฐานะภาษาที่สอง:กรณีศึกษานักเรียนชาวภูฏานระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. **วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 16(2), 223-239.
- บุษยากร ตีระพฤติกุลชัย. (2561). การพัฒนาบุคลิกภาพนักสื่อสารโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ และกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง**, 7(1), 81-98.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2557). **การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วลัย พานิช. (2543). **การสอนด้วยวิธี Storyline**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สนธิ พลชัยยา. (2557). สะเต็มศึกษากับการคิดขั้นสูง. **นิตยสาร สสวท**. 42(189), 7-10.
- สุจินดา คำเงิน ลำไย สีหามาตย์ เกศราพรรณ พันธุ์ศรีเกตุคงเจริญ (2020). การสังเคราะห์ความรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL). **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด**, 14(1), 249-260.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2545). **การวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Huang Huan. How to use role playing in junior high school English classroom to improve teaching effect. **China-Foreign Exchange**, 2021, 28(3):1431.
- Li Ning. (2021). **Application research of multimodal theory in teaching Chinese as a foreign language**. Master's thesis, Beijing Foreign Studies University.
- Livingstone, C. (1983). **Role Play in Language Learning**. New York: The Printed House.
- Medina, J. (2014). **Brain rules for baby (Updated and expanded): How to raise a smart and happy child from zero to five**. New York: Pear Press.
- Shen Yu. Research on the Application of Role Playing in English Teaching. **Road to Success**, 2021(2):130-131. DOI:10.3969/j.issn.1008-3561.2021.02.066.
- Yang Xiangnian. On the effect of role-playing teaching method in high school chemistry classroom. **Emotion Reader**, 2021(14):89.
- Yin, R. K. (2017). **Case study research and applications: Design and methods**. Sage publications.

ผลการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ที่มีต่อชิ้นงานสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

Effects of using Productivity-Based Learning through Web-Based Instruction
on Creative Products of Grade 8 Students.

อภิญญา ไทยลาว¹ สุวรรณ จ้อยทอง² เลอลักษณ์ โอทากานนท์³

Apinya Thailao¹ Suwana Juithong² Lerlak Othakanon³

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

¹Graduate Student in Master of Education, Curriculum and Instruction Program,

Faculty of Education, ValayaAlongkorn Rajabhat University under the Royalpatronage.

^{2,3}สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

^{2,3}Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, ValayaAlongkorn Rajabhat

University under the Royal patronage.

E-mail: apinya.thai@vru.ac.th; โทรศัพท์มือถือ: 093-5424692

Received: 09 December 2021

Revised: 22 May 2022

Accepted: 22 May 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินชิ้นงานสร้างสรรค์ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย 1 (โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาราาม) สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 30 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ (จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์) จำนวน 10 แผน ใช้เวลา 20 ชั่วโมง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 2) แบบวัดชิ้นงานสร้างสรรค์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 3) บทเรียนผ่านเว็บไซต์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 82.19/85.22 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มเดียว

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนประเมินชิ้นงานสร้างสรรค์ ภายหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\bar{X} = 16.97$ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน S.D. = 1.79)

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ / บทเรียนผ่านเว็บไซต์ / ชิ้นงานสร้างสรรค์

Abstract

The purpose of this research was to compare the evaluation results of creative products after using productivity-based learning through web-based instruction with the 70% criteria for full scores. The multi-stage random sampling consisted of 30 grade eight students in the first semester of the academic year 2021, studying at Bueng Kham Phroi Subdistrict Administrative Organization School 1 (Wat Rat Saththa Ram School), under the Department of Local Administration. The research instruments were: 1) ten plans of productivity-based learning through web-based instruction (online teaching) lasting 20 hours and appropriate at the highest level, 2) a creative product test with a reliability of 0.89, and 3) web-based instruction appropriate at the highest level with an efficiency value of 82.17/85.22. The statistics used for the data analysis were mean, percentage, standard deviation, and one sample t-test.

The findings revealed that the evaluation scores for the creative products after using productivity-based learning through web-based instruction were higher than the 70% criteria for full scores, at a statistical significance level of 0.05. ($\bar{X} = 16.97$ out of a full score of 20, S.D. = 1.79).

Keywords : Productivity-Based Learning / Web-Based Instruction / creative products.

บทนำ

ปัจจุบันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019: COVID-19) ทำให้เกิดการปรับตัวเป็นวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) โดยเฉพาะสถาบันทางการศึกษาที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติได้ จึงจำเป็นต้องใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้การเรียนรู้เกิดความต่อเนื่อง การเรียนการสอนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและการประเมินผล ทำให้การจัดการเรียนการสอนออนไลน์สามารถทำได้ ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยการนำเทคโนโลยีมาผนวกกับความสนใจสร้างเป็นบทเรียนผ่านเว็บไซต์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษา สืบค้นนอกเวลา และเข้าถึงบทเรียนได้ง่าย ผ่านการใช้งานอินเทอร์เน็ต

การจัดระบบการเรียนการสอนบนเว็บเป็นอีกแนวทางหนึ่ง que ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าข้อมูลในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สนองตอบแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและเกิดได้ทุกที่ทุกเวลา ทุกสถานที่ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประสิทธิภาพ ในด้านการเรียนการสอนบนเว็บ เพื่อช่วยผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสามารถร่วมทำกิจกรรม สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนคนอื่นๆ ผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับเนื้อหา โดยการเสาะแสวงหาข้อมูลจากบริการในอินเทอร์เน็ตด้วยตนเองจากบริการเว็ลด์ไวด์เว็บ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้มากขึ้น กิจกรรมการเรียนการสอนจึงเป็นไปอย่างทั่วถึงเป็นลักษณะการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและศักยภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนสามารถเข้ามาศึกษา ทบทวนเนื้อหา และฝึกทำแบบฝึกหัดบนเว็บได้ทุกที่ทุกเวลาทุกสถานที่ เพิ่มความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ดังงานวิจัย (กฤตยาณี กองอิม, 2560) ได้พัฒนาระบบการเรียนการสอนบนเว็บตามแนวทางสะเต็มศึกษาเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน ต้องมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรม การสร้างผลงาน ที่เป็นผลผลิตของ ผู้เรียนโดยการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ (Productivity-Based Learning) เป็นการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความคิด ความสามารถในการผลิตผลงานใหม่และงานสร้างสรรค์ที่เป็นที่ประจักษ์ได้ ซึ่งเป็นผลผลิตของผู้เรียน ในการที่จะสร้างผลงานได้นั้นผู้เรียนจะต้องมีทักษะหลากหลาย ซึ่งทักษะที่สำคัญประการหนึ่งคือ ทักษะกระบวนการคิด ทั้งการคิดวิเคราะห์ การคิดแบบมีเหตุผล และการคิดสร้างสรรค์ (เลอลักษณ์ โอทกานนท์, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับ

รูปแบบการเรียนการสอนที่ไพฑูรย์ สีนลารัตน์และคณะ (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2560) ได้พัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งสร้างให้ผู้เรียน มีผลผลิตของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นผลผลิตในเชิงความคิด งานวิชาการ สิ่งประดิษฐ์ต่างๆ เป็นกระบวนการสร้างการเรียนรู้ที่มีวัตถุประสงค์มุ่งให้ผู้สร้างผลงานหรือชิ้นงานนั้นเอง เป็นรูปแบบการเรียนรู้อย่างหนึ่งที่มีผู้เรียนสร้างผลงาน สร้างชิ้นงาน ภาระงานหรือสร้างองค์ความรู้จากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระนั้น ผู้เรียนจะเรียนรู้เริ่มจากการแสวงหาและปรับความรู้ความเข้าใจ โดยอาศัยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนรู้ แบบร่วมมือ เป็นต้น เป้าหมายของการเรียนรู้เชิงคุณภาพนั้นต้องการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ อาจมีการบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เกิดเป็นผลิตผลงาน ชิ้นงาน หรือภาระงานได้ด้วยตนเอง ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (สุวรรณ จัวยทอง, 2563)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว การจัดการเรียนรู้เชิงคุณภาพผ่านเว็บไซต์เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาและส่งเสริม ให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงาน เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ในตัวผู้เรียน ทั้งนี้ขึ้นกับเทคนิคและวิธีการสอนของผู้สอนที่จะช่วยกระตุ้น ส่งเสริม และพัฒนาความคิด ของผู้เรียนให้ก้าวหน้ามากขึ้น โดยหาเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง คอยติดตาม ให้คำแนะนำเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการแสดงออกด้วยการพูดหรือกระทำตามจินตนาการ และความพึงพอใจของผู้เรียน ดังนั้นจึงนำมาสู่งานวิจัยนี้ที่นำระบบการเรียนการสอนผ่านเว็บไซต์ มาบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการสร้างชิ้นงานสร้างสรรค์ของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินชิ้นงานสร้างสรรค์หลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงคุณภาพผ่านเว็บไซต์กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ของโรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นของภาคกลาง จำนวน 24,641 คน (ที่มา : <https://lec.dla.go.th/>)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ของกลุ่มภาคกลางเขต 1 สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 30 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1.2.1 สุ่มเขตทั้งหมด 3 เขต ของภาคกลาง เขตสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น มา 1 เขต ได้ ภาคกลางเขต 1

1.2.2 สุ่มจังหวัดทั้งหมด 8 จังหวัด จากภาคกลาง เขต 1 ประกอบด้วยจังหวัด ชัยนาท นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี และอ่างทอง จากกรมกลางปกครองส่วนท้องถิ่น มา 1 จังหวัด ได้จังหวัดปทุมธานี

1.2.3 สุ่มโรงเรียนทั้งหมด 34 โรงเรียน จากกลุ่มโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิทยาการคำนวณและผู้เรียนสามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ และเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) มา 1 โรงเรียน ได้โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย 1 (โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาราม)

1.2.4 สุ่มตัวอย่างมา 1 ห้องเรียน จากโรงเรียนตัวอย่างที่มีการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น (Independent variable) คือ การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์

ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ คะแนนชิ้นงานสร้างสรรค์

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหาหลักสูตรสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ดังนี้

สาระที่ 4 เทคโนโลยีมาตรฐาน ว 4.2 เข้าใจ และใช้แนวคิดเชิงคำนวณในการแก้ปัญหาที่พบในชีวิตจริงอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนรู้ การทำงาน และการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้เท่าทัน และมีจริยธรรม ตัวชี้วัด ม.2/2 ออกแบบและเขียนโปรแกรมที่ใช้ตรรกะ และฟังก์ชันในการแก้ปัญหา

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ ในวิชาวิทยาการคำนวณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 แผนจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ รวมใช้เวลาจำนวน 20 ชั่วโมง ทุกองค์ประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกันโดยในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.40)

2. บทเรียนผ่านเว็บไซต์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คำนวณหา E_1 / E_2 แล้วนำผลการวิเคราะห์เทียบกับเกณฑ์ คะแนน เรื่องการเขียนโปรแกรม E_1 / E_2 คือ 82.19 / 85.22

3. แบบวัดชิ้นงานสร้างสรรค์ เป็นแบบการประเมินชิ้นงาน โดยมีเกณฑ์การประเมินชิ้นงานสร้างสรรค์ของนักเรียนแบบรูบรีค เป็น 4 ระดับตามแต่ละองค์ประกอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเกณฑ์การประเมินชิ้นงานสร้างสรรค์ของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยต้องการสร้างเกณฑ์การประเมินของนักเรียนแบบรูบรีค จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ได้ผลงานตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด ด้านความคิดยืดหยุ่นได้ผลงานสมบูรณ์ถูกต้อง ด้านความคิดริเริ่มได้ผลงานที่สร้างสรรค์ ด้านความคิดละเอียดลออได้ผลงานที่เป็นระเบียบ และผลงานเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับประเมินชิ้นงานสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินด้วยรูบรีคเป็น 4 ระดับตามแต่ละองค์ประกอบโดยมีค่าเฉลี่ยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 เป็นแบบทดสอบที่ใช้ได้ ผลการพิจารณาพบว่า ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.30-0.80 ความยากง่าย (P_E) อยู่ระหว่าง 0.40-0.70 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคพบว่า มีค่าเท่ากับ 0.89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นเตรียมนักเรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดำเนินการแนะนำหน่วยการเรียนรู้ ชี้แจงจุดประสงค์ วิธีการจัดการเรียนรู้และทดสอบก่อนเรียน

ขั้นดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น แบบออนไลน์ จำนวน 10 แผน เป็นระยะเวลา 20 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

ขั้นหลังสอน เมื่อดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ครบตามแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ดำเนินการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบวัดชิ้นงานสร้างสรรค์ เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป

การทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของแบบวัดชิ้นงานสร้างสรรค์หลังเรียน กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม โดยใช้ วิธีการทดสอบค่าที่ t-test for one sample และ t-test for Dependent Samples ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบก่อนและหลัง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามหัวข้อ ดังนี้

เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินชิ้นงานสร้างสรรค์หลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มด้วยการทดสอบค่าที่ (t-test for Dependent Samples) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 1 และ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบชิ้นงานสร้างสรรค์ ภายหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ แยกตามองค์ประกอบ

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	ค่าสถิติ				
		Max	Min	\bar{X}	S.D.	%
1. ด้านความคิดคล่องแคล่ว ได้ผลงานตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด	4	4	2	3.37	0.72	84.25
2. ด้านความคิดยืดหยุ่นได้ผลงานสมบูรณ์ถูกต้อง	4	4	3	3.70	0.47	92.50
3. ด้านความคิดริเริ่มได้ผลงานที่สร้างสรรค์	4	4	3	3.70	0.53	92.50
4. ด้านความคิดละเอียดลออได้ผลงานที่เป็นระเบียบ	4	4	2	3.33	0.66	83.25
5. ผลงานเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด	4	4	2	2.87	0.57	71.75
รวมเฉลี่ย				16.97	1.79	84.85

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาวิเคราะห์รายการประเมินพบว่า ด้านความคิดยืดหยุ่นได้ผลงานสมบูรณ์ถูกต้อง และด้านความคิดริเริ่มได้ผลงานที่สร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 92.50 อยู่ในระดับดีมากรองลงมาคือ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ได้ผลงานตรงตาม

จุดประสงค์ที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยร้อยละอยู่ที่ร้อยละ 84.25 อยู่ในระดับดีมาก ด้านความคิดละเอียดลออ ได้ผลงานที่เป็นระเบียบ มีค่าเฉลี่ยร้อยละอยู่ที่ร้อยละ 83.25 อยู่ในระดับดีมากและผลงานเสร็จ เรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด ค่าเฉลี่ยร้อยละอยู่ที่ร้อยละ 71.75 อยู่ในระดับดี

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบชิ้นงานสร้างสรรค์ ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

คะแนนชิ้นงานสร้างสรรค์	ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม = 14 คะแนน				
	\bar{X}	S.D.	df	t	Sig.
	16.97	1.79	29	9.08*	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยชิ้นงานสร้างสรรค์ ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.97 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.85 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม แสดงว่า ชิ้นงานสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการตามขั้นตอน และนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้คะแนนเฉลี่ยชิ้นงานสร้างสรรค์ โดยแยกตามองค์ประกอบด้านความคิดยืดหยุ่นได้ ผลงานสมบูรณ์ถูกต้อง และ ด้านความคิดริเริ่มได้ผลงานที่สร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 92.50 อยู่ในระดับดีมากรองลงมาคือ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ได้ผลงานตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 84.25 อยู่ในระดับดีมาก ด้านความคิดละเอียดลออได้ผลงานที่เป็นระเบียบ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.25 อยู่ในระดับดีมากและผลงานเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนดมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 71.75 อยู่ในระดับดีและมีผลคะแนนเฉลี่ยชิ้นงานสร้างสรรค์ ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.97 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.85 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

คะแนนเฉลี่ยชิ้นงานสร้างสรรค์ หลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 76.94 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเมื่อพิจารณาข้อมูลคะแนนเฉลี่ยร้อยละของชิ้นงานสร้างสรรค์หลังเรียน วิเคราะห์รายการประเมินพบว่า ด้านความคิดยืดหยุ่นได้ผลงานสมบูรณ์ถูกต้อง และด้านความคิดริเริ่มได้ผลงานที่สร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 92.50 อยู่ในระดับดีมากรองลงมาคือ ด้านความคิดคล่องแคล่วได้ผลงานตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยร้อยละอยู่ที่ร้อยละ 84.25 อยู่ในระดับดีมาก ด้านความคิดละเอียดลออได้ผลงานที่เป็นระเบียบ มีค่าเฉลี่ยร้อยละอยู่ที่ร้อยละ 83.25 อยู่ในระดับดีมากและผลงานเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด ค่าเฉลี่ยร้อยละอยู่ที่ร้อยละ 71.75 อยู่ในระดับดี โดยผู้เรียนมีพัฒนาการสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม อาจเพราะเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยอาศัยคุณสมบัติและทรัพยากรเวปไซต์ (WWW) มาเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่บทเรียน และเชื่อมโยงไปยังแหล่งทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอยู่หลากหลาย เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถที่จะสร้างสรรค์ผลงานหรือชิ้นงานได้ โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนสร้างผลผลิตเป็นชิ้นงาน โดยบูรณาการสาระความรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ในกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกัน มีความเชื่อมโยงกันในด้านองค์ความรู้และวิธีการ นักเรียนได้บูรณาการความรู้ที่ได้รับและนำความรู้นั้นมาสร้างเป็นชิ้นงาน เนื่องจากนักเรียนได้รับการฝึกฝนในการทำงานที่เป็นขั้นตอน และต่อเนื่องจะทำให้เกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ จนเกิดความชำนาญในการทำงานสอดคล้องกับแนวคิดของ (วิจารณ์พานิช, 2556) ผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจทั้งสาระวิชา ทักษะชีวิตและทักษะการทำงาน ผู้เรียนต้องลงมือทำ Learning by Doing and Thinking และความสามารถในการกระทำการลงมือทำหรือการปฏิบัติ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความคิดหรือประสบการณ์เป็นพื้นฐานในการกระทำ และเมื่อกระทำแล้วมักเกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ด้านความถูกต้องในการทำงาน ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ชิ้นงานได้ตรงตามหัวข้อ และระยะเวลาที่กำหนดเกิดจากการสร้างข้อกำหนดหรือการตกลงร่วมกันในการกำหนดเป้าหมายซึ่งผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสร้างข้อกำหนดเป้าหมายที่ต้องการ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เกิดความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง มากขึ้นเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนความสามารถ การสร้างสรรค์ชิ้นงานในการเขียนโปรแกรม นอกจากนี้การที่ได้เรียนรู้อย่างอิสระและลงมือปฏิบัติ

จริง หาแนวทางในการแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริง (ทศนา แคมมณี, 2561) กล่าวว่า ความสามารถในการกระทำ การลงมือทำหรือการปฏิบัติ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความคิดหรือประสบการณ์เป็นพื้นฐานในการกระทำ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีความสุข สนุกสนาน และกระตือรือร้นในการเรียน ส่งผลต่อเนื้อหาให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนความสามารถในการสร้างชิ้นงานจากกระบวนการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ได้อย่างเต็มที่ดังงานวิจัย (นัสนรินทร์ บือชา, 2558) ที่พบว่า ผู้เรียนสนุกกับการเรียนรู้ที่ได้นำเนื้อหาวิชาไปใช้ในการประดิษฐ์ชิ้นงาน และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ นำมาสู่การพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงคำนวณหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนควรปรับปรุงแบบการทำกิจกรรมที่เอื้อต่ออุปกรณ์ใช้งานของผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ผู้สอนควรเตรียมสถานการณ์และปัญหาที่สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน และเป็นสถานการณ์ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน จะเป็นแรงผลักดันให้ผู้เรียนสืบค้นความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นอื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์กับการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ บนเว็บไซต์ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สะสมผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กฤตยาณี กองอิม. (2560). การพัฒนาระบบการเรียนการสอนบนเว็บตามแนวทางสะเต็มศึกษา เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ คุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2564). ระบบสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น, สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2564, จาก <https://lec.dla.go.th>.

- ทิตินา แคมมณี. (2561). **ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัสรินทร์ ปือชา. (2558). **ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา (STEM Education) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยา ความสามารถในการแก้ปัญหาและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.**
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ และคณะ. (2560). **คิดผลิตภาพ : สอนและสร้างได้อย่างไร.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เลอลักษณ์ โอทกานนท์. (2561). **มหาวิทยาลัย 4.0: การศึกษาเชิงผลิตภาพ.วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.12(3), 249-265.**
- วิจารณ์ พานิช. (2556). **ทศวรรษเพื่อการพัฒนาระบบงานวิชาการรับใช้สังคม.วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต.1(1), 1-7.**
- สุวรรณา จ้อยทอง. (2563). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ ที่มีต่อความสามารถในการสร้างผลงานของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม.12(1), 211-227.**

ลักษณะข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Characteristics of Errors in Thai Writing Among Students of Northeastern University

อรวรรณ ปรีวัตร

Orawan Pariwat

อาจารย์ประจำหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Lecturer in General Education Course Faculty of Social Sciences and Humanities
Northeastern University

E-mail:orawan.par@neu.ac.th ; โทรศัพท์มือถือ : 083-6630313

Received: 22 May 2022

Revised: 14 June 2022

Accepted: 20 June 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการทำงาน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 108 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบการเขียนเรียงความโดยทำการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย 3 ประเด็น คือ ด้านการเขียนสะกดคำ ด้านการใช้คำ และด้านการใช้ประโยค

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการเขียนสะกดคำ รองลงมาคือ ด้านการใช้คำ และพบน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้ประโยค ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดในแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเขียนสะกดคำ ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ตัวสะกดผิด รองลงมาคือด้านการใช้ตัวสะกดการันต์ผิด ด้านการใช้สระผิด ด้านการใช้วรรณยุกต์ผิด และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้พยัญชนะต้นผิด 2) ด้านการใช้คำ ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียน รองลงมาคือ ด้านการใช้คำผิดความหมาย ด้านการใช้คำฟุ่มเฟือย และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้คำภาษาต่างประเทศ 3) ด้านการใช้ประโยค ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยคที่เว้นวรรคผิด รองลงมาคือ ด้านการใช้

ประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยคที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง

คำสำคัญ : ลักษณะข้อผิดพลาด / การเขียนภาษาไทย / การใช้ภาษาไทย

Abstract

The purpose of this research was to study characteristics of errors in Thai writing among undergraduate students of Northeastern University. The sample group included 108 undergraduate students enrolling in Thai Language for Careers, Academic Year 2021, using purposive sampling. The research instrument was an essay writing test used to analyze three errors in Thai writing: spelling, word usage, and sentence usage.

The findings revealed that the students had errors in Thai language writing, in descending order as follows: the most common errors were in spelling, followed by word usage, and the least common errors were in sentence usage. The most common errors found in each aspect are as follows: 1) Regarding spelling, the most common error was the use of incorrect final consonants, followed by the use of incorrect spelling marks (the mark placed over the final consonant of a word in Thai called Ka-run), vowels, and intonation marks. However, the least frequent error was the use of incorrect initial consonants. 2) In terms of word usage, the most common errors were the use of spoken language instead of written language, followed by the misuse of words and verbosity, while the least common error was the use of foreign language words. And 3) as for the sentence usage, the most common error was the use of an incorrect punctuation mark, followed by the use of incomplete sentences and the use of idioms in foreign languages, while the least frequent error was the use of sentences with the wrong order.

Keywords: Errors / Thai Writing / Thai Usage

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจตรงกันและตรงตามจุดมุ่งหมายไม่ว่าจะเป็นการแสดงความรู้ ความคิด ความต้องการและความรู้สึก ตลอดจนเป็นเครื่องมือศึกษาวิชาการ ประกอบวิชาชีพต่างๆ การใช้ภาษาจึงเป็นทักษะที่ผู้ใช้ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ รวมทั้งต้องใช้ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การเขียน การพูด และการฟัง เพื่อสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่ง “หากคนไทยยังใช้ภาษาไทยอันเป็นภาษาประจำชาติและรากเหง้าของความเป็นไทย แบบผิดบ้าง ถูกบ้าง อาจส่งผลให้วัฒนธรรมอันดีงามด้านภาษาไทยสูญหายไปตามกาลเวลาเช่นกัน” (มติชนสุดสัปดาห์. 2560)

การเขียนนับเป็นการสื่อสารที่มีวิธีการที่ซับซ้อนกว่าทักษะอื่น เพราะผู้ที่สามารถฟัง พูด อ่าน ได้ดีจึงจะช่วยให้สามารถถ่ายทอดความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการออกทางการเขียน เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ ดังที่ ธีระพล พงษ์พิมาย มาโนช ดินลานสกุล และวิวัฒน์ ชัตติยะมาน (2563) ได้กล่าวไว้ว่า “การอ่านอย่างคล่องแคล่วและเข้าใจความหมายจะนำมาซึ่งความรู้และส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณแยกแยะและประยุกต์ใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต พร้อมทั้งสามารถถ่ายทอดสื่อสารให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจได้” ทักษะการเขียนจึงเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายที่คงทนถาวร เป็นหลักฐานที่ดีกว่าทักษะอื่น ฉะนั้นผู้เขียนจึงต้องพยายามเขียนคำให้ถูกต้อง ใช้ภาษาที่ถูกต้อง เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ จึงจะเรียกได้ว่าเป็นการเขียนที่มีประสิทธิภาพ การเขียนจึงต้องคำนึงถึงเนื้อความตามวัตถุประสงค์ ส่วนหนึ่งที่สละสลวยถูกต้องตามหลักภาษาและการสะกดคำที่ถูกต้องด้วย เพราะการเขียนสะกดคำที่ถูกต้องจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วดังที่ธนุทธิ์ เอื้อไตรรัตน์ และนันทพร ศรีจิตต์ (2562) ได้กล่าวไว้ว่า “การเขียนเป็นทักษะทางภาษาขั้นสูงซึ่งเกิดจากการประมวลความรู้ ความคิดจากทักษะการฟัง การพูด การอ่าน รวมเข้าไว้ด้วยกัน อาจกล่าวได้ว่า ทักษะการเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่ซับซ้อนมากกว่าทักษะอื่นๆ เนื่องจากการถ่ายทอดเรื่องราวด้วยการเขียนจำเป็นต้องใช้ศิลปะการเลือกสรรถ้อยคำ ตลอดจนการเรียบเรียงลำดับความคิดออกมาเป็นภาษาเขียนที่อ่านได้เข้าใจชัดเจนและสละสลวย”

จากความสำคัญดังกล่าวเราจะเห็นได้ว่า ทักษะการเขียนมีความสำคัญสำหรับมนุษย์ เพราะการเขียนเป็นการสื่อสารที่ถาวร สามารถคงทนอยู่นาน ตรวจสอบได้ และใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ และการเขียนจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจในเจตนาของผู้เขียน สามารถรับรู้ความในใจของผู้เขียนได้ดีหรือไม่ นั้น อยู่ที่ว่าผู้เขียนมีทักษะในด้านการใช้ภาษาเขียนได้ดีเพียงใดดังที่ ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง (2555) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่า “ภาษาเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้อ่านรับรู้ข้อเขียนที่ผู้เขียนต้องการสื่อมายังผู้อ่าน ดังนั้นการใช้ภาษาในการเขียนจึงเป็นเรื่องที่นักศึกษาควรให้ความระมัดระวังและสนใจเป็นพิเศษ โดยเฉพาะในเรื่องลักษณะภาษา ระดับภาษา และข้อบกพร่องของการใช้ภาษา” ดังนั้นการฝึกฝนทักษะด้านการเขียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาแม้ในระดับอุดมศึกษา นักศึกษา

ก็ยังคงต้องได้รับการพัฒนาการเขียนอย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับการทำงานในอนาคต ซึ่งจากประสบการณ์การสอนวิชาภาษาไทยในระดับอุดมศึกษาพบว่า ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การอ่าน การเขียน และการพูด ทักษะการเขียน เป็นทักษะทางภาษาที่นักศึกษา มีข้อผิดพลาดมากที่สุดหากไม่ได้รับการฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะในด้านนี้ อาจส่งผลให้การเขียน ในเชิงวิชาชีพของนักศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ และไม่สัมฤทธิ์ผลตามมาด้วย

ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนวิชาภาษาไทย จึงสนใจที่จะศึกษาข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของ นักศึกษาว่ามีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดในลักษณะใด เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุง และพัฒนากระบวนการเรียนการสอน อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้แก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภาษาให้ เหมาะสมเพื่อให้นักศึกษาเกิดพัฒนาการและมีประสิทธิภาพในการเขียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัย ภาควิชาวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2564

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย ภาควิชาวันออกเฉียงเหนือ ระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา GE10301 ภาษาไทยเพื่อ การทำงาน ในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยภาควิชาวันออกเฉียงเหนือที่ลงทะเบียนเรียน รายวิชา GE10301 ภาษาไทยเพื่อการทำงานในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 108 คน ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างในธีรภูมิ เอกะกุล, 2543) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบการเขียนเรียงความและแบบประเมินข้อผิดพลาด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเขียนภาษาไทย ประกอบด้วยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด เรื่องลักษณะภาษาเขียนที่ดี แนวคิดเรื่องข้อควรคำนึงหรือ

ลักษณะการใช้คำที่ดี แนวคิดเรื่องข้อผิดพลาดในการเขียน แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหา ด้านการใช้คำ แนวคิดในการวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางการแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียน ภาษาไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานปี พ.ศ.2554 เอกสารจากผู้ทรงคุณวุฒิทางภาษาไทย

2. ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบการเขียนโดยกำหนดให้นักศึกษาเขียนเรียงความจากสถานการณ์ปัจจุบัน โดยหัวข้อที่กำหนดให้ คือ “โควิด-19 กับ ชีวิตวิถีใหม่” ความยาวประมาณ 20-25 บรรทัด ใช้เวลาในการเขียน 1 ชั่วโมง จำนวนประชากรทั้งหมด 108 คน รวมทั้งหมด 108 สำนวน

3. สร้างแบบประเมินข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย โดยผ่านการตรวจสอบการ พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด เป็น 3 ด้าน คือ การสะกดคำ การใช้คำ และการใช้ประโยค ดังนี้

3.1 การสะกดคำ ได้แก่ การใช้พยัญชนะต้นผิด การใช้สระผิด การใช้ตัวสะกดผิด การใช้วรรณยุกต์ผิด การใช้ตัวสะกดการันต์ผิด

3.2 การใช้คำ ได้แก่ การใช้คำที่ผิดความหมาย การใช้ภาษาพูดในภาษาเขียน การใช้ ภาษาต่างประเทศ และการใช้คำฟุ่มเฟือย

3.3 การใช้ประโยค ได้แก่ การใช้ประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ประโยค ที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ และการใช้ประโยค ที่เว้นวรรคผิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบการเขียนเรียงความตามหัวข้อที่กำหนด ไปทดสอบกับนักศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการทำงานในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 108 คน

2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลปัญหาการเขียนจากแบบทดสอบจำนวน 108 ชุด เพื่อนำมา วิเคราะห์ตามเกณฑ์ในแบบประเมินที่สร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตรวจงานเขียนทั้งหมด และจำแนกลักษณะ การเขียนที่ผิดพลาดในแต่ละด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีแนวทาง ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ 3 ประเด็น คือ การเขียนสะกดคำ การใช้คำ และ การใช้ประโยค โดยมีแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การเขียนสะกดคำในการวิจัยนี้ หมายถึง ข้อผิดพลาดในการเขียน โดยเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดเป็นคำ ไม่ถูกหลักเกณฑ์ และไม่ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ทำให้ไม่สามารถสื่อความหมายได้หรือสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน ดังนี้

- 1) การใช้พยัญชนะต้นผิด
- 2) การใช้สระผิด
- 3) การใช้ตัวสะกดผิด
- 4) การใช้วรรณยุกต์ผิด
- 5) การใช้ตัวสะกดการันต์ผิด

1.1 ใช้คำในการวิจัยนี้หมายถึง ข้อผิดพลาดในการใช้คำที่ผิดความหมาย การใช้ภาษาพูดในภาษาเขียน การใช้ภาษาต่างประเทศ และการใช้คำฟุ่มเฟือย ดังนี้

1.1.1 การใช้คำผิดความหมาย หมายถึง การใช้คำที่ผิดไปจากความหมายตามที่กำหนดไว้ในพจนานุกรม รวมถึงการนำคำที่มีความหมายอย่างหนึ่งไปใช้ในความหมายอีกอย่างหนึ่ง

1.1.2 การใช้ภาษาพูด หมายถึง การใช้ภาษาพูดในชีวิตประจำวันมาใช้ในภาษาเขียน หรือ การใช้ภาษาไม่ถูกต้องตามระดับของภาษาในภาษาไทย

1.1.3 การใช้ภาษาต่างประเทศ หมายถึง การใช้คำภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่ใช้ในการพูด และนำมาใช้ในการเขียน

1.1.4 การใช้คำฟุ่มเฟือย หมายถึง การใช้คำจำนวนมากแต่ได้ความเท่าเดิม และหากตัดคำเหล่านี้ออกก็ไม่ทำให้เสียความหมายไป

1.2 การใช้ประโยคในการวิจัยนี้หมายถึง ข้อผิดพลาดในการใช้ประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ประโยคที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ และการใช้ประโยคที่เว้นวรรคผิด ดังนี้

1.2.1 การใช้ประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ หมายถึง ประโยคที่ขาดส่วนสำคัญของประโยค และประโยคที่มีส่วนเกินเข้ามาทำให้ซ้ำซ้อนหรือโครงสร้างของประโยคผิดไป รวมถึงทำให้ความหมายของประโยคไม่ชัดเจนสมบูรณ์

1.2.2 การใช้ประโยคที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง หมายถึง การเรียงคำหรือกลุ่มคำในประโยคผิดตำแหน่ง ทำให้ความหมายไม่ตรงตามที่ต้องการสื่อ หรือความหมายไม่ชัดเจน

1.2.3 การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ หมายถึง การใช้ประโยคที่มีโครงสร้างแบบภาษาต่างประเทศในการเขียนภาษาไทย

1.2.4 การใช้ประโยคที่เว้นวรรคผิด หมายถึง ประโยคที่ไม่เว้นวรรค ประโยคที่เว้นวรรคผิดตำแหน่ง ประโยคที่แยกค้ำระหว่างบรรทัด

1.3 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ลักษณะความผิดพลาด

1.4 นำข้อผิดพลาดที่ได้มาแยกประเภทหาความถี่ และค่าร้อยละของข้อผิดพลาดแต่ละชนิด และหาสัดส่วนร้อยละของผู้เขียนผิดพลาดในแต่ละประเภท

1.5 เรียบเรียงผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมุ่งศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดใน 3 ประเด็น คือ การเขียนสะกดคำ การใช้คำ และการใช้ประโยค

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. เปรียบเทียบข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย
2. ความถี่และร้อยละของลักษณะข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทยในด้านการสะกดคำ การใช้คำ และการใช้ประโยค

ส่วนที่ 1 เปรียบเทียบความถี่และร้อยละของข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย

การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่านักศึกษาจำนวน 108 คน มีข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยในแต่ละด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย

ข้อผิดพลาด	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
การเขียนสะกดคำ	954	55.63
การใช้คำ	585	34.11
การใช้ประโยค	176	10.26
รวม	1,715	100

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า ด้านที่พบข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยมากที่สุดคือ การเขียนสะกดคำจำนวนทั้งสิ้น 954 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 55.62 รองลงมาคือด้านการใช้คำ จำนวนทั้งสิ้น 585 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 34.79 และพบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยค จำนวนทั้งสิ้น 176 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.43 จากผลการเปรียบเทียบลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย จะเห็นได้ว่าการเขียนสะกดคำ มีข้อผิดพลาดที่พบค่อนข้างสูง ซึ่งเกิดจากการที่นักศึกษาไม่ทราบความหมายของคำไม่มีความแม่นยำในการใช้วรรณยุกต์ สระ ตัวการ์นต์ พยัญชนะต้น และพยัญชนะตัวสะกด และอาจเกิดจากความเลินเล่อ ความไม่รอบคอบในการทำงานของนักศึกษารีบร้อนส่งงาน จึงไม่ได้ทำการตรวจทาน

ส่วนที่ 2 ความถี่และร้อยละของลักษณะข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทยในด้านการเขียนสะกดคำ การใช้คำ และการใช้ประโยค

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้คำนวณความถี่และร้อยละของข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยในแต่ละด้านจากจำนวนนักศึกษาที่พบข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทย รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความถี่และร้อยละของลักษณะข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทยในด้านการเขียนสะกดคำ ด้านการใช้คำ และด้านการใช้ประโยค

ลักษณะข้อผิดพลาดด้านการสะกดคำ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้ตัวสะกดผิด	342	19.94
การใช้ตัวสะกดการันต์ผิด	252	14.69
การใช้สระผิด	180	10.50
การใช้วรรณยุกต์ผิด	108	6.30
การใช้พยัญชนะต้นผิด	72	4.20
รวม	954	55.63
ลักษณะข้อผิดพลาดด้านการใช้คำ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียน	240	13.99
การใช้คำผิดความหมาย	165	9.63
การใช้คำฟุ่มเฟือย	105	6.12
การใช้คำภาษาต่างประเทศ	75	4.37
รวม	585	34.11
ลักษณะข้อผิดพลาดด้านการใช้ประโยค	จำนวน	ร้อยละ
การใช้ประโยคที่เว้นวรรคผิด	68	3.96
การใช้ประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์	55	3.21
การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ	31	1.81
การใช้ประโยคที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง	22	1.28
รวม	176	10.26
รวมทั้งสิ้น	1,715	100

จากตารางที่ 2 ความถี่และร้อยละของลักษณะข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทยในด้านการเขียนสะกดคำ ด้านการใช้คำ และด้านการใช้ประโยคสรุปได้ดังนี้

2.1 ข้อผิดพลาดด้านการเขียนสะกดคำ พบว่า ลักษณะข้อผิดพลาดด้านการเขียนสะกดคำ ที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ตัวสะกดผิด จำนวน 342 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.94 ยกตัวอย่างเช่น คำว่า โควิด-19 เขียนผิดเป็น โควิท-19 กฐระเปียบ เขียนผิดเป็น กฐระเปียบ คำนวนเขียนผิดเป็น คำนวน นวัตกรรม เขียนผิดเป็น นวัตกรรม ปัจจุบัน เขียนผิดเป็น ปัจจุบัน เบรกเขียนผิดเป็น เบรค รองลงมาคือด้านการใช้ตัวสะกดการันต์ผิด จำนวน 252 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.69 ยกตัวอย่างเช่น คำว่า งบดุล เขียนผิดเป็น งบดุน แอลกอฮอล์ เขียนผิดเป็น แอลกอฮอล์ การ์ดตกเขียนผิดเป็น การ์ดตก ระบบแอนดรอยเขียนผิดเป็น ระบบแอนดรอยด์ ด้านการใช้สระผิด จำนวน 180 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.50 ตัวอย่างเช่น คำว่า บันไดเลื่อน เขียนผิดเป็น บรรไดเลื่อน ปฏิบัติ เขียนผิดเป็น ปฏิบัติ สังเกต เขียนผิดเป็น สังเกต ด้านการใช้วรรณยุกต์ผิด จำนวน 108 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.30

ตัวอย่างเช่น คำว่า รั้ว เขียนผิดเป็น รั่ว เฟซบุ๊ก เขียนผิดเป็น เฟสบุค และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้พยัญชนะต้นผิด จำนวน 72 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.20 ยกตัวอย่างเช่น คำว่า เลียนแบบ เขียนผิดเป็น เรียนแบบ อินเทอร์เน็ต เขียนผิดเป็น อินเตอร์เน็ต

2.2 ข้อผิดพลาดด้านการใช้คำ พบว่า ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียน จำนวน 240 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.99 ตัวอย่างเช่น ใช้คำว่า สตางค์ซึ่งเป็นภาษาพูด แทนคำว่า เงิน คำว่า เท่าไหร่ แทนคำว่า เท่าไร คำว่า หรือเปล่า แทนคำว่า หรือไม่รองลงมาคือ ด้านการใช้คำผิดความหมาย จำนวน 165 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.63 ยกตัวอย่างเช่น ใช้คำว่า องค์กรแทนคำว่าองค์การ คำว่า องค์กร หมายถึง คำว่า ดุษฎี แทนคำว่า ดุษณี ด้านการใช้คำพุ่มเพื่อย จำนวน 105 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.95 ยกตัวอย่างประโยคที่ใช้คำพุ่มเพื่อย เช่น “เมื่อเกิดผลกระทบจากเหตุการณ์สถานการณ์โควิด-19” ควรแก้ไขเป็น “เมื่อเกิดผลกระทบจากสถานการณ์ โควิด-19” และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้คำภาษาต่างประเทศ จำนวน 75 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.82 ตัวอย่างเช่น ใช้คำว่า ลิ้มิต แทนคำว่า ชิดจำกัด ใช้คำว่า เซพตี้ แทนคำว่า ปลอดภัย ซึ่งคำภาษาต่างประเทศเหล่านี้อาจใช้ในภาษาพูดได้ แต่ไม่ควรนำมาใช้ในภาษาเขียน

2.3 ข้อผิดพลาดด้านการใช้ประโยค พบว่า ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยคที่เว้นวรรคผิด จำนวน 68 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.96 ตัวอย่างเช่น “สถานการณ์/โควิด-19 ทำให้/ธุรกิจหลายอย่างต้องหยุดชะงัก/ ลงทำให้ประชาชนขาดรายได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่” ควรแก้ไขเป็น “สถานการณ์โควิด-19/ทำให้ธุรกิจหลายอย่างต้องหยุดชะงักลง/ทำให้ประชาชนขาดรายได้/ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่” รองลงมาคือ ด้านการใช้ประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 55 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.21 ตัวอย่างเช่น “ต้องการให้ช่วยเหลือด้านรายจ่าย” ควรแก้ไขเป็น “ประชาชนต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือด้านรายจ่าย” การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ จำนวน 31 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.81 ตัวอย่างเช่น “สถานการณ์โควิด-19 ทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบเป็นวงกว้าง” ควรแก้ไขเป็น “ประชาชนได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 เป็นวงกว้าง” และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้ประโยคที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง จำนวน 22 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.28 ยกตัวอย่างเช่น “เราต้องดูแลรักษาสุขภาพในช่วงสถานการณ์โควิด-19 เป็นพิเศษ” “ควรแก้ไขเป็น “เราต้องดูแลรักษาสุขภาพเป็นพิเศษในช่วงสถานการณ์โควิด-19”

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนของนักศึกษา พบว่า ข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุด คือ ด้านการเขียนสะกดคำ รองลงมาคือ ด้านการใช้คำ และข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยค

การศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดในแต่ละด้าน พบว่า ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุดในแต่ละด้าน มีดังนี้ 1) ด้านการเขียนสะกดคำ ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุดคือ ด้านการใช้ตัวสะกดผิด รองลงมาคือด้านการใช้ตัวสะกดการันต์ผิด ด้านการใช้สระผิด ด้านการใช้วรรณยุกต์ผิด และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้พยัญชนะต้นผิด 2) ด้านการใช้คำ ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุดคือ ด้านการใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียน รองลงมาคือ ด้านการใช้คำผิด ความหมาย ด้านการใช้คำฟุ่มเฟือย และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้คำภาษาต่างประเทศ 3) ด้านการใช้ประโยค ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยคที่เว้นวรรคผิด รองลงมาคือ ด้านการใช้ประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยคที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนของนักศึกษา พบว่า ข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุด คือ ด้านการเขียนสะกดคำ รองลงมา คือ ด้านการใช้คำ และข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยค ซึ่งลักษณะข้อผิดพลาดในด้านการเขียนสะกดคำเป็นข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุด มี 5 ลักษณะ ได้แก่ การใช้พยัญชนะต้นผิด การใช้สระผิด การใช้ตัวสะกดผิด การใช้วรรณยุกต์ผิด การใช้ตัวสะกดการันต์ผิด ทั้งนี้อาจเกิดจาก การที่นักศึกษาไม่ทราบความหมายของคำ ยกตัวอย่างเช่น “...องค์กรอนามัยโลก และองค์กรยาแห่งสหภาพยุโรปยืนยันตรงกันว่า วัคซีน AstraZeneca มีความปลอดภัย” ซึ่งคำที่ถูก คือ “องค์การอนามัยโลก” และ “องค์การยา” จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า นักศึกษาไม่เข้าใจความหมายของคำว่า “องค์การ กับองค์กร” ซึ่งมีความหมายแตกต่างกัน จึงอาจทำให้เขียนผิดได้ และอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาเขียนสะกดคำผิดคือ การที่นักศึกษาไม่มีความแม่นยำในการใช้วรรณยุกต์ สระ ตัวการันต์ พยัญชนะต้น และพยัญชนะตัวสะกดตามมาตรา ยกตัวอย่างเช่น แอลกอฮอล์ (แอลกอฮอล์) บรรไดเลื่อน (บันไดเลื่อน) ปัจจุบัน (ปัจจุบัน) เศรษฐกิจ (เศรษฐกิจ) ยิบ (หยิบ) กาดตก (การ์ดตก) สถิต (สถิติ) สะดวกสบาย (สะดวกสบาย) อินเทอร์เน็ต (อินเทอร์เน็ต) ไมโครเวฟ (ไมโครเวฟ) โอภาส (โอภาส) ศัพท์แสง (ศัพท์แสง) กุมพัพันธ์ (กุมภัพันธ์) อีเมล (อีเมล) ระบบแอนดรอย (ระบบแอนดรอยด์) แสแกน (สแกน)

อัจริยะ (อัจฉริยะ) โควิท-19 (โควิด-19) สังเกต (สังเกต) เฟสบุค (เฟซบุ๊ก) วิตกกังวล (วิตกกังวล) ปฏิบัติ (ปฏิบัติ) เรียนแบบ (เรียนแบบ) เป็นต้น อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า คำที่นักศึกษาเขียนสะกดคำผิด เป็นคำที่เขียนได้ง่าย เป็นคำที่คุ้นเคย และเป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน จึงเป็นไปได้ว่าการเขียนสะกดคำผิดของนักศึกษา อาจเกิดจากความเลินเล่อ ความไม่รอบคอบในการทำงานของนักศึกษารีบร้อนส่งงาน จึงไม่ได้ทำการตรวจทานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฐานะมนตรี กลิ่นจันทร์แดง (2555) พบว่า การเขียนสะกดคำผิด เกิดจาก การทำผิดพลาด (mistake) ที่เกิดจากการเร่งรีบ ไม่รอบคอบ ไม่ตรวจทาน รวมถึงความเลินเล่อของผู้เขียน

การศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดในแต่ละด้าน พบว่า ลักษณะข้อผิดพลาดในด้านต่างๆ อาจเกิดจากสาเหตุดังนี้

1. ลักษณะข้อผิดพลาดด้านการเขียนสะกดคำผู้วิจัยได้ศึกษาข้อผิดพลาด 4 ลักษณะ ซึ่งลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ตัวสะกดผิด รองลงมาคือด้านการใช้ตัวสะกดการันต์ผิด ด้านการใช้สระผิด ด้านการใช้วรรณยุกต์ผิด และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้พยัญชนะต้นผิด

เมื่อพิจารณาพบว่า การใช้ตัวสะกดผิดคือ การใช้พยัญชนะตัวสะกดที่ผิดไปจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุ ดังนี้ เกิดจากการเทียบคำผิด ยกตัวอย่างเช่น “โอกาส” เขียนผิดเป็น “โอกาศ” เพราะไปเทียบกับคำว่า “อากาศ” คำว่า “อนุญาต” เขียนผิดเป็น คำว่า “อนุญาติ” เพราะไปเทียบกับคำว่า “ญาติ” เป็นต้น นอกจากนี้คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาเขียนผิด เพราะนักศึกษามักจะเขียนตามเสียงตัวสะกด ตัวอย่างเช่น “วิตกกังวล” เขียนผิดเป็น “วิตกกังวน” คำว่า “สาบแช่ง” เขียนผิดเป็น “สาบแช้ง” เนื่องจากคำดังกล่าวมีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา จึงอาจทำให้ผู้เขียนสับสน และทำให้เขียนผิดได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญญาพร ทองจันทร์ (2560) พบว่า การใช้ตัวสะกดผิด อาจมาจากเป็นตัวสะกดที่ไม่ตรงตามมาตราและผู้เขียนเขียนตามเสียงตัวสะกด

นอกจากนี้การใช้ตัวสะกดผิดอาจเกิดจากคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ เมื่อนำมาเขียนเป็นภาษาไทยจึงเขียนไม่ถูกต้อง ตัวอย่างเช่น “โควิด-19” เขียนผิดเป็น “โควิท-19” ซึ่งเกิดจากการใช้หลักเกณฑ์การเขียนคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษผิด เนื่องจาก โควิด-19 มาจากคำภาษาอังกฤษ Covid-19 ซึ่งสะกดด้วยตัว “D” เมื่อนำมาเขียนเป็นภาษาไทยต้องใช้ตัว “ด” เป็นตัวสะกด (ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ. 2532) ทั้งนี้อาจเกิดจากความไม่รู้หลักเกณฑ์การเขียนทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชัย แก้วหนูนวล และ ภัสรธีรา ฉลองเดช (2561) พบว่า ความผิดพลาดของการเขียน เป็นความผิดพลาดที่ผู้เขียนไม่รู้ และยังไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ทั้งในการสะกดการันต์ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การเขียนจึงเป็นไปอย่างอัตโนมัติเช่นเดียวกับการพูด และผู้เขียนก็ไม่รู้ว่าเป็นข้อผิดพลาด

2. ลักษณะข้อผิดพลาดด้านการใช้คำ ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะข้อผิดพลาด 4 ลักษณะ ซึ่งลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียน รองลงมาคือ ด้านการใช้คำผิดความหมาย ด้านการใช้คำฟุ่มเฟือย และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้คำภาษาต่างประเทศ

เมื่อพิจารณา พบว่า การใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียนคือ ข้อผิดพลาดในการเลือกใช้คำระดับที่ไม่เป็นทางการ หรือภาษาพูดที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจเกิดจากหลายสาเหตุ ดังนี้ การเขียนจากประสบการณ์หรือความเคยชินในการใช้และที่นำมาใช้เพราะคิดว่าถูกต้อง เมื่อต้องเขียนจึงเขียนตามความเคยชิน ไม่คำนึงถึงลักษณะการใช้ภาษาที่ถูกต้อง ทำให้ภาษาที่ใช้เป็นภาษาแบบไม่เป็นทางการ ยกตัวอย่างเช่น คำว่า “สตางค์” (เงิน), “เท่าไร” (เท่าไร) “เยอะแยะ” (มากมาย) นอกจากนี้การใช้ภาษาพูดในภาษาเขียน ยังเกิดจากการที่นักศึกษาได้รับอิทธิพลจากการสื่อสารในสังคมออนไลน์ต่างๆ ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในกลุ่มคนรุ่นใหม่ ยกตัวอย่างเช่น “เจ๋ง” (เยี่ยมมาก) “ป่าว” (เปล่า) “คับ” (ครับ) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรรัตน์ อักษรกาญจน์ (2559) พบว่า ภาษาพูดและภาษาเขียนที่เกิดขึ้นในกลุ่มคนรุ่นใหม่อาจมีผลต่อการนำคำในภาษาเหล่านั้นมาใช้ในงานเขียนที่เป็นทางการ และอีกสาเหตุหนึ่ง คือ นักศึกษามีโอกาสในการเขียนค่อนข้างน้อยเพราะการเขียนส่วนใหญ่เป็นการเขียนเพื่อทำรายงานที่เกิดจากการค้นคว้าหาข้อมูล และเขียนตามข้อมูลที่หามาได้ โดยไม่ได้เกิดจากการเรียบเรียงใหม่ หรือไม่ได้เกิดจากการเขียนที่ออกมาจากความคิดของตัวเองผู้เขียนเอง สอดคล้องกับ งานวิจัยของกานต์วี ชมเชย (2556) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการใช้ภาษาพูดในงานเขียน สรุปได้ว่า นักศึกษามักเขียนงานเขียนเชิงวิชาการโดยใช้ภาษาพูดในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษามีโอกาสในการเขียนน้อย

อย่างไรก็ตาม เมื่อ พิจารณาพบว่า เมื่อนักศึกษามีข้อผิดพลาดด้านการใช้คำก็จะส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดในการใช้ประโยคตามมา เนื่องจากคำเป็นหน่วยย่อยของการนำไปสู่การเรียบเรียงเป็นประโยคที่สมบูรณ์ (สุรรัตน์ อักษรกาญจน์. 2559)

3. ลักษณะข้อผิดพลาดด้านการใช้ประโยค ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะข้อผิดพลาด 4 ลักษณะ ซึ่งลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยคที่เว้นวรรคผิด รองลงมาคือ ด้านการใช้ประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้ประโยคที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง

เมื่อพิจารณา พบว่า การใช้ประโยคที่เว้นวรรคผิด คือ ข้อผิดพลาดในการเว้นวรรคหรือเว้นช่องว่างในประโยค เพราะถ้าเว้นวรรคผิดจะทำให้การสื่อสารผิดความหมาย ไม่มีประสิทธิภาพและไม่สัมฤทธิ์ผล ซึ่งการเว้นวรรคผิดในประโยคหรือในวลีที่ยาว จะทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารที่ผิดเพี้ยน ซึ่งอาจเกิดมาจากสาเหตุความรู้พื้นฐานเรื่องโครงสร้างของประโยคไม่เข้าใจในเรื่องของ

อนุประโยค ความไม่แน่ใจในตำแหน่งที่จะเว้นวรรค และอาจมีสาเหตุมาจากขาดความระมัดระวัง แม้คำบางคำจะเป็นคำที่คุ้นเคยและมักใช้ในชีวิตประจำวัน ยกตัวอย่างเช่น “สถานการณ์/โควิด-19 ทำให้ธุรกิจหลายอย่างต้องหยุดชะงัก/ลงทำให้ประชาชนขาดรายได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่” ควรแก้ไขเป็น “สถานการณ์โควิด-19/ทำให้ธุรกิจหลายอย่างต้องหยุดชะงัก/ลงทำให้ประชาชนขาดรายได้/ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่” ดังที่ทินประภา จีระพันธ์, จีระรัตน์ เพชรรัตน์โมรา และอลิสรา คุ่มเคียม (อ้างถึงใน;สุรรัตน์ อักษรกาญจน์.2559) กล่าวว่า “ความรู้พื้นฐานเรื่อง โครงสร้างประโยค และอนุประโยคมีส่วนสัมพันธ์กับการเว้นวรรคตอนผิด เมื่อนักศึกษาไม่แน่ใจ ว่าประโยคและอนุประโยคสิ้นสุดตำแหน่งใด ก็จะไม่สามารถเว้นวรรคตอนในตำแหน่งนั้น” ทั้งนี้การเว้นวรรคตอน การเว้นช่องว่างระหว่างคำข้อความหรือประโยคให้ถูกต้องเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะจะทำให้ข้อความนั้นมีความถูกต้อง แจ่มแจ้ง ชัดเจน และอ่านได้ตรงตามความต้องการของผู้เขียน ซึ่งหากเว้นวรรคผิดอาจทำให้ความหมายของข้อความผิดเพี้ยนหรือสื่อความได้ไม่ชัดเจน

อย่างไรก็ตาม การเกิดข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษา ทั้งด้านการสะกดคำ การใช้คำและการใช้ประโยค สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย ของนักศึกษา คือ นักศึกษาขาดความรอบคอบ และความเอาใจใส่ในการเขียน มีประสบการณ์ในการเขียนน้อยโดยเฉพาะการเขียนที่มาจากความคิดของตนเอง รวมทั้งนักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของภาษาไทยเนื่องจากคิดว่า ตนสามารถ ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้อยู่แล้ว ซึ่งหากนักศึกษามีความรอบคอบ และเอาใจใส่ในการเขียนและได้ฝึกทักษะการเขียนมากขึ้น นักศึกษาจะเกิดข้อผิดพลาดในการเขียนน้อยลง ดังที่ สุภัทร แก้วพัตร (2560) ได้กล่าวถึงแนวทางแก้ไขปัญหา การใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง ไว้ว่า “1. ปลูกฝังวัฒนธรรมรักการอ่าน...เพราะการอ่านเป็นการวางรากฐานทางภาษาด้านภาษาที่ได้อีกทางหนึ่ง 2. ปลูกจิตสำนึกในการวางแผนภาษาไทยและรู้กาลเทศะ การใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง 3. มีการเปลี่ยนแปลงตัวเอง เมื่อรู้คำใดใช้ผิดหรือถูก คำใดควรหรือไม่ควร ใช้กับบริบทในขณะนี้แล้ว สิ่งที่สำคัญต่อมาคือ ไม่ควรใช้คำที่ผิดๆ อีก เพราะถ้ายิ่งนิ่งเฉยกับปัญหาเหล่านี้ ปัญหาก็ไม่ถูกแก้ไขและยังเป็นการสะสมปัญหาให้เรื้อรังอยู่ต่อไป”

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาหาสาเหตุและวิธีแก้ไขปัญหาที่เกิดจากข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย ส่งการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทยให้ตรงตามผู้เรียน และสภาพปัญหาในปัจจุบัน เนื่องจากในปัจจุบันการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ จะใช้การวัดผลแบบปรนัย ซึ่งอาจจะมีส่วนในการทำลายความสามารถในการเขียนและการเชื่อมโยงความคิดอย่างเป็นระบบของนักศึกษา ทั้งยังเน้นทฤษฎีการใช้ภาษามากกว่าการปฏิบัติทำให้นักศึกษา

ไม่ได้ฝึกเขียน ดังนั้น การศึกษาในระดับอุดมศึกษาควรเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะในการเขียนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เขียนบ่อยๆ รู้จักการใช้ภาษาและการลำดับความคิดจนเกิดความชำนาญเพื่อให้นักศึกษามีประสิทธิภาพในการเขียนมากยิ่งขึ้น ไม่ควรตัดการเรียนการสอน เรื่อง การสะกดคำ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเขียนและควรทบทวนความรู้เรื่องนี้ จูงใจให้นักศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของการสะกดคำและชี้ให้เห็นว่า หากสะกดคำผิดจะส่งผลกระทบต่อความหมายหรือบางครั้งอาจจะไม่สามารถสื่อความหมายได้เลย ดังนั้น การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับการสะกดคำและฝึกให้นักศึกษาได้เขียนบ่อยๆ รวมทั้งต้องพยายามชี้แนะให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของการเขียนภาษาไทยให้ถูกต้อง

เอกสารอ้างอิง

- กานต์รวี ชมเชย. (2556). ภาษาไทยเน็ต : ภาษาเฉพาะกลุ่มของคนไทยรุ่นใหม่ในการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตที่ปรากฏในปี 2555-2556.(รายงานการวิจัย) กรุงเทพฯ : สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฐานะมนตรี กลิ่นจันทร์แดง. (2555). การศึกษาข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2552. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง. (2555) การพัฒนาทักษะการเขียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธีระพล พงษ์พิมาย มาโนช ดินลานสกุล และวิวัฒน์ ชัดติยะมาน. (2563). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด "ดอกไม้บานที่บ้านบालะ" เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SQ10R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 10(2), 41-54.
- บุญญาพร ทองจันทร์. (2560). ปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม). วารสารช่อพะยอม, 28(1), 125-132.
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ. (2532,14 กันยายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 106 ตอนที่ 153 หน้า 457.
- มติชนสุดสัปดาห์. (2560). เจาะลึก...วิกฤตภาษาไทย ปัญหาใหญ่ คร. เกาไม่ถูกที่คัน.สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2564 จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_26876.

- รณยุทธ์ เอื้อไตรรัตน์ และ นันทพร ศรีจิตต์. (2562). การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย ของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *พินเนศวร์สาร*, 15(1), 87-100.
- วันชัย แก้วหนูนวล และภัทร์ธีรา ฉลองเดช. (2561). ลักษณะข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาไทย: กรณีศึกษาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนราธิวาส ราชนครินทร์. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์*, 5(2), 1-11.
- สุรรัตน์ อักษรกาญจน์. (2559). การศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. *วารสารเพชรบูรณ์ สาร*. 18 (2), 65-74.
- สุภัทร แก้วพัตร. (2560). *ภาษากับสังคม*. สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2564, จาก <http://portal5.udru.ac.th/ebook/pdf/uplode>.

ภาษีฝิ่น: กลไกทางกฎหมายในการควบคุมผลประโยชน์ของสยาม Opium Tax: Legal Mechanism to Control Siam's Interests

วันวิสาข์ แก้วไทรฮุณ¹ นริศรา กวางคีรี² ธนพล สุขประสาธ³ ชัยณรงค์ สิริพรปรีดา⁴ ชาวลิต สมพงษ์เจริญ⁵

Wanwisa Kaewsaihoon¹ Naritsara Kwangkeeree² Thanapol Sookprasart³

Chainarong Siripornpreeda⁴ Chaowalit Sompongjaroen⁵

^{1 2 3}นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์บัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

^{1 2 3}Bachelor of Law students, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Muban Chombueng Rajabhat University

⁴นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

⁴Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Innovation student,

Rattanakosin College of Innovation Management

⁵หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

⁵Program in Laws, Faculty of Humanities and Social Sciences, Muban Chombueng Rajabhat University

E-mail: chaowalit.14@icloud.com; โทรศัพท์มือถือ: 082-6539351

Received: 19 March 2022

Revised: 31 May 2022

Accepted: 20 June 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์กลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีฝิ่นเพื่อควบคุมผลประโยชน์ของสยาม 2) เพื่อศึกษาความสำคัญของกลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีฝิ่นเพื่อควบคุมผลประโยชน์ของสยาม รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้ทฤษฎีในการจัดระเบียบสังคม ทฤษฎีความขัดแย้ง ทฤษฎีหน้าต่างแตก และทฤษฎีการแลกเปลี่ยนระหว่างกษัตริย์กับประชาชนเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 1 ชนิด คือ การวิจัยเชิงเอกสาร โดยใช้การวิเคราะห์เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทางกฎหมาย วิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดเก็บภาษีฝิ่นเป็นกลไกทางกฎหมายที่สร้างความสัมพันธ์กันระหว่างการใช้อำนาจของรัฐกับผลประโยชน์ที่ได้จากการเก็บภาษี ก่อให้เกิดวัฒนธรรมในสังคมย่อยที่ต่างฝ่ายต่างยอมรับกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่มีภาษีฝิ่นเป็นตัวประสานประโยชน์พร้อมกับการจัดการฝิ่นเถื่อนได้พร้อมกัน 2) ความสำคัญในการใช้กลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีฝิ่น คือ การจัดเก็บ

ผลประโยชน์ทางภาษีที่เก็บเข้าท้องพระคลังหลวงโดยเคร่งครัด สร้างระเบียบกฎหมายที่สอดคล้องกับการบรรลุป่าหมายทางภาษี ป้องกันมิให้สยามสูญเสียผลประโยชน์ทางภาษี พร้อมทั้งเป็นการป้องกันทางสังคมมิให้เกิดอาชญากรรมที่จะทำให้สยามสูญเสียรายได้

คำสำคัญ : ภาษีฝิ่น / ฝิ่น / กลไกกฎหมาย / ประวัติศาสตร์ / สยาม

Abstract

The objectives of this research were to 1) analyze the legal mechanism of opium taxation in order to control the interests of Siam, and 2) determine the significance of the legal mechanism in opium taxation to control the interests of Siam. The conceptual frameworks of this qualitative research consisted of theories of social organization, conflict, a broken window, and exchange between the king and the people. Documentary research was used as the research method, accompanied by document analysis and legally relevant theories. A descriptive narrative was written after the content was analyzed.

The results revealed that 1) the taxation of opium was a legal mechanism that established the relationship between the exercise of state power and the benefits derived from taxation, creating a culture in the sub-society in which both parties accepted the legal regulations with opium taxes as a synergy, thereby eradicating illegal opium; and 2) the significance of using legal mechanisms for taxation of opium was to strictly collect tax benefits into the royal treasury, establish regulations aligned with taxation goals, prevent Siam from losing tax benefits, and provide social protection against crime, which resulted in Siam losing income.

Keywords : Opium tax / Opium / Legal mechanism / History / Siam

บทนำ

ภาษีฝิ่นเป็นกลไกทางกฎหมายที่สยามใช้ควบคุมผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการผูกขาดการขายฝิ่นของรัฐโดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ ภาษีฝิ่นมีความสัมพันธ์กับนโยบายด้านการคลังของสยามในช่วงปี พ.ศ. 2367-2468 จากการศึกษาของสุภาภรณ์ จรัสพัฒน์ (2523) พบว่า กระบวนการจัดเก็บภาษีฝิ่นเกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 4 จากการที่อธิบายว่าส่งผลให้สยามต้องปรับเปลี่ยนกฎระเบียบทางการค้าระหว่างประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2398 ทำให้รายได้จากการผูกขาดทางการค้าลดลง สยามจึงต้องแสวงหารายได้อื่นเข้าสยามและลงนามในสนธิสัญญาเบาว์ริงซึ่งก่อให้เกิดการค้าเสรีกับสยาม สอดคล้องกับ ปรามินทร์ เครือทอง (2547) ที่ได้มาทดแทนคือการจัดเก็บภาษีภายใน การจัดเก็บภาษีฝิ่นจึงเฟื่องฟูมากในปี 5 และ 6 เพราะมีกลไกทางกฎหมายที่ชัดเจน และปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทำให้ภาษีฝิ่นกลายเป็นรายได้ถึง 1 ใน 4 ของรายได้ทั้งหมดของสยาม ซึ่งสอดคล้องกับวันวิสาข์ แก้วไทรฮุน, ธนพล สุขประสาท, และเชาวลิต สมพงษ์เจริญ (2563) ที่ได้อธิบายว่าภาษีฝิ่นได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมการค้า และการสูบฝิ่นอย่างเคร่งครัดโดยมีเจตนาารมณ์เพื่อป้องกันสังคม และสร้างสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของรัฐกับประชาชน

จากการศึกษาเอกสารเบื้องต้นพบว่าองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับกลไกทางกฎหมายเรื่องภาษีฝิ่นยังมีเป็นจำนวนน้อย และเป็นการศึกษาในวงจำกัด เช่น งานวิจัยเรื่องการเก็บภาษีอากรและผลกระทบต่อสังคมไทย พ.ศ. 2416-2475 ของสุทธิพันธ์ ขุทรานนท์ (2525) ซึ่งได้ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงระบบการเก็บภาษีในสมัยรัชกาลที่ 4 จนถึงช่วง พ.ศ. 2475 พบว่าผลจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และวิธีการจัดภาษีอากรมีข้อบกพร่องตั้งแต่ในสมัยรัชกาลที่ 3 ที่ใช้ระบบเจ้าภาษีนายอากรที่มีความซ้ำซ้อน และเกิดปัญหาขึ้นมากมาย สืบเนื่องมาถึงสมัยรัชกาลที่ 5 จึงทรงปรับปรุงระบบการเก็บภาษีอากรขึ้นใหม่ พร้อมกับการปฏิรูปการคลัง โดยทรงตั้งหอรัษฎากรพิพัฒน์ขึ้นในปี พ.ศ. 2416 ทำให้การจัดเก็บภาษีอากรมีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น และลดทอนอำนาจของขุนนางในส่วนกลางและหัวเมืองที่เคยได้รับผลประโยชน์จากการเก็บภาษี ผลการวิจัยนี้เป็นการอธิบายโดยภาพรวม และมีได้มีการอธิบายถึงกลไกทางกฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีที่ชัดเจน โดยเฉพาะภาษีฝิ่นอันเป็นประเด็นของงานวิจัยชิ้นนี้ เช่นเดียวกับงานวิจัยเรื่องภาษีฝิ่นกับนโยบายด้านการคลังของรัฐบาลไทย พ.ศ.2367-2468 ของสุภาภรณ์ จรัสพัฒน์ (2523) ที่ได้อธิบายถึงการกำหนดนโยบายการจัดเก็บภาษีของรัฐบาลสยาม งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาระบบเจ้าภาษีนายอากร คนกลาง ตลาดค้าฝิ่นในสยาม และภาระของผู้สูบฝิ่น รวมทั้งโครงสร้างของภาษีฝิ่นภายใต้การบริหารของรัฐบาลสยามในสมัยรัชกาลที่ 5 ถึง 6 ผลการศึกษาวิจัยพบแต่เพียงว่าภาษีฝิ่นกลายเป็นรายได้ของรัฐบาลสยามที่จัดเก็บได้มากที่สุดเนื่องจากนโยบายทางภาษีฝิ่นที่มีประสิทธิภาพ ยังผลให้ภาษีฝิ่นกลายเป็นรายได้ที่เก็บได้ถึง 1 ใน 4 ส่วนของรายได้ทั้งหมดของรัฐบาลงานวิจัยชิ้นนี้ยังได้มีการอธิบายถึงพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงกลไกทางกฎหมายที่สยามได้ใช้ในการจัดเก็บภาษีฝิ่น

ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษากลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินและนำเสนอผลการวิจัยกลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินเพื่อควบคุมผลประโยชน์ของสยาม และความสำคัญของกลไกทางกฎหมายดังกล่าว โดยคัดเลือกกฎหมาย จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ ประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์ (ประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์. 108) กฎหมายภาษีเงินเพิ่มเติม (กฎหมายภาษีเงินเพิ่มเติม 109) ประกาศข้อบังคับภาษีเงิน รัตนโกสินทร์ ศก 118 (ประกาศข้อบังคับภาษีเงิน รัตนโกสินทร์ ศก 118, 117) ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีเงิน ร.ศ.118 ข้อ 2 (ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีเงิน ร.ศ.118 ข้อ 2, 2457) และพระราชบัญญัติภาษีเงินเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461 (พระราชบัญญัติภาษีเงินเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461, 2460) ซึ่งเป็นกลไกทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินทั้งหมด เพื่อแสดงให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดเก็บภาษีจากระบบเจ้าภาษีนายอากรเป็นระบบการจัดเก็บภาษีใหม่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดระเบียบสังคมของสยามในสมัยนั้น ในการนี้ คณะผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎีการจัดระเบียบสังคมของทัลคอร์ท พาร์สัน ทฤษฎีความขัดแย้งของคาร์ล มาร์กซ์ ทฤษฎีความขัดแย้งของจอร์จ ซิมเมล ทฤษฎีหน้าต่างแตกของเจมส์ คิว วิลสัน และ จอร์จ แอล เคลลิ่ง และทฤษฎีต่างตอบแทนระหว่างกษัตริย์และประชาชนของซีเนียร์ (Senior) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดงานวิจัยในการตอบคำถามงานวิจัยครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสำคัญของกลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินเพื่อควบคุมผลประโยชน์ของสยาม
2. เพื่อวิเคราะห์กลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินเพื่อควบคุมผลประโยชน์ของสยาม

ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวแปรที่ศึกษา

1.1 ตัวแปรอิสระ

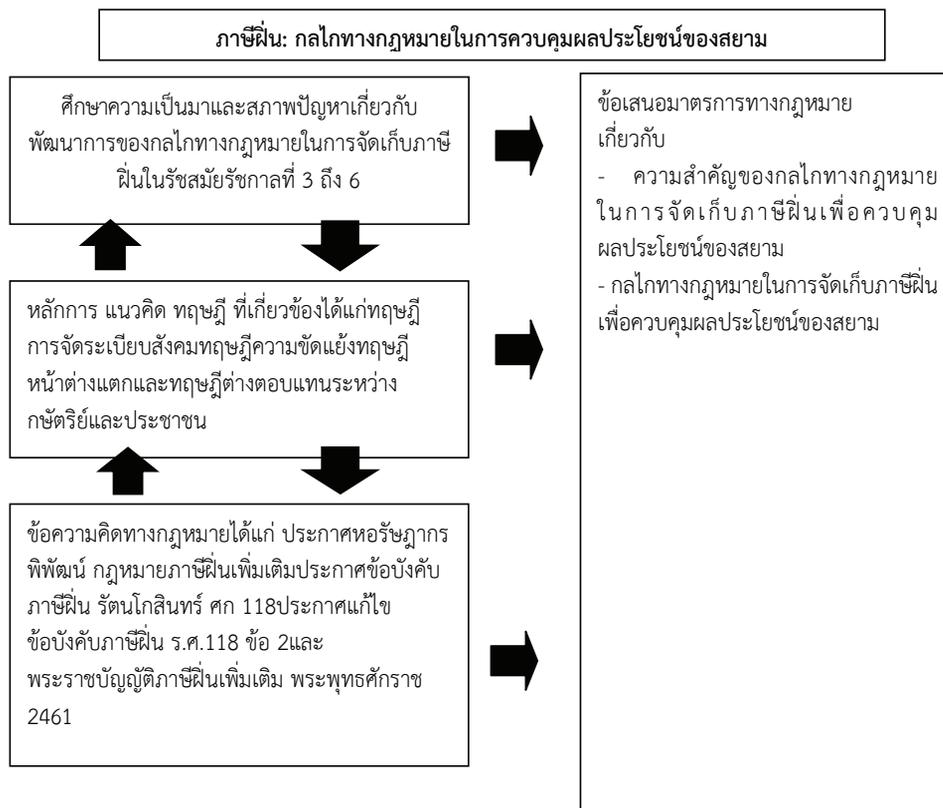
1) เอกสารทางกฎหมาย ได้แก่ ประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์ กฎหมายภาษีเงินเพิ่มเติม ประกาศข้อบังคับภาษีเงิน รัตนโกสินทร์ ศก 118 ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีเงิน ร.ศ.118 ข้อ 2 พระราชบัญญัติภาษีเงินเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461

2) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทางกฎหมาย ได้แก่ ทฤษฎีการจัดระเบียบสังคมของทัลคอร์ท พาร์สัน ทฤษฎีความขัดแย้งของคาร์ล มาร์กซ์ ทฤษฎีความขัดแย้งของจอร์จ ซิมเมล ทฤษฎีหน้าต่างแตกของเจมส์ คิว วิลสัน และ จอร์จ แอล เคลลิ่ง และทฤษฎีต่างตอบแทนระหว่างกษัตริย์และประชาชนของซีเนียร์ (Senior)

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ กลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินเพื่อควบคุมผลประโยชน์ของสยาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากหนังสือ ตำรา วารสารวิชาการ รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ คำพิพากษา วิเคราะห์เนื้อหาแล้วจึงเขียนพรรณนาความ โดยมีกรอบแนวคิดงานวิจัยดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มี 1 ชนิด ได้แก่ การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยใช้การวิเคราะห์เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การศึกษาเอกสารปฐมภูมิ ได้แก่ ประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์ กฎหมายภาษีเงินเพิ่มเติม ประกาศข้อบังคับภาษีเงินรัตนโกสินทร์ศก 118 ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีเงิน ร.ศ.118 ข้อ 2 และพระราชบัญญัติภาษีเงินเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461 จากราชกิจจา

นุเบกษา ในช่วงรัชกาลที่ 5 ถึง 6 และเอกสารตุติฎมิ ได้แก่ หนังสือ ตำรา วารสารวิชาการ รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ คำพิพากษา และงานวิชาการอื่นที่เกี่ยวข้องโดยมีการแบ่งขั้นตอนรวบรวมข้อมูลออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดหัวข้อวิจัยที่จะทำการวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 4 รวบรวมเอกสารและคัดเลือกเฉพาะเอกสารที่เชื่อถือได้ และมีความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การศึกษาและวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ และเทคนิคของการวิเคราะห์ ตามแนวคิดและทฤษฎีการจัดระเบียบสังคมของทาลคอร์ท พาร์สัน ทฤษฎีความขัดแย้งของคาร์ล มาร์กซ์ ทฤษฎีความขัดแย้งของจอร์จ ซิมเมล ทฤษฎีหน้าต่างแตกของเจมส์ คิว วิลสัน และ จอร์จ แอล เคลลิ่ง และทฤษฎีต่างตอบแทนระหว่างกษัตริย์และประชาชนของซีเนียร์ (Senior) และประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์ กฎหมายภาษีเงินเพิ่มเติม ประกาศข้อบังคับภาษีเงิน รัตนโกสินทร์ ศก 118 ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีเงิน ร.ศ.118 ข้อ 2 และพระราชบัญญัติภาษีเงินเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดงานวิจัยและตอบคำถามในงานวิจัยชิ้นนี้ แล้วจึงสรุปผลการศึกษาและเขียนรายงานการวิจัยเชิงพรรณนาความ

ผลการวิจัย

1. ความสำคัญของกลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินเพื่อควบคุมผลประโยชน์ของสยามอยู่ที่การใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือรักษาระเบียบทางสังคมให้เป็นปกติสุขโดยรัฐซึ่งเป็นโครงสร้างในส่วนบนสุดตามทฤษฎีความขัดแย้งของคาร์ล มาร์กซ์ (โคเซอร์, 2533, หน้า 12-17) รัฐเป็นเจ้าของกลไกทางกฎหมายในการจำหน่ายและควบคุมเงินสำหรับคนในสยามซึ่งเป็นโครงสร้างส่วนล่างด้วยความแตกต่างทางโครงสร้างของสังคม จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกัน สยามจึงใช้วิธีการประนีประนอมเพื่อลดข้อขัดแย้งผ่านกลไกทางกฎหมายที่ทำให้ชนชั้นล่างต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดเพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อโครงสร้างส่วนบนคือรัฐ จนสามารถควบคุมสังคมได้สำเร็จ

ภาษีเงินจึงเป็นเครื่องมือควบคุมคนในสยามของรัฐที่สำคัญ โดยเน้นไปที่การควบคุมทางศีลธรรมที่สอดคล้องกับทฤษฎีความขัดแย้งของจอร์จ ซิมเมล (เพ็ญแข ประจวบปัจฉิม, 2528, หน้า 21) ที่แสดงถึงความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างความต้องการของรัฐที่ต้องการกำจัดเงินให้หมดสิ้นไป กับความต้องการของคนในสยามที่ต้องการบริโภคเงินทั้งสองชนชั้นเข้าใจความขัดแย้งดี จึงได้ทำการ

ประนีประนอมโดยใช้ภาษีฝิ่นประสานสอดคล้องระหว่างความขัดแย้งนั้น ทำให้รัฐได้ประโยชน์จากภาษี และคนในสยามก็ได้รับประโยชน์จากบริโศกฝิ่น

การประนีประนอมข้างต้นให้กลไกทางกฎหมายที่ให้อนุญาตในการทำบัญชีค้าฝิ่นอย่างเคร่งครัดเพื่อการจำกัดการครอบครองฝิ่น และสร้างระบบเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อตรวจสอบกระบวนการและจัดเก็บภาษี (กฎหมายภาษีฝิ่นเพิ่มเติม, 109) คนในสยามจึงได้ประโยชน์จากการบริโศกฝิ่นอย่างเต็มที่ กลไกนี้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้การจัดระเบียบทางสังคมที่เคร่งครัด และเป็นระเบียบเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากการกำหนดราคาฝิ่นสูงให้เท่ากันทุกมณฑล (ประกาศข้อบังคับภาษีฝิ่นรัตนโกสินทรศก 118, 117) เพื่อไม่ให้มณฑลใดขายเกินราคา หรือถูกกว่า หากใครซื้อฝิ่นในราคาที่ถูกกว่าจะถือว่าเป็นฝิ่นเถื่อน ผู้ใดครอบครองย่อมมีความผิดอีกทั้งสยามยังได้ใช้กฎหมายในเชิงป้องกันทางสังคมตามทฤษฎีหน้าต่างแตกของเจมส์ คิว วิลสัน และ จอร์จ แอล เคลลิ่ง (Wilson & Kelling, 1982) ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความกลัวในสังคมการค้าฝิ่นที่ถูกสร้างขึ้นและเป็นวัฒนธรรมย่อย ความกลัวที่ว่านี่คือการถูกห้ามมิให้จำหน่ายและสูบฝิ่นจนอาจทำให้เกิดความแตกแยกจนสังคมไร้ระเบียบในที่สุด เพื่อแก้ไขปัญหานี้ สยามจึงใช้ภาษีฝิ่นเป็นเครื่องมือสร้างดุลยภาพในสังคมที่ถูกสร้างขึ้นใหม่เพื่อปิดช่องว่างในการก่ออาชญากรรมจากการค้าฝิ่นเถื่อนซึ่งรัฐไม่สามารถควบคุมได้ เช่นเดียวกับปิดช่องหน้าต่างแตกหนึ่งบานเพื่อป้องกันอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นในบ้าน สยามจึงกำหนดให้เจ้าพนักงานต้องควบคุมโรงจำหน่ายฝิ่น และให้สูบฝิ่นในโรงสูบฝิ่นเท่านั้น จำกัดและตรวจสอบการครอบครองฝิ่นในแต่ละวันอย่างเคร่งครัด และเรียกเก็บผลประโยชน์ในภาษีฝิ่นไปพร้อมกัน พร้อมกับการปราบปรามฝิ่นเถื่อน เพื่อสร้างพันธะทางกฎหมายที่มั่นคง

กลไกทางกฎหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การมีใบอนุญาตให้สูบฝิ่นโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อให้ผู้สูบฝิ่นเข้าถึงฝิ่นได้ ทำให้ผู้สูบฝิ่นจึงถูกควบคุมอย่างเด็ดขาด และต้องปฏิบัติตามข้อบังคับโดยเคร่งครัด สยามจึงสามารถควบคุมปริมาณของการสูบฝิ่นได้อย่างแน่นอน ฝิ่นจึงกลายเป็นสินค้าควบคุมผ่านจัดจำหน่าย และการอนุญาตโดยผ่านรัฐเพียงช่องทางเดียวเท่านั้น (กฎหมายภาษีฝิ่นเพิ่มเติม, 109; พระราชบัญญัติภาษีฝิ่นเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461, 2460) รายได้จึงตกสู่รัฐบาลสยามได้โดยตรง และไม่สูญเสียผลประโยชน์จากการหลบเลี่ยงภาษี

2. กลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีฝิ่นเพื่อควบคุมผลประโยชน์ของสยามถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาการค้าและการสูบฝิ่นที่ผิดกฎหมาย เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดองค์กรโดยฝ่ายบริหารประเทศ คือ พระมหากษัตริย์ (อชพร จารุจินดา, 2546, www.krisdika.go.th) ในช่วงที่ก่อนมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ.2475 ที่ทรงเอาไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการออกกฎหมายที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมสยาม และบังคับการผ่านองค์กรของรัฐ และเจ้าพนักงาน โกวิท วงศ์สุวรรณ (2564) ได้อธิบายว่า ความสำคัญของกลไกทางกฎหมายอยู่ที่อำนาจ

ของรัฐธรรมนูญซึ่งในที่นี้คือพระมหากษัตริย์ที่ทรงออกกฎหมายออกมาควบคุมความประพฤติของคนในสยามที่การค้าและการสุบผืนให้มีผลทั่วไปทั้งราชอาณาจักรตั้งจะเห็นได้จากเหตุผลในประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์ที่ว่า “ด้วยต้องการควบคุมปริมาณของผืนเพื่อป้องกันไม่ไห้คนสุบผืนมากขึ้นโดยรัฐได้เข้ามาทำการควบคุมเรื่องการจัดเก็บภาษีจึงจัดตั้งเจ้าพนักงานโรงผืนเพื่อที่ทำการรับผิดชอบในการควบคุมการซื้อขายและรวมไปถึงควบคุมการตั้งโรงผืนแต่ละตำบล เพื่อให้ผู้ที่สุบและผู้ค้าผืนได้มีสถานที่ในการสุบผืน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ชาวสยามทุกคน” (ประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์, 108)

บทบาทของพระมหากษัตริย์ในฐานะรัฐธรรมนูญที่วางกลไกทางกฎหมายเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาช้านาน เพราะสยามมีความจำเป็นต้องรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ดังจะเห็นได้จากการชำระกฎหมายตราสามดวงในสมัยรัชกาลที่ 1 เช่น การบัญญัติกฎหมายและโทษสำหรับชายชู้ตามพระไอยการลักษณะพัวเมียในงานวิจัยของ พนิดา ตาละคำ, อริสา ศุภากรเสถียรชัย, และเขาวลิต สมพงษ์เจริญ (2564) ที่ศึกษาวิจัยถึงสภาพบังคับทางอาญาที่ลงโทษชายชู้ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสัมพัทธ์ เป็นการป้องกันสังคมเพื่อมิให้มีการกระทำความผิดซ้ำ และสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของสภาพบังคับทางอาญาที่เป็นการลงโทษเชิงศีลธรรมเพื่อให้โอกาสผู้เป็นชู้กลับตัวเป็นคนดีหรือในงานวิจัยของปริญญา เพ็ชรน้อย, กวินทิพย์ บัวแยม, และเขาวลิต สมพงษ์เจริญ (2563) ที่ศึกษาถึงพัฒนาการของกฎหมายหมิ่นพระมหากษัตริย์จากอาชญาหลวงสู่ประมวลกฎหมายอาญาที่พบว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลต่อการเคารพสถาบันพระมหากษัตริย์ทั้งในแง่ทัศนคติและความรู้สึกของประชาชน การปรับเปลี่ยนกฎหมายอย่างมีพลวัตก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยของสังคมอย่างมีความสัมพันธ์กัน

พระมหากษัตริย์ที่ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตรากฎหมายเป็นอำนาจที่สืบทอดมาตั้งแต่ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองและยังสืบเนื่องมาถึงยุครัฐธรรมนูญนิยมดังจะเห็นได้จากเนื้อความในรัฐธรรมนูญฉบับต่างๆ ที่กล่าวเอาไว้ว่าเมื่อ (สถาบันพระปกเกล้า. 2559, <http://wiki.kpi.ac.th>) เช่น ในรัฐธรรมนูญบัญญัติเอาไว้ว่าเมื่อทรงตรากฎหมายที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว ทรงลงพระปรมาภิไธย และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับเป็นกฎหมาย (อมร รักษาสัตย์. 2548, www.mcu.ac.th) พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ย่อมสะท้อนออกมาที่เนื้อหาในตัวบทกฎหมายในรูปของเจตนารมณ์ทางกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในชื่อกฎหมาย และคำปรารภ (มงคล เทียนประเทืองชัย, 2553, หน้า 113-137) เช่น มาตรการบังคับทางปกครองในการอนุญาตให้จัดตั้งโรงผืน และการจำกัดปริมาณผืนที่ทำการซื้อขายที่ควบคุมพฤติกรรมของคนในสยาม (วันวิสาข์ แก้วไทรฮุน, ธนพล สุขประสาท, และเขาวลิต สมพงษ์เจริญ. 2563, หน้า 59-87) ที่ได้กล่าวถึงคำปรารภของประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์ที่กล่าวถึงการควบคุมปริมาณของผืนเพื่อป้องกันไม่ไห้คนสุบผืนมากขึ้นการควบคุมการจัดเก็บภาษี การจัดตั้งเจ้าพนักงานโรงผืนเพื่อ

การควบคุมการซื้อขายและการตั้งโรงฝิ่นแต่ละตำบล เพื่อให้ผู้ที่สูบและผู้ค้าฝิ่นได้มีสถานที่ในการสูบบุหรี่

สยามได้พัฒนาและปรับปรุงกลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีฝิ่นอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละฉบับมีเจตนารมณ์เพื่อใช้กลไกทางภาษีเป็นเครื่องมือควบคุมทางการค้าสำหรับผู้ขายและผู้สูบบุหรี่ ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 5 ฉบับ ดังนี้

1) ประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์ เป็นจุดเริ่มต้นของการจัดเก็บภาษีฝิ่นที่ขบด้วยกฎหมาย และมีการประกาศใช้เพื่อให้คนในสยามทราบ มีกรมพระคลังมหาสมบัติ และเจ้าพนักงานเป็นผู้รับผิดชอบ ในประกาศฉบับนี้กำหนดให้ผู้ใดได้เป็นเจ้าของฝิ่นต้องส่งเงินล่วงหน้า 2 เดือนในอัตราที่กฎหมายกำหนด อันแสดงถึงระบบของการประมวลภาษีฝิ่นในรูปแบบเจ้าภาษีนายอากร (จุฬาลงกรณ์ราช และโชติสา ขาวสนิท. 2562, หน้า 67-90) และกำหนดหน้าที่ให้ทำบัญชีหางว่าวเพื่อควบคุมปริมาณฝิ่นที่ต้องจำหน่ายออกจากกรมพระคลังมหาสมบัติ และควบคุมราคาโดยห้ามมิให้เจ้าภาษีขายเกินไปกว่าที่รัฐกำหนด และยังได้กล่าวถึงฝิ่นเถื่อนซึ่งบังคับให้เจ้าพนักงานกำจัดให้สิ้นไปจากสยาม

2) กฎหมายภาษีฝิ่นเพิ่มเติมสะท้อนให้เห็นความห่อนยานของการบังคับใช้กฎหมายทำให้ฝิ่นเถื่อนแพร่ระบาดไปทั่วสยาม ทำให้นโยบายของรัฐที่ต้องการให้คนในสยามเลิกสูบบุหรี่เป็นไปได้อย่างจริงจังประกาศใช้กฎหมายควบคุมการสูบบุหรี่โดยเจ้าพนักงาน และกำหนดให้มีการตั้งเจ้าภาษีฝิ่น การเบิกฝิ่นรับส่งจำหน่าย การดำเนินคดีความ และบทเบ็ดเตล็ด โดยเจ้าพนักงานจะต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อให้การจัดเก็บภาษีฝิ่นมีความต่อเนื่อง และชำระความสำหรับผู้หนีการชำระภาษี (กฎหมายภาษีฝิ่นเพิ่มเติม, 109)

3) ประกาศข้อบังคับภาษีฝิ่น รัตนโกสินทร์ ศก 118 เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อตักเตือนและทำความเข้าใจร่วมกันของเจ้าภาษีอากร ผู้ซื้อ ผู้ขาย ผู้สูบบุหรี่ และเจ้าพนักงานเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงสูบบุหรี่ และร้านขายฝิ่นสูบบุหรี่ที่ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐการจัดหาฝิ่นต้องกระทำผ่านเจ้าพนักงาน ซึ่งคอยควบคุมปริมาณฝิ่นไม่ให้เกินปริมาณที่รัฐกำหนดในแต่ละวันและควบคุมอัตราราคาฝิ่นที่รัฐกำหนด เจ้าพนักงานจะเป็นผู้ขายในราคาที่ควบคุมโดยห้ามขายแพงหรือถูกกว่า ใบอนุญาตที่ออกให้กับโรงฝิ่น อยู่ 2 ประเภท คือ ยี่งงซี และร้านย่อย โดยยี่งงซีจะมีฝิ่นอยู่ในครอบครองเพื่อจำหน่ายได้ไม่เกิน 200 ตำลึงเงิน แต่ห้ามขายให้กับผู้ที่เป็นรายย่อย ส่วนร้านย่อยจะได้รับอนุญาตให้ขายฝิ่นโดยตรง และถูกจำกัดน้ำหนักฝิ่นให้ไม่เกิน 10 ตำลึงเงิน และอนุญาตให้สูบบุหรี่ในโรงฝิ่นได้อีกด้วย หากโรงฝิ่นครอบครองฝิ่นเกินกว่าที่กำหนดถือว่าเป็นฝิ่นเถื่อน หากตรวจพบจะถูกยึด และได้รับโทษตามกฎหมาย (ประกาศข้อบังคับภาษีฝิ่น รัตนโกสินทร์ ศก 118, 117)

4) ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีฝิ่น ร.ศ.118 ข้อ 2 เป็นการยกเลิกข้อ 2 ในประกาศข้อบังคับภาษีฝิ่น รัตนโกสินทร์ ศก 118 เรื่องการเปลี่ยนแปลงการอนุญาตให้ครอบครองฝิ่นใน

ร้านยี่งงซี และร้านย่อย โดยให้ร้านยี่งงซีครอบครองผืนเพิ่มขึ้นจากเดิมเป็นไม่เกิน 2,000 ตำลึงเงิน แต่ยังคงไม่อนุญาตให้จำหน่ายให้กับรายย่อย ส่วนร้านย่อยให้ครอบครองในปริมาณที่เท่าเดิม แต่เพิ่มปริมาณการครอบครองสำหรับร้านย่อยที่อยู่ไกลจากที่ทำการของเจ้าพนักงานโดยออกใบอนุญาตเป็นพิเศษให้ครอบครองผืนได้ไม่เกินกว่า 200 ตำลึงเงิน (ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีผืน ร.ศ.118 ข้อ 2, 2457)

5) พระราชบัญญัติภาษีผืนเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461 เป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงการซื้อขายผืน โดยต้องมีใบอนุญาตทั้งผู้ขายและผู้ซื้อ เป็นการห้ามไม่ให้คนในสยามครอบครองผืนเกินไปกว่าที่รัฐกำหนด ใบอนุญาตมีลักษณะเป็นลายลักษณ์อักษร และต้องมีไว้ติดตัวเสมอเพื่อให้เจ้าพนักงานสามารถตรวจสอบได้โดยสะดวก หากผู้ใดมีผืนครอบครองเกินกว่าที่รัฐกำหนดให้ถือว่าเป็นผืนเถื่อน ผู้นั้นจะต้องถูกลงโทษตามพระราชบัญญัติกำหนดโทษทำผืนเถื่อน ร.ศ.125 (พระราชบัญญัติภาษีผืนเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461, 2460)

ผู้วิจัยเห็นว่า กลไกทางกฎหมายที่สยามได้สร้างขึ้น ประกอบด้วย โครงสร้างของกฎหมาย ขั้นตอนการยื่นขออนุญาตตั้งโรงผืน เจ้าหน้าที่รัฐ การตรวจสอบ การควบคุมผู้ขายและผู้สูบผืน และสภาพบังคับทางกฎหมายที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎีการจัดระเบียบสังคมของทาลคอร์ท พาร์สัน (นิตยา สุวรรณชฎ, 2527 หน้า 64-69; สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2540, หน้า 34-37; สุเทพ สุทรเสถียร. 2540, หน้า 95-109) อันเป็นทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ที่แสดงให้เห็นว่าสยามพยายามจัดตั้งองค์กรทางสังคมโดยให้ผู้ขายและผู้สูบผืนซึ่งเป็นสมาชิกในสังคมซึ่งมีความสมัครใจเข้าไปร่วมกิจกรรมที่สยามได้อนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป้าหมายที่แท้จริงคือการลดปริมาณผืนให้หมดไป สยามจึงใช้วิธีการให้อนุญาตขายผืนเฉพาะร้านยี่งงซี และร้านย่อย และจำกัดปริมาณการครอบครองผืน และยังสามารถใช้วิธีการบังคับให้ซื้อผืนและสูบผืนในร้านที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

สยามได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างพ่อค้าผืน ลูกค้าผู้สูบผืนซึ่งเข้าใจบรรทัดฐานทางสังคมที่ถูกสร้างขึ้นใหม่โดยใช้ภาษีผืนเป็นเครื่องมือ และรับรู้ถึงสถานภาพของตนที่มีฐานะที่ด้อยกว่าพ่อค้า ซึ่งสามารถปฏิเสธการขายให้กับตนได้ ลูกค้าจึงสร้างเจตคติเฉพาะตนขึ้นมาเพื่อปฏิบัติต่อพ่อค้าผืนเพื่อให้สามารถซื้อผืนได้ พันธะทางสังคมจึงเกิดขึ้นอย่างยั่งยืน อีกทั้งสยามยังได้สร้างโทษทางอาญาเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย และบรรลุเป้าหมายในการขจัดผืนให้หมดไปในอนาคต

อย่างไรก็ดี ด้วยสังคมที่สร้างขึ้นมานี้ สยามต้องจัดการความตึงเครียดในสังคมใหม่ตามแนวคิดเรื่องความจำเป็นพื้นฐานของสังคมของทาลคอร์ท พาร์สัน ในฐานะที่สยามเป็นสถาบันการปกครอง และเป็นผู้สร้างระบบวัฒนธรรมการค้าผืน สยามจึงสร้างกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติต่อกันระหว่างผู้ขายและผู้ซื้อเพื่อรักษาระเบียบสังคมให้เกิดดุลยภาพ และปรับเปลี่ยนกฎระเบียบให้เหมาะสมอยู่เสมอ ดังจะเห็นได้จากประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีผืน ร.ศ.118 ข้อ 2 ที่กล่าวไว้ข้างต้น

สรุปผลการวิจัย

1. ความสำคัญของการใช้กลไกทางกฎหมายเพื่อจัดเก็บภาษีฝิ่น มีเป้าหมายสำคัญคือผลประโยชน์ทางภาษีที่เก็บเข้าท้องพระคลังหลวง เมื่อสยามต้องการบรรลุเป้าหมายทางภาษีจึงเข้ามาควบคุมการซื้อขายฝิ่น และการสูบฝิ่นอย่างเคร่งครัด รวมทั้งสร้างระเบียบกฎหมายที่สอดคล้องกับการบรรลุเป้าหมายพร้อมกับการป้องกันมิให้รัฐต้องสูญเสียผลประโยชน์ทางภาษีอันเป็นการลดความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ของสยามกับความต้องการบริโภคฝิ่นของคนในสยามตามทฤษฎีความขัดแย้ง และเป็นการป้องกันทางสังคมตามทฤษฎีหน้าต่างแตกโดยมิให้คนในสยามสูบฝิ่นได้อย่างเสรีเพื่อการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากการค้าฝิ่นที่ผิดกฎหมาย

2. การจัดเก็บภาษีฝิ่นเป็นกลไกทางกฎหมายที่สร้างความสัมพันธ์ขึ้นระหว่างการใช้อำนาจทางกฎหมายของรัฐกับผลประโยชน์ของประชาชน การค้าฝิ่นก่อให้เกิดวัฒนธรรมในสังคมย่อยระหว่างผู้ค้าฝิ่นและผู้สูบฝิ่นที่ต่างฝ่ายต่างยอมรับกฎเกณฑ์ที่ใช้จัดการปัญหาการสูบฝิ่นที่มีมากขึ้นตลอดเวลา รัฐจึงสร้างกระบวนการการให้อนุญาตให้มีการสูบฝิ่นที่ชอบด้วยกฎหมายภายใต้การควบคุมของรัฐทั้งปริมาณ จำนวนโรงฝิ่น การขออนุญาตตั้งโรงฝิ่น การจัดเก็บภาษีฝิ่น รวมไปถึงกับการพยายามกำจัดฝิ่นออกไปจากสยามซึ่งเป็นเจตนารมณ์สำคัญในการออกกฎหมายเหล่านี้

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้คือ การที่รัฐเรียกเก็บภาษีฝิ่นเป็นการบังคับให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายตามทฤษฎีต่างตอบแทนระหว่างกษัตริย์และประชาชนของซีเนียร์ (Senior) ซึ่งกล่าวว่า “เมื่อกษัตริย์ปกป้องคุ้มครองประชาชนให้ได้รับความสุขแล้ว ประชาชนเองต้องเคารพต่อกษัตริย์นั้นด้วย” (ถิราวดี สัตราพันธ์. 2554, หน้า 11-12) ซึ่งในสมัยรัชกาลที่ 5 พระมหากษัตริย์ยังทรงมีสถานะเป็นรัฐอธิปัตย์ พระองค์ทรงใช้พระราชอำนาจที่ทำให้การค้าฝิ่นถูกกฎหมาย และจัดเก็บภาษีจากประชาชนเพื่อแลกเปลี่ยนกับการคุ้มครองจากรัฐการค้าขายฝิ่นเจริญรุ่งเรืองขึ้นมาก เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงระบบผูกขาดการค้าขายฝิ่นโดยพระราชอำนาจให้แต่ละมณฑลสามารถนำฝิ่นไปจำหน่ายได้ และส่งคืนรายได้สู่ท้องพระคลังของสยามและสยามได้ออกแบบกลไกทางกฎหมายเพื่อบังคับให้ผู้ค้าฝิ่นและผู้สูบฝิ่นต้องเสียภาษี ซึ่งเต็มใจที่จะปฏิบัติตามและเป็นการจ่ายเงินตอบแทนการที่ทำให้ฝิ่นถูกกฎหมาย โดยผู้สูบฝิ่นต้องนำเงินมาจ่ายให้กับร้านค้าฝิ่นเท่ากับเป็นการเสียภาษีทางอ้อมให้กับรัฐ และร้านค้าก็จะเป็นฝ่ายนำภาษีทั้งหมดเข้าสู่ระบบคลังของรัฐโดยตรงผ่านเจ้าหน้าที่ซึ่งมีลักษณะการต่างตอบแทนซึ่งกันและกันตามทฤษฎีข้างต้น

จากผลการวิเคราะห์กลไกทางกฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีฝิ่น จะเห็นได้ว่าสยามใช้วิธีการสร้างกฎหมายขึ้นมาใหม่เพื่อจัดเก็บภาษีฝิ่น และแก้ปัญหาฝิ่นเถื่อนที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3

ต่อเนื่องมาถึงสมัยรัชกาลที่ 6 โดยใช้แก้ปัญหาที่หลากหลายซึ่งมีทั้งการออกกฎหมาย กระบวนการบังคับ และการลงโทษ โดยใช้พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ที่เพิ่มขึ้นจากรวมศูนย์อำนาจการปกครองเอาไว้ที่ส่วนกลางตามรูปแบบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

กฎหมายจึงเป็นเครื่องมือในการจัดระเบียบสังคมของสยามหลายด้าน ทั้งการบริหารราชการแผ่นดิน การแต่งข้าราชการฯ ในด้านการจัดเก็บภาษีฝิ่น สยามได้บริหารจัดการและปราบปรามฝิ่นเถื่อนที่เคยอยู่นอกการควบคุมของรัฐอย่างต่อเนื่องตั้งแต่กระบวนการนำเข้าฝิ่น การรับรองจากรัฐ การออกแบบการค้าปลีกให้กับร้านค้ารายใหญ่ และรายย่อยที่ได้รับอนุญาต ทำให้สามารถแก้ปัญหาฝิ่นเถื่อนที่แพร่เข้ามาในสยามได้ในระดับหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพันธ์ ชูทรานนท์ (2525) ซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเก็บภาษีของสยามที่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

ผู้วิจัยเห็นว่าสยามพยายามจัดระเบียบสังคมโดยใช้กฎหมายโดยประกาศอรรถฎีกาการพิพัฒน์กฎหมายภาษีฝิ่นเพิ่มเติม ประกาศข้อบังคับภาษีฝิ่นรัตนโกสินทร์ศก 118 ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีฝิ่น ร.ศ.118 ข้อ 2 พระราชบัญญัติภาษีฝิ่นเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461 และกฎหมายย่อยอื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการค้าฝิ่น และสร้างสังคมผู้ค้าฝิ่นที่เป็นส่วนหนึ่งในสังคมเดิมอันประกอบด้วยสมาชิกประเภทแรก คือ รัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้บังคับใช้กฎหมายจำกัดโควตาการนำเข้า และการค้าปลีก สมาชิกประเภทที่สองคือ ยี่งกษี และร้านค้าย่อย ซึ่งได้รับอนุญาตในครอบครองจำหน่ายฝิ่น และจัดสถานที่สำหรับการสูบฝิ่น และสมาชิกประเภทสุดท้ายคือ ผู้สูบฝิ่น ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพ่อค้าฝิ่นในฐานะผู้รับบริการ และต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย

สยามจัดการความขัดแย้งของสมาชิกเหล่านี้ให้เกิดความสมดุลระหว่างความต้องการของผู้สูบฝิ่น พ่อค้ากับความต้องการของรัฐในการจัดเก็บภาษีฝิ่น โดยสร้างระบบสังคมใหม่เพื่อให้สมาชิกทั้งสามประเภทมีความเข้าใจที่ตรงกันถึงเหตุผลและความจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อให้ดำรงตนอยู่ในสังคมใหม่ได้อย่างมั่นคงและก่อเกิดรายได้ที่แน่นอนและชัดเจน

การวางกลไกทางกฎหมายเพื่อจัดเก็บภาษีฝิ่นเป็นความพยายามในการจัดระเบียบสังคม และเป็นการลดอาชญากรรม ตามทฤษฎีการจัดระเบียบสังคมของทัลคอร์ท พาร์สัน ทฤษฎีความขัดแย้งของคาร์ล มาร์กซ์ ทฤษฎีความขัดแย้งของจอร์จ ซิมเมล และทฤษฎีหน้าต่างแตกของเจมส์ คิว วิลสัน และ จอร์จ แอล เคลลิ่งและสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องภาษีฝิ่นกับนโยบายด้านการคลังของรัฐบาลไทย พ.ศ.2367-2468 ของสุภาภรณ์ จรัสพัฒน์ (2523) ที่ได้มีการอธิบายเรื่องการใช้กลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีฝิ่นเพื่อรักษาระเบียบทางสังคมของผู้ค้าและผู้สูบฝิ่นที่ชัดเจนขึ้นกว่าแต่ก่อนเป็นการสร้างระบบกฎหมายบ้านเมืองขึ้นมาใหม่โดยอาศัยพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ สยามเลือกที่จะสร้างระบบกฎหมายขึ้นมาทดแทนการจัดเก็บภาษีแบบเดิมที่ใช้ระบบเจ้าภาษีนายอากร โดยสร้างรูปแบบของการจัดเก็บภาษีที่มีทั้งหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐและผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่สอดคล้องกับการจัดตั้งอรรถฎีกาการพิพัฒน์

ข้อดีของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ การสะท้อนให้เห็นภาพของการบังคับใช้กลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินที่ชัดเจนขึ้นว่าการศึกษาวิจัยในครั้งก่อนไม่ว่าจะเป็นบทความวิชาการของวันวิสาข์ แก้วไทรฮุน, ธนพล สุขประสาท และเชาวลิต สมพงษ์เจริญ (2563) เรื่องกฎหมายเงิน : เครื่องมือของรัฐในการควบคุมการบริโภคเงินระหว่างพุทธศักราช 2433-2510 งานวิจัยของสุทธิพันธ์ ชูทรานนท์ (2525) เรื่อง การเก็บภาษีอากรและผลกระทบต่อสังคมไทย พ.ศ. 2416-2475 หรืองานวิจัยของสุภาภรณ์ จรัสพัฒน์ (2523) เรื่องภาษีเงินกับนโยบายด้านการคลังของรัฐบาลไทย พ.ศ.2367-2468 งานวิจัยฉบับนี้จึงเป็นการพยายามสะท้อนให้เห็นภาพของกลไกทางกฎหมายที่ชัดเจนและแสดงให้เห็นถึงการใช้ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์เพื่อใช้บริหารจัดการกลไกทางกฎหมายได้อย่างสอดคล้อง และสร้างบรรทัดฐานใหม่ในการบังคับใช้กฎหมายภาษีที่เข้มแข็งขึ้นกว่าแต่ก่อน

ส่วนข้อเสียของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แม้งานวิจัยครั้งนี้จะสะท้อนให้เห็นกลไกทางสังคมแต่ยังขาดการศึกษาในเรื่องเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคม การเมือง การปกครองอย่างรอบด้าน ในช่วงรัชกาลที่ 3 ถึง 6 ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดเก็บภาษีเงินที่ครอบคลุมกลไกทางกฎหมายทั้งหมด และการอุดช่องว่างของการจัดเก็บภาษีเงินแบบเดิม งานวิจัยนี้ยังเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจและยังมีได้แสดงให้เห็นถึงการออกแบบกลไกกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินที่ชัดเจนนัก อาจเป็นเพราะข้อจำกัดของระยะเวลาที่ศึกษาวิจัย ข้อจำกัดของข้อมูลปฐมภูมิ และประสบการณ์ของผู้วิจัยจึงควรที่จะศึกษาเพิ่มเติมในงานวิจัยครั้งถัดไปให้ละเอียดลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ในการวิจัยครั้งถัดไปจึงควรให้ความสำคัญต่อบริบททางสังคม การเมือง การปกครองในช่วงรัชกาลที่ 3 ถึง 6 ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการจัดเก็บภาษีเงินที่ครอบคลุมกลไกทางกฎหมายทั้งหมด โดยให้ความสำคัญต่อทฤษฎีสังคมวิทยาทางกฎหมาย และการลงโทษ เพื่อสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงต่อบริบททางสังคม การเมือง และการปกครองที่สัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผู้บังคับใช้กฎหมายคนในสยาม และผู้กระทำความผิด

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ ข้อค้น จากงานวิจัยในครั้งนี สามารถกลไกทางกฎหมายที่ค้นพบไปประยุกต์ใช้กับการศึกษาวิจัยการจัดเก็บภาษีจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมายในรูปแบบอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน เช่น ภาษีและค่าธรรมเนียมการพนันขั้นต่อไป ภาษีโสเภณี โดยให้ความสำคัญกับกลไกทางกฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีของสยามเป็นสำคัญอันเป็นการนำผลของการวิจัยไปใช้เพื่อประโยชน์ในทางนิติศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการมหาวิทยาลัยในระดับบัณฑิตศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปศึกษาสภาพปัญหาของการจัดเก็บภาษีต่างๆ ของรัฐที่เกิดขึ้นในอดีต และสามารถนำมาใช้แก้ไข

ข้อผิดพลาดในการจัดเก็บภาษีต่างๆ ในปัจจุบันได้โดยใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ภาษีให้เหมาะสมกับภาวะการณ์ในปัจจุบัน และเป็นพื้นฐานแก่ผู้ที่ทำการศึกษาวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฎหมายภาษีเงินเพิ่มเติม. (109, 13 เมษายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 7 แผ่นที่ 2, หน้า 13.
- โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. (2564). **นโยบายและกลไกทางกฎหมาย ศึกษาตัวอย่างกรณีปัญหาภาษี:** สาเหตุ การแก้ไข และนโยบายใหม่.สืบค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2564, จาก <http://164.115.27.97/digital/files/original/68fed21468cf654ad688f1416b5b3bc1.pdf>.
- โคเซอร์, ลิวอิส เอ. (2533). **Master of Sociological Thought: Ideas in Historical and Social [แนวคิดทฤษฎีสังคมวิทยา ตอน คาร์ล มาร์กซ์]**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิตยา สุวรรณชฎ. (2527). **สังคมวิทยา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ถิราวดี สัตยานนท์. (2554). **มาตรการทางกฎหมายเพื่อจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สัญชาติไทยซึ่งมีเงินได้จากต่างประเทศ**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.
- ธวัชพล ทองอินทราช, และโชติสา ขาวสนิท. (2562). **วาทกรรมว่าด้วยโสเภณีในสังคมไทย**. **วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี**, 6(2), 67-90.
- ประกาศข้อบังคับภาษีเงิน รัตนโกสินทร์ ศก 118. (117, 19 กุมภาพันธ์). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 15 แผ่นที่ 47, หน้า 500-502.
- ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีเงิน ร.ศ. 118 ข้อ 2. (2457, 17 มกราคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 31, หน้า 497.
- ประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์. (108, 23 มีนาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 6 แผ่นที่ 51, หน้า 448.
- ปริญญา เพ็ชรน้อย, กวินทิพย์ บัวแย้ม และเชาวลิต สมพงษ์เจริญ. (2563). **พัฒนาการของกฎหมายหมิ่นพระมหากษัตริย์จากอาชญาหลวงสู่ประมวลกฎหมายอาญา**. **วารสารอยุธยาศึกษา**, 12(2), 52-65.
- ปรามินทร์ เครือทอง. (2547). **พระจอมเกล้า พระเจ้ากรุงสยาม = King Mongkut** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : มติชน.
- พนิดา ตาละคำ, อริสา ศุภากรเสถียรชัย และเชาวลิต สมพงษ์เจริญ. (2564). **สภาพบังคับทางอาญาในพระไอยการลักษณะหัวเมืองสำหรับชายชู้**. **วารสารอยุธยาศึกษา**, 13(2), 27-40.

- พระราชบัญญัติภาษีเงินเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461. (2460, 26 มีนาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 34, หน้า 643.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉนิก. (2528). **พื้นฐานทางสังคมวิทยาของการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มงคล เทียนประเทืองชัย. (2553). ทฤษฎีอรรถปริวรรตศาสตร์กับการตีความกฎหมาย. **วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**,3(1), 113–137.
- วันวิสาข์ แก้วไทรฮุน, ชนพล สุขประสาท และชาวลิต สมพงษ์เจริญ. (2563). กฎหมายฝัน : เครื่องมือของรัฐในการควบคุมการบริโภคฝิ่นระหว่างพุทธศักราช 2433-2510. **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา**,8(2), 59-87.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2559). **พระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกา**.สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2564, จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=พระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกา>.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2540). **ทฤษฎีสังคมวิทยา : เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิพันธ์ ชุทรานนท์. (2525). **การเก็บภาษีอากรและผลกระทบต่อสังคมไทย พ.ศ. 2416-2475**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเทพ สุนทรเกษม. (2540). **ทฤษฎีสังคมวิทยาร่วมสมัย**. เชียงใหม่: บริษัท สำนักพิมพ์โกลบอลวิชั่น จำกัด.
- สุภาภรณ์ จรัสพัฒน์. (2523). **ภาษีเงินกับนโยบายด้านการคลังของรัฐบาลไทย พ.ศ.2367-2468**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมร รักษาสัตย์. (2548). **พระราชอำนาจตามกฎหมาย**.ค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2564, จาก <https://www.mcu.ac.th/article/detail/14337>.
- อัชพร จารุจินดา. (2546). **การร่างกฎหมาย**.สืบค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2564, จาก https://www.krisdika.go.th/data/activity/act36.htm#_ftn1.
- Wilson, J. Q.&Kelling, G. L. (1982). **“Broken Windows: The police and neighborhood safety”**.Retrieved October 24, 2021, from <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1982/03/broken-windows/4465/>.

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ในธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ

กรณีศึกษา: กรุงเทพมหานคร

The Elderly's Behavior using Social Commerce in the Restaurant Business Case Study: Bangkok Province

นฤศร มังกรศิลา¹ นุจรี บุรีรัตน์²

Narusorn Mangkornsila¹ Nuchjaree Bureerat²

¹สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

¹Department of Food Service Industry, Faculty of Home Economics Technology,
Rajamangala University of Technology PhraNakron

²สาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดีย คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

²Department of Multimedia Technology, Faculty of Mass Communication Technology,
Rajamangala University of Technology PhraNakron

E-mail: narusorn.m@rmutp.ac.th; โทรศัพท์มือถือ: 089-0204555

Received: 19 June 2021

Revised: 22 October 2021

Accepted: 05 April 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ในธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา: กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบและปรับกลยุทธ์ทางการตลาดออนไลน์ในสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารได้อย่างเหมาะสม เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้วิธีการเก็บตัวอย่างในกรณีที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จำนวน 400 ตัวอย่าง ใช้แบบสอบถามในลักษณะปลายปิดและปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการศึกษา คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ และการทดสอบสมมติฐาน t-test และ F-test

ผลการวิจัยและแสดงข้อมูลทางสถิติวิเคราะห์ พบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (\bar{X} =51.7) มากกว่าเพศชาย (\bar{X} =48.3) อายุระหว่าง 60-69 ปี (\bar{X} =55.8) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (\bar{X} =53.3) มีสถานภาพสมรส (\bar{X} =79.0) มีรายได้ 10,001-20,000 บาท (\bar{X} =53.3) และอยู่

ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร 2) ประสิทธิภาพการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร มีความถี่ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ 1-3 วัน/ครั้ง (\bar{X} =86.5) ใช้สื่อออนไลน์ในการสั่งอาหาร และเครื่องดื่มในวันอาทิตย์ (\bar{X} =58.5) สั่งอาหารและเครื่องดื่มเวลา 12.00-15.00 น. (\bar{X} =43.5) โดยสั่งอาหารและเครื่องดื่มผ่าน Grab Food (\bar{X} =79.3) และ Line (\bar{X} =70.0) 3) พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครทั้ง 9 ด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.59) มี 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก และอีก 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 4) แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง เก็บข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้สูงอายุ จำนวน 50 เขต รวมผู้ให้สัมภาษณ์ 50 คน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลการปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ หรือ แอปพลิเคชันสั่งอาหารในด้านขั้นตอนการดำเนินการปรับปรุงแบบการดำเนินการให้เข้าใจง่ายขึ้นโดยปรับขนาดตัวอักษร ความตั้งใจในการสั่งซื้อ

คำสำคัญ: พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ / ธุรกิจร้านอาหาร / ผู้สูงอายุ

Abstract

The purposes of this research were to 1) investigate the elderly's behavior in commercial use of social media in the restaurant business in a case study of Bangkok province, and 2) provide a guideline for appropriately developing and adjusting online marketing models and strategies for commercial use of social media in restaurant business. A closed-ended and open-ended questionnaire was used to collect the data from 400 samples of the elderly using a sampling method for uncertain populations. Statistics used in the study were percentage, mean, standard deviation for each item, and hypothesis testing, t-test and F-test.

The research results were presented and statistical analysis was revealed that, 1) regarding personal factors, the majority of the elderly respondents were female (\bar{X} =51.7), aged between 60 and 69 (\bar{X} =55.8), received a bachelor's degree (\bar{X} =53.3), were married (\bar{X} =79.0), earned between 10,001-20,000 baht, and lived in Bangkok; 2) In term of experience, the most frequent use of social media in restaurant business for ordering food and beverage was 1-3 days per time (\bar{X} =86.5), on Sunday (\bar{X} =58.5), between 12:00 and 15:00 (\bar{X} =43.5), and via Grab Food (\bar{X} =79.3) and Line (\bar{X} =70.0); 3) as for the elderly's behavior in the commercial use of social media in the restaurant

business, nine aspects of the behavior were at a very high level ($\bar{X} = 3.59$), six were at a high level, and three were at a moderate level; 4) a semi-structured interview used to collect the data from 50 elderly interviewees in 50 districts revealed that most of them provided information on improvements to the social media or food ordering applications, in which the ordering process should be simpler and easier to use by adjusting the font size and adding attractiveness.

Keywords: Behavior in Commercial Use of Social Media / Restaurant Business / The Elderly

บทนำ

ปัจจุบันการทำตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีบทบาทสำคัญสำหรับการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ เพื่อถ่ายทอดข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าให้กับลูกค้าได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย (Tang & Zhang, 2018; Tapscott, 2015) สื่อสังคมออนไลน์มีความสำคัญต่อผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารสามารถกำหนดผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้ชัดเจน ส่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการไปยังกลุ่มเป้าหมายได้โดยตรง และผู้บริโภคสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเกิดความสะดวกสบายในการเลือกซื้อสินค้า และสร้างความพึงพอใจธุรกิจร้านอาหารที่ประยุกต์ใช้โซเชียลคอมเมิร์ซ (Social Commerce) (Cui, Mou, & Liu, 2018; Doha, Elnahla, & McShane, 2019) หรือสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ส่งผลให้ธุรกิจขนาดเล็กที่มีอัตราการเติบโตสูง และธุรกิจที่ต้องการเข้าถึงผู้บริโภคที่มีลักษณะสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเพื่อการดำเนินธุรกิจรวดเร็วมากขึ้น (Han, Xu, & Chen, 2018; Huang & Benyoucef, 2017) พัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารสามารถเข้าถึงผู้ใช้บริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมต่อธุรกิจร้านอาหารกับผู้ใช้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการสั่งอาหารได้อย่างสะดวกสบาย และรวดเร็ว โดยเฉพาะผู้สูงอายุเป็นวัยที่มีความแตกต่างจากวัยอื่นเกิดปัญหากับผู้สูงอายุในทุกด้านโดยเฉพาะด้านสังคม และสาธารณสุข ปัจจุบันจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2556) โดยประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปของประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีความสามารถในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์เพื่อดำเนินการสั่งซื้ออาหารและเครื่องดื่ม และสามารถชำระเงินผ่านสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์และแอปพลิเคชันได้เพื่อเพิ่มความความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต ส่งผลดีต่อผู้สูงอายุที่ใช้สื่อสังคม

ออนไลน์เชิงพาณิชย์ และแอปพลิเคชันไม่จำเป็นที่จะต้องเดินทางออกมาจากที่พักอาศัยเพื่อมารับประทานอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ ที่ผู้สูงอายุต้องการ และปัญหาการเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารของผู้สูงอายุมีผลต่อโอกาสในการสั่งอาหาร และเครื่องดื่มจากผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร และผู้ให้บริการสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบและปรับกลยุทธ์ทางการตลาดออนไลน์ในสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ใช้บริการสื่อสังคมออนไลน์ กลุ่มธุรกิจร้านอาหาร ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สูงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปที่พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 เขต และเคยใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ เนื่องจากประชากรที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีอยู่จำนวนมาก และไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ในการวิจัยครั้งนี้ จึงกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรการหาขนาดตัวอย่าง ในกรณีที่ไม่ทราบจำนวนประชากร โดยกำหนดความเชื่อมั่น 95% เลือกลุ่มตัวอย่างโดยความสะดวก (Convenience Sampling) ในพื้นที่พักอาศัยในแหล่งชุมชน หรือหมู่บ้านที่มีผู้สูงอายุพักอาศัยอยู่ที่ยินดีให้ข้อมูล โดยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่สอดคล้องกับลักษณะประชากรในการศึกษาครั้งนี้ จนครบตามจำนวนที่ต้องการ คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูป ของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, 2557) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน และสุ่มแบบบังเอิญ

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารที่แตกต่างกัน

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mix Method Research) ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ในธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา: กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็น 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างจากการศึกษาค้นคว้า ตำรา หนังสือ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ในธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา: กรุงเทพมหานครโดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะของแบบสอบถามคือ ตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ และเขตที่อาศัยอยู่

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ได้แก่ ความถี่ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ช่วงวันการสั่งอาหารและเครื่องดื่ม ช่วงเวลาการสั่งอาหารและเครื่องดื่ม และประเภทสื่อสังคมออนไลน์ที่เลือกใช้เพื่อสั่ง

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ในธุรกิจร้านอาหารสำหรับผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา: กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามแบบปลายเปิดที่ให้ตอบแบบสอบถาม ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด แต่ครอบคลุมประเด็นวิจัย สัมภาษณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์แบบกว้างๆ ให้อิสระในการตอบคำถามสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร มี 2 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ทั้งหมด 400 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา: กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ที่ยินดีให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามออนไลน์ โดยผู้ศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2563 (เฉลี่ยระยะเวลาเก็บข้อมูลตามช่วงระยะเวลาผ่อนคลายการกักบริเวณสำหรับควบคุมโรคโควิด-19 ระลอกที่ 1 เพื่อลดการแพร่กระจายของโรค)
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาพิจารณาเฉพาะแบบสอบถามที่มีข้อมูลสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายผลต่อไป
3. เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยมีคำถามแบบกว้างๆ เพื่อให้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 50 เขต (เขตละ 1 คน) จำนวน 50 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ผู้ศึกษาจะทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ใช้อธิบายข้อมูลและลักษณะข้อมูลทั่วไปที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ ร้อยละ อัตราส่วน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน สถิติ t-test เพื่อใช้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม โดยนำมาใช้ทดสอบปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศโดยใช้สูตร Independent t-test ณ ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 95 (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563) สถิติ F-test ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวใช้ทดสอบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ กรณีที่พบความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้สูตรตามวิธีของ Scheffe' (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563)

ผลการวิจัย

1. สมมติฐานการวิจัย สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานทางสถิติได้ ดังนี้
 - 1.1 สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารที่แตกต่างกัน พบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้ มีประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 แต่สถานภาพที่แตกต่างกันมีผลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

1.2 สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารที่แตกต่างกัน พบว่า อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารที่ระดับนัยสำคัญ .05 แต่เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารไม่แตกต่างกัน (ทั้ง 9 ด้าน) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ในธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา: กรุงเทพมหานคร ได้ผลการวิจัย 2 ส่วน

2. พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา: กรุงเทพมหานคร โดยมี

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ในธุรกิจร้านอาหาร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.7 อายุระหว่าง 60-69 ปี ร้อยละ 55.8 และจบการศึกษา ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 53.3 สถานภาพสมรส ร้อยละ 79.0 รายได้ 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 53.3 อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครทั้งหมด 50 เขต โดยแบ่งออกเป็นเขตละ 8 คน ร้อยละ 2.0

ประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร มีความถี่ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ 1-3 วัน/ครั้ง ร้อยละ 86.3 ช่วงวันการสั่งอาหารและเครื่องดื่ม นิยมสั่งในช่วงวันอาทิตย์ ร้อยละ 58.5 ช่วงเวลาการสั่งอาหารและเครื่องดื่มส่วนใหญ่สั่งเวลา 12.00-15.00 น. ร้อยละ 43.5 ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อสั่งอาหารและเครื่องดื่มผ่าน Line ร้อยละ 70.0 ส่วนใหญ่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อสั่งอาหารและเครื่องดื่มผ่าน Grab Food ร้อยละ 79.3

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา: กรุงเทพมหานครเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบมาก ($\bar{X}=4.01$) ($S.D.=1.005$) ได้แก่ 1) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยให้เข้าถึงข้อมูล หรือสารสนเทศสำคัญต่างๆ ได้ด้วยตนเองอย่างรวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์ 2) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยให้พึ่งตนเองได้มากขึ้น โดยสั่งอาหารหรือเครื่องดื่มมารับประทานเองที่บ้านได้อย่างสะดวก และ 3) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยลดการเดินทางออกไปข้างนอก ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของครอบครัวไม่ต้องรบกวนลูกหลานให้พาไปที่ร้านอาหาร มีค่า \bar{X} เท่ากับ 4.09, 4.01 และ 4.01 ตามลำดับ

2.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบมาก ($\bar{X}=3.95$) (S.D.=0.982) ได้แก่ 1) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยให้ติดต่อสื่อสารและติดตามข้อมูลได้ตลอดเวลา ส่งผลดีต่อการติดต่อสอบถามข้อมูลกับธุรกิจร้านอาหาร 2) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์อำนวยความสะดวกในการสื่อสารกับธุรกิจร้านอาหาร สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับอาหารหรือเครื่องดื่มต่างๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบข้อมูลที่ดีที่สุดก่อนเลือกซื้อ และ 3) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยให้ติดต่อสื่อสารกับเพื่อนได้สะดวก และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ผ่านหน้าจอโทรศัพท์มือถือได้ มีค่า \bar{X} เท่ากับ 4.04, 3.98 และ 3.92 ตามลำดับ

2.3 ด้านการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบมาก ($\bar{X}=3.86$) (S.D.=0.992) ได้แก่ 1) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สร้างคุณค่าให้กับการเรียนรู้สิ่งใหม่อย่างสม่ำเสมอ เกิดทักษะทางด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับการสั่งอาหารหรือเครื่องดื่มต่างๆ 2) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เรื่องของการสั่งอาหารและเครื่องดื่มต่างๆ ที่ตรงตามความต้องการของตนเองมากที่สุด และ 3) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยสร้างสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการปรับตัวที่ดีในสังคมดิจิทัล มีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.90, 3.90 และ 3.82 ตามลำดับ

2.4 ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบมาก ($\bar{X}=3.83$) (S.D.=0.949) ได้แก่ 1) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อได้ดีขึ้นด้วยการแบ่งหมวดหมู่ของอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ เพื่อให้ง่ายต่อการเลือกซื้อ 2) สื่อสังคมออนไลน์สร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดการแบ่งปันเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องของอาหาร หรือเครื่องดื่มที่มีประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ ส่งผลให้เกิดการสั่งซื้ออาหารและเครื่องดื่มจากผู้ใช้อื่นๆ เพิ่มขึ้น และ 3) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ในยุคนิยมต่างๆ ได้ดี เกิดการสร้างการมีส่วนร่วมและเกิดความใกล้ชิดเพิ่มขึ้นในครอบครัว ชุมชน และสังคมโดยรอบที่อาศัยอยู่ มีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.92, 3.82 และ 3.81 ตามลำดับ

2.5 ด้านการรับรู้ปัญหา พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบมาก ($\bar{X}=3.61$) (S.D.=0.974) ได้แก่ 1) เข้าใจความต้องการของตนเองเกี่ยวกับอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ ทางด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุของธุรกิจร้านอาหาร 2) จิตใจเบิกบานและแจ่มใสทุกครั้งที่ได้รับรู้ความต้องการเกี่ยวกับอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ ที่ผู้สูงอายุอยากรับประทาน และ 3) สภาพครอบครัวที่ดีมีอิทธิพลต่อการรับรู้ปัญหาในการตอบสนองความต้องการที่ดีขึ้น ลูกหลานให้การสนับสนุนให้สั่งซื้ออาหาร หรือเครื่องดื่มด้วยตนเอง มีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.68, 3.63 และ 3.62 ตามลำดับ

2.6 ด้านการประเมินทางเลือก พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบมาก ($\bar{X}=3.43$) (S.D.=0.915) ได้แก่ 1) เปรียบเทียบทางเลือกจากสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร 2) พิจารณาตามความน่าเชื่อถือที่มีตราผลิตภัณฑ์ โดยเลือกตราผลิตภัณฑ์ที่ชื่นชอบเป็นตัวเลือกแรกก่อน และ 3) พิจารณาตามประสบการณ์ในการรับประทานอาหารหรือเครื่องดื่มต่างๆ ที่เคยใช้บริการในครั้งก่อน มีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.49, 3.47 และ 3.44 ตามลำดับ และมีระดับความชอบปานกลาง ได้แก่ 1) เปรียบเทียบทางเลือกจากเว็บไซต์ต่างๆ 2) พิจารณาตามคุณลักษณะของอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ ที่ต้องการซื้อเป็นหลัก เช่น ดีต่อสุขภาพ ไม่หวาน ไม่มัน ไม่เค็ม เป็นต้น และ 3) เปรียบเทียบทางเลือกจากเว็บบอร์ดต่างๆ มีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.39, 3.38 และ 3.37 ตามลำดับ

2.7 ด้านการตัดสินใจซื้อ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบปานกลาง ($\bar{X}=3.41$) (S.D.=0.885) ได้แก่ 1) อาหารหรือเครื่องดื่มต่างๆ นำรับประทานตามที่ได้ตัดสินใจซื้อผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร 2) ระดับราคาที่เหมาะสมกับปริมาณของอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ ตามที่ได้ตัดสินใจซื้อผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร และ 3) เข้าถึงหน้าร้านของธุรกิจร้านอาหารได้สะดวก และสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารได้สะดวก มีค่า \bar{X} เท่ากัน คือ 3.42 ตามลำดับ และมีระดับความชอบปานกลาง ได้แก่ จัดหมวดหมู่อาหารและเครื่องดื่มได้ดีทำให้ตัดสินใจซื้อผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารได้สะดวก โดยแบ่งหมวดหมู่ตามช่วงวันสำคัญ เช่น วันสงกรานต์ วันตรุษจีน วันคริสต์มาส เป็นต้น มีค่า \bar{X} เท่ากัน 3.3

2.8 ด้านการค้นหาข้อมูล พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบปานกลาง ($\bar{X}=3.16$) (S.D.=0.960) ได้แก่ 1) ใช้ประสบการณ์ของตนเองในการพิจารณาข้อมูลอาหารหรือเครื่องดื่มต่างๆ ที่ต้องการ 2) ทดลองใช้แอปพลิเคชันสั่งอาหารด้วยตนเอง ไม่ต้องการรบกวนใคร และ 3) ค้นหาข้อมูลจากแอปพลิเคชันสั่งอาหารโดยตรง เพื่อสำรวจข้อมูลว่ามีอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ ที่ต้องการ มีค่า \bar{X} เท่ากัน 3.39, 3.28 และ 3.26 ตามลำดับ

2.9 ด้านการประเมินผลหลังการซื้อ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบปานกลาง ($\bar{X}=3.08$) (S.D.=0.997) ได้แก่ 1) แบ่งปันประสบการณ์การสั่งอาหารและเครื่องดื่มทางด้านบวก ให้กับเพื่อน ลูกหลานญาติพี่น้องผ่านสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร มีค่า \bar{X} เท่ากัน 3.66 และมีความชอบปานกลาง ได้แก่ 1) ซื้อซ้ำ (Repurchase) และการบอกต่อ (Word of Mouth) ให้เพื่อน ลูกหลาน ญาติพี่น้อง ซื้อด้วยความรู้สึกดีต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารของธุรกิจร้านอาหาร 2) แบ่งปันประสบการณ์

การสั่งอาหารออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ ให้กับเพื่อน ลูกหลานญาติพี่น้อง ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารและ 3) แบ่งปันประสบการณ์การสั่งอาหารออนไลน์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ถูกต้องตรงใจ ให้กับเพื่อน ลูกหลานญาติพี่น้อง ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารมีค่า \bar{X} เท่ากัน 3.34, 3.26 และ 3.25 ตามลำดับ และมีความชอบน้อยได้แก่ 1) การร้องเรียน (Complain) เกี่ยวกับอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ ที่ไม่ตรงตามความต้องการ และได้ธุรกิจร้านอาหารออกมาแสดงความรับผิดชอบต่อความผิดพลาด โดยจัดส่งอาหาร หรือเครื่องดื่มให้ใหม่ มีค่า \bar{X} เท่ากัน 1.96

3. แนวทางการพัฒนารูปแบบและปรับกลยุทธ์ทางการตลาดออนไลน์ในสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร

3.1 การเริ่มเรียนรู้วิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารจากที่ใดพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ผ่านแอปพลิเคชัน Line / Facebook และเพื่อนที่ทำงาน ลูกหลาน หรือคนใกล้ชิดสอนให้เริ่มใช้งานสื่อสังคมออนไลน์และแอปพลิเคชัน และเริ่มเรียนรู้การใช้แอปพลิเคชันด้วยตนเองผ่าน Google

3.2 วิธีการสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่ม ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร พิจารณาจากปัจจัยใดเป็นหลัก พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลว่าพิจารณาวิธีการสั่งอาหารหรือเครื่องดื่มโดยเลือกการสั่งอาหารเป็นชุดมาทานกันหลายคนช่วยให้ประหยัด บางครั้งสั่งอาหารสุขภาพมารับประทาน และสั่งอาหารโดยการเลือกโปรโมชั่นโดนใจ

3.3 วิธีการชำระเงินสำหรับการสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่ม ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร ใช้วิธีการใดในการชำระเงิน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลวิธีการชำระเงินสำหรับการสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่ม โดยจ่ายผ่านแอปพลิเคชันสั่งอาหาร จ่ายผ่านบัตรเครดิต ใช้แอปพลิเคชันชำระเงิน (wallet) เพิ่มความสะดวกในการชำระเงินและบางครั้งจ่ายเงินสด (ชำระเงินปลายทาง)

3.4 ประโยชน์ที่ได้จากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลประโยชน์ที่ได้จากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ หรือ แอปพลิเคชันสั่งอาหารของผู้สูงอายุว่าได้ทราบข่าวสารข้อมูล / การติดต่อสื่อสาร ไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทาง หรือไม่ต้องขับรถออกจากบ้านเพื่อเดินทางไปร้านอาหารในช่วงโควิด-19 สภาพอากาศหรือการจราจรแออัด มีความสะดวก รวดเร็วในการจัดส่งอาหารที่สั่ง และสามารถสั่งซื้ออาหารเวลาใดก็ได้

3.5 ต้องการให้ปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ หรือ แอปพลิเคชันสั่งอาหาร มีอะไรเพิ่มเติมให้ผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวกขึ้น พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลความต้องการให้ปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ หรือ แอปพลิเคชันสั่งอาหารใน

ด้านขั้นตอนการดำเนินการให้น้อยลง ปรับรูปแบบการดำเนินการให้เข้าใจง่ายขึ้น เช่น ปรับขนาดตัวอักษร ความดึงดูดใจในการสั่งซื้อ เป็นต้น ให้สามารถสั่งอาหารได้หลากหลายประเภทและหลากหลายร้านได้ในครั้งเดียวกัน และแอปพลิเคชันสั่งอาหารไม่ควรมีโฆษณามากเกินไป หรือส่งเสริมการขายที่ไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และนำเสนอเกินความเป็นจริงมากเกินไป ต้องการให้ลดค่าบริการจัดส่งอาหารให้ถูกลง

สรุปผลการวิจัย

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุมีความสำคัญต่อผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร ส่งผลให้ธุรกิจร้านอาหารขนาดเล็กที่มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นและพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารสามารถเข้าถึงผู้ใช้บริการที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมต่อกับธุรกิจร้านอาหารเพื่ออำนวยความสะดวกในการสั่งอาหารโดยสถานภาพของผู้สูงอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และเพศของผู้สูงอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารไม่แตกต่างกันทุกด้าน คือ ด้านคุณภาพ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการรับรู้ปัญหา ด้านการประเมินทางเลือก ด้านการตัดสินใจซื้อ ด้านการค้นหาข้อมูล และด้านการประเมินผลหลังการซื้อจากงานวิจัยนี้ได้แนวทางในการพัฒนารูปแบบและปรับกลยุทธ์ทางด้านการตลาดออนไลน์ในสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารจากการเรียนรู้ของผู้สูงอายุใช้สื่อสังคมออนไลน์หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์ และเฟซบุ๊กจากเพื่อนที่ทำงาน จากลูกหลาน หรือคนใกล้ชิดคิดส่วนวิธีการสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่ม ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร พิจารณาจากวิธีการสั่งอาหารหรือเครื่องดื่มโดยเลือกการสั่งอาหารเป็นชุดมาทานกันหลายคนช่วยให้ประหยัด โดยเลือกโปรโมชั่นที่เหมาะสมส่วนวิธีการชำระเงินของผู้สูงอายุสำหรับการสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารโดยจ่ายผ่านแอปพลิเคชันสั่งอาหาร จ่ายผ่านบัตรเครดิตจ่ายผ่านแอปพลิเคชันชำระเงินโดยตรงและบางครั้งจ่ายเงินสดส่วนประโยชน์ที่ผู้สูงอายุได้จากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารของผู้สูงอายุได้ทราบข่าวสารข้อมูล การติดต่อสื่อสารกับธุรกิจร้านอาหาร ไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางหรือไม่ต้องขับรถออกจากบ้าน และผู้สูงอายุต้องการให้ปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารมีอะไรเพิ่มเติมให้ผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวกขึ้นในด้านขั้นตอนการดำเนินการให้น้อยลง ปรับรูปแบบการดำเนินการให้เข้าใจง่ายขึ้น ปรับขนาดตัวอักษร และสั่งอาหารได้หลากหลายประเภทและหลากหลายร้านได้ในครั้งเดียวกัน แอปพลิเคชันสั่งอาหารไม่ควรมีโฆษณามากเกินไป หรือส่งเสริมการขายที่ไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

อภิปรายผลการวิจัย

1. สมมติฐานการวิจัย

1.1 ประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร
ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ที่แตกต่างกันมีผลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารไม่แตกต่างกัน และสถานภาพที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 สอดคล้องกับ สุภาวดี ปิ่นเจริญ (2558) ทำการศึกษา การตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการจองร้านอาหารผ่านโมบายแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านการบอกต่ออิเล็กทรอนิกส์และการยอมรับเทคโนโลยี ด้านลักษณะการใช้งาน และด้านความคาดหวังจากการใช้งานไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการจองร้านอาหารผ่านโมบายแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร

1.2 พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารสำหรับผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า เพศที่แตกต่างก็มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารไม่แตกต่างกัน 1) ด้านคุณภาพชีวิตพบว่า ระดับการศึกษา สถานภาพ และเขตที่อยู่อาศัย มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน แต่รายได้ที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารด้านคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ 2) ด้านการเรียนรู้พบว่า อายุ สถานภาพ และเขตที่อยู่อาศัย มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน แต่พบว่า ระดับการศึกษาและรายได้ ที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารด้านความรู้ แตกต่างกันในที่ระดับนัยสำคัญ .05 ไม่สอดคล้องกับ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ 3) ด้านการติดต่อสื่อสารพบว่า อายุมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการติดต่อสื่อสาร ไม่แตกต่างกัน แต่ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ เขตที่อยู่อาศัย ที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารด้านการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกันในที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ไม่สอดคล้องกับ Paitoon

(2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ

4) ด้านการมีส่วนร่วมพบว่า อายุมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน แต่พบว่า ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ ที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการมีส่วนร่วม แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05 ไม่สอดคล้องกับ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ

5) ด้านการรับรู้ปัญหาพบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และเขตที่อยู่อาศัย มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการรับรู้ปัญหา ไม่แตกต่างกัน แต่พบว่าสถานภาพที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารด้านการรับรู้ปัญหา แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ

6) ด้านการค้นหาข้อมูลพบว่า อายุ สถานภาพ รายได้ และเขตที่อยู่อาศัย มีพฤติกรรม การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการค้นหาข้อมูล ไม่แตกต่างกัน แต่พบว่า ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ สำหรับธุรกิจร้านอาหารสำหรับผู้สูงอายุด้านการค้นหาข้อมูล แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05 ไม่สอดคล้องกับ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ

7) ด้านการประเมินทางเลือกพบว่า อายุ สถานภาพ รายได้ และเขตที่อยู่อาศัย มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการประเมินทางเลือก ไม่แตกต่างกัน แต่พบว่าสถานภาพที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารสำหรับผู้สูงอายุด้านการประเมินทางเลือก แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05 ไม่สอดคล้องกับ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ

8) ด้านการตัดสินใจซื้อพบว่า อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการตัดสินใจซื้อ ไม่แตกต่างกัน แต่พบว่า สถานภาพที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารสำหรับผู้สูงอายุด้านการตัดสินใจซื้อ แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ

9) ด้านการประเมินผลหลังการซื้อพบว่า อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ และเขตที่อยู่อาศัย มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการประเมินผลหลังการซื้อไม่แตกต่างกัน ในระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ

2. พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา : กรุงเทพมหานคร

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเรื่องปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายมีอายุระหว่าง 60-69 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี สถานภาพสมรส มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท และผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารไม่แตกต่างกัน ในระดับนัยสำคัญ 0.05 แต่พบว่า อายุที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารแตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05 ไม่สอดคล้องกับ การศึกษาของ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ แต่ระดับการศึกษาไม่ส่งผลต่อคุณลักษณะการซื้อผลิตภัณฑ์และบริการของผู้บริโภคที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์

ประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ 1-3 วัน/ครั้ง ใช้สื่อออนไลน์ในการสั่งอาหารและเครื่องดื่มในวันอาทิตย์ สั่งอาหารและ

เครื่องดื่มเวลา 12.00-15.00 น. โดยสั่งอาหารและเครื่องดื่มผ่านสื่อออนไลน์ Line ผ่านแอปพลิเคชัน Grab Food สอดคล้องกับ กันทพล บันทัดทอง (2558) ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มคนผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นิยมใช้ Facebook, Twitter และ Line แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่แตกต่างซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ที่พบว่า การใช้แอปพลิเคชันมีประโยชน์ที่ได้จากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ หรือ แอปพลิเคชันสั่งอาหารของผู้สูงอายุว่าได้ทราบข่าวสารข้อมูล/การติดต่อสื่อสาร (Basu, 2018) ไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางหรือไม่ต้องขับรถออกจากบ้านเพื่อเดินทางไปร้านอาหารในช่วงฝนตกหรือการจราจรแออัด มีความสะดวก รวดเร็วในการจัดส่งอาหารที่สั่ง และสามารถสั่งซื้ออาหารเวลาใดก็ได้

จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ด้านคุณภาพชีวิต พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบมากทุกด้าน สอดคล้องกับ สุภาวดี ปิ่นเจริญ (2558) ทำการศึกษา การตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการจอร์จร้านอาหารผ่านโมบายแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านความบันเทิง ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ด้านกระแสนิยม ด้านการสนองความต้องการเฉพาะ และการยอมรับเทคโนโลยี ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านความไว้วางใจมีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการจอร์จร้านอาหารผ่านโมบายแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร

3. แนวทางการพัฒนารูปแบบและปรับกลยุทธ์ทางการตลาดออนไลน์ในสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เก็บข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้สูงอายุ จำนวน 50 เขต รวมผู้ให้สัมภาษณ์ 50 คน ดังนี้ 1) การเริ่มเรียนรู้วิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารจากที่ใดพบว่าส่วนใหญ่ให้ข้อมูลการใช้สื่อสังคมออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน Line / Facebook และเพื่อนที่ทำงาน ลูกหลาน หรือคนใกล้ชิดสอนให้เริ่มใช้งาน 2) วิธีการสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่ม ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร พิจารณาจากปัจจัยใดเป็นหลักพบว่า พิจารณาวิธีการสั่งอาหารหรือเครื่องดื่มโดยเลือกการสั่งอาหารเป็นชุด ช่วยให้ประหยัดราคาได้ สั่งอาหารโดยการเลือกโปรโมชันโดนใจ 3) วิธีการชำระเงินสำหรับการสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่ม ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร ใช้วิธีการใดในการชำระเงิน พบว่า วิธีการชำระเงินสำหรับการสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่ม โดยจ่ายผ่านแอปพลิเคชันสั่งอาหาร จ่ายผ่านบัตรเครดิตใช้แอปพลิเคชันชำระเงิน และจ่ายเงินสด (ชำระเงินปลายทาง) 4) ประโยชน์ที่ได้จากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารของผู้สูงอายุพบว่า ได้ทราบข่าวสารข้อมูล/การติดต่อสื่อสาร รวดเร็วในการจัดส่งอาหารที่สั่ง 5) ต้องการให้ปรับปรุง

และพัฒนาเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ หรือ แอปพลิเคชันสั่งอาหาร มีอะไรเพิ่มเติมให้ผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวกขึ้นพบว่า ควรปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ แอปพลิเคชันสั่งอาหารในด้านขั้นตอนการดำเนินการให้น้อยลง ปรับรูปแบบการดำเนินการให้เข้าใจง่ายขึ้น ปรับขนาดตัวอักษร ความตั้งใจในการสั่งซื้อ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ควรศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุในภูมิภาคอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบและปรับกลยุทธ์ทางการตลาดออนไลน์

เอกสารอ้างอิง

- กันตพล บันทัดทอง. (2558). พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และความพึงพอใจของกลุ่มคนผู้สูงอายุ ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. (พิมพ์ครั้งที่ 18). นนทบุรี: เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2556). เลขาธิการ ก.พ. เผยเตรียมปรับอายุเกษียณ. สืบค้นเมื่อ 21 ตุลาคม 2563, จาก <http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/index.php>
- สุภาวดี ปิ่นเจริญ. (2558). การตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการจอร์นร้านอาหารผ่านโมบายแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- Basu, S. (2018). Information search in the internet markets: Experience versus search goods. *Electronic Commerce Research and Applications*, 30, 25-37.
- Cui, Y., Mou, J., & Liu, Y. (2018). *Knowledge mapping of social commerce research: a visual analysis using CiteSpace*. Springer Science+Business Media.
- Doha, A., Elnahla, N., & McShane, L. (2019). Social commerce as social networking. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 47, 307–321.
- Han, H., Xu, H. & Chen, H. (2018). Social commerce: A systematic review and data synthesis. *Electronic Commerce Research and Applications*, 30, 38-50.
- Huang, Z., & Benyoucef, M. (2017). The effects of social commerce design on consumer purchase decision-making: An empirical study. *Electronic Commerce Research and Applications*, 25, 40–58.

- Paitoon, P. (2018). Factors Influencing a Thai Individual's Trust and Distrust in Social Commerce. **Humanities, Arts and Social Sciences Studies**, 18(3), 757-808.
- Tang, J., & Zhang, P. (2018). The impact of atmospheric cues on consumers' approach and avoidance behavioral intentions in social commerce websites. **Computers in Human Behavior**, 10(1016), 38–48.
- Tapscott, D. (2015). The digital economy. **ANNIVERSARY EDITION: rethinking promise and peril in age of networked intelligence**. (2nd ed.). New York: McGraw-Hill.

บทคัดย่อบทความวิจัย: ส่วนประกอบของเนื้อหาและการเชื่อมโยงความ Research Article Abstract: Components of Content and Coherence

สุรีย์รัตน์ บำรุงสุข^{1*} สิริวรรณ นันทจันทูล²

Sureerat Bumrungsuk^{1*} Siriwan Nantachantoon²

¹ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ
หลักสูตรนานาชาติ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹Lecturer in charge of Bachelor of Arts Program in Communicative Thai Language
International Program, Faculty of Humanities, Kasetsart University

²ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²Lecturer in charge of Bachelor of Arts Program in Thai Language, Faculty of Humanities,
Kasetsart University

E-mail: sureerat.m@ku.th; โทรศัพท์มือถือ: 0819290497

Received: 21 March 2022

Revised: 16 May 2022

Accepted: 20 June 2022

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาส่วนประกอบของเนื้อหาและการเชื่อมโยงความ
ในบทคัดย่อบทความวิจัย ตัวบทที่ใช้ศึกษาคือบทคัดย่อบทความวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่ในวารสาร
วิชาการ TCI 1 ปีพ.ศ.2563-2564 กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง จากวารสาร 5 ชื่อฉบับของสถาบัน
การศึกษา 5 แห่ง ปีพ.ศ. 2563 จำนวน 25 บท และปีพ.ศ. 2564 จำนวน 25 บท รวมจำนวน 50 บท

ผลการวิจัยพบว่า ด้านส่วนประกอบของเนื้อหาประกอบด้วยคำถามวิจัย ความเป็นมาหรือ
ความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ วิธีวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และประโยชน์
จากการวิจัย จัดหมวดหมู่ได้ 4 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะที่หนึ่งมีส่วนประกอบ 2 ส่วน ลักษณะที่สอง
มีส่วนประกอบ 3 ส่วน ลักษณะที่สามมีส่วนประกอบ 4 ส่วน และลักษณะที่สี่มีส่วนประกอบ 5 ส่วน
ส่วนผลการวิจัยด้านการเชื่อมโยงความ พบ 5 ลักษณะ เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) การอ้างถึง 2) การเชื่อม
ด้วยศัพท์ 3) การใช้คำเชื่อม 4) การละ 5) การแทนที่ อย่างไรก็ตามบทคัดย่อบทความวิจัยหนึ่งบท
ใช้การเชื่อมโยงความหลายวิธีผสมผสานกัน ทั้งนี้ทำให้บทคัดย่อมีเนื้อหาสมบูรณ์ สื่อความหมาย
ได้ครบถ้วนชัดเจน ด้วยเหตุนี้บทความวิจัยเรื่องนี้จะจึงเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้เขียนและผู้อ่านบทคัดย่อ
บทความวิจัย

คำสำคัญ : บทคัดย่อ / บทความวิจัย / เนื้อหา / การเชื่อมโยงความ

Abstract

The purpose of this research article was to investigate the content components and the coherence of the research article abstract. The texts used for this study were research article abstracts published in TCI 1 academic journals during 2020–2021. Purposive sampling was used to select 50 research articles-25 articles published in 2020 and 25 articles published in 2021-from five journals at five educational institutions.

The findings revealed that the research content components consisted of questions, background or significance, objectives, methodology, results, discussions, recommendations, and benefits, which could be categorized into 4 characteristics: 1) two-part components, 2) three-part components, 3) four-part components, and 4) five-part components. The five coherence characteristics were discovered in the following order: 1) reference, 2) vocabulary, 3) transition words, 4) ellipsis, and 5) substitution. Nonetheless, each research article abstract employed a different coherence technique to ensure that the content was complete and the messages could be conveyed without ambiguity or omission. Thus, both authors and readers of research article abstracts should benefit from the article.

Keywords: Abstract / Research Article / Content / Coherence

บทนำ

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565 กล่าวถึง ข้อกำหนดขั้นต่ำเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพและเกณฑ์อื่นในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ข้อกำหนดขั้นต่ำของหลักสูตรการศึกษาและข้อกำหนดขั้นต่ำของเกณฑ์ในการขอตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา. 2565, หน้า 13) การเผยแพร่ผลงานวิชาการเป็นข้อกำหนดหนึ่งของอาจารย์ประจำหลักสูตร นิสิต นักศึกษา หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

บทความวิจัยคือ การนำเสนอรายงานการวิจัยหรือผลงานวิจัยด้วยการเขียนในรูปแบบบทความตามแบบมาตรฐานนิยมหรือในรูปแบบที่วารสารวิชาการหรือในรูปแบบที่ประชุมวิชาการกำหนด (สิริวรรณ นันทจันทุล. 2561, หน้า 9) การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการประเภทงานวิจัยมักปรากฏในรูปแบบบทความวิจัย ดังข้อความในประกาศ ก.พ.อ. “เผยแพร่ในรูปแบบของบทความวิจัย

ในวารสารทางวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลที่ ก.พ.อ.กำหนด ทั้งนี้วารสารทางวิชาการนั้นอาจเผยแพร่เป็นรูปเล่มสิ่งพิมพ์หรือเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์” ข้อความตามประกาศก.พ.อ.เรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2563 (ราชกิจจานุเบกษา. 2563, หน้า 52)

ส่วนประกอบสำคัญส่วนแรกของบทความวิจัยที่มาจากชื่อบทความ คือบทคัดย่อ (Abstract) บทคัดย่อบทความวิจัย หมายถึง ส่วนที่แสดงเนื้อหาสาระสำคัญโดยย่อของบทความวิจัย โดยทั่วไปมักจะเขียนอยู่ต่อจากชื่อเรื่อง ผู้เขียนบทความวิจัยต้องทำให้ผู้อ่านเห็นภาพรวมของเนื้อหางานวิจัยอย่างชัดเจน ทั้งนี้มีข้อจำกัดเรื่องความยาวของบทคัดย่อตามข้อกำหนดของวารสาร ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนต้องคัดประเด็นที่เป็นจุดเด่นของงานวิจัยให้ครบถ้วน ชัดเจน เรียบเรียงถ้อยคำให้กระชับ และต่อเนื่อง (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2564, หน้า 22)

จากลักษณะสำคัญของบทคัดย่อดังกล่าวนอกจากเนื้อหาบทคัดย่อแล้วมีประเด็นเรื่องการเชื่อมโยงความในบทคัดย่อให้ต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะบทคัดย่อบทความวิจัยเป็นข้อความตอนหนึ่งที่มีประโยคหลายประโยคสัมพันธ์กัน การเชื่อมโยงความจึงเป็นลักษณะหนึ่งที่น่าสนใจ การเชื่อมโยงความ (cohesion) หมายถึง ความเกี่ยวพันระหว่างประโยคหนึ่งกับอีกประโยคหนึ่ง ซึ่งทำให้ข้อความที่ประกอบด้วยประโยคต่างๆ เนื้อความของประโยคเหล่านั้นต้องมีความต่อเนื่องและเกี่ยวพันกัน อันจะทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่ผู้พูดหรือผู้เขียนต้องการสื่อสารได้ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2552, หน้า 117) การเขียนบทคัดย่อที่สมบูรณ์ต้องนำเสนอเนื้อหาได้ครบ ชัดเจน อีกทั้งเรียบเรียงถ้อยคำให้กระชับและต่อเนื่องด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีคำถามวิจัยว่าเนื้อหาบทคัดย่อบทความวิจัยมีส่วนประกอบอะไรบ้าง และในบทคัดย่อดังกล่าวเชื่อมโยงความอย่างไรบ้าง

อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่ศึกษาเรื่องการเชื่อมโยงความหลายลักษณะ อาทิ การศึกษาวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความในประมวลกฎหมายอาญา (ปิยฉัตร บุณนาค. 2555, หน้า 1) การเชื่อมโยงความในปุมราชาธรรม (กัณวัฒน์ สุขากัณวัฒน์. 2561, หน้า 121) การเชื่อมโยงความด้วยคำเชื่อมในหนังสือตำรับอาหารไทย (เต๋อหยุง หลี และชลมาณ ดาราฉาย. 2562, หน้า 1) แต่ยังไม่มีการวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการเชื่อมโยงความในบทคัดย่อบทความวิจัย ในงานวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาบทคัดย่อบทความวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่ในวารสาร ปี พ.ศ.2563-2564 ฐาน TCI กลุ่มที่ 1 เนื่องจากบทความวิจัยเหล่านี้ได้ผ่านกระบวนการพิจารณาคัดกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้าน

ดังนั้นบทคัดย่อบทความวิจัยดังกล่าวจะเป็นตัวอย่างงานเขียนประเภทนี้ได้เป็นอย่างดี จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเนื้อหาและการเชื่อมโยงความในบทคัดย่อบทความวิจัย ซึ่งผู้ใช้ประโยชน์แต่ละสถานภาพจะนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างครอบคลุม ทั้งผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษาที่สอนการเขียนผลงานทางวิชาการเนื่องจากบทคัดย่อเป็นส่วนประกอบสำคัญอย่างยิ่ง ด้านผู้เขียนวิทยานิพนธ์ บทความวิจัยได้ศึกษาและเรียนรู้การเขียนบทคัดย่อที่เนื้อหาประกอบด้วยส่วนประกอบ

มีการเชื่อมโยงความที่ทำให้บทความย่อสละสลวย ด้านกองบรรณาธิการของวารสารวิชาการต่างๆ ได้เห็นส่วนประกอบลักษณะของเนื้อหาจากวารสารของสถาบันการศึกษาอื่นๆ และในสถานภาพผู้เขียนผลงานวิชาการ เช่น ตำรา เอกสารประกอบการสอนได้เห็นแนวทางในการเขียนเนื้อหาสังเขปสาระสำคัญไว้ท้ายบท

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาส่วนประกอบของเนื้อหาบทคัดย่อบทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารปีพ.ศ.2563-2564
2. เพื่อศึกษาการเชื่อมโยงความของบทคัดย่อบทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารปีพ.ศ.2563-2564

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ บทคัดย่อบทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารปี พ.ศ.2563 -2564

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) คือ บทคัดย่อบทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร TCI 1 ของสถาบันการศึกษา 5 แห่ง

ผู้วิจัยเห็นว่า จำนวน 50 บทคัดย่อจากบทความวิจัย 50 บทความ ซึ่งบทความวิจัยที่ผู้วิจัยนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงว่าเป็นบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารของสถาบันการศึกษา วารสารนั้นอยู่ในฐาน TCI กลุ่ม 1 เป็นวารสารในสาขาวิชาต่างๆ และบทความดังกล่าวตีพิมพ์ในปีพ.ศ. 2563 และพ.ศ. 2564 จำนวนดังกล่าวมากเพียงพอที่จะพิจารณาเห็นลักษณะที่หลากหลายและลักษณะที่ร่วมกันของเนื้อหาและการเชื่อมโยงความ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ นำเสนอผลการศึกษาด้วยการพรรณนา และใช้ข้อมูลเชิงปริมาณอธิบายประกอบ

กรอบแนวคิด

1. กรอบแนวคิดด้านส่วนประกอบเนื้อหา ได้จากแนวคิดของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2564) กล่าวถึงโครงสร้างของบทคัดย่องานวิจัย มีส่วนประกอบของเนื้อหา 5 ลักษณะ ได้แก่ ความเป็นมา วัตถุประสงค์ ข้อมูลและวิธีการ ข้อค้นพบ และสรุปหรือกล่าวถึงนัยสำคัญของบทความ

2. กรอบแนวคิดด้านการเชื่อมโยงความ ประยุกต์จากแนวคิดของชลธิชา บำรุงรักษ์ (2558) จันทิมา อังคพณิชกิจ (2561) และปิยนัตร์ บุณนาค (2555) ได้กรอบแนวคิดการเชื่อมโยงความ 5 ลักษณะ ได้แก่ 1) การอ้างอิง (reference) 2) การเชื่อมด้วยศัพท์ (lexical cohesion) 3) การใช้คำเชื่อม (conjunction connector) 4) การละ (ellipsis) และ 5) การแทนที่ (substitution)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลบทความคัดย่อบทความวิจัยจากสถาบันการศึกษา 5 แห่ง ได้แก่

1. วารสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิมพ์เผยแพร่ในปีพ.ศ. 2563 จำนวน 5 บท และพิมพ์เผยแพร่ใน ปี พ.ศ. 2564 จำนวน 5 บท รวมจำนวน 10 บท
2. วารสารวิทยาลัยราชสุดาเพื่อการวิจัยและพัฒนาคนพิการ มหาวิทยาลัยมหิดล พิมพ์เผยแพร่ ในปีพ.ศ.2563 จำนวน 5 บท และพิมพ์เผยแพร่ในปีพ.ศ.2564 จำนวน 5 บท รวมจำนวน 10 บท
3. วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต ศรีราชา พิมพ์เผยแพร่ในปีพ.ศ. 2563 จำนวน 5 บท และพิมพ์เผยแพร่ในปีพ.ศ.2564 จำนวน 5 บท รวมจำนวน 10 บท
4. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิมพ์เผยแพร่ในปีพ.ศ.2563 จำนวน 5 บท และพิมพ์เผยแพร่ในปีพ.ศ.2564 จำนวน 5 บท รวมจำนวน 10 บท
5. วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พิมพ์เผยแพร่ในปีพ.ศ.2563 จำนวน 5 บท และพิมพ์เผยแพร่ในปีพ.ศ.2564 จำนวน 5 บท รวมจำนวน 10 บท

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยพิจารณาส่วนประกอบของเนื้อหาบทความคัดย่อบทความวิจัยด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาที่ปรากฏในข้อความ นับความถี่และคิดค่าร้อยละ นอกจากนี้พิจารณาการเชื่อมโยงความบทความคัดย่อบทความวิจัยด้วยการวิเคราะห์ถ้อยคำและความหมายตามกรอบแนวคิดข้างต้น รวมทั้งนับความถี่และคิดค่าร้อยละ ตามจำนวนบทความคัดย่อ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยส่วนประกอบของเนื้อหาบทความคัดย่อบทความวิจัย พบเนื้อหาที่ประกอบด้วย คำถามวิจัย ความเป็นมาหรือความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ วิธีวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และประโยชน์จากการวิจัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงส่วนประกอบของเนื้อหาบทคัดย่อบทความวิจัย

ลักษณะส่วนประกอบเนื้อหาบทคัดย่อ	บทคัดย่อ 50 บท	ร้อยละ
1.ลักษณะที่หนึ่ง 2 ส่วนประกอบ	5	10
รูปแบบที่หนึ่ง 1) วัตถุประสงค์การวิจัย และ 2) ผลการวิจัย	5	10
2.ลักษณะที่สอง 3 ส่วนประกอบ	23	46
2.1 รูปแบบที่สอง 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) วิธีวิจัย และ 3) ผลการวิจัย	21	42
2.2 รูปแบบที่สาม 1) คำถามวิจัย 2) วิธีวิจัย และ 3) ผลการวิจัย	1	2
2.3 รูปแบบที่สี่ 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) ผลการวิจัย และ 3) อภิปรายผล	1	2
3.ลักษณะที่สาม 4 ส่วนประกอบ	18	36
3.1 รูปแบบที่ห้า 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) วิธีวิจัย 3) ผลการวิจัย และ 4) ข้อเสนอแนะ	6	12
3.2 รูปแบบที่หก 1) ความสำคัญหรือความเป็นมาของปัญหา 2) วัตถุประสงค์การวิจัย 3) วิธีวิจัย และ 4) ผลการวิจัย	3	6
3.3 รูปแบบที่เจ็ด 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) วิธีวิจัย 3) ผลการวิจัย และ 4) อภิปรายผล	8	16
3.4 รูปแบบที่แปด 1) ความเป็นมาหรือความสำคัญของปัญหา 2) วัตถุประสงค์การวิจัย	1	2
4.ลักษณะที่สี่ 5 ส่วนประกอบ	4	8
รูปแบบที่เก้า 1) ความเป็นมาหรือความสำคัญของปัญหา 2) วัตถุประสงค์การวิจัย 3) วิธีวิจัย 4) ผลการวิจัย และ 5) อภิปรายผลการวิจัยหรือประโยชน์จากการวิจัย	4	8

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าส่วนประกอบเนื้อหาบทคัดย่อบทความวิจัยลักษณะที่สองมี 3 ส่วนประกอบ พบมากที่สุดร้อยละ 46 รองลงมาคือลักษณะที่สามมี 4 ส่วนประกอบ พบร้อยละ 36 ลักษณะที่หนึ่งมี 2 ส่วนประกอบ พบร้อยละ 10 และลักษณะที่สี่มี 5 ส่วนประกอบ พบร้อยละ 8 ขอนำเสนอรายละเอียดลำดับจากที่พบมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ส่วนประกอบของเนื้อหาบทคัดย่อบทความวิจัยลักษณะที่สองมีส่วนประกอบ 3 ส่วน ผลการวิจัยร้อยละ 46 แบ่งได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1.1 รูปแบบที่สอง เนื้อหาบทคัดย่อแนะนำเสนอ 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) วิธีวิจัย และ 3) ผลการวิจัย พบร้อยละ 42 ดังตัวอย่าง (1) ¹⁾การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความผูกพันและความเสี่ยงจากเนื้อหาบนสื่อสังคมออนไลน์ของประชาชน และวัดระดับความรู้ทางดิจิทัล...²⁾ดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ...³⁾ผลการวิจัยพบว่า สื่อสังคมออนไลน์ที่กลุ่มตัวอย่างใช้มากที่สุด ได้แก่ โลก เฟซบุ๊ก และยูทูป ใช้สื่อสังคมออนไลน์ 7-8 ครั้งในแต่ละวัน... (พนม คลีฉายา. 2563, หน้า 1)

1.2 รูปแบบที่สาม เนื้อหาบทคัดย่อแนะนำเสนอ 1) คำถามวิจัย 2) วิธีวิจัย และ 3) ผลการวิจัย พบร้อยละ 2 ดังตัวอย่าง (2) ¹⁾ผลงานวิจัยอธิบายว่ามีผลกระทบเชิงสถาบันใดบ้างตาม

มุมมองทฤษฎีตรรกะเชิงสถาบันมีอิทธิพลต่อ แนวทางการปฏิบัติของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง...²⁾ศึกษาโดยเปรียบเทียบและวิธีวิจัยของงานวิจัยเชิงคุณภาพ รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง...³⁾ผลการวิจัยพบว่า โครงการ CBR ได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีตรรกะเชิงสถาบัน...(ศราวุฒิ อินทพนมและพิชาย รัตติกาล ณ ภูเก็ต. 2564, หน้า 50).

1.3 รูปแบบที่สี่ เนื้อหาบทคัดย่อแนะนำเสนอ 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) ผลการวิจัย และ 3) อภิปรายผล พบร้อยละ 2 ดังตัวอย่าง (3) ¹⁾งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบการสื่อสารของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย กรณี (ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย) ฟังการสนทนาภาษาญี่ปุ่นไม่ทัน ...²⁾ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนใช้วิธีการยืนยันการฟังของตนเองมากที่สุด และพบการขอให้พูดซ้ำเป็นลำดับ ถัดมา การเลี้ยงด้วยการหัวเราะ... ³⁾อย่างไรก็ดีเมื่อพิจารณาจากมุมมองความสุภาพยังไม่อาจกล่าวได้ว่าผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาญี่ปุ่นอย่างสุภาพได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในสถานการณ์เหล่านี้ (พัชรพร แก้วกฤษฎาภรณ์. 2564, หน้า 1)

2. ส่วนประกอบของเนื้อหาบทคัดย่อบทความวิจัยลักษณะที่สามมีส่วนประกอบ 4 ส่วน ผลการวิจัยพบร้อยละ 36 แบ่งเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

2.1 รูปแบบที่ห้า เนื้อหาบทคัดย่อแนะนำเสนอ 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) วิธีวิจัย 3) ผลการวิจัย และ 4) ข้อเสนอแนะ พบร้อยละ 16 ดังตัวอย่าง (4) ¹⁾บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น... ²⁾บทความวิจัยนี้ใช้แบบจำลอง Random Effect Model (REM) ทางเศรษฐมิติในการประมาณ... ³⁾ผลการศึกษาพบว่า การเพิ่มขึ้นของระดับการปิดกั้นสื่อ (ลามกอนาจาร) มีผลทำให้อัตราการชมขยับลดลง ...⁴⁾ผู้วิจัยจึงเสนอว่า (1) สื่อลามกอนาจารควรทำให้ถูกกฎหมาย...(นครชิต จิรสิทธิ์ธรรม จักรกฤษเจียวิริยบุญญา และพงศธร ริชัยวิจิตรกุล. 2563, หน้า 1)

2.2 รูปแบบที่เจ็ด เนื้อหาบทคัดย่อแนะนำเสนอ 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) วิธีวิจัย 3) ผลการวิจัย และ 4) อภิปรายผล พบร้อยละ 12 ดังตัวอย่าง (5) ¹⁾บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ชุดความคิดที่ปรากฏในวาทกรรมเรื่องตลก... ²⁾ตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์³⁾ ผลการศึกษาค้นพบ ชุดความคิด 9 ชุด ...⁴⁾ดังนั้นวาทกรรมเรื่องตลกในหนังสือพิมพ์ดุสิตสมิตจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดความคิด...(สุนทรีย์ โชติดีติก. 2564, หน้า 1)

2.3 รูปแบบที่หก เนื้อหาบทคัดย่อแนะนำเสนอ 1) ความสำคัญหรือความเป็นมาของปัญหา 2) วัตถุประสงค์การวิจัย 3) วิธีวิจัย และ 4) ผลการวิจัย พบร้อยละ 6 ดังตัวอย่าง (6) ¹⁾“นักชิม” กลุ่มคนกลุ่มเล็กๆ ที่ไม่ได้มีบทบาทในการรวบรวมอาณาจักร...²⁾วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทบาทการสื่อสารของนักชิมอาหารในยุโรปช่วงศตวรรษที่ 19 ...³⁾โดยใช้การวิเคราะห์เอกสาร...⁴⁾ผลการศึกษาพบว่า การสื่อสารของนักชิมมีบทบาทเป็นสื่อกลาง...(นันทกา สุธรรมประเสริฐและจิริยพัทธ์ สันธุพันธ์. 2563, หน้า 1)

2.4 รูปแบบที่แปด เนื้อหาบทคัดย่อแนะนำเสนอ 1) ความเป็นมาหรือความสำคัญของปัญหา 2) วัตถุประสงค์การวิจัย 3) ผลการวิจัย และ 4) อภิปรายผล พบร้อยละ 2 ดังตัวอย่าง (7) ¹สามกรุงเป็นพระนิพนธ์เรื่องสุดท้ายของพระราชนิพนธ์เรื่องกรรมาธิปัตยาลงกรณ์ซึ่งกวีตั้งพระทัยในการทรงพระนิพนธ์เป็นอย่างยิ่ง ...²บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาลักษณะเด่นของกวีวิจนะในสามกรุง ³ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะเด่นของกวีวิจนะในสามกรุงอยู่ที่การใช้ขนบ ...⁴สิ่งเหล่านี้ ส่งผลให้กวีวิจนะในสามกรุงมีลักษณะเด่นตามลีลาเฉพาะตนของกวีที่ต่างไปจากวรรณคดีร้อยกรองขนาดยาวเรื่องอื่นที่มีมาก่อนหน้านี้ (วีรวัฒน์ อินทรพร. 2564, หน้า 24)

3. ส่วนประกอบของเนื้อหาบทคัดย่อบทความวิจัยลักษณะที่หนึ่ง มีส่วนประกอบ 2 ส่วน ผลการวิจัยพบร้อยละ 10 ได้แก่ รูปแบบที่หนึ่ง เนื้อหาบทคัดย่อแนะนำเสนอ 1) วัตถุประสงค์การวิจัย และ 2) ผลการวิจัย ดังตัวอย่าง (8) ¹บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติทางวิทยาหน่วยคำ... รวมทั้งวิเคราะห์การขยายหน้าที่เชิงไวยากรณ์ของคำๆ นี้ ²โดยผลการศึกษาพบว่า คำว่า เวลา มีการปรากฏเป็นคำนามในลักษณะต่างๆ... (จิตาภา ตั้งดิลภรณากุล คเชนทร์ ตัญศิริ และอุมาภรณ์ สังขมาน. 2563, หน้า 141)

4. ส่วนประกอบของเนื้อหาบทคัดย่อบทความวิจัยลักษณะที่สี่ มีส่วนประกอบ 5 ส่วน ผลการวิจัยพบร้อยละ 8 ได้แก่ รูปแบบที่เก้า เนื้อหาบทคัดย่อแนะนำเสนอ 1) ความเป็นมาหรือความสำคัญของปัญหา 2) วัตถุประสงค์การวิจัย 3) วิธีวิจัย 4) ผลการวิจัย และ 5) อภิปรายผลการวิจัยหรือประโยชน์จากการวิจัย ดังตัวอย่าง (9) ¹ประเด็นเรื่องผู้สูงอายุได้รับความสนใจจากนักวิชาการหลายสาขา... ²บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพตัวแทนผู้สูงอายุ... ³ข้อมูลที่ใช้ศึกษาคือพาดหัวข่าว ข่าว บทความ คอลัมน์ ...⁴โดยใช้แนวคิดผู้แสดงทางสังคม และชนิดกระบวนการเป็นกรอบการวิเคราะห์⁵ ผลการศึกษาพบว่า ภาพตัวแทนผู้สูงอายุที่ปรากฏผ่านหนังสือพิมพ์มีทั้งสองแง่มุม ...⁶การเน้นนำเสนอภาพดังกล่าวมากเป็นพิเศษเป็นการมองภาพแบบเหมารวม ภาพดังกล่าวอาจทำให้เกิดเป็น “วาทกรรมแห่งความกลัว” หรือปฏิเสธความแก่ความชรา ส่งผลต่อมุมมองของผู้สูงอายุที่มีต่อตนเอง อีกทั้งส่งผลต่อความคิดและมุมมองของคนในสังคมที่มีต่อผู้สูงอายุและปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ (ณัฐพร พานโพธิ์ทองและธีระ บุชชกแก้ว. 2563, หน้า 88)

ผลการวิจัยด้านการเชื่อมโยงความในบทคัดย่อบทความวิจัย

ผลการวิจัยการเชื่อมโยงความ พบว่าใช้การเชื่อมโยงความ 5 ลักษณะ สรุปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการเชื่อมโยงความของบทคัดย่อบทความวิจัย

การเชื่อมโยงความ	บทคัดย่อ 50 บท	ร้อยละ
1. การอ้างอิง	50	100
1) การอ้างอิงแบบรวมกลุ่ม	50	100
2) การอ้างอิงภายในตัวบท	49	98
2.1) การอ้างอิงด้วยรูปบ่งชี้	49	98
2.2) การอ้างอิงด้วยรูปแทนบุคคล	46	92
2.3) การอ้างอิงด้วยการเปรียบเทียบ	29	58
3) การอ้างอิงแบบไร้จุดอ้างอิง	19	38
2. การเชื่อมด้วยศัพท์	50	100
1) การซ้ำ		
(1) การซ้ำรูปภาษาทั้งหมด	50	100
(2) การซ้ำรูปภาษาบางส่วน	40	80
(3) การซ้ำโครงสร้างประโยค	18	36
2) การปรากฏรวมกลุ่มศัพท์	10	50
3) การเป็นส่วนย่อยของส่วนใหญ่	18	36
4) การพ้องความหมาย	14	34
5) การแย้งความหมาย	13	36
6) การเป็นส่วนใหญ่ของส่วนย่อย	11	22
3. การใช้คำเชื่อม	50	100
1) คำเชื่อมข้อความคล้ายตามหรือกล่าวเสริม	49	98
2) คำเชื่อมข้อความแสดงเป้าหมาย	49	98
3) คำเชื่อมข้อความอธิบาย	48	96
4) คำเชื่อมข้อความเรียงลำดับ	29	58
5) คำเชื่อมข้อความขัดแย้ง	18	36
6) คำเชื่อมข้อความแสดงเหตุผล	18	36
7) คำเชื่อมข้อความแสดงเรื่องใหม่	18	36
8) คำเชื่อมข้อความให้เลือก	11	22
9) คำเชื่อมข้อความตัวอย่าง	9	18
10) คำเชื่อมข้อความสรุป	5	10
11) คำเชื่อมข้อความแสดงเงื่อนไข	3	6
4.การละ	46	92
1)การละที่เชื่อมโยงข้อความก่อนหน้า	44	88
2) การละที่เชื่อมโยงข้อความข้างหลัง	10	20
5. การแทนที่	36	72
1) การแทนที่ที่เชื่อมโยงข้อความก่อนหน้า	36	72
2) การแทนที่ที่เชื่อมโยงข้อความข้างหลัง	6	12

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าลักษณะการเชื่อมโยงความบกตยอบทความวิจัยพบ 5 ลักษณะ ได้แก่ การอ้างถึง การเชื่อมด้วยศัพท์ และการใช้คำเชื่อม แต่ละลักษณะพบว่ามีใช้ในบทคัดย่อบทความวิจัยคิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนการละพบร้อยละ 92 และการแทนที่พบร้อยละ 72 ขอนำเสนอรายละเอียดลำดับจากที่พบบากไปหาน้อย ดังนี้

1. การอ้างถึง (referencing) คือ การแสดงความสัมพันธ์ทางความหมายด้วยรูปภาษาหนึ่ง เชื่อมโยงกับรูปภาษาอื่นที่มีความเกี่ยวเนื่องกันในการสื่อสารบริบทเดียวกัน ผลการวิจัยพบการอ้างถึง 3 ลักษณะ ได้แก่

1.1 การอ้างถึงแบบร่วมกลุ่ม (homophoric referencing) คือ การอ้างถึงที่แสดงข้อมูลร่วมทางบริบทวัฒนธรรมระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร เป็นเรื่องเฉพาะชุมชน เฉพาะวงการ มีการใช้รูปอ้างถึงที่เป็นเรื่องเฉพาะวงวิชาการในศาสตร์สาขาต่างๆ ดังตัวอย่าง (10) *การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการรับรู้ถึงประโยชน์ของแพลตฟอร์มโซเชียลคอมเมิร์ซ โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภคที่มีประสบการณ์ในการซื้อสินค้า... เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยแบบสมการโครงสร้างด้วยเทคนิควิธี Partial Least Square (PLS) และการพรรณนาข้อมูล...(อัมรินทร์ เกมอ ธาดาธิเบศร์ ภูทอง และธิดาทิพย์ ปานโรจน์. 2563, หน้า62)*

1.2 การอ้างถึงภายในตัวบท (endophoric referencing) คือ การอ้างถึงที่แสดงความหมายและแสดงข้อมูลที่พบได้ภายในตัวบทข้อความนั้น ทั้งนี้มีรูปภาษาที่ใช้อ้างถึง 3 ลักษณะ ได้แก่

1.2.1 การอ้างถึงด้วยรูปบ่งชี้ (demonstrative reference) คือ การอ้างถึงลักษณะนี้มีคำบ่งชี้เป็นคำหรือกลุ่มคำชี้เฉพาะที่ต้องการชี้ชัดหรือแยกแยะสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมา เช่นนี้ ครั้งนี้ นั้น ดังกล่าว ขึ้นนี้ เหล่านี้ เหล่านั้น ดังตัวอย่าง (11) *การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องด้านการอ่าน... 2. เพื่อหาความเหมาะสมของชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่...ชุดส่งเสริมพัฒนาการดังกล่าว ผ่านการวิพากษ์เพื่อหาความเหมาะสม...(กรรวิการ์ หงษ์งามและสุชีรา พลราชม. 2564, หน้า 4)*

1.2.2 การอ้างถึงด้วยรูปแทนบุคคล (personal reference) คือ การอ้างถึงลักษณะนี้หมายถึงสิ่งมีชีวิตอื่น ใช้รูปอ้างถึงด้วยคำสรรพนาม คำที่ใช้เหมือนสรรพนามที่เรียกว่า รูปแทนนาม คำที่ใช้เรียกตามสถานภาพทางสังคม คำแสดงตำแหน่ง คำบอกอาชีพ ทำให้เข้าใจเรื่องราวเรื่องนั้นต้องการกล่าวถึงใคร มีการใช้รูปแทนบุคคล เช่น พระองค์ นักเรียน อาจารย์ เกษตรกร ผู้บริหาร นักลงทุน นักวิจัย ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้กระทำผิดคดีข่มขืน ดังตัวอย่าง (12) *...ดังนั้นจึงสามารถสร้างกลุ่มหลักทรัพย์ลงทุนที่มีประสิทธิภาพได้จากการแบ่งสัดส่วนการลงทุนในกองทุน ... ยกเว้นกรณีที่นักลงทุนต้องการอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยจากการลงทุนสูงที่สุด นักลงทุนจะไม่สามารถสร้างกลุ่มหลักทรัพย์ใหม่ได้...(ชนันทันท์ ทวีวัฒน์. 2563, หน้า 69)*

1.2.3 การอ้างถึงด้วยการเปรียบเทียบ (comparative reference) คือ การอ้างถึงที่แสดงลักษณะความเหมือนหรือความต่างจากจุดอ้างอิง เช่น เหมือนกัน เช่นเดียวกัน ต่างกัน มากกว่า มากที่สุด ดังตัวอย่าง (13) ...ผลการศึกษาพบว่าคำศัพท์ที่ปรากฏในการปรุงอาหารมีจำนวน 23 คำพบมิตความแตกต่างที่ทำให้คำศัพท์แต่ละคำแตกต่างกันจำนวน 8 มิตี ได้แก่... (สุพรรณณี เรื่องสงฆ์ และอรพัช บวรรักษา.2563, หน้า 142)

1.2.4 การอ้างถึงแบบไร้จุดอ้างอิงในตัวบท (exophoric referencing) คือ การอ้างถึงแบบไร้จุดอ้างอิงในตัวบทแต่มีจุดอ้างอิงจากบริบทเฉพาะ ข้อมูลเฉพาะที่มาจากบริบท การสื่อสารในปัจจุบัน ผู้ร่วมสื่อสารใช้ความรู้และข้อมูลของสถานการณ์และบริบททางสังคมวัฒนธรรมประกอบ ดังตัวอย่าง (14) ... สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้กวีวิจนะในสามกรุงมีลักษณะเด่นตามลีลาเฉพาะตนของกวีที่ต่างไปจากวรรณคดีร้อยกรองขนาดยาวเรื่องอื่นที่มีมาก่อนหน้านี้ (วีรวรรณ อินทรพร. 2564, หน้า 24)

2. การเชื่อมด้วยศัพท์ (lexical cohesion) คือการเชื่อมโยงความโดยใช้คำศัพท์เป็นหลัก ซึ่งเป็นคำเดี่ยว กลุ่มคำ หรือวลีก็ได้ เพื่อให้ข้อความต่อเนื่องสัมพันธ์กันเป็นตัวบทเดียวกัน ผลการวิจัยพบการเชื่อมด้วยศัพท์ 6 ลักษณะ ได้แก่

1) การซ้ำ (reiteration) คือการซ้ำคำ กล่าวคำศัพท์ซ้ำๆ กัน อยู่ในตัวบท ลักษณะการกล่าวซ้ำด้วยรูปภาษาเดิม หรือปรับเปลี่ยนรูปภาษาบางส่วน ย้ำเรื่องที่ต้องการกล่าวถึง ไม่ให้นอกเรื่อง ให้ผู้ฟังติดตามเรื่องเพื่อให้เรื่องที่กล่าวชัดเจนมากขึ้น ดังนี้

2.1 การซ้ำรูปภาษาทั้งหมด (complete reiteration) คือการใช้หน่วยภาษาเดิมทั้งหมดซ้ำอีกครั้งดังตัวอย่าง (15) บทความนี้เป็นการศึกษาทวิวิจนะทางดนตรีระหวางปีพาทย์ไทยและพิณเพียดเขมรในมิติประวัติศาสตร์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัฒนธรรมปีพาทย์ไทยและวัฒนธรรมพิณเพียด...พบว่า ปีพาทย์ไทยและพิณเพียดเขมรมีความสัมพันธ์กัน ทั้งชื่อของวงดนตรี ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครอง...ปีพาทย์ไทยและพิณเพียดเขมรยังมีความเหมือนในความแตกต่าง (สุรศักดิ์ จำนงค์สาร วีระ พันธุ์เสื่อ และพงศพิชญ์ แก้วกุลธร. 2564, หน้า 221)

2.2 การซ้ำรูปภาษาบางส่วน (partial reiteration) คือการใช้รูปภาษาที่มีรูปหรือองค์ประกอบพื้นฐานเหมือนกันแต่ใช้คำต่างชนิดกัน ทำให้ปรับเปลี่ยนบางส่วนต่างไปจากรูปภาษาเดิม ดังตัวอย่าง (16) ... ผลการวิจัยพบว่า หลักรัฐพิธีกษัตริย์พระยะสันมีความยืดหยุ่นและหลากหลาย แต่มุ่งสอนทักษะงานอาชีพเพียงบางทักษะ ครูล้วนใหญ่มีความเชี่ยวชาญในทักษะสายอาชีพ... (ชนิตา ตันติเฉลิมและคณะ. 2563, หน้า 33)

2.3 การซ้ำโครงสร้างประโยค (parallelism) คือการใช้รูปแบบโครงสร้างประโยคของภาษาที่เป็นรูปแบบเดียวกันแต่ใช้รูปภาษาบางคำในโครงสร้างนั้นต่างกันไปบ้าง เพื่อให้ผู้ฟังและผู้อ่านจดจำได้ง่าย ดังตัวอย่าง (17) การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความสัมพันธ์

ของแรงจูงใจและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานขับรถบรรทุกในอุตสาหกรรมโลจิสติกส์และ (2) ศึกษาแบบแผนความสัมพันธ์ของแรงจูงใจและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานขับรถบรรทุกในอุตสาหกรรมโลจิสติกส์...(ธันต์ถภัทร ธิรณชติลภและประสพชัย พสุนนท์. 2564, หน้า 83)

2.2 การปรากฏร่วมกลุ่มศัพท์ (collocation) คือ การเชื่อมโยงด้วยคำศัพท์ที่มีความหมายที่ใช้ในแวดวงภาษาหรือวงการเดียวกันหรือทำเนียบภาษาเดียวกัน งานวิจัยนี้พบการปรากฏร่วมกลุ่มศัพท์ เช่น การวิจัย ศึกษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ นิเทศศาสตร์ การสื่อสารในสังคมออนไลน์ วรรณคดี ดังตัวอย่าง (18) เฟซบุ๊กเพจ: การสื่อสารจากสื่อโทรทัศน์สู่สื่อสังคมของสถานีโทรทัศน์ไทยรัฐทีวี เป็นการศึกษาแบบผสมโดยศึกษาตัวสารบนเฟซบุ๊กเพจ...การผลิตเนื้อหาจากสื่อโทรทัศน์สู่การเผยแพร่บนเฟซบุ๊กเพจทางการของสถานีโทรทัศน์... พบว่าในช่วงเวลาปกติทางทีมผู้ดูแลสื่อสังคมออนไลน์ของสถานีโทรทัศน์คัดเลือก...สถานีโทรทัศน์ส่วนช่วงเลือกตั้งเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับข่าว... โดยที่มาของเนื้อหาได้จากสถานีโทรทัศน์เป็นเนื้อหาจากรายการประเภทข่าวและบันเทิงในรูปแบบคลิปวิดีโอต้นฉบับและมาตัดต่อเป็นชิ้นงานใหม่ ส่วนแหล่งข้อมูลอื่น เช่น เว็บไซต์ขององค์กร เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับข่าว..(พรชัย ฉันทวีเศษลักษณ์และอัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว. 2563, หน้า 1)

2.3 การเป็นส่วนย่อยของส่วนใหญ่ (hyponymy) คือ การเชื่อมโยงด้วยคำศัพท์ที่คำหนึ่งเป็นส่วนย่อยหรือเป็นประเภทย่อยของอีกคำหนึ่ง ดังตัวอย่าง (19) ...ผลการวิจัยพบว่าผู้นำชุมชนทั้ง 2 ชุมชนมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ...คนในชุมชน การให้กระบวนการคิดแก่คนในชุมชนและการให้คนในชุมชนเห็นการลงมือทำของผู้นำ..(กิตตินันท์ เครือแพทย์ และคณะ. 2564, หน้า 409)

2.4 การพ้องความหมาย (synonymy) คือ การเชื่อมโยงความด้วยคำศัพท์ที่มีความหมายคล้ายกันหรือมีความหมายเหมือนกันโดยมีจุดที่ต้องการกล่าวถึงเรื่องเดียวกัน ดังตัวอย่าง (20) ... วัจนกรรมที่โดดเด่นคือ วัจนกรรมกลุ่มชี้ว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเสนอแนะแนวทางปฏิบัติตนแก่พสกนิกรยามที่บ้านเมืองมีปัญหา ...พระราชโอรสชาติชาวไทยสามารถนำไปปฏิบัติได้(สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. 2563, หน้า 1)

5) การแย้งความหมาย (antonymy) คือ การเชื่อมโยงความด้วยคำศัพท์หรือถ้อยคำที่มีความหมายแย้งกันหรือมีความหมายตรงข้ามกัน เพื่อแสดงความแตกต่างของเรื่องที่ต้องการกล่าวถึงดังตัวอย่าง (21) ...มีการกล่อมเกลாதงสังคมทั้งแบบเดี่ยวและกลุ่มการกล่อมเกลาทงสังคมทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการการกล่อมเกลาทงสังคมแบบมีตัวแบบ และการกล่อมเกลาทงสังคมแบบที่ตารางเวลาไม่คงที่... ส่วนการยอมรับและการต่อรองความหมาย พบว่า มีกลุ่มพนักงานที่ยอมรับและไม่ยอมรับวัฒนธรรมและค่านิยมองค์กรผ่านเรื่องเล่า และมีกลุ่มพนักงานทั้งที่ยากปฏิบัติงานต่อและไม่ยากปฏิบัติงานต่อในอนาคต (ณัฐกร จุระจร และปภัสนรา ชัยวงศ์. 2564, หน้า 35)

2.6 การเป็นส่วนใหญ่ของส่วนย่อย (meronymy) คือ การเชื่อมโยงความด้วยคำศัพท์ที่มีความหมายแสดงประเภทใหญ่ของคำอื่นๆ ซึ่งแนะถึงคำอื่นที่อยู่ในประเภทเดียวกัน ดังตัวอย่าง (22) ...อย่างไรก็ตาม เกาหลีเหนือสามารถใช้กลยุทธ์ในการต่อรองจนนำไปสู่ความตกลงด้านนิวเคลียร์ ในปีค.ศ. 2005 โดยสหรัฐอเมริกาให้หลักประกันด้านความมั่นคงและการยุติการคว่ำ...ความไม่ไว้วางใจระหว่างเกาหลีเหนือกับสหรัฐอเมริกาและพันธมิตร ซึ่งก็คือญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ ถือเป็นอุปสรรคสำคัญในการแก้ไขปัญหา ดังนั้นการดำเนินมาตรการสร้างความไว้วางใจระหว่างกันจึงเป็นแนวทางสำคัญในการแก้ไขอุปสรรค (วิเชียร อินทะสี. 2563, หน้า 1)

3. การใช้คำเชื่อม (conjunction connector) คือการใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ปรากฏในประโยคหรือข้อความที่อยู่ต่อเนื่องหรือใกล้เคียงกัน ผลการวิจัยพบการใช้คำเชื่อม 11 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

3.1 คำเชื่อมข้อความคล้ายตามหรือกล่าวเสริม คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความที่แสดงความหมายในทำนองเดียวกัน กล่าวเสริมหรือเพิ่มเติมข้อความที่มาข้างหน้า เช่น และ รวมทั้ง รวมถึง พร้อมทั้ง

3.2 คำเชื่อมข้อความแสดงเป้าหมาย คือ คำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความที่แสดงเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของข้อความที่มาข้างหน้า ได้แก่ เพื่อ

3.3 คำเชื่อมข้อความอธิบาย คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความที่นำมาขยายความหรือมาอธิบาย เสริมให้ข้อความที่มาข้างหน้ากระจ่างมากขึ้น เช่น กล่าวคือ โดย คือ ได้แก่

3.4 คำเชื่อมข้อความเรียงลำดับ คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความแสดงลำดับเวลาเกิดก่อนหลัง เหตุการณ์ที่เกิดต่อเนื่อง หรือแสดงข้อมูลรายละเอียดที่เกิดขึ้นตามลำดับ เช่น เริ่มจาก ตั้งแต่...จนถึง หรือแสดงตัวเลขเชื่อมข้อความเรียงลำดับ 1) 2) ...

3.5 คำเชื่อมข้อความขัดแย้ง คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความแสดงความขัดแย้งกับข้อความที่นำมาข้างหน้า เช่น แต่ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ตาม ในขณะที่

3.6 คำเชื่อมข้อความแสดงเหตุผล คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลกับข้อความที่มาข้างหน้า เช่น เพราะ เนื่องจาก ดังนั้น จึง เหตุนี้

3.7 คำเชื่อมข้อความแสดงเรื่องใหม่ คือคำเชื่อมข้อความที่แสดงถึงเรื่องที่จะกล่าวเป็นเรื่องใหม่ หรือเรื่องที่เปลี่ยนไปจากเดิม เช่น ส่วน ในส่วน สำหรับ เมื่อ

3.8 คำเชื่อมข้อความให้เลือก คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความแสดงการให้เลือก เช่นหรือ

3.9 คำเชื่อมข้อความตัวอย่าง คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความแสดงตัวอย่างของข้อความข้างหน้า เช่น คำว่า เช่น ดังนี้ เป็นต้น ฯลฯ

3.10 คำเชื่อมข้อความสรุป คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความแสดงสรุปข้อความข้างหน้า เช่น สรุปได้ว่า ที่กล่าวมาต่างเป็น...

3.11 คำเชื่อมข้อความแสดงเงื่อนไข คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความแสดงเงื่อนไขกับข้อความข้างหน้าหรือข้อความที่ตามมาก็ได้ เช่น หาก ถ้า

4. การละ (ellipsis) คือการเชื่อมโยงความที่ไม่ปรากฏรูปภาษา เมื่อพิจารณาตีความเรื่องจึงทราบว่าถ้อยคำนั้นถูกละไว้ซึ่งอาจจะเชื่อมโยงกับข้อความก่อนหน้าหรือข้อความข้างหลังในบริบทเดียวกัน ผลการวิจัยพบ 2 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

4.1 การละที่เชื่อมโยงกับข้อความก่อนหน้า มีการใช้การละภาคประธาน และ/หรือภาคแสดง ในส่วนกริยาหรือกรรม ดังตัวอย่าง (26) ...ในสมัยรัชกาลที่ 7 พระบรมวงศานุวงศ์ทรงใช้ทุนส่วนพระองค์ในการศึกษาต่อในประเทศฝรั่งเศสเพิ่มมากขึ้นและ (การละ-ในสมัยรัชกาลที่ 7 พระบรมวงศานุวงศ์) ศึกษาในสาขาวิชาที่หลากหลายมากขึ้นไม่ได้เน้นเฉพาะทางด้าน การทหารและกฎหมายเท่านั้น แต่ (การละ-ในสมัยรัชกาลที่ 7 พระบรมวงศานุวงศ์) ได้ศึกษา ทั้งทางด้าน การแพทย์และ (การละ-ในสมัยรัชกาลที่ 7 พระบรมวงศานุวงศ์ได้ศึกษา) วิชาการออกแบบ ศิลปะอุตสาหกรรมที่สำคัญ...(พวงทิพย์ เกียรติสหัสกุล. 2563, หน้า 1)

4.2 การละที่เชื่อมโยงกับข้อความข้างหลัง มีการใช้การละภาคแสดง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ส่วนขยายกริยา กรรม หรือส่วนขยายกรรม ดังตัวอย่าง (27) การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อผลผลิตข้าวในพื้นที่ภาคกลาง .. และไม่รับน้ำตามฤดูเพาะปลูกข้าวนาปี (ปี ค.ศ. 1981-2017)...(กนกพร ภาคิฉาย และคณะ. 2563, หน้า 1)

5. การแทนที่ (substitution) คือ การเชื่อมโยงความด้วยการใช้ถ้อยคำอื่นหรือใช้บางส่วนของถ้อยคำเดิมแทนถ้อยคำที่กล่าวถึงซึ่งเชื่อมโยงกับข้อความก่อนหน้าหรือข้อความข้างหลังในบริบทเดียวกัน ผลการวิจัยพบ 2 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

5.1 การแทนที่เชื่อมโยงกับข้อความก่อนหน้า ทั้งนี้ในงานวิจัยพบรูปภาษาบางส่วนของนามวลี(ข)ใช้แทนที่เพื่อเชื่อมโยงกับนามวลีเต็มรูป(ก) ดังตัวอย่าง (28) ...ส่วนค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่าง การทดลองและหลังการทดลอง(ก)การใช้ชุดส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและการสื่อสารเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระยะแรกเริ่มของเด็กแต่ละคนมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่...(ข)การใช้ชุดส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและการสื่อสารของเด็กแต่ละคนมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่...(เกตุรงค์ก้อม. 2564, หน้า 49)

5.2 การแทนที่เชื่อมโยงกับข้อความข้างหลัง ทั้งนี้ในงานวิจัยพบรูปภาษาบางส่วนของนามวลี (ก) ใช้แทนที่เพื่อเชื่อมโยงกับนามวลีเต็มรูป (ข) ดังตัวอย่าง (29) 3) กระบวนการจัดการ

ความทรงจำของมหาวิทยาลัยไทยที่ศึกษาทุกแห่งใช้หลักวิชาการจัดการจดหมายเหตุและการจัดการพิพิธภัณฑ์ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน...(ข)ลือบันทึความทรงจำของมหาวิทยาลัยไทย...
(รุจยา อากาศสมสรวง พงศิกุลและปัทมาพร เย็นบำรุง. 2563, หน้า 84)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยด้านเนื้อหาบทคัดย่อพบว่าเนื้อหาประกอบด้วยคำถามวิจัย ความเป็นมาหรือความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ วิธีวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และประโยชน์จากการวิจัย เมื่อสังเคราะห์ส่วนประกอบของเนื้อหาได้ 9 รูปแบบ ทั้งนี้จัดหมวดหมู่ได้ 4 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะที่หนึ่งมีส่วนประกอบ 2 ส่วน ลักษณะที่สองมีส่วนประกอบ 3 ส่วน ลักษณะที่สามมีส่วนประกอบ 4 ส่วน และลักษณะที่สี่มีส่วนประกอบ 5 ส่วน ผลการวิจัยพบลักษณะที่สองมีส่วนประกอบ 3 ส่วน มากที่สุด รองลงมาคือลักษณะที่สามมีส่วนประกอบ 4 ส่วนลักษณะที่หนึ่งมีส่วนประกอบ 2 ส่วน และลักษณะที่สี่มีส่วนประกอบ 5 ส่วน ตามลำดับ ส่วนผลการวิจัยด้านการเชื่อมโยงความพบ 5 ลักษณะ เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) การอ้างอิง พบการอ้างอิงแบบรวมกลุ่มมากที่สุด 2) การเชื่อมด้วยศัพท์ พบการซ้ำ และการปรากฏรวมกลุ่มศัพท์มากที่สุด 3) การใช้คำเชื่อม พบคำเชื่อมข้อความคล้ายตามและคำเชื่อมแสดงเป้าหมายมากที่สุด 4) การละ พบการละที่เชื่อมโยงข้อความก่อนหน้ามากที่สุด 5) การแทนที่ พบการแทนที่ที่เชื่อมโยงข้อความก่อนหน้ามากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเนื้อหาและการเชื่อมโยงความบทคัดย่อบทความวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อสังเกตบางประการ กล่าวคือ ด้านเนื้อหา ผลการวิจัยพบส่วนประกอบของเนื้อหา 3 ส่วน ประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) วิธีวิจัย และ 3) ผลการวิจัย มากที่สุด อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าเนื้อหาดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมงานวิจัยและยังไม่เห็นภาพรวมทั้งหมด หากบทคัดย่อแนะนำเสนอเนื้อหา 5 ส่วนประกอบ 1) ความเป็นมาหรือความสำคัญของปัญหา 2) วัตถุประสงค์การวิจัย 3) วิธีวิจัย 4) ผลการวิจัย และ 5) อภิปรายผลการวิจัยหรือประโยชน์จากการวิจัย ทำให้เห็นภาพรวมงานวิจัยและประเด็นความเห็นของผู้เขียนมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยเสนอความเห็นว่าการวารสารวิชาการควรเพิ่มความยาวของบทคัดย่อในข้อกำหนดเรื่องความยาวของบทคัดย่อบทความวิจัย อีกทั้งควรกำหนดประเด็นเนื้อหาในบทคัดย่อให้ชัดเจนมากขึ้น

ส่วนด้านการเชื่อมโยงความในบทคัดย่อ ผลการวิจัยครั้งนี้พบ 5 ลักษณะ ได้แก่ การอ้างอิง การเชื่อมด้วยศัพท์ การใช้คำเชื่อม การละ และการแทนที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการศึกษาวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความในประมวลกฎหมายอาญา (ปิยฉัตร บุณนาค. 2555, หน้า 1) ทั้งนี้

เนื่องจากภาษากฎหมาย และภาษาในบทความวิจัย มีลักษณะใกล้เคียงกัน เป็นภาษาเขียนที่สื่อความหมายตรง ชัดเจน กระชับ นอกจากนี้ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการเชื่อมโยงความในปุมราชธรรม (กัณวัฒน์ สุภาวิวัฒน์. 2561, หน้า 121) ทั้งนี้เพราะลักษณะภาษาใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ปุมราชธรรมคือประมวลข้อธรรมที่พระมหากษัตริย์พึงทรงปฏิบัติเพื่อความ เป็นสุขของพสกนิกร เป็นเอกสารในสมัยอยุธยา (กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. 2545, หน้า 1) แม้บทความวิจัยและปุมราชธรรมเป็นเอกสารต่างสมัย แต่มีการใช้ภาษาที่สื่อความหมายตรง ชัดเจน และต่อเนื่อง เช่นเดียวกัน

การวิเคราะห์เนื้อหาบทความวิจัย ทำให้ผู้อ่านงานวิจัยเข้าใจโครงสร้างของข้อความประเภทหนึ่งซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของวิทยานิพนธ์ บทความวิจัย และบทความวิชาการ นอกจากนี้ผู้อ่านงานวิจัยได้เห็นความหลากหลายในเนื้อหาที่ปรากฏในบทความวิจัยเรื่องนี้อย่างชัดเจน ผู้อ่านงานวิจัยจะได้แนวทางและแบบอย่างในการเขียนบทความให้มีคุณภาพเนื้อหาครบถ้วนภาษาถูกต้อง กระชับ และสละสลวยในหน้ากระดาษที่จำกัด ซึ่งวารสารวิชาการหลายสถาบันกำหนดจำนวนคำในบทความ หากผู้อ่านงานวิจัยเป็นผู้สอนในระดับบัณฑิตศึกษาจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน ที่สำคัญบทความที่เป็นตัวบทในการศึกษาครั้งนี้เป็นบทความที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2-3 ท่าน ซึ่งวารสารวิชาการได้เชิญให้พิจารณาประเมินบทความวิจัยจึงเชื่อมั่นได้ว่าเป็นบทความที่มีคุณภาพเชื่อถือได้ ใช้อ้างอิงเป็นตัวอย่างได้อย่างดี

หมายเหตุ: บทความเรื่อง บทความวิจัย: ส่วนประกอบของเนื้อหาและการเชื่อมโยงความเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่องภาษาเขียนในบทความวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่ในวารสารปี.ศ.2563-2564

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้เขียนผลงานทางวิชาการควรศึกษาเนื้อหาและการเชื่อมโยงความในส่วนประกอบอื่นของบทความวิจัย เช่น บทนำ ผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย เพื่อประโยชน์ในการเขียนบทความวิจัยให้สมบูรณ์
2. ผู้อ่านงานวิจัยควรทำความเข้าใจกับการเชื่อมโยงความทั้ง 5 ลักษณะ ดังกล่าวจะทำให้เข้าใจบทความวิจัยมากขึ้น ทั้งยังส่งผลดีต่อการอ่านงานประเภทอื่นด้วย
3. งานวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนทักษะการอ่านและการเขียนด้วย ผู้สอนควรฝึกให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์เรื่องการเชื่อมโยงความของงานเขียนประเภทต่างๆ เพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. (2545). **ปุมราชธรรม : เอกสารสมัยอยุธยา จากหอสมุดแห่งชาติกรุงปารีส**. สืบค้นเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <http://digital.nlt.go.th/items/show/5126>.
- เกยูร วงศ์ก้อม. (2564). การพัฒนาชุดส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและการสื่อสารเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระยะแรกเริ่ม. **วารสารวิทยาลัยราชสุดา**. 17(2), 49.
- กนกพร ภาคิฉาย และคณะ. (2563). ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อผลผลิตข้าวในพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย. **วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ**. 7(2), 1.
- กรรวิภาร์ หงษ์งามและสุชีรา พลราชม. (2564). การพัฒนาชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องด้านการอ่านในระยะแรกเริ่ม. **วารสารวิทยาลัยราชสุดา**. 17(1), 4.
- กัณวัฒน์ สุขาภิวัฒน์. (2561). “การเชื่อมโยงความในปุมราชธรรม.” **การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยมหาสารคามวิจัย ครั้งที่ 14**, 6-7 กันยายน 2561, 121-129.
- กิตตินันท์ เครือแพทย์ และคณะ. (2564). การคิดริเริ่มการเปลี่ยนแปลงของผู้นำ ปัจจัยความสำเร็จของการใช้ภาวะผู้นำในการพัฒนานวัตกรรมทางสังคมเพื่อให้เกิดชุมชนตัวอย่าง. **วารสารศิลปศาสตร์**. 21(2), 409.
- ฉันทนันท์ ทวีวัฒน์. (2563). การศึกษาอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุนในกองทุนรวมเลียนแบบดัชนีตราสารทุนของประเทศไทยและต่างประเทศ. **วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ**. 7(1), 69.
- จันทิมา อังคพณิชกิจ. (2561). **การวิเคราะห์ข้อความ (Discourse Analysis)**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตาภา ตังติลภนากุล คเชนทร์ ตัญศิริ และอุมาภรณ์ สังขมาน. (2563). ขยายหน้าที่เชิงไวยากรณ์ของคำว่า เวลา ในภาษาไทย. **วารสารศิลปศาสตร์**. 20(1), 141.
- ชนิศา ตันติเฉลิมและคณะ. (2563). การศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดการศึกษาในสายอาชีพสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการเรียนรู้. **วารสารวิทยาลัยราชสุดา**. 16(1), 33.
- ชลธิชา บำรุงรักษ์. (2558). **ภาษาและภาษาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐกร จุลระศร และปภัศสร่า ชัยวงศ์. (2564). การใช้เรื่องเล่าในกระบวนการกลุ่มเกลาทางสังคมของบริษัทผลิตภาพยนตร์ไทย. **วารสารนิเทศศาสตร์**. 39(3), 35.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทองและธีระ บุชบกแก้ว. (2563). ภาพตัวแทนผู้สูงอายุไทยที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษาในหนังสือพิมพ์รายวันไทย. **วารสารอักษรศาสตร์**. 42(2), 88.
- เต๋อหยุง หลี่ และซัลมาณ ดาราฉาย. (2562). การเชื่อมโยงความด้วยคำเชื่อมในหนังสือตำรับอาหารไทย. **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**, 2(3), 1-16.

- ธนัตถ์ภัทร ธีรธนะชติลลและประสพชัย พสุนนท์. (2564). แผนความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานขับรถบรรทุกในอุตสาหกรรมโลจิสติกส์: การประยุกต์ใช้สหสัมพันธ์คานอนิคอล. *วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ*. 8(1), 83.
- นรชิต จิรสิทธิ์ธรรม จักรกฤษ เจียวิริยบุญญา และพงศธร ริชัยวิจิตรกุล. (2563). สื่อกอนาจารกับปัญหาการข่มขืน. *วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ*. 7(1), 1.
- นันทกา สุธรรมประเสริฐและจิรยุทธ์ สินธุ์พันธ์. (2563) บทบาทการสื่อสารของนักชิมในยุโรปช่วงศตวรรษที่ 19. *วารสารนิเทศศาสตร์*.38(1), 1.
- ปิยฉัตร บุนนาค.(2555). *การวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความในประมวลกฎหมาย.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.กรุงเทพฯ.*
- พนม คลีฉายา. (2563). ความผูกพัน ความเสี่ยงจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์และความรอบรู้ทางดิจิทัลและการรู้เท่าทันของประชาชน. *วารสารนิเทศศาสตร์*, 38(3), 1.
- พรชัย ฉันทวีเศษลักษณ์และอัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว. (2563). เพชฌัญญา: การสื่อสารจากสื่อโทรทัศน์สู่สื่อสังคมของสถานีโทรทัศน์ไทยรัฐทีวี. *วารสารนิเทศศาสตร์*. 38(2), 1.
- พวงทิพย์ เกียรติสหัสกุล. (2563). การศึกษาของพระบรมวงศานุวงศ์ไทยในประเทศฝรั่งเศสสมัยรัชกาลที่ 5 – รัชกาลที่ 7. *วารสารอักษรศาสตร์*. 42(1), 1.
- พัชรพร แก้วกฤษฎาภรณ์. (2564). กลยุทธ์การสื่อสารของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย : กรณีฟังไม่เข้าใจ. *วารสารศิลปศาสตร์*. 21(1),1.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2563). ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2563. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 147 ง ราชกิจจานุเบกษา 23 มิถุนายน 2563.
- รุจยา อากาศสมสรวง พฤติกุลและปัทมาพร เย็นบำรุง. (2563). การพัฒนารูปแบบการจัดการความทรงจำของมหาวิทยาลัยไทย. *วารสารอักษรศาสตร์*. 42(1), 84.
- วิเชียร อินทะสี. (2563). วิกฤตนิวเคลียร์เกาหลีเหนือ: กรณีศึกษาการแก้ไขวิกฤตภายใต้การทูตพหุภาคี. *วารสารศิลปศาสตร์*. 20(1), 1.
- วีรวัฒน์ อินทรพร. (2564). ลักษณะเด่นของกวีวิจารณ์ในสามกรุงพระนิพนธ์พระราชวรรังค์เอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ. *วารสารอักษรศาสตร์* 43(1), 24.
- ศราวุฒิ อินทพนมและพิชาย รัตนติลล ฌ ภูเก็ต. (2564). ความหลากหลายของตรรกะเชิงสถาบันในโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชนในประเทศไทย. *วารสารวิทยาลัยราชสุตา*, 17(1), 50.

- สมภพ สุทัศน์วีริยะ. (2565). **หลักการเขียนบทคัดย่อ**. สืบค้นเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2565, จาก https://hpcanamai.moph.go.th/th/driving-strategy/download?id=76194&mid=24247&mkey=m_document&lang=th&did=22003
- สิริวรรณ นันทจันทูล. (2561) . **การเขียนบทความวิจัย** . ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุนทรี โชติดีลก. (2564). ชุดความคิดที่ปรากฏในวาทกรรมเรื่องตลกในหนังสือพิมพ์ดุสิตสมิต : การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์. **วารสารอักษรศาสตร์** 43(1),1.
- สุพรรณิ เรื่องสงค์ และอรพัช บวรรักษา. (2563). คำศัพท์เกี่ยวกับการปรุงอาหารในภาษาไทยใหญ่: การศึกษาตามแนววรรณศาสตร์ชาติพันธุ์. **วารสารศิลปศาสตร์**. 20(2), 142.
- สุรศักดิ์ จำนงค์สาร วีระ พันธุ์เสื่อ และพงศพิชญ์ แก้วกุลธร. (2564). ทวีจันท์ทางดนตรีระหว่างป่าพาทย์ไทย และพิณเพ็ญต๋มในมิติประวัติศาสตร์. **วารสารอักษรศาสตร์**. 42(2), 221.
- สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ. (2563). วัจนกรรมในพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. **วารสารอักษรศาสตร์**. 42(2), 1.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2552). **สัมพันธสาร**. ใน วิจิตรนั ภาณุพงศ์ และคณะ, บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3: ชนิดของคำ วลี ประโยค และสัมพันธสาร. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2564). **เทคนิคการเขียนบทความวิจัยและบทความวิชาการ**. สืบค้นเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://rdo.psu.ac.th/th/images/D3/PR-news/2564/Activity/reserachaticle-Slide.pdf>
- อัครพงศ์ อันทองและอริยา เผ่าเครื่อง. (2564). ทุนของชุมชนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา. **วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ**. 8(1), 1.
- อัมทิภา ศิลปพิบูลย์ , นที เชียงชนะ และนิอร เตรตันชัย. (2564). กลวิธีการสอนดนตรีในชั้นเรียนรวมระดับประถมศึกษา: มุมมองจากประสบการณ์ของครูสอนดนตรี. **วารสารวิทยาลัยราชสุดา**. 17(2), 18.
- อัมรินทร์ เกมอ ธาดาธิเบศร์ ภูทอง และธิดาทิพย์ ปานโรจน์. (2563). ปัจจัยเชิงสาเหตุของการรับรู้ถึงประโยชน์ของแพลตฟอร์มโซเชียลคอมเมิร์ซ. **วารสารนิเทศศาสตร์**. 38(3), 62.

แบบนำส่งบทความ

วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1. ชื่อบทความ

ภาษาไทย

ภาษาอังกฤษ

2. ชื่อ – สกุล เจ้าของบทความ

3. สถานที่ติดต่อเจ้าของบทความ (กรุณาแจ้งสถานที่ที่ติดต่อสะดวกที่สุด)

หน่วยงาน

เลขที่ หมู่ที่ ถนน ตำบล/แขวง

อำเภอ/เขต จังหวัด รหัสไปรษณีย์

โทรศัพท์ E-mail

4. ลายมือชื่อเจ้าของบทความ (กรุณาลงลายมือชื่อเจ้าของบทความและเจ้าของบทความร่วม กรณีเป็นนักศึกษาให้ระบุชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา และสาขาวิชาของหลักสูตร)

ชื่อ – สกุล (ภาษาไทย)	ชื่อ – สกุล (ภาษาอังกฤษ)	ลายมือชื่อ	หน่วยงาน	E-mail

5. การรับรองบทความ

ขอรับรองว่าบทความต้นฉบับนี้ไม่เคยได้รับการเผยแพร่และตีพิมพ์ที่ใดมาก่อน

6. รายการเอกสารที่จัดส่ง

ทางระบบออนไลน์ <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/hssj>

แบบนำส่งบทความ

บทความต้นฉบับ

ลงชื่อ เจ้าของบทความ

(.....)

วันที่ เดือน พ.ศ.

การเตรียมต้นฉบับ

เพื่อตีพิมพ์ในวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

กองบรรณาธิการวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง ได้กำหนดหลักเกณฑ์และรูปแบบสำหรับการเตรียมต้นฉบับสำหรับการตีพิมพ์ ดังต่อไปนี้

1. หลักเกณฑ์ในการลงตีพิมพ์ต้นฉบับของวารสารวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

- 1) บทความที่ส่งมาต้องไม่เคยเผยแพร่ที่ไหนมาก่อน
- 2) บทความที่ส่งมาต้องไม่อยู่ระหว่างเสนอขอตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารอื่น
- 3) เนื้อหาในบทความเป็นการสังเคราะห์ความคิดโดยผู้เขียน ไม่ได้คัดลอกหรือตัดทอนมาจากงานวิจัยของผู้อื่น หรือบทความอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือไม่ได้อ้างอิงอย่างถูกต้อง
- 4) ผู้เขียนต้องแก้ไขบทความตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review)

2. ความยาวของบทความ

จำนวนหน้าของบทความอยู่ระหว่าง 10–15 หน้า ขนาดกระดาษ A4 (รวมตาราง รูปภาพ และเอกสารอ้างอิง)

3. ส่วนประกอบของบทความ

บทความจะต้องมีส่วนต่าง ๆ เรียงตามลำดับดังนี้

- 1) ชื่อเรื่องภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ชื่อผู้เขียนบทความ ให้ระบุหน่วยงานที่สังกัด (กรณีที่เป็นนักศึกษา ให้ระบุชื่อหลักสูตร สาขาวิชา คณะ และชื่อสถานศึกษา) (ภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) พร้อมทั้ง E-mail address และเบอร์โทรศัพท์มือถือ
- 3) บทคัดย่อภาษาไทยและคำสำคัญ
- 4) บทคัดย่อภาษาอังกฤษและคำสำคัญ (Abstract) และคำสำคัญ (Keywords)
- 5) บทนำ
- 6) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 7) ขอบเขตการวิจัย
 1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 2. ตัวแปรที่ศึกษา
- 8) วิธีดำเนินการวิจัย
- 9) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 10) การวิเคราะห์ข้อมูล
- 11) ผลการวิจัย
- 12) สรุปผลการวิจัย
- 13) อภิปรายผลการวิจัย

14) ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

15) เอกสารอ้างอิง

4. ข้อเสนอแนะในการพิมพ์

1) การตั้งขอบกระดาษ (Margin) ให้เป็นไปดังนี้ คือ ขอบบน 3.8 ซม. ขอบล่าง 2.5 ซม. ขอบขวา 2.6 ซม. ขอบซ้าย 3.8 ซม.

2) หมายเลขกำกับหน้าให้อยู่บริเวณมุมขวาบน ห่างจากริมกระดาษส่วนบน 2.5 ซม. ใส่เลขหน้ากำกับทุกหน้า ยกเว้นหน้าแรก

3) พิมพ์โดยไม่เว้นบรรทัด หากจะขึ้นหัวข้อใหม่ให้เว้นหนึ่งบรรทัดและย่อหน้า 1.5 ซม.

5. ขนาดและแบบตัวอักษร

1) รูปแบบตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษใช้แบบ TH SarabunPSK

2) ขนาด ลักษณะตัวอักษรและตำแหน่งการพิมพ์

หัวข้อ	ขนาดตัวอักษร	ตำแหน่ง	ลักษณะตัวอักษร
ชื่อบทความ	16	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ชื่อผู้เขียน	14	กึ่งกลาง	ตัวหนา
ที่อยู่ของผู้เขียน	14	กึ่งกลาง	ตัวธรรมดา
หัวข้อ	16	ชิดซ้าย	ตัวหนา
เนื้อเรื่อง	16	ชิดซ้ายและขวา	ตัวธรรมดา
คำบรรยายภาพ/ที่มา	14	กึ่งกลาง/ใต้ภาพ	ตัวธรรมดา
ชื่อตาราง/ที่มา/เนื้อหาในตาราง	14	ชิดซ้าย/เหนือตาราง	ตัวธรรมดา

6. ภาพประกอบ (รูปภาพ ภาพลายเส้น แผนภูมิ กราฟ)

1) ภาพประกอบมีความกว้างไม่เกิน 16 ซม.

2) ตัวอักษรในภาพประกอบจะต้องชัดเจนและมีขนาดที่อ่านได้

3) ภาพประกอบแต่ละรูปต้องมีหมายเลข และคำบรรยายประกอบสั้น ๆ ด้านล่าง

4) ภาพประกอบที่เป็นลายเส้นควรเป็นเส้นสีดำ

7. รูปแบบของตาราง

1) การพิมพ์ตารางใช้ตารางแบบปิด

2) ตารางแต่ละตารางต้องมีหมายเลขกำกับ

3) ชื่อตารางอยู่ด้านบน ชิดขอบซ้ายเหนือตารางนั้น ๆ

4) ขนาดของตัวเลขและตัวอักษรในตารางไม่ควรเล็กกว่าตัวอักษรในเนื้อเรื่อง

8. ภาษาในบทความ

1) การใช้ภาษาไทยยึดคำศัพท์และชื่อบัญญัติตามหลักของราชบัณฑิตยสถาน

2) ควรหลีกเลี่ยงภาษาอังกฤษปนภาษาไทยโดยไม่จำเป็น ในกรณีจำเป็นให้เขียนคำศัพท์ภาษาไทยก่อน แล้วตามด้วยคำภาษาอังกฤษในวงเล็บ

3) คำศัพท์ภาษาอังกฤษคำแรกให้ขึ้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ ส่วนอักษรและคำที่เหลือทั้งหมดให้พิมพ์ด้วยตัวพิมพ์เล็ก ยกเว้นชื่อเฉพาะทุกคำให้ขึ้นต้นด้วยตัวพิมพ์ใหญ่

4) คำศัพท์คำเดียวกันที่ใช้ภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษ ให้ใช้คำศัพท์ภาษาไทยตามด้วยภาษาอังกฤษเฉพาะครั้งแรก ครั้งต่อไปใช้เฉพาะคำศัพท์ภาษาไทยเท่านั้น

9. บทคัดย่อและคำสำคัญ

1) เป็นข้อความสรุปงานวิจัยที่สมบูรณ์ในรูปแบบสั้นและกระชับ ภาษาไทยไม่เกิน 10 บรรทัด และภาษาอังกฤษไม่เกิน 250 คำ

2) ให้มีคำสำคัญ 3 – 5 คำ ด้านล่างถัดจากบทคัดย่อ

10. การอ้างอิง

ใช้การอ้างอิงตามรูปแบบของ American Psychological Association (APA)

หนังสือ	
รูปแบบ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์
ตัวอย่าง	จารุวรรณ ธรรมวิตร. (2538). วิเคราะห์ภูมิปัญญาอีสาน. อุบลราชธานี: ศิริธรรมออฟเซ็ท.
ตัวอย่าง	ชฎาพร โทศัยสุวรรณ. (2558). ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร (พิมพ์ครั้งที่ 2). ราชบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
ตัวอย่าง	Okuda, M., and Okuda, D. (1993). Star Trek Chronology: The History of Future. New York: Pocket Book.
วารสารและนิตยสาร	
รูปแบบ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), หน้าแรก-หน้าสุดท้าย.
ตัวอย่าง	ขวัญฤทัย คำขาว และเดือนใจ สามห้วย. (2530). สีธรรมชาติ. วารสารคทเศรษฐศาสตร์, 30(2), 29-36.
ตัวอย่าง	Acton, G. J., Irvin, B. L., and Hopkins, B. A. (1991). Theory-testing research: Building the science. <i>Advance in Nursing Science</i> , 14(1), 52-61.
รายงานการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ	
รูปแบบ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ชื่อเรื่อง. ชื่อเอกสารร่วมเรื่องรายงานการประชุม, วัน เดือน ปี สถานที่จัด. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.
ตัวอย่าง	กรมวิชาการ. (2538). การประชุมปฏิบัติการณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน, 25-29 พฤศจิกายน 2528 ณ วิทยาลัยครูมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
ตัวอย่าง	Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1991). A motivational approach to self: Integration in Personality. In R. Dienstbier (Ed.), <i>Nebraska Symposium on Motivation: Vol. 38. Perspectives on Motivation</i> (pp. 237-288). Lincoln: University of Nebraska Press..
บทความจากหนังสือพิมพ์	
รูปแบบ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์, เดือน, วันที่). ชื่อเรื่อง. ชื่อหนังสือพิมพ์, หน้าที่น่ามาอ้างอิง.
ตัวอย่าง	สายใจ ดวงมาลี. (2548, มิถุนายน 7) มาลาเรียลาม 3 จว. ได้ตอนบน สธ. แรงคุ้มเข้มกันเชื้อแพร่หนัก. <i>คม-ชัด-ลึก</i> , 25.

ตัวอย่าง	Di Rado, A. (1995, March 15). Trekking through college: Classes explore Modern society using the world of Star Trek. Los Angeles Time , p. A3.
บทความในรายงานการประชุม	
รูปแบบ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ในชื่อการประชุม, เลขหน้า. เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์/ผู้จัด
ตัวอย่าง	วีรพล วิเศษศิลป์ และชาญชัย ยมดิษฐ์. (2558). การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูมวยไทยอาชีพ. ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย ครั้งที่ 3, 218-223. ราชบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
วิทยานิพนธ์	
รูปแบบ	ชื่อผู้เขียนวิทยานิพนธ์. (ปีพิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. ชื่อปริญญา/ระดับปริญญา/ชื่อสถาบันการศึกษา
ตัวอย่าง	พันทิพา สังข์เจริญ. (2558). วิเคราะห์บทกวีร้อยกรองเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม. ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ตัวอย่าง	Darling, C. W. (1976). Giver of due regard: the poetry of Richard Wilbur. Unpublished . Doctorial dissertation, University of Conecticut, Storrs, CT.
พจนานุกรม	
รูปแบบ	ชื่อพจนานุกรม. (ปีที่พิมพ์). เมืองที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.
ตัวอย่าง	พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. (2546). กรุงเทพฯ: นามมีบุ๊คพับลิเคชั่น.
ตัวอย่าง	Shorter Oxford English Dictionary (5 th ed.). (2002). New York: Oxford University Press.
สื่ออิเล็กทรอนิกส์	
รูปแบบ	ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง, วันที่ทำการสืบค้น. ชื่อฐานข้อมูล. URL
ตัวอย่าง	สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงวัฒนธรรม. (2545). ประเพณีใส่กระจาดชาวไทยพวนสอนให้รู้จักแบ่งปัน มีน้ำใจ , สืบค้นเมื่อ 7 มิถุนายน 2548, จาก http://www.m-culture.go.th/culture01/highlight/highlightdetail.php?Highlight_id=114&lang=th
ตัวอย่าง	Lynch, T. (1996). DS9 trials and tribble-ations review. Retrieved October 8,1997, from Psi Phi:Bradley’s Science Fiction Club Website: http://www.bradley.edu/psiphi/DS9/ep/503r.html
การสัมภาษณ์	
รูปแบบ	ชื่อ-สกุลผู้ให้สัมภาษณ์. (ปี/วัน/เดือน). การสัมภาษณ์. ตำแหน่งของผู้ให้สัมภาษณ์ (ถ้ามี), ชื่อหน่วยงานหรือที่อยู่ผู้ให้สัมภาษณ์. สัมภาษณ์.
ตัวอย่าง	ปราย ฟ้าใส. (2560, 6 กันยายน). ประชาชนชาวบ้าน. 95 หมู่ 6 ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี. สัมภาษณ์.

11. การส่งต้นฉบับ

- 1) ส่งต้นฉบับบทความ
- 2) กรอกข้อความในแบบนำส่งบทความให้ครบถ้วน
- 3) ส่งเอกสารในข้อ 1 และ 2 ทางออนไลน์ที่

<https://so03.tci-thaijo.org/index.php/hssj>

12. การพิจารณาต้นฉบับ

บรรณาธิการจะพิจารณาต้นฉบับและจะแจ้งผลการพิจารณาให้ทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

13. ติดต่อสอบถาม

1) สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เลขที่ 46 หมู่ 3 ตำบลจอมบึง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี 70150 โทรศัพท์ 032-720536-9 ต่อ 1080 / E-mail: hssj.mcrucru@gmail.com

2) ดาวน์โหลดแบบฟอร์มต่าง ๆ ได้ที่เว็บไซต์ของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงที่ [www.http://irdmcrucru.ac.th/](http://irdmcrucru.ac.th/)

ภาษีฝิ่น: กลไกทางกฎหมายในการควบคุมผลประโยชน์ของสยาม Opium Tax: Legal Mechanism to Control Siam's Interests

วันวิสาข์ แก้วไทรฮุน¹ นริศรา กวางคีรี² ธนพล สุขประสาธ³ ชัยณรงค์ สิริพรปรีดา⁴ เชาวลิต สมพงษ์เจริญ⁵

Wanwisa Kaewsaihoon¹ Naritsara Kwangkeeree² Thanapol Sookprasart³

Chainarong Siripornpreeda⁴ Chaowalit Sompongjaroen⁵

^{1 2 3}นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์บัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

^{1 2 3}Bachelor of Law students, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Muban Chombueng Rajabhat University

⁴นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

⁴Doctor of Philosophy Program in Educational Administration Innovation student,

Rattanakosin College of Innovation Management

⁵หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

⁵Program in Laws, Faculty of Humanities and Social Sciences, Muban Chombueng Rajabhat University

E-mail: chaowalit.14@icloud.com; โทรศัพท์มือถือ: 082-6539351

Received: 19 March 2022

Revised: 31 May 2022

Accepted: 20 June 2022

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อวิเคราะห์กลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีฝิ่นเพื่อควบคุมผลประโยชน์ของสยาม 2) เพื่อศึกษาความสำคัญของกลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีฝิ่นเพื่อควบคุมผลประโยชน์ของสยาม รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้ทฤษฎีในการจัดระเบียบสังคม ทฤษฎีความขัดแย้ง ทฤษฎีหน้าต่างแตก และทฤษฎีการแลกเปลี่ยนระหว่างกษัตริย์กับประชาชนเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 1 ชนิด คือ การวิจัยเชิงเอกสาร โดยใช้การวิเคราะห์เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทางกฎหมาย วิเคราะห์เนื้อหาแล้วเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดเก็บภาษีฝิ่นเป็นกลไกทางกฎหมายที่สร้างความสัมพันธ์กันระหว่างการใช้อำนาจของรัฐกับผลประโยชน์ที่ได้จากการเก็บภาษี ก่อให้เกิดวัฒนธรรมในสังคมย่อยที่ต่างฝ่ายต่างยอมรับกฎเกณฑ์ทางกฎหมายที่มีภาษีฝิ่นเป็นตัวประสานประโยชน์พร้อมกับการจัดการฝิ่นเถื่อนได้พร้อมกัน 2) ความสำคัญในการใช้กลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีฝิ่น คือ การจัดเก็บ

ผลประโยชน์ทางภาษีที่เก็บเข้าท้องพระคลังหลวงโดยเคร่งครัด สร้างระเบียบกฎหมายที่สอดคล้องกับการบรรลุป่าหมายทางภาษี ป้องกันมิให้สยามสูญเสียผลประโยชน์ทางภาษี พร้อมทั้งเป็นการป้องกันทางสังคมมิให้เกิดอาชญากรรมที่จะทำให้สยามสูญเสียรายได้

คำสำคัญ : ภาษีฝิ่น / ฝิ่น / กลไกกฎหมาย / ประวัติศาสตร์ / สยาม

Abstract

The objectives of this research were to 1) analyze the legal mechanism of opium taxation in order to control the interests of Siam, and 2) determine the significance of the legal mechanism in opium taxation to control the interests of Siam. The conceptual frameworks of this qualitative research consisted of theories of social organization, conflict, a broken window, and exchange between the king and the people. Documentary research was used as the research method, accompanied by document analysis and legally relevant theories. A descriptive narrative was written after the content was analyzed.

The results revealed that 1) the taxation of opium was a legal mechanism that established the relationship between the exercise of state power and the benefits derived from taxation, creating a culture in the sub-society in which both parties accepted the legal regulations with opium taxes as a synergy, thereby eradicating illegal opium; and 2) the significance of using legal mechanisms for taxation of opium was to strictly collect tax benefits into the royal treasury, establish regulations aligned with taxation goals, prevent Siam from losing tax benefits, and provide social protection against crime, which resulted in Siam losing income.

Keywords : Opium tax / Opium / Legal mechanism / History / Siam

บทนำ

ภาษีฝิ่นเป็นกลไกทางกฎหมายที่สยามใช้ควบคุมผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการผูกขาดการค้าขายฝิ่นของรัฐโดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ ภาษีฝิ่นมีความสัมพันธ์กับนโยบายด้านการคลังของสยามในช่วงปี พ.ศ. 2367-2468 จากการศึกษาของสุภาภรณ์ จรัสพัฒน์ (2523) พบว่า กระบวนการจัดเก็บภาษีฝิ่นเกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 4 จากการที่อธิบายว่าส่งผลให้สยามต้องปรับเปลี่ยนกฎระเบียบทางการค้าระหว่างประเทศในช่วงปี พ.ศ. 2398 ทำให้รายได้จากการผูกขาดทางการค้าลดลง สยามจึงต้องแสวงหารายได้อื่นเข้าสู่สยามและลงนามในสนธิสัญญาเบาว์ริงซึ่งก่อให้เกิดการค้าเสรีกับสยาม สอดคล้องกับ ปรามินทร์ เครือทอง (2547) ที่ได้มาทดแทนคือการจัดเก็บภาษีภายใน การจัดเก็บภาษีฝิ่นจึงเฟื่องฟูมากในปี 5 และ 6 เพราะมีกลไกทางกฎหมายที่ชัดเจน และปรับเปลี่ยนให้ทันสมัยอยู่เสมอ ทำให้ภาษีฝิ่นกลายเป็นรายได้ถึง 1 ใน 4 ของรายได้ทั้งหมดของสยาม ซึ่งสอดคล้องกับวันวิสาข์ แก้วไทรฮุน, ธนพล สุขประสาท, และเชาวลิต สมพงษ์เจริญ (2563) ที่ได้อธิบายว่าภาษีฝิ่นได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมการค้า และการสูบฝิ่นอย่างเคร่งครัดโดยมีเจตนาารมณ์เพื่อป้องกันสังคม และสร้างสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของรัฐกับประชาชน

จากการศึกษาเอกสารเบื้องต้นพบว่าองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับกลไกทางกฎหมายเรื่องภาษีฝิ่นยังมีเป็นจำนวนน้อย และเป็นการศึกษาในวงจำกัด เช่น งานวิจัยเรื่องการเก็บภาษีอากรและผลกระทบต่อสังคมไทย พ.ศ. 2416-2475 ของสุทธิพันธ์ ขุทรานนท์ (2525) ซึ่งได้ศึกษาถึงการเปลี่ยนแปลงระบบการเก็บภาษีในสมัยรัชกาลที่ 4 จนถึงช่วง พ.ศ. 2475 พบว่าผลจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และวิธีการจัดภาษีอากรมีข้อบกพร่องตั้งแต่ในสมัยรัชกาลที่ 3 ที่ใช้ระบบเจ้าภาษีนายอากรที่มีความซ้ำซ้อน และเกิดปัญหาขึ้นมากมาย สืบเนื่องมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 จึงทรงปรับปรุงระบบการเก็บภาษีอากรขึ้นใหม่ พร้อมกับการปฏิรูปการคลัง โดยทรงตั้งหอรัษฎากรพิพัฒน์ขึ้นในปี พ.ศ. 2416 ทำให้การจัดเก็บภาษีอากรมีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น และลดทอนอำนาจของขุนนางในส่วนกลางและหัวเมืองที่เคยได้รับผลประโยชน์จากการเก็บภาษี ผลการวิจัยนี้เป็นการอธิบายโดยภาพรวม และมีได้มีการอธิบายถึงกลไกทางกฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีที่ชัดเจน โดยเฉพาะภาษีฝิ่นอันเป็นประเด็นของงานวิจัยชิ้นนี้ เช่นเดียวกับงานวิจัยเรื่องภาษีฝิ่นกับนโยบายด้านการคลังของรัฐบาลไทย พ.ศ.2367-2468 ของสุภาภรณ์ จรัสพัฒน์ (2523) ที่ได้อธิบายถึงการกำหนดนโยบายการจัดเก็บภาษีของรัฐบาลสยาม งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาระบบเจ้าภาษีนายอากร คนกลาง ตลาดค้าฝิ่นในสยาม และภาระของผู้สูบฝิ่น รวมทั้งโครงสร้างของภาษีฝิ่นภายใต้การบริหารของรัฐบาลสยามในสมัยรัชกาลที่ 5 ถึง 6 ผลการศึกษาวิจัยพบแต่เพียงว่าภาษีฝิ่นกลายเป็นรายได้ของรัฐบาลสยามที่จัดเก็บได้มากที่สุดเนื่องจากนโยบายทางภาษีฝิ่นที่มีประสิทธิภาพ ยังผลให้ภาษีฝิ่นกลายเป็นรายได้ที่เก็บได้ถึง 1 ใน 4 ส่วนของรายได้ทั้งหมดของรัฐบาลงานวิจัยชิ้นนี้ยังได้มีการอธิบายถึงพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงกลไกทางกฎหมายที่สยามได้ใช้ในการจัดเก็บภาษีฝิ่น

ด้วยเหตุนี้ คณะผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษากลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินและนำเสนอผลการวิจัยกลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินเพื่อควบคุมผลประโยชน์ของสยาม และความสำคัญของกลไกทางกฎหมายดังกล่าว โดยคัดเลือกกฎหมาย จำนวน 5 ฉบับ ได้แก่ ประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์ (ประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์. 108) กฎหมายภาษีเงินเพิ่มเติม (กฎหมายภาษีเงินเพิ่มเติม 109) ประกาศข้อบังคับภาษีเงิน รัตนโกสินทร์ ศก 118 (ประกาศข้อบังคับภาษีเงิน รัตนโกสินทร์ ศก 118, 117) ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีเงิน ร.ศ.118 ข้อ 2 (ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีเงิน ร.ศ.118 ข้อ 2, 2457) และพระราชบัญญัติภาษีเงินเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461 (พระราชบัญญัติภาษีเงินเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461, 2460) ซึ่งเป็นกลไกทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีเงินทั้งหมด เพื่อแสดงให้เห็นถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดเก็บภาษีจากระบบเจ้าภาษีนายอากรเป็นระบบการจัดเก็บภาษีใหม่ ซึ่งส่งผลกระทบต่อการจัดระเบียบสังคมของสยามในสมัยนั้น ในการนี้ คณะผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดทฤษฎีการจัดระเบียบสังคมของทัลคอร์ท พาร์สัน ทฤษฎีความขัดแย้งของคาร์ล มาร์กซ์ ทฤษฎีความขัดแย้งของจอร์จ ซิมเมล ทฤษฎีหน้าต่างแตกของเจมส์ คิว วิลสัน และ จอร์จ แอล เคลลิ่ง และทฤษฎีต่างตอบแทนระหว่างกษัตริย์และประชาชนของซีเนียร์ (Senior) เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดงานวิจัยในการตอบคำถามงานวิจัยครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสำคัญของกลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินเพื่อควบคุมผลประโยชน์ของสยาม
2. เพื่อวิเคราะห์กลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินเพื่อควบคุมผลประโยชน์ของสยาม

ขอบเขตการวิจัย

1. ตัวแปรที่ศึกษา

1.1 ตัวแปรอิสระ

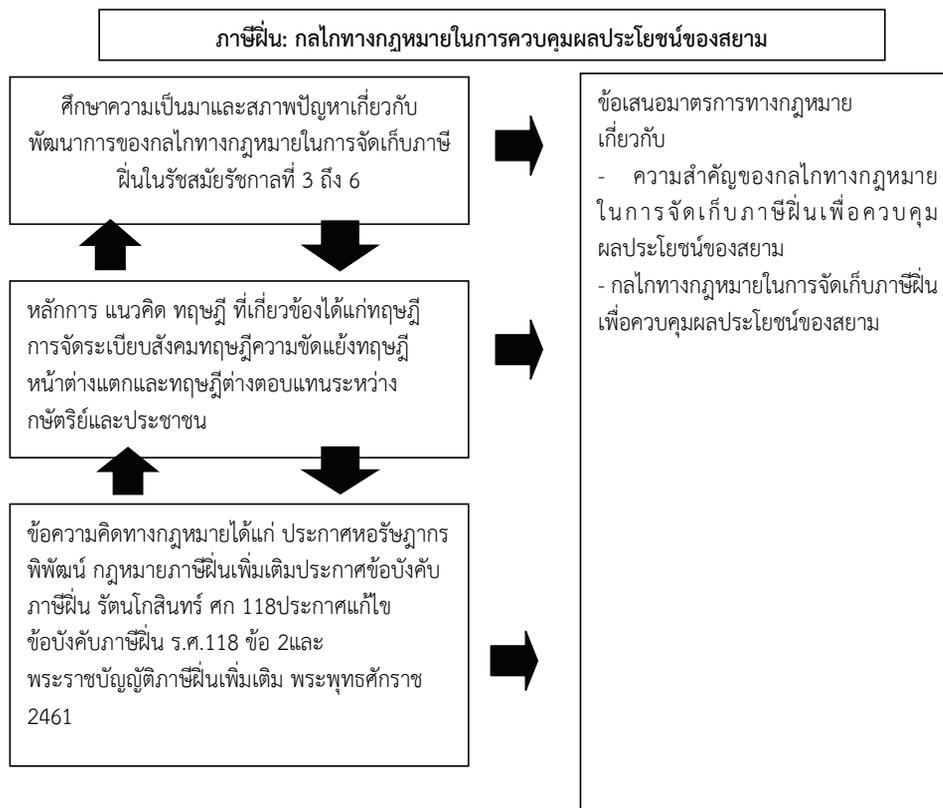
1) เอกสารทางกฎหมาย ได้แก่ ประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์ กฎหมายภาษีเงินเพิ่มเติม ประกาศข้อบังคับภาษีเงิน รัตนโกสินทร์ ศก 118 ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีเงิน ร.ศ.118 ข้อ 2 พระราชบัญญัติภาษีเงินเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461

2) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทางกฎหมาย ได้แก่ ทฤษฎีการจัดระเบียบสังคมของทัลคอร์ท พาร์สัน ทฤษฎีความขัดแย้งของคาร์ล มาร์กซ์ ทฤษฎีความขัดแย้งของจอร์จ ซิมเมล ทฤษฎีหน้าต่างแตกของเจมส์ คิว วิลสัน และ จอร์จ แอล เคลลิ่ง และทฤษฎีต่างตอบแทนระหว่างกษัตริย์และประชาชนของซีเนียร์ (Senior)

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ กลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินเพื่อควบคุมผลประโยชน์ของสยาม

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยเป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยศึกษาจากหนังสือ ตำรา วารสารวิชาการ รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ คำพิพากษา วิเคราะห์เนื้อหาแล้วจึงเขียนพรรณนาความ โดยมีกรอบแนวคิดงานวิจัยดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มี 1 ชนิด ได้แก่ การวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยใช้การวิเคราะห์เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้การศึกษาเอกสารปฐมภูมิ ได้แก่ ประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์ กฎหมายภาษีเงินเพิ่มเติม ประกาศข้อบังคับภาษีเงินรัตนโกสินทร์ศก 118 ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีเงิน ร.ศ.118 ข้อ 2 และพระราชบัญญัติภาษีเงินเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461 จากราชกิจจานุเบกษา

นุเบกษา ในช่วงรัชกาลที่ 5 ถึง 6 และเอกสารตุติฎมิ ได้แก่ หนังสือ ตำรา วารสารวิชาการ รายงานวิจัย วิทยานิพนธ์ คำพิพากษา และงานวิชาการอื่นที่เกี่ยวข้องโดยมีการแบ่งขั้นตอนรวบรวมข้อมูลออกเป็น 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดหัวข้อวิจัยที่จะทำการวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 กำหนดขอบเขตของการวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 4 รวบรวมเอกสารและคัดเลือกเฉพาะเอกสารที่เชื่อถือได้ และมีความสมบูรณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การศึกษาและวิเคราะห์ตามหลักเกณฑ์ และเทคนิคของการวิเคราะห์ ตามแนวคิดและทฤษฎีการจัดระเบียบสังคมของทาลคอร์ท พาร์สัน ทฤษฎีความขัดแย้งของคาร์ล มาร์กซ์ ทฤษฎีความขัดแย้งของจอร์จ ซิมเมล ทฤษฎีหน้าต่างแตกของเจมส์ คิว วิลสัน และ จอร์จ แอล เคลลิ่ง และทฤษฎีต่างตอบแทนระหว่างกษัตริย์และประชาชนของซีเนียร์ (Senior) และประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์ กฎหมายภาษีเงินเพิ่มเติม ประกาศข้อบังคับภาษีเงิน รัตนโกสินทร์ ศก 118 ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีเงิน ร.ศ.118 ข้อ 2 และพระราชบัญญัติภาษีเงินเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดงานวิจัยและตอบคำถามในงานวิจัยชิ้นนี้ แล้วจึงสรุปผลการศึกษาและเขียนรายงานการวิจัยเชิงพรรณนาความ

ผลการวิจัย

1. ความสำคัญของกลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินเพื่อควบคุมผลประโยชน์ของสยามอยู่ที่การใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือรักษาระเบียบทางสังคมให้เป็นปกติสุขโดยรัฐซึ่งเป็นโครงสร้างในส่วนบนสุดตามทฤษฎีความขัดแย้งของคาร์ล มาร์กซ์ (โคเซอร์, 2533, หน้า 12-17) รัฐเป็นเจ้าของกลไกทางกฎหมายในการจำหน่ายและควบคุมเงินสำหรับคนในสยามซึ่งเป็นโครงสร้างส่วนล่างด้วยความแตกต่างทางโครงสร้างของสังคม จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างกัน สยามจึงใช้วิธีการประนีประนอมเพื่อลดข้อขัดแย้งผ่านกลไกทางกฎหมายที่ทำให้ชนชั้นล่างต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดเพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อโครงสร้างส่วนบนคือรัฐ จนสามารถควบคุมสังคมได้สำเร็จ

ภาษีเงินจึงเป็นเครื่องมือควบคุมคนในสยามของรัฐที่สำคัญ โดยเน้นไปที่การควบคุมทางศีลธรรมที่สอดคล้องกับทฤษฎีความขัดแย้งของจอร์จ ซิมเมล (เพ็ญแข ประจวบปัจฉิม, 2528, หน้า 21) ที่แสดงถึงความขัดแย้งเกิดขึ้นระหว่างความต้องการของรัฐที่ต้องการกำจัดเงินให้หมดสิ้นไป กับความต้องการของคนในสยามที่ต้องการบริโภคเงินทั้งสองชนชั้นเข้าใจความขัดแย้งดี จึงได้ทำการ

ประนีประนอมโดยใช้ภาษีฝิ่นประสานสอดคล้องระหว่างความขัดแย้งนั้น ทำให้รัฐได้ประโยชน์จากภาษี และคนในสยามก็ได้รับประโยชน์จากบริโศผิ่น

การประนีประนอมข้างต้นให้กลไกทางกฎหมายที่ให้อนุญาตในการทำบัญชีค้าฝิ่นอย่างเคร่งครัดเพื่อการจำกัดการครอบครองฝิ่น และสร้างระบบเจ้าหน้าที่รัฐเพื่อตรวจสอบกระบวนการและจัดเก็บภาษี (กฎหมายภาษีฝิ่นเพิ่มเติม, 109) คนในสยามจึงได้ประโยชน์จากการบริโศผิ่นอย่างเต็มที่ กลไกนี้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพภายใต้การจัดระเบียบทางสังคมที่เคร่งครัด และเป็นระเบียบเดียวกัน ดังจะเห็นได้จากการกำหนดราคาฝิ่นสูงให้เท่ากันทุกณฑล (ประกาศข้อบังคับภาษีฝิ่นรัตนโกสินทรศก 118, 117) เพื่อไม่ให้ณฑลใดขายเกินราคา หรือถูกกว่า หากใครซื้อฝิ่นในราคาที่ถูกกว่าจะถือว่าเป็นฝิ่นเถื่อน ผู้ใดครอบครองย่อมมีความผิดอีกทั้งสยามยังได้ใช้กฎหมายในเชิงป้องกันทางสังคมตามทฤษฎีหน้าต่างแตกของเจมส์ คิว วิลสัน และ จอร์จ แอล เคลลิ่ง (Wilson & Kelling, 1982) ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความกลัวในสังคมการค้าฝิ่นที่ถูกสร้างขึ้นและเป็นวัฒนธรรมย่อย ความกลัวที่ว่านี่คือการถูกห้ามมิให้จำหน่ายและสูบฝิ่นจนอาจทำให้เกิดความแตกแยกจนสังคมไร้ระเบียบในที่สุด เพื่อแก้ไขปัญหานี้ สยามจึงใช้ภาษีฝิ่นเป็นเครื่องมือสร้างดุลยภาพในสังคมที่ถูกสร้างขึ้นใหม่เพื่อปิดช่องว่างในการก่ออาชญากรรมจากการค้าฝิ่นเถื่อนซึ่งรัฐไม่สามารถควบคุมได้ เช่นเดียวกับปิดช่องหน้าต่างแตกหนึ่งบานเพื่อป้องกันอาชญากรรมที่อาจเกิดขึ้นในบ้าน สยามจึงกำหนดให้เจ้าพนักงานต้องควบคุมโรงจำหน่ายฝิ่น และให้สูบฝิ่นในโรงสูบฝิ่นเท่านั้น จำกัดและตรวจสอบการครอบครองฝิ่นในแต่ละวันอย่างเคร่งครัด และเรียกเก็บผลประโยชน์ในภาษีฝิ่นไปพร้อมกัน พร้อมกับการปราบปรามฝิ่นเถื่อน เพื่อสร้างพันธะทางกฎหมายที่มั่นคง

กลไกทางกฎหมายที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การมีใบอนุญาตให้สูบฝิ่นโดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อให้ผู้สูบฝิ่นเข้าถึงฝิ่นได้ ทำให้ผู้สูบฝิ่นจึงถูกควบคุมอย่างเด็ดขาด และต้องปฏิบัติตามข้อบังคับโดยเคร่งครัด สยามจึงสามารถควบคุมปริมาณของการสูบฝิ่นได้อย่างแน่นอน ฝิ่นจึงกลายเป็นสินค้าควบคุมผ่านจัดจำหน่าย และการอนุญาตโดยผ่านรัฐเพียงช่องทางเดียวเท่านั้น (กฎหมายภาษีฝิ่นเพิ่มเติม, 109; พระราชบัญญัติภาษีฝิ่นเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461, 2460) รายได้จึงตกสู่รัฐบาลสยามได้โดยตรง และไม่สูญเสียผลประโยชน์จากการหลบเลี่ยงภาษี

2. กลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีฝิ่นเพื่อควบคุมผลประโยชน์ของสยามถูกสร้างขึ้นเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาการค้าและการสูบฝิ่นที่ผิดกฎหมาย เป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดองค์กรโดยฝ่ายบริหารประเทศ คือ พระมหากษัตริย์ (อชพร จารุจินดา, 2546, www.krisdika.go.th) ในช่วงที่ก่อนมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี พ.ศ.2475 ที่ทรงเอาไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการออกกฎหมายที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมสยาม และบังคับการผ่านองค์กรของรัฐ และเจ้าพนักงาน โกวิท วงศ์สุวรรณ (2564) ได้อธิบายว่า ความสำคัญของกลไกทางกฎหมายอยู่ที่อำนาจ

ของรัฐธรรมนูญซึ่งในที่นี่คือพระมหากษัตริย์ที่ทรงออกกฎหมายออกมาควบคุมความประพฤติของคนในสยามที่การค้าและการสุบผืนให้มีผลทั่วไปทั้งราชอาณาจักรตั้งจะเห็นได้จากเหตุผลในประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์ที่ว่า “ด้วยต้องการควบคุมปริมาณของฝิ่นเพื่อป้องกันไม่ให้คนสุบผืนมากขึ้นโดยรัฐได้เข้ามาทำการควบคุมเรื่องการจัดเก็บภาษีจึงจัดตั้งเจ้าพนักงานโรงฝิ่นเพื่อที่ทำการรับผิดชอบในการควบคุมการซื้อขายและรวมไปถึงควบคุมการตั้งโรงฝิ่นแต่ละตำบล เพื่อให้ผู้ที่สุบและผู้ค้าฝิ่นได้มีสถานที่ในการสุบผืน เพื่อเป็นประโยชน์แก่ชาวสยามทุกคน” (ประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์, 108)

บทบาทของพระมหากษัตริย์ในฐานะรัฐธรรมนูญที่วางกลไกทางกฎหมายเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาช้านาน เพราะสยามมีความจำเป็นต้องรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม ดังจะเห็นได้จากการชำระกฎหมายตราสามดวงในสมัยรัชกาลที่ 1 เช่น การบัญญัติกฎหมายและโทษสำหรับชายชู้ตามพระไอยการลักษณะผิดเมียในงานวิจัยของ พนิดา ตาละคำ, อริสา ศุภากรเสถียรชัย, และเชาวลิต สมพงษ์เจริญ (2564) ที่ศึกษาวิจัยถึงสภาพบังคับทางอาญาที่ลงโทษชายชู้ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสัมพัทธ์ เป็นการป้องกันสังคมเพื่อมิให้มีการกระทำความผิดซ้ำ และสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของสภาพบังคับทางอาญาที่เป็นการลงโทษเชิงศีลธรรมเพื่อให้โอกาสผู้เป็นชู้กลับตัวเป็นคนดีหรือในงานวิจัยของปริญญา เพ็ชรน้อย, กวินทิพย์ บัวแย้ม, และเชาวลิต สมพงษ์เจริญ (2563) ที่ศึกษาถึงพัฒนาการของกฎหมายหมิ่นพระมหากษัตริย์จากอาชญาหลวงสู่ประมวลกฎหมายอาญาที่พบว่าการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลต่อการเคารพสถาบันพระมหากษัตริย์ทั้งในแง่ทัศนคติและความรู้สึกของประชาชน การปรับเปลี่ยนกฎหมายอย่างมีพลวัตก่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยของสังคมอย่างมีความสัมพันธ์กัน

พระมหากษัตริย์ที่ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจในการตรากฎหมายเป็นอำนาจที่สืบทอดมาตั้งแต่ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครองและยังสืบเนื่องมาถึงยุครัฐธรรมนูญนิยมดังจะเห็นได้จากเนื้อความในรัฐธรรมนูญฉบับต่างๆ ที่กล่าวเอาไว้ว่าเมื่อ (สถาบันพระปกเกล้า. 2559, <http://wiki.kpi.ac.th>) เช่น ในรัฐธรรมนูญบัญญัติเอาไว้ว่าเมื่อทรงตรากฎหมายที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาแล้ว ทรงลงพระปรมาภิไธย และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับเป็นกฎหมาย (อมร รักษาสัตย์. 2548, www.mcu.ac.th) พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ย่อมสะท้อนออกมาที่เนื้อหาในตัวบทกฎหมายในรูปของเจตนารมณ์ทางกฎหมายที่ปรากฏอยู่ในชื่อกฎหมาย และคำปรารภ (มงคล เทียนประเทืองชัย, 2553, หน้า 113-137) เช่น มาตรการบังคับทางปกครองในการอนุญาตให้จัดตั้งโรงฝิ่น และการจำกัดปริมาณฝิ่นที่ทำการซื้อขายที่ควบคุมพฤติกรรมของคนในสยาม (วันวิสาข์ แก้วไทรฮุน, ธนพล สุขประสาท, และเชาวลิต สมพงษ์เจริญ. 2563, หน้า 59-87) ที่ได้กล่าวถึงคำปรารภของประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์ที่กล่าวถึงการควบคุมปริมาณของฝิ่นเพื่อป้องกันไม่ให้คนสุบผืนมากขึ้นการควบคุมการจัดเก็บภาษี การจัดตั้งเจ้าพนักงานโรงฝิ่นเพื่อ

การควบคุมการซื้อขายและการตั้งโรงฝิ่นแต่ละตำบล เพื่อให้ผู้ที่สูบและผู้ค้าฝิ่นได้มีสถานที่ในการสูบบุหรี่

สยามได้พัฒนาและปรับปรุงกลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีฝิ่นอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปในแต่ละฉบับมีเจตนารมณ์เพื่อใช้กลไกทางภาษีเป็นเครื่องมือควบคุมทางการค้าสำหรับผู้ขายและผู้สูบบุหรี่ ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 5 ฉบับ ดังนี้

1) ประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์ เป็นจุดเริ่มต้นของการจัดเก็บภาษีฝิ่นที่ขบด้วยกฎหมาย และมีการประกาศใช้เพื่อให้คนในสยามทราบ มีกรมพระคลังมหาสมบัติ และเจ้าพนักงานเป็นผู้รับผิดชอบ ในประกาศฉบับนี้กำหนดให้ผู้ใดได้เป็นเจ้าของฝิ่นต้องส่งเงินล่วงหน้า 2 เดือนในอัตราที่กฎหมายกำหนด อันแสดงถึงระบบของการประมวลภาษีฝิ่นในรูปแบบเจ้าภาษีนายอากร (จุฬาลงกรณ์ราชบัณฑิตยสถาน และโชติสา ขาวสนิท. 2562, หน้า 67-90) และกำหนดหน้าที่ให้ทำบัญชีหางว่าวเพื่อควบคุมปริมาณฝิ่นที่ต้องจำหน่ายออกจากกรมพระคลังมหาสมบัติ และควบคุมราคาโดยห้ามมิให้เจ้าภาษีขายเกินไปกว่าที่รัฐกำหนด และยังได้กล่าวถึงฝิ่นเถื่อนซึ่งบังคับให้เจ้าพนักงานกำจัดให้สิ้นไปจากสยาม

2) กฎหมายภาษีฝิ่นเพิ่มเติมสะท้อนให้เห็นความห่อนยานของการบังคับใช้กฎหมายทำให้ฝิ่นเถื่อนแพร่ระบาดไปทั่วสยาม ทำให้นโยบายของรัฐที่ต้องการให้คนในสยามเลิกสูบบุหรี่เป็นไปได้ยาก จึงประกาศใช้กฎหมายควบคุมการสูบบุหรี่โดยเจ้าพนักงาน และกำหนดให้มีการตั้งเจ้าภาษีฝิ่น การเบิกฝิ่นรับส่งจำหน่าย การดำเนินคดีความ และบทเบ็ดเตล็ด โดยเจ้าพนักงานจะต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อให้การจัดเก็บภาษีฝิ่นมีความต่อเนื่อง และชำระความสำหรับผู้หนีการชำระภาษี (กฎหมายภาษีฝิ่นเพิ่มเติม, 109)

3) ประกาศข้อบังคับภาษีฝิ่น รัตนโกสินทร์ ศก 118 เป็นกฎหมายที่ออกมาเพื่อตัดเตือนและทำความเข้าใจร่วมกันของเจ้าภาษีอากร ผู้ซื้อ ผู้ขาย ผู้สูบบุหรี่ และเจ้าพนักงานเกี่ยวกับการจัดตั้งโรงสูบบุหรี่ และร้านขายฝิ่นสูบบุหรี่ที่ต้องได้รับอนุญาตจากรัฐการจัดหาฝิ่นต้องกระทำผ่านเจ้าพนักงาน ซึ่งคอยควบคุมปริมาณฝิ่นไม่ให้เกินปริมาณที่รัฐกำหนดในแต่ละวันและควบคุมอัตราราคาฝิ่นที่รัฐกำหนด เจ้าพนักงานจะเป็นผู้ขายในราคาที่ควบคุมโดยห้ามขายแพงหรือถูกกว่า ใบอนุญาตที่ออกให้กับโรงฝิ่น อยู่ 2 ประเภท คือ ยี่งั้งซี และร้านย่อย โดยยี่งั้งซีจะมีฝิ่นอยู่ในครอบครองเพื่อจำหน่ายได้ไม่เกิน 200 ตำลึงเงิน แต่ห้ามขายให้กับผู้ที่เป็นรายย่อย ส่วนร้านย่อยจะได้รับอนุญาตให้ขายฝิ่นโดยตรง และถูกจำกัดน้ำหนักฝิ่นให้ไม่เกิน 10 ตำลึงเงิน และอนุญาตให้สูบบุหรี่ในโรงฝิ่นได้อีกด้วย หากโรงฝิ่นครอบครองฝิ่นเกินกว่าที่กำหนดถือว่าเป็นฝิ่นเถื่อน หากตรวจพบจะถูกยึด และได้รับโทษตามกฎหมาย (ประกาศข้อบังคับภาษีฝิ่น รัตนโกสินทร์ ศก 118, 117)

4) ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีฝิ่น ร.ศ.118 ข้อ 2 เป็นการยกเลิกข้อ 2 ในประกาศข้อบังคับภาษีฝิ่น รัตนโกสินทร์ ศก 118 เรื่องการเปลี่ยนแปลงการอนุญาตให้ครอบครองฝิ่นใน

ร้านยี่งงซี และร้านย่อย โดยให้ร้านยี่งงซีครอบครองผืนเพิ่มขึ้นจากเดิมเป็นไม่เกิน 2,000 ตำลึงเงิน แต่ยังคงไม่อนุญาตให้จำหน่ายให้กับรายย่อย ส่วนร้านย่อยให้ครอบครองในปริมาณที่เท่าเดิม แต่เพิ่มปริมาณการครอบครองสำหรับร้านย่อยที่อยู่ไกลจากที่ทำการของเจ้าพนักงานโดยออกใบอนุญาตเป็นพิเศษให้ครอบครองผืนได้ไม่เกินกว่า 200 ตำลึงเงิน (ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีผืน ร.ศ.118 ข้อ 2, 2457)

5) พระราชบัญญัติภาษีผืนเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461 เป็นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงการซื้อขายผืน โดยต้องมีใบอนุญาตทั้งผู้ขายและผู้ซื้อ เป็นการห้ามไม่ให้คนในสยามครอบครองผืนเกินไปกว่าที่รัฐกำหนด ใบอนุญาตมีลักษณะเป็นลายลักษณ์อักษร และต้องมีไว้ติดตัวเสมอเพื่อให้เจ้าพนักงานสามารถตรวจสอบได้โดยสะดวก หากผู้ใดมีผืนครอบครองเกินกว่าที่รัฐกำหนดให้ถือว่า เป็นผืนเถื่อน ผู้นั้นจะต้องถูกลงโทษตามพระราชบัญญัติกำหนดโทษทำผืนเถื่อน ร.ศ.125 (พระราชบัญญัติภาษีผืนเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461, 2460)

ผู้วิจัยเห็นว่า กลไกทางกฎหมายที่สยามได้สร้างขึ้น ประกอบด้วย โครงสร้างของกฎหมาย ขั้นตอนการยื่นขออนุญาตตั้งโรงผืน เจ้าหน้าที่รัฐ การตรวจสอบ การควบคุมผู้ขายและผู้สูบผืน และสภาพบังคับทางกฎหมายที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎีการจัดระเบียบสังคมของทัลคอร์ท พาร์สัน (นิตยา สุวรรณชฎ, 2527 หน้า 64-69; สัญญา สัญญาวิวัฒน์. 2540, หน้า 34-37; สุเทพ สุทรเสถียร. 2540, หน้า 95-109) อันเป็นทฤษฎีโครงสร้างและหน้าที่ที่แสดงให้เห็นว่าสยามพยายามจัดตั้งองค์กรทางสังคมโดยให้ผู้ขายและผู้สูบผืนซึ่งเป็นสมาชิกในสังคมซึ่งมีความสมัครใจเข้าไปร่วมกิจกรรมที่สยามได้อนุญาตโดยชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งเป้าหมายที่แท้จริงคือการลดปริมาณผืนให้หมดไป สยามจึงใช้วิธีการให้อนุญาตขายผืนเฉพาะร้านยี่งงซี และร้านย่อย และจำกัดปริมาณการครอบครองผืน และยังสามารถใช้วิธีการบังคับให้ซื้อผืนและสูบผืนในร้านที่ได้รับอนุญาตเท่านั้น

สยามได้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างพ่อค้าผืน ลูกค้าผู้สูบผืนซึ่งเข้าใจบรรทัดฐานทางสังคมที่ถูกสร้างขึ้นใหม่โดยใช้ภาษีผืนเป็นเครื่องมือ และรับรู้ถึงสถานภาพของตนที่มีฐานะที่ด้อยกว่าพ่อค้า ซึ่งสามารถปฏิเสธการขายให้กับตนได้ ลูกค้าจึงสร้างเจตคติเฉพาะตนขึ้นมาเพื่อปฏิบัติต่อพ่อค้าผืน เพื่อให้สามารถซื้อผืนได้ พันธะทางสังคมจึงเกิดขึ้นอย่างยั่งยืน อีกทั้งสยามยังได้สร้างโทษทางอาญาเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย และบรรลุเป้าหมายในการขจัดผืนให้หมดไปในอนาคต

อย่างไรก็ดี ด้วยสังคมที่สร้างขึ้นมานี้ สยามต้องจัดการความตึงเครียดในสังคมใหม่ตามแนวคิดเรื่องความจำเป็นพื้นฐานของสังคมของทัลคอร์ท พาร์สัน ในฐานะที่สยามเป็นสถาบันการปกครอง และเป็นผู้สร้างระบบวัฒนธรรมการค้าผืน สยามจึงสร้างกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติต่อกันระหว่างผู้ขายและผู้ซื้อเพื่อรักษาระเบียบสังคมให้เกิดดุลยภาพ และปรับเปลี่ยนกฎระเบียบให้เหมาะสมอยู่เสมอ ดังจะเห็นได้จากประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีผืน ร.ศ.118 ข้อ 2 ที่กล่าวไว้ข้างต้น

สรุปผลการวิจัย

1. ความสำคัญของการใช้กลไกทางกฎหมายเพื่อจัดเก็บภาษีฝิ่น มีเป้าหมายสำคัญคือผลประโยชน์ทางภาษีที่เก็บเข้าท้องพระคลังหลวง เมื่อสยามต้องการบรรลุเป้าหมายทางภาษีจึงเข้ามาควบคุมการซื้อขายฝิ่น และการสูบฝิ่นอย่างเคร่งครัด รวมทั้งสร้างระเบียบกฎหมายที่สอดคล้องกับการบรรลุเป้าหมายพร้อมกับการป้องกันมิให้รัฐต้องสูญเสียผลประโยชน์ทางภาษีอันเป็นการลดความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ของสยามกับความต้องการบริโภคฝิ่นของคนในสยามตามทฤษฎีความขัดแย้ง และเป็นการป้องกันทางสังคมตามทฤษฎีหน้าต่างแตกโดยมิให้คนในสยามสูบฝิ่นได้อย่างเสรีเพื่อการป้องกันอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจากการค้าฝิ่นที่ผิดกฎหมาย

2. การจัดเก็บภาษีฝิ่นเป็นกลไกทางกฎหมายที่สร้างความสัมพันธ์ขึ้นระหว่างการใช้อำนาจทางกฎหมายของรัฐกับผลประโยชน์ของประชาชน การค้าฝิ่นก่อให้เกิดวัฒนธรรมในสังคมย่อยระหว่างผู้ค้าฝิ่นและผู้สูบฝิ่นที่ต่างฝ่ายต่างยอมรับกฎเกณฑ์ที่ใช้จัดการปัญหาการสูบฝิ่นที่มีมากขึ้นตลอดเวลา รัฐจึงสร้างกระบวนการการให้อนุญาตให้มีการสูบฝิ่นที่ชอบด้วยกฎหมายภายใต้การควบคุมของรัฐทั้งปริมาณ จำนวนโรงฝิ่น การขออนุญาตตั้งโรงฝิ่น การจัดเก็บภาษีฝิ่น รวมไปถึงกับการพยายามกำจัดฝิ่นออกไปจากสยามซึ่งเป็นเจตนารมณ์สำคัญในการออกกฎหมายเหล่านี้

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้คือ การที่รัฐเรียกเก็บภาษีฝิ่นเป็นการบังคับให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎหมายตามทฤษฎีต่างตอบแทนระหว่างกษัตริย์และประชาชนของซีเนียร์ (Senior) ซึ่งกล่าวว่า “เมื่อกษัตริย์ปกป้องคุ้มครองประชาชนให้ได้รับความสุขแล้ว ประชาชนเองต้องเคารพต่อกษัตริย์นั้นด้วย” (ถิราวดี สัตรานนท์. 2554, หน้า 11-12) ซึ่งในสมัยรัชกาลที่ 5 พระมหากษัตริย์ยังทรงมีสถานะเป็นรัฐอธิปัตย์ พระองค์ทรงใช้พระราชอำนาจที่ทำให้การค้าฝิ่นถูกกฎหมาย และจัดเก็บภาษีจากประชาชนเพื่อแลกเปลี่ยนกับการคุ้มครองจากรัฐการค้าขายฝิ่นเจริญรุ่งเรืองขึ้นมา เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงระบบผูกขาดการค้าขายฝิ่นโดยพระราชอำนาจให้แต่ละมณฑลสามารถนำฝิ่นไปจำหน่ายได้ และส่งคืนรายได้สู่ท้องพระคลังของสยามและสยามได้ออกแบบกลไกทางกฎหมายเพื่อบังคับให้ผู้ค้าฝิ่นและผู้สูบฝิ่นต้องเสียภาษี ซึ่งเต็มใจที่จะปฏิบัติตามและเป็นการจ่ายเงินตอบแทนการที่ทำให้ฝิ่นถูกกฎหมาย โดยผู้สูบฝิ่นต้องนำเงินมาจ่ายให้กับร้านค้าฝิ่นเท่ากับเป็นการเสียภาษีทางอ้อมให้กับรัฐ และร้านค้าก็จะเป็นฝ่ายนำภาษีทั้งหมดเข้าสู่ระบบคลังของรัฐโดยตรงผ่านเจ้าหน้าที่ซึ่งมีลักษณะการต่างตอบแทนซึ่งกันและกันตามทฤษฎีข้างต้น

จากผลการวิเคราะห์กลไกทางกฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีฝิ่น จะเห็นได้ว่าสยามใช้วิธีการสร้างกฎหมายขึ้นมาใหม่เพื่อจัดเก็บภาษีฝิ่น และแก้ปัญหาฝิ่นเถื่อนที่เกิดขึ้นมาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3

ต่อเนื่องมาถึงสมัยรัชกาลที่ 6 โดยใช้แก้ปัญหาที่หลากหลายซึ่งมีทั้งการออกกฎหมาย กระบวนการบังคับ และการลงโทษ โดยใช้พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ที่เพิ่มขึ้นจากรวมศูนย์อำนาจการปกครองเอาไว้ที่ส่วนกลางตามรูปแบบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์

กฎหมายจึงเป็นเครื่องมือในการจัดระเบียบสังคมของสยามหลายด้าน ทั้งการบริหารราชการแผ่นดิน การแต่งข้าราชการฯ ในด้านการจัดเก็บภาษีฝิ่น สยามได้บริหารจัดการและปราบปรามฝิ่นเถื่อนที่เคยอยู่นอกการควบคุมของรัฐอย่างต่อเนื่องตั้งแต่กระบวนการนำเข้าฝิ่น การรับรองจากรัฐ การออกแบบการค้าปลีกให้กับร้านค้ารายใหญ่ และรายย่อยที่ได้รับอนุญาต ทำให้สามารถแก้ปัญหาฝิ่นเถื่อนที่แพร่เข้ามาในสยามได้ในระดับหนึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิพันธ์ ชูทรานนท์ (2525) ซึ่งแสดงถึงการเปลี่ยนแปลงวิธีการการจัดเก็บภาษีของสยามที่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้

ผู้วิจัยเห็นว่าสยามพยายามจัดระเบียบสังคมโดยใช้กฎหมายโดยประกาศอรรถฎีกาการพิพัฒน์กฎหมายภาษีฝิ่นเพิ่มเติม ประกาศข้อบังคับภาษีฝิ่นรัตนโกสินทร์ศก 118 ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีฝิ่น ร.ศ.118 ข้อ 2 พระราชบัญญัติภาษีฝิ่นเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461 และกฎหมายย่อยอื่นๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการค้าฝิ่น และสร้างสังคมผู้ค้าฝิ่นที่เป็นส่วนหนึ่งในสังคมเดิมอันประกอบด้วยสมาชิกประเภทแรก คือ รัฐ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้บังคับใช้กฎหมายจำกัดโควตาการนำเข้า และการค้าปลีก สมาชิกประเภทที่สองคือ ยี่งงซี และร้านค้าย่อย ซึ่งได้รับอนุญาตในครอบครองจำหน่ายฝิ่น และจัดสถานที่สำหรับการสูบฝิ่น และสมาชิกประเภทสุดท้ายคือ ผู้สูบฝิ่น ซึ่งมีความสัมพันธ์กับพ่อค้าฝิ่นในฐานะผู้รับบริการ และต้องอยู่ภายใต้กฎหมาย

สยามจัดการความขัดแย้งของสมาชิกเหล่านี้ให้เกิดความสมดุลระหว่างความต้องการของผู้สูบฝิ่น พ่อค้ากับความต้องการของรัฐในการจัดเก็บภาษีฝิ่น โดยสร้างระบบสังคมใหม่เพื่อให้สมาชิกทั้งสามประเภทมีความเข้าใจที่ตรงกันถึงเหตุผลและความจำเป็นในการปฏิบัติตามกฎหมาย เพื่อให้ดำรงตนอยู่ในสังคมใหม่ได้อย่างมั่นคงและก่อเกิดรายได้ที่แน่นอนและชัดเจน

การวางกลไกทางกฎหมายเพื่อจัดเก็บภาษีฝิ่นเป็นความพยายามในการจัดระเบียบสังคม และเป็นการลดอาชญากรรม ตามทฤษฎีการจัดระเบียบสังคมของทัตลอร์ท พาร์สัน ทฤษฎีความขัดแย้งของคาร์ล มาร์กซ์ ทฤษฎีความขัดแย้งของจอร์จ ซิมเมล และทฤษฎีหน้าต่างแตกของเจมส์ คิว วิลสัน และ จอร์จ แอล เคลลิ่งและสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องภาษีฝิ่นกับนโยบายด้านการคลังของรัฐบาลไทย พ.ศ.2367-2468 ของสุภาภรณ์ จรัสพัฒน์ (2523) ที่ได้มีการอธิบายเรื่องการใช้กลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีฝิ่นเพื่อรักษาระเบียบทางสังคมของผู้ค้าและผู้สูบฝิ่นที่ชัดเจนขึ้นกว่าแต่ก่อนเป็นการสร้างระบบกฎหมายบ้านเมืองขึ้นมาใหม่โดยอาศัยพระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ สยามเลือกที่จะสร้างระบบกฎหมายขึ้นมาทดแทนการจัดเก็บภาษีแบบเดิมที่ใช้ระบบเจ้าภาษีนายอากร โดยสร้างรูปแบบของการจัดเก็บภาษีที่มีทั้งหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้มีหน้าที่เสียภาษีที่สอดคล้องกับการจัดตั้งอรรถฎีกาการพิพัฒน์

ข้อดีของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ การสะท้อนให้เห็นภาพของการบังคับใช้กลไกทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินที่ชัดเจนขึ้นว่าการศึกษาวิจัยในครั้งก่อนไม่ว่าจะเป็นบทความวิชาการของวันวิสาข์ แก้วไทรฮุน, ธนพล สุขประสาท และเชาวลิต สมพงษ์เจริญ (2563) เรื่องกฎหมายเงิน : เครื่องมือของรัฐในการควบคุมการบริโภคเงินระหว่างพุทธศักราช 2433-2510 งานวิจัยของสุทธิพันธ์ ชูทรานนท์ (2525) เรื่อง การเก็บภาษีอากรและผลกระทบต่อสังคมไทย พ.ศ. 2416-2475 หรืองานวิจัยของสุภาภรณ์ จรัสพัฒน์ (2523) เรื่องภาษีเงินกับนโยบายด้านการคลังของรัฐบาลไทย พ.ศ.2367-2468 งานวิจัยฉบับนี้จึงเป็นการพยายามสะท้อนให้เห็นภาพของกลไกทางกฎหมายที่ชัดเจนและแสดงให้เห็นถึงการนำทฤษฎีทางสังคมศาสตร์เพื่อใช้บริหารจัดการกลไกทางกฎหมายได้อย่างสอดคล้อง และสร้างบรรทัดฐานใหม่ในการบังคับใช้กฎหมายภาษีที่เข้มแข็งขึ้นกว่าแต่ก่อน

ส่วนข้อเสียของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แม้งานวิจัยครั้งนี้จะสะท้อนให้เห็นกลไกทางสังคมแต่ยังขาดการศึกษาในเรื่องเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคม การเมือง การปกครองอย่างรอบด้าน ในช่วงรัชกาลที่ 3 ถึง 6 ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดเก็บภาษีเงินที่ครอบคลุมกลไกทางกฎหมายทั้งหมด และการอุดช่องว่างของการจัดเก็บภาษีเงินแบบเดิม งานวิจัยนี้ยังเป็นงานวิจัยเชิงสำรวจและยังมีได้แสดงให้เห็นถึงการออกแบบกลไกกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินที่ชัดเจนนัก อาจเป็นเพราะข้อจำกัดของระยะเวลาที่ศึกษาวิจัย ข้อจำกัดของข้อมูลปฐมภูมิ และประสบการณ์ของผู้วิจัยจึงควรที่จะศึกษาเพิ่มเติมในงานวิจัยครั้งถัดไปให้ละเอียดลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ในการวิจัยครั้งถัดไปจึงควรให้ความสำคัญต่อบริบททางสังคม การเมือง การปกครองในช่วงรัชกาลที่ 3 ถึง 6 ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบของการจัดเก็บภาษีเงินที่ครอบคลุมกลไกทางกฎหมายทั้งหมด โดยให้ความสำคัญต่อทฤษฎีสังคมวิทยาทางกฎหมาย และการลงโทษ เพื่อสะท้อนให้เห็นการเปลี่ยนแปลงต่อบริบททางสังคม การเมือง และการปกครองที่สัมพันธ์ต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผู้บังคับใช้กฎหมายคนในสยาม และผู้กระทำความผิด

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ ข้อค้น จากงานวิจัยในครั้งนี้ สามารถกลไกทางกฎหมายที่ค้นพบไปประยุกต์ใช้กับการศึกษาวิจัยการจัดเก็บภาษีจากกิจกรรมที่ผิดกฎหมายในรูปแบบอื่นๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาเดียวกัน เช่น ภาษีและค่าธรรมเนียมการพนันขั้นต่อไป ภาษีโสเภณี โดยให้ความสำคัญกับกลไกทางกฎหมายที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีของสยามเป็นสำคัญอันเป็นการนำผลของการวิจัยไปใช้เพื่อประโยชน์ในทางนิติศึกษา

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการมหาวิทยาลัยในระดับบัณฑิตศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปศึกษาสภาพปัญหาของการจัดเก็บภาษีต่างๆ ของรัฐที่เกิดขึ้นในอดีต และสามารถนำมาใช้แก้ไข

ข้อผิดพลาดในการจัดเก็บภาษีต่างๆ ในปัจจุบันได้โดยใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายภาษีให้เหมาะสมกับภาวะการณ์ในปัจจุบัน และเป็นพื้นฐานแก่ผู้ที่ทำการศึกษาวิจัยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กฎหมายภาษีเงินเพิ่มเติม. (109, 13 เมษายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 7 แผ่นที่ 2, หน้า 13.
- โกวิท วงศ์สุรวัฒน์. (2564). **นโยบายและกลไกทางกฎหมาย ศึกษาตัวอย่างกรณีปัญหาภาษี: สาเหตุ การแก้ไข และนโยบายใหม่**.สืบค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2564, จาก <http://164.115.27.97/digital/files/original/68fed21468cf654ad688f1416b5b3bc1.pdf>.
- โคเซอร์, ลิวอิส เอ. (2533). **Master of Sociological Thought: Ideas in Historical and Social [แนวคิดทฤษฎีสังคมวิทยา ตอน คาร์ล มาร์กซ์]**. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นิตยา สุวรรณชฎ. (2527). **สังคมวิทยา**. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ถิราวดี สัตยานนท์. (2554). **มาตรการทางกฎหมายเพื่อจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา สัญชาติไทยซึ่งมีเงินได้จากต่างประเทศ**. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี.
- ธวัชพล ทองอินทราช, และโชติสา ขาวสนิท. (2562). **วาทกรรมว่าด้วยโสเภณีในสังคมไทย**. **วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี**, 6(2), 67-90.
- ประกาศข้อบังคับภาษีเงิน รัตนโกสินทร์ ศก 118. (117, 19 กุมภาพันธ์). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 15 แผ่นที่ 47, หน้า 500-502.
- ประกาศแก้ไขข้อบังคับภาษีเงิน ร.ศ. 118 ข้อ 2. (2457, 17 มกราคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 31, หน้า 497.
- ประกาศหอรัษฎากรพิพัฒน์. (108, 23 มีนาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 6 แผ่นที่ 51, หน้า 448.
- ปริญญา เพ็ชรน้อย, กวินทิพย์ บัวแย้ม และเชาวลิต สมพงษ์เจริญ. (2563). **พัฒนาการของกฎหมายหมิ่นพระมหากษัตริย์จากอาชญาหลวงสู่ประมวลกฎหมายอาญา**. **วารสารอยุธยาศึกษา**, 12(2), 52-65.
- ปรามินทร์ เครือทอง. (2547). **พระจอมเกล้า พระเจ้ากรุงสยาม = King Mongkut**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : มติชน.
- พนิดา ตาละคำ, อริสา ศุภากรเสถียรชัย และเชาวลิต สมพงษ์เจริญ. (2564). **สภาพบังคับทางอาญาในพระไอยการลักษณะหัวเมืองสำหรับชายชู้**. **วารสารอยุธยาศึกษา**, 13(2), 27-40.

- พระราชบัญญัติภาษีเงินเพิ่มเติม พระพุทธศักราช 2461. (2460, 26 มีนาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 34, หน้า 643.
- เพ็ญแข ประจันปัจฉินิก. (2528). **พื้นฐานทางสังคมวิทยาของการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มงคล เทียนประเทืองชัย. (2553). ทฤษฎีอรรถปริวรรตศาสตร์กับการตีความกฎหมาย. **วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**,3(1), 113–137.
- วันวิสาข์ แก้วไทรฮุน, ธนพล สุขประสาท และชาวลิต สมพงษ์เจริญ. (2563). กฎหมายฝัน : เครื่องมือของรัฐในการควบคุมการบริโภคฝิ่นระหว่างพุทธศักราช 2433-2510. **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา**,8(2), 59-87.
- สถาบันพระปกเกล้า. (2559). **พระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกา**.สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2564, จาก <http://wiki.kpi.ac.th/index.php?title=พระราชอำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกา>.
- สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2540). **ทฤษฎีสังคมวิทยา : เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุทธิพันธ์ ชูทรานนท์. (2525). **การเก็บภาษีอากรและผลกระทบต่อสังคมไทย พ.ศ. 2416-2475**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุเทพ สุนทรเกษม. (2540). **ทฤษฎีสังคมวิทยาร่วมสมัย**. เชียงใหม่: บริษัท สำนักพิมพ์โกลบอลวิชั่น จำกัด.
- สุภาภรณ์ จรัสพัฒน์. (2523). **ภาษีเงินกับนโยบายด้านการคลังของรัฐบาลไทย พ.ศ.2367-2468**. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาประวัติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมร รักษาสัตย์. (2548). **พระราชอำนาจตามกฎหมาย**.ค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2564, จาก <https://www.mcu.ac.th/article/detail/14337>.
- อัชพร จารุจินดา. (2546). **การร่างกฎหมาย**.สืบค้นเมื่อ 7 ตุลาคม 2564, จาก https://www.krisdika.go.th/data/activity/act36.htm#_ftn1.
- Wilson, J. Q.&Kelling, G. L. (1982). **“Broken Windows: The police and neighborhood safety”**.Retrieved October 24, 2021, from <https://www.theatlantic.com/magazine/archive/1982/03/broken-windows/4465/>.

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ในธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ

กรณีศึกษา: กรุงเทพมหานคร

The Elderly's Behavior using Social Commerce in the Restaurant Business Case Study: Bangkok Province

นฤศร มังกรศิลา¹ นุจรี บุรีรัตน์²

Narusorn Mangkornsila¹ Nuchjaree Bureerat²

¹สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการอาหาร คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

¹Department of Food Service Industry, Faculty of Home Economics Technology,
Rajamangala University of Technology PhraNakron

²สาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดีย คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

²Department of Multimedia Technology, Faculty of Mass Communication Technology,
Rajamangala University of Technology PhraNakron

E-mail: narusorn.m@rmutp.ac.th; โทรศัพท์มือถือ: 089-0204555

Received: 19 June 2021

Revised: 22 October 2021

Accepted: 05 April 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ในธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา: กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบและปรับกลยุทธ์ทางการตลาดออนไลน์ในสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารได้อย่างเหมาะสม เก็บข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้วิธีการเก็บตัวอย่างในกรณีที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จำนวน 400 ตัวอย่าง ใช้แบบสอบถามในลักษณะปลายปิดและปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการศึกษา คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อ และการทดสอบสมมติฐาน t-test และ F-test

ผลการวิจัยและแสดงข้อมูลทางสถิติวิเคราะห์ พบว่า 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (\bar{X} =51.7) มากกว่าเพศชาย (\bar{X} =48.3) อายุระหว่าง 60-69 ปี (\bar{X} =55.8) ระดับการศึกษาปริญญาตรี (\bar{X} =53.3) มีสถานภาพสมรส (\bar{X} =79.0) มีรายได้ 10,001-20,000 บาท (\bar{X} =53.3) และอยู่

ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร 2) ประสิทธิภาพการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร มีความถี่ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ 1-3 วัน/ครั้ง (\bar{X} =86.5) ใช้สื่อออนไลน์ในการสั่งอาหาร และเครื่องดื่มในวันอาทิตย์ (\bar{X} =58.5) สั่งอาหารและเครื่องดื่มเวลา 12.00-15.00 น. (\bar{X} =43.5) โดยสั่งอาหารและเครื่องดื่มผ่าน Grab Food (\bar{X} =79.3) และ Line (\bar{X} =70.0) 3) พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานครทั้ง 9 ด้านอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =3.59) มี 6 ด้าน อยู่ในระดับมาก และอีก 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง 4) แบบสัมภาษณ์ กึ่งโครงสร้าง เก็บข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้สูงอายุ จำนวน 50 เขต รวมผู้ให้สัมภาษณ์ 50 คน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลการปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ หรือ แอปพลิเคชันสั่งอาหารในด้านขั้นตอนการดำเนินการปรับปรุงแบบการดำเนินการให้เข้าใจง่ายขึ้นโดยปรับขนาดตัวอักษร ความตั้งใจในการสั่งซื้อ

คำสำคัญ: พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ / ธุรกิจร้านอาหาร / ผู้สูงอายุ

Abstract

The purposes of this research were to 1) investigate the elderly's behavior in commercial use of social media in the restaurant business in a case study of Bangkok province, and 2) provide a guideline for appropriately developing and adjusting online marketing models and strategies for commercial use of social media in restaurant business. A closed-ended and open-ended questionnaire was used to collect the data from 400 samples of the elderly using a sampling method for uncertain populations. Statistics used in the study were percentage, mean, standard deviation for each item, and hypothesis testing, t-test and F-test.

The research results were presented and statistical analysis was revealed that, 1) regarding personal factors, the majority of the elderly respondents were female (\bar{X} =51.7), aged between 60 and 69 (\bar{X} =55.8), received a bachelor's degree (\bar{X} =53.3), were married (\bar{X} =79.0), earned between 10,001-20,000 baht, and lived in Bangkok; 2) In term of experience, the most frequent use of social media in restaurant business for ordering food and beverage was 1-3 days per time (\bar{X} =86.5), on Sunday (\bar{X} =58.5), between 12:00 and 15:00 (\bar{X} =43.5), and via Grab Food (\bar{X} =79.3) and Line (\bar{X} =70.0); 3) as for the elderly's behavior in the commercial use of social media in the restaurant

business, nine aspects of the behavior were at a very high level ($\bar{X} = 3.59$), six were at a high level, and three were at a moderate level; 4) a semi-structured interview used to collect the data from 50 elderly interviewees in 50 districts revealed that most of them provided information on improvements to the social media or food ordering applications, in which the ordering process should be simpler and easier to use by adjusting the font size and adding attractiveness.

Keywords: Behavior in Commercial Use of Social Media / Restaurant Business / The Elderly

บทนำ

ปัจจุบันการทำตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ มีบทบาทสำคัญสำหรับการสื่อสารการตลาดแบบบูรณาการ เพื่อถ่ายทอดข่าวสารเกี่ยวกับสินค้าให้กับลูกค้าได้ตรงกลุ่มเป้าหมาย (Tang & Zhang, 2018; Tapscott, 2015) สื่อสังคมออนไลน์มีความสำคัญต่อผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารสามารถกำหนดผู้บริโภคที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้ชัดเจน ส่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์หรือบริการไปยังกลุ่มเป้าหมายได้โดยตรง และผู้บริโภคสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเกิดความสะดวกสบายในการเลือกซื้อสินค้า และสร้างความพึงพอใจธุรกิจร้านอาหารที่ประยุกต์ใช้โซเชียลคอมเมอร์ซ (Social Commerce) (Cui, Mou, & Liu, 2018; Doha, Elnahla, & McShane, 2019) หรือสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ส่งผลให้ธุรกิจขนาดเล็กที่มีอัตราการเติบโตสูง และธุรกิจที่ต้องการเข้าถึงผู้บริโภคที่มีลักษณะสามารถเข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเพื่อการดำเนินธุรกิจรวดเร็วมากขึ้น (Han, Xu, & Chen, 2018; Huang & Benyoucef, 2017) พัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารสามารถเข้าถึงผู้ใช้บริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมต่อธุรกิจร้านอาหารกับผู้ใช้บริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการสั่งอาหารได้อย่างสะดวกสบาย และรวดเร็ว โดยเฉพาะผู้สูงอายุเป็นวัยที่มีความแตกต่างจากวัยอื่นเกิดปัญหากับผู้สูงอายุในทุกด้านโดยเฉพาะด้านสังคม และสาธารณสุข ปัจจุบันจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นทั้งในประเทศไทยและทั่วโลก (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2556) โดยประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปของประเทศไทยก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุตามการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้น การเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและอินเทอร์เน็ตของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีความสามารถในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์เพื่อดำเนินการสั่งซื้ออาหารและเครื่องดื่ม และสามารถชำระเงินผ่านสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์และแอปพลิเคชันได้เพื่อเพิ่มความความสะดวกสบายในการดำเนินชีวิต ส่งผลดีต่อผู้สูงอายุที่ใช้สื่อสังคม

ออนไลน์เชิงพาณิชย์ และแอปพลิเคชันไม่จำเป็นที่จะต้องเดินทางออกมาจากที่พักอาศัยเพื่อมารับประทานอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ ที่ผู้สูงอายุต้องการ และปัญหาการเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารของผู้สูงอายุมีผลต่อโอกาสในการสั่งอาหาร และเครื่องดื่มจากผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร และผู้ให้บริการสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร ผู้วิจัยมีความสนใจในการศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุในกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบและปรับกลยุทธ์ทางการตลาดออนไลน์ในสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารได้อย่างเหมาะสม

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ใช้บริการสื่อสังคมออนไลน์ กลุ่มธุรกิจร้านอาหาร ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สูงอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปที่พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 50 เขต และเคยใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ เนื่องจากประชากรที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครมีอยู่จำนวนมาก และไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ในการวิจัยครั้งนี้ จึงกำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรการหาขนาดตัวอย่าง ในกรณีที่ไม่ทราบจำนวนประชากร โดยกำหนดความเชื่อมั่น 95% เลือกลุ่มตัวอย่างโดยความสะดวก (Convenience Sampling) ในพื้นที่พักอาศัยในแหล่งชุมชน หรือหมู่บ้านที่มีผู้สูงอายุพักอาศัยอยู่ที่ยินดีให้ข้อมูล โดยดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างที่สอดคล้องกับลักษณะประชากรในการศึกษาครั้งนี้ จนครบตามจำนวนที่ต้องการ คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูป ของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 5\%$ (ธานีรินทร์ ศิลป์จารุ, 2557) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 400 คน และสุ่มแบบบังเอิญ

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารที่แตกต่างกัน

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารที่แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mix Method Research) ดำเนินการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ในธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา: กรุงเทพมหานคร โดยแบ่งเป็น 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างจากการศึกษาค้นคว้า ตำรา หนังสือ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นข้อมูลจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ในธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา: กรุงเทพมหานครโดยแบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ลักษณะของแบบสอบถามคือ ตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ และเขตที่อาศัยอยู่

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ได้แก่ ความถี่ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ช่วงวันการสั่งอาหารและเครื่องดื่ม ช่วงเวลาการสั่งอาหารและเครื่องดื่ม และประเภทสื่อสังคมออนไลน์ที่เลือกใช้เพื่อสั่ง

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ในธุรกิจร้านอาหารสำหรับผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา: กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามแบบปลายเปิดที่ให้ตอบแบบสอบถาม ตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด แต่ครอบคลุมประเด็นวิจัย สัมภาษณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์แบบกว้างๆ ให้อิสระในการตอบคำถามสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร มี 2 ตอน คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ และการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์

การรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ทั้งหมด 400 คน โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ สำหรับธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา: กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ที่ยินดีให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามออนไลน์ โดยผู้ศึกษามีการเก็บรวบรวมข้อมูลในเดือนพฤษภาคม – สิงหาคม 2563 (เฉลี่ยระยะเวลาเก็บข้อมูลตามช่วงระยะเวลาผ่อนคลายการกักบริเวณสำหรับควบคุมโรคโควิด-19 ระลอกที่ 1 เพื่อลดการแพร่กระจายของโรค)
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้มาพิจารณาเฉพาะแบบสอบถามที่มีข้อมูลสมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล และอภิปรายผลต่อไป
3. เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยมีคำถามแบบกว้างๆ เพื่อให้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 50 เขต (เขตละ 1 คน) จำนวน 50 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามแล้ว ผู้ศึกษาจะทำการประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ใช้อธิบายข้อมูลและลักษณะข้อมูลทั่วไปที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางแจกแจงความถี่ ร้อยละ อัตราส่วน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน สถิติ t-test เพื่อใช้ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระหว่าง 2 กลุ่ม โดยนำมาใช้ทดสอบปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศโดยใช้สูตร Independent t-test ณ ระดับความเชื่อมั่นทางสถิติร้อยละ 95 (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563) สถิติ F-test ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวใช้ทดสอบความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ กรณีที่พบความแตกต่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 โดยใช้สูตรตามวิธีของ Scheffe' (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2563)

ผลการวิจัย

1. สมมติฐานการวิจัย สามารถสรุปผลการทดสอบสมมติฐานทางสถิติได้ ดังนี้
 - 1.1 สมมติฐานการวิจัยที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารที่แตกต่างกัน พบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้ มีประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 แต่สถานภาพที่แตกต่างกันมีผลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

1.2 สมมติฐานการวิจัยที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารที่แตกต่างกัน พบว่า อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารที่ระดับนัยสำคัญ .05 แต่เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารไม่แตกต่างกัน (ทั้ง 9 ด้าน) ที่ระดับนัยสำคัญ .05

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ในธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา: กรุงเทพมหานคร ได้ผลการวิจัย 2 ส่วน

2. พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา: กรุงเทพมหานคร โดยมี

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้สูงอายุที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ในธุรกิจร้านอาหาร พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.7 อายุระหว่าง 60-69 ปี ร้อยละ 55.8 และจบการศึกษา ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 53.3 สถานภาพสมรส ร้อยละ 79.0 รายได้ 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 53.3 อาศัยอยู่ในพื้นที่กรุงเทพมหานครทั้งหมด 50 เขต โดยแบ่งออกเป็นเขตละ 8 คน ร้อยละ 2.0

ประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร มีความถี่ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ 1-3 วัน/ครั้ง ร้อยละ 86.3 ช่วงวันการสั่งอาหารและเครื่องดื่ม นิยมสั่งในช่วงวันอาทิตย์ ร้อยละ 58.5 ช่วงเวลาการสั่งอาหารและเครื่องดื่มส่วนใหญ่สั่งเวลา 12.00-15.00 น. ร้อยละ 43.5 ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อสั่งอาหารและเครื่องดื่มผ่าน Line ร้อยละ 70.0 ส่วนใหญ่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อสั่งอาหารและเครื่องดื่มผ่าน Grab Food ร้อยละ 79.3

พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ ภูมิศึกษา: กรุงเทพมหานครเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยในแต่ละด้าน ดังนี้

2.1 ด้านคุณภาพชีวิต โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบมาก ($\bar{X}=4.01$) ($S.D.=1.005$) ได้แก่ 1) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยให้เข้าถึงข้อมูล หรือสารสนเทศสำคัญต่างๆ ได้ด้วยตนเองอย่างรวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์ 2) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยให้พึ่งตนเองได้มากขึ้น โดยสั่งอาหารหรือเครื่องดื่มมารับประทานเองที่บ้านได้อย่างสะดวก และ 3) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยลดการเดินทางออกไปข้างนอก ช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของครอบครัวไม่ต้องรบกวนลูกหลานให้พาไปที่ร้านอาหาร มีค่า \bar{X} เท่ากับ 4.09, 4.01 และ 4.01 ตามลำดับ

2.2 ด้านการติดต่อสื่อสาร พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบมาก ($\bar{X}=3.95$) (S.D.=0.982) ได้แก่ 1) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยให้ติดต่อสื่อสารและติดตามข้อมูลได้ตลอดเวลา ส่งผลดีต่อการติดต่อสอบถามข้อมูลกับธุรกิจร้านอาหาร 2) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์อำนวยความสะดวกในการสื่อสารกับธุรกิจร้านอาหาร สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับอาหารหรือเครื่องดื่มต่างๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบข้อมูลที่ดีที่สุดก่อนเลือกซื้อ และ 3) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยให้ติดต่อสื่อสารกับเพื่อนได้สะดวก และได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ ผ่านหน้าจอโทรศัพท์มือถือได้ มีค่า \bar{X} เท่ากับ 4.04, 3.98 และ 3.92 ตามลำดับ

2.3 ด้านการเรียนรู้ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบมาก ($\bar{X}=3.86$) (S.D.=0.992) ได้แก่ 1) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สร้างคุณค่าให้กับการเรียนรู้สิ่งใหม่อย่างสม่ำเสมอ เกิดทักษะทางด้านการใช้เทคโนโลยีสำหรับการสั่งอาหารหรือเครื่องดื่มต่างๆ 2) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้เรื่องของการสั่งอาหารและเครื่องดื่มต่างๆ ที่ตรงตามความต้องการของตนเองมากที่สุด และ 3) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยสร้างสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการปรับตัวที่ดีในสังคมดิจิทัล มีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.90, 3.90 และ 3.82 ตามลำดับ

2.4 ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบมาก ($\bar{X}=3.83$) (S.D.=0.949) ได้แก่ 1) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซื้อได้ดีขึ้นด้วยการแบ่งหมวดหมู่ของอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ เพื่อให้ง่ายต่อการเลือกซื้อ 2) สื่อสังคมออนไลน์สร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดการแบ่งปันเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเรื่องของอาหาร หรือเครื่องดื่มที่มีประโยชน์ต่อผู้สูงอายุ ส่งผลให้เกิดการสั่งซื้ออาหารและเครื่องดื่มจากผู้ใช้อื่นๆ เพิ่มขึ้น และ 3) สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ช่วยส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ในยุคนิยมต่างๆ ได้ดี เกิดการสร้างการมีส่วนร่วมและเกิดความใกล้ชิดเพิ่มขึ้นในครอบครัว ชุมชน และสังคมโดยรอบที่อาศัยอยู่ มีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.92, 3.82 และ 3.81 ตามลำดับ

2.5 ด้านการรับรู้ปัญหา พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบมาก ($\bar{X}=3.61$) (S.D.=0.974) ได้แก่ 1) เข้าใจความต้องการของตนเองเกี่ยวกับอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ ทางด้านสุขภาพสำหรับผู้สูงอายุของธุรกิจร้านอาหาร 2) จิตใจเบิกบานและแจ่มใสทุกครั้งที่ได้รับรู้ความต้องการเกี่ยวกับอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ ที่ผู้สูงอายุอยากรับประทาน และ 3) สภาพครอบครัวที่ดีมีอิทธิพลต่อการรับรู้ปัญหาในการตอบสนองความต้องการที่ดีขึ้น ลูกหลานให้การสนับสนุนให้สั่งซื้ออาหาร หรือเครื่องดื่มด้วยตนเอง มีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.68, 3.63 และ 3.62 ตามลำดับ

2.6 ด้านการประเมินทางเลือก พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบมาก ($\bar{X}=3.43$) (S.D.=0.915) ได้แก่ 1) เปรียบเทียบทางเลือกจากสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร 2) พิจารณาตามความน่าเชื่อถือที่มีตราผลิตภัณฑ์ โดยเลือกตราผลิตภัณฑ์ที่ชื่นชอบเป็นตัวเลือกแรกก่อน และ 3) พิจารณาตามประสบการณ์ในการรับประทานอาหารหรือเครื่องดื่มต่างๆ ที่เคยใช้บริการในครั้งก่อน มีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.49, 3.47 และ 3.44 ตามลำดับ และมีระดับความชอบปานกลาง ได้แก่ 1) เปรียบเทียบทางเลือกจากเว็บไซต์ต่างๆ 2) พิจารณาตามคุณลักษณะของอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ ที่ต้องการซื้อเป็นหลัก เช่น ดีต่อสุขภาพ ไม่หวาน ไม่มัน ไม่เค็ม เป็นต้น และ 3) เปรียบเทียบทางเลือกจากเว็บบอร์ดต่างๆ มีค่า \bar{X} เท่ากับ 3.39, 3.38 และ 3.37 ตามลำดับ

2.7 ด้านการตัดสินใจซื้อ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบปานกลาง ($\bar{X}=3.41$) (S.D.=0.885) ได้แก่ 1) อาหารหรือเครื่องดื่มต่างๆ นำรับประทานตามที่ได้ตัดสินใจซื้อผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร 2) ระดับราคาที่เหมาะสมกับปริมาณของอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ ตามที่ได้ตัดสินใจซื้อผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร และ 3) เข้าถึงหน้าร้านของธุรกิจร้านอาหารได้สะดวก และสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารได้สะดวก มีค่า \bar{X} เท่ากัน คือ 3.42 ตามลำดับ และมีระดับความชอบปานกลาง ได้แก่ จัดหมวดหมู่อาหารและเครื่องดื่มได้ดีทำให้ตัดสินใจซื้อผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารได้สะดวก โดยแบ่งหมวดหมู่ตามช่วงวันสำคัญ เช่น วันสงกรานต์ วันตรุษจีน วันคริสต์มาส เป็นต้น มีค่า \bar{X} เท่ากัน 3.3

2.8 ด้านการค้นหาข้อมูล พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบปานกลาง ($\bar{X}=3.16$) (S.D.=0.960) ได้แก่ 1) ใช้ประสบการณ์ของตนเองในการพิจารณาข้อมูลอาหารหรือเครื่องดื่มต่างๆ ที่ต้องการ 2) ทดลองใช้แอปพลิเคชันสั่งอาหารด้วยตนเอง ไม่ต้องการรบกวนใคร และ 3) ค้นหาข้อมูลจากแอปพลิเคชันสั่งอาหารโดยตรง เพื่อสำรวจข้อมูลว่ามีอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ ที่ต้องการ มีค่า \bar{X} เท่ากัน 3.39, 3.28 และ 3.26 ตามลำดับ

2.9 ด้านการประเมินผลหลังการซื้อ พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบปานกลาง ($\bar{X}=3.08$) (S.D.=0.997) ได้แก่ 1) แบ่งปันประสบการณ์การสั่งอาหารและเครื่องดื่มทางด้านบวก ให้กับเพื่อน ลูกหลานญาติพี่น้องผ่านสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร มีค่า \bar{X} เท่ากัน 3.66 และมีความชอบปานกลาง ได้แก่ 1) ซื้อซ้ำ (Repurchase) และการบอกต่อ (Word of Mouth) ให้เพื่อน ลูกหลาน ญาติพี่น้อง ซื้อด้วยความรู้สึกดีต่อการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารของธุรกิจร้านอาหาร 2) แบ่งปันประสบการณ์

การสั่งอาหารออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ ให้กับเพื่อน ลูกหลานญาติพี่น้อง ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารและ 3) แบ่งปันประสบการณ์การสั่งอาหารออนไลน์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่ถูกต้องตรงใจ ให้กับเพื่อน ลูกหลานญาติพี่น้อง ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารมีค่า \bar{X} เท่ากัน 3.34, 3.26 และ 3.25 ตามลำดับ และมีความชอบน้อยได้แก่ 1) การร้องเรียน (Complain) เกี่ยวกับอาหาร หรือเครื่องดื่มต่างๆ ที่ไม่ตรงตามความต้องการ และได้ธุรกิจร้านอาหารออกมาแสดงความรับผิดชอบต่อความผิดพลาด โดยจัดส่งอาหาร หรือเครื่องดื่มให้ใหม่ มีค่า \bar{X} เท่ากัน 1.96

3. แนวทางการพัฒนารูปแบบและปรับกลยุทธ์ทางการตลาดออนไลน์ในสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร

3.1 การเริ่มเรียนรู้วิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารจากที่ใดพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ผ่านแอปพลิเคชัน Line / Facebook และเพื่อนที่ทำงาน ลูกหลาน หรือคนใกล้ชิดสอนให้เริ่มใช้งานสื่อสังคมออนไลน์และแอปพลิเคชัน และเริ่มเรียนรู้การใช้แอปพลิเคชันด้วยตนเองผ่าน Google

3.2 วิธีการสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่ม ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร พิจารณาจากปัจจัยใดเป็นหลัก พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลว่าพิจารณาวิธีการสั่งอาหารหรือเครื่องดื่มโดยเลือกการสั่งอาหารเป็นชุดมาทานกันหลายคนช่วยให้ประหยัด บางครั้งสั่งอาหารสุขภาพมารับประทาน และสั่งอาหารโดยการเลือกโปรโมชั่นโดนใจ

3.3 วิธีการชำระเงินสำหรับการสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่ม ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร ใช้วิธีการใดในการชำระเงิน พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลวิธีการชำระเงินสำหรับการสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่ม โดยจ่ายผ่านแอปพลิเคชันสั่งอาหาร จ่ายผ่านบัตรเครดิต ใช้แอปพลิเคชันชำระเงิน (wallet) เพิ่มความสะดวกในการชำระเงินและบางครั้งจ่ายเงินสด (ชำระเงินปลายทาง)

3.4 ประโยชน์ที่ได้จากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารของผู้สูงอายุ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลประโยชน์ที่ได้จากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ หรือ แอปพลิเคชันสั่งอาหารของผู้สูงอายุว่าได้ทราบข่าวสารข้อมูล / การติดต่อสื่อสาร ไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทาง หรือไม่ต้องขับรถออกจากบ้านเพื่อเดินทางไปร้านอาหารในช่วงโควิด-19 สภาพอากาศหรือการจราจรแออัด มีความสะดวก รวดเร็วในการจัดส่งอาหารที่สั่ง และสามารถสั่งซื้ออาหารเวลาใดก็ได้

3.5 ต้องการให้ปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ หรือ แอปพลิเคชันสั่งอาหาร มีอะไรเพิ่มเติมให้ผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวกขึ้น พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลความต้องการให้ปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ หรือ แอปพลิเคชันสั่งอาหารใน

ด้านขั้นตอนการดำเนินการให้น้อยลง ปรับรูปแบบการดำเนินการให้เข้าใจง่ายขึ้น เช่น ปรับขนาดตัวอักษร ความดึงดูดใจในการสั่งซื้อ เป็นต้น ให้สามารถสั่งอาหารได้หลากหลายประเภทและหลากหลายร้านได้ในครั้งเดียวกัน และแอปพลิเคชันสั่งอาหารไม่ควรมีโฆษณามากเกินไป หรือส่งเสริมการขายที่ไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และนำเสนอเกินความเป็นจริงมากเกินไป ต้องการให้ลดค่าบริการจัดส่งอาหารให้ถูกลง

สรุปผลการวิจัย

การใช้สื่อสังคมออนไลน์ของผู้สูงอายุมีความสำคัญต่อผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหาร ส่งผลให้ธุรกิจร้านอาหารขนาดเล็กที่มีอัตราการเติบโตเพิ่มขึ้นและพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายของผู้ประกอบการธุรกิจร้านอาหารสามารถเข้าถึงผู้ใช้บริการที่เป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมต่อกับธุรกิจร้านอาหารเพื่ออำนวยความสะดวกในการสั่งอาหารโดยสถานภาพของผู้สูงอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 และเพศของผู้สูงอายุที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารไม่แตกต่างกันทุกด้าน คือ ด้านคุณภาพ ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านการเรียนรู้ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการรับรู้ปัญหา ด้านการประเมินทางเลือก ด้านการตัดสินใจซื้อ ด้านการค้นหาข้อมูล และด้านการประเมินผลหลังการซื้อจากงานวิจัยนี้ได้แนวทางในการพัฒนารูปแบบและปรับกลยุทธ์ทางด้านการตลาดออนไลน์ในสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารจากการเรียนรู้ของผู้สูงอายุใช้สื่อสังคมออนไลน์หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์ และเฟซบุ๊กจากเพื่อนที่ทำงาน จากลูกหลาน หรือคนใกล้ชิดคิดส่วนวิธีการสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่ม ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร พิจารณาจากวิธีการสั่งอาหารหรือเครื่องดื่มโดยเลือกการสั่งอาหารเป็นชุดมาทานกันหลายคนช่วยให้ประหยัด โดยเลือกโปรโมชั่นที่เหมาะสมส่วนวิธีการชำระเงินของผู้สูงอายุสำหรับการสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารโดยจ่ายผ่านแอปพลิเคชันสั่งอาหาร จ่ายผ่านบัตรเครดิตจ่ายผ่านแอปพลิเคชันชำระเงินโดยตรงและบางครั้งจ่ายเงินสดส่วนประโยชน์ที่ผู้สูงอายุได้จากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารของผู้สูงอายุได้ทราบข่าวสารข้อมูล การติดต่อสื่อสารกับธุรกิจร้านอาหาร ไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางหรือไม่ต้องขับรถออกจากบ้าน และผู้สูงอายุต้องการให้ปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารมีอะไรเพิ่มเติมให้ผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวกขึ้นในด้านขั้นตอนการดำเนินการให้น้อยลง ปรับรูปแบบการดำเนินการให้เข้าใจง่ายขึ้น ปรับขนาดตัวอักษร และสั่งอาหารได้หลากหลายประเภทและหลากหลายร้านได้ในครั้งเดียวกัน แอปพลิเคชันสั่งอาหารไม่ควรมีโฆษณามากเกินไป หรือส่งเสริมการขายที่ไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ

อภิปรายผลการวิจัย

1. สมมติฐานการวิจัย

1.1 ประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร
ผลการศึกษาพบว่า เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ที่แตกต่างกันมีผลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารไม่แตกต่างกัน และสถานภาพที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 สอดคล้องกับ สุภาวดี ปิ่นเจริญ (2558) ทำการศึกษา การตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการจองร้านอาหารผ่านโมบายแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านการบอกต่ออิเล็กทรอนิกส์และการยอมรับเทคโนโลยี ด้านลักษณะการใช้งาน และด้านความคาดหวังจากการใช้งานไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการจองร้านอาหารผ่านโมบายแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร

1.2 พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารสำหรับผู้สูงอายุ ผลการศึกษาพบว่า เพศที่แตกต่างก็มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารไม่แตกต่างกัน 1) ด้านคุณภาพชีวิตพบว่า ระดับการศึกษา สถานภาพ และเขตที่อยู่อาศัย มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านคุณภาพชีวิตไม่แตกต่างกัน แต่รายได้ที่แตกต่างก็มีอิทธิพลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารด้านคุณภาพชีวิตแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ 2) ด้านการเรียนรู้พบว่า อายุ สถานภาพ และเขตที่อยู่อาศัย มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน แต่พบว่า ระดับการศึกษาและรายได้ ที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารด้านความรู้ แตกต่างกันในที่ระดับนัยสำคัญ .05 ไม่สอดคล้องกับ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ 3) ด้านการติดต่อสื่อสารพบว่า อายุมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการติดต่อสื่อสาร ไม่แตกต่างกัน แต่ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ เขตที่อยู่อาศัย ที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารด้านการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกันในที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ไม่สอดคล้องกับ Paitoon

(2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ

4) ด้านการมีส่วนร่วมพบว่า อายุมีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน แต่พบว่า ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ ที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการมีส่วนร่วม แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05 ไม่สอดคล้องกับ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ

5) ด้านการรับรู้ปัญหาพบว่า อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และเขตที่อยู่อาศัย มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการรับรู้ปัญหา ไม่แตกต่างกัน แต่พบว่าสถานภาพที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารด้านการรับรู้ปัญหา แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ

6) ด้านการค้นหาข้อมูลพบว่า อายุ สถานภาพ รายได้ และเขตที่อยู่อาศัย มีพฤติกรรม การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการค้นหาข้อมูล ไม่แตกต่างกัน แต่พบว่า ระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ สำหรับธุรกิจร้านอาหารสำหรับผู้สูงอายุด้านการค้นหาข้อมูล แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05 ไม่สอดคล้องกับ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ

7) ด้านการประเมินทางเลือกพบว่า อายุ สถานภาพ รายได้ และเขตที่อยู่อาศัย มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการประเมินทางเลือก ไม่แตกต่างกัน แต่พบว่าสถานภาพที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารสำหรับผู้สูงอายุด้านการประเมินทางเลือก แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05 ไม่สอดคล้องกับ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ

8) ด้านการตัดสินใจซื้อพบว่า อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการตัดสินใจซื้อ ไม่แตกต่างกัน แต่พบว่า สถานภาพที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารสำหรับผู้สูงอายุด้านการตัดสินใจซื้อ แตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ

9) ด้านการประเมินผลหลังการซื้อพบว่า อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้ และเขตที่อยู่อาศัย มีพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหาร ด้านการประเมินผลหลังการซื้อไม่แตกต่างกัน ในระดับนัยสำคัญ 0.05 สอดคล้องกับ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ

2. พฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา : กรุงเทพมหานคร

ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเรื่องปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายมีอายุระหว่าง 60-69 ปี มีระดับการศึกษาปริญญาตรี สถานภาพสมรส มีรายได้อยู่ระหว่าง 10,001-20,000 บาท และผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพ และรายได้ ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารไม่แตกต่างกัน ในระดับนัยสำคัญ 0.05 แต่พบว่า อายุที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารแตกต่างกันในระดับนัยสำคัญ 0.05 ไม่สอดคล้องกับ การศึกษาของ Paitoon (2018) ทำการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความไว้วางใจและความไม่ไว้วางใจของคนไทยที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ พบว่า เพศ ระดับการศึกษา อายุ และประสบการณ์ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ ส่งผลต่อความไม่ไว้วางใจ แต่ระดับการศึกษาไม่ส่งผลต่อคุณลักษณะการซื้อผลิตภัณฑ์และบริการของผู้บริโภคที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์

ประสบการณ์การใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ส่วนใหญ่มีความถี่ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ 1-3 วัน/ครั้ง ใช้สื่อออนไลน์ในการสั่งอาหารและเครื่องดื่มในวันอาทิตย์ สั่งอาหารและ

เครื่องดื่มเวลา 12.00-15.00 น. โดยสั่งอาหารและเครื่องดื่มผ่านสื่อออนไลน์ Line ผ่านแอปพลิเคชัน Grab Food สอดคล้องกับ กันทพล บันทัดทอง (2558) ทำการศึกษาพฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์และความพึงพอใจของกลุ่มคนผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่นิยมใช้ Facebook, Twitter และ Line แตกต่างกันไป มีความพึงพอใจในการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่แตกต่างซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ที่พบว่า การใช้แอปพลิเคชันมีประโยชน์ที่ได้จากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ หรือ แอปพลิเคชันสั่งอาหารของผู้สูงอายุว่าได้ทราบข่าวสารข้อมูล/การติดต่อสื่อสาร (Basu, 2018) ไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางหรือไม่ต้องขับรถออกจากบ้านเพื่อเดินทางไปร้านอาหารในช่วงฝนตกหรือการจราจรแออัด มีความสะดวก รวดเร็วในการจัดส่งอาหารที่สั่ง และสามารถสั่งซื้ออาหารเวลาใดก็ได้

จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ด้านคุณภาพชีวิต พบว่า โดยภาพรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความชอบมากทุกด้าน สอดคล้องกับ สุภาวดี ปิ่นเจริญ (2558) ทำการศึกษา การตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการจอร์จร้านอาหารผ่านโมบายแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยการตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ด้านความบันเทิง ด้านการมีปฏิสัมพันธ์ ด้านกระแสนิยม ด้านการสนองความต้องการเฉพาะ และการยอมรับเทคโนโลยี ด้านการอำนวยความสะดวก และด้านความไว้วางใจมีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการจอร์จร้านอาหารผ่านโมบายแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร

3. แนวทางการพัฒนารูปแบบและปรับกลยุทธ์ทางการตลาดออนไลน์ในสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เก็บข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ที่เป็นผู้สูงอายุ จำนวน 50 เขต รวมผู้ให้สัมภาษณ์ 50 คน ดังนี้ 1) การเริ่มเรียนรู้วิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารจากที่ใดพบว่าส่วนใหญ่ให้ข้อมูลการใช้สื่อสังคมออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชัน Line / Facebook และเพื่อนที่ทำงาน ลูกหลาน หรือคนใกล้ชิดชวนให้เริ่มใช้งาน 2) วิธีการสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่ม ผ่านสื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารพิจารณาจากปัจจัยใดเป็นหลักพบว่า พิจารณาวิธีการสั่งอาหารหรือเครื่องดื่มโดยเลือกการสั่งอาหารเป็นชุด ช่วยให้ประหยัดราคาได้ สั่งอาหารโดยการเลือกโปรโมชันโดนใจ 3) วิธีการชำระเงินสำหรับการสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่ม ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหาร ใช้วิธีการใดในการชำระเงิน พบว่า วิธีการชำระเงินสำหรับการสั่งอาหาร หรือเครื่องดื่ม โดยจ่ายผ่านแอปพลิเคชันสั่งอาหาร จ่ายผ่านบัตรเครดิตใช้แอปพลิเคชันชำระเงิน และจ่ายเงินสด (ชำระเงินปลายทาง) 4) ประโยชน์ที่ได้จากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ หรือแอปพลิเคชันสั่งอาหารของผู้สูงอายุพบว่า ได้ทราบข่าวสารข้อมูล/การติดต่อสื่อสาร รวดเร็วในการจัดส่งอาหารที่สั่ง 5) ต้องการให้ปรับปรุง

และพัฒนาเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ หรือ แอปพลิเคชันสั่งอาหาร มีอะไรเพิ่มเติมให้ผู้สูงอายุใช้งานได้สะดวกขึ้นพบว่า ควรปรับปรุงและพัฒนาเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์ แอปพลิเคชันสั่งอาหารในด้านขั้นตอนการดำเนินการให้น้อยลง ปรับรูปแบบการดำเนินการให้เข้าใจง่ายขึ้น ปรับขนาดตัวอักษร ความตั้งใจในการสั่งซื้อ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ควรศึกษาพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์เชิงพาณิชย์สำหรับธุรกิจร้านอาหารของผู้สูงอายุในภูมิภาคอื่นๆ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบและปรับกลยุทธ์ทางการตลาดออนไลน์

เอกสารอ้างอิง

- กันตพล บันทัดทอง. (2558). พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ และความพึงพอใจของกลุ่มคนผู้สูงอายุ ในเขตกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2563). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS. (พิมพ์ครั้งที่ 18). นนทบุรี: เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2556). เลขาธิการ ก.พ. เผยเตรียมปรับอายุเกษียณ. สืบค้นเมื่อ 21 ตุลาคม 2563, จาก <http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/index.php>
- สุภาวดี ปิ่นเจริญ. (2558). การตลาดผ่านสื่อสังคมออนไลน์และการยอมรับเทคโนโลยีที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการจอร์จร้านอาหารผ่านโมบายแอปพลิเคชันของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, กรุงเทพฯ.
- Basu, S. (2018). Information search in the internet markets: Experience versus search goods. *Electronic Commerce Research and Applications*, 30, 25-37.
- Cui, Y., Mou, J., & Liu, Y. (2018). *Knowledge mapping of social commerce research: a visual analysis using CiteSpace*. Springer Science+Business Media.
- Doha, A., Elnahla, N., & McShane, L. (2019). Social commerce as social networking. *Journal of Retailing and Consumer Services*, 47, 307–321.
- Han, H., Xu, H. & Chen, H. (2018). Social commerce: A systematic review and data synthesis. *Electronic Commerce Research and Applications*, 30, 38-50.
- Huang, Z., & Benyoucef, M. (2017). The effects of social commerce design on consumer purchase decision-making: An empirical study. *Electronic Commerce Research and Applications*, 25, 40–58.

- Paitoon, P. (2018). Factors Influencing a Thai Individual's Trust and Distrust in Social Commerce. **Humanities, Arts and Social Sciences Studies**, 18(3), 757-808.
- Tang, J., & Zhang, P. (2018). The impact of atmospheric cues on consumers' approach and avoidance behavioral intentions in social commerce websites. **Computers in Human Behavior**, 10(1016), 38–48.
- Tapscott, D.(2015). The digital economy. **ANNIVERSARY EDITION: rethinking promise and peril in age of networked intelligence**. (2nded.). New York: McGraw-Hill.

บทคัดย่อบทความวิจัย: ส่วนประกอบของเนื้อหาและการเชื่อมโยงความ Research Article Abstract: Components of Content and Coherence

สุรีย์รัตน์ บำรุงสุข^{1*} สิริวรรณ นันทจันทูล²

Sureerat Bumrungsuk^{1*} Siriwan Nantachantoon²

¹ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ
หลักสูตรนานาชาติ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

¹Lecturer in charge of Bachelor of Arts Program in Communicative Thai Language
International Program, Faculty of Humanities, Kasetsart University

²ผู้รับผิดชอบหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²Lecturer in charge of Bachelor of Arts Program in Thai Language, Faculty of Humanities,
Kasetsart University

E-mail: sureerat.m@ku.th; โทรศัพท์มือถือ: 0819290497

Received: 21 March 2022

Revised: 16 May 2022

Accepted: 20 June 2022

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาส่วนประกอบของเนื้อหาและการเชื่อมโยงความ
ในบทคัดย่อบทความวิจัย ตัวบทที่ใช้ศึกษาคือบทคัดย่อบทความวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่ในวารสาร
วิชาการ TCI 1 ปีพ.ศ.2563-2564 กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง จากวารสาร 5 ชื่อฉบับของสถาบัน
การศึกษา 5 แห่ง ปีพ.ศ. 2563 จำนวน 25 บท และปีพ.ศ. 2564 จำนวน 25 บท รวมจำนวน 50 บท

ผลการวิจัยพบว่า ด้านส่วนประกอบของเนื้อหาประกอบด้วยคำถามวิจัย ความเป็นมาหรือ
ความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ วิธีวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และประโยชน์
จากการวิจัย จัดหมวดหมู่ได้ 4 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะที่หนึ่งมีส่วนประกอบ 2 ส่วน ลักษณะที่สอง
มีส่วนประกอบ 3 ส่วน ลักษณะที่สามมีส่วนประกอบ 4 ส่วน และลักษณะที่สี่มีส่วนประกอบ 5 ส่วน
ส่วนผลการวิจัยด้านการเชื่อมโยงความ พบ 5 ลักษณะ เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) การอ้างถึง 2) การเชื่อม
ด้วยศัพท์ 3) การใช้คำเชื่อม 4) การละ 5) การแทนที่ อย่างไรก็ตามบทคัดย่อบทความวิจัยหนึ่งบท
ใช้การเชื่อมโยงความหลายวิธีผสมผสานกัน ทั้งนี้ทำให้บทคัดย่อมีเนื้อหาสมบูรณ์ สื่อความหมาย
ได้ครบถ้วนชัดเจน ด้วยเหตุนี้บทความวิจัยเรื่องนี้จะยิ่งเป็นประโยชน์ต่อทั้งผู้เขียนและผู้อ่านบทคัดย่อ
บทความวิจัย

คำสำคัญ : บทคัดย่อ / บทความวิจัย / เนื้อหา / การเชื่อมโยงความ

Abstract

The purpose of this research article was to investigate the content components and the coherence of the research article abstract. The texts used for this study were research article abstracts published in TCI 1 academic journals during 2020–2021. Purposive sampling was used to select 50 research articles-25 articles published in 2020 and 25 articles published in 2021-from five journals at five educational institutions.

The findings revealed that the research content components consisted of questions, background or significance, objectives, methodology, results, discussions, recommendations, and benefits, which could be categorized into 4 characteristics: 1) two-part components, 2) three-part components, 3) four-part components, and 4) five-part components. The five coherence characteristics were discovered in the following order: 1) reference, 2) vocabulary, 3) transition words, 4) ellipsis, and 5) substitution. Nonetheless, each research article abstract employed a different coherence technique to ensure that the content was complete and the messages could be conveyed without ambiguity or omission. Thus, both authors and readers of research article abstracts should benefit from the article.

Keywords: Abstract / Research Article / Content / Coherence

บทนำ

เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2565 กล่าวถึง ข้อกำหนดขั้นต่ำเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพและเกณฑ์อื่นในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา ข้อกำหนดขั้นต่ำของหลักสูตรการศึกษาและข้อกำหนดขั้นต่ำของเกณฑ์ในการขอตำแหน่งทางวิชาการในสถาบันอุดมศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา. 2565, หน้า 13) การเผยแพร่ผลงานวิชาการเป็นข้อกำหนดหนึ่งของอาจารย์ประจำหลักสูตร นิสิต นักศึกษา หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา

บทความวิจัยคือ การนำเสนอรายงานการวิจัยหรือผลงานวิจัยด้วยการเขียนในรูปแบบบทความตามแบบมาตรฐานนิยมหรือในรูปแบบที่วารสารวิชาการหรือในรูปแบบที่ประชุมวิชาการกำหนด (สิริวรรณ นันทจันทุล. 2561, หน้า 9) การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการประเภทงานวิจัยมักปรากฏในรูปแบบบทความวิจัย ดังข้อความในประกาศ ก.พ.อ. “เผยแพร่ในรูปแบบของบทความวิจัย

ในวารสารทางวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลที่ ก.พ.อ.กำหนด ทั้งนี้วารสารทางวิชาการนั้นอาจเผยแพร่เป็นรูปเล่มสิ่งพิมพ์หรือเป็นสื่ออิเล็กทรอนิกส์” ข้อความตามประกาศก.พ.อ.เรื่องหลักเกณฑ์ และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2563 (ราชกิจจานุเบกษา. 2563, หน้า 52)

ส่วนประกอบสำคัญส่วนแรกของบทความวิจัยต่อบทความ คือบทคัดย่อ (Abstract) บทคัดย่อบทความวิจัย หมายถึง ส่วนที่แสดงเนื้อหาสาระสำคัญโดยย่อของบทความวิจัย โดยทั่วไปมักจะเขียนอยู่ต่อจากชื่อเรื่อง ผู้เขียนบทความวิจัยต้องทำให้ผู้อ่านเห็นภาพรวมของเนื้อหางานวิจัยอย่างชัดเจน ทั้งนี้มีข้อจำกัดเรื่องความยาวของบทคัดย่อตามข้อกำหนดของวารสาร ด้วยเหตุนี้ผู้เขียนต้องคัดประเด็นที่เป็นจุดเด่นของงานวิจัยให้ครบถ้วน ชัดเจน เรียบเรียงถ้อยคำให้กระชับ และต่อเนื่อง (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2564, หน้า 22)

จากลักษณะสำคัญของบทคัดย่อดังกล่าวนอกจากเนื้อหาบทคัดย่อแล้วมีประเด็นเรื่องการเชื่อมโยงความในบทคัดย่อให้ต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะบทคัดย่อบทความวิจัยเป็นข้อความตอนหนึ่งที่มีประโยคหลายประโยคสัมพันธ์กัน การเชื่อมโยงความจึงเป็นลักษณะหนึ่งที่น่าสนใจ การเชื่อมโยงความ (cohesion) หมายถึง ความเกี่ยวพันระหว่างประโยคหนึ่งกับอีกประโยคหนึ่ง ซึ่งทำให้ข้อความที่ประกอบด้วยประโยคต่างๆ เนื้อความของประโยคเหล่านั้นต้องมีความต่อเนื่องและเกี่ยวพันกัน อันจะทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านเข้าใจสิ่งที่ผู้พูดหรือผู้เขียนต้องการสื่อสารได้ (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2552, หน้า 117) การเขียนบทคัดย่อที่สมบูรณ์ต้องนำเสนอเนื้อหาได้ครบ ชัดเจน อีกทั้งเรียบเรียงถ้อยคำให้กระชับและต่อเนื่องด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีคำถามวิจัยว่าเนื้อหาบทคัดย่อบทความวิจัยมีส่วนประกอบอะไรบ้าง และในบทคัดย่อดังกล่าวเชื่อมโยงความอย่างไรบ้าง

อย่างไรก็ตาม มีงานวิจัยจำนวนหนึ่งที่ศึกษาเรื่องการเชื่อมโยงความหลายลักษณะ อาทิ การศึกษาวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความในประมวลกฎหมายอาญา (ปิยฉัตร บุณนาค. 2555, หน้า 1) การเชื่อมโยงความในปุมราชาธรรม (กัณวัฒน์ สุขาภิวัฒน์. 2561, หน้า 121) การเชื่อมโยงความด้วยคำเชื่อมในหนังสือตำรับอาหารไทย (เต๋อหยุง หลี และชลมาณ ดาราฉาย. 2562, หน้า 1) แต่ยังไม่มียานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับการเชื่อมโยงความในบทคัดย่อบทความวิจัย ในงานวิจัยเรื่องนี้ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาบทคัดย่อบทความวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่ในวารสาร ปี พ.ศ.2563-2564 ฐาน TCI กลุ่มที่ 1 เนื่องจากบทความวิจัยเหล่านี้ได้ผ่านกระบวนการพิจารณาคัดกรองจากผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้าน ดังนั้นบทคัดย่อบทความวิจัยดังกล่าวจะเป็นตัวอย่างงานเขียนประเภทนี้ได้เป็นอย่างดี จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเนื้อหาและการเชื่อมโยงความในบทคัดย่อบทความวิจัย ซึ่งผู้ใช้ประโยชน์แต่ละสถานภาพจะนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างครอบคลุม ทั้งผู้สอนระดับบัณฑิตศึกษาที่สอนการเขียนผลงานทางวิชาการเนื่องจากบทคัดย่อเป็นส่วนประกอบสำคัญอย่างยิ่ง ด้านผู้เขียนวิทยานิพนธ์ บทความวิจัยได้ศึกษาและเรียนรู้การเขียนบทคัดย่อที่เนื้อหาประกอบด้วยส่วนประกอบ

มีการเชื่อมโยงความที่ทำให้บทความย่อสะสอย ด้านกองบรรณาธิการของวารสารวิชาการต่างๆ ได้เห็นส่วนประกอบลักษณะของเนื้อหาจากวารสารของสถาบันการศึกษาอื่นๆ และในสถานภาพผู้เขียนผลงานวิชาการ เช่น ตำรา เอกสารประกอบการสอนได้เห็นแนวทางในการเขียนเนื้อหาสังเขปสาระสำคัญไว้ท้ายบท

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาส่วนประกอบของเนื้อหาบทคัดย่อบทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารปีพ.ศ.2563-2564
2. เพื่อศึกษาการเชื่อมโยงความของบทคัดย่อบทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารปีพ.ศ.2563-2564

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ บทคัดย่อบทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารปี พ.ศ.2563 -2564

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) คือ บทคัดย่อบทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสาร TCI 1 ของสถาบันการศึกษา 5 แห่ง

ผู้วิจัยเห็นว่า จำนวน 50 บทคัดย่อจากบทความวิจัย 50 บทความ ซึ่งบทความวิจัยที่ผู้วิจัยนำมาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงว่าเป็นบทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารของสถาบันการศึกษา วารสารนั้นอยู่ในฐาน TCI กลุ่ม 1 เป็นวารสารในสาขาวิชาต่างๆ และบทความดังกล่าวตีพิมพ์ในปีพ.ศ. 2563 และพ.ศ. 2564 จำนวนดังกล่าวมากเพียงพอที่จะพิจารณาเห็นลักษณะที่หลากหลายและลักษณะที่ร่วมกันของเนื้อหาและการเชื่อมโยงความ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ นำเสนอผลการศึกษาด้วยการพรรณนา และใช้ข้อมูลเชิงปริมาณอธิบายประกอบ

กรอบแนวคิด

1. กรอบแนวคิดด้านส่วนประกอบเนื้อหา ได้จากแนวคิดของอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2564) กล่าวถึงโครงสร้างของบทคัดย่องานวิจัย มีส่วนประกอบของเนื้อหา 5 ลักษณะ ได้แก่ ความเป็นมา วัตถุประสงค์ ข้อมูลและวิธีการ ข้อค้นพบ และสรุปหรือกล่าวถึงนัยสำคัญของบทความ

2. กรอบแนวคิดด้านการเชื่อมโยงความ ประยุกต์จากแนวคิดของชลธิชา บำรุงรักษ์ (2558) จันทิมา อังคพณิชกิจ (2561) และปิยนัตร์ บุณนาค (2555) ได้กรอบแนวคิดการเชื่อมโยงความ 5 ลักษณะ ได้แก่ 1) การอ้างอิง (reference) 2) การเชื่อมด้วยศัพท์ (lexical cohesion) 3) การใช้คำเชื่อม (conjunction connector) 4) การละ (ellipsis) และ 5) การแทนที่ (substitution)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลบทความคัดย่อบทความวิจัยจากสถาบันการศึกษา 5 แห่ง ได้แก่

1. วารสารนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พิมพ์เผยแพร่ในปีพ.ศ. 2563 จำนวน 5 บท และพิมพ์เผยแพร่ใน ปี พ.ศ. 2564 จำนวน 5 บท รวมจำนวน 10 บท
2. วารสารวิทยาลัยราชสุดาเพื่อการวิจัยและพัฒนาคณพิการ มหาวิทยาลัยมหิดล พิมพ์เผยแพร่ ในปีพ.ศ.2563 จำนวน 5 บท และพิมพ์เผยแพร่ในปีพ.ศ.2564 จำนวน 5 บท รวมจำนวน 10 บท
3. วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขต ศรีราชา พิมพ์เผยแพร่ในปีพ.ศ. 2563 จำนวน 5 บท และพิมพ์เผยแพร่ในปีพ.ศ.2564 จำนวน 5 บท รวมจำนวน 10 บท
4. วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พิมพ์เผยแพร่ในปีพ.ศ.2563 จำนวน 5 บท และพิมพ์เผยแพร่ในปีพ.ศ.2564 จำนวน 5 บท รวมจำนวน 10 บท
5. วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร พิมพ์เผยแพร่ในปีพ.ศ.2563 จำนวน 5 บท และพิมพ์เผยแพร่ในปีพ.ศ.2564 จำนวน 5 บท รวมจำนวน 10 บท

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยพิจารณาส่วนประกอบของเนื้อหาบทความคัดย่อบทความวิจัยด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และจัดหมวดหมู่ของเนื้อหาที่ปรากฏในข้อความ นับความถี่และคิดค่าร้อยละ นอกจากนี้พิจารณาการเชื่อมโยงความบทความคัดย่อบทความวิจัยด้วยการวิเคราะห์ถ้อยคำและความหมายตามกรอบแนวคิดข้างต้น รวมทั้งนับความถี่และคิดค่าร้อยละ ตามจำนวนบทความคัดย่อ

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยส่วนประกอบของเนื้อหาบทความคัดย่อบทความวิจัย พบเนื้อหาที่ประกอบด้วย คำถามวิจัย ความเป็นมาหรือความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ วิธีวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และประโยชน์จากการวิจัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงส่วนประกอบของเนื้อหาบทคัดย่อบทความวิจัย

ลักษณะส่วนประกอบเนื้อหาบทคัดย่อ	บทคัดย่อ 50 บท	ร้อยละ
1.ลักษณะที่หนึ่ง 2 ส่วนประกอบ	5	10
รูปแบบที่หนึ่ง 1) วัตถุประสงค์การวิจัย และ 2) ผลการวิจัย	5	10
2.ลักษณะที่สอง 3 ส่วนประกอบ	23	46
2.1 รูปแบบที่สอง 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) วิธีวิจัย และ 3) ผลการวิจัย	21	42
2.2 รูปแบบที่สาม 1) คำถามวิจัย 2) วิธีวิจัย และ 3) ผลการวิจัย	1	2
2.3 รูปแบบที่สี่ 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) ผลการวิจัย และ 3) อภิปรายผล	1	2
3.ลักษณะที่สาม 4 ส่วนประกอบ	18	36
3.1 รูปแบบที่ห้า 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) วิธีวิจัย 3) ผลการวิจัย และ 4) ข้อเสนอแนะ	6	12
3.2 รูปแบบที่หก 1) ความสำคัญหรือความเป็นมาของปัญหา 2) วัตถุประสงค์การวิจัย 3) วิธีวิจัย และ 4) ผลการวิจัย	3	6
3.3 รูปแบบที่เจ็ด 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) วิธีวิจัย 3) ผลการวิจัย และ 4) อภิปรายผล	8	16
3.4 รูปแบบที่แปด 1) ความเป็นมาหรือความสำคัญของปัญหา 2) วัตถุประสงค์การวิจัย	1	2
4.ลักษณะที่สี่ 5 ส่วนประกอบ	4	8
รูปแบบที่เก้า 1) ความเป็นมาหรือความสำคัญของปัญหา 2) วัตถุประสงค์การวิจัย 3) วิธีวิจัย 4) ผลการวิจัย และ 5) อภิปรายผลการวิจัยหรือประโยชน์จากการวิจัย	4	8

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าส่วนประกอบเนื้อหาบทคัดย่อบทความวิจัยลักษณะที่สองมี 3 ส่วนประกอบ พบมากที่สุดร้อยละ 46 รองลงมาคือลักษณะที่สามมี 4 ส่วนประกอบ พบร้อยละ 36 ลักษณะที่หนึ่งมี 2 ส่วนประกอบ พบร้อยละ 10 และลักษณะที่สี่มี 5 ส่วนประกอบ พบร้อยละ 8 ขอนำเสนอรายละเอียดลำดับจากที่พบมากไปหาน้อย ดังนี้

1. ส่วนประกอบของเนื้อหาบทคัดย่อบทความวิจัยลักษณะที่สองมีส่วนประกอบ 3 ส่วน ผลการวิจัยร้อยละ 46 แบ่งได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

1.1 รูปแบบที่สอง เนื้อหาบทคัดย่อนำเสนอ 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) วิธีวิจัย และ 3) ผลการวิจัย พบร้อยละ 42 ดังตัวอย่าง (1) ¹⁾การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความผูกพันและความเสี่ยงจากเนื้อหาบนสื่อสังคมออนไลน์ของประชาชน และวัดระดับความรู้ทางดิจิทัล...²⁾ดำเนินการวิจัยด้วยวิธีการวิจัยแบบผสมผสาน ...³⁾ผลการวิจัยพบว่า สื่อสังคมออนไลน์ที่กลุ่มตัวอย่างใช้มากที่สุด ได้แก่ โลก เฟซบุ๊ก และยูทูป ใช้สื่อสังคมออนไลน์ 7-8 ครั้งในแต่ละวัน... (พนม คลีฉายา. 2563, หน้า 1)

1.2 รูปแบบที่สาม เนื้อหาบทคัดย่อนำเสนอ 1) คำถามวิจัย 2) วิธีวิจัย และ 3) ผลการวิจัย พบร้อยละ 2 ดังตัวอย่าง (2) ¹⁾ผลงานวิจัยอธิบายว่ามีผลกระทบเชิงสถาบันใดบ้างตาม

มุมมองทฤษฎีตรรกะเชิงสถาบันมีอิทธิพลต่อ แนวทางการปฏิบัติของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง...²⁾ศึกษาโดยเปรียบเทียบและวิธีวิจัยของงานวิจัยเชิงคุณภาพ รวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง...³⁾ผลการวิจัยพบว่า โครงการ CBR ได้รับอิทธิพลจากทฤษฎีตรรกะเชิงสถาบัน...(ศราวุฒิ อินทพนมและพิชาย รัตนดิลก ณ ภูเก็ต. 2564, หน้า 50).

1.3 รูปแบบที่สี่ เนื้อหาบทคัดย่อแนะนำเสนอ 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) ผลการวิจัย และ 3) อภิปรายผล พบร้อยละ 2 ดังตัวอย่าง (3) ¹⁾งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์การสื่อสารของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย กรณี (ผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย) ฟังการสนทนาภาษาญี่ปุ่นไม่ทัน ...²⁾ผลการศึกษาพบว่า ผู้เรียนใช้วิธีการยืนยันการฟังของตนเองมากที่สุด และพบการขอให้พูดซ้ำเป็นลำดับ ถัดมา การเลี้ยงด้วยการหัวเราะ... ³⁾อย่างไรก็ดีเมื่อพิจารณาจากมุมมองความสับสนยังไม่อาจกล่าวได้ว่าผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาญี่ปุ่นอย่างสุภาพได้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในสถานการณ์เหล่านี้ (พัชรพร แก้วกฤษฎาภรณ์. 2564, หน้า 1)

2. ส่วนประกอบของเนื้อหาบทคัดย่อบทความวิจัยลักษณะที่สามมีส่วนประกอบ 4 ส่วน ผลการวิจัยพบร้อยละ 36 แบ่งเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

2.1 รูปแบบที่ห้า เนื้อหาบทคัดย่อแนะนำเสนอ 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) วิธีวิจัย 3) ผลการวิจัย และ 4) ข้อเสนอแนะ พบร้อยละ 16 ดังตัวอย่าง (4) ¹⁾บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้น... ²⁾บทความวิจัยนี้ใช้แบบจำลอง Random Effect Model (REM) ทางเศรษฐมิติในการประมาณ... ³⁾ผลการศึกษาพบว่า การเพิ่มขึ้นของระดับการปิดกั้นสื่อ (ลามกอนาจาร) มีผลทำให้อัตราการชมขยับลดลง ...⁴⁾ผู้วิจัยจึงเสนอว่า (1) สื่อลามกอนาจารควรทำให้ถูกกฎหมาย...(นครชิต จิรสิทธิ์ธรรม จักรกฤษเจียวิริยบุญญา และพงศธร ริชัยวิจิตรกุล. 2563, หน้า 1)

2.2 รูปแบบที่เจ็ด เนื้อหาบทคัดย่อแนะนำเสนอ 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) วิธีวิจัย 3) ผลการวิจัย และ 4) อภิปรายผล พบร้อยละ 12 ดังตัวอย่าง (5) ¹⁾บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ชุดความคิดที่ปรากฏในวาทกรรมเรื่องตลก... ²⁾ตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์³⁾ ผลการศึกษาค้นพบ ชุดความคิด 9 ชุด ...⁴⁾ดังนั้นวาทกรรมเรื่องตลกในหนังสือพิมพ์ดุสิตสมิตจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดความคิด...(สุนทรีย์ โชติดีลิก. 2564, หน้า 1)

2.3 รูปแบบที่หก เนื้อหาบทคัดย่อแนะนำเสนอ 1) ความสำคัญหรือความเป็นมาของปัญหา 2) วัตถุประสงค์การวิจัย 3) วิธีวิจัย และ 4) ผลการวิจัย พบร้อยละ 6 ดังตัวอย่าง (6) ¹⁾“นักชิม” กลุ่มคนกลุ่มเล็กๆ ที่ไม่ได้มีบทบาทในการรวบรวมอาณาจักร...²⁾วัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทบาทการสื่อสารของนักชิมอาหารในยุโรปช่วงศตวรรษที่ 19 ...³⁾โดยใช้การวิเคราะห์เอกสาร...⁴⁾ผลการศึกษาพบว่า การสื่อสารของนักชิมมีบทบาทเป็นสื่อกลาง...(นันทกา สุธรรมประเสริฐและจิริยุทธ์ สันธุพันธ์. 2563, หน้า 1)

2.4 รูปแบบที่แปด เนื้อหาบทคัดย่อแนะนำเสนอ 1) ความเป็นมาหรือความสำคัญของปัญหา 2) วัตถุประสงค์การวิจัย 3) ผลการวิจัย และ 4) อภิปรายผล พบร้อยละ 2 ดังตัวอย่าง (7) ¹สามกรุงเป็นพระนิพนธ์เรื่องสุดท้ายของพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พิมพ์ขึ้นในโอกาสที่ทรงพระนิพนธ์เป็นอย่างยิ่ง ...²บทความเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาลักษณะเด่นของกวีวิจิตรในสามกรุง ³ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะเด่นของกวีวิจิตรในสามกรุงอยู่ที่การใช้ขนบ ...⁴สิ่งเหล่านี้ ส่งผลให้กวีวิจิตรในสามกรุงมีลักษณะเด่นตามลีลาเฉพาะตนของกวีที่ต่างไปจากวรรณคดีร้อยกรองขนาดยาวเรื่องอื่นที่มีมาก่อนหน้านี้ (วีรวัฒน์ อินทรพร. 2564, หน้า 24)

3. ส่วนประกอบของเนื้อหาบทคัดย่อบทความวิจัยลักษณะที่หนึ่ง มีส่วนประกอบ 2 ส่วน ผลการวิจัยพบร้อยละ 10 ได้แก่ รูปแบบที่หนึ่ง เนื้อหาบทคัดย่อแนะนำเสนอ 1) วัตถุประสงค์การวิจัย และ 2) ผลการวิจัย ดังตัวอย่าง (8) ¹บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณสมบัติทางวิทยาศาสตร์ของ... รวมทั้งวิเคราะห์การขยายหน้าที่เชิงไวยากรณ์ของคำๆ นี้ ²โดยผลการศึกษาพบว่า คำว่า เวลาที่มีการปรากฏเป็นคำนามในลักษณะต่างๆ... (จิตาภา ตั้งดิกลภนากุล คเชนทร์ ตัญศิริ และอุมาภรณ์ สังขมาน. 2563, หน้า 141)

4. ส่วนประกอบของเนื้อหาบทคัดย่อบทความวิจัยลักษณะที่สี่ มีส่วนประกอบ 5 ส่วน ผลการวิจัยพบร้อยละ 8 ได้แก่ รูปแบบที่เก้า เนื้อหาบทคัดย่อแนะนำเสนอ 1) ความเป็นมาหรือความสำคัญของปัญหา 2) วัตถุประสงค์การวิจัย 3) วิธีวิจัย 4) ผลการวิจัย และ 5) อภิปรายผลการวิจัยหรือประโยชน์จากการวิจัย ดังตัวอย่าง (9) ¹ประเด็นเรื่องผู้สูงอายุได้รับความสนใจจากนักวิชาการหลายสาขา... ²บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพตัวแทนผู้สูงอายุ... ³ข้อมูลที่ใช้ศึกษาคือพาดหัวข่าว ข่าว บทความ คอลัมน์ ...⁴โดยใช้แนวคิดผู้แสดงทางสังคม และชนิดกระบวนการเป็นกรอบการวิเคราะห์⁵ ผลการศึกษาพบว่า ภาพตัวแทนผู้สูงอายุที่ปรากฏผ่านหนังสือพิมพ์มีทั้งสองแง่มุม ...⁶การเน้นนำเสนอภาพดังกล่าวมากเป็นพิเศษเป็นการมองภาพแบบเหมารวม ภาพดังกล่าวอาจทำให้เกิดเป็น “วาทกรรมแห่งความกลัว” หรือปฏิเสธความแก่ความชรา ส่งผลต่อมุมมองของผู้สูงอายุที่มีต่อตนเอง อีกทั้งส่งผลต่อความคิดและมุมมองของคนในสังคมที่มีต่อผู้สูงอายุและปฏิบัติต่อผู้สูงอายุ (ณัฐพร พานโพธิ์ทองและธีระ บุชชกแก้ว. 2563, หน้า 88)

ผลการวิจัยด้านการเชื่อมโยงความในบทคัดย่อบทความวิจัย

ผลการวิจัยการเชื่อมโยงความ พบว่าใช้การเชื่อมโยงความ 5 ลักษณะ สรุปได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงการเชื่อมโยงความของบทคัดย่อบทความวิจัย

การเชื่อมโยงความ	บทคัดย่อ 50 บท	ร้อยละ
1. การอ้างอิง	50	100
1) การอ้างอิงแบบรวมกลุ่ม	50	100
2) การอ้างอิงภายในตัวบท	49	98
2.1) การอ้างอิงด้วยรูปบ่งชี้	49	98
2.2) การอ้างอิงด้วยรูปแทนบุคคล	46	92
2.3) การอ้างอิงด้วยการเปรียบเทียบ	29	58
3) การอ้างอิงแบบไร้จุดอ้างอิง	19	38
2. การเชื่อมด้วยศัพท์	50	100
1) การซ้ำ		
(1) การซ้ำรูปภาษาทั้งหมด	50	100
(2) การซ้ำรูปภาษาบางส่วน	40	80
(3) การซ้ำโครงสร้างประโยค	18	36
2) การปรากฏรวมกลุ่มศัพท์	10	50
3) การเป็นส่วนย่อยของส่วนใหญ่	18	36
4) การพ้องความหมาย	14	34
5) การแย้งความหมาย	13	36
6) การเป็นส่วนใหญ่ของส่วนย่อย	11	22
3. การใช้คำเชื่อม	50	100
1) คำเชื่อมข้อความคล้ายตามหรือกล่าวเสริม	49	98
2) คำเชื่อมข้อความแสดงเป้าหมาย	49	98
3) คำเชื่อมข้อความอธิบาย	48	96
4) คำเชื่อมข้อความเรียงลำดับ	29	58
5) คำเชื่อมข้อความขัดแย้ง	18	36
6) คำเชื่อมข้อความแสดงเหตุผล	18	36
7) คำเชื่อมข้อความแสดงเรื่องใหม่	18	36
8) คำเชื่อมข้อความให้เลือก	11	22
9) คำเชื่อมข้อความตัวอย่าง	9	18
10) คำเชื่อมข้อความสรุป	5	10
11) คำเชื่อมข้อความแสดงเงื่อนไข	3	6
4.การละ	46	92
1)การละที่เชื่อมโยงข้อความก่อนหน้า	44	88
2) การละที่เชื่อมโยงข้อความข้างหลัง	10	20
5. การแทนที่	36	72
1) การแทนที่ที่เชื่อมโยงข้อความก่อนหน้า	36	72
2) การแทนที่ที่เชื่อมโยงข้อความข้างหลัง	6	12

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าลักษณะการเชื่อมโยงความบกตยอบทความวิจัยพบ 5 ลักษณะ ได้แก่ การอ้างถึง การเชื่อมด้วยศัพท์ และการใช้คำเชื่อม แต่ละลักษณะพบว่ามีใช้ในบทคัดย่อบทความวิจัยคิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนการละพบร้อยละ 92 และการแทนที่พบร้อยละ 72 ขอนำเสนอรายละเอียดลำดับจากที่พบบากไปหาน้อย ดังนี้

1. การอ้างถึง (referencing) คือ การแสดงความสัมพันธ์ทางความหมายด้วยรูปภาษาหนึ่ง เชื่อมโยงกับรูปภาษาอื่นที่มีความเกี่ยวเนื่องกันในการสื่อสารบริบทเดียวกัน ผลการวิจัยพบการอ้างถึง 3 ลักษณะ ได้แก่

1.1 การอ้างถึงแบบร่วมกลุ่ม (homophoric referencing) คือ การอ้างถึงที่แสดงข้อมูลร่วมทางบริบทวัฒนธรรมระหว่างผู้ส่งสารกับผู้รับสาร เป็นเรื่องเฉพาะชุมชน เฉพาะวงการ มีการใช้รูปอ้างถึงที่เป็นเรื่องเฉพาะวงวิชาการในศาสตร์สาขาต่างๆ ดังตัวอย่าง (10) *การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุของการรับรู้ถึงประโยชน์ของแพลตฟอร์มโซเชียลคอมเมิร์ซ โดยกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริโภคที่มีประสบการณ์ในการซื้อสินค้า... เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยแบบสมการโครงสร้างด้วยเทคนิควิธี Partial Least Square (PLS) และการพรรณนาข้อมูล...(อัมรินทร์ เกมอ ธาตาทิเบศร์ ภูทอง และธิดาทิพย์ ปานโรจน์. 2563, หน้า62)*

1.2 การอ้างถึงภายในตัวบท (endophoric referencing) คือ การอ้างถึงที่แสดงความหมายและแสดงข้อมูลที่พบได้ภายในตัวบทข้อความนั้น ทั้งนี้มีรูปภาษาที่ใช้อ้างถึง 3 ลักษณะ ได้แก่

1.2.1 การอ้างถึงด้วยรูปบ่งชี้ (demonstrative reference) คือ การอ้างถึงลักษณะนี้มีคำบ่งชี้เป็นคำหรือกลุ่มคำชี้เฉพาะที่ต้องการชี้ชัดหรือแยกแยะสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกมา เช่นนี้ ครั้งนี้ นั้น ดังกล่าว ขึ้นนี้ เหล่านี้ เหล่านั้น ดังตัวอย่าง (11) *การวิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องด้านการอ่าน... 2. เพื่อหาความเหมาะสมของชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่...ชุดส่งเสริมพัฒนาการดังกล่าว ผ่านการวิพากษ์เพื่อหาความเหมาะสม...(กรรวิการ์ หงษ์งามและสุชีรา พลราชม. 2564, หน้า 4)*

1.2.2 การอ้างถึงด้วยรูปแทนบุคคล (personal reference) คือ การอ้างถึงลักษณะนี้หมายถึงสิ่งมีชีวิตอื่น ใช้รูปอ้างถึงด้วยคำสรรพนาม คำที่ใช้เหมือนสรรพนามที่เรียกว่า รูปแทนนาม คำที่ใช้เรียกตามสถานภาพทางสังคม คำแสดงตำแหน่ง คำบอกอาชีพ ทำให้เข้าใจเรื่องราวเรื่องนั้นต้องการกล่าวถึงใคร มีการใช้รูปแทนบุคคล เช่น พระองค์ นักเรียน อาจารย์ เกษตรกร ผู้บริหาร นักลงทุน นักวิจัย ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้กระทำผิดคดีข่มขืน ดังตัวอย่าง (12) *...ดังนั้นจึงสามารถสร้างกลุ่มหลักทรัพย์ลงทุนที่มีประสิทธิภาพได้จากการแบ่งสัดส่วนการลงทุนในกองทุน ... ยกเว้นกรณีที่นักลงทุนต้องการอัตราผลตอบแทนเฉลี่ยจากการลงทุนสูงที่สุด นักลงทุนจะไม่สามารถสร้างกลุ่มหลักทรัพย์ใหม่ได้...(ชนทนันท์ ทวีวัฒน์. 2563, หน้า 69)*

1.2.3 การอ้างถึงด้วยการเปรียบเทียบ (comparative reference) คือ การอ้างถึงที่แสดงลักษณะความเหมือนหรือความต่างจากจุดอ้างอิง เช่น เหมือนกัน เช่นเดียวกัน ต่างกัน มากกว่า มากที่สุด ดังตัวอย่าง (13) ...*ผลการศึกษาพบว่าคำศัพท์ที่ปรากฏในการปรุงอาหารมีจำนวน 23 คำพบมิตความแตกต่างที่ทำให้คำศัพท์แต่ละคำแตกต่างกันจำนวน 8 มิตี ได้แก่...* (สุพรรณณี เรื่องสงฆ์ และอรพัช บวรรักษา.2563, หน้า 142)

1.2.4 การอ้างถึงแบบไร้จุดอ้างอิงในตัวบท (exophoric referencing) คือ การอ้างถึงแบบไร้จุดอ้างอิงในตัวบทแต่มีจุดอ้างอิงจากบริบทเฉพาะ ข้อมูลเฉพาะที่มาจากบริบท การสื่อสารในปัจจุบัน ผู้ร่วมสื่อสารใช้ความรู้และข้อมูลของสถานการณ์และบริบททางสังคมวัฒนธรรมประกอบ ดังตัวอย่าง (14) ... *สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้กวีวิจนะในสามกรุงมีลักษณะเด่นตามลีลาเฉพาะตนของกวีที่ต่างไปจากวรรณคดีร้อยกรองขนาดยาวเรื่องอื่นที่มีมาก่อนหน้านี้* (วีรวรรณ อินทรพร. 2564, หน้า 24)

2. การเชื่อมด้วยศัพท์ (lexical cohesion) คือการเชื่อมโยงความโดยใช้คำศัพท์เป็นหลัก ซึ่งเป็นคำเดี่ยว กลุ่มคำ หรือวลีก็ได้ เพื่อให้ข้อความต่อเนื่องสัมพันธ์กันเป็นตัวบทเดียวกัน ผลการวิจัยพบการเชื่อมด้วยศัพท์ 6 ลักษณะ ได้แก่

1) การซ้ำ (reiteration) คือการซ้ำคำ กล่าวคำศัพท์ซ้ำๆ กัน อยู่ในตัวบท ลักษณะการกล่าวซ้ำด้วยรูปภาษาเดิม หรือปรับเปลี่ยนรูปภาษาบางส่วน ย้ำเรื่องที่ต้องการกล่าวถึง ไม่ให้นอกเรื่อง ให้ผู้ฟังติดตามเรื่องเพื่อให้เรื่องที่กล่าวชัดเจนมากขึ้น ดังนี้

2.1 การซ้ำรูปภาษาทั้งหมด (complete reiteration) คือการใช้หน่วยภาษาเดิมทั้งหมดซ้ำอีกครั้งดังตัวอย่าง (15) *บทความนี้เป็นการศึกษาทวิวิจนะทางดนตรีระหวางปีพาทย์ไทยและพิณเพียดเขมรในมิติประวัติศาสตร์มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวัฒนธรรมปีพาทย์ไทยและวัฒนธรรมพิณเพียด...พบว่า ปีพาทย์ไทยและพิณเพียดเขมรมีความสัมพันธ์กัน ทั้งชื่อของวงดนตรี ประวัติศาสตร์การเมืองการปกครอง...ปีพาทย์ไทยและพิณเพียดเขมรยังมีความเหมือนในความแตกต่าง* (สุรศักดิ์ จำนงค์สาร วีระ พันธุ์เสื่อ และพงศพิชญ์ แก้วกุลธร. 2564, หน้า 221)

2.2 การซ้ำรูปภาษาบางส่วน (partial reiteration) คือการใช้รูปภาษาที่มีรูปหรือองค์ประกอบพื้นฐานเหมือนกันแต่ใช้คำต่างชนิดกัน ทำให้ปรับเปลี่ยนบางส่วนต่างไปจากรูปภาษาเดิม ดังตัวอย่าง (16) ... *ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรสีกออาชีพพระยะสันมีความยืดหยุ่นและหลากหลาย แต่มุ่งสอนทักษะงานอาชีพเพียงบางทักษะ ครูส่วนใหญ่มีความเชี่ยวชาญในทักษะสายอาชีพ...* (ชนิตา ตันติเฉลิมและคณะ. 2563, หน้า 33)

2.3 การซ้ำโครงสร้างประโยค (parallelism) คือการใช้รูปแบบโครงสร้างประโยคของภาษาที่เป็นรูปแบบเดียวกันแต่ใช้รูปภาษาบางคำในโครงสร้างนั้นต่างกันไปบ้าง เพื่อให้ผู้ฟังและผู้อ่านจดจำได้ง่าย ดังตัวอย่าง (17) *การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาระดับความสัมพันธ์*

ของแรงจูงใจและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานขับรถบรรทุกในอุตสาหกรรมโลจิสติกส์และ (2) ศึกษาแบบแผนความสัมพันธ์ของแรงจูงใจและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานขับรถบรรทุกในอุตสาหกรรมโลจิสติกส์...(ธันต์ถภัทร ธิรณชติลภและประสพชัย พสุนนท์. 2564, หน้า 83)

2.2 การปรากฏร่วมกลุ่มศัพท์ (collocation) คือ การเชื่อมโยงด้วยคำศัพท์ที่มีความหมายที่ใช้ในแวดวงภาษาหรือวงการเดียวกันหรือทำเนียบภาษาเดียวกัน งานวิจัยนี้พบการปรากฏร่วมกลุ่มศัพท์ เช่น การวิจัย ศึกษาศาสตร์ ภาษาศาสตร์ นิเทศศาสตร์ การสื่อสารในสังคมออนไลน์ วรรณคดี ดังตัวอย่าง (18) เฟซบุ๊กเพจ: การสื่อสารจากสื่อโทรทัศน์สู่สื่อสังคมของสถานีโทรทัศน์ไทยรัฐทีวี เป็นการศึกษาแบบผสมโดยศึกษาตัวสารบนเฟซบุ๊กเพจ...การผลิตเนื้อหาจากสื่อโทรทัศน์สู่การเผยแพร่บนเฟซบุ๊กเพจทางการของสถานีโทรทัศน์... พบว่าในช่วงเวลาปกติทางทีมผู้ดูแลสื่อสังคมออนไลน์ของสถานีโทรทัศน์คัดเลือก...สถานีโทรทัศน์ส่วนช่วงเลือกตั้งเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับข่าว... โดยที่มาของเนื้อหาได้จากสถานีโทรทัศน์เป็นเนื้อหาจากรายการประเภทข่าวและบันเทิงในรูปแบบคลิปวิดีโอต้นฉบับและมาตัดต่อเป็นชิ้นงานใหม่ ส่วนแหล่งข้อมูลอื่น เช่น เว็บไซต์ขององค์กร เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับข่าว..(พรชัย ฉันทวีเศษลักษณ์และอัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว. 2563, หน้า 1)

2.3 การเป็นส่วนย่อยของส่วนใหญ่ (hyponymy) คือ การเชื่อมโยงด้วยคำศัพท์ที่คำหนึ่งเป็นส่วนย่อยหรือเป็นประเภทย่อยของอีกคำหนึ่ง ดังตัวอย่าง (19) ...ผลการวิจัยพบว่าผู้นำชุมชนทั้ง 2 ชุมชนมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ...คนในชุมชน การให้กระบวนการคิดแก่คนในชุมชนและการให้คนในชุมชนเห็นการลงมือทำของผู้นำ..(กิตตินันท์ เครือแพทย์ และคณะ. 2564, หน้า 409)

2.4 การพ้องความหมาย (synonymy) คือ การเชื่อมโยงความด้วยคำศัพท์ที่มีความหมายคล้ายกันหรือมีความหมายเหมือนกันโดยมีจุดที่ต้องการกล่าวถึงเรื่องเดียวกัน ดังตัวอย่าง (20) ... วัจนกรรมที่โดดเด่นคือ วัจนกรรมกลุ่มชี้ว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงเสนอแนะแนวทางปฏิบัติตนแก่พสกนิกรยามที่บ้านเมืองมีปัญหา ...พระราชาชาวที่ชาวไทยสามารถนำไปปฏิบัติได้(สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ. 2563, หน้า 1) 5) การแย้งความหมาย (antonymy) คือ

การเชื่อมโยงความด้วยคำศัพท์หรือถ้อยคำที่มีความหมายแย้งกันหรือมีความหมายตรงข้ามกัน เพื่อแสดงความแตกต่างของเรื่องที่ต้องการกล่าวถึงดังตัวอย่าง (21) ...มีการกล่อมเกลาทงสังคมทั้งแบบเดี่ยวและกลุ่มการกล่อมเกลาทงสังคมทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการการกล่อมเกลาทงสังคมแบบมีตัวแบบ และการกล่อมเกลาทงสังคมแบบที่ตารางเวลาไม่คงที่... ส่วนการยอมรับและการต่อรองความหมาย พบว่า มีกลุ่มพนักงานที่ยอมรับและไม่ยอมรับวัฒนธรรมและค่านิยมองค์กรผ่านเรื่องเล่า และมีกลุ่มพนักงานทั้งที่ยากปฏิบัติงานต่อและไม่ยากปฏิบัติงานต่อในอนาคต (ณัฐกร จุระจร และปภัศสร่า ชัยวงศ์. 2564, หน้า 35)

2.6 การเป็นส่วนใหญ่ของส่วนย่อย (meronymy) คือ การเชื่อมโยงความด้วยคำศัพท์ที่มีความหมายแสดงประเภทใหญ่ของคำอื่นๆ ซึ่งแนะถึงคำอื่นที่อยู่ในประเภทเดียวกัน ดังตัวอย่าง (22) ...อย่างไรก็ตาม เกาหลีเหนือสามารถใช้กลยุทธ์ในการต่อรองจนนำไปสู่ความตกลงด้านนิวเคลียร์ ในปีค.ศ. 2005 โดยสหรัฐอเมริกาให้หลักประกันด้านความมั่นคงและการยุติการคว่ำ...ความไม่ไว้วางใจระหว่างเกาหลีเหนือกับสหรัฐอเมริกาและพันธมิตร ซึ่งก็คือญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ ถือเป็นอุปสรรคสำคัญในการแก้ไขปัญหา ดังนั้นการดำเนินมาตรการสร้างความไว้วางใจระหว่างกันจึงเป็นแนวทางสำคัญในการแก้ไขอุปสรรค (วิเชียร อินทะสี. 2563, หน้า 1)

3. การใช้คำเชื่อม (conjunction connector) คือการใช้คำเชื่อมเพื่อแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่ปรากฏในประโยคหรือข้อความที่อยู่ต่อเนื่องหรือใกล้เคียงกัน ผลการวิจัยพบการใช้คำเชื่อม 11 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้

3.1 คำเชื่อมข้อความคล้ายตามหรือกล่าวเสริม คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความที่แสดงความหมายในทำนองเดียวกัน กล่าวเสริมหรือเพิ่มเติมข้อความที่มาข้างหน้า เช่น และ รวมทั้ง รวมถึง พร้อมทั้ง

3.2 คำเชื่อมข้อความแสดงเป้าหมาย คือ คำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความที่แสดงเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของข้อความที่มาข้างหน้า ได้แก่ เพื่อ

3.3 คำเชื่อมข้อความอธิบาย คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความที่นำมาขยายความหรือมาอธิบาย เสริมให้ข้อความที่มาข้างหน้ากระจ่างมากขึ้น เช่น กล่าวคือ โดย คือ ได้แก่

3.4 คำเชื่อมข้อความเรียงลำดับ คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความแสดงลำดับเวลาเกิดก่อนหลัง เหตุการณ์ที่เกิดต่อเนื่อง หรือแสดงข้อมูลรายละเอียดที่เกิดขึ้นตามลำดับ เช่น เริ่มจาก ตั้งแต่...จนถึง หรือแสดงตัวเลขเชื่อมข้อความเรียงลำดับ 1) 2) ...

3.5 คำเชื่อมข้อความขัดแย้ง คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความแสดงความขัดแย้งกับข้อความที่นำมาข้างหน้า เช่น แต่ อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ตาม ในขณะที่

3.6 คำเชื่อมข้อความแสดงเหตุผล คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความที่เป็นเหตุเป็นผลกับข้อความที่มาข้างหน้า เช่น เพราะ เนื่องจาก ดังนั้น จึง เหตุนี้

3.7 คำเชื่อมข้อความแสดงเรื่องใหม่ คือคำเชื่อมข้อความที่แสดงถึงเรื่องที่จะกล่าวเป็นเรื่องใหม่ หรือเรื่องที่เปลี่ยนไปจากเดิม เช่น ส่วน ในส่วน สำหรับ เมื่อ

3.8 คำเชื่อมข้อความให้เลือก คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความแสดงการให้เลือก เช่นหรือ

3.9 คำเชื่อมข้อความตัวอย่าง คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความแสดงตัวอย่างของข้อความข้างหน้า เช่น คำว่า เช่น ดังนี้ เป็นต้น ฯลฯ

3.10 คำเชื่อมข้อความสรุป คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความแสดงสรุปข้อความข้างหน้า เช่น สรุปได้ว่า ที่กล่าวมาต่างเป็น...

3.11 คำเชื่อมข้อความแสดงเงื่อนไข คือคำเชื่อมที่ทำหน้าที่เชื่อมข้อความแสดงเงื่อนไขกับข้อความข้างหน้าหรือข้อความที่ตามมาก็ได้ เช่น หาก ถ้า

4. การละ (ellipsis) คือการเชื่อมโยงความที่ไม่ปรากฏรูปภาษา เมื่อพิจารณาตีความเรื่องจึงทราบว่าถ้อยคำนั้นถูกละไว้ซึ่งอาจจะเชื่อมโยงกับข้อความก่อนหน้าหรือข้อความข้างหลังในบริบทเดียวกัน ผลการวิจัยพบ 2 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

4.1 การละที่เชื่อมโยงกับข้อความก่อนหน้า มีการใช้การละภาคประธาน และ/หรือภาคแสดง ในส่วนกริยาหรือกรรม ดังตัวอย่าง (26) ...ในสมัยรัชกาลที่ 7 พระบรมวงศานุวงศ์ทรงใช้ทุนส่วนพระองค์ในการศึกษาต่อในประเทศฝรั่งเศสเพิ่มมากขึ้นและ (การละ-ในสมัยรัชกาลที่ 7 พระบรมวงศานุวงศ์) ศึกษาในสาขาวิชาที่หลากหลายมากขึ้นไม่ได้เน้นเฉพาะทางด้าน การทหารและกฎหมายเท่านั้น แต่ (การละ-ในสมัยรัชกาลที่ 7 พระบรมวงศานุวงศ์) ได้ศึกษา ทั้งทางด้าน การแพทย์และ (การละ-ในสมัยรัชกาลที่ 7 พระบรมวงศานุวงศ์ได้ศึกษา) วิชาการออกแบบ ศิลปะอุตสาหกรรมที่สำคัญ...(พวงทิพย์ เกียรติสหัสกุล. 2563, หน้า 1)

4.2 การละที่เชื่อมโยงกับข้อความข้างหลัง มีการใช้การละภาคแสดง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ส่วนขยายกริยา กรรม หรือส่วนขยายกรรม ดังตัวอย่าง (27) การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อผลผลิตข้าวในพื้นที่ภาคกลาง .. และไม่รับน้ำตามฤดูเพาะปลูกข้าวนาปี (ปี ค.ศ. 1981-2017)...(กนกพร ภาคิฉาย และคณะ. 2563, หน้า 1)

5. การแทนที่ (substitution) คือ การเชื่อมโยงความด้วยการใช้ถ้อยคำอื่นหรือใช้บางส่วนของถ้อยคำเดิมแทนถ้อยคำที่กล่าวถึงซึ่งเชื่อมโยงกับข้อความก่อนหน้าหรือข้อความข้างหลังในบริบทเดียวกัน ผลการวิจัยพบ 2 ลักษณะ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

5.1 การแทนที่เชื่อมโยงกับข้อความก่อนหน้า ทั้งนี้ในงานวิจัยพบรูปภาษาบางส่วน ของนามวลี(ข)ใช้แทนที่เพื่อเชื่อมโยงกับนามวลีเต็มรูป(ก) ดังตัวอย่าง (28) ...ส่วนค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่าง การทดลองและหลังการทดลอง(ก)การใช้ชุดส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและการสื่อสารเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระยะแรกเริ่มของเด็กแต่ละคนมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่...(ข)การใช้ชุดส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและการสื่อสารของเด็กแต่ละคนมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่... (เกตุรงค์ก้อม. 2564, หน้า 49)

5.2 การแทนที่เชื่อมโยงกับข้อความข้างหลัง ทั้งนี้ในงานวิจัยพบรูปภาษาบางส่วน ของนามวลี (ก) ใช้แทนที่เพื่อเชื่อมโยงกับนามวลีเต็มรูป (ข) ดังตัวอย่าง (29) 3) กระบวนการจัดการ

ความทรงจำของมหาวิทยาลัยไทยที่ศึกษาทุกแห่งใช้หลักวิชาการจัดการจดหมายเหตุและการจัดการพิพิธภัณฑ์ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน...(ข)ลือบันทึความทรงจำของมหาวิทยาลัยไทย... (รุจยา อากาศสมสรวง พฤติกุลและปัทมาพร เย็นบำรุง. 2563, หน้า 84)

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยด้านเนื้อหาบทคัดย่อพบว่าเนื้อหาประกอบด้วยคำถามวิจัย ความเป็นมาหรือความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ วิธีวิจัย ผลการวิจัย อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ และประโยชน์จากการวิจัย เมื่อสังเคราะห์ส่วนประกอบของเนื้อหาได้ 9 รูปแบบ ทั้งนี้จัดหมวดหมู่ได้ 4 ลักษณะ ได้แก่ ลักษณะที่หนึ่งมีส่วนประกอบ 2 ส่วน ลักษณะที่สองมีส่วนประกอบ 3 ส่วน ลักษณะที่สามมีส่วนประกอบ 4 ส่วน และลักษณะที่สี่มีส่วนประกอบ 5 ส่วน ผลการวิจัยพบลักษณะที่สองมีส่วนประกอบ 3 ส่วน มากที่สุด รองลงมาคือลักษณะที่สามมีส่วนประกอบ 4 ส่วนลักษณะที่หนึ่งมีส่วนประกอบ 2 ส่วน และลักษณะที่สี่มีส่วนประกอบ 5 ส่วน ตามลำดับ ส่วนผลการวิจัยด้านการเชื่อมโยงความพบ 5 ลักษณะ เรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) การอ้างอิง พบการอ้างอิงแบบร่วมกลุ่มมากที่สุด 2) การเชื่อมด้วยศัพท์ พบการซ้ำ และการปรากฏร่วมกลุ่มศัพท์มากที่สุด 3) การใช้คำเชื่อม พบคำเชื่อมข้อความคล้ายตามและคำเชื่อมแสดงเป้าหมายมากที่สุด 4) การละ พบการละที่เชื่อมโยงข้อความก่อนหน้ามากที่สุด 5) การแทนที่ พบการแทนที่ที่เชื่อมโยงข้อความก่อนหน้ามากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเนื้อหาและการเชื่อมโยงความบทคัดย่อบทความวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อสังเกตบางประการ กล่าวคือ ด้านเนื้อหา ผลการวิจัยพบส่วนประกอบของเนื้อหา 3 ส่วน ประกอบด้วย 1) วัตถุประสงค์การวิจัย 2) วิธีวิจัย และ 3) ผลการวิจัย มากที่สุด อย่างไรก็ตามผู้วิจัยเห็นว่าเนื้อหาดังกล่าวยังไม่ครอบคลุมงานวิจัยและยังไม่เห็นภาพรวมทั้งหมด หากบทคัดย่อแนะนำเสนอเนื้อหา 5 ส่วนประกอบ 1) ความเป็นมาหรือความสำคัญของปัญหา 2) วัตถุประสงค์การวิจัย 3) วิธีวิจัย 4) ผลการวิจัย และ 5) อภิปรายผลการวิจัยหรือประโยชน์จากการวิจัย ทำให้เห็นภาพรวมงานวิจัยและประเด็นความเห็นของผู้เขียนมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยเสนอความเห็นว่าการวารสารวิชาการควรเพิ่มความยาวของบทคัดย่อในข้อกำหนดเรื่องความยาวของบทคัดย่อบทความวิจัย อีกทั้งควรกำหนดประเด็นเนื้อหาในบทคัดย่อให้ชัดเจนมากขึ้น

ส่วนด้านการเชื่อมโยงความในบทคัดย่อ ผลการวิจัยครั้งนี้พบ 5 ลักษณะ ได้แก่ การอ้างอิง การเชื่อมด้วยศัพท์ การใช้คำเชื่อม การละ และการแทนที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องการศึกษาวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความในประมวลกฎหมายอาญา (ปิยฉัตร บุณนาค. 2555, หน้า 1) ทั้งนี้

เนื่องจากภาษากฎหมาย และภาษาในบทความวิจัย มีลักษณะใกล้เคียงกัน เป็นภาษาเขียนที่สื่อความหมายตรง ชัดเจน กระชับ นอกจากนี้ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง การเชื่อมโยงความในปุมราชธรรม (กัณวัฒน์ สุภาภิวัฒน์. 2561, หน้า 121) ทั้งนี้เพราะลักษณะภาษาใกล้เคียงกัน กล่าวคือ ปุมราชธรรมคือประมวลข้อธรรมที่พระมหากษัตริย์พึงทรงปฏิบัติเพื่อความ เป็นสุขของพสกนิกร เป็นเอกสารในสมัยอยุธยา (กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. 2545, หน้า 1) แม้บทความวิจัยและปุมราชธรรมเป็นเอกสารต่างสมัย แต่มีการใช้ภาษาที่สื่อความหมายตรง ชัดเจน และต่อเนื่อง เช่นเดียวกัน

การวิเคราะห์เนื้อหาบทความวิจัย ทำให้ผู้อ่านงานวิจัยเข้าใจโครงสร้างของข้อความประเภทหนึ่งซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของวิทยานิพนธ์ บทความวิจัย และบทความวิชาการ นอกจากนี้ผู้อ่านงานวิจัยได้เห็นความหลากหลายในเนื้อหาที่ปรากฏในบทความวิจัยเรื่อง นี้ตลอดจนผู้อ่านงานวิจัยจะได้แนวทางและแบบอย่างในการเขียนบทความให้มีคุณภาพเนื้อหาครบถ้วนภาษาถูกต้อง กระชับ และสละสลวยในหน้ากระดาษที่จำกัด ซึ่งวารสารวิชาการหลายสถาบันกำหนดจำนวนคำในบทความ หากผู้อ่านงานวิจัยเป็นผู้สอนในระดับบัณฑิตศึกษาจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอน ที่สำคัญบทความที่เป็นตัวบทในการศึกษาครั้งนี้เป็นบทความที่ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างน้อย 2-3 ท่าน ซึ่งวารสารวิชาการได้เชิญให้พิจารณาประเมินบทความวิจัยจึงเชื่อมั่นได้ว่าเป็นบทความที่มีคุณภาพเชื่อถือได้ ใช้อ้างอิงเป็นตัวอย่างได้อย่างดี

หมายเหตุ: บทความเรื่อง บทความวิจัย: ส่วนประกอบของเนื้อหาและการเชื่อมโยงความเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่องภาษาเขียนในบทความวิจัยที่พิมพ์เผยแพร่ในวารสารปี.ศ.2563-2564

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้เขียนผลงานทางวิชาการควรศึกษาเนื้อหาและการเชื่อมโยงความในส่วนประกอบอื่นของบทความวิจัย เช่น บทนำ ผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลการวิจัย เพื่อประโยชน์ในการเขียนบทความวิจัยให้สมบูรณ์
2. ผู้อ่านงานวิจัยควรทำความเข้าใจกับการเชื่อมโยงความทั้ง 5 ลักษณะ ดังกล่าวจะทำให้เข้าใจบทความวิจัยมากขึ้น ทั้งยังส่งผลดีต่อการอ่านงานประเภทอื่นด้วย
3. งานวิจัยครั้งนี้เป็นประโยชน์ต่อผู้สอนทักษะการอ่านและการเขียนด้วย ผู้สอนควรฝึกให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์เรื่องการเชื่อมโยงความของงานเขียนประเภทต่างๆ เพื่อพัฒนาการอ่านและการเขียนมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กองวรรณกรรมและประวัติศาสตร์. (2545). **ปุมราชธรรม : เอกสารสมัยอยุธยา จากหอสมุดแห่งชาติกรุงปารีส**. สืบค้นเมื่อ 16 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <http://digital.nlt.go.th/items/show/5126>.
- เกยูร วงศ์ก้อม. (2564). การพัฒนาชุดส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาและการสื่อสารเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระยะแรกเริ่ม. **วารสารวิทยาลัยราชสุดา**. 17(2), 49.
- กนกพร ภาคิฉาย และคณะ. (2563). ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศต่อผลผลิตข้าวในพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย. **วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ**. 7(2), 1.
- กรรวิภาร์ หงษ์งามและสุชีรา พลราชม. (2564). การพัฒนาชุดส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่มีความบกพร่องด้านการอ่านในระยะแรกเริ่ม. **วารสารวิทยาลัยราชสุดา**. 17(1), 4.
- กัณวัฒน์ สุขาภิวัฒน์. (2561). “การเชื่อมโยงความในปุมราชธรรม.” **การประชุมวิชาการมหาวิทยาลัยมหาสารคามวิจัย ครั้งที่ 14**, 6-7 กันยายน 2561, 121-129.
- กิตตินันท์ เครือแพทย์ และคณะ. (2564). การคิดริเริ่มการเปลี่ยนแปลงของผู้นำ ปัจจัยความสำเร็จของการใช้ภาวะผู้นำในการพัฒนานวัตกรรมทางสังคมเพื่อให้เกิดชุมชนตัวอย่าง. **วารสารศิลปศาสตร์**. 21(2), 409.
- ฉันทนันท์ ทวีวัฒน์. (2563). การศึกษาอัตราผลตอบแทนและความเสี่ยงของการลงทุนในกองทุนรวมเลียนแบบดัชนีตราสารทุนของประเทศไทยและต่างประเทศ. **วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ**. 7(1), 69.
- จันทิมา อังคพณิชกิจ. (2561). **การวิเคราะห์ข้อความ (Discourse Analysis)**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จิตาภา ตังติลภนากุล คเชนทร์ ตัญศิริ และอุมาภรณ์ สังขมาน. (2563). ขยายหน้าที่เชิงไวยากรณ์ของคำว่า เวลา ในภาษาไทย. **วารสารศิลปศาสตร์**. 20(1), 141.
- ชนิศา ตันติเฉลิมและคณะ. (2563). การศึกษาสภาพและปัญหาของการจัดการศึกษาในสายอาชีพสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษทางการเรียนรู้. **วารสารวิทยาลัยราชสุดา**. 16(1), 33.
- ชลธิชา บำรุงรักษ์. (2558). **ภาษาและภาษาศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ณัฐกร จุลระศร และปภัศสร่า ชัยวงศ์. (2564). การใช้เรื่องเล่าในกระบวนการกลุ่มเกลาทางสังคมของบริษัทผลิตภาพยนตร์ไทย. **วารสารนิเทศศาสตร์**. 39(3), 35.
- ณัฐพร พานโพธิ์ทองและธีระ บุชบกแก้ว. (2563). ภาพตัวแทนผู้สูงอายุไทยที่สื่อผ่านกลวิธีทางภาษาในหนังสือพิมพ์รายวันไทย. **วารสารอักษรศาสตร์**. 42(2), 88.
- เต๋อหยุง หลี่ และซัลมาณ ดาราฉาย. (2562). การเชื่อมโยงความด้วยคำเชื่อมในหนังสือตำรับอาหารไทย. **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี**, 2(3), 1-16.

- ธนัตถ์ภัทร ธีรธัญชติลลและประสพชัย พสุนนท์. (2564). แผนความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจและประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานขับรถบรรทุกในอุตสาหกรรมโลจิสติกส์: การประยุกต์ใช้สหสัมพันธ์คานอนิคอล. *วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ*. 8(1), 83.
- นรชิต จิรสิทธิ์ธรรม จักรกฤษ เจียวิริยบุญญา และพงศธร ริชัยวิจิตรกุล. (2563). สื่อกอนาจารกับปัญหาการข่มขืน. *วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ*. 7(1), 1.
- นันทกา สุธรรมประเสริฐและจิริยุทธ์ สิ้นธุพันธ์. (2563) บทบาทการสื่อสารของนักชิมในยุโรปช่วงศตวรรษที่ 19. *วารสารนิเทศศาสตร์*.38(1), 1.
- ปิยฉัตร บุนนาค.(2555). *การวิเคราะห์ภาษาระดับข้อความในประมวลกฎหมาย.วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.กรุงเทพฯ.*
- พนม คลีฉายา. (2563). ความผูกพัน ความเสี่ยงจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์และความรอบรู้ทางดิจิทัลและการรู้เท่าทันของประชาชน. *วารสารนิเทศศาสตร์*, 38(3), 1.
- พรชัย ฉันทวีเศษลักษณ์และอัศวิน เนตรโพธิ์แก้ว. (2563). เพชฌัญญู: การสื่อสารจากสื่อโทรทัศน์สู่สื่อสังคมของสถานีโทรทัศน์ไทยรัฐทีวี. *วารสารนิเทศศาสตร์*. 38(2), 1.
- พวงทิพย์ เกียรติสหัสกุล. (2563). การศึกษาของพระบรมวงศานุวงศ์ไทยในประเทศฝรั่งเศสสมัยรัชกาลที่ 5 – รัชกาลที่ 7. *วารสารอักษรศาสตร์*. 42(1), 1.
- พัชรพร แก้วกฤษฎาภรณ์. (2564). กลยุทธ์การสื่อสารของผู้เรียนภาษาญี่ปุ่นชาวไทย : กรณีฟังไม่เข้าใจ. *วารสารศิลปศาสตร์*. 21(1),1.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2563). ประกาศ ก.พ.อ. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาแต่งตั้งบุคคลให้ดำรงตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ และศาสตราจารย์ พ.ศ. 2563. เล่ม 137 ตอนพิเศษ 147 ง ราชกิจจานุเบกษา 23 มิถุนายน 2563.
- รุจยา อากาศสมสรวง พฤติกุลและปัทมาพร เย็นบำรุง. (2563). การพัฒนารูปแบบการจัดการความทรงจำของมหาวิทยาลัยไทย. *วารสารอักษรศาสตร์*. 42(1), 84.
- วิเชียร อินทะสี. (2563). วิกฤตนิวเคลียร์เกาหลีเหนือ: กรณีศึกษาการแก้ไขวิกฤตภายใต้การทูตพหุภาคี. *วารสารศิลปศาสตร์*. 20(1), 1.
- วีรวัดณ์ อินทรพร. (2564). ลักษณะเด่นของกวีวิจารณ์ในสามกรุงพระนิพนธ์พระราชวรรังค์เอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ. *วารสารอักษรศาสตร์* 43(1), 24.
- ศราวุฒิ อินทพนมและพิชาย รัตนติลล ฌ ภูเก็ต. (2564). ความหลากหลายของตรรกะเชิงสถาบันในโครงการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชนในประเทศไทย. *วารสารวิทยาลัยราชสุตา*, 17(1), 50.

- สมภพ สุทัศน์วีริยะ. (2565). **หลักการเขียนบทคัดย่อ**. สืบค้นเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2565, จาก https://hpcanamai.moph.go.th/th/driving-strategy/download?id=76194&mid=24247&mkey=m_document&lang=th&did=22003
- สิริวรรณ นันทจันทูล. (2561) . **การเขียนบทความวิจัย** . ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุนทรี โชติดีลก. (2564). ชุดความคิดที่ปรากฏในวาทกรรมเรื่องตลกในหนังสือพิมพ์ดุสิตสมิต : การศึกษาตามแนววาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์. **วารสารอักษรศาสตร์** 43(1),1.
- สุพรรณิ เรื่องสงค์ และอรพัช บวรรักษา. (2563). คำศัพท์เกี่ยวกับการปรุงอาหารในภาษาไทยใหญ่: การศึกษาตามแนววรรณศาสตร์ชาติพันธุ์. **วารสารศิลปศาสตร์**. 20(2), 142.
- สุรศักดิ์ จำนงค์สาร วีระ พันธุ์เสื่อ และพงศพิชญ์ แก้วกุลธร. (2564). ทวิวจน์ทางดนตรีระหว่างปีพาทย์ไทย และพิณเปียตเขมรในมิติประวัติศาสตร์. **วารสารอักษรศาสตร์**. 42(2), 221.
- สุวัฒนา เลี่ยมประวัติ. (2563). วัจนกรรมในพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. **วารสารอักษรศาสตร์**. 42(2), 1.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2552). **สัมพันธสาร**. ใน วิจิตรนั ภาณพงศ์ และคณะ, บรรทัดฐานภาษาไทย เล่ม 3: ชนิดของคำ วลี ประโยค และสัมพันธสาร. กรุงเทพฯ: สถาบันภาษาไทย กระทรวงศึกษาธิการ.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2564). **เทคนิคการเขียนบทความวิจัยและบทความวิชาการ**. สืบค้นเมื่อ 14 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://rdo.psu.ac.th/th/images/D3/PR-news/2564/Activity/reserachaticle-Slide.pdf>
- อัครพงศ์ อันทองและอริยา เผ่าเครื่อง. (2564). ทุนของชุมชนและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา. **วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ**. 8(1), 1.
- อัมทิภา ศิลปพิบูลย์ , นที เชียงชนะ และนิอร เทรตันชัย. (2564). กลวิธีการสอนดนตรีในชั้นเรียนรวมระดับประถมศึกษา: มุมมองจากประสบการณ์ของครูสอนดนตรี. **วารสารวิทยาลัยราชสุดา**. 17(2), 18.
- อัมรินทร์ เกมอ ธาดาธิเบศร์ ภูทอง และธิดาทิพย์ ปานโรจน์. (2563). ปัจจัยเชิงสาเหตุของการรับรู้ถึงประโยชน์ของแพลตฟอร์มโซเชียลคอมเมิร์ซ. **วารสารนิเทศศาสตร์**. 38(3), 62.

รูปแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพของผู้สูงอายุโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง
อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

Activities to Develop the Aesthetics of the Elderly Students at Wat Sri Luang
School, Chae Hom District, Lampang Province

ทยากร สุวรรณภูมิ¹ พรสวรรค์ มณีทอง² พงษ์วิกรานต์ มหิตทิพงษ์³

Tayakorn Suwannabhum^{1*} Pornsawan Maneethong² Pongvikran Mahittipong³

สาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

Music Department, Faculty of Humanities and Social Sciences, Rajabhat University

E-mail: Tamjassman@gmail.com โทรศัพท์มือถือ: 086-1988421

Received: 24 May 2021

Revised: 26 May 2022

Accepted: 01 June 2022

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพของผู้สูงอายุโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์เพื่อหาและออกแบบกิจกรรมในการเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีสัมภาษณ์ การสังเกต การสร้างบทเรียน และการจัดการเรียนการสอน ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเป็นนักเรียนผู้สูงอายุของโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง จำนวน 22 คน

ผลการวิจัยคือ การได้สร้างกิจกรรม “ห้องเรียนขับขาน” ซึ่งเป็นการฝึกร้องเพลงที่มีความเหมาะสมในการเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน 1) การฝึกควบคุมลมหายใจ 2) การวอร์มเสียง 3) การร้องเพลง กิจกรรมนี้ทำให้ผู้สูงอายุมีสภาวะทางอารมณ์ที่ดี ผ่อนคลาย สนุกสนาน และทำให้มีความกล้าแสดงออก อีกทั้งการร้องเพลงจะเป็นสื่อกลางที่ทำให้นักเรียนผู้สูงอายุได้เข้าสังคมมากขึ้น

คำสำคัญ: สุนทรียภาพ / ผู้สูงอายุ / โรงเรียนผู้สูงอายุ

Abstract

The objective of this qualitative research was to discover and design activities for the elderly in enhancing the musical aesthetics. Interviews, observations, lesson planning, and teaching and learning management were used to collect the data. The key informants were 22 elderly students of Wat Sri Luang School for the elderly, Chae Hom District, Lampang Province.

The findings led to the development of a “Singing Classroom” activity in which a singing practice was suited for enhancing musical aesthetics for the elderly, which consisted of three steps: 1) breathing control exercises, 2) warming up, and 3) singing. This activity provided the elderly with a positive emotional state, relaxation, enjoyment, and assertiveness. Furthermore, singing would promote social interaction among the elderly students.

Keywords: Aesthetics / Elderly / Elderly School

บทนำ

ปัจจุบันวิทยาการทางการแพทย์มีความก้าวหน้า อีกทั้งผู้คนเริ่มให้ความสำคัญในการดูแลสุขภาพมากขึ้น จึงทำให้มีสุขภาพดีส่งผลให้คนมีอายุยืนยาวขึ้นแต่สิ่งที่ตรงกันข้ามกับการที่คนมีอายุยืนยาวคืออัตราการเกิดลดลงอย่างต่อเนื่องทำให้ประชากรในวัยทำงานมีจำนวนน้อยกว่าประชากรผู้สูงอายุ ประเทศไทยจึงเข้าสู่สังคมที่มีประชากรผู้สูงอายุจำนวนมาก แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545-2564 คาดประมาณว่าใน พ.ศ. 2562 ประเทศไทยจะมีประชากรผู้สูงอายุ (อายุ 60 ปีขึ้นไป) มากกว่าประชากรวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า 15 ปี) และคาดประมาณว่าในปี พ.ศ. 2564 ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์และเมื่อประชากร 60 ปี ขึ้นไป มีสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมดจะทำให้ในปี 2574 ประเทศไทยจะเข้าสู่สังคมสูงอายุระดับสุดยอด (คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติกรมกิจการผู้สูงอายุกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2561, หน้า 7)

จังหวัดลำปางเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุ จากข้อมูลผลการสำรวจสถิติผู้สูงอายุของประเทศไทย 77 ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 พบว่า จำนวนผู้สูงอายุมีผู้สูงอายุจำนวน 170,209 คน (กรมกิจการผู้สูงอายุ. 2562,ออนไลน์) ซึ่งอำเภอแจ้ห่มเป็นพื้นที่หนึ่งที่มีประชากรผู้สูงอายุจำนวนมาก แผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ซึ่งได้ระบุวัตถุประสงค์สรุปได้ว่า เพื่อสร้างจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงผู้สูงอายุในฐานะบุคคล

ที่มีประโยชน์ต่อสังคมการเตรียมการเข้าสู่วัยสูงอายุอย่างมีคุณภาพ พึ่งตนเองได้ (คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.2553, หน้า 29-30) ดังนั้นการหาแนวทางเพื่อเสริมสร้างสุขภาพร่างกายและสุนทรียภาพทางจิตใจจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับชุมชนที่ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ จึงต้องมีการศึกษาหาสิ่งที่จะช่วยผู้สูงอายุให้เป็นบุคคลที่อยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ

เมื่อมนุษย์อยู่ในวัยสูงอายुर่างกายจะขาดความคล่องแคล่ว ความคิดและการตัดสินใจช้าลง เริ่มมีปัญหาด้านสุขภาพ รวมไปถึงการมีเวลาว่างมากขึ้นเนื่องจากเกษียณซึ่งจะทำให้เกิดการเบื่อหน่ายและนำไปสู่การรู้สึกว่าคุณค่าของตัวเองไม่มีคุณค่า ซึ่งสิ่งเหล่านี้จึงส่งผลกระทบต่อจิตใจของผู้สูงอายุซึ่งอาจก่อให้เกิดภาวะซึมเศร้าและปัญหาต่างๆ ในอนาคตได้ (สุวรรณ เตชะธีรปริดา.2557, หน้า 89) ดังนั้นการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขและได้เข้าสังคมมากขึ้นรวมทั้งช่วยให้ผ่อนคลายและเห็นคุณค่าของตนเองมากยิ่งขึ้น

การนำแนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของดนตรีมาใช้กับผู้สูงอายุจึงเป็นทางเลือกที่มีประโยชน์เหมาะสม เช่น การนำเสียงดนตรีมาใช้ประกอบในศิลปะสามารถส่งเสริมพัฒนาการทางอารมณ์ เสริมสร้างจินตนาการ ส่งเสริมให้มีความสัมพันธ์ระหว่างประสาทหู กล้ามเนื้อมือให้สอดคล้องกับการใช้ความคิดดนตรียังสามารถลดหรือบรรเทาความเจ็บปวดหลังการผ่าตัดของผู้ป่วยช่วยให้ผู้ป่วยผ่อนคลายได้และยังสามารถปรับเปลี่ยนนิสัยก้าวร้าวของมนุษย์ อีกทั้งยังรักษาโรคสมาธิสั้น (ไชแสง ศุขะวัฒนะ.2535, หน้า1-3) นอกจากนี้ดนตรีบำบัดก็ถูกนำมาใช้เพื่อรักษาผู้ป่วย หรือพัฒนาศักยภาพด้านร่างกาย จิตใจ ความคิด และทักษะทางสังคม ถือเป็นหนึ่งนกิจกรรมที่ช่วยให้คนที่ต้องการยกระดับคุณภาพจิตใจดีขึ้น (โรงพยาบาลเปาโล. 2564,ออนไลน์) จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ในการศึกษาหัวข้อดนตรีพื้นเมืองล้านนากับการพัฒนาอารมณ์ของผู้สูงอายุ กรณีศึกษาเทศบาลตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ก่อนเรียนผู้เรียนมีอารมณ์ดี แต่หลังจากการเรียนผู้เรียนมีทั้งความสุขและอารมณ์หงุดหงิด ซึ่งความหงุดหงิดเกิดจากผู้สูงอายุไม่สามารถควบคุมความสัมพันธ์จากมือทั้งสองข้างในการเล่นเครื่องดนตรีได้จึงทำให้ผู้สูงอายุมีอารมณ์หงุดหงิด แต่อย่างไรก็ตาม แบบสอบถามที่ประเมินอารมณ์เชิงบวกในสถานการณ์ต่างๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 4.52-4.96 (ธนพร นุตสาระ.2561, หน้า 90) และการศึกษาผลของดนตรีบำบัดต่อการลดภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุ ผลการศึกษา พบว่า โปรแกรมดนตรีบำบัดสามารถลดภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุได้ (กาญจนา พิบูลย์. 2548, ออนไลน์)

ดนตรีเป็นศาสตร์แห่งสุนทรียศาสตร์ที่เปรียบเหมือนอาหารทางใจที่ช่วยกล่อมเกลาจิตใจให้มีความร่าเริงและผ่อนคลายการบรรเลงดนตรีเป็นกิจกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะหลายด้าน

เช่น การอยู่ร่วมกันในสังคม และความรับผิดชอบ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ ผู้วิจัยมีแนวคิดที่ว่าดนตรีจะเป็นกิจกรรมที่จะช่วยเสริมสร้างทักษะด้านต่างๆ ให้กับ ผู้สูงอายุ รวมทั้งยังเป็นการส่งเสริมเพื่อสร้างความมั่นใจและเสริมสร้างสุนทรียภาพให้กับผู้สูงอายุ เพื่อให้มีสุขภาพกายและใจที่ดียิ่งขึ้น

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ ในจังหวัดลำปาง เพื่อหารูปแบบกิจกรรมเพื่อพัฒนาสุนทรียภาพของผู้สูงอายุ จึงทำการหาข้อมูล เกี่ยวกับโรงเรียนผู้สูงอายุในจังหวัดลำปางเพื่อจะทำการวิจัยในครั้งนี้ พบว่า ในจังหวัดลำปางมี โรงเรียนผู้สูงอายุคือ โรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยจึงได้ทำการ ดำเนินกิจกรรมด้านดนตรีเพื่อเป็นสื่อกลางอันจะส่งผลให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพจิตและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อหาและสร้างรูปแบบกิจกรรมที่ใช้ในการพัฒนาสุนทรียภาพแก่ผู้สูงอายุโรงเรียนผู้สูงอายุ วัดศรีหลวง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง

ขอบเขตงานวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง จำนวน 22 คน

การคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) (สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ม.ป.ป, หน้า 23) โดยเป็นผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุ วัดศรีหลวงทั้งหมด จำนวน 22 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ที่เน้นการศึกษาเพื่อให้ได้รูปแบบกิจกรรม ทางดนตรีในการเสริมสร้างสุนทรียภาพแก่ผู้สูงอายุ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ แนวคิดเกี่ยวกับคุณค่าและความสำคัญของดนตรี ประโยชน์ของดนตรี ต่อสังคมมนุษย์ แนวคิดเกี่ยวกับดนตรีบำบัด เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง (Key informant Interview) สัมภาษณ์ผู้สูงอายุ เพื่อศึกษา แนวคิด ความสนใจและความถนัดทางดนตรีเพื่อหาแนวทางเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรี

2. การถ่ายโยงองค์ความรู้จากวิทยากรไปสู่การกิจกรรมดนตรีของผู้สูงอายุ
3. การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม เป็นประเด็นการสังเกตการณ์เกี่ยวกับการถ่ายโยงความรู้ การฝึกปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรค เพื่อรวบรวมข้อมูลในกระบวนการถ่ายทอด
4. ถอดบทเรียน สรุปบทเรียนร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุ และวิทยากร ในประเด็นเทคนิคการฝึกปฏิบัติ และปัญหาอุปสรรค

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดกรอบวิจัย

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สังเคราะห์องค์ความรู้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ

ผู้สูงอายุ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางและรูปแบบการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพ

ทางดนตรี

1. ลงพื้นที่สัมภาษณ์ผู้สูงอายุ ในประเด็นความสนใจและความถนัดทางดนตรีเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรี
2. สนทนากลุ่มในประเด็นความถนัดทางดนตรีเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรี
3. สรุปและสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สนทนากลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3 การถ่ายโยงองค์ความรู้

1. ถ่ายโยงองค์ความรู้จากวิทยากรไปสู่กิจกรรมดนตรีของผู้สูงอายุ
2. ติดตาม ประเมินผลการถ่ายทอดกิจกรรม โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นในประเด็นรูปแบบการถ่ายโยงความรู้ที่เหมาะสม การฝึกปฏิบัติ
3. ถอดบทเรียน สรุปบทเรียนร่วมกันระหว่างผู้สูงอายุ และวิทยากร ในประเด็นเทคนิคการฝึกปฏิบัติ และปัญหาอุปสรรค

ขั้นตอนที่ 4 สังเคราะห์องค์ความรู้จากกระบวนการวิจัย

1. การสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา จากการถอดบทเรียนในประเด็นการฝึกปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรค
2. สังเคราะห์ข้อมูลจากประเด็นในการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการถ่ายโยงความรู้ การฝึกปฏิบัติ ปัญหาและอุปสรรค

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนผู้สูงอายุและความสนใจเกี่ยวกับดนตรี จากนั้นจึงจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดนตรีเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพโดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วมและการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ และวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมที่เน้นศึกษาเฉพาะรูปแบบกิจกรรมทางดนตรีในการเสริมสร้างสุนทรียภาพผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม การถ่ายเ็ยองค์ความรู้ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วมตลอดจนการถอดบทเรียนเพื่อนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เนื้อหา และสรุปเป็นองค์ความรู้จากงานวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการหารูปแบบเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพสำหรับผู้สูงอายุ พบว่านักเรียนผู้สูงอายุโรงเรียนผู้สูงอายุ วัดศรีหลวง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง ส่วนใหญ่ไม่เคยเล่นเครื่องดนตรีไม่ว่าจะเป็นเครื่องดนตรีสากล เครื่องดนตรีไทยหรือเครื่องดนตรีพื้นบ้าน แต่มีความชื่นชอบในเสียงเพลงในรูปแบบของเพลงชอและเพลงลูกทุ่ง และจากการเก็บรวบรวมข้อมูลพบว่า กิจกรรมที่ผู้สูงอายุมีความต้องการฝึกคือการร้องเพลงเพราะไม่ต้องเล่นเครื่องดนตรีและไม่ต้องใช้อุปกรณ์ให้เกิดความยุ่งยากการเล่นเครื่องดนตรีอาจจะทำให้ผู้สูงอายุใช้เวลาในการฝึกและยากแก่การจัดการจัดหาเครื่องดนตรีที่เหมาะสมกับแต่ละบุคคล อีกทั้งการที่ผู้สูงอายุต้องมาฝึกเล่นเครื่องดนตรีอาจจะทำให้เกิดความเครียดเมื่อไม่สามารถเล่นได้และไม่อยากทำกิจกรรมนั้นต่อไป

การจัดกิจกรรมร้องเพลงทำให้ผู้สูงอายุใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และช่วยเสริมสร้างอารมณ์สุนทรีย์การร้องเพลงจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุได้ผ่อนคลายการดำเนินกิจกรรมของผู้วิจัยที่โรงเรียนวัดศรีหลวงนี้เป็นไปในลักษณะของการสอนให้ผู้สูงอายุร้องเพลงโดยเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุได้เลือกเพลงที่ตนเองชื่นชอบ เพราะเมื่อมีความชื่นชอบผู้สูงอายุจะมีความอยากที่จะปฏิบัติอย่างเต็มที่ทำให้เกิดภาวะความเครียด การฝึกร้องเพลงในครั้งนี้ทำให้พัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้มีความสุข สนุกสนานและผ่อนคลาย ตลอดจนได้แสดงออกถึงความสามารถในการร้องเพลง กิจกรรมนี้ได้มุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดีบนพื้นฐานของสุนทรียภาพทางด้านดนตรี ซึ่งรูปแบบกิจกรรมร้องเพลงที่เกิดขึ้นเป็นกิจกรรมที่เกิดจากความต้องการของผู้สูงอายุที่ต้องการเรียนรู้ ทำให้ไม่เกิดความเครียดและเกิดภาวะซึมเศร้า

รูปแบบกิจกรรมในการเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ

จากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบกิจกรรมชื่อว่า “ห้องเรียนขับขาน” เป็นกิจกรรมการฝึกร้องเพลงเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ โดยกิจกรรมมีลักษณะเป็นการถ่ายทอดความรู้จากวิทยากรที่เป็นนักร้องอาชีพในจังหวัดลำปาง ซึ่งวิทยากรได้ออกแบบเนื้อหาการฝึกร้องเพลงสำหรับผู้สูงอายุ 3 ขั้นตอนดังนี้ 1) การฝึกการควบคุมการหายใจ 2) การวอร์มเสียง 3) การฝึกร้องเพลงดังนี้

1. การฝึกการควบคุมลมหายใจ

วิทยากรให้ความรู้เรื่องพื้นฐานในการฝึกการควบคุมลมหายใจสำหรับการร้องเพลง โดยการฝึกการหายใจเข้าออกโดยให้ความรู้ว่าการฝึกหายใจเป็นเหมือนการออกกำลังกายให้แก่ปอด ซึ่งจะทำให้ปอดแข็งแรงและทำงานได้ดีมีความจุออกซิเจนเพิ่มขึ้น โดยให้ผู้สูงอายุได้ฝึกการหายใจด้วยวิธีการดังนี้

1.1 ท่ายืน ให้ผู้สูงอายุยืนตัวตรงแยกเท้าออกให้ขนานกับไหล่ ยืนตัวตรงผู้สูงอายุบางท่านยืนเป็นเวลานานไม่ได้จึงให้ปฏิบัติในท่านั่ง ผลจากท่ายืน พบว่า ผู้สูงอายุไม่สามารถยืนระยะเวลาานได้เพราะเกิดความเมื่อยล้าและปวดขาและหัวเข่า

1.2 ท่านั่ง ให้ผู้สูงอายุนั่งหลังตรง โดยการให้นั่งครึ่งเก้าอี้แบบไม่ให้หลังพิงพนัก ผู้สูงอายุที่มีลักษณะหลังค่อมก็ให้พยายามให้ยืดเท่าที่จะทำได้ซึ่งจะช่วยเสริมเรื่องบุคลิกให้ดีขึ้น ผลจากท่านั่งทำให้รู้สึกสบายกว่าท่ายืน และการยืดหลังทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกว่าการนั่งได้ยืดออกและรู้สึกผ่อนคลายมากขึ้น

1.3 การฝึกหายใจ โดยการให้ผู้สูงอายุสูดลมเข้าทางปากและจมูกเพื่อเก็บลมไว้จนเต็มท้องในระหว่างการหายใจเข้าห้ามให้ไหลออก โดยการให้หายใจเข้านับ 1 ถึง 4 หายใจออกนับ 1 - 4 แล้วเพิ่มเป็น 8-8 โดยผู้สอนเป็นคนนับ สำหรับการปล่อยลมออกด้วยการหดกล้ามเนื้อท้องอย่างช้าๆ และสม่ำเสมอ เพื่อให้กระบังลมและกล้ามเนื้อท้องดันลมออกมาทางปาก ซึ่งจะรู้สึกและสัมผัสได้ว่าท้องจะค่อยๆ แพลง สำหรับการดันลมเพื่อเป่าลมออกมาทางปากนั้น ควรค่อยๆ ระบายลมออกมาอย่างช้าๆ ควบคุมลมที่เป่าออกมาให้มีความต่อเนื่องและคงที่อย่างสม่ำเสมอ จากการฝึกหายใจ ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกโล่ง และผ่อนคลายคล้ายกับการฝึกสมาธิ และรู้สึกว่าได้หายใจรับออกซิเจนเข้าได้อย่างเต็มที่ ซึ่งในปกติชีวิตประจำวันผู้สูงอายุไม่เคยทำ จึงเกิดการฝึกหายใจที่ผู้สูงอายุนำไปใช้ฝึกเพื่อสร้างความผ่อนคลาย

2. การวอร์มเสียง

การฝึกร้องโน้ตเพื่อเป็นการสร้างความคุ้นเคยให้ผู้สูงอายุเคยชินกับเสียงดนตรี และระดับเสียงที่ได้ยิน และจะทำให้ร้องเพลงเข้ากับคีย์ของบทเพลงได้ ผู้สอนให้ผู้สูงอายุฝึกการ

ร้องโน้ตและการวอร์มเสียงการร้องเพลงทุกครั้ง เพราะการวอร์มเสียงเป็นการออกกำลังกายเส้นเสียงก่อนจะร้องเพลง ทำให้เส้นเสียงมีความยืดหยุ่นได้ดี สามารถร้องเพลงในช่วงเสียงที่กว้างได้ มีขั้นตอนดังนี้

2.1 การร้องโน้ตตามบันไดเสียง โดยให้ผู้สูงอายุออกเสียงให้ตรงตามเสียงที่ผู้สอนได้กดโน้ตบนคีย์บอร์ดอย่างถูกต้องโดยการร้องโน้ตในบันไดเสียงเมเจอร์ขั้นตอนนี้ผู้สอนให้ผู้สูงอายุฝึกการเก็บลมแล้วร้องโน้ตออกมาให้ยาวที่สุดเท่าที่จะทำได้ ทำให้ผู้สูงอายุเกิดความสุขสนุกสนานในการฝึกเพราะได้มีการแข่งขันกันเองว่าใครจะสามารถทำได้นานกว่า จนเกิดเป็นเสียงหัวเราะขึ้นมาในชั้นเรียน

2.2 นำเพลงตัวอย่าง 1 เพลง คือ เพลง บอกรักฝากใจ ซึ่งเป็นเพลงที่ผู้สูงอายุได้ทำการเลือกมาทำการฝึก จากนั้นผู้สอนให้ผู้สูงอายุฝึกร้องบันไดเสียงของบทเพลง บันไดเสียงจีเมเจอร์เพื่อให้ชินกับระดับเสียงของบทเพลงขั้นตอนนี้ทำให้ทราบว่าผู้สูงอายุบางท่านไม่สามารถร้องระดับเสียงให้ตรงกับคีย์ของเพลงได้ จากการสอบถาม พบว่า ได้ยินเสียงที่กดแต่ไม่ทราบว่าต้องออกเสียงแบบใดถึงจะได้โน้ตที่เหมือนเสียงที่ได้ยิน ผู้สอนจึงแก้ปัญหาด้วยการแยกฝึกโดยให้กลุ่มที่ร้องไม่ตรงบันไดเสียงได้ฝึกกับผู้ช่วยสอน

3. การร้องเพลง

3.1 หลังจากเสร็จสิ้นการวอร์มเสียงแล้ว วิทยากรเริ่มต้นกระบวนการถ่ายทอดความรู้โดยการร้องเพลงให้ผู้สูงอายุฟังก่อน พร้อมทั้งให้สังเกตบุคลิกท่าทาง การยืน การหายใจ การออกเสียง การนับจังหวะ พร้อมทั้งอธิบายให้ฟังอย่างละเอียดโดยในขั้นแรกนี้ได้นำบทเพลงที่กลุ่มผู้สูงอายุทำการโหวตเลือกบทเพลง จำนวน 2 บทเพลง ดังนี้ 1) ทหารอากาศขาดรัก (เสกศักดิ์ พู่กันทอง) 2) บอกรักฝากใจ (สดใส รัมโพธิ์ทอง)

3.2 วิทยากรร้องเพลงครั้งละหนึ่งวรรค แล้วให้ผู้สูงอายุฟังว่ามีลักษณะการร้อง การหายใจอย่างไร ในขั้นตอนนี้วิทยากรอธิบายเพิ่มเติมการร้องเพลงที่มีการใส่อารมณ์ในบทเพลง จังหวะ การเอื้อนเสียงในแต่ละจุดที่สำคัญในเบื้องต้นผู้สูงอายุต้องฝึกควบคุมจังหวะในการร้องเพลง และมีสมาธิจากนั้นจึงให้ผู้สูงอายุร้องตามวิทยากร จนถึงการร้องตามบทเพลงต้นฉบับจากการฝึกพบว่า การเอื้อนเสียงเป็นสิ่งที่ทำได้ยากที่สุด เพราะเป็นเทคนิคการร้องเพลงที่ต้องใช้การฝึกฝนเป็นเวลานาน หากบังคับให้ทำให้ได้อาจจะทำให้ผู้สูงอายุเกิดความเครียดและไม่สนุกในการเรียนร้องเพลง ผู้สอนจึงไม่เน้นในจุดนี้

3.3 การร้องเพลงควบคู่กับการตบมือ จากการฝึกร้องในเบื้องต้น พบว่า ผู้สูงอายุไม่สามารถร้องให้ตรงตามจังหวะเพลงได้ จึงต้องฝึกการร้องเพลงและการตบมือตามจังหวะ จึงสร้างกิจกรรมการตบมือพร้อมกับร้องเพลงโดยการให้ผู้สูงอายุแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกตบมือ

กลุ่มที่สองร้อง จากนั้นสลับกันปฏิบัติและสุดท้ายให้ทุกคนได้ฝึกปฏิบัติด้วยกัน จากการฝึกพบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุสามารถจับมือเข้ากับจังหวะของบทเพลงได้แม้จะไม่ตรงตามจังหวะตลอดเพลง แต่สามารถประทับประคองไปจนจบบทเพลงได้

3.4 การให้นักเรียนผู้สูงอายุจดจำเนื้อเพลง เมื่อผู้สูงอายุจดจำเนื้อเพลงได้แล้ว วิทยากรจึงเริ่มสาธิตการร้องเพลงกับดนตรีในโปรแกรมเล่นเพลงคาราโอเกะให้ผู้สูงอายุฟังจากนั้น จึงให้ผู้สูงอายุฝึกร้องตามที่ได้ฟังจนจบเพลง

เมื่อดำเนินการสอนร้องเพลงแก่นักเรียนผู้สูงอายุได้ 3 สัปดาห์ พบว่า ผู้สูงอายุบางส่วน ยังติดขัดด้านจังหวะและทำนองเพลง เนื่องจากกระบวนการถ่ายทอดที่ผ่านมาเป็นการสอน แบบกลุ่มใหญ่ทำให้ดูแลได้ไม่ทั่วถึง ดังนั้นผู้วิจัยและวิทยากรจึงได้ปรับกระบวนการถ่ายทอด การเรียนรู้เป็นการสอนแบบกลุ่มเล็กประมาณ 4-5 คน และให้ทีมงานนักศึกษาศาสาวิชาดนตรีที่เป็น ผู้ช่วยนักวิจัย ได้เป็นวิทยากรประจำกลุ่มเพื่อดูแล และช่วยอธิบายเพิ่มเติมจากการสาธิตของวิทยากร

3.5 กระบวนการถ่ายทอดที่มีนักศึกษามาเป็นผู้ช่วยวิทยากรนั้น เริ่มจากนักศึกษ้อธิบาย เพิ่มเติม และสาธิตเกี่ยวกับการร้องเนื้อร้องให้ได้ตามทำนองเพลงของบทเพลง และร้องเพลงบน จังหวะที่ถูกต้อง พร้อมทั้งอธิบายถึงการหายใจในแต่ละท่อน การเอื้อนเสียง จากนั้นจึงให้นักเรียน ผู้สูงอายุร้องตาม

3.6 เมื่อผู้สูงอายุเข้าใจ และสามารถร้องเพลงได้ถูกต้องตามทำนองและจังหวะแล้ว เพื่อไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายในบทเพลง วิทยากรจึงให้ผู้สูงอายุทำการโหวตเลือกบทเพลงเพื่อนำมาฝึกปฏิบัติการร้อง จึงได้บทเพลง 3 เพลงดังนี้ 1) ขนน้องแต่งงาน 2) ยิ้มแป้น 3) ผู้เสียสละ

3.7 หลังจากการฝึกในช่วงแรกจบลงแล้ว วิทยากร เพื่อเตรียมตัวสู่การแสดงในตอน คาบเรียนสุดท้าย ผู้สอนจึงให้ผู้สูงอายุเลือกบทเพลงที่ตนเองชื่นชอบและมีความต้องการ นำเพลงนั้นมาฝึกร้อง โดยมีผู้สอนและผู้ช่วยสอนเป็นผู้ชี้แนะเกี่ยวกับการร้องเพลงในรายละเอียด ทางด้านอารมณ์เพลง ทำนอง และจังหวะ พร้อมทั้งฝึกการร้องบนเวทีซึ่งในชั้นตอนนี้ นักเรียน ผู้สูงอายุแต่ละคนได้เลือกบทเพลงที่แต่ละคนมีความชื่นชอบ จึงนำไปสู่การแยกฝึกแบบเดี่ยว โดยให้ผู้สอนและผู้ช่วยสอนแนะนำการร้องเพลงให้แต่ละคน ชั้นตอนนี้ผู้สูงอายุมีความตั้งใจ ที่จะฝึกร้องเพลงของตัวเอง และมีความอยากที่จะได้ขึ้นร้องเพลงหน้าชั้นเรียน บรรยายากจึง เป็นไปอย่างสนุกสนานเต็มไปด้วยความผ่อนคลาย และอยากที่จะแสดงออก ในขณะที่ในตอนแรก ผู้สูงอายุบางคนบ่นบ่นว่าไม่ขอแสดงการร้องเพลง แต่มาถึงขั้นตอนสุดท้ายทุกคนมีความต้องการ ที่จะขึ้นร้องเพลงทุกคน

3.8 การสรุปบทเรียนและการฝึกแสดงต่อหน้าชั้นเรียน เพื่อฝึกฝนความกล้าแสดงออก และความมั่นใจ เป็นการจัดการแสดงการร้องเพลงของผู้สูงอายุหลังจากได้ดำเนินการเรียน

การสอนตามแผนที่กำหนด คณะผู้วิจัยได้สรุปบทเรียนร่วมกับผู้สูงอายุ เกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอด การสอนร้องเพลง ซึ่งเป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุผ่าน ห้องเรียนซัซซ่านั่น ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งที่ดี เป็นการส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ฝึกสมาธิ และการแสดงออก ดึงคำกล่าวของผู้ช่วยศาสตราจารย์พจน์ปริชา คำมี ผู้อำนวยการโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง กล่าวว่า “กิจกรรมนี้เป็นสิ่งที่ดี ช่วยให้ผู้สูงอายุอารมณ์ดี ช่วยในด้านความจำของผู้สูงอายุ และยังช่วยให้ค้นพบศักยภาพของตนเอง กิจกรรมในการฝึก เป็นไปโดยบรรยากาศที่ผ่อนคลายสนุกสนาน” (พจน์ปริชา คำมี.2563, สัมภาษณ์)

ภาพที่ 1 กิจกรรมการพัฒนาสุนทรียภาพของผู้สูงอายุโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา พบว่า นักเรียนผู้สูงอายุโรงเรียนผู้สูงอายุ วัดศรีหลวง อำเภอแจ้ห่ม จังหวัดลำปาง มีความต้องการฝึกการร้องเพลง ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบกิจกรรมชื่อว่า “ห้องเรียนซัซซ่านั่น” เป็นกิจกรรมการฝึกร้องเพลงเพื่อเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ โดยการถ่ายทอดความรู้จากวิทยากรที่เป็นนักร้องอาชีพ ซึ่งวิทยากรได้ออกแบบเนื้อหา การฝึกร้องเพลงสำหรับผู้สูงอายุ 3 ขั้นตอนดังนี้ 1) การฝึกการควบคุมลมหายใจ 2) การวอร์มเสียง 3) การร้องเพลง การร้องเพลงเป็นกิจกรรมสร้างบรรยากาศที่ผ่อนคลายสนุกสนาน และสามารถเสริมสร้างสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ เป็นการส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ฝึกสมาธิ และการแสดงออก ยังช่วยให้ค้นพบศักยภาพของตนเอง

อภิปรายผลการวิจัย

การออกแบบกิจกรรมเพื่อสร้างสุนทรียภาพสำหรับผู้สูงอายุควรเป็นกิจกรรมที่ทำให้มีความผ่อนคลายเกิดความสุข และมีความสนุกสนาน เพื่อให้ผู้สูงอายุมีสภาวะทางอารมณ์ที่ดี กิจกรรมทางดนตรีที่จะช่วยสร้างสุนทรียภาพนั้นมีหลายรูปแบบทั้งการเล่นเครื่องดนตรี และการร้องเพลง แต่อย่างไรก็ตามกิจกรรมการเล่นเครื่องดนตรีไม่เหมาะกับนักเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวงเพราะผู้สูงอายุหลายท่านไม่เคยเล่นเครื่องดนตรีมาก่อน หากจัดกิจกรรมการเล่นเครื่องดนตรีอาจทำให้ใช้เวลาในการทำกิจกรรมด้านการเล่นเครื่องดนตรีนานเกินไปและการให้ผู้สูงอายุเริ่มฝึกหัดเครื่องดนตรีอาจจะนำไปสู่การเกิดภาวะความเครียดเพราะจะรวมไปถึงการฝึกเล่นที่ต้องใช้อวัยวะและกล้ามเนื้อในการควบคุมการเล่นเครื่องดนตรี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนพชร นุตสาระ (2561.) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ดนตรีพื้นเมืองล้านนากับพัฒนาอารมณ์ของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา เทศบาลตำบล ช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลปรากฏว่าหลังจากการเรียนรู้ผู้เรียนมีอารมณ์หงุดหงิด ซึ่งความหงุดหงิดเกิดจากที่ผู้สูงอายุนั้นไม่สามารถเล่นเครื่องดนตรีโดยใช้ทั้งสองพร้อมกันได้

กิจกรรมที่ผู้สูงอายุมุ่งความสนใจมากที่สุดคือการร้องเพลง โดยเฉพาะเพลงที่ตัวเองชื่นชอบ ดังนั้นการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุกลุ่มนี้จึงเป็นการฝึกการร้องเพลง เพื่อให้พวกเขาเข้าใจหลักการร้องเพลงและฝึกทักษะการร้องเพลงและการแสดงรูปแบบกิจกรรมจึงเป็นการสร้างให้ผู้สูงอายุมีสุนทรียภาพทางดนตรีที่ดี และทำให้ผู้สูงอายุได้พัฒนาคุณค่าในตัวเองโดยการแสดงศักยภาพในการแสดงออกทางการร้องเพลงได้ และจะนำไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชนและสังคมของตัวเองได้อย่างมีคุณค่าในโอกาสต่างๆ โดยใช้การร้องเพลงช่วยในการพัฒนาศักยภาพของตนเองและการเข้าสังคม ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญาแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) คือ ผู้สูงอายุมีคุณค่าและศักยภาพ สมควรได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีส่วนร่วมอันเป็นประโยชน์ต่อสังคม และผู้สูงอายุมีสักดิ์ศรีและสามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนของตนได้อย่างมีคุณภาพที่สำคัญที่สุดในการสร้างความสุนทรีย์ในการเรียนคือการสร้างบรรยากาศในการเรียนที่สนุกสนาน ผ่อนคลาย ไม่เครียดจนไปจะสามารถถึงความสนใจของผู้สูงอายุให้มีความอยากที่จะเรียนรู้และทำกิจกรรมร่วมกันได้อย่างเป็นกันเองและมีความสุข

ดังนั้นกิจกรรมในการสร้างความสุนทรียภาพทางดนตรีสำหรับผู้สูงอายุในโรงเรียนผู้สูงอายุวัดศรีหลวง คือกิจกรรมการร้องเพลง ชื่อว่า “ห้องเรียนขับขาน” กิจกรรมการร้องเพลงทำให้ผู้สูงอายุมีความสนุกสนานลดภาวะความเครียดการฝึกในลักษณะนี้นอกจากจะทำให้เข้าใจหลักการเบื้องต้นของการร้องเพลงแล้วยังเป็นกิจกรรมที่สามารถช่วยให้ผู้สูงอายุได้ผ่อนคลายโดยการสร้างบรรยากาศในการเรียนให้มีความสนุกสนาน โดยการเน้นไปที่การฝึกปฏิบัติร้องเพลงผู้วิจัย พบว่า ผู้สูงอายุทุกคนมีความชื่นชอบในบทเพลงที่มีความแตกต่างกัน และต้องการร้องเพลงที่ตนเองชื่นชอบ และ

ผู้สูงอายุจะมีความสุขที่ได้ร้องเพลงที่ตัวเองอยากร้อง และพร้อมที่จะเรียนรู้วิธีการร้องนั้นอย่างเต็มใจ ผู้สูงอายุทุกท่านมีความมั่นใจและสามารถร้องเพลงบนเวทีได้อย่างสนุกสนาน อีกทั้งทุกท่านมีความตั้งใจฟังนักเรียนผู้สูงอายุท่านอื่นในการร้องเพลงเป็นอย่างดี นอกจากการร้องเพลงแล้ว จังหวะของบทเพลงยังทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกอยากขยับร่างกายให้เข้ากับจังหวะ จึงเกิดเป็นกิจกรรมการร้องเพลงและการเต้นในขณะเดียวกัน ทำให้กิจกรรมการร้องเพลงของผู้สูงอายุเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้สูงอายุมีสุนทรียภาพทางอารมณ์ที่ดี ดังนั้นการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีสุนทรียภาพที่ดี กิจกรรมที่เหมาะสมอย่างหนึ่งคือกิจกรรมการร้องเพลงซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดดนตรีบำบัด คือ ดนตรีมิได้มีประโยชน์ต่อผู้ที่มีปัญหาหรือมีโรคภัยทางร่างกายและจิตใจเท่านั้น ยังสามารถใช้ดนตรีเพื่อความเพลิดเพลินเจริญใจ ผ่อนคลายความเครียดและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา พิบูลย์ (2548.) คือ ผลของดนตรีบำบัดสามารถลดภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุได้

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนผู้สูงอายุควรจัดหลักสูตรและส่งเสริมกิจกรรมทางดนตรีของผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุได้มีส่วนร่วมและได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในโรงเรียนเพื่อจะได้พัฒนาสุนทรียภาพทางอารมณ์ที่ดี
3. สถาบันการศึกษาที่มีการขับเคลื่อนด้านดนตรีควรช่วยส่งเสริมกิจกรรมทางดนตรีแก่ผู้สูงอายุ เพื่อจะได้เกิดการเรียนรู้ที่ดีและเข้าใจในดนตรีมากขึ้นอีกทั้งยังก่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างคนที่วัยต่างกัน
4. รัฐบาลไทยควรเห็นถึงความสำคัญด้านการให้ความสุนทรียภาพแก่ผู้สูงอายุ โดยการสนับสนุนให้เกิดกิจกรรมทางด้านบันเทิงแก่ผู้สูงอายุควบคู่ไปกับการดูแลสุขภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา พิบูลย์. (2548). ผลของดนตรีบำบัดต่อการลดภาวะซึมเศร้าในผู้สูงอายุ. มหาวิทยาลัยบูรพา คณะแพทยศาสตร์ งานวิจัยทุนสนับสนุนจากเงินรายได้ ของศูนย์วิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยบูรพา ปีงบประมาณ 2548. สืบค้นเมื่อ 29 สิงหาคม 2564, จาก <http://dspace.lib.buu.ac.th/handle/1234567890/470?mode=full>.
- กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2562). สถิติผู้สูงอายุของประเทศไทย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562. สืบค้นเมื่อ 3 มกราคม 2563, จาก <http://www.dop.go.th/th/know/side/1/1/275>.
- ไชแสง สุขะวัฒนะ. (2535). สังคตินิยมว่าด้วย ดนตรีตะวันตก.(พิมพ์ครั้งที่ 3).กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

- คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติกรมกิจการผู้สูงอายุกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง
ของมนุษย์. (2561). **แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ฉบับปรับปรุง
ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2561.** (พิมพ์ครั้งที่ 1). โรงพิมพ์สามลดา.
- คณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2553).
แผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ.2545-2564 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ.2552.
(พิมพ์ครั้งที่ 1). โรงพิมพ์เทพเพ็ญวานิสย์.
- ชนพชร, นุตสาระ. (2561). **ดนตรีพื้นเมืองล้านนากับการพัฒนาอารมณ์ของผู้สูงอายุ กรณีศึกษา
เทศบาลตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่
ปีที่ 19 ฉบับที่ 2 กรกฎาคม – ธันวาคม 2561.**
- พจน์ปรีชา คำมี. (2563, 25 สิงหาคม). **สัมภาษณ์.**
- โรงพยาบาลเปาโล. (2564). **ดนตรีบำบัดกับการกำจัดความเครียด.** สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2564,
จาก <https://www.paolohospital.com/th-TH/phahol/Article/Details/>
- สุวรรณา เตชะธีระปรีดา. (2557). **การบริหารจัดการกิจกรรมนันทนาการเพื่อผู้สูงอายุของเทศบาล
ตำบลน้ำใส อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. วารสารวิชาการบริหารธุรกิจปีที่ 3 ฉบับที่
2 ประจำเดือนกรกฎาคม - ธันวาคม 2557.**
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (ม.ป.ป.). **เทคนิคการสุ่มตัวอย่างและการประมาณค่า.** กรุงเทพฯ: สำนักงาน
สถิติแห่งชาติ.

ผลของการฝึกควบคุมจิตใจที่มีต่อความวิตกกังวลตามสถานการณ์
และความสามารถในการยิงปืนของนักกีฬา
The Effects of Mental Control Training on State Anxiety and Shooting
Competence in Athletes

ราชนันย์ เฉลียวศิลป์¹ คมกริช ช้องนำโชค²

Rachan Chaliawsil¹ Komkrit Kongnamchok²

สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา คณะวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ

มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี ¹ Program in Sport Science Faculty of Sports and Health Science Thailand National Sport University, Suphanburi Campus.

สาขาวิชาการจัดการกีฬา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ วิทยาเขตสุพรรณบุรี

² Program in Sport Management Faculty of Liberal Arts

Thailand National Sport University, Suphanburi Campus.

Email: chaliawsil2516@gmail.com; โทรศัพท์มือถือ: 088-453-0448

Received: 07 June 2021

Revised: 25 March 2022

Accepted: 25 March 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลา ก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขัน และ 2) เปรียบเทียบความวิตกกังวล ตามสถานการณ์ในช่วงเวลา ก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่าง กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง 3) เปรียบเทียบคะแนนการยิงปืนภายหลังการฝึก 8 สัปดาห์ กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มแบบง่ายด้วยวิธีการจับสลากจากนักกีฬายิงปืน เพศชาย อายุระหว่าง 18-20 ปี ที่เข้าร่วมการแข่งขันยิงปืนชิงชนะเลิศแห่งจังหวัดสุพรรณบุรี ปี 2563 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โปรแกรมการฝึกควบคุมจิตใจ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0 แบบทดสอบความวิตกกังวลตามสถานการณ์ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 และแบบทดสอบ การยิงปืน ระยะ 10 เมตร ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.0 ค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีทดสอบ ซ้ำเท่ากับ .89 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าทีวิเคราะห์ ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีของ LSD

ผลการวิจัยพบว่า 1) ความวิตกกังวลแบบสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขัน ภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .052 คะแนนความวิตกกังวลแบบสถานการณ์ในช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .053 คะแนนการยิงปืนในช่วงหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มคะแนนการทดสอบยิงปืนของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า

คำสำคัญ: การควบคุมจิตใจ / ความวิตกกังวลแบบสถานการณ์ / นักกีฬายิงปืน

Abstract

The purposes of the research were to 1) examine state anxiety levels during the period of 7 days and 1 day before the competition; 2) compare state anxiety levels between the control and experimental groups; and 3) compare the shooting scores after 8 weeks of training. The samples were constructed using a simple random sampling method that involved drawing lots from a group of 20 male shooting athletes aged between 18 and 22 who competed in the Suphanburi Shooting Championship in 2020. The instruments used in the study were the mental control training program with an IOC of 1.0, the Revised Competitive Sport Anxiety Inventory-2R (CSAI-2R) with a reliability of .93, and the shooting test on a 10-meter range with an IOC of 1.0 and a reliability of .89. The mean, standard deviation, t-test, one-way repeated measures ANOVA, and multiple comparisons testing using the LSD were the statistics used in data analysis.

The findings revealed that 1) the anxiety test during the period of 7 days and 1 day before the competition in the control and experimental groups were significantly different at the level of .05; 2) the anxiety score of the experimental group was lower than the control group and was significantly different; and 3) there was no statistically significant difference in shooting scores after 8 weeks of training, with a tendency for the experimental group's shooting test scores to be higher than average.

Keywords: Mental control / State anxiety / Shooting athlete

บทนำ

กีฬายิงปืนเป็นกีฬาประเภทหนึ่งที่ถูกจัดไว้ในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยประจำปี มีนักกีฬายิงปืนจากหลายมหาวิทยาลัยจะได้เข้าร่วมชิงชัยในกีฬายิงปืนที่เป็นทั้ง “ศาสตร์” ที่มีองค์ความรู้สำหรับนักกีฬาที่ต้องเรียนรู้และศึกษา และเป็นทั้ง “ศิลป์” ที่นักกีฬาแต่ละคนสามารถพัฒนาทักษะและสมรรถนะขึ้นเป็นแบบอย่างเฉพาะของตนเอง (สมาคมยิงปืนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์, 2550) กีฬายิงปืนนั้นนอกจากจะสร้างสมรรถนะทางกีฬายิงปืนให้กับนักกีฬาแล้วยังมีประโยชน์ต่อการสร้างความรัก ความเข้าใจ ความสามัคคีในหมู่นักกีฬายิงปืนมากขึ้น การแข่งขันยิงปืนในการแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยสามารถบ่มเพาะนักกีฬา ให้มีทักษะทางกีฬายิงปืนได้อย่างดี มหาวิทยาลัยต่างๆ มีผู้ฝึกสอนที่มีความพร้อมทั้งความรู้ ทักษะและความตั้งใจจำนวนมากคุณลักษณะและสมรรถนะของนักกีฬายิงปืนจึงมีความจำเป็นที่จะต้องการพัฒนาเทคนิคการฝึกซ้อมทางด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นสำคัญที่จะช่วยพัฒนาความสามารถของนักกีฬาเพื่อความเป็นเลิศและการศึกษาเรียนรู้ศิลปวิทยาการแขนงต่างๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการฝึกซ้อม เช่น ความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา มาช่วยในกระบวนการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางกาย ตลอดจนระบบการทำงานของสรีรวิทยาและด้านจิตใจโดยเฉพาะความวิตกกังวลแบบสถานการณ์ดังที่คอกซ์ มาร์เทนส์และรัสเซล (Cox, Martens & Russell, 2003) พบว่า ความวิตกกังวลเป็นส่วนที่ทำให้นักกีฬาแสดงพฤติกรรมที่ผิดปกติ เช่น อาจเกิดอาการประหม่า ตื่นเต้น เป็นสาเหตุให้ขาดสมาธิในการแข่งขัน ความวิตกกังวล และความเครียดสามารถส่งผลกระทบต่อผลการแข่งขันในครั้งต่อไป ได้สอดคล้องกับสุพิตร สมานิต, (2546) ที่กล่าวว่าการสร้างเสริมเทคนิคการฝึกทางจิตวิทยาการกีฬาเพื่อช่วยในการรักษามาตรฐานการเล่นกีฬาและช่วยพัฒนาทักษะกีฬาและความสามารถให้สูงขึ้นจะเห็นได้จากนักกีฬาที่เข้าร่วมการแข่งขันในกีฬาโอลิมปิก ซึ่งเป็นมหกรรมกีฬาของมวลมนุษยชาติที่ยิ่งใหญ่ที่สุด นักกีฬาที่ประสบความสำเร็จมักเป็นผู้ที่สามารถควบคุมจิตใจในสภาวะของการแข่งขันได้ดี จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความวิตกกังวลอันเป็นปัจจัยที่สำคัญในการก้าวไปสู่ความเป็นเลิศของนักกีฬายิงปืนในด้านการควบคุมจิตใจของนักกีฬายิงปืนที่มีต่อความวิตกกังวลแบบสถานการณ์ ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันที่ต้องใช้ทักษะทางจิตวิทยาการกีฬามาควบคุมจิตใจให้มีความพร้อมในการแข่งขันและแสดงความสามารถของการยิงปืนที่ดีได้มาตรฐานและมีศักยภาพสูงขึ้นของนักกีฬาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาระดับของความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

2. เปรียบเทียบระดับของความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

3. เปรียบเทียบคะแนนการยิงปืนในช่วงหลังการฝึก 8 สัปดาห์ ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้กำหนด ดังนี้

ขั้นการทดลอง ประกอบด้วย กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบง่ายจากนักกีฬายิงปืนเพศชาย อายุระหว่าง 18-22 ปี จำนวน 20 คน จากนักกีฬาทั้งหมด 37 คน ที่เข้าร่วมการแข่งขันยิงปืนชิงชนะเลิศแห่งจังหวัดสุพรรณบุรี ประจำปี 2563 โดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางโคเฮน (Cohen, 1988) กำหนดค่าอำนาจการทดสอบที่ 0.8 และค่าขนาดของผลกระทบ (Effect size) ที่ 0.5 ระดับความมีนัยสำคัญ .05 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน ได้ทำการเพิ่มจำนวนกลุ่มตัวอย่างอีก 4 คน เพื่อป้องกันการสูญหายรวมเป็น 20 คน จากนั้นทำการทดสอบระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ แล้วแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ด้วยวิธีแมชชิงกรุป (matching group method) จากการเรียงลำดับคะแนนความวิตกกังวลได้กลุ่มควบคุม จำนวน 10 คน และ กลุ่มทดลอง จำนวน 10 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ โปรแกรมการฝึกควบคุมจิตใจ พัฒนาขึ้นโดยผู้วิจัย

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วง 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันและคะแนนในการยิงปืน ระยะ 10 เมตร

3. การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการจริยธรรมวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ เลขที่ TNSU 069/2563 โดยได้คำนึงถึงจรรยาบรรณของนักวิจัยและให้การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วม กลุ่มตัวอย่างได้รับการชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา วิธีการเก็บข้อมูล และประโยชน์ที่กลุ่มตัวอย่างได้รับจากการเข้าร่วม พร้อมทั้งชี้แจงสิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งสามารถยุติการเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยไม่ต้องแจ้งเหตุผลต่อผู้วิจัย และกลุ่มตัวอย่างไม่สูญเสียผลประโยชน์ใดๆ ทั้งสิ้น โดยเฉพาะด้านความปลอดภัยทางด้านร่างกายในการทดลองซึ่งผู้วิจัยได้พิทักษ์ความปลอดภัยด้วยการทำประกันสุขภาพแบบกลุ่มและสิทธิในการรักษาพยาบาลแบบอุบัติเหตุฉุกเฉินในโรงพยาบาลในพื้นที่และสำหรับความปลอดภัยในด้านจิตใจที่อาจ

ส่งผลกระทบต่อสภาพกดดันในกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยได้มุ่งเน้นการฝึกทักษะทางจิตใจในแนวของการให้คำปรึกษาค่อยๆ เป็นค่อยๆ ไปไม่ให้เกิดความรู้สึกกดดันหรือฝึกปฏิบัติไปสู่เป้าหมายและสำหรับข้อมูลในการตอบแบบสอบถามจะถูกเก็บไว้เป็นความลับไม่นำมาเปิดเผยชื่อ ซึ่งข้อมูลที่น่าเสนอในการวิเคราะห์ทางสถิติจะกำหนดเป็นหมายเลขที่แสดงถึงลำดับในการเก็บข้อมูลแทนชื่อกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง และจะนำผลประเมินที่ได้สรุปออกมาเป็นภาพรวมเพื่อใช้ประโยชน์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาเท่านั้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการฝึกควบคุมจิตใจที่ส่งผลต่อความสามารถในการยิงปืนของนักกีฬาโดยทำการฝึกโปรแกรมควบคุมจิตใจกับนักกีฬายิงปืนซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 10 คน ในวันจันทร์ พุธ และศุกร์ วันละ 1 ชั่วโมงก่อนการฝึกซ้อมยิงปืนปกติภายในระยะเวลา 8 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. โปรแกรมการฝึกการควบคุมจิตใจของนักกีฬายิงปืนสร้างขึ้นโดยผู้วิจัย โดยหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญด้านผู้ฝึกสอนกีฬายิงปืน ด้านจิตวิทยา และด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา จำนวน 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 1.0
2. แบบวัดความวิตกกังวลตามสถานการณ์ โดยใช้แบบวัดของ คอก มาร์เทน และ รุสเซิล (Cox, Martens, and Russell, 2003.) มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93
3. แบบทดสอบความแม่นยำในการยิงปืน โดยหาค่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญด้านผู้ฝึกสอนกีฬายิงปืน ด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา และด้านการวัดและประเมินผล จำนวน 3 ท่าน มีค่าเท่ากับ 1.0 หาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีการทดสอบซ้ำ (test-retest method) มีค่าเท่ากับ .89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการทดสอบระดับคะแนนของความวิตกกังวลตามสถานการณ์และคะแนนการยิงปืนก่อนการทดลอง และทดสอบระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันและทดสอบการยิงปืน ระยะ 10 เมตร ภายหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองสัปดาห์ที่ 8 มาใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ผลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำคะแนนของความวิตกกังวลตามสถานการณ์และคะแนนการทดสอบยิงปืนมาวิเคราะห์ผลทางสถิติ ดังนี้

1. การหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของข้อมูลของคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์และคะแนนทดสอบการยิงปืน
2. เปรียบเทียบระดับของความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยสถิติ oneway (ANOVA) withrepeatedmeasure และเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ระหว่างกลุ่มควบคุม กับกลุ่มทดลองด้วยการทดสอบค่าที (t-test)
3. เปรียบเทียบคะแนนการยิงปืนในช่วงหลังการฝึก 8 สัปดาห์ ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ผลของการฝึกควบคุมจิตใจที่มีต่อความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันและความสามารถในการยิงปืนผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นผลจากการทดลองในรูปแบบตารางข้อมูลและความเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาระดับของความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 1 คะแนนความวิตกกังวลแบบสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

ช่วงเวลาก่อนการแข่งขัน	คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์			
	กลุ่มควบคุม		กลุ่มทดลอง	
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.
ก่อนการฝึก	20.87	0.79	20.76	0.62
7 วัน	22.64	0.74	18.40	0.83
1 วัน	24.70	0.53	17.11	0.75

จากตาราง 1 แสดงให้เห็นว่า คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ของกลุ่มควบคุมในช่วงก่อนการฝึกมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.87 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.79 ช่วง 7 วันก่อนการแข่งขันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 22.64 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.74 และช่วง 1 วันก่อนการแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.70 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53

และคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ของกลุ่มทดลอง ในช่วงก่อนการฝึกมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 20.76 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.62 ช่วง 7 วันก่อนการแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 18.40 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 และช่วง 1 วัน ก่อนการแข่งขัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 17.11 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.75

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำเพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

แหล่งของความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
(กลุ่มควบคุม) ระหว่างกลุ่มสมาชิก	1	56.19	15300.20	132.91	.00*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและการวัด	9	4.84	0.94		
(กลุ่มทดลอง) ระหว่างกลุ่มสมาชิก	1	66.50	10558.12	962.41	.00*
ปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและการวัด	9	.62	1.33		

* P < .05

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความวิตกกังวลตามสถานการณ์เป็นรายคู่ภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

กลุ่ม/ช่วงเวลา	คะแนนความวิตกกังวล	ก่อนการฝึก	7 วันก่อนการแข่งขัน	1 วันก่อนการแข่งขัน
(กลุ่มควบคุม) ก่อนการฝึก	20.87	-	.00*	.00*
7 วันก่อนการแข่งขัน	22.64	.00*	-	.00*
1 วันก่อนการแข่งขัน	24.70	.00*	.00*	-
(กลุ่มทดลอง) ก่อนการฝึก	20.76	-	.00*	.00*
7 วันก่อนการแข่งขัน	18.40	.00*	-	.00*
1 วันก่อนการแข่งขัน	17.11	.00*	.00*	-

* P < .05

จากตาราง 3 พบว่า กลุ่มควบคุมมีคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึกกับช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความวิตกกังวลมีค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ตามลำดับ และกลุ่มทดลองมีคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึกกับช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความวิตกกังวลมีค่าเฉลี่ยลดลง ตามลำดับ

2. เปรียบเทียบระดับของความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึกช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึกระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

การแปลค่า คะแนนความวิตกกังวล แบบสถานการณ์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	t	sig
\bar{X}	20.87	20.76	0.37	.71
S.D.	0.79	0.76		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 พบว่า คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึกของกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย 20.87 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 และกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย 20.76 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.76 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วง 7 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

การแปลค่า คะแนนความวิตกกังวลแบบสถานการณ์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	t	sig
\bar{X}	22.64	18.40	11.95	.00*
S.D.	0.74	0.83		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึกของกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย 22.64 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.74 และกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย 18.40 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.83 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลน้อยกว่า

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วง 1 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่าง
 กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

การแปลค่า คะแนนความวิตกกังวล แบบสถานการณ์	กลุ่มควบคุม	กลุ่มทดลอง	t	sig
\bar{X}	24.22	17.11	24.26	.00*
S.D.	0.53	0.75		

จากตารางที่ 6 พบว่า คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วง 1 วัน ก่อนการแข่งขันของ
 กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย 24.22 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 และกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ย
 17.11 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.75 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
 โดยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนความวิตกกังวลน้อยกว่า

3. เปรียบเทียบคะแนนการยิงปืนในช่วงหลังการฝึกระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง
 ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในการทดสอบการยิงปืน ระยะ 10 เมตร ในเวลาหลังการฝึกสัปดาห์
 ที่ 8 และนำคะแนนการทดสอบมาเปรียบเทียบ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบยิงปืนระยะ 10 เมตร ช่วงหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8
 (post-test) ระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

กลุ่ม	\bar{X}	S.D.	t	sig
กลุ่มควบคุม	528.60	8.80	-2.06	.05
กลุ่มทดลอง	537.20	9.80		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 พบว่า คะแนนการทดสอบยิงปืนระยะ 10 เมตรในช่วงหลังการฝึกสัปดาห์
 ที่ 8 ของกลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ย 528.60 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 8.80 และกลุ่มทดลอง
 มีค่าเฉลี่ย 537.20 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 9.80 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มคะแนนการทดสอบยิงปืนของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่า

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน
 ก่อนการแข่งขัน ภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง
 จากผลการทดลอง พบว่า กลุ่มควบคุมมีคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึก

กับช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความวิตกกังวลมีค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น ตามลำดับ และกลุ่มทดลองมีคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึกกับช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความวิตกกังวลมีค่าเฉลี่ยลดลงตามลำดับ

2. เปรียบเทียบระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

จากผลการทดลอง พบว่า

2.1 คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึกระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลา 7 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนความวิตกกังวล มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า

2.3 คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงช่วงเวลา 1 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มทดลองมีคะแนนความวิตกกังวล มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า

3. เปรียบเทียบคะแนนการยิงปืนในช่วงหลังการฝึกระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง คะแนนการทดสอบยิงปืนในช่วงหลังการฝึกสัปดาห์ที่ 8 ระหว่างกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มคะแนนทดสอบยิงปืนในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาและหาค่าความแตกต่างของระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลา ก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันและความสามารถในการยิงปืนของ นักกีฬายิงปืน จากผลของการทดลองฝึกโปรแกรมควบคุมจิตใจของนักกีฬายิงปืนในกลุ่มทดลอง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง

จากผลการทดสอบระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันของนักกีฬายิงปืน พบว่า 1) คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันภายในกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความวิตกกังวลมีค่าเฉลี่ยเพิ่มสูงขึ้น 2) คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันภายในกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความวิตกกังวลมีค่าเฉลี่ยลดลงสังเกตได้ว่า คะแนนที่ได้จากแบบทดสอบความวิตกกังวลตามสถานการณ์ จากการฝึกก็หายิ่งขึ้นเพียงอย่างเดียวในกลุ่มควบคุมตลอดระยะเวลา 8 สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์สูงขึ้นเรื่อยๆ จากช่วงเวลาก่อนการฝึกช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันตามลำดับ แสดงให้เห็นถึงความวิตกกังวลที่เกิดขึ้นกับนักกีฬา สอดคล้องกับ สุพัชรีน เชมรัตน์, (2562, หน้า 93) กล่าวว่า การมีความวิตกกังวลตามสถานการณ์การสูงมีแนวโน้มว่าจะมีความวิตกกังวลส่วนบุคคลสูงด้วย และในกลุ่มทดลองที่มีการฝึกควบคุมจิตใจควบคู่กับการฝึกยิงปืน มีค่าเฉลี่ยของคะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์มีแนวโน้มลดลงจากช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันตามลำดับซึ่งแสดงว่านักกีฬายิงปืนในกลุ่มทดลองมีความสามารถในการควบคุมสภาพจิตใจที่เป็นผลมาจากการฝึกควบคุมจิตใจตามโปรแกรมการฝึกควบคุมจิตใจ สอดคล้องกับ แลร์รี่และคอสทิล (Larry and Costill, 2015) ที่กล่าวว่าการสามารถควบคุมสภาพร่างกายและจิตใจจะส่งผลให้สามารถรับมือกับสภาพความเครียดหรือความวิตกกังวลได้ดี

2. เปรียบเทียบความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงเวลาก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วัน ก่อนการแข่งขันระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองจากผลการทดสอบระดับความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึก ช่วงเวลา 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันของนักกีฬายิงปืน พบว่า 1) คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วงก่อนการฝึกของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกัน 2) คะแนนความวิตกกังวลตามสถานการณ์ในช่วง 7 วัน และ 1 วันก่อนการแข่งขันระหว่างกลุ่มควบคุม และกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคะแนนความวิตกกังวลของกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่ากลุ่มควบคุม

อธิบายได้ว่า ในสภาวะปกตินักกีฬาจะมีความวิตกกังวลตามสถานการณ์ใกล้เคียงกันเห็นได้จากคะแนนความวิตกกังวลในช่วงก่อนการฝึกที่มีค่าไม่แตกต่างกัน และหลังจากที่กลุ่มทดลองได้ฝึกการควบคุมจิตใจควบคู่กับการยิงปืนซึ่งเป็นการนำองค์ความรู้ในด้านวิทยาศาสตร์การกีฬา มาช่วยในกระบวนการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาระบบความคิดที่ส่งผลต่อการควบคุมการทำงานของสรีรวิทยาอื่นๆ เช่นการจินตภาพ การผ่อนคลายกล้ามเนื้อ เพื่อสร้างความสมดุลของร่างกายและจิตใจ ให้มีสมาธิและสร้างความมั่นใจ ให้พร้อมสำหรับแข่งขัน ตลอดจนการควบคุมการตอบสนองทางอารมณ์ เพื่อช่วยในการรักษามาตรฐานการเล่นกีฬาและช่วยพัฒนาทักษะกีฬาและความสามารถให้สูงขึ้นดังที่เวินเบิร์กและโกลด์ (Weinberg and Gould, 1995). และเฮมมาทีเนซฮาด (Hemmatinezhad, (2012) กล่าวว่า ความสามารถในการแข่งขันในการแข่งขันกีฬามาจากการควบคุมสรีระทางร่างกายและ

จิตใจรวมถึงสภาวะความฉลาดทางอารมณ์ที่แสดงให้เห็นว่านักกีฬาต้องแข่งขันกับตนเองได้ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในการควบคุมสภาพจิตใจตนเองของนักกีฬายิงปืนที่แบกความกดดันและวิตกกังวลสูงสุดในช่วงเริ่มต้นการแข่งขันในช่วงเวลา 2 - 3 ชั่วโมง หรือ 2 - 3 นาทีก่อนการแข่งขัน อันเป็นช่วงที่นักกีฬาก้าวสู่บรรยากาศของการแข่งขันสภาวะจิตใจในช่วงนี้จะถูกกดดันมากที่สุด สอดคล้องกับ โซฟูล เอสฟาฮานี และ อัซซาดิ (Soflu, Esfahani and Assadi, 2011) ที่กล่าวว่า การควบคุมสภาพจิตใจให้ดีที่สุดทุกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านกายภาพ ทักษะกีฬา สภาพแวดล้อม การเรียนรู้ อารมณ์ และมุมมองที่ส่งผลต่อความมั่นใจสูงสุดในการแสดงความสามารถทางการกีฬา (ปรีชา กลิ่นรัตน์. 2560, หน้า 88) จึงทำให้นักกีฬายิงปืนในกลุ่มทดลอง แสดงความสามารถทางการยิงปืนได้ดีกว่ากลุ่มควบคุมอันเป็นผลจากโปรแกรมการฝึกควบคุมจิตใจนั่นเอง

3. เปรียบเทียบคะแนนการยิงปืนในช่วงหลังการฝึกระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง จากผลการทดสอบยิงปืน ระยะ 10 เมตร พบว่า คะแนนการทดสอบยิงปืนในช่วงหลังการฝึก สัปดาห์ที่ 8 ภายในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีแนวโน้มคะแนนทดสอบยิงปืนในกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

แสดงให้เห็นว่า ความสามารถในการยิงปืนระยะ 10 เมตร ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองที่มีผลทางสถิติไม่แตกต่างกัน แต่จากการฝึกโปรแกรมการควบคุมจิตใจส่งผลให้คะแนนเฉลี่ยในการยิงปืนของกลุ่มทดลองมีคะแนนมากกว่ากลุ่มควบคุมหรืออธิบายได้ว่ามีความแม่นยำมากกว่านั่นเอง ซึ่งนอกจากการฝึกฝนทักษะกีฬาแล้วนักกีฬายังต้องเรียนรู้เทคนิคและยุทธวิธีทางจิตใจ คือ ความกล้าหาญ การตัดสินใจที่ดี มีจิตใจ มีสมาธิมั่นคง มีความเชื่อมั่นในการจัดการแต่ละสถานการณ์ทางการกีฬา (วิชัย ยีมิน. สุพัชริน เขมรัตน์ และอภิรักษ์ เทียนทอง. (2561 หน้า 66) สอดคล้องกับ วิมลมาศ ประชากุล. (2551) และอาพรพรณ ชนิดศิริแพทย์, (2557) กล่าวว่า การสร้างความเชื่อมั่นในตนเองมีหลากหลายวิธีซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่แตกต่างกัน เช่น ขณะซ้อมก่อนการแข่งขันและขณะที่ไม่มีความเชื่อมั่นในตนเองโดยจะเน้นไปที่การทำให้ตนเองรับรู้สภาวะทางอารมณ์และสามารถควบคุมตนเองสู่มาตรฐานหรือความสามารถเพิ่มมากขึ้น และจากผลการวิจัยยังพบว่ามีปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในการยิงปืน เช่น ความสามารถด้านทักษะในการยิงปืนที่ดี หรือการฝึกสมาธิในรูปแบบอื่นๆ ทั่วไปสำหรับนักกีฬายิงปืน ดังที่ (โสภิต สุวรรณเวลา, นฤมล ศิลวิศาล, วรรัตน์ ทิพย์รัตน์ และอนัญญา คูอาริยะกุล. (2562, หน้า 55) กล่าวว่าบุคคลแต่ละคนพยายามหาแนวทางในการควบคุมสมาธิของตนเองอยู่แล้วเพื่อที่จะเสริมสร้างความเชื่อมั่นในตนเองและควบคุมพยางิสภาพอื่นๆ อันเป็นเป้าหมายเดียวที่จะสามารถควบคุมสภาพการแข่งขันหรือโอกาสของความคลาดเคลื่อนในการแสดงความสามารถที่ส่งผลต่อความสามารถในการยิงปืนได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ควรเพิ่มระยะเวลาในการทดลองให้มากกว่านี้ และระมัดระวังในเรื่องการควบคุมตัวแปรเกิน เช่นการพักผ่อนที่ไม่เพียงพอที่อาจส่งผลกระทบต่อผลการทดลองซึ่งอาจทำให้ผลการทดลองไม่มีความแม่นยำและควรมีการศึกษาถึงวิธีการฝึกควบคุมจิตใจรูปแบบอื่นๆ หรือทดลองใช้กับกีฬาประเภทบุคคลชนิดอื่นๆ เช่น กอล์ฟ เทนนิส แบดมินตัน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของผลการวิจัยในชนิดกีฬาที่คล้ายคลึงกันซึ่งจะมีส่วนช่วยให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาองค์ความรู้ทางจิตวิทยาการกีฬาท่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ปรีชา กลิ่นรัตน์. (2560). การเป็นโค้ชกีฬามืออาชีพ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด พีวเจอร์เพรส แอนด์กราฟฟิค.
- วิชัย ยี่มิน, สุพัชริน เขมรัตน์ และอภิสิทธิ์ เทียนทอง. (2561) ปัจจัยทางจิตใจและยุทธวิธีทางจิตใจในช่วงการฝึกซ้อมของนักกีฬาฟุตบอลชั้นเลิศ: จำแนกตามตำแหน่งการเล่น. วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการกีฬาปีที่ 18 ฉบับที่ 1.
- วิมลมาศ ประชากุล. 2551. ทฤษฎีความเชื่อมั่นในตนเองทางการกีฬาของนักกีฬาทีมชาติไทย: สร้างทฤษฎีจากข้อมูล. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมาคมยิงปืนแห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์. (2550). ประวัติกีฬายิงปืน. (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 9 สิงหาคม 2563 จาก <https://sites.google.com/site/reuxngkila/prawati-kila-ying-pun>.
- สุพัชริน เขมรัตน์. (2562). จิตวิทยาการกีฬาพื้นฐานแนวทางการนำไปใช้. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพิตร สมานิต. (2546). จิตวิทยาการกีฬาสำหรับผู้ฝึกสอนและนักกีฬา. สารวิทยาศาสตร์การกีฬา. 1, 35 (3): 11-17.
- โสภิต สุวรรณเวลา, นฤมล ศิลวิศาล, วรรัตน์ ทิพย์รัตน์ และอนัญญา คูอาริยะกุล. (2562). ความวิตกกังวลและการจัดการความวิตกกังวลของผู้ปกครองที่มีบุตรป่วยเข้ารับการรักษาในหอผู้ป่วยกุมารเวชกรรม โรงพยาบาลศูนย์ตรัง. วารสารวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี อุดรดิตต์, 11, (1) หน้า 55.
- อาพรณชนิดศิริแพทย์. (2557). การจินตภาพทางการกีฬาแบบแพทเทป (PETTLEP), วารสารวิทยาศาสตร์การกีฬาและสุขภาพ. ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 หน้า 1-12.

- Cohen, J. (1988). **Statistical power analysis for behavioral science**. (2nded.). illsdale, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Cox, R. H., Martens, M. P., & Russell, W. D. (2003). The revised competitiveness anxiety inventory-2. Citation. **Journal of Sport & Exercise Psychology, 25(4), 519-533.**
- Hemmatinezhad, (2012). Relationship between emotional intelligence and athlete's mood with team-efficiency and performance in elite-handball players. **International Journal of Sport Studies, 2(3), 155-162.**
- Larry, K. W., J. H. and Costill, D. L., (2015). **Physiology of Sport and Exercise (Vol.6thed)**. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Weinberg, R. S., & Gould, D. (1995). **Foundation of sport and exercise psychology**. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Martens, R. (1982). **Sport competition anxiety test**. Champaign IL: Human Kinetics.
- Soflu, H. G., Esfahani, N., and Assadi, H., (2011). The Comparison of emotional intelligence and Physiological skill and their relationship with experience among individual and team athletes in superior league: **Procedia Social and Behavioral Sciences, 30, 2394-2400.**

การศึกษาผลกระทบและการปรับตัวแบบวิถีชีวิตใหม่ในสถานการณ์การระบาด
ของโรคโควิด-19ในจังหวัดชัยนาท

A Study on the Impact and Adaptation to the New Normal During the COVID-19
Pandemic in Chainat Province.

กัลยกร วงศ์รักษ์¹ ปิยจิตร สังกพานิช² อรินทร์ศักดิ์ รัตนวงษ์³ อำนวย ภัคดีโต⁴
วิจิต จารุโนประถัมภ์⁵ ภกวัต รัตนราช⁶

Kalyakorn Wongrak¹ Piyajit Sungpanich² Arinsak Rattanawong³ Amnat Pakdeeto⁴

Wijit Jarunopratham⁵ Phakawat Rattanaaraj⁶

¹สาขาวิชาเกษตรศาสตร์ คณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

¹Agricultural Science Program, Faculty of Agriculture and Life Sciences, Chandrakasem Rajabhat University

²คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

²Faculty of Humanities and Social Sciences, Chandrakasem Rajabhat University

³นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม-ชัยนาท มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

³Plan and Policy Analyst, Chandrakasem Rajabhat University–Chainat Campus, Chandrakasem Rajabhat University

⁴สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีการอาหาร คณะเกษตรและชีวภาพ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

⁴Food Science and Technology Program, Faculty of Agriculture and Life Sciences, Chandrakasem
Rajabhat University

^{5,6}สาขาวิชาบริหารธุรกิจบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม

^{5,6}Business Administration Program, Faculty of Management Sciences, Chandrakasem Rajabhat University

E-mail: kalyakorn.w@chandra.ac.th; โทรศัพท์มือถือ: 064-4915166

Received: 07 September 2021

Revised: 12 May 2022

Accepted: 23 May 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ข้อมูลพื้นฐานครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท 2) ผลกระทบและการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในด้านเศรษฐกิจ สุขภาพ และการศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเพื่อสอบถามประชาชนทั่วไปในจังหวัดชัยนาท จำนวน 410 ครัวเรือน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.71 ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 46.83 และรายได้รวมทั้งครอบครัวเฉลี่ยไม่เกิน 30,000 บาท ร้อยละ 90.24

ผลกระทบและการปรับตัวของกลุ่มตัวอย่างในด้านต่างๆ พบว่า 1) ด้านเศรษฐกิจ ส่วนใหญ่สมาชิกในครัวเรือนมีรายได้ลดลง ร้อยละ 78.54 และมีการปรับตัวโดยการวางแผนทางการเงิน ร้อยละ 86.732) ด้านสุขภาพ เกิดผลกระทบทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีความเครียด/วิตกกังวลเพิ่มขึ้น ร้อยละ 93.41 มีการป้องกันและดูแลสุขภาพเพิ่มขึ้น ร้อยละ 95.85 โดยสวมหน้ากากอนามัยหรือผ้าอยู่ตลอดเวลาเมื่ออยู่กับผู้อื่น ร้อยละ 91.95 รับประทานอาหารสุกใหม่ ร้อยละ 90.73 และ 3) ด้านการศึกษา นักเรียนมีการเรียนโดยระบบออนไลน์มากขึ้น ร้อยละ 61.95 ซึ่งทำให้เป็นภาระต่อผู้ปกครองด้านค่าใช้จ่ายที่มากขึ้น ร้อยละ 60.24 และเด็กต้องเรียนชดเชยมากขึ้น ร้อยละ 60.24 มีการปรับตัวโดยให้คนในครอบครัวแบ่งเวลาสอน/ดูแลลูก/หลาน ร้อยละ 43.17 ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชัยนาทมีการปรับตัวแบบวิถีชีวิตใหม่เพื่อป้องกันตนเองและผู้อื่นจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยมีแนวโน้มที่สนใจวางแผนการใช้เงินและดูแลสุขภาพอนามัยมากขึ้น

คำสำคัญ: การปรับตัว / วิถีชีวิตใหม่ / โควิด-19 / จังหวัดชัยนาท

Abstract

The objectives of this research were to investigate 1) people's general household information in Chainat Province, and 2) people's impact on and adaptation to the Covid-19 pandemic situation in terms of the economy, health, and education. A questionnaire and multi-stage sampling were used to collect quantitative data from people in Chainat Province, representing 410 households.

The findings indicated that the majority of the samples 61.71% were female, the majority of whom worked in agriculture 46.83%, and the household income was less than 30,000 baht per month on average 90.24%. The impact and adaptation of the samples in various aspects were as follows: 1) Economy: The majority of household members had lower income 78.54%, resulting in financial planning 86.73%. 2) Health: The majority of household members were more agitated or concerned 93.41%, which resulted in an increase in protection and health care 95.85% by wearing masks at all times while around others 91.95%, and eating freshly cooked meals 90.73%. And 3) Education: Students took more online lessons 61.95%, which increased parents' expenses 60.24% and children took more makeup classes 60.24%. As a result, household members spent time educating and caring for their children 43.17%. The majority of households in Chainat Province were accustomed to protecting

themselves and others from Covid-19 and had adapted their lifestyles to fit the New Normal. People had a strong tendency to organize their finances and personal hygiene.

Keywords: Adaptation / New normal / Covid-19 / Chainat Province.

บทนำ

โรคโควิด-19 (Covid-19) เกิดจากเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (New coronavirus) ซึ่งถูกพบครั้งแรกเมื่อเดือนธันวาคม 2562 ที่เมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ สาธารณรัฐประชาชนจีนและเกิดการติดต่อระหว่างบุคคลไปหลายประเทศทั่วโลกอย่างรวดเร็วจนต่อมามีการอนามัยโลกได้ประกาศให้เป็นภาวะการระบาดใหญ่ระดับโลก (Pandemic) เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2563 (World Health Organization. 2020) อาการส่วนใหญ่ที่พบเป็นอาการทางระบบทางเดินหายใจ คือ เป็นไข้ ไอแห้ง อ่อนเพลีย และหายใจลำบาก บางรายอาจพบอาการอื่นร่วมด้วย เช่น ปวดศีรษะ เจ็บคอ น้ำมูกไหล ปวดกล้ามเนื้อและข้อต่อ ไม่รับรสและกลิ่น คลื่นไส้ อาเจียน และท้องเสีย เป็นต้นผู้ป่วยจะเริ่มแสดงอาการเฉลี่ย 5-7 วัน และอาจนานถึง 14 วันหลังจากการได้รับเชื้อ (World Health Organization. 2020b; Stephen et. al.2020, pp 1-7) ปัจจุบัน (24 พฤษภาคม 2564) มียอดผู้ติดเชื้อทั่วโลกทั้งสิ้น 167,549,549 คน เสียชีวิต 3,478,991 คน และจำนวนผู้ป่วยที่หายแล้ว 148,593,233 คน โดยประเทศไทยพบผู้ติดเชื้อสะสมยืนยันแล้วรวม 132,213 คน ผู้เสียชีวิต 806 คน และจำนวนผู้ป่วยหาย 86,100 คน (Worldometer. 2021)

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อประชาชนและประเทศชาติอย่างมาก ทั้งด้านเศรษฐกิจ สุขอนามัย และการศึกษา อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการใช้ชีวิตประจำวัน และภาวะจิตใจ เกิดความวิตกกังวลของประชาชนทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย (Haleem et. al. 2020, pp 78; กฤษกันทร สุวรรณพันธุ์และคณะ. 2563, หน้า 138-148) ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษมซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบและมีเครือข่ายในจังหวัดชัยนาท ซึ่งจังหวัดชัยนาทมีผู้ติดเชื้อโควิด-19 ณ วันที่ 18 ธันวาคม 2563 ถึง 24 มกราคม 2564 แล้วจำนวน 8 ราย อยู่ในอันดับที่ 28 ของประเทศ (ศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคจังหวัดชัยนาท. 2564) และเพื่อให้เกิดการบูรณาการพันธกิจของมหาวิทยาลัยและการทำงานร่วมกับเครือข่ายมหาวิทยาลัยนั้นจึงมีการศึกษาผลกระทบและการปฏิบัติตนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อโรคโควิด-19 สู่การปรับตัวของชุมชนวิถีใหม่ในด้านต่างๆเพื่อนำไปใช้ประโยชน์ต่อนโยบายและพัฒนาระบบการสร้างการเรียนรู้ในการปรับตัวของชุมชนวิถีใหม่ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท
2. เพื่อศึกษาผลกระทบและการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาทในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในด้านเศรษฐกิจ สุขภาพ และการศึกษา

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท โดยการใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling) ตามขนาดประชากรของอำเภอโดยสุ่มอำเภอละ 2 ตำบล จากตำบลที่มีเทศบาลและไม่มีเทศบาล รวมทั้งสิ้น 6 ตำบล เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 410 ครัวเรือน ได้แก่ อำเภอสรรคบุรี เป็นตัวแทนอำเภอขนาดใหญ่ จำนวน 208 ครัวเรือน (ตำบลในเขตเทศบาล: แพรกศรีราชา 148 ครัวเรือน และตำบลนอกเขตเทศบาล: เทียงแท้ 60 ครัวเรือน) อำเภอวัดสิงห์ เป็นตัวแทนอำเภอขนาดกลาง จำนวน 79 ครัวเรือน (ตำบลในเขตเทศบาล: วัดสิงห์ 37 ครัวเรือน และตำบลนอกเขตเทศบาล: สุขเดือนห้า 42 ครัวเรือน) และอำเภอเนินขาม เป็นตัวแทนอำเภอขนาดเล็กจำนวน 123 ครัวเรือน (ตำบลในเขตเทศบาล: เนินขาม 60 ครัวเรือน และตำบลนอกเขตเทศบาล: วังหมัน 63 ครัวเรือน) ซึ่งกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2565) ให้ความหมาย ครัวเรือน หมายถึง หน่วยการอยู่อาศัยของบุคคลหรือกลุ่มคนที่อยู่ร่วมกันในสถานที่เดียวกันและสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2565) ให้คำจำกัดความ ครัวเรือนนั้นอาจมีเพียงคนเดียวอาศัยอยู่ในบ้านหรืออาจอยู่ร่วมกันหลายคน โดยจะมีความสัมพันธ์กันทางสายเลือดหรือไม่ก็ได้ เช่น เพื่อนกับเพื่อน หรือคนงานอาศัยอยู่ด้วยกัน เป็นต้น ซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ ครัวเรือนจึงมีความหมายรวมถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสมาชิกภายในครัวเรือนทั้งหมด

2. ตัวแปรที่ศึกษา

- 2.1 ผลกระทบที่ได้รับจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19
- 2.2 การปรับตัวของประชาชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ แบบสอบถามจากโครงการสำรวจการปรับตัวของชุมชนวิถีใหม่ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ของเครือข่ายมหาวิทยาลัยราชภัฏ

38 แห่งที่ดำเนินงานร่วมกัน ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา เลขที่ใบรับรอง HE-138-2563 โดยขอใช้แบบสอบถามเพียง 3 ส่วนเท่านั้น เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประกอบด้วย 1) ข้อมูลครัวเรือนของประชาชนมีจำนวน 6 ข้อ เป็นลักษณะแบบตรวจสอบรายการ 2) ผลกระทบที่ครัวเรือนได้รับจากสถานการณ์โรคโควิด-19 มี 3 ด้าน คือ 1) ด้านเศรษฐกิจ มีจำนวน 5 ข้อ 2) ด้านสุขภาพ มีจำนวน 2 ข้อ และ 3) ด้านการศึกษา มีจำนวน 7 ข้อ โดยให้เลือกตอบ 3 ตัวเลือก คือ มีผลกระทบ มากขึ้น น้อยลง หรือไม่มีผลกระทบ 3) การปรับตัวของครัวเรือนจากสถานการณ์โรคโควิด-19 มี 3 ด้าน คือ 1) ด้านเศรษฐกิจ มีจำนวน 3 หัวข้อใหญ่เป็นแบบตรวจสอบรายการ 2) ด้านสุขภาพ มีจำนวน 14 ข้อ มี 4 ตัวเลือก คือ ปฏิบัติประจำ ปฏิบัติบ่อยปฏิบัติบ่อยครั้ง และไม่เคยปฏิบัติ และ 3) ด้านการศึกษา มีจำนวน 4 ข้อ การปรับตัว มี 3 ตัวเลือก คือ มี บางครั้ง และไม่เคย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบทุติยภูมิ (Secondary data) เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการสร้างแบบสอบถามตามกรอบวัตถุประสงค์และเอกสารงานวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบปฐมภูมิ (Primary data) จากแบบสอบถามประชาชนในอำเภอสรรคบุรี อำเภอวัดสิงห์ อำเภอเนินขาม จังหวัดชัยนาท จำนวน 410 ครัวเรือน ในช่วงเดือนมกราคมถึงมีนาคม 2564

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลแบบสำรวจที่ได้ทั้งหมดด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive analysis) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของครัวเรือนของประชาชนในจังหวัดชัยนาท

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.7 อายุมากกว่า 46 ปีร้อยละ 73.41 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่อาศัยอยู่จริงในปัจจุบัน เฉลี่ย 1-3 คน ร้อยละ 58.23 มีรายได้รวมของครัวเรือนต่อเดือนไม่เกิน 30,000 บาท ร้อยละ 90.24 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 46.83 และกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งไม่มีอาชีพเสริม ร้อยละ 42.20

ส่วนที่ 2 ผลกระทบและการปรับตัวของครัวเรือนจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

2.1 ด้านผลกระทบ

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบด้านเศรษฐกิจ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เมื่อเทียบกับระยะระบาดครั้งแรก (ก่อน 3 พฤษภาคม 2563)

สถานภาพทางเศรษฐกิจ	ผลกระทบในปัจจุบันเมื่อเทียบกับระยะระบาดครั้งแรก (ก่อน 3 พฤษภาคม 2563)					
	เพิ่มขึ้น		ลดลง		ไม่มีผลกระทบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. รายได้	43	10.49	322	78.54	45	10.97
2. การใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการอุปโภคบริโภคสินค้าต่างๆ	209	50.98	166	40.49	35	8.53
3. ภาระหนี้สินในระบบ	205	50.00	23	5.61	182	44.39
4. ภาระหนี้สินนอกระบบ	81	19.76	26	6.34	303	73.90
5. เงินออม	21	5.12	249	60.73	140	34.15

จากตารางที่ 1 แสดงผลกระทบด้านเศรษฐกิจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ลดลง ร้อยละ 78.54 และมีเงินออมลดลงร้อยละ 60.73 อีกทั้งมีภาระหนี้สินในระบบเพิ่มขึ้น ร้อยละ 50.00 แต่ไม่มีผลกระทบต่อภาระหนี้สินนอกระบบ ร้อยละ 73.90

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบด้านสุขภาพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เมื่อเปรียบเทียบกับภาวะปกติ

ผลกระทบด้านสุขภาพ	เพิ่มขึ้น		ลดลง		ไม่มีผลกระทบ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้สมาชิกในครัวเรือนของท่านมีการป้องกันการติดเชื้อและดูแลสุขภาพ	393	95.85	10	2.44	7	1.71
2. การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ก่อให้เกิดผลกระทบทำให้สมาชิกในครัวเรือนของท่านมีความเครียด/วิตกกังวล	383	93.41	12	2.93	15	3.66

จากตารางที่ 2 แสดงผลกระทบด้านสุขภาพ ทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีการป้องกันการติดเชื้อและดูแลสุขภาพเพิ่มขึ้น ร้อยละ 95.85 และก่อให้เกิดผลกระทบทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีความเครียด/วิตกกังวลเพิ่มขึ้น ร้อยละ 93.41

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบด้านการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคโควิด-19 เมื่อเทียบกับสภาวะปกติ

ผลกระทบด้านการศึกษา	มากขึ้น		ไม่มีผลกระทบ		น้อยลง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. นักเรียน/นักศึกษาต้องเรียนออนไลน์	254	61.95	150	36.59	6	1.46
2. ผู้ปกครองต้องหยุดงานเพื่อดูแลบุตรหลานที่หยุดเรียน	154	37.56	248	60.49	8	1.95
3. ผู้ปกครองต้องซื้ออุปกรณ์ด้านเทคโนโลยีเพิ่ม	185	45.12	217	52.93	8	1.95
4. ผู้ปกครองมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาเพิ่ม เช่น ค่าอินเทอร์เน็ตรายเดือน	247	60.24	156	38.05	7	1.71
5. เด็กมีพฤติกรรมติดสื่อ/เกมส์/มือถือ	211	51.46	190	46.34	9	2.2
6. เด็กเรียนไม่ทันเพื่อน	213	51.95	185	45.12	12	2.93
7. เด็กต้องเรียนชดเชย	247	60.24	159	38.78	4	0.98

จากตารางที่ 3 แสดงผลกระทบด้านการศึกษา พบว่า นักเรียน/นักศึกษาต้องเรียนออนไลน์มากขึ้น ร้อยละ 61.95 ผู้ปกครองมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษามากขึ้น เช่น ค่าอินเทอร์เน็ตรายเดือน ร้อยละ 60.24 และเด็กต้องเรียนชดเชยมากขึ้น ร้อยละ 60.24 ตามลำดับ

2.2 ด้านการปรับตัว

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละครัวเรือนกับการปรับตัวด้านเศรษฐกิจในสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคโควิด-19 เมื่อเทียบกับสภาวะปกติ

การปรับตัวด้านเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
พฤติกรรมการใช้สอยเพื่ออุปโภค/บริโภคของครัวเรือนจากผลของสถานการณ์โรคโควิด-19		
การปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน	311	76.41
การทำอาหารทานเองในครัวเรือน	366	89.93
การซื้อสินค้าออนไลน์	79	19.41
การสั่งอาหารผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ	18	4.42
การดำเนินธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์	17	4.18
การวางแผนการเงินของครัวเรือนจากผลของสถานการณ์โรคโควิด-19		
มี	353	86.73
การวางแผนด้านอาชีพของครัวเรือนจากผลของสถานการณ์โรคโควิด-19		
มี	333	81.82

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการปรับพฤติกรรมการใช้สอยเพื่ออุปโภค/บริโภคของครัวเรือน โดยทำอาหารทานเองในครัวเรือน ร้อยละ 89.93 และปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน ร้อยละ 76.41 อีกทั้งมีการวางแผนการเงิน ร้อยละ 86.73 และวางแผนด้านอาชีพของครัวเรือน ร้อยละ 81.82 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละครัวเรือนกับพฤติกรรมการปรับตัวด้านสุขภาพในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เมื่อเทียบกับสภาวะปกติ

การปรับตัวด้านสุขภาพ	ระดับความถี่ของการปฏิบัติในปัจจุบัน							
	ปฏิบัติประจำ		ปฏิบัติบ่อย		ปฏิบัติบ่อยครั้ง		ไม่เคยปฏิบัติ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. หมั่นล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจด	369	90.00	29	7.07	9	2.20	3	0.73
2. ไม่นำมือมาสัมผัสตา จมูก ปาก โดยไม่จำเป็น	316	77.07	49	11.95	38	9.27	7	1.71
3. สวมหน้ากากอนามัย/หน้ากากผ้าตลอดเวลาเมื่ออยู่กับผู้อื่น	377	91.95	22	5.37	7	1.71	4	0.97
4. หลีกเลี่ยงการอยู่ในสถานที่ที่ผู้คนพลุกพล่าน หรืออยู่ในสถานที่ที่การระบายอากาศเป็นระบบปิด	343	83.66	46	11.22	15	3.66	6	1.46
5. รักษาระยะห่างไม่น้อยกว่า 1-2 เมตร หรือ 1-2 ช่วงแขน และใช้เวลาพบปะผู้อื่นให้สั้นที่สุด	338	82.44	48	11.71	21	5.12	3	0.73
6. ไม่รับประทานอาหารร่วมสำรับเดียวกันหรือใช้ช้อนกลางร่วมกับผู้อื่น	343	83.66	45	10.98	18	4.39	4	0.97
7. แยกของใช้ส่วนตัวและไม่ใช้ของใช้ส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น	341	83.17	43	10.49	21	5.12	5	1.22
8. รับประทานอาหารสุกใหม่	372	90.73	22	5.37	11	2.68	5	1.22
9. หลีกเลี่ยงการไปในสถานที่ชุมชน	332	80.98	44	10.73	26	6.34	8	1.95
10. การเข้าใช้บริการสถานประกอบการตามมาตรการป้องกันโรคตามที่ราชการกำหนดและตรวจวัดอุณหภูมิของผู้เข้าใช้บริการ	332	80.98	37	9.02	27	6.59	14	3.41
11. การสแกนคิวอาร์โค้ด “ไทยชนะ” หรือการลงทะเบียนเข้าใช้บริการ	277	67.56	53	12.93	39	9.51	41	10.00
12. มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารเกี่ยวข้องกับโรคโควิด-19 จากแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้	315	76.83	64	15.61	17	4.15	14	3.41
13. มีการพูดคุยกับสมาชิกในครัวเรือนเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ/ปรับวิถีชีวิตในการรับมือกับโรคโควิด-19	319	77.80	56	13.66	28	6.83	7	1.71
14. ปรับตัว/ปรับจิตใจ จัดการกับความเครียดที่เกิดจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19	331	80.73	47	11.46	27	6.59	5	1.22

จากตารางที่ 5 แสดงพฤติกรรมการปรับตัวด้านสุขภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการปรับตัวด้านสุขภาพ มีการปฏิบัติตนเพื่อการป้องกันและดูแลสุขภาพเป็นประจำ โดยมีสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าเป็นประจำเมื่ออยู่กับผู้อื่นร้อยละ 91.95 รับประทานอาหารสุกใหม่ ร้อยละ 90.73 หมั่นล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจด ร้อยละ 90.00 หลีกเลี่ยงการอยู่ในสถานที่ที่ผู้คนพลุกพล่านหรืออยู่ในสถานที่ที่ระบายอากาศเป็นระบบปิด ร้อยละ 83.66 และไม่รับประทานอาหารร่วมสำรับเดียวกันหรือใช้ช้อนกลางร่วมกับผู้อื่นร้อยละ 83.66 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละครัวเรือนที่มีการปรับตัวด้านการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

การปรับตัวด้านการศึกษา	มี		บางครั้ง		ไม่เคย	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. จ้างครูสอนพิเศษเพิ่มให้ลูก/หลาน	11	2.68	59	14.39	340	82.93
2. ขอให้คนรู้จักช่วยดูแลลูก/หลานระหว่างหยุดเรียน	43	10.49	139	33.90	228	55.61
3. ขอให้คนรู้จักสอนหนังสือให้ลูก/หลาน	43	10.49	139	33.90	228	55.61
4. คนในครอบครัวต้องแบ่งเวลาสอน/ดูแลลูก/หลาน	177	43.17	131	31.95	102	24.88

จากตารางที่ 6 แสดงการปรับตัวด้านการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคนในครอบครัวแบ่งเวลาสอน ดูแลลูก หลาน ร้อยละ 43.17 ขณะที่บางส่วนไม่เคยจ้างครูสอนพิเศษเพิ่มให้ลูก หลาน ร้อยละ 82.93 และมีบางครั้งที่ขอให้คนรู้จักช่วยดูแลลูก หลานระหว่างหยุดเรียน ร้อยละ 33.90 และมีบางครั้งที่ขอให้คนรู้จักสอนหนังสือให้ลูก หลาน ร้อยละ 33.90 เป็นต้น

สรุปผลการวิจัย

จากข้อมูลพื้นฐานครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.71 อายุมากกว่า 46 ปี ร้อยละ 73.41 มีรายได้รวมครัวเรือนต่อเดือนไม่เกิน 30,000 บาท ร้อยละ 90.24 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม ร้อยละ 46.83 และกลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งไม่มีอาชีพเสริม ร้อยละ 42.20

สรุปผลกระทบและการปรับตัวของประชาชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านเศรษฐกิจ:กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ลดลง ร้อยละ 78.54 และมีเงินออมลดลง ร้อยละ 60.73 อีกทั้งมีการหนี้สินในระบบเพิ่มขึ้น ร้อยละ 50.00 โดยมีการปรับพฤติกรรมการใช้จ่ายใช้สอยเพื่ออุปโภค บริโภคของครัวเรือน โดยทำอาหารทานเองในครัวเรือน ร้อยละ 89.93 และปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน ร้อยละ 76.41 อีกทั้งมีการวางแผนการใช้จ่ายเงิน ร้อยละ 86.73 2) ด้านสุขภาพ:ทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีการป้องกันการติดเชื้อและดูแลสุขภาพเพิ่มขึ้น ร้อยละ 95.85 และก่อให้เกิดผลกระทบทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีความเครียดวิตกกังวลเพิ่มขึ้น ร้อยละ 93.41 โดยมีการปรับตัว คือ มีสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าเป็นประจำเมื่ออยู่กับผู้อื่น ร้อยละ 91.95 รับประทานอาหารสุกใหม่ ร้อยละ 90.73 และหมั่นล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล ร้อยละ 90.00 3) ด้านการศึกษา:นักเรียน นักศึกษาต้องเรียนออนไลน์มากขึ้น ร้อยละ 61.95 ผู้ปกครองมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษามากขึ้น เช่น

ค่าอินเทอร์เน็ตรายเดือน ร้อยละ 60.24 และเด็กต้องเรียนชดเชยมากขึ้น ร้อยละ 60.24 ตามลำดับ ซึ่งมีการปรับตัวโดยมีคนในครอบครัวแบ่งเวลาสอน ดูแลลูก หลาน ร้อยละ 43.17 มีบางครั้งที่ขอให้คนรู้จักช่วยดูแลลูก หลาน ระหว่างหยุดเรียน ร้อยละ 33.90 และมีบางครั้งที่ขอให้คนรู้จักสอนหนังสือให้ลูก หลาน ร้อยละ 33.90 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาผลกระทบและการปรับตัวแบบวิถีชีวิตใหม่ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19 ในพื้นที่จังหวัดชัยนาท ขออภิปรายใน 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ และด้านการศึกษา ดังนี้

ด้านเศรษฐกิจ : จากผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ลดลง ร้อยละ 78.54 และมีเงินออมลดลงร้อยละ 60.73 และมีภาระหนี้สินในระบบเพิ่มขึ้น ร้อยละ 50.00 ซึ่งมีการปรับตัวกิจกรรม โดยทำอาหารทานเองในครัวเรือน ร้อยละ 89.93 และปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน ร้อยละ 76.41 จึงอาจอธิบายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชัยนาทประสบปัญหารายได้ที่ลดลง มีการปรับตัวเป็นไปอย่างจำกัด โดยหาทางลดค่าใช้จ่าย มีการปลูกผักไว้รับประทานเอง และใช้จ่ายอย่างประหยัดและสมเหตุสมผลมากขึ้น เริ่มมีการวางแผนประกอบอาชีพแบบยั่งยืนและหลักเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ทางจังหวัดได้จัดให้มีตลาดนัดชุมชน ซึ่งพ่อค้าแม่ค้าที่ขายของในตลาดชุมชน มีเพียงพ่อค้าแม่ค้าที่เป็นคนในท้องถิ่นเท่านั้น (ก่อนการระบาดโรคโควิด-19 จะมีพ่อค้าแม่ค้าต่างถิ่นเข้ามาขาย) ทำให้ลดการแข่งขันจากพ่อค้าแม่ค้าจากพื้นที่อื่น อีกทั้งด้วยมาตรการต่างๆ ของรัฐ เช่น การล็อกดาวน์ ห้ามเดินทางเข้า-ออกประเทศ หรือจำกัดเวลาการเปิด-ปิดร้านค้า ร้านอาหาร เป็นต้น เพื่อจำกัดการแพร่ระบาด (ราชกิจจานุเบกษา, 2564) ส่งผลกระทบให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหยุดชะงัก รายได้และกำลังซื้อที่ลดลงทำให้ลูกกลามเป็นวิกฤติทั่วโลก ซึ่งรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพยายามออกนโยบายหรือมาตรการบรรเทาผลกระทบต่อประชาชนและผู้ประกอบการธุรกิจ เช่น มาตรการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขโรคขั้นพื้นฐาน มาตรการช่วยเหลือด้านสภาพคล่องและลูกหนี้ของธนาคารพาณิชย์ มาตรการบรรเทาภาระหนี้สิน (พักชำระหนี้) มาตรการชดเชยรายได้แก่ลูกจ้างชั่วคราว และการยกระดับระบบสาธารณสุข เป็นต้น (รัฐบาลไทย, 2564) ซึ่งเป็นการช่วยเหลือเพียงชั่วคราวและไม่เป็นระบบที่ยั่งยืน เพราะเมื่อสิ้นสุดการช่วยเหลือของหน่วยงานทางราชการ ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่มีทางออกอื่น ซึ่งข้อเสนอที่ประชาชนส่วนใหญ่ต้องการความช่วยเหลือ ได้แก่ มีโครงการต่างๆ ในระยะสั้นเพื่อช่วยเหลือให้ชุมชนมีอาชีพเสริมและมีรายได้ อบรมให้ความรู้เพื่อการประกอบอาชีพ และการจ้างงานระยะสั้น เป็นต้น อีกทั้งต้องการด้านอุปกรณ์และความรู้ในการดูแลป้องกันเชื้อโรค และอุปกรณ์ประกอบอาชีพ เช่น พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และอุปกรณ์ค้าขาย เป็นต้น

ด้านสุขภาพ : จากผลการศึกษา พบว่าสมาชิกในครัวเรือนมีการป้องกันการติดเชื้อและดูแลสุขภาพเพิ่มขึ้น ร้อยละ 95.85 และก่อให้เกิดผลกระทบทำให้สมาชิกในครัวเรือนมีความเครียดวิตกกังวลเพิ่มขึ้น ร้อยละ 93.41 โดยมีการปรับตัว คือ มีสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าเป็นประจำเมื่ออยู่กับผู้อื่นร้อยละ 91.95 รับประทานอาหารสุกใหม่ ร้อยละ 90.73 และหมั่นล้างมือให้สะอาดด้วยน้ำและสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจล ร้อยละ 90.00 จึงอาจอธิบายได้ว่า ประชาชนส่วนใหญ่เกิดความวิตกกังวลในการติดเชื้อ ขณะเดียวกันประชาชนก็มีความตระหนักถึงความรุนแรงและผลกระทบที่ตามมา ทำให้เกิดการเรียนรู้และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้ชีวิตประจำวันเพื่อป้องกันการติดเชื้อและดูแลสุขภาพตนเองมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอวาทิพย์ แว (2563, หน้า 24-29) พบว่า ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการล้างมืออย่างถูกวิธี ร้อยละ 69.00 มีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการสวมใส่หน้ากากอนามัยอย่างถูกวิธี ร้อยละ 80.00 และสอดคล้องกับการศึกษาของธานี กล่อมใจ; จรรยา แก้วใจบุญ และทักษิภา ชัชวรัตน์ (2563, หน้า 29-39) เรื่อง ความรู้และพฤติกรรมของประชาชนเรื่องการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019 พบว่า กลุ่มตัวอย่างตอบถูกต้องมากที่สุด คือ โรคที่เกิดจากเชื้อโควิด-19 มีความรุนแรงมากร้อยละ 100 ด้านความรู้เกี่ยวกับการติดเชื้อที่ตอบถูกต้องมากที่สุด คือ โรคที่เกิดจากเชื้อโควิด-19 ติดต่อผ่านทางละอองฝอย จากการสัมผัสน้ำมูก น้ำลาย เวลาไอหรือจามรดกัน ร้อยละ 100 ด้านความรู้เกี่ยวกับกระบวนของเชื้อที่ตอบถูกต้องมากที่สุด คือ ผู้ที่ใกล้ชิดหรือสัมผัสกับกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสติดเชื้อควรกักตัวเพื่อสังเกตอาการ 14 วัน ร้อยละ 100

นอกจากนี้ จังหวัดชัยนาทมีมาตรการและระบบการจัดการการป้องกันโรคโควิด-19 ที่เข้มแข็ง โดยจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคจังหวัดชัยนาท เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2563 เพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดในพื้นที่จังหวัดชัยนาท มีระบบการจัดการส่วนของชุมชนที่เข้มงวด คือ ระบบอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ผู้ใหญ่บ้าน และลูกบ้านที่คอยเฝ้าระวังด้วยการสังเกตกลุ่มหรือคนต่างถิ่นเข้ามาในชุมชน รวมทั้งคอยดูแลซึ่งกันและกันมากขึ้น (คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดชัยนาท. 2564)

ด้านการศึกษา : ผลจากการศึกษา พบว่า นักเรียน นักศึกษาต้องเรียนออนไลน์มากขึ้น ร้อยละ 61.95 และผู้ปกครองมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษามากขึ้น เช่น ค่าอินเทอร์เน็ตรายเดือน ร้อยละ 60.24 ซึ่งมีการปรับตัวโดยมีคนในครอบครัวแบ่งเวลาสอน ดูแลลูก หลาน ร้อยละ 43.17 มีบางครั้งขอให้คนรู้จักช่วยดูแลลูก หลานระหว่างหยุดเรียน ร้อยละ 33.90 และบางครั้งขอให้คนรู้จักสอนหนังสือให้ลูก หลาน ร้อยละ 33.90 จึงอาจอธิบายได้ว่า การสอนระบบออนไลน์มีบทบาทสำคัญมากขึ้น เพื่อลดการเดินทางหรือลดการอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม การเรียนแบบออนไลน์มีปัญหาที่ตามมาได้แก่ ทำให้ผู้ปกครองมีค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาเพิ่ม เช่น

ค่าอินเทอร์เน็ตรายเดือน และค่าอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เป็นต้น ขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและครู ความพร้อมของทั้งครู ผู้ปกครอง และนักเรียน นักศึกษา อีกทั้งเวลาที่เรียนออนไลน์เด็กจะไม่ค่อยสนใจ และมีพฤติกรรมติดสื่อหรือเกมมากเกินไปจนอาจส่งผลให้การเรียนการสอนดังกล่าวไม่มีประสิทธิภาพเมื่อเทียบกับการเรียนการสอนในห้องเรียน และอาจส่งผลเสียในอนาคตด้านการพัฒนาทรัพยากรต่อไป ซึ่งสอดคล้องจากการรายงานของภูมิศรีธัญย์ ทองเยี่ยม นาค (2564) รายงานว่าโควิด-19 ส่งผลกระทบต่อแวดวงการศึกษาในหลายแง่มุม ตั้งแต่การปิดเรียน ปรับมาใช้ในการสอนผ่านไกล่ต่าง ๆ อีกทั้งช่วยเป็นแรงผลักดันให้นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมรูปแบบการศึกษาใหม่ๆ ที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองด้วยรูปแบบที่แตกต่างกลายเป็นโมเดลใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ทั่วโลก อย่างไรก็ตามผลกระทบที่ตามมา คือ ส่งผลให้เด็กมีการเรียนรู้ที่ลดลงหรือขาดการทบทวนบทเรียนเป็นเวลานาน ความรู้ก็อาจจะหายไป นอกจากความรู้ที่หายไปแล้วยังอาจส่งผลกระทบต่อพื้นฐานความรู้ในด้านสำคัญๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาทุนมนุษย์ในสังคม เช่นเดียวกับ เทียน ทองแก้ว (2563, หน้า 7) ซึ่งอธิบายว่า โควิด-19 ทำให้เกิดการปรับกระบวนการเรียนการสอนที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทมากขึ้น เรียกว่า สอนแบบผสมผสาน (Blended learning) ซึ่งต้องปรับบทบาทในการสอน การบริหาร และวิธีการสอน อีกทั้งมีการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในมิติและระบบแบบใหม่ที่ผสมผสานการสาธารณสุข ในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรมีการทำงานแบบบูรณาการ เพื่อวางแผนและแนวคิดช่วยเหลืออย่างเป็นระบบและยั่งยืน เพื่อประชาชนสามารถดำเนินชีวิตต่อไปได้เมื่อไม่ได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐหรือจังหวัด
2. การศึกษาการทำงานโดยระบบออนไลน์ ควรมีการเตรียมความพร้อมของระบบการศึกษา นักเรียนหรือนักศึกษาผู้สอน ผู้บริหาร และภาระค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองซึ่งควรหาแนวทางเพื่อช่วยเหลือเด็กๆ หรือสถานศึกษาที่ไม่พร้อม เพื่อไม่ให้เกิดช่องว่างของการศึกษาหรือความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาอย่างต่อเนื่องในการวิเคราะห์องค์ประกอบการปรับตัวในแต่ละด้านต่อประชาชน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหรือหาแนวทางหรือวิธีการช่วยเหลือประชาชนอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2562). สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2565, จาก <https://infocenter.nationalhealth.or.th>
- กฤษกันทร สุวรรณพันธ์, เสาวลักษณ์ ศรีตาเกษ, ลำพิ่ง วอนอก, สุพัฒน์ อาสนะวรรณศรี แวงงาม, กุลธิดา กิ่งสวัสดิ์ และภานุชญา อ่อนไกล. (2563). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดต่อการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของนักศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์และสหเวชศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก. *วารสารวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ*, 14(2), 138-148.
- คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดชัยนาท. (2564, มีนาคม 10). ผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาท และ คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดชัยนาท, ศาลากลางจังหวัดชัยนาท. การปรับตัวของสมาชิก ในชุมชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 สู่การปรับตัวของชุมชนวิถีใหม่. *สัมภาษณ์*.
- เทื่อน ทองแก้ว. (2563). การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID-19. *คุรุสภาวิทยากร*, 1(2), 1-10.
- ธานี กล่อมใจ, จรรยา แก้วใจบุญและทักษิภา ชัชรรัตน์. (2563). ความรู้และพฤติกรรมของ ประชาชนเรื่องการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนา สายพันธุ์ใหม่ 2019. *วารสาร การพยาบาล การสาธารณสุขและการศึกษา*, 21(2), 29-39.
- ภูมิศรัณย์ ทองเลี่ยมนาค. (2564). สสำรวจผลกระทบหลัง COVID-19 จุดเปลี่ยนครั้งสำคัญของ การศึกษาโลก. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2564, จาก <https://workpointtoday.com/education-covid-19-4>.
- รัฐบาลไทย. (2564). *สรุปข่าวการประชุมคณะรัฐมนตรี 12 มกราคม 2564*. สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2564, จาก <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/38232?fbclid=IwAR2eJhvc5IJJsSOcan1xSmPCxmkA6OHJGCMPIG32Q-Q0VWX18-KFgs9edJ4>.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2564). คำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (โควิด-19) ที่ 1/2564 เรื่อง พื้นที่สถานการณ์ที่กำหนดเป็นพื้นที่ควบคุม สูงสุดตามข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการ ในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548. สืบค้นเมื่อ 18 เมษายน 2564, จาก <http://www.ratchakitcha.soc.go.th>.
- ศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคจังหวัดชัยนาท. (2564). สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2564, จาก <http://www.chainat.go.th/covid-19/covid.htm>.

- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2565). **ครัวเรือนไทย**. สืบค้นเมื่อ 4 พฤษภาคม 2565, จาก <http://www.nso.go.th/sites/2014>.
- อวาทิพย์ แว. (2563). COVID-19 กับการเรียนรู้สู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในวันนี้. **วารสารสมาคมวิชาชีพสุขภาพ**, 35(1): 24-29.
- Haleem, A., A. Javaid & R. Vaishya. (2020). Effects of COVID-19 pandemic in daily life. **Current Medicine Research and Practice**, 10(2), 78-79.
- Stephen, A. L., Grantz, K. H., Bi, Q.; Jones, F.K., Zheng, K., Meredith, H.R, Azman,A.S., Reich, N.G. &Lessler, J. (2020). The incubation period of coronavirus disease 2019 (COVID-19) from publicly reported confirmed cases: estimation and application. **American College of Physicians (United States)**, <https://doi.org/10.7326/M20-0504>
- World Health Organization. (2020a). **Origin of SARS-CoV-2**. Accessed May 9,2021. <https://www.who.int/publications/i/item/origin-of-sars-cov-2>
- World Health Organization. (2020b). **COVID-19 Clinical management: living guidance**. Accessed May 9, 2021.<https://www.who.int/publications/i/item/WHO-2019-nCoV-clinical-2021-1>.
- Worldometer. (2021). **COVID-19 CORONAVIRUS PANDEMIC**. Accessed May 24, 2021. <https://www.worldometers.info/coronavirus>.

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษาอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
Guidelines for Tourism Destination Development: A Case Study of Phimai
District, Nakhon Ratchasima Province

ชลิต ฉีบบพิมาย¹ ปรเมษฐ์ ผลนา² อรวี มานะดี³ วชิระ เกษตรเวทิน⁴ พีร์วิชญ์ สิงฆาพะ⁵

Chalit Chiabphimai¹ Poramet Phonna² Orawee Manadee³

Wachira Kasatwathin⁴ Peravich Singkhala⁵

¹สาขาวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

¹Tourism Industry, Faculty of Business Administration, Vongchavalitkul University

²กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนบ้านโนนสำราญ

² Subject Area of Social Studies, Religion and Culture, Bannonsamran School.

³กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) โรงเรียนชุมชนบ้านบุสามัคคีพัฒนา

³Subject Area of Foreign Language, Chumchonbanbusamakkeephatthana School.

⁴กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนโนนสูงศรีธานี

⁴Subject Area of Thai Language, Nongsungsrirani School.

⁵สาขาวิชาการท่องเที่ยว วิทยาลัยการโรงแรมและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง

⁵Tourism, College of Hospitality and Tourism, Rajamangala University of technology Srivijaya,

Trang Campus.

E-mail: Chalit.c@rmutsv.ac.th; โทรศัพท์มือถือ: 098-9926177

Received: 09 March 2022

Revised: 02 May 2022

Accepted: 03 May 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการณ์แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อศึกษาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมให้กับอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา รวบรวมข้อมูลจากเอกสาร หนังสือ ตำรา บทความ เอกสารอิเล็กทรอนิกส์ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างกับคนในชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการณ์แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ด้านจุดดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการนำเสนอขายบริการแบบครบวงจร ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และด้านบริการเสริม 2) ด้านจุดเด่น โบราณสถานและโบราณวัตถุ ด้านจุดด้อย ขาดการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวด้านโอกาส การเข้ามาถ่ายทำรายการ ภาพยนตร์ หรือละครโทรทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวสามารถสร้างแรงจูงใจให้กับนักท่องเที่ยวในการเข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอพิมาย และด้านอุปสรรค การเกิดวิกฤต การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของผู้ประกอบการ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว 3) แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก แนวทางการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว และแนวทางการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว

คำสำคัญ : แนวทาง / การพัฒนา / แหล่งท่องเที่ยว

Abstract

The objectives of this qualitative study were to 1) investigate the tourist destination circumstances in Phimai District, Nakhon Ratchasima Province; 2) analyze the strengths, weaknesses, opportunities, and threats of Phimai District, Nakhon Ratchasima Province; and 3) propose guidelines for the development of appropriate tourist destinations for Phimai District, Nakhon Ratchasima Province. Data were collected from documents, books, textbooks, articles, e-documents, related research, and an in-depth interview with a semi-structured interview form conducted with local people and tourism stakeholders. Content analysis was employed to analyze the data.

The findings were as follows: 1) The circumstances of tourism destination at Phimai district, Nakhon Ratchasima Province, consisted of tourist destinations, accessibility, amenities, one-stop sales service packages, tourism activities, and additional services; 2) The strengths of Phimai District are the ancient sites and antiques; its weaknesses are the lack of connection to tourism routes; in terms of opportunities, filming programs, movies, or TV series in tourist destinations in Phimai District could motivate tourists to travel there; and as for threats, the occurrence of crises, such as the spread of the new Coronavirus, affected the economic system

of entrepreneurs in the tourism industry; and 3) The appropriate tourist destination development guidelines for Phimai District consisted of guidelines to develop the infrastructure and amenities; guidelines to improve the quality of tourist destinations, products, and services; and guidelines to develop the tourism personnel

Keywords: Guidelines / Development / Tourism destination

บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมบริการที่ทำรายได้ให้กับประเทศมากที่สุด ประกอบด้วยธุรกิจมากมายหลายประเภททั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจโรงแรม ธุรกิจจัดนำเที่ยว ธุรกิจขนส่ง ธุรกิจภัตตาคารและร้านอาหาร อีกทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยทางอ้อม ได้แก่ ร้านอาหาร ซักรีด ธุรกิจโฆษณา เป็นต้น ยิ่งวิทยาการความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสมัยใหม่มีมากเท่าใดก็ยิ่งทำให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทมากขึ้น เพราะมนุษย์ต้องการพบเห็นสิ่งใหม่ๆ และต้องการศึกษาหาความรู้รวมถึงประสบการณ์ (Sinlapasate.2017, p 1) ทรัพยากรการท่องเที่ยว นับเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เนื่องจากทรัพยากรการท่องเที่ยว สามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปยังสถานที่ ตำบล เมือง รัฐหรือประเทศต่างๆ จะทำให้อุตสาหกรรม ในที่นี้ๆ ได้รับผลประโยชน์หลายประการเพราะการใช้จ่ายในการเดินทางจะเกิดเป็นรายได้ที่หมุนเวียน (Wannathanom.2009, pp 157-158) ก่อให้เกิดผลกระทบเชิงบวกทางเศรษฐกิจในธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2579 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาประเทศให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวคุณภาพชั้นนำของโลกที่เติบโตอย่างมีคุณภาพ บนพื้นฐานความเป็นไทย ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และกระจายรายได้สู่ประชาชน ทุกภาคส่วนอย่างยั่งยืน ด้วยการยกระดับคุณภาพและเพิ่มความหลากหลายของสินค้าและบริการ ด้านการท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับในระดับสากล และมุ่งเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว โดยเน้นการเพิ่มค่าใช้จ่ายและวันพักต่อครั้งของการเดินทางของนักท่องเที่ยว และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศ (Ministry of Tourism and Sports, 2016, หน้า จ) อันเนื่องมาจากปัจจัยด้านมาตรฐานของแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับนักท่องเที่ยวนั้นเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากต่อการตัดสินใจในการเลือกประเทศไทย เป็นจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยว (Parasakul. 2016, p 234) อีกทั้งการพัฒนาการท่องเที่ยว ส่งผลให้การท่องเที่ยวของประเทศต่างๆ ทั่วโลกเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว (Boontasorn Mana and Poltecha. 2014, p 41)

จากวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทยดังกล่าวข้างต้นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน กับนโยบายการพัฒนาของผู้บริหารท้องถิ่นเมืองพิมายในแผนพัฒนาท้องถิ่น (2018-2022) ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจในประเด็นการส่งเสริมการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว เพื่อสร้างรายได้ ให้แก่ประชาชน รวมถึงด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในประเด็นการจัดและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวของตำบลเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวของตำบล (The Tambon Administrative Organization in the City of Phimai Thailand.2018, pp 43-44) เนื่องจากเมืองพิมายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีศักยภาพที่สามารถพัฒนาด้านการท่องเที่ยวได้ เพราะมีทรัพยากรประเภทวัฒนธรรมด้านประวัติศาสตร์โบราณวัตถุสถานและศาสนสถาน อาทิ อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย ประตูเมืองและกำแพงเมืองพิมาย รวมถึงอนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์ เป็นต้น นอกจากนี้แล้วยังมีทรัพยากรด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณีและกิจกรรมต่างๆ อาทิ การทำเครื่องจักสาน การทำเส้นหมี่พิมาย การทอผ้าไหม และการชกมวย เป็นต้น (Kaewsanga and Chamnongsri.2015, p 81) ส่งผลให้เมืองพิมายเป็นเมืองที่มีบทบาทสำคัญด้านการท่องเที่ยวระดับประเทศ เนื่องจากในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติเดินทางมาเที่ยวชมเป็นจำนวนมาก (Khuabphimai. 2015, p 53) ทั้งนี้จากการวิเคราะห์ปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวพบว่าด้านสิ่งดึงดูดใจ ชุมชนมีความต้องการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์และความสะอาดของสถานที่ท่องเที่ยว ด้านการคมนาคม ชุมชนมีความต้องการให้มีการก่อสร้างและปรับปรุงถนน ทางเดินต่างๆ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ชุมชนมีความต้องการให้มีการติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะเพิ่มตามถนนเข้าทั่วถึงชุมชน ด้านกิจกรรม ชุมชนมีความต้องการให้มีการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพในชุมชนเพื่อให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น รวมถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมของเยาวชนในชุมชน (The Tambon Administrative Organization in the City of Phimai Thailand.2018, p 7) และด้านที่พนักงานท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยวแบบไป-ดู-กลับ กล่าวคือไปถึงสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อดูสิ่งที่ตนเองสนใจแล้วเดินทางกลับทันที ไม่มีการพักแรมและยังทำให้แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ภายในเมืองพิมายไม่ได้รับการพัฒนาเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างที่ควร (Khuabphimai. 2015, p 53)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษาอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทยโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อศึกษาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคในการจัดการท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา และเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมให้กับอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ให้สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาของผู้บริหารท้องถิ่นเมืองพิมายในแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561-2565) และวิสัยทัศน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2579

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการณ์แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาจุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมให้กับอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตการวิจัย

1. **พื้นที่การวิจัย** คือ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม รวมทั้งบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาทิ การบริการอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลคนสำคัญในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา) สำนักศิลปากรที่ 10 นครราชสีมา สำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ผู้นำทางการท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย โรงเรียนพิมายวิทยา นักวิชาการท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน เพราะขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคุณภาพมีจำนวนอยู่ในระหว่าง 6-8 คน (Denzin and Lincoln. 1994, pp 199-208; Marshall et al. 2013, pp 11-22) ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่สอดคล้องกับปัญหาและความมุ่งหมายในการวิจัยครั้งนี้ตามแนวคิดของ Panpinit (2011, p 129)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาโดยใช้กระบวนการวิธีเชิงคุณภาพผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา) สำนักศิลปากรที่ 10 นครราชสีมา สำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ผู้นำทางการท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย โรงเรียนพิมายวิทยา นักวิชาการท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน รวมทั้งสิ้นจำนวน 10 คน โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหาที่มีรายละเอียดดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างซึ่งเป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผนและกำหนดแนวคำถามไว้พอประมาณและสามารถปรับเปลี่ยนได้ตาม

ความเหมาะสม โดยผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อให้ได้ข้อมูลเพียงพอที่จะนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิด และกำหนดประเด็นเพื่อเป็นแนวคำถามที่ใช้ในการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคลกับกลุ่มตัวอย่างที่เลือกในการสัมภาษณ์โดยแนวคำถามนั้นผ่านการรับรองจากผู้ตรวจสอบและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญตามประเด็นในการวิจัยและได้รับการยอมรับในวงการวิชาชีพจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาความรู้ในเชิงโครงสร้างและทฤษฎี จากนั้นผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้รับการปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปใช้กับกลุ่มทดลอง คือ ผู้ให้สัมภาษณ์ในสถานที่สัมภาษณ์ที่มีบริบทคล้ายกับสถานที่ที่เป็นกรณีศึกษาเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น พร้อมปรับปรุงแบบสัมภาษณ์อีกหลายรอบจนมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง (Potisita.2019, p 246)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคล โดยเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองพิมาย ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา) สำนักศิลปากรที่ 10 นครราชสีมา สำนักงานอุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ผู้นำทางการท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย โรงเรียนพิมายวิทยา นักวิชาการท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นรายบุคคลจากแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นการสัมภาษณ์ที่มีการวางแผนและกำหนดแนวคำถามไว้พอประมาณสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักการอุปมาน อาศัยการวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบเพื่ออธิบายผลที่เกิดขึ้น วิเคราะห์โดยแยกแยะจัดข้อมูลเข้าหมวดหมู่ชี้ให้เห็นความสัมพันธ์และจุดเด่นหรือจุดที่สำคัญของข้อมูล ส่วนการสังเคราะห์ผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลจำนวนสองสิ่งขึ้นไปมาทำการตีความและแปลผลเพื่อให้ข้อมูลที่เกิดความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับแนวคิดและทฤษฎีการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยการวิเคราะห์เพื่อให้เกิดความเที่ยงตรงของข้อมูล และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์โดยเรียงตามข้อคำถาม (Denzin.1978, p 434)

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษาอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษิตตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 10 คน เพราะขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคุณภาพมีจำนวนอยู่ในระหว่าง 6-8 คน (Denzin and Lincoln.1994, pp 199-208; Marshall et al. 2013, pp 11-22) หรือจนกว่าข้อมูลเกิดความอิ่มตัว กล่าวคือเกิดจากการเก็บข้อมูลแล้วพบความซ้ำซ้อนของข้อมูลการวิจัย โดยผู้วิจัยไม่พบแนวคิดรูปแบบ หรือข้อค้นพบอื่นๆ ที่เกิดจากความซ้ำซ้อนข้างต้นแล้ว ตามแนวคิดของ Suthewasinnonand Pasunon (2016, p 42) ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สภาพการณ์แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองพิมาย จำแนกการนำเสนอออกเป็น 6 ด้าน ตามกรอบการวิเคราะห์แหล่งท่องเที่ยวของ Buhalis (2000, p 98) ดังนี้

1.1 ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

1) สิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติ อำเภอพิมายมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่มีชื่อเสียงระดับชาติ คือ ไทรงาม สถานที่พักผ่อนหย่อนใจชมความสวยงามของรากไทรที่พัน กระหวัดรัดเกี่ยวกันอย่างซับซ้อน ประสานกันเป็นโครงข่ายขนาดยักษ์เชื่อมต่อกันคล้ายโครงข่ายของใยแมงมุมที่เกิดจากธรรมชาติ ไทรงามแห่งนี้เจริญเติบโตแผ่กิ่งก้านสาขาให้ร่มเงามาเป็นเวลากว่า 350 ปี นอกจากนั้นทำเลที่ตั้งของเมืองพิมายยังเป็นแหล่งผลิตเกลือสินเธาว์อีกด้วย

2) สิ่งดึงดูดใจทางประวัติศาสตร์ อำเภอพิมายเป็นเมืองประวัติศาสตร์ อารยธรรมขอมโบราณมีแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์พิมายหรือปราสาทหินพิมาย ปราสาทหินที่ใหญ่ที่สุดในประเทศไทยและเป็นพุทธศาสนสถานในลัทธิมหายานที่สร้างขึ้นในราวกลางพุทธศตวรรษที่ 16 นอกจากนั้นแล้วยังมีโบราณสถานโดยรอบกำแพงเมืองที่มีเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญ เช่น เมรุพรหมทัต อโรคยาศาล และท่านางสระผม เป็นต้น ประตุมืองและกำแพงเมืองพิมาย ประกอบด้วยประตูเมืองทั้ง 4 ทิศ มีประตูชัยด้านทิศใต้เป็นประตูเมืองที่สำคัญ เนื่องจากรับกับถนนโบราณที่ตัดผ่านมาจากเมืองพระนครเข้าสู่ตัวปราสาทหินพิมาย หากมองที่ช่องประตูชัยจะสามารถมองเห็นปราสาทหินพิมายผ่านช่องประตูเมืองพอดี พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย สถานที่เก็บรวบรวมหลักฐานวัตถุโบราณที่ค้นพบบริเวณแถบอารยธรรมอีสานตอนล่างมีการจัดแสดงเรื่องพัฒนาการของสังคมในดินแดนอีสานตอนล่าง โบราณวัตถุศิลปะเขมรในอีสานตอนล่างและโบราณวัตถุซึ่งเป็น

ส่วนประกอบสถาปัตยกรรมหินทราย รวมถึงเครื่องปั้นดินเผาสีดำขัดผิวเขียนลายแบบ “พิมายดำ” และพิพิธภัณฑสถานบ้านสวยใน ชุมชนที่อยู่อาศัยของชาติพันธุ์สวยเป็นสถานที่จัดแสดงข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน หลุมขุดค้นจำลอง ภาชนะแบบพิมายดำ (จำลอง) วัดเดิม ศาสนสถานประดิษฐานพระพุทธรูปเป็นพระพุทธรูปเก่าแก่คู่บ้านคู่มืองพิมาย นอกจากนี้เรื่องราวของอารยธรรมขอมโบราณแล้วเมืองพิมายยังมีประวัติศาสตร์การต่อสู้เพื่อเอกราชของชาติที่ *อนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์* สถานที่ศึกษาความเป็นมาของท่านท้าวสุรนารี (ย่าโม) และนางสาวบุญเหลือ ซึ่งเป็นผู้พลีชีพด้วยการจุดไฟทำลายเกวียน และเป็นสถานที่ศึกษาประวัติศาสตร์ความเป็นมา อีกทั้งชมเครื่องมือและอาวุธสมัยโบราณที่ใช้ในการต่อสู้กับข้าศึก

3) สิ่งดึงดูดใจทางวัฒนธรรม เนื่องจากอำเภอพิมายเป็นเมืองเก่าโบราณ จึงมีศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและถ่ายทอดเป็นมรดกสืบทอดกันมาได้แก่ *การแสดงระบำพิมายประ* การแสดงท่ารำของพระศิวนาฏราชที่ปรากฏหลักฐานอยู่ในภาพจำหลักของหน้าบันและทับหลังของปราสาทประธานในปราสาทหินพิมายโดยครูวรรณ อดิธิรัตน์ ได้นำเอาท่ารำดังกล่าวมาผนวกกับจินตนาการจึงได้สร้างการแสดงชุดนี้ขึ้นจนกลายเป็นเอกลักษณ์ของเมืองพิมาย *ภาษาพิมาย* ภาษาที่ผสมผสานระหว่างภาษากลางและภาษาอีสานที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่น บ้านเอง แปลว่า บ้านเรา หรือ จ๊กเต แปลว่า ไม่ทราบ *แมวสีสวาดหรือแมวโคราช* สัตว์ประจำถิ่นอำเภอพิมายเป็นสัตว์ 1 ใน 17 ที่สมุดข่อยได้บันทึกระหว่างปี พ.ศ. 1893-2310 ว่าเป็นแมวแห่งโชคลาภ มีลักษณะขนสั้น สีสวาดทั่วทั้งตัว นัยน์ตาสีเขียวสดใสเป็นประกายหรือสีเหลืองอำพันเคยประกวดชนะเลิศในระดับโลกมาแล้วในปี พ.ศ. 2503 ที่สหรัฐอเมริกา *ประเพณีแข่งเรือพิมาย* งานประเพณีที่สืบทอดต่อกันมายาวนาน เนื่องจากในสมัยก่อนชาวบ้านเดินทางโดยเรือในการทอดกฐินตามวัดต่างๆ หลังจากเสร็จสิ้นภารกิจการทอดกฐิน ในระหว่างเดินทางกลับจึงได้พายเรือแข่งกันเพื่อความสนุกสนาน จึงกลายเป็นการละเล่นที่สำคัญในฤดูน้ำหลากและสร้างความสนุกสนานให้กับผู้แข่งขัน โดยมีการสืบทอดกันมาจนกลายเป็นประเพณีภายหลังได้มีการจัดแข่งขันในเทศกาลเที่ยวพิมาย และ*ศิลปะการชกมวยพิมาย* ศิลปะมวยไทยพื้นบ้านที่สำคัญของจังหวัดนครราชสีมาถิ่นกำเนิดอยู่ที่อำเภอพิมาย มานานกว่า 20 ปี มีลักษณะเด่นและแตกต่างจากศิลปะมวยพื้นบ้านของจังหวัดอื่น โดยเฉพาะท่าเชิงมวยที่มีความหนักแน่นและหวังผลในการล้มคู่ต่อสู้ที่ได้ผลแม่นยำ

4) สิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น จากหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในหลวงรัชกาลที่ 9 จึงเป็นที่มาของการสร้างสะพานไม้ไผ่บ้านเตย แหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของชุมชน และชมความสวยงามของสะพานไม้ไผ่ที่ทอดยาวไปกลางทุ่งนาที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือร่วมใจของชาวบ้านเตย

5) สิ่งดึงดูดใจประเภทกิจกรรมพิเศษ ได้แก่ งานเทศกาลเที่ยวพิมาย ในภาคเช้า เป็นกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรม เช่น การแสดงศิลปะพื้นบ้าน เพลงโคราช การประกวด แมวโคราช การแข่งขันตำส้มตำ ผัดหมี่พิมาย การแสดงของกลุ่มนาฏศิลป์และศิลปินเฉียงเหนือ (ซึ่งถ้ายพระราชทาน) ณ ลำน้ำจ๊กราช ซึ่งไหลผ่านอำเภอพิมาย และกิจกรรมจักรยานท่องเที่ยว เส้นทางแหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท ส่วนในภาคกลางมีการแสดงขบวนแห่พุทธประวัติจากคุ้ม วัดและสถานศึกษาต่างๆ ในอำเภอพิมาย และการแสดงแสงเสียงประกอบจินตภาพพิมายนาฏ การงานมินิไลท์แอนด์ซาวด์พิมาย ภายในงานมีพิธีต้อนรับบายศรีสู่ขวัญและชมการแสดงแสง สี เสียงขนาดเล็ก “วิมาเยนาฏการ” ชุด “พุทธบูชา” อีกทั้งการจัดแสดงสินค้าของดีเมืองพิมาย และอาหารท้องถิ่น อาทิ คั่วหมี่พิมาย ขนมโบราณ รวมถึงสินค้าชุมชนชาวพิมาย งานประเพณี แห่เทียนพรรษาอำเภอพิมาย การประกวดต้นเทียน การประกวดขบวนแห่เทียนพรรษา การสาธิตอาหารพื้นบ้าน การแสดงศิลปวัฒนธรรม และการประกวดร้องเพลง งานฉลอง วันแห่งชัยชนะของท่านท้าวสุรนารีและนางสาวบุญเหลือ เพื่อรำลึกถึงวีรกรรมอันกล้าหาญ ในงานมีการรับวงสรวงถวายท่านท้าวสุรนารีและนางสาวบุญเหลือโดยหญิงสาวผู้รำทุกคน ต่างมีท่วงท่าการรำเป็นไปอย่างพร้อมเพรียงด้วยความอ่อนช้อยสวยงาม และงานสืบสานประเพณี สงกรานต์อำเภอพิมาย การแสดงขบวนแห่นางสงกรานต์และขบวนแห่ทางศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ของจากคุ้มวัดและสถานศึกษาต่างๆ ในอำเภอพิมาย

1.2 ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

1) เส้นทาง การเดินทางจากเมืองหลวงกรุงเทพมหานครไปยังจังหวัด นครราชสีมาโดยเส้นทางหลวง หมายเลข 1 (พหลโยธิน) แยกเข้าทางหลวงหมายเลข 2 (มิตรภาพ) ที่สระบุรีไปจนถึงอำเภอตลาดแค จากนั้นเลี้ยวขวาเข้าสู่อำเภอพิมาย รวมระยะทางประมาณ 321 กิโลเมตร ใช้ระยะเวลาในการเดินทางประมาณ 4 ชั่วโมง 30 นาที

2) สถานีขนส่ง การเดินทางโดยรถประจำทางจากสถานีขนส่งผู้โดยสารหมอชิต กรุงเทพมหานครไปยังสถานีขนส่งผู้โดยสารจังหวัดนครราชสีมาและไปยังสถานีขนส่งผู้โดยสาร อำเภอพิมายตามลำดับ

3) ยานพาหนะ การเดินทางมายังอำเภอพิมายสามารถเดินทางได้โดยรถส่วนตัว หรือรถประจำทาง ได้แก่ รถตู้และรถทัวร์โดยสารปรับอากาศที่ให้บริการตลอดทั้งวันจาก จังหวัดนครราชสีมาไปยังอำเภอพิมาย โดยใช้ระยะเวลาการเดินทาง 40 – 60 นาที นอกจากนั้นแล้ว นักท่องเที่ยวยังสามารถเลือกใช้บริการผ่านแอปพลิเคชันในการเดินทางได้เช่นเดียวกัน ส่วนการเดินทาง เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในเขตโบราณสถานเมืองเก่าเมืองพิมายมีการบริการรถรางของโรงเรียน พิมายวิทยา และการบริการจักรยานจากกลุ่มภาคีอนุรักษ์เมืองพิมาย

1.3 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

1) ที่พัก อำเภอพิมายมีที่พักเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวมากมายและตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยว อาทิ โรงแรมขนาดใหญ่และขนาดเล็ก รีสอร์ท โฮมสเตย์ เกสเฮาส์ รวมถึงอพาร์ทเมนต์

2) สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดเลี้ยงรับรอง อำเภอพิมายมีสถานที่จัดเลี้ยงทั้งประเภท Indoor เช่น ห้องจัดเลี้ยงและสัมมนาโรงแรมพิมายอินน์ ห้องจัดเลี้ยงและสัมมนาโรงเรียนพิมายวิทยา เป็นต้น ส่วนสถานที่จัดเลี้ยงประเภทกลางแจ้ง เช่น อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ลานเมรุพรหมทัต เป็นต้น

3) สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ การให้บริการข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยวผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ สื่อสังคมออนไลน์ วารสารการท่องเที่ยว โบชัวร์และแผ่นพับ ป้ายโฆษณาบนทางหลวงหรือทางสัญจร ภาพยนตร์ทางการท่องเที่ยว โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ เพื่อนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์โบราณวัตถุ และศาสนสถานต่างๆ ที่สำคัญในเมืองพิมาย รวมถึงการนำเสนอข่าวความเคลื่อนไหวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวและการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว เช่น งานแถลงข่าวเทศกาลเที่ยวพิมาย เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการให้บริการวิทยากรและยุวมัคคุเทศก์นำชมแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย และไทรงาม

1.4 ด้านการนำเสนอขายบริการแบบครบวงจร

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานจังหวัดนครราชสีมาได้นำเสนอขายบริการแบบครบวงจรของอำเภอพิมายเพื่อเสนอขายต่อบริษัททัวร์ ดังนี้

1) โปรแกรมการท่องเที่ยว Oneday trip ที่ท่องเที่ยวเฉพาะสถานที่สำคัญในอำเภอพิมาย ได้แก่ อนุสรณ์สถานวีรกรรมทุ่งสัมฤทธิ์ ไทยางม พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพิมาย อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย เป็นต้น

2) โปรแกรมการท่องเที่ยวแบบ 2 วัน 1 คืน หรือ 3 วัน 2 คืน โดยนอกจากนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวในอำเภอพิมายแล้วยังเชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในจังหวัดเดียวกันอีกด้วย เช่น อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ วังน้ำเขียว เป็นต้น

1.5 ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว

1) กิจกรรมศิลปหัตถกรรม ได้แก่ กิจกรรมสานหวายบ้านส่วย เป็นการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากไม้หวาย เช่น แก้วหวาย ตะกร้าหวาย ไม้เท้าหวาย เป็นต้น

2) กิจกรรมเกมและกีฬา ได้แก่ Standup paddle board กิจกรรมทางน้ำในเส้นทางลำน้ำมูล (สะพานทางสงกรานต์ – เขื่อนพิมาย) เป็นหนึ่งในกีฬาที่สามารถช่วยในการเผาผลาญอย่างมีประสิทธิภาพ ออกกำลังกายใช้กล้ามเนื้อครบทุกสัดส่วน ได้ฝึกฝนการทรงตัวรวมทั้งเป็นการฝึกสมาธิไปด้วย

3) กิจกรรมเข้าจังหวะ ได้แก่ ชมการแสดงระบำพิมายปุระและการแสดงพื้นบ้านของวัฒนธรรมอีสานใต้ เป็นการแสดงที่บอกเล่าถึงความเจริญรุ่งเรืองเมื่อครั้งอดีตกาลของเมืองพิมายและอารยธรรมขอมโบราณ โดยนักแสดงจากโรงเรียนพิมายวิทยา

4) กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง ได้แก่ กิจกรรมแคมป์ริมแม่น้ำมูล เพื่อสัมผัสบรรยากาศริมแม่น้ำมูล และกิจกรรมปั่นจักรยานเพื่อชมโบราณสถานและกำแพงเมืองเก่าเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการพักผ่อนและหลบหลีกความวุ่นวายในเมือง

5) กิจกรรมนันทนาการสังคม ได้แก่ การทำอาหารท้องถิ่น เช่น การทำเส้นหมี่พิมายมีลักษณะเด่น คือ เส้นหมี่จะนิ่ม เพราะในทุกขั้นตอนทำด้วยมือและกำลังคนทำไม่มีเครื่องจักรมาเกี่ยวข้อง นับเป็นเอกลักษณ์ของอาหารท้องถิ่นเมืองพิมาย

1.6 ด้านบริการเสริม

1) ร้านอาหาร อาหารท้องถิ่นทั้งคาวและหวาน ได้แก่ ผัดหมี่พิมาย เปิดบริการสาธารณะ

2) ร้านของที่ระลึก จำหน่ายสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ได้แก่ ผัดหมี่สำเร็จรูปพร้อมปรุง ผ้าไหมมัดหมี่ ผ้าไหมหางกระรอก เครื่องจักสานที่ผลิตจากหวาย

3) บริการอื่นๆ ได้แก่ โรงพยาบาลพิมาย ธนาคาร ไปรษณีย์ ร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น ห้างสรรพสินค้าต่างๆ

ตอนที่ 2 จุดเด่น จุดด้อย โอกาส และอุปสรรคของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของเมืองพิมาย จำแนกการนำเสนอออกเป็น 4 ด้าน ตามกรอบการวิเคราะห์ SWOT ของ Emet and Merba. (2017, p 994) ดังนี้

2.1 ด้านจุดเด่น

โบราณสถานและโบราณวัตถุในอำเภอพิมาย เช่น อุทยานประวัติศาสตร์พิมาย ประติมากรรมหินแกะสลักรูปเหมือนพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 กษัตริย์ของอาณาจักรขอมโบราณ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีภาษาท้องถิ่น อาหารท้องถิ่น กีฬาท้องถิ่น การแสดงท้องถิ่น รวมถึงประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สามารถนำเสนอเป็นกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพื่อสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าให้แก่นักท่องเที่ยว

2.2 ด้านจุดด้อย

ถึงแม้ว่าอำเภอพิมายมีแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายและสามารถรองรับและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ทางการท่องเที่ยวที่แตกต่างกันออกไป แต่ยังมีจุดอ่อนหลายด้าน ดังนี้

1) ด้านจุดดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ขาดการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยว ระหว่างแหล่งท่องเที่ยวภายในอำเภอพิมาย รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งมีประวัติ เรื่องเล่า แต่ยังไม่มีการนำมาเชื่อมโยงและนำเสนอเป็นเรื่องราวเพื่อเป็นจุดดึงดูดใจให้กับนักท่องเที่ยว

2) ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ป้ายบอกทางหรือป้ายสื่อความหมาย ของแหล่งท่องเที่ยวไม่มีเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวหลักทำให้แหล่งท่องเที่ยวรองไม่ได้รับความสนใจ หรือไม่เป็นที่รู้จักต่อนักท่องเที่ยว และยังไม่มีการบริการรถรับส่งไปยังแหล่งท่องเที่ยวรอบนอกเขต โบราณสถานเมืองเก่าพิมายสำหรับนักท่องเที่ยว

3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ขาดการจัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสาร หรือศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยวอย่างเป็นทางการและเป็นรูปธรรม และขาดผู้ให้ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวในภาพรวม ของอำเภอพิมาย

4) ด้านการนำเสนอขายบริการแบบครบวงจร กิจกรรมการท่องเที่ยว บางประเภทยังไม่ได้รับการนำเสนอขายใน Package Tour เช่น กิจกรรมทางน้ำ กิจกรรมการทำ อาหารท้องถิ่นหรือหัตถกรรมท้องถิ่น เป็นต้น

5) ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจของเมืองพิมายที่เป็นเอกลักษณ์ เฉพาะที่โดดเด่นยังไม่ถูกนำมาเสนอเป็นกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น ภาษาถิ่น ศิลปะมวย พื้นบ้าน เป็นต้น และกิจกรรมการปั่นจักรยานเพื่อชมโบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ แต่ยังไม่ ขาดเส้นทางปั่นจักรยานสีเขียวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวที่สนใจกิจกรรมประเภทนี้

6) ด้านบริการเสริม สถานบริการบางแห่งยังขาดคุณภาพการบริการเพื่อสร้างความประทับใจและการกลับมาใช้บริการซ้ำของนักท่องเที่ยว

2.3 ด้านโอกาส

จากพันธกิจของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้ประกอบการทั้งใน และต่างประเทศส่งผลให้อำเภอพิมายมีโอกาสเติบโตทางการท่องเที่ยว ดังนี้

1) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา) ได้จัดทำ Package tour เพื่อการเสนอขายต่อ Tour agency ส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวที่ อำเภอพิมายตลอดฤดูกาล

2) การเข้ามาถ่ายทำรายการ ภาพยนตร์ หรือละครโทรทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยว ของอำเภอพิมายสามารถสร้างแรงจูงใจให้กับนักท่องเที่ยวในการเข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอพิมาย

3) การเปิดเสรีสินค้า บริการ และการลงทุนในอาเซียนนับเป็นการเพิ่มโอกาส ด้านการค้าการลงทุน รวมถึงการท่องเที่ยวด้วย

4) โครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูงในประเทศไทยสายตะวันออกเฉียงเหนือ นับเป็นโอกาสด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและเชื่อมโยงตลาดการค้าระหว่างกลุ่มประเทศแถบลุ่มแม่น้ำโขง รวมถึงโอกาสทางการท่องเที่ยวในอำเภอพิมายด้วย

2.4 ด้านอุปสรรค

การท่องเที่ยวของเมืองพิมายยังมีข้อจำกัดบางประการที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนี้

1) งบประมาณในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวมีอยู่อย่างจำกัด ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่อคนทั้งมวล (Tourism for all)

2) การเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอาจส่งผลกระทบต่อทางอ้อมในการเกิดปัญหาต่างๆ ตามมา เช่น ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาแรงงานต่างด้าว และการผสมผสานทางวัฒนธรรม

3) การเกิดวิกฤตต่างๆ เช่น การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมให้กับอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ SWOT และจำแนกการนำเสนอออกเป็น 3 แนวทาง เพื่อให้สอดคล้องตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2560 – 2564 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงแนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	เพิ่มจำนวนป้ายบอกทางหรือป้ายสื่อความหมายของแหล่งท่องเที่ยว รองเพื่อแก้ไขปัญหา จุดด้อยด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	เพื่อนำเสนอแหล่งท่องเที่ยวรองภายในอำเภอพิมายให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงการบอกเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	- หน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
2	จัดตั้งศูนย์บริการข้อมูลข่าวสารหรือศูนย์ช่วยเหลือนักท่องเที่ยว เพื่อแก้ไขปัญหาจุดด้อยด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว และช่วยเหลือปัญหาภาพรวมทางการท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย	- หน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง - อาสาสมัครในพื้นที่ - สถาบันการศึกษาในพื้นที่
3	จัดสรรงบประมาณในการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อคนทั้งมวล (Tourism for all)	เพื่ออำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวรองสำหรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวกลุ่มผู้พิการและผู้สูงอายุในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ทุกภาคส่วน
4	จัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวรอง	เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับนักท่องเที่ยว และเพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	ทุกภาคส่วน

ตารางที่ 2 แสดงแนวทางการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	การส่งเสริมอัตลักษณ์ท้องถิ่นของอำเภอพิมายเพื่อแก้ไขจุดด้อยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว	เพื่อสืบสานอัตลักษณ์ท้องถิ่นผ่านการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านภูมิปัญญา ประเพณี วัฒนธรรม การละเล่น ให้คงอยู่สืบไป	- หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง - สถาบันการศึกษาในพื้นที่ - ประชาชนในพื้นที่
2	สร้างเส้นทางท่องเที่ยวสัมผัสวิถีชีวิตเพื่อแก้ไขจุดด้อยด้านการนำเสนอขายบริการแบบครบวงจร	- เพื่อนำเอกลักษณ์ของท้องถิ่นมานำเสนอเป็นกิจกรรม สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว เช่น การชกมวย การทำอาหารท้องถิ่น เป็นต้น - เพื่อนำกิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นมาเชื่อมโยงเป็นเส้นทางท่องเที่ยว พร้อมทั้งนำเสนอเรื่องราวผ่านกิจกรรมการท่องเที่ยว (Story telling) - เพื่อจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทุกช่วงเวลาและสถานที่เพื่อนำเสนอขายแก่นักท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี	- นักวิชาการ - สถาบันการศึกษา - หน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

ตารางที่ 3 แสดงแนวทางการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรม	วัตถุประสงค์/เป้าหมาย	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
1	การสร้างความรู้ความตระหนักในกาอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว	เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่น นำไปสู่การเห็นคุณค่าและเกิดความหวงแหนในทรัพยากรการท่องเที่ยว	- สถาบันการศึกษา - นักวิชาการ - หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
2	การพัฒนาคุณภาพการบริการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านบริการเสริม	เพื่อพัฒนาบุคลากรบริการในธุรกิจต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดคุณภาพการบริการที่เป็นเลิศ	- สถาบันการศึกษา - นักวิชาการ - หน่วยงานภาครัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้อง - ผู้ประกอบการ
3	การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว	เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการและการพัฒนาการท่องเที่ยวของท้องถิ่นตลอดทุกกระบวนการ	ทุกภาคส่วน
4	การวางแผนป้องกันความเสี่ยงและแผนจัดการวิกฤตทางการท่องเที่ยวเพื่อป้องกันอุปสรรควิกฤตการณ์ทางการท่องเที่ยว	เพื่อใช้เป็นมาตรการการจัดการวิกฤตและป้องกันความเสี่ยงทางการท่องเที่ยว	ทุกภาคส่วน

สรุปผลการวิจัย

สภาพการณ์แหล่งท่องเที่ยวของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย ด้านสิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติ สิ่งดึงดูดใจทางประวัติศาสตร์ สิ่งดึงดูดใจทางวัฒนธรรม สิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น และสิ่งดึงดูดใจประเภทกิจกรรมพิเศษ ด้านการเข้าถึงแหล่ง ประกอบด้วย เส้นทางเดินทาง สถานีขนส่ง และยานพาหนะ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย ที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดเลี้ยงรับรอง และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ด้านการนำเสนอขายบริการแบบครบวงจร ประกอบด้วย โปรแกรมการท่องเที่ยว แบบไปกลับและค้างคืน ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ประกอบด้วย กิจกรรมศิลปหัตถกรรม กิจกรรมเกมและกีฬา กิจกรรมเข้าจังหวะ กิจกรรมนันทนาการกลางแจ้ง กิจกรรมนันทนาการสังคม ด้านบริการเสริม ประกอบด้วย ร้านอาหาร ร้านของที่ระลึก และบริการอื่นๆ ได้แก่ โรงพยาบาลพิมาย ธนาคาร ไปรษณีย์ ร้านค้าสะดวกซื้อเซเว่น ห้างสรรพสินค้าต่างๆ

ด้านจุดเด่น โบราณสถานและโบราณวัตถุ ด้านจุดด้อย ขาดการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว ด้านโอกาส การเข้ามาถ่ายทำรายการ ภาพยนตร์ หรือละครโทรทัศน์ในแหล่งท่องเที่ยวสามารถสร้างแรงจูงใจให้กับนักท่องเที่ยวในการเข้ามาท่องเที่ยวในอำเภอพิมาย และด้านอุปสรรค การเกิดวิกฤตการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมของอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก แนวทางการพัฒนาคุณภาพแหล่งท่องเที่ยว สินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว และแนวทางการพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยว

อภิปรายผลการวิจัย

อำเภอพิมายมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและเกิดจากฝีมือมนุษย์ วัฒนธรรมและประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ รวมถึงเอกลักษณ์ของภาษาท้องถิ่นและอาหารท้องถิ่นที่เป็นจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวยังอำเภอพิมาย สอดคล้องกับ BoonyasathitMahakhan and Pientam (2019, หน้า 179) ระบุว่า วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สะท้อนความเป็นพิมายที่สำคัญนอกจากความเชื่อและประเพณีคืออาหารและภาษา ชาวพิมายมีอาหารประจำท้องถิ่นที่กลายเป็นสินค้าที่โดดเด่นที่ผลิตเพื่อจำหน่าย เช่น หมี่พิมาย กระจยาสารท นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยวได้โดยรถส่วนตัวหรือรถประจำทางจากกรุงเทพมหานคร – จังหวัดนครราชสีมา - อำเภอพิมาย ตามลำดับ สอดคล้องกับ Chatawanich (2012, หน้า 18)

ระบุว่าปราสาทหินพิมายมีความได้เปรียบเพราะอยู่ในเมืองเดินทางสะดวก มีรถประจำทางผ่านอำเภอพิมายมีจุดเด่นด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่สามารถสร้างจุดดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวได้เข้ามาศึกษา เรียนรู้ สัมผัสกับประสบการณ์ท่องเที่ยวอย่างมีคุณค่า สอดคล้องกับ BoonyasathitMahakhan and Pientam (2019, หน้า 163) ระบุว่าเมืองพิมายเป็นเมืองประวัติศาสตร์ที่สำคัญ ชาวพิมายมีความเชื่อ ประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่นที่น่าสนใจ และสอดคล้องกับ Kaewsanga and Chamnongsri (2015, หน้า 88) ระบุว่าความโดดเด่นหรือเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแหล่งท่องเที่ยวอำเภอพิมาย คือ ปราสาทหินพิมายเป็นโบราณสถานแห่งอาณาจักรขอมโบราณ และสอดคล้องกับ Shewasukthaworn (2019, หน้า 16) ระบุว่า โบราณสถานที่สำคัญของพื้นที่คือปราสาทหินพิมายนับเป็นปราสาทหินในวัฒนธรรมขอมที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในประเทศไทย แต่อำเภอพิมายยังขาดการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวอย่างเป็นรูปธรรมรวมถึงขาดการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวรองรับให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยว รวมถึงอัตลักษณ์ท้องถิ่นบางประเภทยังไม่ได้ถูกนำมาเสนอเป็นกิจกรรมทางการท่องเที่ยว อาทิ กีฬาท้องถิ่น อาหารท้องถิ่น เป็นต้น สอดคล้องกับ Khuabphimai (2015, หน้า 58-60) ระบุว่า นักท่องเที่ยวปัจจุบันเกิดการกระจุกตัวของกิจกรรมอยู่ที่บริเวณด้านหน้าอุทยานประวัติศาสตร์พิมายและบริเวณใกล้เคียงเท่านั้น ยังไม่มีการกำหนดกิจกรรมเพิ่มเติมในพื้นที่บริเวณอื่นๆ เมืองพิมายควรพัฒนาย่านการท่องเที่ยวให้มีความเป็นย่านให้ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยการกำหนดเส้นทางให้มีความต่อเนื่องและเชื่อมโยงแหล่งที่ตั้งโบราณสถานต่างๆ ควรจัดรถรับส่งนักท่องเที่ยวเพื่อพาไปชมแหล่งโบราณสถานต่างๆ ภายในเมืองพิมาย และสอดคล้องกับ Boonyanusith Kung and Lin (2015, หน้า 402) เส้นทางเหล่านี้จะเป็นตัวเชื่อมต่อพื้นที่ระหว่างปราสาทหินพิมาย บาราย หมู่บ้านโบราณ และย่านต่างๆ ในชุมชนเมืองพิมายเข้าด้วยกันทั้งด้านการเดินทางและการท่องเที่ยว รวมถึงปัญหาการผสมผสานทางวัฒนธรรมที่ส่งผลให้คนรุ่นใหม่เลียนแบบวัฒนธรรมตะวันตกและไม่ให้ความสำคัญต่อวัฒนธรรมดั้งเดิม สอดคล้องกับ BoonyasathitMahakhan and Pientam (2019, หน้า 177) ระบุว่า การซึมซับเอาความเชื่อจากกลุ่มอื่นมาปรับใช้ในวิถีชีวิตยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างวิถีชีวิตของชาวพิมายที่แตกต่างหลากหลาย และได้เริ่มกลายเป็นการรับเอาค่านิยมแบบใหม่มาใช้ในชุมชน สอดคล้องกับ Maneenet (2009, หน้า 18) ระบุว่าผลกระทบด้านลบคือการท่องเที่ยวทำให้ความศรัทธาและความเชื่อดั้งเดิมเสื่อม

องค์ความรู้จากการวิจัย

แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว: กรณีศึกษาอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิเคราะห์ SWOT โดยการใช้กรณีศึกษา และนำผลจากการวิเคราะห์จุดด้อย อุปสรรค มาสังเคราะห์เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสามารถใช้ประกอบการวางแผนจัดการท่องเที่ยวทั้งแหล่งท่องเที่ยวกรณีศึกษา รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีบริบทคล้ายคลึงกันนำไปสู่ความสำเร็จต่อการจัดการการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่แหล่งท่องเที่ยวมีอยู่อย่างสมดุลและสมบูรณ์ ภายใต้บทบาทการมีส่วนร่วมระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกมิติ ของการท่องเที่ยว อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวทั้งในด้านสังคมวัฒนธรรม คือ การยอมรับและเข้าใจในความแตกต่างระหว่างกัน หากจุดกึ่งกลางและร่วมกันพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไปในทิศทางที่เหมาะสม ใช้เสน่ห์และอัตลักษณ์เชิงวัฒนธรรมเป็นตัวแปรในการขับเคลื่อนสังคม ท่ามกลางความหลากหลายรวมไปถึงด้านเศรษฐกิจ คือ การนำจุดเด่นของแหล่งท่องเที่ยวออกมา นำเสนอให้เห็นถึงเอกลักษณ์และปรับใช้ให้सानเข้ากับบริบทเชิงพื้นที่ในทุกด้าน เพื่อสร้างความได้เปรียบทางเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น ลดช่องว่างและข้อจำกัดระหว่างบุคคลในการเข้าถึงแหล่งรายได้และการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม นอกจากนี้ด้านสิ่งแวดล้อม คือ การคำนึงถึงผลกระทบและผลเสียกับสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นตามมาในอนาคต ซึ่งดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการจัดการการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม และการใช้ทรัพยากรทางการท่องเที่ยวอย่างพอดี เพื่อความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวสืบไป

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมให้กับ อำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา นี้เป็นแนวทางที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากจุดด้อยและอุปสรรค นำไปสู่การเสนอแนวทางในรูปแบบโครงการและกิจกรรม เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนา แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่นำไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับพันธกิจของแต่ละหน่วยงาน
2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ควรจัดทำกรวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับการเชื่อมโยง แหล่งท่องเที่ยวเพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งอำเภอพิมาย รวมถึงการระจุกตัวของนักท่องเที่ยว ในบางแหล่งท่องเที่ยว และในประเด็นที่เกี่ยวกับกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อนำเสนอขายจุดเด่นอื่นๆ ที่ยังไม่เคยมีการนำเสนอขายแก่นักท่องเที่ยวมาก่อน อาทิ กิจกรรมการชมมวยท้องถิ่น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- Boontasorn, N., Mana, S. and Poltecha, B. (2014). The Development of Community Marketing and Promote Tourism for Community Business Enterprise for Sustainable Tourism of Hunkadistrict, Chainat Province. **Chandrakasem Rajabhat University Journal**, 20(39), 39-48.
- Boonyasathit Mahakhan and Pientam. (2019). The Perception of Local History and the Adaptation and Expression of Phimai People. **Academic Journal of Humanities and Social Sciences Burapha University**, 27(55), 161-183.
- Boonyanusith, N. Kung, S. and Lin, H. (2015). Greenways: an Important Element of Green Infrastructure. **NAJUA: Architecture, Design and Built Environment**, 29,387-404.
- Buhalis, D.2000.Marketing the competitive destination of the future. **Tourismmanagement**, 21(1), 97-116.
- Chatawanich, S. (2012). A study of the art and cultural sights of Prasat Hin Phiman and PhanomRung. **Journal of Cultural Approach**, 13(23), 1-15.
- Cresswell, J. W. (2003). **Research Design**. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Denzin, N. (1978). **Sociological Methods: A Sourcebook**. NY: McGraw Hill.
- Denzin, N. K., & Lincoln, Y. S. (1994). Preface. In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), **Handbook of qualitative research**. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Emet, G. and Merba, T. (2017). SWOT Analysis: A Theoretical Review. **The Journal of International Social Research**, 10(51), 994-1006.Doi Number: <http://dx.doi.org/10.17719/jisr.2017.1832>.
- Kaewsanga, K. and Chamnongsri, N. (2015). Knowledge Management of Creative Tourism in Cultural Tourist Attractions, Phimai District, Nakhon Ratchasima. **Suranaree J. Soc. Sci.**, 9(2), 79-103.
- Khuabphimai, C. (2015). The Image of the City Theory Approach to Redevelopment Guidelines for Promoting Tourism in Phimai Town. **RMUTI Journal Science and Technology**, 8(3), 52-61.

- Marshall, B., Cardon, P., Poddar, A., and Fontenot, R. (2013). Does sample size matter in qualitative research? A review of qualitative interviews in IS research. **Journal of Computer Information Systems**, 54, 11- 22. Doi:10.1080/08874417.2013.11645667.
- Maneenetr, T. (2009). The impact of tourism on local communities from the growth of tourist attractions in the Phimai Historical Park area. **Journal of Business, Economics and Communications**, 4(1), 17-33.
- Ministry of Tourism and Sports. (2016). **Thailand Tourism National Plan (2017 – 2021)**. Bangkok:Office of Security Service the War Veterans Organization of Thailand Press.
- Panpinit, S. (2011). **Research Techniques in Social Science**. Bangkok: June Publishing Company Limited.
- Parasakul, L. (2016). **Tourist Behaviour**. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Potisita, C. (2019). **The science and art of Qualitative Research**. Bangkok: Amarin Printing andPublishing Public Company Limited.
- Shewasukthaworn, W. (2019). “Past-Present-Future” Directions of conservation of the Historical Park in Thailand. **Journal of Architecture, Design and Construction MahasarakhamUniversity**, 1(2), 8-22.
- Sinlapasate, N. (2017). **Tourism Industry**. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Sutheewasinnon, P. and Pasunon, P. (2016). Sampling Strategies for Qualitative Research. **Parichart Journal, Thaksin University**, 29(2), 31-48.
- The Tambon Administrative Organization in the City of Phimai Thailand. (2018). **Local Development Plan**. Recovered from 1/3/2021: <https://naimeung.go.th/>.
- Wannathanom, C. (2009). **Tourism Industry**. Bangkok: Threelada Press.

การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรกหรือพหุวิทยา
ด้วยการสร้างเรื่อง (Storyline Model) ในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการภาษาจีน
The Design of an Infusion Integrated Instruction or Multidisciplinary Instructional
Model by Using a Storyline Model in Chinese for a Service Industry Course

ณภัทร ญาโนภาส

Napat Yanopas

สาขาการท่องเที่ยวและการบริการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

Department of Tourism and Hospitality, Faculty of Management Science,

Muban ChomBueng Rajabhat University.

E-mail: aj.napat@hotmail.com; โทรศัพท์มือถือ: 061-9921340

Received: 02 December 2021

Revised: 13 June 2022

Accepted: 20 June 2022.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline model) และเพื่อทราบถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับจากผลการนำรูปแบบการเรียนการสอน โดยการสร้างเรื่อง (Storyline model) มาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลองโดยสำรวจความคิดเห็นและพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการ ด้วยภาษาจีน จำนวน 27 คน วิธีการสังเกตวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพฤติกรรม การสอบถามรายบุคคล โดยนำเสนอเป็นความเรียง ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ

ผลวิจัยพบว่า 1) การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline Model) เกิดจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ จากจำแนกจำนวนผู้สอนคนเดียว ประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรก หรือพหุวิทยา การใช้รูปแบบการสร้างเรื่อง มานำเสนอแสดงบทบาทสมมติ (Role play) โดยกำหนดเส้นทางเดินเรื่องด้วยหัวข้อที่กำหนดขึ้น 2) ประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับจากการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรกด้วยการสร้างเรื่อง แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้ (1) การแสดงออก การพูด กิริยาท่าทาง (2) การใช้ภาษาจีน ในการสื่อสาร การบริการ ไหวพริบ การแต่งประโยค ความจำ (3) ด้านความมั่นใจ ความกล้า (4) ด้านการทำงานเป็นทีม การวางแผน (5) ด้านความเข้าใจในตัวงานบริการประเภทต่างๆ ทั้งนี้ ผู้เรียนมีการตอบรับรูปแบบการเรียนรู้นี้เป็นอย่างดี ผู้เรียนมีความคิดเห็นในเชิงบวก ผู้เรียนมีความเห็นว่าเป็นวิธีการที่มีประโยชน์ทั้งด้านความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ การประยุกต์ใช้กิจกรรมบทบาท

สมมติมีประโยชน์กับผู้เรียนในการนำมาประยุกต์ใช้กับอาชีพงานบริการในอนาคต ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจในการพูดมากขึ้น มีความกล้าแสดงออก เข้าใจงานบริการ กล้าที่จะพูดคุยมากขึ้น และประโยชน์ในการนำมาประยุกต์ใช้ในอนาคตหากต้องเผชิญกับสถานการณ์จริงจากความคิดเห็นของผู้เรียนอยู่ที่ระดับมากเท่ากับร้อยละ 66.7

คำสำคัญ: การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอน / การสร้างเรื่อง / อุตสาหกรรมบริการภาษาจีน

Abstract

The purposes of the research were to examine the storyline-based teaching model, and acknowledge the benefits that students received from the implementation of the model in simulation-based role-playing activities. A survey of opinions and learning behaviors of 27 students in Chinese for a Service Industry Course was done using an observation and behavioral data analysis form, and a semi-structured individual interview form presented an essay, mean, standard deviation, and percentage.

The results revealed 1) the storyline model was used in the design of the teaching style, which was derived from the use of an integrated instruction classified by a single instructor, which was an infusion integrated instruction or multidisciplinary instructional model by presenting with a role play by setting the story line with a given topic; 2) five aspects of benefit the students obtained from the design of the infusion integrated instruction using a storyline model were as follows: (1) expression, speech, and gestures; (2) communication in Chinese, service, resourcefulness, sentence construction, and memory; (3) confidence and courage; (4) teamwork and planning; and (5) understanding of various types of service. In this regard, students had responded favorably to this learning style. They had positive opinions, agreeing that it was a beneficial method for knowledge, creativity, and application. Role-playing activities helped students gain confidence in speaking and expressing themselves, as well as a better understanding of service work, which will be useful in the future when they encounter real-life situations. The students' opinions were at a high level of 66.7%.

Keywords: The design of instruction / Creating a story / Chinese for service industry

บทนำ

จากการศึกษาของการเรียนการสอนแบบเน้นการบูรณาการเป็นการเชื่อมโยงเนื้อหาสาระของรายวิชาที่หลากหลายรายวิชาเข้าด้วยกันอย่างมีความหมาย การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในลักษณะองค์รวม มองเห็นความสัมพันธ์ของเนื้อหาแต่ละวิชา สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กันไว้ด้วยกันอย่างมีความหมาย (สนธิ พลชัยยา. 2557) การเรียนการสอนแบบเน้นการบูรณาการด้วยพหุวิทยาการ พหุวิทยาการคือการนำเอาเรื่องที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ไปสอดแทรกในสาระการเรียนรู้หรือวิชาที่สอน ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยง สิ่งที่ได้เรียนรู้นำไปประยุกต์ใช้ โดยกระบวนการเรียนการสอนควรปฏิรูปปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์จากอดีต โดยการปรับจากเดิมที่มีครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-centered) เป็นกระบวนการทัศน์ใหม่ของการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Child-centered) เน้นการบูรณาการ (Integration) (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์และพะเยาว์ ยินดีสุข.2557, หน้า 45)

ในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการภาษาจีนหรือภาษาจีนเพื่องานอุตสาหกรรมบริการ การเรียนการสอนมิใช่การเรียนรู้ภาษาจีนเพียงด้านเดียว เนื้อหาในรายวิชานอกจากจะต้องมีความรู้ ทำการศึกษาให้เข้าใจในตัวงานอุตสาหกรรมบริการต่างๆ ของประเทศไทยด้วยการใช้ภาษาไทยในการทำการเรียนการสอนการบรรยายเนื้อหาและความรู้การบริการด้านพหุวัฒนธรรม ยังต้องรวมถึงการใช้ภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในงานบริการที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติที่ใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร สอดคล้องกับการเรียนที่จำเป็นต้องมีการออกแบบให้มีลักษณะที่บูรณาการมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เข้าด้วยกันและสร้างความรู้แบบองค์รวมเพื่อเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันได้ (ทิศนา เขมมณี. 2556, หน้า 186-187) การทำกิจกรรมการบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนพัฒนาทางด้านการคิด การเชื่อมโยง การคิดวิเคราะห์ จากการได้ลงมือปฏิบัติ มิใช่เพียงการท่องจำจากหนังสือเรียน ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน (จิรชพรณ ชาญช่าง. 2563, หน้า 78-89)

ในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการเป็นการนำความรู้ในตัวเนื้อหางานอุตสาหกรรมบริการในประเทศไทยที่ผู้เรียนควรเรียนรู้ ผสานสอดแทรกกับการใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร นอกเหนือจากการบรรยายเนื้อหางานอุตสาหกรรมบริการโดยผู้สอนและการฝึกฝนในการใช้ภาษาจีนในเนื้อหาบทเรียนแล้วนั้น การนำการจัดการเรียนรู้โดยการสร้างเรื่อง (Storyline model) แบบบูรณาการตามการออกแบบแผนการสอนการสร้างเรื่อง โดยกำหนดให้ผู้เรียนดำเนินเส้นทางเดินเรื่องตามหัวข้อที่กำหนดอย่างสร้างสรรค์และสื่อสารออกมาเป็นภาษาจีนในงานบริการนั้นๆ ด้วยการทำกิจกรรมในรูปแบบกลุ่มย่อย เพื่อทราบถึงความคิดเห็น ประโยชน์ของการนำไปใช้ในการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนตามที่ หยางเซียงเหนียน (YangXiang Nian. 2021) กล่าวว่า การใช้บทบาทสมมติในการเรียนการสอนวิชาเคมีของระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ไม่เพียงแต่ยกระดับประสิทธิภาพและคุณภาพ

ในการเรียนการสอน ยกกระดับความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนและยังเกิดการสร้างองค์ความรู้จากแง่มุมต่างๆ อย่างลึกซึ้งในรายวิชาเคมีและสามารถปรับตัวให้กลมกลืนกับสังคมแวดล้อมตามที่หวงฮวน (Huang Huan. 2021) ได้ดำเนินตามขั้นตอนในการแสดงบทบาทสมมติในรายวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมต้นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทางการสอนภายในห้องเรียน โดยที่ผู้สอนเข้าใจถึงสภาพการณ์ในการเรียนรู้ โครงสร้างสถานการณ์ที่เหมาะสม อุปกรณ์ฉายภาพหน้าจอที่นำมาฉายระดับประสิทธิภาพการเรียนการสอนด้วยบทบาทสมมติ เซินหวี (Shen Yu. 2021) ให้ความเห็นว่า บทบาทสมมติสามารถผลักดันให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นต่อการเรียน ฝึกฝนทักษะทางด้านภาษา ทางด้านความมั่นใจของนักเรียน สอดคล้องกับลิฟวิงสโตน (Livingstone. 1983, pp 5-6) ได้อธิบายความหมายของกิจกรรมบทบาทสมมติว่า กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นกิจกรรมในชั้นเรียนที่เปิดโอกาสให้ นักเรียนได้ฝึกภาษา ได้แสดงออกซึ่งพฤติกรรมและบทบาทที่แท้จริง ฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะความรู้ที่ได้เรียนและนำมาประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ให้ผู้เรียนได้เข้าใจถึงพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงบทที่ได้รับ ฉะนั้นการทำความเข้าใจเนื้อหาในดวงงานบริการด้วยภาษาแม่หรือภาษาไทยเสียก่อนแล้วทำการฝึกฝนการใช้ทักษะภาษาจีนในการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อผู้เรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการเรียนการสอนที่ประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรก โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline model) ในการออกแบบการเรียนการสอน
2. เพื่อทราบถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับจากผลการนำรูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline model) มาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลองในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการภาษาจีน

นิยามศัพท์

การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรกหรือพหุวิทยา ด้วยการสร้างเรื่อง (Storyline Model) ในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการภาษาจีน หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการโดยจำแนกจากจำนวนผู้สอนคนเดียว ประเภทการบูรณาการแบบพหุวิทยา โดยการสอดแทรกการบรรยายเนื้อหาความรู้อุตสาหกรรมบริการเป็นภาษาไทยและการเรียนการสอนภาษาจีนเพื่อการสื่อสารในงานบริการ การประยุกต์ใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นพัฒนาด้านบูรณาการ ภายใต้รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่องการกำหนดเส้นทางเดินเรื่องให้เหมาะสม การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรมจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีวิธีการเก็บข้อมูลจากการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสอบถามความคิดเห็นประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างวิจัย

กลุ่มเป้าหมายคือนักศึกษาสำนักวิชาศิลปศาสตร์เอกภาษาจีน ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 ที่ศึกษารายวิชาอุตสาหกรรมบริการ (ภาษาจีน) จำนวน 27 คน โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากเป็นนักศึกษาที่เรียนภาษาจีนและเป็นนักศึกษาที่เลือกเข้าร่วมศึกษาอุตสาหกรรมบริการ (ภาษาจีน) ซึ่งนักศึกษาได้ทำการเรียนภาษาจีนพื้นฐานมาแล้วอย่างน้อย 2 ภาคการศึกษา (Yin, 2017. p. 152)

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline model) และประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับจากผลการนำรูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline model) มาใช้ในการปฏิบัติกิจกรรมบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

โดยทำการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการแบบสอดแทรก โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline Model) และนำไปใช้ในการแสดงบทบาทสมมติ เครื่องมือที่ใช้การสังเกตวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพฤติกรรมเป็นเครื่องมือของผู้วิจัยในการสังเกตการณ์การพูด การออกเสียง น้ำเสียง การฟัง วิธีการแก้ปัญหา สีหน้า ท่าทาง การยิ้มแย้ม ความมั่นใจ การใช้คำศัพท์ ประโยคในการสนทนา การสัมภาษณ์ การสอบถามความคิดเห็น กลุ่มตัวอย่างทั้ง 27 คน หลังการทำกิจกรรมบทบาทสมมติในเรื่องประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับหากนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง โดยใช้ประมาณค่า 5 ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง พอใช้ ปรับปรุง โดยนำเสนอเป็นความเรียงเชิงพรรณนาและค่าร้อยละ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักการ ทฤษฎี ขั้นตอนการสร้างเรื่อง (Storyline Model) เทคนิค การประเมินผลและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์เนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ที่นำมาจัดกิจกรรม การเรียนการสอนและการประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบแผนการสอน Storyline 1 สัปดาห์ 4 คาบ ในรายวิชาภาษาจีน เพื่องานอุตสาหกรรมบริการ ศึกษาแผนผังเส้นทางเดินเรื่องและนำมาปรับใช้ โดยกำหนดเส้นทางเดินเรื่อง คือ คำถามหลัก ตัวละคร การดำเนินเรื่องหรือการดำเนินกิจกรรม มีเหตุการณ์เกิดขึ้นหรือ ปัญหาที่ต้องแก้ไข

ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนดำเนินงาน อธิบายวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรม บทบาทสมมติให้ผู้เรียนได้ทราบ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนซักถาม หลังจากนั้นดำเนินกิจกรรมตามแผนการสร้างเรื่อง Storyline เรียนรู้ แบ่งกลุ่มศึกษา พร้อมทำกิจกรรม ร่วมกันวางแผนและทำกิจกรรมบทบาทสมมติ หลังจากดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้นให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับจากการทำกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้นำมาสังเคราะห์เพื่อสรุปและอภิปราย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ในการค้นหา วิเคราะห์แนวความคิด จำแนกขั้นตอนการดำเนินการ การสังเกตวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพฤติกรรมแบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured observation form) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-Participant Observation) การสอบถามรายบุคคล โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า 1-5 ระดับ (Rating -Scale) เกณฑ์ในการแปลความหมายประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับคือ 5=มากที่สุด 4=มาก 3=ปานกลาง 2=พอใช้ 1=ปรับปรุง และค่าร้อยละการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Microsoft Excel สถิติที่ใช้วิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แปลผลตามเกณฑ์ของ เบสต์และคานัน (Best & Kahn, 1993) ค่าคะแนนดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	น้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	น้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	มาก
คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด

ผลการวิจัย

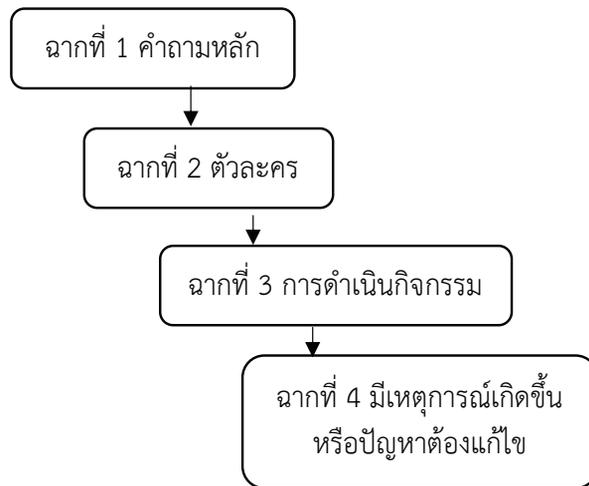
การออกแบบแผนการสอนการสร้างเรื่อง Story line

ตารางที่ 1 การออกแบบแผนการสอนการสร้างเรื่อง Story line (1 สัปดาห์ 4 คาบ) รายวิชาภาษาจีนเพื่องานอุตสาหกรรมบริการ มีทั้งหมด 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1	
การผูกเรื่อง (การดำเนินเรื่อง)	1. บริษัทรับแปลเอกสาร
แผนผัง	ภายในบริษัทมีการบริการด้านใดบ้าง
กิจกรรม	เมื่อเสร็จสิ้นการสอนในเนื้อหาบรรยายให้ผู้เรียนเสนอรูปแบบ การบริการผลิตภัณฑ์ การบริการของบริษัทรับแปลเอกสาร
ลักษณะการจัดชั้นเรียน	กลุ่มย่อย
สื่อการเรียนการสอน	กระดาน ปากกา เมจิกสี
ผลงานของผู้เรียน	เนื้อหาความรู้
การประเมินผล	ทักษะต่างๆ การสังเกต การคิดสร้างสรรค์ การทำงานกลุ่ม การอธิบาย การวิเคราะห์ผลงานที่ได้รับมอบหมาย
ขั้นตอนที่ 2	
การผูกเรื่อง (การดำเนินเรื่อง)	2. คำศัพท์และประโยคภาษาจีนที่ใช้ในการสื่อสาร งานบริการด้านการต้อนรับ การบริการการแปลเอกสาร
แผนผัง	สามารถนำคำศัพท์และประโยคภาษาจีนใดบ้างมาใช้สื่อสารในงานบริการ
กิจกรรม	เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนคำศัพท์ในบทเรียนให้ผู้เรียน ศึกษา ทบทวนคำศัพท์ในบทเรียน หรือในสื่อการเรียนรู้หลากหลายช่องทางและนำมาแต่งเป็นเนื้อเรื่องประโยคสนทนา สถานการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องกับงานบริการด้านงานบริษัทการแปลเอกสาร
ลักษณะการจัดชั้นเรียน	กลุ่มย่อย
สื่อการเรียนการสอน	กระดาน
ผลงานของผู้เรียน	เนื้อหาความรู้การนำมาใช้
การประเมินผล	*ทักษะต่างๆ การสังเกตการคิด สร้างสรรค์ การทำงานกลุ่มความหมาย การทบทวนการฝึกฝน การประยุกต์ใช้ผลงานที่ได้รับมอบหมาย
ขั้นตอนที่ 3	
การผูกเรื่อง (การดำเนินเรื่อง)	3. การนำความรู้กระบวนการการให้บริการลูกค้ามาปรับใช้ในสถานการณ์จริง พร้อมทั้งใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร
แผนผัง	ขั้นตอนระหว่างการบริการต้องมีลักษณะอย่างไรการสื่อสาร กับลูกค้า ชาวจีนโดยใช้ภาษาจีน ต้องสื่อสารอย่างไร
กิจกรรม	ผู้เรียนแสดงบทบาทสมมติ โดยแสดงเป็นลูกค้าชาวจีนเข้าสอบถามเพื่อเข้ารับบริการงานแปลของบริษัทรับแปลเอกสารหรือบริการอื่นๆ โดยต้องใช้ภาษาจีนในการสื่อสารตลอดการสนทนา
ลักษณะการจัดชั้นเรียน	กลุ่มย่อย
สื่อการเรียนการสอน	กระดาน PPT กล้อง
ผลงานของผู้เรียน	การสร้างเนื้อหาบทสนทนาภาษาจีนการแสดง บทบาทสมมติ
การประเมินผล	ทักษะต่างๆ การสังเกต การคิดสร้างสรรค์ การทำงานกลุ่ม ความหมาย การทบทวนการฝึกฝน การประยุกต์ใช้ การสรุปการประเมินผลผลงานที่ได้รับมอบหมาย

แผนผังเส้นทางเดินเรื่อง (Topic line)

แผนผังเส้นทางเดินเรื่อง (Topic line) ของรายวิชาอุตสาหกรรมบริการด้วยภาษาจีน โดยนำเส้นทางเดินเรื่องของ วลัย พานิช (2543) มาปรับใช้ในหัวข้อวิจัย

ภาพที่ 1 เส้นทางเดินเรื่องของรายวิชาอุตสาหกรรมบริการด้วยภาษาจีน

เส้นทางเดินเรื่องของ วลัย พานิช ทำการแบ่งฉากเป็น 4 ฉาก คือ คำถามหลัก ตัวละคร การดำเนินชีวิต เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นหรือปัญหาที่ต้องแก้ไข เส้นทางเดินเรื่องของงานวิจัยนี้คือ คำถามหลัก ตัวละคร การดำเนินเรื่องหรือการดำเนินกิจกรรม มีเหตุการณ์เกิดขึ้นหรือปัญหาที่ต้องแก้ไข ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 กิจกรรมปฏิบัติตามเนื้อหาการดำเนินเรื่อง

ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้คำศัพท์ ประโยค การออกเสียงภาษาจีนในงานบริการ เรียนรู้งานบริการ ในหัวข้อนั้นๆ โดยบรรยายเป็นภาษาไทย กำหนดหัวข้อในการดำเนินเรื่องให้กับผู้เรียน ตัวละคร คือผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ขั้นตอนการดำเนินเรื่องให้กับผู้เรียน ตัวละคร คือ ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ขั้นตอน

การดำเนินเรื่องให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองในกลุ่มเป็นผู้ออกแบบเนื้อหา
 การดำเนินเรื่อง โดยใช้ภาษาจีนในการสื่อสารตามหัวข้องานบริการและรูปแบบประโยคที่ได้เรียนรู้
 ในชั้นเรียนอย่างสร้างสรรค์ นำมาสื่อสารสร้างสถานการณ์ในการดำเนินเรื่องและนำมาแสดงปฏิบัติ
 ดำเนินขั้นตอนการสร้างเรื่องดังภาพที่ 1, 2

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเรื่องประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ

ข้อที่ 1 สรุปความคิดเห็นของผู้เรียน เรื่องประโยชน์ที่นักศึกษาได้รับในจากการแบ่งกลุ่มในชั้นเรียนในการช่วยกันแต่งประโยคตามสถานการณ์ในเรื่องที่กำหนด	ข้อที่ 2 สรุปความคิดเห็นของผู้เรียน เรื่องจากกิจกรรมการแสดงบทบาทสมมติ นักเรียนได้รับความรู้ด้านการบริการและความรู้ด้านการสื่อสารภาษาจีนในงานบริการเพิ่มขึ้นอย่างไรบ้าง
<ul style="list-style-type: none"> - ได้รู้จักการนำคำศัพท์ที่รู้มาแต่งประโยคตามความเข้าใจของตัวเอง - ทำให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน - ได้ลองใช้คำศัพท์ใหม่ๆ ได้ใช้ความคิดในการเขียนบท - เป็นวิธีการที่ช่วยเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และความสามัคคีในกลุ่ม - มีประโยชน์ในการประยุกต์ใช้คำศัพท์จากเดิมให้หลากหลายมากขึ้น ได้สร้างสรรค์สถานการณ์ในรูปแบบที่ไม่ซ้ำกันของแต่ละกลุ่ม ช่วยให้รู้จักคำศัพท์นั้นๆมากยิ่งขึ้น - ได้ทบทวนคำศัพท์ ผูกการแต่งประโยคจากคำศัพท์ที่เรียนและสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน - ได้ช่วยกันคิด มีการลงมือลองดู หลักการใช้ไวยากรณ์ถ้าหากผิด อาจารย์ท่านจะคอยแก้ไขให้ ทำให้นักศึกษากล้าแสดงความคิดเห็นมากขึ้น - ช่วยให้จำคำและประโยคนั้นได้ดียิ่งขึ้นทำให้มีไหวพริบในการแต่งประโยคอย่างรวดเร็ว - เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้การแต่งประโยคมีความสมบูรณ์มากขึ้น เพราะอาจมีคำศัพท์บางคำที่ยังไม่รู้และสามารถระดมความคิดกับเพื่อนได้ - ด้านความรู้และการประยุกต์ใช้เพราะการช่วยกันแต่งประโยคเป็นการทบทวนคำศัพท์ไปในตัว - สามารถช่วยกันคิดประโยคและหาคำตอบในสถานการณ์ต่างๆได้ระดมความคิดกัน ได้ออกความเห็นได้แชร์ความคิดเห็น 	<ul style="list-style-type: none"> - กล้ามากขึ้น กล้าที่จะแต่งประโยค เพื่อไปใช้ในการสื่อสาร - มีความรู้เกี่ยวกับภาษาจีนเพิ่มขึ้น ทักษะการกล้าแสดงออก ความคิดสร้างสรรค์และการรู้จักวางแผนในการทำงาน - ทำให้ได้รู้คำศัพท์และมีความรู้ในด้านการสื่อสารภาษาจีนในงานบริการมากขึ้น - ทำให้ทราบคำศัพท์ที่ไม่เคยเจอมา กล้าที่จะใช้คำศัพท์ใหม่ๆ - มีความมั่นใจในการพูดมากขึ้น - ผูกการพูด ผูกสมาธิและทำให้กล้าที่จะแสดงออกมากขึ้น - ได้ฝึกทักษะหลายๆอย่างได้ความกล้าแสดงออก การพูดและได้ฝึกการแต่งประโยคมีความคล่องแคล่วขึ้น - เรียนเข้าใจมากขึ้นทักษะการสื่อสารและฟังภาษาจีนเพิ่มขึ้น - ได้ความรู้เกี่ยวกับสื่อสารภาษาจีนในการบริการ กล้าที่จะพูด เข้าใจภาษา อ่านออก เขียนได้ ทั้งนี้ทำให้ตัวนักศึกษามีทักษะกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้น เข้าใจตัวภาษาจีน อักษรที่เขาได้ติดตามทางแล้วเราอ่านเข้าใจความหมายนั้นๆ - มีความกล้าที่จะพูดมากขึ้นและได้ฝึกทักษะการพูดภาษาจีน - สามารถพูดประโยคในการสื่อสารได้แต่อาจจะไม่คล่องมากเท่าไรเพราะประโยคยาวมากแต่ต้องอาศัยในการฝึกฝนบ่อยๆ - มีการฝึกฝนตลอดเวลาที่ได้เรียนและกลับมาทบทวน - มีความกล้าที่จะพูดภาษาจีนมากขึ้น - ทำให้เราสามารถเข้าใจ และทำให้ตัวเองมีความรู้มากขึ้น - ทำให้ทราบว่าในสถานการณ์เหล่านั้นต้องใช้ประโยคและวิธีพูดอย่างไร และรู้คำศัพท์มากขึ้น - สามารถรู้คำศัพท์ด้านบริการมากขึ้น - ได้ใช้ความรู้ด้านการพูด การแสดงท่าทางและทำให้กล้าพูดภาษาจีนมากขึ้น

ตารางที่ 3 แปลผลข้อมูลเรื่องประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ

ประเด็นประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	รวม			แปลผล
	ความถี่ (%)	\bar{X}	S.D.	N					
1.การเรียนรู้เนื้อหาคำศัพท์ภาษาจีนก่อนทำกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจกับการเรียนในชั้นตอนต่อไป	14.8	59.3	22.2	0	0	3.78	0.64	27	มาก
2.ในการแบ่งกลุ่มในชั้นเรียน ในการช่วยกันแต่งประโยคตามสถานการณ์ในเรื่องที่กำหนด ผู้เรียนมีความเห็นว่าเป็นวิธีการที่มีประโยชน์	25.9	70.4	7.4	0	0	4.14	0.53	27	มาก
3.ประโยชน์ในการนำมาประยุกต์ใช้ในอนาคตหากต้องเผชิญกับสถานการณ์	18.5	66.7	14.8	0	0	4.03	0.58	27	มาก

การเรียนรู้เนื้อหาคำศัพท์ภาษาจีนก่อนทำกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจกับการเรียนในชั้นตอนต่อไปอยู่ที่ระดับมากเท่ากับร้อยละ 59.3 อยู่ที่ระดับมากที่สุดเท่ากับร้อยละ 14.8 อยู่ที่ระดับปานกลางเท่ากับร้อยละ 25.9 ในการแบ่งกลุ่มในชั้นเรียนในการช่วยกันแต่งประโยคตามสถานการณ์ในเรื่องที่กำหนด ผู้เรียนมีความเห็นว่าเป็นวิธีการที่มีประโยชน์ทั้งด้านความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ การประยุกต์ใช้อยู่ที่ระดับมากเท่ากับร้อยละ 70.4 อยู่ที่ระดับมากที่สุดเท่ากับร้อยละ 22.2 อยู่ที่ระดับปานกลางเท่ากับร้อยละ 7.4 ประโยชน์ในการนำมาประยุกต์ใช้ในอนาคตหากต้องเผชิญกับสถานการณ์ จากความคิดเห็นของผู้เรียนอยู่ที่ระดับมากเท่ากับร้อยละ 66.7 อยู่ที่ระดับมากที่สุดเท่ากับร้อยละ 18.5 อยู่ที่ระดับปานกลางเท่ากับร้อยละ 14.8

สรุปผลการวิจัย

การออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline Model) เกิดจากการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ โดยจำแนกจากจำนวนผู้สอนคนเดียว ประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรก หรือพหุวิทยา โดยการใช้รูปแบบการสร้างเรื่องมานำเสนอ แสดงบทบาทสมมติ (Role play) โดยกำหนดเส้นทางเดินเรื่องด้วยหัวข้อที่กำหนดขึ้น

ประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับในการเรียนรู้เนื้อหาทางอุตสาหกรรมบริการและตัวเนื้อหาคำศัพท์ภาษาจีนก่อนทำกิจกรรม ทำให้ผู้เรียนมีความมั่นใจกับการเรียนในชั้นตอนต่อไปอย่างเห็นได้ชัด โดยในการแบ่งกลุ่มในชั้นเรียน ในการช่วยกันแต่งประโยคตามสถานการณ์ในเรื่องที่กำหนด ผู้เรียนมีความเห็นว่าเป็นวิธีการที่มีประโยชน์ทั้งด้านความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ การประยุกต์ใช้ ทางด้าน

การฝึกฝนการทำงานกลุ่ม การฝึกใช้ความคิด การได้ลองใช้คำศัพท์ใหม่ๆ การนำความรู้ที่มีมาประยุกต์ใช้ ช่วยฝึกฝนการแต่งประโยค ฝึกไหวพริบในการใช้ภาษาจีนในการสนทนาในสถานการณ์ต่างๆ จำคำศัพท์ได้เพิ่มมากขึ้น

จากกิจกรรมบทบาทสมมติ ในระหว่างการออกแบบการแสดง การฝึกฝนหรือระหว่างการแสดง ความรู้ที่นำมาใช้ในวิธีการ ขั้นตอนการบริการ ประโยคภาษาจีน ผู้เรียนให้ความเห็นว่ามีประโยชน์กับผู้เรียนในการนำมาประยุกต์ใช้กับอาชีพงานบริการในอนาคตหากต้องเผชิญกับสถานการณ์อย่างมาก ผู้เรียนได้รับทักษะด้านต่างๆ เพิ่มมากขึ้น เช่น ผู้เรียนมีความมั่นใจในการพูดมากขึ้น มีความกล้าแสดงออก เข้าใจงานบริการ กล้าที่จะพูดคุยมากขึ้น กล้าที่จะแสดงท่าทางระหว่างพูดได้ ฝึกฝนตลอดเวลาที่ได้เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ การรู้จักวางแผนในการทำงาน ได้ความรู้เกี่ยวกับสื่อสารภาษาจีนในการบริการ เข้าใจภาษา อ่านออก เขียนได้ เข้าใจตัวอักษรภาษาจีนที่ติดในที่สาธารณะ สามารถรู้คำศัพท์ด้านบริการมากขึ้น ได้ฝึกการแต่งประโยค มีความคล่องแคล่วขึ้น ทำให้ทราบคำศัพท์ที่ไม่เคยเจอมา กล้าที่จะใช้คำศัพท์ใหม่ๆ ฝึกการพูด ฝึกสมาธิ และทำให้กล้าที่จะแสดงออกมากขึ้น ทำให้ทราบว่าในสถานการณ์เหล่านั้นต้องใช้ประโยคและวิธีพูดอย่างไร และกล้าที่จะแต่งประโยคมากขึ้น เพื่อไปใช้ในสถานการณ์การสื่อสารที่ไม่เคยคาดคิดมาก่อน

โดยสรุปประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรกด้วยการสร้างเรื่องของรายวิชาอุตสาหกรรมบริการภาษาจีนนั้น แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการแสดงออก การพูด กิริยาท่าทางระหว่างพูด
2. ด้านภาษาจีนในการสื่อสารในงานบริการ ไหวพริบ การแต่งประโยค ความจำ
3. ด้านความมั่นใจ ความกล้า
4. ด้านการทำงานเป็นทีม รู้จักการวางแผนในการทำงาน
5. ด้านความเข้าใจในตัวเองงานบริการ

จากกิจกรรมบทบาทสมมติในระหว่างการออกแบบการแสดง การฝึกฝนหรือระหว่างการทำการแสดง ความรู้ที่นำมาใช้ในวิธีการขั้นตอนการบริการ ประโยคภาษาจีน ที่เป็นประโยชน์กับผู้เรียนในการนำมาประยุกต์ใช้ในอนาคตหากต้องเผชิญกับสถานการณ์ จากความคิดเห็นของผู้เรียนอยู่ที่มากที่สุดเท่ากับร้อยละ 66.7 อยู่ที่มากที่สุดเท่ากับร้อยละ 18.5 อยู่ที่ปานกลางเท่ากับร้อยละ 14.8

อภิปรายผลการวิจัย

การเรียนรู้ในรูปแบบการบูรณาการแบบสอดแทรกโดยการเรียนเนื้อหาความรู้การบริการและภาษาจีนในบทความวิจัยนี้ สอดคล้องกับสุจินดา คำเงินและคณะ (2563, หน้า 249-260) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบบูรณาการเนื้อหา (content) และภาษา (Language) เป็นแนวคิดที่ให้ผู้เรียนเรียน

เนื้อหาวิชาต่างๆ ไปพร้อมกับเรียนรู้ภาษาต่างประเทศที่ผู้เรียนสนใจ เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่สนับสนุนให้ครูใช้ภาษาต่างประเทศเป็นสื่อกลางในการดำเนินการเรียนการสอน ซึ่งสามารถนำเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้อื่นและการเรียนภาษาเข้าด้วยกัน

การนำรูปแบบการสร้างเรื่อง (Storyline Model) ด้วยการแสดงบทบาทสมมติ (Roleplay) มาใช้ร่วมกับกระบวนการเรียนการสอนแบบบูรณาการแบบสอดแทรกหรือพหุวิทยาเป็นแนวทางการสอนการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการสอนได้อีก รูปแบบหนึ่ง ผสานกับการใช้กิจกรรมกลุ่มการสร้างเรื่อง (Storyline Model) นำมาในการปฏิบัติการเรียนการสอนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ตามที่กิตติพงษ์ เสนาะสรรพ และศุภานันท์ สิทธิเลิศ (2564, หน้า 165 - 174) ผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารภาษาจีนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารภาษาจีนโดยใช้รูปแบบ Storyline Model ในภาพรวมนักเรียนมีความก้าวหน้าในการสื่อสารภาษาจีนแสดงว่าผู้เรียนมีความสามารถทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน การนำไปใช้สอดคล้องกับนำโชค บุตรน้ำเพชร (2021) ผลการประเมินประสิทธิผลการใช้รูปแบบการเรียนการสอนการเรียนรู้แบบร่วมมือและเทคนิคการสอนโดยการสร้างเรื่อง พบว่า ความสามารถในการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนหลังการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การสร้างเรื่องด้วยการแสดงบทบาทสมมติทำให้ผู้เรียนจำคำศัพท์ได้มากขึ้น ผู้เรียนได้ลองใช้คำศัพท์ใหม่ๆ ตามที่เมดินา (Medina, 2014, p 166) การเล่นเกมบทบาทสมมติช่วยเพิ่มความจำได้ ตัวอย่างเช่น เด็กที่เล่นเกมบทบาทสมมติว่าตัวเองอยู่ในซูเปอร์มาร์เกตจะจำคำศัพท์ที่เกี่ยวกับข้าวของเครื่องใช้ได้มากกว่า อีกทั้ง ได้รู้จักบทบาท หน้าที่ต่อบทบาทงานบริการที่ได้นำแสดง รู้จักวางตัวกิริยามารยาท การใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าสอดคล้องกับทฤษฎีเครื่องมือความคิดหรือบทบาทสมมติเมดินา (Medina, 2014: 170-171) เด็กในชั้นเรียนเครื่องมือความคิดหรือบทบาทสมมติทำผลงานได้ดีกว่าเด็กในกลุ่มควบคุมถึงร้อยละ 30-100 ในการทดสอบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการอีเอฟแทบทุกประการและเด็กเหล่านี้มีผลการเรียนที่ดีกว่า แสดงให้เห็นว่า เครื่องมือความคิดหรือบทบาทสมมติ ฝึกหัดให้เด็กมีการควบคุมอารมณ์ โดยรู้จักยับยั้งชั่งใจตนเอง ฝึกความมีวินัย รู้จักหน้าที่ สามารถผลักดันด้านการคิดได้ดี เป็นวิธีการที่เชื่อมโยงความฉลาดเข้ากับการประมวลผลอารมณ์ความรู้สึกโดยตรง จากผลวิจัยของนิภาพร เฉลิมนิรันดร์ (2561, หน้า 223-239) การใช้บทบาทสมมติในการเรียนของนักเรียนชาวภูฏานระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สามารถลดความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษในฐานะภาษาที่สอง

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนต่างใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร สื่อสารในชีวิตประจำวันหรือในหน้าที่การงานที่จะเกิดขึ้นหลังจากจบการศึกษา การฝึกพูด การกล้าแสดงออก เป็นสิ่งจำเป็นในการสื่อสาร ดังนั้นกิจกรรมที่กล่าวมานี้ผู้เรียนให้ความคิดเห็นในทางบวก ที่สามารถช่วยผู้เรียนในการกล้าแสดงออก กล้าสื่อสาร มีความมั่นใจ มีไหวพริบในการแต่งประโยค ตามที่บุษยากร ตีระพุดกุลชัย (2561, หน้า 81-98) กิจกรรมบทบาทสมมติมีส่วนช่วยพัฒนาบุคลิกภาพทั้งภายนอกและภายใน ช่วยลดอาการมือสั่น เสียงสั่น ทำให้เกิดความกล้า ช่วยลดความวิตกกังวลเวลาพูดเพิ่มความมั่นใจในตนเองตามที่ หลี่หนิง (LiNing. 2021, p 19) ได้นำเสนอทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ (Multi modal) ต่อการเรียนการสอนภาษาจีนให้กับนักศึกษาชาวต่างชาติที่ไม่ได้ใช้ภาษาจีนเป็นภาษาทางการ จากการรวบรวมข้อมูลและนำมาสรุปเรียบเรียง ทฤษฎีหลากหลายรูปแบบ (Multi modal) คือรูปแบบพิเศษต่อการใช้ประสาทสัมผัสต่างๆ บนอวัยวะภายในร่างกายที่มีต่อสิ่งเร้าภายนอก ประสาทสัมผัส เช่น การฟัง การรับรู้กลิ่น การสัมผัส เป็นต้น สิ่งเร้าภายนอก เช่น คน อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สัตว์ เป็นต้น โดยรูปแบบสามารถแบ่งได้ 5 ด้านดังนี้ 1) รูปแบบการรับรู้ด้วยภาษา การพูด ภาษาหนังสือ สำเนียง เสียงวรรณยุกต์ น้ำเสียง ตัวเขียนเล็กใหญ่ ตัวเขียนเอียง ตัวอักษรดำ ตัวอักษรสี 2) รูปแบบการรับรู้ด้วยตา รูปภาพ การเต้นรำ ตัวอักษร ตัวการ์ตูน สีเส้น การแต่งกาย 3) รูปแบบการรับรู้ด้วยการฟัง เสียงดนตรี ทำนองเพลง จังหวะ 4) รูปแบบการรับรู้ด้วยท่าทาง ลักษณะมือ สายตา การแสดงออก การเคลื่อนย้ายร่างกาย การเคลื่อนที่ของศีรษะ ทิศทาง และ 5) รูปแบบการรับรู้จากสภาพแวดล้อม การตกแต่งห้อง ระยะความห่างภายในห้อง ระยะความห่างของบุคคลประโยชน์ที่ผู้เรียนได้รับเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากประสาทสัมผัสต่างๆ บนอวัยวะภายในร่างกายที่มีต่อสิ่งเร้าภายนอกของงานวิจัยนี้ คือ ด้านการแสดงออก การพูด กิริยาท่าทางระหว่างพูด เป็นรูปแบบการรับรู้ด้วยภาษา รูปแบบการรับรู้ด้วยท่าทางและอื่นๆ เช่น ไหวพริบในการฟังฝ่ายตรงข้าม การใช้คำศัพท์ในการพูดโต้ตอบ การรับรู้ด้วยตาจากการจดจำผ่านภาพหรือสภาพแวดล้อม จากการปฏิบัติกิจกรรมบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลอง ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการใช้ทักษะรอบด้านจากประสาทสัมผัสต่างๆ บนอวัยวะภายในร่างกายที่มีต่อกับสิ่งเร้าภายนอกอีกด้วย

รูปแบบการเรียนการสอนประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรก ผ่านการผสมผสานเนื้อหาภายในศาสตร์หรือเนื้อหาระหว่างสาขาวิชา โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนโดยการสร้างเรื่อง (Storyline model) ในการออกแบบการเรียนการสอนการปฏิบัติกิจกรรมบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลองในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการภาษาจีนเน้นกระบวนการเรียนรู้ มีโอกาสให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติ พัฒนาระบบการคิด การทำงานเป็นทีม การตัดสินใจ สนับสนุนให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงระหว่างวิชา การคิดสร้างสรรค์ การนำไปใช้สอดคล้องกับ

สุมิตรา อังวัฒนกุล (2545) กล่าวว่า กิจกรรมบทบาทสมมติเป็นวิธีสอนที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการเรียนภาษา มุ่งให้ผู้เรียน สามารถสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ในชีวิตจริง เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกใช้ภาษา ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนภาษาเพื่อสื่อความหมายในสถานการณ์ต่างๆ ฝึกใช้ความคิดและความกล้า มีประสบการณ์ในการใช้ภาษา ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีวินัย และความรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. การจัดการเรียนรู้รูปแบบการเรียนการสอนประเภทการบูรณาการแบบสอดแทรกด้วยการสร้างเรื่อง (Storyline Model) ในรายวิชาอุตสาหกรรมบริการภาษาจีนต้องให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ภาษาในการสร้างระดับภาษาในเนื้อหาให้ผู้เรียนคุ้นเคยก่อนที่จะนำไปปฏิบัติ
2. ในอนาคตสามารถทำการวิจัยขยายขอบเขตเนื้อหาการสอนเพื่อผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คงทน
3. ผู้สอนควรนำการสอนในรูปแบบพหุวิทยามาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยพัฒนาความรู้ความเข้าใจในการสอนเนื้อหาของรายวิชาอุตสาหกรรมบริการพร้อมกับการใช้ภาษาจีนในการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมทักษะรอบด้านของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กิตติพงษ์ เสนาะสรรพ, & ศุภานันท์สิทธิเลิศ. (2021). ผลสัมฤทธิ์จากการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารภาษาจีนโดยใช้รูปแบบ Storyline Model ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 11(1), 165-174.
- จิระพรรณ ชาญช่าง. (2563). การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการเพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง: การเรียนรู้สู่การปฏิบัติจริง. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 48(3), 78-89.
- ทิศนา แคมมณี. (2548). *ศาสตร์การสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: ด้านสุทธาการพิมพ์.
- _____. (2556). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นำโชค บุตรน้ำเพ็ชร. (2021). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนซ่อมเสริมแบบผสมผสานด้วยการเรียนรู้แบบร่วมมือและเทคนิคการสอนโดยการสร้างเรื่องเพื่อส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ภาษาจีนของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารอิเล็กทรอนิกส์ การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม*, 11(1), 52-67.

- นิภาพร เฉลิมนิรันดร. (2561). การใช้บทบาทสมมติเพื่อลดความวิตกกังวลในการพูดภาษาอังกฤษ ในฐานะภาษาที่สอง:กรณีศึกษานักเรียนชาวภูฏานระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. **วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร**, 16(2), 223-239.
- บุษยากร ตีระพฤติกุลชัย. (2561). การพัฒนาบุคลิกภาพนักสื่อสารโดยใช้กิจกรรมบทบาทสมมติ และกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง**, 7(1), 81-98.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2557). **การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วลัย พานิช. (2543). **การสอนด้วยวิธี Storyline**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สนธิ พลชัยยา. (2557). สะเต็มศึกษากับการคิดขั้นสูง. **นิตยสาร สสวท**. 42(189), 7-10.
- สุจินดา คำเงิน ลำไย สีหามาศย์ เกศราพรรณ พันธุ์ศรีเกตุคงเจริญ (2020). การสังเคราะห์ความรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษตามแนวคิดบูรณาการเนื้อหาและภาษา (CLIL). **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด**, 14(1), 249-260.
- สุมิตรา อังวัฒนกุล. (2545). **การวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Huang Huan. How to use role playing in junior high school English classroom to improve teaching effect. **China-Foreign Exchange**, 2021, 28(3):1431.
- Li Ning. (2021). **Application research of multimodal theory in teaching Chinese as a foreign language**. Master's thesis, Beijing Foreign Studies University.
- Livingstone, C. (1983). **Role Play in Language Learning**. New York: The Printed House.
- Medina, J. (2014). **Brain rules for baby (Updated and expanded): How to raise a smart and happy child from zero to five**. New York: Pear Press.
- Shen Yu. Research on the Application of Role Playing in English Teaching. **Road to Success**, 2021(2):130-131. DOI:10.3969/j.issn.1008-3561.2021.02.066.
- Yang Xiangnian. On the effect of role-playing teaching method in high school chemistry classroom. **Emotion Reader**, 2021(14):89.
- Yin, R. K. (2017). **Case study research and applications: Design and methods**. Sage publications.

ผลการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ที่มีต่อชิ้นงานสร้างสรรค์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

Effects of using Productivity-Based Learning through Web-Based Instruction
on Creative Products of Grade 8 Students.

อภิญญา ไทยลาว¹ สุวรรณ จ้อยทอง² เลอลักษณ์ โอทากานนท์³

Apinya Thailao¹ Suwana Juithong² Lerlak Othakanon³

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์

¹Graduate Student in Master of Education, Curriculum and Instruction Program,
Faculty of Education, ValayaAlongkorn Rajabhat University under the Royalpatronage.

^{2,3}สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

^{2,3}Curriculum and Instruction Program, Faculty of Education, ValayaAlongkorn Rajabhat
University under the Royal patronage.

E-mail: apinya.thai@vru.ac.th; โทรศัพท์มือถือ: 093-5424692

Received: 09 December 2021

Revised: 22 May 2022

Accepted: 22 May 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินชิ้นงานสร้างสรรค์ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย 1 (โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาราาม) สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 30 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ คือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ (จัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์) จำนวน 10 แผน ใช้เวลา 20 ชั่วโมง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 2) แบบวัดชิ้นงานสร้างสรรค์ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89 3) บทเรียนผ่านเว็บไซต์ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 82.19/85.22 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบกลุ่มเดียว

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนประเมินชิ้นงานสร้างสรรค์ ภายหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สูงกว่าเกณฑ์ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($\bar{X} = 16.97$ จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน S.D. = 1.79)

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ / บทเรียนผ่านเว็บไซต์ / ชิ้นงานสร้างสรรค์

Abstract

The purpose of this research was to compare the evaluation results of creative products after using productivity-based learning through web-based instruction with the 70% criteria for full scores. The multi-stage random sampling consisted of 30 grade eight students in the first semester of the academic year 2021, studying at Bueng Kham Phroi Subdistrict Administrative Organization School 1 (Wat Rat Saththa Ram School), under the Department of Local Administration. The research instruments were: 1) ten plans of productivity-based learning through web-based instruction (online teaching) lasting 20 hours and appropriate at the highest level, 2) a creative product test with a reliability of 0.89, and 3) web-based instruction appropriate at the highest level with an efficiency value of 82.17/85.22. The statistics used for the data analysis were mean, percentage, standard deviation, and one sample t-test.

The findings revealed that the evaluation scores for the creative products after using productivity-based learning through web-based instruction were higher than the 70% criteria for full scores, at a statistical significance level of 0.05. ($\bar{X} = 16.97$ out of a full score of 20, S.D. = 1.79).

Keywords : Productivity-Based Learning / Web-Based Instruction / creative products.

บทนำ

ปัจจุบันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus Disease 2019: COVID-19) ทำให้เกิดการปรับตัวเป็นวิถีชีวิตแบบใหม่ (New Normal) โดยเฉพาะสถาบันทางการศึกษาที่ไม่สามารถจัดการเรียนการสอนแบบปกติได้ จึงจำเป็นต้องใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เพื่อให้การเรียนรู้เกิดความต่อเนื่อง การเรียนการสอนแบบออนไลน์มีองค์ประกอบได้แก่ ผู้สอน ผู้เรียน เนื้อหา สื่อการเรียนและแหล่งเรียนรู้ กระบวนการจัดการเรียนรู้ ระบบการติดต่อสื่อสาร ระบบเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ การวัดและการประเมินผล ทำให้การจัดการเรียนการสอนออนไลน์สามารถทำได้ ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ โดยการนำเทคโนโลยีมาผนวกกับความสนใจสร้างเป็นบทเรียนผ่านเว็บไซต์ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถศึกษา สืบค้นนอกเวลา และเข้าถึงบทเรียนได้ง่าย ผ่านการใช้งานอินเทอร์เน็ต

การจัดระบบการเรียนการสอนบนเว็บเป็นอีกแนวทางหนึ่ง que ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการค้นคว้าข้อมูลในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สนองตอบแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลายและเกิดได้ทุกที่ทุกเวลา ทุกสถานที่ โดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดประสิทธิภาพ ในด้านการเรียนการสอนบนเว็บ เพื่อช่วยผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสามารถร่วมทำกิจกรรม สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนคนอื่นๆ ผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับเนื้อหา โดยการเสาะแสวงหาข้อมูลจากบริการในอินเทอร์เน็ตด้วยตนเองจากบริการเว็ลด์ไวด์เว็บ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นได้มากขึ้น กิจกรรมการเรียนการสอนจึงเป็นไปอย่างทั่วถึงเป็นลักษณะการเรียนการสอนที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลและศักยภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนสามารถเข้ามาศึกษา ทบทวนเนื้อหา และฝึกทำแบบฝึกหัดบนเว็บได้ทุกที่ทุกเวลาทุกสถานที่ เพิ่มความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ดังงานวิจัย (กฤตยาณี กองอิม, 2560) ได้พัฒนาระบบการเรียนการสอนบนเว็บตามแนวทางสะเต็มศึกษาเพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษาโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน ต้องมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรม การสร้างผลงาน ที่เป็นผลผลิตของ ผู้เรียนโดยการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ (Productivity-Based Learning) เป็นการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและความคิด ความสามารถในการผลิตผลงานใหม่และงานสร้างสรรค์ที่เป็นที่ประจักษ์ได้ ซึ่งเป็นผลผลิตของผู้เรียน ในการที่จะสร้างผลงานได้นั้นผู้เรียนจะต้องมีทักษะหลากหลาย ซึ่งทักษะที่สำคัญประการหนึ่งคือ ทักษะกระบวนการคิด ทั้งการคิดวิเคราะห์ การคิดแบบมีเหตุผล และการคิดสร้างสรรค์ (เลอลักษณ์ โอทกานนท์, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับ

รูปแบบการเรียนการสอนที่ไพฑูรย์ สีนลารัตน์และคณะ (ไพฑูรย์ สีนลารัตน์, 2560) ได้พัฒนาการเรียนรู้เชิงผลิตภาพเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งสร้างให้ผู้เรียน มีผลผลิตของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นผลผลิตในเชิงความคิด งานวิชาการ สิ่งประดิษฐ์ต่างๆ เป็นกระบวนการสร้างการเรียนรู้ที่มีวัตถุประสงค์มุ่งให้สร้างผลงานหรือชิ้นงานนั่นเอง เป็นรูปแบบการเรียนรู้รูปแบบหนึ่งที่มุ่งให้ ผู้เรียนสร้างผลงาน สร้างชิ้นงาน ภาระงานหรือสร้างองค์ความรู้จากการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระนั้น ผู้เรียนจะเรียนรู้เริ่มจากการแสวงหาและปรับความรู้ความเข้าใจ โดยอาศัยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน การเรียนรู้ แบบร่วมมือ เป็นต้น เป้าหมายของการเรียนรู้เชิงผลิตภาพนั้นต้องการให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่ อาจมีการบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่เกิดเป็นผลิตผลงาน ชิ้นงาน หรือภาระงานได้ด้วยตนเอง ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด (สุวรรณ จัวยทอง, 2563)

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าว การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาและส่งเสริม ให้ผู้เรียนเกิดทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนาผลงาน เพื่อให้เกิดสิ่งใหม่ในตัวผู้เรียน ทั้งนี้ขึ้นกับเทคนิคและวิธีการสอนของผู้สอนที่จะช่วยกระตุ้น ส่งเสริม และพัฒนาความคิด ของผู้เรียนให้งอกงามขึ้น โดยหาเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง คอยติดตาม ให้คำแนะนำเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีอิสระในการแสดงออกด้วยการพูดหรือกระทำตามจินตนาการ และความพึงพอใจของผู้เรียน ดังนั้นจึงนำมาสู่งานวิจัยนี้ที่นำระบบการเรียนการสอนผ่านเว็บไซต์ มาบูรณาการใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาการสร้างชิ้นงานสร้างสรรค์ของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินชิ้นงานสร้างสรรค์หลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ของโรงเรียนในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นของภาคกลาง จำนวน 24,641 คน (ที่มา : <https://lec.dla.go.th/>)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 ของกลุ่มภาคกลางเขต 1 สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 30 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) โดยมีขั้นตอนการสุ่มดังนี้

1.2.1 สุ่มเขตทั้งหมด 3 เขต ของภาคกลาง เขตสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น มา 1 เขต ได้ ภาคกลางเขต 1

1.2.2 สุ่มจังหวัดทั้งหมด 8 จังหวัด จากภาคกลาง เขต 1 ประกอบด้วยจังหวัด ชัยนาท นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา ลพบุรี สระบุรี สิงห์บุรี และอ่างทอง จากกรมกลางปกครองส่วนท้องถิ่น มา 1 จังหวัด ได้จังหวัดปทุมธานี

1.2.3 สุ่มโรงเรียนทั้งหมด 34 โรงเรียน จากกลุ่มโรงเรียนที่มีการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีการจัดการเรียนการสอนรายวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิทยาการคำนวณและผู้เรียนสามารถใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ และเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) มา 1 โรงเรียน ได้โรงเรียนองค์การบริหารส่วนตำบลบึงคำพร้อย 1 (โรงเรียนวัดราษฎร์ศรัทธาราม)

1.2.4 สุ่มตัวอย่างมา 1 ห้องเรียน จากโรงเรียนตัวอย่างที่มีการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น (Independent variable) คือ การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์

ตัวแปรตาม (Dependent variable) คือ คะแนนชิ้นงานสร้างสรรค์

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย

เนื้อหากลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ดังนี้

สาระที่ 4 เทคโนโลยีมาตรฐาน ว 4.2 เข้าใจ และใช้แนวคิดเชิงคำนวณในการแก้ปัญหาที่พบในชีวิตจริงอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนรู้ การทำงาน และการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้เท่าทัน และมีจริยธรรม ตัวชี้วัด ม.2/2 ออกแบบและเขียนโปรแกรมที่ใช้ตรรกะ และฟังก์ชันในการแก้ปัญหา

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ ในวิชาวิทยาการคำนวณ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 10 แผนจัดการเรียนรู้ เป็นการจัดการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ รวมใช้เวลาจำนวน 20 ชั่วโมง ทุกองค์ประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมหรือสอดคล้องกันโดยในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.40)

2. บทเรียนผ่านเว็บไซต์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวนหา E_1 / E_2 แล้วนำผลการวิเคราะห์เทียบกับเกณฑ์ คะแนน เรื่องการเขียนโปรแกรม E_1 / E_2 คือ 82.19 / 85.22

3. แบบวัดชิ้นงานสร้างสรรค์ เป็นแบบการประเมินชิ้นงาน โดยมีเกณฑ์การประเมินชิ้นงานสร้างสรรค์ของนักเรียนแบบรูบรีค เป็น 4 ระดับตามแต่ละองค์ประกอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเกณฑ์การประเมินชิ้นงานสร้างสรรค์ของนักเรียน ซึ่งผู้วิจัยต้องการสร้างเกณฑ์การประเมินของนักเรียนแบบรูบรีค จำนวน 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ได้ผลงานตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด ด้านความคิดยืดหยุ่นได้ผลงานสมบูรณ์ถูกต้อง ด้านความคิดริเริ่มได้ผลงานที่สร้างสรรค์ ด้านความคิดละเอียดลออได้ผลงานที่เป็นระเบียบ และผลงานเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับประเมินชิ้นงานสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินด้วยรูบรีคเป็น 4 ระดับตามแต่ละองค์ประกอบโดยมีค่าเฉลี่ยความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 เป็นแบบทดสอบที่ใช้ได้ ผลการพิจารณาพบว่า ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง อยู่ระหว่าง 0.80-1.00 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.30-0.80 ความยากง่าย (P_E) อยู่ระหว่าง 0.40-0.70 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคพบว่า มีค่าเท่ากับ 0.89

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นเตรียมนักเรียนก่อนดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดำเนินการแนะนำหน่วยการเรียนรู้ ชี้แจงจุดประสงค์ วิธีการจัดการเรียนรู้และทดสอบก่อนเรียน

ขั้นดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น แบบออนไลน์ จำนวน 10 แผน เป็นระยะเวลา 20 ชั่วโมง ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

ขั้นหลังสอน เมื่อดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ครบตามแผนการจัดการเรียนรู้แล้ว ดำเนินการทดสอบหลังเรียน โดยใช้แบบวัดชิ้นงานสร้างสรรค์ เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน โดยใช้ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไป

การทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของแบบวัดชิ้นงานสร้างสรรค์หลังเรียน กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม โดยใช้ วิธีการทดสอบค่าที่ t-test for one sample และ t-test for Dependent Samples ในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบก่อนและหลัง

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามหัวข้อ ดังนี้

เพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินชิ้นงานสร้างสรรค์หลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็มด้วยการทดสอบค่าที่ (t-test for Dependent Samples) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแสดงดังตารางที่ 1 และ 2 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการเปรียบเทียบชิ้นงานสร้างสรรค์ ภายหลังจากได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ แยกตามองค์ประกอบ

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	ค่าสถิติ				
		Max	Min	\bar{X}	S.D.	%
1. ด้านความคิดคล่องแคล่ว ได้ผลงานตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด	4	4	2	3.37	0.72	84.25
2. ด้านความคิดยืดหยุ่นได้ผลงานสมบูรณ์ถูกต้อง	4	4	3	3.70	0.47	92.50
3. ด้านความคิดริเริ่มได้ผลงานที่สร้างสรรค์	4	4	3	3.70	0.53	92.50
4. ด้านความคิดละเอียดลออได้ผลงานที่เป็นระเบียบ	4	4	2	3.33	0.66	83.25
5. ผลงานเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด	4	4	2	2.87	0.57	71.75
รวมเฉลี่ย				16.97	1.79	84.85

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาวิเคราะห์รายการประเมินพบว่า ด้านความคิดยืดหยุ่นได้ผลงานสมบูรณ์ถูกต้อง และด้านความคิดริเริ่มได้ผลงานที่สร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 92.50 อยู่ในระดับดีมากรองลงมาคือ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ได้ผลงานตรงตาม

จุดประสงค์ที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยร้อยละอยู่ที่ร้อยละ 84.25 อยู่ในระดับดีมาก ด้านความคิดละเอียดลออ ได้ผลงานที่เป็นระเบียบ มีค่าเฉลี่ยร้อยละอยู่ที่ร้อยละ 83.25 อยู่ในระดับดีมากและผลงานเสร็จ เรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด ค่าเฉลี่ยร้อยละอยู่ที่ร้อยละ 71.75 อยู่ในระดับดี

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบชิ้นงานสร้างสรรค์ ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

คะแนนชิ้นงานสร้างสรรค์	ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม = 14 คะแนน				
	\bar{X}	S.D.	df	t	Sig.
	16.97	1.79	29	9.08*	.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนเฉลี่ยชิ้นงานสร้างสรรค์ ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.97 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.85 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม แสดงว่า ชิ้นงานสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปผลการวิจัย

จากการดำเนินการตามขั้นตอน และนำผลการวิจัยมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้คะแนนเฉลี่ยชิ้นงานสร้างสรรค์ โดยแยกตามองค์ประกอบด้านความคิดยืดหยุ่นได้ ผลงานสมบูรณ์ถูกต้อง และ ด้านความคิดริเริ่มได้ผลงานที่สร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 92.50 อยู่ในระดับดีมากรองลงมาคือ ด้านความคิดคล่องแคล่ว ได้ผลงานตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 84.25 อยู่ในระดับดีมาก ด้านความคิดละเอียดลออได้ผลงานที่เป็นระเบียบ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 83.25 อยู่ในระดับดีมากและผลงานเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนดมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 71.75 อยู่ในระดับดีและมีผลคะแนนเฉลี่ยชิ้นงานสร้างสรรค์ ภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.97 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.85 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

คะแนนเฉลี่ยชิ้นงานสร้างสรรค์ หลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการเรียนการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ คิดเป็นร้อยละ 76.94 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยเมื่อพิจารณาข้อมูลคะแนนเฉลี่ยร้อยละของชิ้นงานสร้างสรรค์หลังเรียน วิเคราะห์รายการประเมินพบว่า ด้านความคิดยืดหยุ่นได้ผลงานสมบูรณ์ถูกต้อง และด้านความคิดริเริ่มได้ผลงานที่สร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 92.50 อยู่ในระดับดีมากรองลงมาคือ ด้านความคิดคล่องแคล่วได้ผลงานตรงตามจุดประสงค์ที่กำหนด มีค่าเฉลี่ยร้อยละอยู่ที่ร้อยละ 84.25 อยู่ในระดับดีมาก ด้านความคิดละเอียดลออได้ผลงานที่เป็นระเบียบ มีค่าเฉลี่ยร้อยละอยู่ที่ร้อยละ 83.25 อยู่ในระดับดีมากและผลงานเสร็จเรียบร้อยตามเวลาที่กำหนด ค่าเฉลี่ยร้อยละอยู่ที่ร้อยละ 71.75 อยู่ในระดับดี โดยผู้เรียนมีพัฒนาการสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม อาจเพราะเป็นการจัดการเรียนการสอนโดยอาศัยคุณสมบัติและทรัพยากรเวปไซต์ (WWW) มาเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่บทเรียน และเชื่อมโยงไปยังแหล่งทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีอยู่หลากหลาย เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ สามารถที่จะสร้างสรรค์ผลงานหรือชิ้นงานได้ โดยผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา การจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งให้นักเรียนสร้างผลผลิตเป็นชิ้นงาน โดยบูรณาการสาระความรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ในกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกัน มีความเชื่อมโยงกันในด้านองค์ความรู้และวิธีการ นักเรียนได้บูรณาการความรู้ที่ได้รับและนำความรู้นั้นมาสร้างเป็นชิ้นงาน เนื่องจากนักเรียนได้รับการฝึกฝนในการทำงานที่เป็นขั้นตอน และต่อเนื่องจะทำให้เกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้ จนเกิดความชำนาญในการทำงานสอดคล้องกับแนวคิดของ (วิจารณ์พานิช, 2556) ผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจทั้งสาระวิชา ทักษะชีวิตและทักษะการทำงาน ผู้เรียนต้องลงมือทำ Learning by Doing and Thinking และความสามารถในการกระทำการลงมือทำหรือการปฏิบัติ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความคิดหรือประสบการณ์เป็นพื้นฐานในการกระทำ และเมื่อกระทำแล้วมักเกิดความรู้ความเข้าใจมากขึ้น ด้านความถูกต้องในการทำงาน ผู้เรียนสามารถสร้างสรรค์ชิ้นงานได้ตรงตามหัวข้อ และระยะเวลาที่กำหนดเกิดจากการสร้างข้อกำหนดหรือการตกลงร่วมกันในการกำหนดเป้าหมายซึ่งผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันสร้างข้อกำหนดเป้าหมายที่ต้องการ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน เกิดความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนเอง มากขึ้นเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนความสามารถ การสร้างสรรค์ชิ้นงานในการเขียนโปรแกรม นอกจากนี้การที่ได้เรียนรู้อย่างอิสระและลงมือปฏิบัติ

จริง หาแนวทางในการแก้ปัญหาจากสถานการณ์จริง (ทศนา แชมมณี, 2561) กล่าวว่า ความสามารถในการกระทำ การลงมือทำหรือการปฏิบัติ ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความคิดหรือประสบการณ์เป็นพื้นฐานในการกระทำ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ มีความสุข สนุกสนาน และกระตือรือร้นในการเรียน ส่งผลต่อเนื้อหาให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนความสามารถในการสร้างชิ้นงานจากกระบวนการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ได้อย่างเต็มที่ดังงานวิจัย (นัสนรินทร์ ปือชา, 2558) ที่พบว่า ผู้เรียนสนุกกับการเรียนรู้ที่ได้นำเนื้อหาวิชาไปใช้ในการประดิษฐ์ชิ้นงาน และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้ นำมาสู่การพัฒนาความสามารถในการคิดเชิงคำนวณหลังได้รับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนควรปรับปรุงแบบการทำกิจกรรมที่เอื้อต่ออุปกรณ์ใช้งานของผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งคอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ผู้สอนควรเตรียมสถานการณ์และปัญหาที่สอดคล้องกับชีวิตจริงของผู้เรียน และเป็นสถานการณ์ที่ท้าทายความสามารถของผู้เรียน จะเป็นแรงผลักดันให้ผู้เรียนสืบค้นความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์ไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในระดับชั้นอื่นๆ

2.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการจัดการเรียนรู้เชิงผลิตภาพผ่านเว็บไซต์กับการจัดการเรียนรู้แบบอื่นๆ บนเว็บไซต์ เช่น การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สะเต็มผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กฤตยาณี กองอิม. (2560). การพัฒนาระบบการเรียนการสอนบนเว็บตามแนวทางสะเต็มศึกษา เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนประถมศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2564). ระบบสารสนเทศทางการศึกษาท้องถิ่น, สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2564, จาก <https://lec.dla.go.th>.

- ทิตินา แคมมณี. (2561). **ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.**
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นัสรินทร์ ปือชา. (2558). **ผลการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสะเต็มศึกษา (STEM Education) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชีววิทยา ความสามารถในการแก้ปัญหาและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.**
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์ และคณะ. (2560). **คิดผลิตภาพ : สอนและสร้างได้อย่างไร.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เลอลักษณ์ โอทกานนท์. (2561). **มหาวิทยาลัย 4.0: การศึกษาเชิงผลิตภาพ.วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์.12(3), 249-265.**
- วิจารณ์ พานิช. (2556). **ทศวรรษเพื่อการพัฒนากระบวนการรับใช้สังคม.วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต.1(1), 1-7.**
- สุวรรณา จ้อยทอง. (2563). **ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงผลิตภาพ ที่มีต่อความสามารถในการสร้างผลงานของนักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.วารสารวิชาการวิทยาลัยแสงธรรม.12(1), 211-227.**

ลักษณะข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ Characteristics of Errors in Thai Writing Among Students of Northeastern University

อรวรรณ ปรีวัตร

Orawan Pariwat

อาจารย์ประจำหลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Lecturer in General Education Course Faculty of Social Sciences and Humanities
Northeastern University

E-mail:orawan.par@neu.ac.th ; โทรศัพท์มือถือ : 083-6630313

Received: 22 May 2022

Revised: 14 June 2022

Accepted: 20 June 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการทำงาน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 108 คน โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบการเขียนเรียงความโดยทำการวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย 3 ประเด็น คือ ด้านการเขียนสะกดคำ ด้านการใช้คำ และด้านการใช้ประโยค

ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทย เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการเขียนสะกดคำ รองลงมาคือ ด้านการใช้คำ และพบน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้ประโยค ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดในแต่ละด้าน ดังนี้ 1) ด้านการเขียนสะกดคำ ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ตัวสะกดผิด รองลงมาคือด้านการใช้ตัวสะกดการันต์ผิด ด้านการใช้สระผิด ด้านการใช้วรรณยุกต์ผิด และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้พยัญชนะต้นผิด 2) ด้านการใช้คำ ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียน รองลงมาคือ ด้านการใช้คำผิดความหมาย ด้านการใช้คำฟุ่มเฟือย และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้คำภาษาต่างประเทศ 3) ด้านการใช้ประโยค ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยคที่เว้นวรรคผิด รองลงมาคือ ด้านการใช้

ประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยคที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง

คำสำคัญ : ลักษณะข้อผิดพลาด / การเขียนภาษาไทย / การใช้ภาษาไทย

Abstract

The purpose of this research was to study characteristics of errors in Thai writing among undergraduate students of Northeastern University. The sample group included 108 undergraduate students enrolling in Thai Language for Careers, Academic Year 2021, using purposive sampling. The research instrument was an essay writing test used to analyze three errors in Thai writing: spelling, word usage, and sentence usage.

The findings revealed that the students had errors in Thai language writing, in descending order as follows: the most common errors were in spelling, followed by word usage, and the least common errors were in sentence usage. The most common errors found in each aspect are as follows: 1) Regarding spelling, the most common error was the use of incorrect final consonants, followed by the use of incorrect spelling marks (the mark placed over the final consonant of a word in Thai called Ka-run), vowels, and intonation marks. However, the least frequent error was the use of incorrect initial consonants. 2) In terms of word usage, the most common errors were the use of spoken language instead of written language, followed by the misuse of words and verbosity, while the least common error was the use of foreign language words. And 3) as for the sentence usage, the most common error was the use of an incorrect punctuation mark, followed by the use of incomplete sentences and the use of idioms in foreign languages, while the least frequent error was the use of sentences with the wrong order.

Keywords: Errors / Thai Writing / Thai Usage

บทนำ

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติที่ใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจตรงกันและตรงตามจุดมุ่งหมายไม่ว่าจะเป็นการแสดงความรู้ ความคิด ความต้องการและความรู้สึก ตลอดจนเป็นเครื่องมือศึกษาวิชาการ ประกอบวิชาชีพระต่างๆ การใช้ภาษาจึงเป็นทักษะที่ผู้ใช้ต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ รวมทั้งต้องใช้ให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ทางภาษาไม่ว่าจะเป็นการอ่าน การเขียน การพูด และการฟัง เพื่อสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่ง “หากคนไทยยังใช้ภาษาไทยอันเป็นภาษาประจำชาติและรากเหง้าของความเป็นไทย แบบผิดบ้าง ถูกบ้าง อาจส่งผลให้วัฒนธรรมอันดีงามด้านภาษาไทยสูญหายไปตามกาลเวลาเช่นกัน” (มติชนสุดสัปดาห์. 2560)

การเขียนนับเป็นการสื่อสารที่มีวิธีการที่ซับซ้อนกว่าทักษะอื่น เพราะผู้ที่สามารถฟัง พูด อ่าน ได้ดีจึงจะช่วยให้สามารถถ่ายทอดความเข้าใจ ความรู้สึกนึกคิดและจินตนาการออกมาทางการเขียน เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ ดังที่ ธีระพล พงษ์พิมาย มาโนช ดินลานสกุล และวิวัฒน์ ชัตติยะมาน (2563) ได้กล่าวไว้ว่า “การอ่านอย่างคล่องแคล่วและเข้าใจความหมายจะนำมาซึ่งความรู้และส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณแยกแยะและประยุกต์ใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิต พร้อมทั้งสามารถถ่ายทอดสื่อสารให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจได้” ทักษะการเขียนจึงเป็นเครื่องมือในการสื่อความหมายที่คงทนถาวร เป็นหลักฐานที่ดีกว่าทักษะอื่น ฉะนั้นผู้เขียนจึงต้องพยายามเขียนคำให้ถูกต้อง ใช้ภาษาที่ถูกต้อง เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ จึงจะเรียกได้ว่าเป็นการเขียนที่มีประสิทธิภาพ การเขียนจึงต้องคำนึงถึงเนื้อความตามวัตถุประสงค์ ส่วนหนึ่งที่สละสลวยถูกต้องตามหลักภาษาและการสะกดคำที่ถูกต้องด้วย เพราะการเขียนสะกดคำที่ถูกต้องจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วดังที่ธนุทธิ์ เอื้อไตรรัตน์ และนันทพร ศรีจิตต์ (2562) ได้กล่าวไว้ว่า “การเขียนเป็นทักษะทางภาษาขั้นสูงซึ่งเกิดจากการประมวลความรู้ ความคิดจากทักษะการฟัง การพูด การอ่าน รวมเข้าไว้ด้วยกัน อาจกล่าวได้ว่า ทักษะการเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่ซับซ้อนมากกว่าทักษะอื่นๆ เนื่องจากการถ่ายทอดเรื่องราวด้วยการเขียนจำเป็นต้องใช้ศิลปะการเลือกสรรถ้อยคำ ตลอดจนการเรียบเรียงลำดับความคิดออกมาเป็นภาษาเขียนที่อ่านได้เข้าใจชัดเจนและสละสลวย”

จากความสำคัญดังกล่าวเราจะเห็นได้ว่า ทักษะการเขียนมีความสำคัญสำหรับมนุษย์ เพราะการเขียนเป็นการสื่อสารที่ถาวร สามารถคงทนอยู่นาน ตรวจสอบได้ และใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงได้ และการเขียนจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจในเจตนาของผู้เขียน สามารถรับรู้ความในใจของผู้เขียนได้ดีหรือไม่ นั้น อยู่ที่ว่าผู้เขียนมีทักษะในด้านการใช้ภาษาเขียนได้ดีเพียงใดดังที่ ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง (2555) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่า “ภาษาเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้อ่านรับรู้ข้อเขียนที่ผู้เขียนต้องการสื่อมายังผู้อ่าน ดังนั้นการใช้ภาษาในการเขียนจึงเป็นเรื่องที่นักศึกษาควรให้ความระมัดระวังและสนใจเป็นพิเศษ โดยเฉพาะในเรื่องลักษณะภาษา ระดับภาษา และข้อบกพร่องของการใช้ภาษา” ดังนั้นการฝึกฝนทักษะด้านการเขียนจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการศึกษาแม้ในระดับอุดมศึกษา นักศึกษา

ก็ยังคงต้องได้รับการพัฒนาการเขียนอย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับการทำงานในอนาคต ซึ่งจากประสบการณ์การสอนวิชาภาษาไทยในระดับอุดมศึกษาพบว่า ทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ คือ การฟัง การอ่าน การเขียน และการพูด ทักษะการเขียน เป็นทักษะทางภาษาที่นักศึกษา มีข้อผิดพลาดมากที่สุดหากไม่ได้รับการฝึกฝนเพื่อพัฒนาทักษะในด้านนี้ อาจส่งผลให้การเขียน ในเชิงวิชาชีพของนักศึกษาไม่มีประสิทธิภาพ และไม่สัมฤทธิ์ผลตามมาด้วย

ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนวิชาภาษาไทย จึงสนใจที่จะศึกษาข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของ นักศึกษาว่ามีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดในลักษณะใด เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการปรับปรุง และพัฒนากระบวนการเรียนการสอน อีกทั้งยังสามารถนำไปใช้แก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภาษาให้ เหมาะสมเพื่อให้นักศึกษาเกิดพัฒนาการและมีประสิทธิภาพในการเขียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัย ภาควิชาตะวันออกเฉยงเหนือ ปีการศึกษา 2564

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรที่เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย ภาควิชาตะวันออกเฉยงเหนือ ระดับปริญญาตรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา GE10301 ภาษาไทยเพื่อ การทำงาน ในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 150 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยภาควิชาตะวันออกเฉยงเหนือที่ลงทะเบียนเรียน รายวิชา GE10301 ภาษาไทยเพื่อการทำงานในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 108 คน ได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie & Morgan (Krejcie & Morgan. 1970 อ้างในธีรภูมิ เอกะกุล. 2543) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบการเขียนเรียงความและแบบประเมินข้อผิดพลาด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการเขียนภาษาไทย ประกอบด้วยเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแนวคิด เรื่องลักษณะภาษาเขียนที่ดี แนวคิดเรื่องข้อควรคำนึงหรือ

ลักษณะการใช้คำที่ดี แนวคิดเรื่องข้อผิดพลาดในการเขียน แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหา ด้านการใช้คำ แนวคิดในการวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางการแก้ไขข้อผิดพลาดในการเขียน ภาษาไทย และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งศึกษาจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานปี พ.ศ.2554 เอกสารจากผู้ทรงคุณวุฒิทางภาษาไทย

2. ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบการเขียนโดยกำหนดให้นักศึกษาเขียนเรียงความจากสถานการณ์ปัจจุบัน โดยหัวข้อที่กำหนดให้ คือ “โควิด-19 กับ ชีวิตวิถีใหม่” ความยาวประมาณ 20-25 บรรทัด ใช้เวลาในการเขียน 1 ชั่วโมง จำนวนประชากรทั้งหมด 108 คน รวมทั้งหมด 108 สำนวน

3. สร้างแบบประเมินข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย โดยผ่านการตรวจสอบการ พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญ โดยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ข้อผิดพลาด เป็น 3 ด้าน คือ การสะกดคำ การใช้คำ และการใช้ประโยค ดังนี้

3.1 การสะกดคำ ได้แก่ การใช้พยัญชนะต้นผิด การใช้สระผิด การใช้ตัวสะกดผิด การใช้วรรณยุกต์ผิด การใช้ตัวสะกดการันต์ผิด

3.2 การใช้คำ ได้แก่ การใช้คำที่ผิดความหมาย การใช้ภาษาพูดในภาษาเขียน การใช้ ภาษาต่างประเทศ และการใช้คำฟุ่มเฟือย

3.3 การใช้ประโยค ได้แก่ การใช้ประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ประโยค ที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ และการใช้ประโยค ที่เว้นวรรคผิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำแบบทดสอบการเขียนเรียงความตามหัวข้อที่กำหนด ไปทดสอบกับนักศึกษา ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการทำงานในภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 108 คน

2. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลปัญหาการเขียนจากแบบทดสอบจำนวน 108 ชุด เพื่อนำมา วิเคราะห์ตามเกณฑ์ในแบบประเมินที่สร้างขึ้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยตรวจงานเขียนทั้งหมด และจำแนกลักษณะ การเขียนที่ผิดพลาดในแต่ละด้านของนักศึกษามหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีแนวทาง ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่กำหนดไว้ 3 ประเด็น คือ การเขียนสะกดคำ การใช้คำ และ การใช้ประโยค โดยมีแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การเขียนสะกดคำในการวิจัยนี้ หมายถึง ข้อผิดพลาดในการเขียน โดยเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และตัวสะกดเป็นคำ ไม่ถูกหลักเกณฑ์ และไม่ถูกต้องตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ทำให้ไม่สามารถสื่อความหมายได้หรือสื่อความหมายได้ไม่ชัดเจน ดังนี้

- 1) การใช้พยัญชนะต้นผิด
- 2) การใช้สระผิด
- 3) การใช้ตัวสะกดผิด
- 4) การใช้วรรณยุกต์ผิด
- 5) การใช้ตัวสะกดการันต์ผิด

1.1 ใช้คำในการวิจัยนี้หมายถึง ข้อผิดพลาดในการใช้คำที่ผิดความหมาย การใช้ภาษาพูดในภาษาเขียน การใช้ภาษาต่างประเทศ และการใช้คำฟุ่มเฟือย ดังนี้

1.1.1 การใช้คำผิดความหมาย หมายถึง การใช้คำที่ผิดไปจากความหมายตามที่กำหนดไว้ในพจนานุกรม รวมถึงการนำคำที่มีความหมายอย่างหนึ่งไปใช้ในความหมายอีกอย่างหนึ่ง

1.1.2 การใช้ภาษาพูด หมายถึง การใช้ภาษาพูดในชีวิตประจำวันมาใช้ในภาษาเขียน หรือ การใช้ภาษาไม่ถูกต้องตามระดับของภาษาในภาษาไทย

1.1.3 การใช้ภาษาต่างประเทศ หมายถึง การใช้คำภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษที่ใช้ในการพูด และนำมาใช้ในการเขียน

1.1.4 การใช้คำฟุ่มเฟือย หมายถึง การใช้คำจำนวนมากแต่ได้ความเท่าเดิม และหากตัดคำเหล่านี้ออกก็ไม่ทำให้เสียความหมายไป

1.2 การใช้ประโยคในการวิจัยนี้หมายถึง ข้อผิดพลาดในการใช้ประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ประโยคที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ และการใช้ประโยคที่เว้นวรรคผิด ดังนี้

1.2.1 การใช้ประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ หมายถึง ประโยคที่ขาดส่วนสำคัญของประโยค และประโยคที่มีส่วนเกินเข้ามาทำให้ซ้ำซ้อนหรือโครงสร้างของประโยคผิดไป รวมถึงทำให้ความหมายของประโยคไม่ชัดเจนสมบูรณ์

1.2.2 การใช้ประโยคที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง หมายถึง การเรียงคำหรือกลุ่มคำในประโยคผิดตำแหน่ง ทำให้ความหมายไม่ตรงตามที่ต้องการสื่อ หรือความหมายไม่ชัดเจน

1.2.3 การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ หมายถึง การใช้ประโยคที่มีโครงสร้างแบบภาษาต่างประเทศในการเขียนภาษาไทย

1.2.4 การใช้ประโยคที่เว้นวรรคผิด หมายถึง ประโยคที่ไม่เว้นวรรค ประโยคที่เว้นวรรคผิดตำแหน่ง ประโยคที่แยกค้ำระหว่างบรรทัด

1.3 นำข้อมูลมาวิเคราะห์ลักษณะความผิดพลาด

1.4 นำข้อผิดพลาดที่ได้มาแยกประเภทหาความถี่ และค่าร้อยละของข้อผิดพลาดแต่ละชนิด และหาสัดส่วนร้อยละของผู้เขียนผิดพลาดในแต่ละประเภท

1.5 เรียบเรียงผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมุ่งศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดใน 3 ประเด็น คือ การเขียนสะกดคำ การใช้คำ และการใช้ประโยค

การวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. เปรียบเทียบข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย
2. ความถี่และร้อยละของลักษณะข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทยในด้านการสะกดคำ การใช้คำ และการใช้ประโยค

ส่วนที่ 1 เปรียบเทียบความถี่และร้อยละของข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย

การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่านักศึกษาจำนวน 108 คน มีข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยในแต่ละด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย

ข้อผิดพลาด	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
การเขียนสะกดคำ	954	55.63
การใช้คำ	585	34.11
การใช้ประโยค	176	10.26
รวม	1,715	100

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า ด้านที่พบข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยมากที่สุดคือ การเขียนสะกดคำจำนวนทั้งสิ้น 954 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 55.62 รองลงมาคือด้านการใช้คำ จำนวนทั้งสิ้น 585 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 34.79 และพบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยค จำนวนทั้งสิ้น 176 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.43 จากผลการเปรียบเทียบลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย จะเห็นได้ว่าการเขียนสะกดคำ มีข้อผิดพลาดที่พบค่อนข้างสูง ซึ่งเกิดจากการที่นักศึกษาไม่ทราบความหมายของคำไม่มีความแม่นยำในการใช้วรรณยุกต์ สระ ตัวการ์นต์ พยัญชนะต้น และพยัญชนะตัวสะกด และอาจเกิดจากความเลินเล่อ ความไม่รอบคอบในการทำงานของนักศึกษารีบร้อนส่งงาน จึงไม่ได้ทำการตรวจทาน

ส่วนที่ 2 ความถี่และร้อยละของลักษณะข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทยในด้านการเขียนสะกดคำ การใช้คำ และการใช้ประโยค

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้คำนวณความถี่และร้อยละของข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยในแต่ละด้านจากจำนวนนักศึกษาที่พบข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทย รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความถี่และร้อยละของลักษณะข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทยในด้านการเขียนสะกดคำ ด้านการใช้คำ และด้านการใช้ประโยค

ลักษณะข้อผิดพลาดด้านการสะกดคำ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้ตัวสะกดผิด	342	19.94
การใช้ตัวสะกดการันต์ผิด	252	14.69
การใช้สระผิด	180	10.50
การใช้วรรณยุกต์ผิด	108	6.30
การใช้พยัญชนะต้นผิด	72	4.20
รวม	954	55.63
ลักษณะข้อผิดพลาดด้านการใช้คำ	จำนวน	ร้อยละ
การใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียน	240	13.99
การใช้คำผิดความหมาย	165	9.63
การใช้คำฟุ่มเฟือย	105	6.12
การใช้คำภาษาต่างประเทศ	75	4.37
รวม	585	34.11
ลักษณะข้อผิดพลาดด้านการใช้ประโยค	จำนวน	ร้อยละ
การใช้ประโยคที่เว้นวรรคผิด	68	3.96
การใช้ประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์	55	3.21
การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ	31	1.81
การใช้ประโยคที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง	22	1.28
รวม	176	10.26
รวมทั้งสิ้น	1,715	100

จากตารางที่ 2 ความถี่และร้อยละของลักษณะข้อผิดพลาดการเขียนภาษาไทยในด้านการเขียนสะกดคำ ด้านการใช้คำ และด้านการใช้ประโยคสรุปได้ดังนี้

2.1 ข้อผิดพลาดด้านการเขียนสะกดคำ พบว่า ลักษณะข้อผิดพลาดด้านการเขียนสะกดคำ ที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ตัวสะกดผิด จำนวน 342 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 19.94 ยกตัวอย่างเช่น คำว่า โควิด-19 เขียนผิดเป็น โควิท-19 กฐระเปียบ เขียนผิดเป็น กฐระเปียบ คำนวน เขียนผิดเป็น คำนวน นวัตกรรม เขียนผิดเป็น นวัตกรรม ปัจจุบัน เขียนผิดเป็น ปัจจุบัน เบรก เขียนผิดเป็น เบรก รองลงมาคือด้านการใช้ตัวสะกดการันต์ผิด จำนวน 252 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 14.69 ยกตัวอย่างเช่น คำว่า งบดุล เขียนผิดเป็น งบดุน แอลกอฮอล์ เขียนผิดเป็น แอลกอฮอล์ การ์ดตก เขียนผิดเป็น การ์ดตก ระบบแอนดรอยเขียนผิดเป็น ระบบแอนดรอยด์ ด้านการใช้สระผิด จำนวน 180 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 10.50 ตัวอย่างเช่น คำว่า บันไดเลื่อน เขียนผิดเป็น บรรไดเลื่อน ปฏิบัติ เขียนผิดเป็น ปฏิบัติ สังเกต เขียนผิดเป็น สังเกต ด้านการใช้วรรณยุกต์ผิด จำนวน 108 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.30

ตัวอย่างเช่น คำว่า รั้ว เขียนผิดเป็น รั่ว เฟซบุ๊ก เขียนผิดเป็น เฟสบुक และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้พยัญชนะต้นผิด จำนวน 72 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.20 ยกตัวอย่างเช่น คำว่า เลียนแบบ เขียนผิดเป็น เรียนแบบ อินเทอร์เน็ต เขียนผิดเป็น อินเตอร์เน็ต

2.2 ข้อผิดพลาดด้านการใช้คำ พบว่า ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียน จำนวน 240 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 13.99 ตัวอย่างเช่น ใช้คำว่า สตางค์ซึ่งเป็นภาษาพูด แทนคำว่า เงิน คำว่า เท่าไทร์ แทนคำว่า เท่าไร คำว่า หรือเปล่า แทนคำว่า หรือไม่รองลงมาคือ ด้านการใช้คำผิดความหมาย จำนวน 165 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.63 ยกตัวอย่างเช่น ใช้คำว่า องค์กรแทนคำว่าองค์การ คำว่า องค์กร หมายถึง คำว่า ดุษฎี แทนคำว่า ดุษณี ด้านการใช้คำพุ่มเพื่อย จำนวน 105 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 17.95 ยกตัวอย่างประโยคที่ใช้คำพุ่มเพื่อย เช่น “เมื่อเกิดผลกระทบจากเหตุการณ์สถานการณ์โควิด-19” ควรแก้ไขเป็น “เมื่อเกิดผลกระทบจากสถานการณ์ โควิด-19” และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้คำภาษาต่างประเทศ จำนวน 75 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 12.82 ตัวอย่างเช่น ใช้คำว่า ลิมิต แทนคำว่า ชิดจำกัด ใช้คำว่า เซพตี้ แทนคำว่า ปลอดภัย ซึ่งคำภาษาต่างประเทศเหล่านี้อาจใช้ในภาษาพูดได้ แต่ไม่ควรนำมาใช้ในภาษาเขียน

2.3 ข้อผิดพลาดด้านการใช้ประโยค พบว่า ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยคที่เว้นวรรคผิด จำนวน 68 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.96 ตัวอย่างเช่น “สถานการณ์/โควิด-19 ทำให้/ธุรกิจหลายอย่างต้องหยุดชะงัก/ ลงทำให้ประชาชนขาดรายได้ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่” ควรแก้ไขเป็น “สถานการณ์โควิด-19/ทำให้ธุรกิจหลายอย่างต้องหยุดชะงักลง/ทำให้ประชาชนขาดรายได้/ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่” รองลงมาคือ ด้านการใช้ประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ จำนวน 55 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 3.21 ตัวอย่างเช่น “ต้องการให้ช่วยเหลือด้านรายจ่าย” ควรแก้ไขเป็น “ประชาชนต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือด้านรายจ่าย” การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ จำนวน 31 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.81 ตัวอย่างเช่น “สถานการณ์โควิด-19 ทำให้ประชาชนได้รับผลกระทบเป็นวงกว้าง” ควรแก้ไขเป็น “ประชาชนได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 เป็นวงกว้าง” และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้ประโยคที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง จำนวน 22 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 1.28 ยกตัวอย่างเช่น “เราต้องดูแลรักษาสุขภาพในช่วงสถานการณ์โควิด-19 เป็นพิเศษ” “ควรแก้ไขเป็น “เราต้องดูแลรักษาสุขภาพเป็นพิเศษในช่วงสถานการณ์โควิด-19”

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนของนักศึกษา พบว่า ข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุด คือ ด้านการเขียนสะกดคำ รองลงมาคือ ด้านการใช้คำ และข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยค

การศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดในแต่ละด้าน พบว่า ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุดในแต่ละด้าน มีดังนี้ 1) ด้านการเขียนสะกดคำ ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุดคือ ด้านการใช้ตัวสะกดผิด รองลงมาคือด้านการใช้ตัวสะกดการันต์ผิด ด้านการใช้สระผิด ด้านการใช้วรรณยุกต์ผิด และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้พยัญชนะต้นผิด 2) ด้านการใช้คำ ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุดคือ ด้านการใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียน รองลงมาคือ ด้านการใช้คำผิด ความหมาย ด้านการใช้คำพุ่มเพื่อย และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้คำภาษาต่างประเทศ 3) ด้านการใช้ประโยค ลักษณะข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยคที่เว้นวรรคผิด รองลงมาคือ ด้านการใช้ประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยคที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนของนักศึกษา พบว่า ข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุด คือ ด้านการเขียนสะกดคำ รองลงมา คือ ด้านการใช้คำ และข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยค ซึ่งลักษณะข้อผิดพลาดในด้านการเขียนสะกดคำเป็นข้อผิดพลาดที่พบบ่อยที่สุด มี 5 ลักษณะ ได้แก่ การใช้พยัญชนะต้นผิด การใช้สระผิด การใช้ตัวสะกดผิด การใช้วรรณยุกต์ผิด การใช้ตัวสะกดการันต์ผิด ทั้งนี้อาจเกิดจาก การที่นักศึกษาไม่ทราบความหมายของคำ ยกตัวอย่างเช่น “...องค์กรอนามัยโลก และองค์กรยาแห่งสหภาพยุโรปยืนยันตรงกันว่า วัคซีน AstraZeneca มีความปลอดภัย” ซึ่งคำที่ถูก คือ “องค์การอนามัยโลก” และ “องค์การยา” จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า นักศึกษาไม่เข้าใจความหมายของคำว่า “องค์การ กับองค์กร” ซึ่งมีความหมายแตกต่างกัน จึงอาจทำให้เขียนผิดได้ และอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ให้นักศึกษาเขียนสะกดคำผิดคือ การที่นักศึกษาไม่มีความแม่นยำในการใช้วรรณยุกต์ สระ ตัวการันต์ พยัญชนะต้น และพยัญชนะตัวสะกดตามมาตรา ยกตัวอย่างเช่น แอลกอฮอล์ (แอลกอฮอล์) บรรไดเลื่อน (บันไดเลื่อน) ปัจจุบัน (ปัจจุบัน) เศรษฐกิจ (เศรษฐกิจ) ยิบ (หยิบ) กาดตก (การ์ดตก) สถิต (สถิติ) สะดวกสบาย (สะดวกสบาย) อินเทอร์เน็ต (อินเทอร์เน็ต) ไมโครเวฟ (ไมโครเวฟ) โอกาส (โอกาส) ศัพท์แสง (ศัพท์แสง) กุมพาพันธ์ (กุมภาพันธ์) อีเมล (อีเมล) ระบบแอนดรอย (ระบบแอนดรอยด์) แสแกน (สแกน)

อัจฉริยะ (อัจฉริยะ) โควิด-19 (โควิด-19) สังเกต (สังเกต) เฟสบุ๊ค (เฟซบุ๊ก) วิดกกังวล (วิตกกังวล) ปฏิบัติ (ปฏิบัติ) เรียนแบบ (เรียนแบบ) เป็นต้น อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า คำที่นักศึกษาเขียนสะกดคำผิด เป็นคำที่เขียนได้ง่าย เป็นคำที่คุ้นเคย และเป็นคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน จึงเป็นไปได้ว่าการเขียนสะกดคำผิดของนักศึกษา อาจเกิดจากความเลินเล่อ ความไม่รอบคอบในการทำงานของนักศึกษารีบร้อนส่งงาน จึงไม่ได้ทำการตรวจทานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของฐานะมนตรี กลิ่นจันทร์แดง (2555) พบว่า การเขียนสะกดคำผิด เกิดจาก การทำผิดพลาด (mistake) ที่เกิดจากการเร่งรีบ ไม่รอบคอบ ไม่ตรวจทาน รวมถึงความเลินเล่อของผู้เขียน

การศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดในแต่ละด้าน พบว่า ลักษณะข้อผิดพลาดในด้านต่างๆ อาจเกิดจากสาเหตุดังนี้

1. ลักษณะข้อผิดพลาดด้านการเขียนสะกดคำผู้วิจัยได้ศึกษาข้อผิดพลาด 4 ลักษณะ ซึ่งลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ตัวสะกดผิด รองลงมาคือด้านการใช้ตัวสะกด การันต์ผิด ด้านการใช้สระผิด ด้านการใช้วรรณยุกต์ผิด และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุดคือ ด้านการใช้พยัญชนะต้นผิด

เมื่อพิจารณาพบว่า การใช้ตัวสะกดผิดคือ การใช้พยัญชนะตัวสะกดที่ผิดไปจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ซึ่งเกิดจากหลายสาเหตุ ดังนี้ เกิดจากการเทียบคำผิด ยกตัวอย่างเช่น “โอกาส” เขียนผิดเป็น “โอกาศ” เพราะไปเทียบกับคำว่า “อากาศ” คำว่า “อนุญาต” เขียนผิดเป็น คำว่า “อนุญาติ” เพราะไปเทียบกับคำว่า “ญาติ” เป็นต้น นอกจากนี้คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักศึกษาเขียนผิด เพราะนักศึกษาจะเขียนตามเสียงตัวสะกด ตัวอย่างเช่น “วิตกกังวล” เขียนผิดเป็น “วิตกกังวน” คำว่า “สาบแช่ง” เขียนผิดเป็น “สาบแช้ง” เนื่องจากคำดังกล่าวมีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา จึงอาจทำให้ผู้เขียนสับสน และทำให้เขียนผิดได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญญาพร ทองจันทร์ (2560) พบว่า การใช้ตัวสะกดผิด อาจมาจากเป็นตัวสะกดที่ไม่ตรงตามมาตราและผู้เขียนเขียนตามเสียงตัวสะกด

นอกจากนี้การใช้ตัวสะกดผิดอาจเกิดจากคำที่มาจากภาษาต่างประเทศ เมื่อนำมาเขียนเป็นภาษาไทยจึงเขียนไม่ถูกต้อง ตัวอย่างเช่น “โควิด-19” เขียนผิดเป็น “โควิท-19” ซึ่งเกิดจากการใช้หลักเกณฑ์การเขียนคำทับศัพท์ภาษาอังกฤษผิด เนื่องจาก โควิด-19 มาจากคำภาษาอังกฤษ Covid-19 ซึ่งสะกดด้วยตัว “D” เมื่อนำมาเขียนเป็นภาษาไทยต้องใช้ตัว “ด” เป็นตัวสะกด (ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ. 2532) ทั้งนี้อาจเกิดจากความไม่รู้หลักเกณฑ์การเขียนทับศัพท์ภาษาอังกฤษ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชัย แก้วหนูนวล และ ภัสรธีรา ฉลองเดช (2561) พบว่า ความผิดพลาดของการเขียน เป็นความผิดพลาดที่ผู้เขียนไม่รู้ และยังไม่คำนึงถึงความถูกต้อง ทั้งในการสะกดการันต์ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การเขียนจึงเป็นไปอย่างอัตโนมัติเช่นเดียวกับการพูด และผู้เขียนก็ไม่รู้ว่าเป็นข้อผิดพลาด

2. ลักษณะข้อผิดพลาดด้านการใช้คำ ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะข้อผิดพลาด 4 ลักษณะ ซึ่งลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียน รองลงมาคือ ด้านการใช้คำผิดความหมาย ด้านการใช้คำฟุ่มเฟือย และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้คำภาษาต่างประเทศ

เมื่อพิจารณา พบว่า การใช้ภาษาพูดแทนภาษาเขียนคือ ข้อผิดพลาดในการเลือกใช้คำระดับที่ไม่เป็นทางการ หรือภาษาพูดที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งอาจเกิดจากหลายสาเหตุ ดังนี้ การเขียนจากประสบการณ์หรือความเคยชินในการใช้และที่นำมาใช้เพราะคิดว่าถูกต้อง เมื่อต้องเขียนจึงเขียนตามความเคยชิน ไม่คำนึงถึงลักษณะการใช้ภาษาที่ถูกต้อง ทำให้ภาษาที่ใช้เป็นภาษาแบบไม่เป็นทางการ ยกตัวอย่างเช่น คำว่า “สตางค์” (เงิน), “เท่าไร” (เท่าไร) “เยอะแยะ” (มากมาย) นอกจากนี้การใช้ภาษาพูดในภาษาเขียน ยังเกิดจากการที่นักศึกษาได้รับอิทธิพลจากการสื่อสารในสังคมออนไลน์ต่างๆ ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในกลุ่มคนรุ่นใหม่ ยกตัวอย่างเช่น “เจ๋ง” (เยี่ยมมาก) “ป่าว” (เปล่า) “คับ” (ครับ) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรรัตน์ อักษรกาญจน์ (2559) พบว่า ภาษาพูดและภาษาเขียนที่เกิดขึ้นในกลุ่มคนรุ่นใหม่อาจมีผลต่อการนำคำในภาษาเหล่านั้นมาใช้ในงานเขียนที่เป็นทางการ และอีกสาเหตุหนึ่ง คือ นักศึกษามีโอกาสในการเขียนค่อนข้างน้อยเพราะการเขียนส่วนใหญ่เป็นการเขียนเพื่อทำรายงานที่เกิดจากการค้นคว้าหาข้อมูล และเขียนตามข้อมูลที่หามาได้ โดยไม่ได้เกิดจากการเรียบเรียงใหม่ หรือไม่ได้เกิดจากการเขียนที่ออกมาจากความคิดของตัวเองผู้เขียนเอง สอดคล้องกับ งานวิจัยของกานต์วี ชมเชย (2556) ได้กล่าวถึงสาเหตุของการใช้ภาษาพูดในงานเขียน สรุปได้ว่า นักศึกษามักเขียนงานเขียนเชิงวิชาการโดยใช้ภาษาพูดในชีวิตประจำวัน ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษามีโอกาสในการเขียนน้อย

อย่างไรก็ตาม เมื่อ พิจารณาพบว่า เมื่อนักศึกษามีข้อผิดพลาดด้านการใช้คำก็จะส่งผลให้เกิดข้อผิดพลาดในการใช้ประโยคตามมา เนื่องจากคำเป็นหน่วยย่อยของการนำไปสู่การเรียบเรียงเป็นประโยคที่สมบูรณ์ (สุรรัตน์ อักษรกาญจน์. 2559)

3. ลักษณะข้อผิดพลาดด้านการใช้ประโยค ผู้วิจัยได้ศึกษาลักษณะข้อผิดพลาด 4 ลักษณะ ซึ่งลักษณะข้อผิดพลาดที่พบมากที่สุดคือ ด้านการใช้ประโยคที่เว้นวรรคผิด รองลงมาคือ ด้านการใช้ประโยคที่ไม่ถูกต้องสมบูรณ์ การใช้ประโยคที่เป็นสำนวนภาษาต่างประเทศ และลักษณะข้อผิดพลาดที่พบน้อยที่สุด คือ ด้านการใช้ประโยคที่เรียงคำหรือกลุ่มคำผิดตำแหน่ง

เมื่อพิจารณา พบว่า การใช้ประโยคที่เว้นวรรคผิด คือ ข้อผิดพลาดในการเว้นวรรคหรือเว้นช่องว่างในประโยค เพราะถ้าเว้นวรรคผิดจะทำให้การสื่อสารผิดความหมาย ไม่มีประสิทธิภาพและไม่สัมฤทธิ์ผล ซึ่งการเว้นวรรคผิดในประโยคหรือในวลีที่ยาว จะทำให้เกิดปัญหาในการสื่อสารที่ผิดเพี้ยน ซึ่งอาจเกิดมาจากสาเหตุความรู้พื้นฐานเรื่องโครงสร้างของประโยคไม่เข้าใจในเรื่องของ

อนุประโยค ความไม่แน่ใจในตำแหน่งที่จะเว้นวรรค และอาจมีสาเหตุมาจากขาดความระมัดระวัง แม้คำบางคำจะเป็นคำที่คุ้นเคยและมักใช้ในชีวิตประจำวัน ยกตัวอย่างเช่น “สถานการณ์/โควิด-19 ทำให้ธุรกิจหลายอย่างต้องหยุดชะงัก/ลงทำให้ประชาชนขาดรายได้ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่” ควรแก้ไขเป็น “สถานการณ์โควิด-19/ทำให้ธุรกิจหลายอย่างต้องหยุดชะงัก/ลงทำให้ประชาชนขาดรายได้/ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่” ดังที่ทินประภา จีระพันธ์, จีระรัตน์ เพชรรัตนโมรา และอลิสรา คุ่มเคียม (อ้างถึงใน;สุรรัตน์ อักษรกาญจน์.2559) กล่าวว่า “ความรู้พื้นฐานเรื่องโครงสร้างประโยค และอนุประโยคมีส่วนสัมพันธ์กับการเว้นวรรคตอนผิด เมื่อนักศึกษาไม่แน่ใจว่าประโยคและอนุประโยคสิ้นสุดตำแหน่งใด ก็จะไม่สามารถเว้นวรรคตอนในตำแหน่งนั้น” ทั้งนี้การเว้นวรรคตอน การเว้นช่องว่างระหว่างคำข้อความหรือประโยคให้ถูกต้องเป็นสิ่งจำเป็นมาก เพราะจะทำให้ข้อความนั้นมีความถูกต้อง แจ่มแจ้ง ชัดเจน และอ่านได้ตรงตามความต้องการของผู้เขียน ซึ่งหากเว้นวรรคผิดอาจทำให้ความหมายของข้อความผิดเพี้ยนหรือสื่อความได้ไม่ชัดเจน

อย่างไรก็ตาม การเกิดข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษา ทั้งด้านการสะกดคำ การใช้คำและการใช้ประโยค สาเหตุที่สำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษา คือ นักศึกษาขาดความรอบคอบ และความเอาใจใส่ในการเขียน มีประสบการณ์ในการเขียนน้อยโดยเฉพาะการเขียนที่มาจากความคิดของตนเอง รวมทั้งนักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของภาษาไทยเนื่องจากคิดว่า ตนสามารถ ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้อยู่แล้ว ซึ่งหากนักศึกษามีความรอบคอบ และเอาใจใส่ในการเขียนและได้ฝึกทักษะการเขียนมากขึ้น นักศึกษาจะเกิดข้อผิดพลาดในการเขียนน้อยลง ดังที่ สุภัทร แก้วพัตร (2560) ได้กล่าวถึงแนวทางแก้ไขปัญหาการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง ไว้ว่า “1. ปลูกฝังวัฒนธรรมรักการอ่าน...เพราะการอ่านเป็นการวางรากฐานทางภาษาด้านภาษาที่ได้อีกทางหนึ่ง 2. ปลูกจิตสำนึกในการวางแผนภาษาไทยและรู้กาลเทศะการใช้ภาษาไทยที่ถูกต้อง 3. มีการเปลี่ยนแปลงตัวเอง เมื่อรู้คำใดใช้ผิดหรือถูก คำใดควรหรือไม่ควรใช้กับบริบทในขณะนี้แล้ว สิ่งที่สำคัญต่อมาคือ ไม่ควรใช้คำที่ผิดๆ อีก เพราะถ้ายิ่งนิ่งเฉยกับปัญหาเหล่านี้ ปัญหาก็กไม่ถูกแก้ไขและยังเป็นการสะสมปัญหาให้เรื้อรังอยู่ต่อไป”

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการศึกษาหาสาเหตุและวิธีแก้ไขปัญหาที่เกิดจากข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทย ส่งการพัฒนาปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทยให้ตรงตามผู้เรียนและสภาพปัญหาในปัจจุบัน เนื่องจากในปัจจุบันการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่จะใช้การวัดผลแบบปรนัย ซึ่งอาจจะมีส่วนในการทำลดความสามารถในการเขียนและการเชื่อมโยงความคิดอย่างเป็นระบบของนักศึกษา ทั้งยังเน้นทฤษฎีการใช้ภาษามากกว่าการปฏิบัติทำให้นักศึกษา

ไม่ได้ฝึกเขียน ดังนั้น การศึกษาในระดับอุดมศึกษาควรเน้นให้นักศึกษาได้ฝึกทักษะในการเขียนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ให้นักศึกษาได้เขียนบ่อยๆ รู้จักการใช้ภาษาและการลำดับความคิดจนเกิดความชำนาญเพื่อให้ให้นักศึกษามีประสิทธิภาพในการเขียนมากยิ่งขึ้น ไม่ควรตัดการเรียนการสอน เรื่อง การสะกดคำ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเขียนและควรทบทวนความรู้เรื่องนี้ จูงใจให้นักศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของการสะกดคำและชี้ให้เห็นว่า หากสะกดคำผิดจะส่งผลกระทบต่อความหมายหรือบางครั้งอาจจะไม่สามารถสื่อความหมายได้เลย ดังนั้น การเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาควรมีเนื้อหาเกี่ยวกับการสะกดคำและฝึกให้นักศึกษาได้เขียนบ่อยๆ รวมทั้งต้องพยายามชี้แนะให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของการเขียนภาษาไทยให้ถูกต้อง

เอกสารอ้างอิง

- กานต์รวี ชมเชย. (2556). ภาษาไทยเน็ต : ภาษาเฉพาะกลุ่มของคนไทยรุ่นใหม่ในการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตที่ปรากฏในปี 2555-2556.(รายงานการวิจัย) กรุงเทพฯ : สถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ฐานะมนตรี กลิ่นจันทร์แดง. (2555). การศึกษาข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2552. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง. (2555). การพัฒนาทักษะการเขียน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. (2543). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี.
- ธีระพล พงษ์พิมาย มาโนช ดินลานสกุล และวิวัฒน์ ชัดติยะมาน. (2563). การสร้างหนังสืออ่านเพิ่มเติม ชุด "ดอกไม้บานที่บ้านบालะ" เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์โดยใช้เทคนิค SQ10R สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 10(2), 41-54.
- บุญญาพร ทองจันทร์. (2560). ปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม (ฝ่ายมัธยม). วารสารข้อพระยอม, 28(1), 125-132.
- ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีเรื่องหลักเกณฑ์การทับศัพท์ภาษาอังกฤษ. (2532,14 กันยายน). ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 106 ตอนที่ 153 หน้า 457.
- มติชนสุดสัปดาห์. (2560). เจาะลึก...วิกฤตภาษาไทย ปัญหาใหญ่ คร. เกาไม่ถูกที่คัน.สืบค้นเมื่อ 18 ธันวาคม 2564 จาก https://www.matichonweekly.com/column/article_26876.

- รณยุทธ์ เอื้อไตรรัตน์ และ นันทพร ศรีจิตต์. (2562). การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. *พินเนศวร์สาร*, 15(1), 87-100.
- วันชัย แก้วหนูนวล และภัทร์ธีรา ฉลองเดช. (2561). ลักษณะข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาไทย: กรณีศึกษาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. *วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(2), 1-11.
- สุรรัตน์ อักษรกาญจน์. (2559). การศึกษาลักษณะข้อผิดพลาดในการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี. *วารสารเพชรบูรณ์สาร*. 18 (2),65-74.
- สุภัทร แก้วพัตร. (2560). *ภาษากับสังคม*.สืบค้นเมื่อ 12 ธันวาคม 2564, จาก <http://portal5.udru.ac.th/ebook/pdf/uplode>.

สถาบันวิจัยและพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง

46 หมู่ 3 ตำบลจอมบึง อำเภोजอมบึง จังหวัดราชบุรี 70150

โทรศัพท์ 0-3272-0536-0-3272-0543 ต่อ 1080

Website : <http://www.irdmcru.mcru.ac.th>

Online : <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/hssj>